Čišło 1

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

713/12

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Cerstwosć da.

Njech ty spěwaš.
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Živnosć je,
Živa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbska centralna knihownja w Budyšinje
4, 40. 63

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 5. januara 1936 | Bautzen

Sswjedźeń sjewjenja Khrystußoweho.

Ja wěm twoje skutki. Hlej, ja ßym psched tobu dał wotewrjene durje, a žadyn njemóže je samknyć.

(Sjew. ßwj. Jana 3, 8.)

Tśi wulke mißionske towarstwa ßmědźa w sapočanym nowym lěcze stolětny jubilej ßwojeho žohnowaneho skutkowanja ßwjeceźicź: mißijonske towarstwo w połnóznej Němskej, (Goßnerske a Lipscźanske mißionske towarstwo). Swěrisch-li ßebi, ßnadne twoje dźěło tu a tam sa dobre a spomožne měcź, wo skutku ßwjateho mißionstwa mjes póhanami wěsch, so je jón nasch Knjes Jesuß Khrystuß pschikasał. Wucžomnikam prajesche: „Dźicze po wschěm ßwěcze a prědujcze evangelijon wschitkemu stworjenju.“ Dołhi cźaß ßu na tele Boże ßłowo sabyli. Kaž ßłowo ßudźenja trjechi tamnych kschescźijanow Boże ßłowo: Ja wěm twoje skutki. Ssnano běchu to skutki, kotrež cźłowjekoju sa nusne mějachu, a ßnano sawěrnje ludam a ludźom pomhachu. Ale Jesußowa próstwa, kotruž bě wucžomnikam prajił: „Pschińdź k nam Twoje kralestwo“ dosta mjesu wot cźłowjekow stajenu, kotraž njebě po Božej woli. Boże kralestwo je psches Khrystußa wschitkim cźłowjekam blisko pschińcź chzyło. Schtó njechaj ſ wjeßelosczu sto lět wróczo hladacź, hdźež ßu tam a ßem towarstwa sałoženi, so bychu ßo lěpje hacź prjedy po Jesußowej pschikasni měli a evangelijon wschitkemu stworjenju pschipowědali.

Bóh ßam je k dźěłu evangelsko-lutherskeho mißijonstwa wusnał. Wón je dźerżał, schtoż bě ßlubił: Ja ßym psched tobu dał wotewrjene durje, a žadyn njemóže je samknyć. Kak husto běchu po sdaczu saczinjene. Ssamo najcźežsche bě położenje ßwjateho mißijonstwa sa němskich mißijonarow po wójnje w lěcze 1919. Tehdom ßo postaji: „Němski lud je załoßnu wójnu sapočał a ju tak ßurowje wjedł, so dyrbi we wschitkich ßwojich stawach a skutkowanjach wusamknjeny bycź wot kóždeho dźěła wonka w ßwěcze, tohodla też wot mißijionstwa mjes pohanami, doniž njejßu ßo njepschecźeljo wot sprawneje pokuty a dospołneho pscheměnjenja smyßlenja Němzow pschesswědcźili.“ Pschińdźe kaž sniczenje němskeho swonkowneho mißijonstwa!

Njeje tehdom Bóh luby Knjes ßwoje ßłowo łamał, so žadyn njedyrbjał te durje samknycź, kotrež je Wón w ewrił? Dźenża wěmy, so ßmy w mißijonstwje ſ tym wukli, žaßo bóle na jeho ßłowo poßłuchacź. Cźłowjeske sjepjery je wón brał a mißijonstwo pokasał na dobry sakład, kotryż je Jesuß Khrystuß. To je Boża ßmilnosć była, so je naß do cźicheho wjedł, so njebychmy wot nikoho druheho pósłani byli hacź wot Boha ßameho. Hdyż běchu to ludźo ßwjateho mißijonſ a nawukli, wotewri Bóh sam wrota ßwěta.

Potom pschińdźe hospodarska nusa a sniczi skoro wscho dźěło. Ale wěra a luboscź dostachu nowu móz wot horjeka. Nětko je sam cźaß, w kotrymż Bóh nasch Knjes snowa sarjaduje. Nusa tu je na wukrajnych pjenjesach a njepschecźelstwo, kotrež ſ wotpohladom pschecźiwo mißijonstwu schcźuwa. Njechadźe widźecź, kak ważne je sa nasch lud, so w ßwěcze wonka wot Boha pschikasane skutki cźini. Sdźěła ßu naschi bratrja a ßotry na mißijonskim polu w najwjetschej khudobje, ale steja krucźi a dźěłaju kóždy na ßwojim městnje, kaž wjele samóża. Runje tam, hdźež je někajka nusa sacźahnyła, wotewri Bóh tón Knjes nam durje k wutrobam.

Nam je wón w naschej nusy prajił: „Sprawnu pokutu a dospołne pscheměnjenje smyßlenja ßebi sa dźěło žadam“, tuž ſ ponižnosczu a ſ dowěru dźi ajmy, hdźež dźěło widźimy. Kóždy widźi, schtoż psched woc omaj ma, to najbliżsche. Nowe lěto nam wschitkim nowe adawki staji. Schtóż schto budże ßo lohko cźinicź, druhe ażežko. Na tym budże saležecź, hacź

Bóh nam naſche mozy poßylnjuje. Wonka w Indiſkej a w Afriziy dyrbja nětkole naſchi bratſja a ßotry pſches mozy dźěłacź. Jich ſtrowoſcź ßo napina, wjele bóle pak jich wutroba, kiž winizu widźi, ale mało dźěłaczerjow. A nutska je jich nadoſcź, kiž ſ wotewrjenej wutrobu bychu wjeßeli na mißijonſke polo ſchli a radźi dźěłali ſa ßwojeho Knjeſowy ſkutk.

W Indiſkej ßu wjazy hacź 10 000 ludźi wot Božeho Ducha ſahorjeni ßo wot bolſchewismа a bjesbóžnoſcźe wotwobroczeli a proſcha naſchich mißijonarow, ſo bychu jich do evangelſko-lutherſkeje zyrkwje pſchiwſali. Je jenoź ſ tym pomhacź, ſo wjele woporow pſchinjeßu a ſo ßo pomoznizy namakaju ſ indiſkeho luda.

W Afriziy je runje tajka nuſa na němſkich mißijonarach. Też tam je ſ Božej pomozu k tomu dóſchło, ſo ſ luda ßameho do Knjeſoweje ßłużby ſtupja; nětko runje ßu 10 duſchowpaſtyrjow doſtali a woßada khwali tajki poſtup, kiž jim pſchinjeße wotewrjenje Božeho ßłowa pſches ßamych ßwojich bratrow ſe ßwojeho luda.

Ale naſchu pomoz tola jara trjebaja. Kóždy ſapoczatk je cźeźki. Tuž pohladajmy ſ dźaknej wutrobu na dźěło, kotreź je ßo w běhu jeneho lětſtotka ſtało. Ssu naſchi bratſja a ßotry w Khryſtußu a ßłuſchamy wſchitzy do jeneho ſtadła. Njech Boże ſkutki naß cźerja, doma a w ßwěcźe wonka Boże kraleſtwo ßobu twaricź. Žohnowanje njewuwoſtanje. Bóh je njebjeßa wotewrił a ßwojeho Ssyna k nam póßłał. Njemohł też w nowym lěcźe durje twojeho doma wocźinicź a ſnowa cźe a ſchtoż lubo maſch žohnowacź ſ luteje ßwojeje dobrocźiwoſcźe?

Hamjeń.

W nowym lěcźe.

Hłóß: Haj, wſmi ty ruzy mojej.

Pój, Jeſu, ſo mam Tebje tu we wěrje.
Kak wutroba ßo ſjebje we njewěrje —
Njech Twoja luboſcź ſhřeje mi wutrobu,
So luboſcź moja kcźeje pſches Tebje tu!

Cźe njewopuſchcźu ženje! Ty prajiſch mi.
Twoje' ßłowo klincźi rjenje; dźak, cźeſcź budź Cźi!
Mi, Jeſu, k Tebi hladacź daj ſ nadźiju;
Hdyž tu wſcho budźe padacź — Twój woſtanu!

Ssym zuſbnik tu na ſemi, ßo ſtyſchcźe mi,
Ssmjercź cźělnu hětku ſlemi mi w cźaßnoſcźi —
Do Twojej' rukow podam Cźi žiwjenje;
Bjes Twojej' hnady padam — o njepuſchcź mje!

Ty wołał ßy mje k Ssebi; nětk k Tebi du!
Ja dowěrju ßo Tebi wſchón ſ wutrobu!
Hdyž, Knježe, Ty mje dźeržiſch, ja njepadnu;
Pſches Sswojoh' Ducha ßwjecźiſch mi wutrobu.

Po Twojich puczach khodźicź chzu wobſtajnje,
Ty, Jeſu, chzył mje wodźicź ßam na paſtwje!
Tu Twojoh' ßwjatoh' ßłowa, mój paſtyrje!
Tak je mi duſcha ſtrowa! O wuſtrow mje!

Cźe khwali moja duſcha, o ßwjecź ju Ty,
Daj Ty mi Sswojoh' Ducha do wutroby,
Scźel Ty mi pomoz Sswoju, cźehń k Ssebi mje,
Scźiń ſbóžnu duſchu moju, to proſchu Cźe.

Nad hrěchom daj mi dobycź! pój, pomhaj mi.
So tu mohł derje pobycź, hdyž ßłużu Cźi.
Njech wußyw mój ßo radźi ſa wěcźne žně,
We Twojej wulkej hnadźe wjedź k njebju mje.

Mi Sswoju hnadu podaj, ßmil na mni ßo!
Mi wſchitke hrěchi wodaj; Cźe proſchu to,
Hdyž ßo mój wjecźor bliži, Ty pomhaj mi,
So moja duſcha widźi Cźe wobſtajnje!

Ach ſpominaj też na mnje w Sswoj' kraßnoſcźi,
Proſch Sswojoh' Wótza ſa mnje, budź bliſko mi,
Chzu Tebje ſprawnje proßycź: Ty ſaſtup mje,
Mje ßłabeho chzył noßycź na wutrobje.

Haj, wſmi nětk ruzy mojej a wjedź mje Ty,
So ßym we hnadźe Twojej wſchón ſbožowny.
We měrje domoj cźahnu cźim ſbóžniſcho,
Twój wěcźnje ſawoſtanu, mój Sbóžniko.

Mje woblecź prawdoſcź Sswoju, Cźe dźerżu ßo,
Sdźerž, poßyłń wěru moju, ßmil na mni ßo.
Wſchě moje dny a lěta budź ſo mnu Ty,
Wjedź ſbóžnje mje ſe ßwěta do domiſny.

Ach ſo mohł khwalbu ſpěwacź Cźi rjeniſcho,
Wſcho k cźeſcźi Twojej dźěłacź, mój Sbóžniko!
Daj Ty móz, pomoz Sswoju mi ßłabemu. —
Nětk cźěło, duſchu moju Cźi poruczu! J. W.

100letny mißijonſki ßwjedźen.

Sswjedźeń ſjewjenja je kóžde lěto ſnowa dźeń ſwonkoweho mißijonſtwa. „Pohanow hody" jón tola też mjenujemy. A ßerbſke woßady ßu tutón ßwjedźeń pſchezo rad a ſ woßebitej luboſcźu ßwjecźiłe. Lubowachu tola ßwojeho Knjeſa a Sbóžnika w jeho mißijonſtwje a wobßwědczachu to ſ darami a woporami ſa mißijonſtwo mjes pohanami, haj nětotre woßady ſkładowachu na tutym dnju dary a wopory ßwojeje luboſcźe a dźakownoſcźe k hodownemu Sbóžnikej na Knjeſowym woltarju!

Jutſje je ſaßo ßwjedźeń ſjewjenja! Abo hdźeż 6. januara žanych Božich ßłużbow nimaja, ßwjecźa jón njedźelu. My pokażemy na tutych „hodźoch pohanow" — kóždy jenotliwy pokaże, hacź je woſtał pſchi prěńſchej luboſcźi abo niz; kóždy pokaże — a wěſo tohorunja kóžda! —, hacź je tak bohate hody ßwjecźiła, ſo tuto bohatſtwo njemóże ßam ſa ßo wobkhowacź, ale jo dyrbi a móże ßobudźělicź druhim, dokelž hodowneho Knjeſa tak lubuje; kóždy pokaże, hacź je hody pſchi žłobiku ßwjecźił ſ Bethlehemſkimi paſtyrjemi, ſ tym ſo dźe a pſchipowěda wſchitko, ſchtoż je ßłyſchał a widźał, druhim — zyle wěſcze doma najprjedy, ale pak też w dala.

A to dwójzy a trójzy tak rad, dokelž je lěto 1936 jubilejne lěto mißijonſtwa mjes pohanami! Lipſcźanſke mißijonſtwo wopomina 1936 ßwoje 100lětne wobſtacźe. 100 lět dołho je było tuto towaŕſtwo ßrědnik mjes kſcheſcźijanami Saſkeje a druhich wokolnych krajow a mjes pohanami dalokich krajow; 100 lět dołho je wono też było ßrědnik naſchim woßadam a tak też ßobu tebi a mi, ßo ſtarajo ſa to, ſo by była ta luboſcź a te dary ſ naſchich ßerbſkich woßadow mißijonſki ſkutk wonka mjes pohanami wſchěch mózných ludow; 100 lět dołho je było Lipſcźanſke mißijonſke towaŕſtwo Sserbam a Sserbowkam

a tak tež mi a tebi pomoznik a poßrědnik, dopjelnicź a cźinicź móz Khrystußowu pschikasnju: „Dźicźe a scźińcźe wschitkich cźlowjekow mojich wucźomnikow s tym, so jich kschcźijecźe a wucźicźe!“ Schtó by to chzył, so wono tole wschitko njeby ßměło bycź w jubilejnym lěcźe 1936? Schtó by to mohł ßo jemu tohodla sapowědźicź na ßwjedźenju Sjewjenja a niz dacź wopor abo tola jubilejny dar, a schtó mohł ßo sapowědźicź hewak w lěcźe 1936 a niz sa njo darowacź? Haj schtó?

Njech dyrbimy pschidacź, so je ßo darniwoscź, woporniwoscź a s tym widomna dźakownoscź jich wjele, wjele pomjeńschiła, dokelź to dary, kaž to kollekty, kaž to mißijonske kaschcźiki, kaž to mißijonske kopjena srudnje wobßwědczeja, w jubilejnym lěcźe njebudźe drje tola nichtó chzyca ßebi to dacź prajicź! To hnydom tutón ßwjedźeń dopokaże. Hospodarska nusa njeje na tym wina. Tuta mohła jenoź sawinowacź, so dar mjeńschi ženje pak, so dar zyle wuwostanje, ßamo zyle wuwostanje, hdyž ßy k spowědźi a k Božemu blidej był.

A nimo toho: ßobu w mißijonstwje mjes pohanami skutkowacź — njech s darom, njech s woporom, njech s dźěłom — ßłuscha tež zyle wěscźe ßobu do positiwneho, skutkowazeho kschescźijanstwa; wono tola wopokaże luboscź se skutkom, s kotrymž pomha tym, kiž ßu w nusy, kotraž je wjetscha hacž cźělna tym, kotsiž tradaja po wjazy hacž jenoź khlěbje, a wono tole wscho wopokaże tohodla, dokelź so njemóże hinak hacž toho sašo lubowacź s wutrobu a se skutkom, kotryž naß tak je lubował, so je ßo sa naß dał, sa naß woprował.

Lipscźanske mißijonstwo je tohodla tež hnydom k ßwjedźenjej Sjewjenja dokładnje na tutón ßwój jubilej pokasało we ßwojim lětaku sa tutón ßwjedźeń. Njech ßebi wschitzy tuto kopjeńko nutrnje pschecźjaja, kotrež nam tež hnydom na prěnjej stronje indiski kschescźijanski Boži dom w měscźe Pattereiperumbudur pokasuje.

Je tola Indiska to jene s polow, na kotrymajž Lipscźanske mißijonstwo dźěła. To tamne je Afrika. W Indiskej sapocźa jo nasch krajan Ziegenbalk psched 230 lětami, 1706; we Afrizy skutkuje wono dale w starej němskej koloniji Rańscheje Afriki. S tuteje podawa nam lětak na druhim wobrasu afrikanski kschescźijanski Boži dom stazije Wudee.

Cźitajmy ßwěru tuto kopjeńko! Cźitajmy ßwěru tež „Mißijonski poßoł“ a cźitajmy tež pschezo sašo powěscźe, kotrež tuto nasche njedźelske kopjeńko „Pomhaj Bóh“ s mißijonstwa podawa, a cźitajmy dozyła tuto nasche nabožne kopjeńko, kotrež chceß łužicź tajkemu Knjesowemu mißijonstwu wonka — a doma! Cźitajcźe jo tohodla a tež teju łubłow dla, kotrejž stej najdróžsche namrěwstwo: wótzow a macźerjow rěcź a wěra; redaktora a ßobudźěłacźerjow dla jo njetrjebacźe cźitacź, snajmjeńscha niz tych pjenjezkow dla abo msdy a sapłacźenja dla, pschetoż tajkeho njeje ani žaba s dopißowarjow ani žana se ßobudźěłacźeńkow ani redaktor hischcźe widźał, hacźrunjež někotsi s nich 20 a wjazy lět — kaž na psch. tež redaktor — sa njo dźěłaja a pißaja.

Nasche kopjeńko njemóże tohodla tež hinak hacž hnydom w tutym ßwojim prěnim cźißle noweho lěta na tutón mißijonski jubilej pokasacź. A wono chze tež w běhu lěta sašo a sašo rosprawjecź s mißijonskeho dźěła dozyła, woßebje pak s mißijonskeho jubilara.

100 lět— towarstwo swonkowneho mißijonstwa! Kelko to luboscźe a woporniwoscźe, prózy a dźěka!

Hacž je to pola naß kóždy tak dosapschijał?

Schto? To, schtož je wěra do Jesußa, to, schtož dyrbi nětko, hdyž wot hód dźemy, nasche ßwójstwo bycź!

Poßłuchaj na rosmołwu, kotruž mějesche na kupje Nowa Guineja mißijonar Hoffmann s domoródnym tuteje kupy, kotrychž Papua mjenuja.

Papua pschińdźe k mißijonarej a rjeknje: „Hoffmanno, něwěrno, Ty ßy Jesußa widźał?“

„Ně!“ wotmołwi mißijonar.

„Ale Twój nan je jeho widźał?“ prascha ßo domoródny znowa.

„Ně!“ je wotmołwa Hoffmannowa.

„Ale Twój dźěd?“ prascha ßo Papua dale.

„Ně!“ je saßo wotmołwa.

„Hdźe ßem pak to wěsch, so Jesuß je?“ chze tuž domoródny wědźecź.

„Tak wěrnje hacž ßłónzo na njebju steji, wěm ja, so Jesuß je!“ rjekny Hoffmann.

S hłowu tschaßo woteńdźe domoródny samyßleny.

Nasajtra pschińdźe saßo k mißijonarej. Prascha ßo znowa kaž dźeń prjedy jene po druhim. A mißijonar jemu wotmołwi na wscho kaž dźeń prjedy. Khwilku stejesche tam na to Papua samyßleny. Skónczńje pak swjeßeleny sawoła: „Nětko ja Tebje srosumju! S woczomaj njejßy Ty Jesußa widźał. Ale s wutrobu ßy Ty jeho widźał!“

Njeje tak, so bě tutomu domoródnemu sesthadźało spósnacźe a sacźucźe toho, schto to rěka a je: Wěrjazeho duscha ma znutskowne sjednocźenstwo se ßwojim Knjesom a Sbóznikom. Je to kóždy běły kschescźijan tak dopósnał? A wjeßeli ßo wón tajkeho znutskowneho sjednocźenstwa s Jesußom?

Tole je sdobom rjane wukładowanje toho ßłowa, kotrež bě w Sakskej nowy sa njedźelu po hodźoch postajeny tekst.

Jubilejne lěto 1936.

Niz jeno Lipscźanske mißionske towarstwo ßmě 1936 ßwój 100lětny jubilej ßwjecźicź, kaž ßmy to na druhim městnje rospißali; ně hischcźe dwě druhej mißionskej towarstwje wopomnitej 1936 ßwoje 100lětne wobstacźe: Połnózno-němske mißionske towarstwo a Gossnerowe mißionstwo.

Tsi jubileje! To wabi naß k dźakownemu wopominanju a dźakownemu woprowanju, to nusuje naß k nowej ßwěrje, k dalschemu skutkowanju. Schtó nochzył to ßobu bycź, hdyž to rěka: Sa Jesußa a s Jesußom! Sa Jesußowe kraleństwo a pod Jesußowej khorhoju!

Pschi składnoscźi shonja tu cźitarjo nascheho kopjeńka drobnischeho wo tutych tsjoch jubilejach.

Pschi spoczatku noweho lěta.

Tak prawje ßłowo sapocźatk noweho lěta 1936 je ßłowo, kotrež je Adolf Stöcker, kotrehoż 100. narodniny 11. dezembra pomnichmy, wuprajił: „Sswójba je fundament — załožk — statneho a zyrkwineho žiwjenja. Němski dom, wo kotrymž ßu pěßnjerjo a spěwarjo we wschěch cźaßach telko rjaneho a wulkeho prajili a spěwali kschescźijanski dom se ßwojimi rańschimi a wjecźornymi pacźerjemi, s duchom luboscźe a pobožnoscźe, to je sakładny kamjeń, s kotrymž dyrbi ßo twaricź na dobroměczu luda, na pschibywanju zyrkwje.“

Sa nowe lěto je ßerbſkich pſchißłowow

Nowe lěto — nowa Boża miłoſcź.

Nowe lěto ßej nowu pokutu żada.

Nowe lěto — nowe njeſbożo a ſbożo.

Schtóż ſ próſtwu póczńje, tón ſ dźakom ſkonja.

Sbożowne lěto ßo ruczińſcho minje, dyžli ſła hodźina ſańdźe.

S Bohom pěknje poczinacź a ſaſtawacź.

Hdyž ßo ſ próſtwu k Bohu wěſch, też ſ dźakom k njemu khodź.

Pomozy Bożej ženje żane hubjeńſtwo pſchewulke było njeje.

Nowe lěto ſtaroh' luboh' Boha trjeba.

Zyrkej a ſtat.

Do noweho lěta dźemy a pſchejemy — a hdyž my pſchejemy, rěka to ſdobom, ſo my próſtwu a dobroproſchenje cźinimy! — ßebi a ßwojim a ßwojej woßadźe Boże żohnowanje a tak wěrnje ſbożowne nowe lěto. A do ßwojich modlitwow a pſchecźow wobſamknjemy ßwój lud a zyły němſki kraj a jeho wjednika a němſkeho kanzlera. Bóh chzył jemu pomhacź, wjeſcź lud po jeho, po Božich pucźach a tak k wěrnemu ſbożu. — O Knjeże Bożo, wobradź nam wſchěm a zyłemu wótznemu krajej a jeho wjednikej ßwoje wulke hnadne żohnowanje, ßwój ſchkit a ßwoju pomoz a ſpożcź měr w naſchim kraju naſcheho Knjeſa a Sbóżnika dla.

Se Sserbow a ſ daloka.

W **Porſchizach** wuhotowa njedźelu po hodźoch ßerbſke ſtudentſtwo hodownu ſkhadźowanku. Popołdnju bě ſhromadźiſna a wjecźor ſabawny dźěl tutoho ſeńdźenja. Wjeßelachmy ßo, ſo bě ßo tam rjana ßyła ſtudowazych ſeſchła, njech też dyrbjachmy wobźarowacź, ſo bě tam mjes nimi drje mnoho akademikow, ſkoro żanych pak ſchulerjow ſe ßrěnich a wyſchſchich ſchulow. So by to hinak było, je ßobu ważny nadawk ſtarſchich. A hacźrunjeż ßo tam po něcźim wjazy a wjazy Sserbow ſeńdźe, móżeſche tam woßebje popołdnju hiſchcźe wjele wjazy bycź. Bychu mjes druhim wußłyſcheli po rosprawje k. hłowneho ſtarſcheho Pſuhlanda-Koporſkeho wulzy ſajimawy pſchednoſchk k. ſarſkeho vikara Wirtha. Rěcźeſche wo tym, hdźe ßo ßerbſka rěcź rěcźi a kak ßo rěcźi a hdźe ßo ßerbſke draſty noſcha a kajke; woßebje pak wußłyſchachmy ßerbſke taczele, na kotreż je k. wucźeŕ dr. Wirth po poruczńoſcźi ſ Barlina dał Sserbow wſchěch kónczin Łužizow rěcźecź a też ſpěwacź, ſo bychu tak, woßebje też ſa wucźeńzow a rěcźeſpytnikow, rěcź a narěcź a jeje tukhwilne woßebitoſcźe ſakhowane był. Knjes wucźeŕ dr. Wirth doda jako wězywuſtojny pſchiſpomnjeńki. Też ſ erta druhich by to a tamne ſa ſtudowazych a ſa lud ważne wußłyſchał. Cźitaj tola też kóżdy pſchikohu Sserbſkich Nowin „Sserbſki Student", kotraż bě tam popołdnju ſa wſchitkich wupołożena. Wěſo witachu Porſchizy ßerbſkich ſtudowazych do woßady a do wßy. Knjes faraŕ Handrik tołmacźeſche poſtrow a pſchecźe Porſchiſkich. Ważne ßłowa poręcźachu k ſhromadźenym też k. wucźeŕ Nejdo, wjednik Domowiny, k. redaktor dr. Zyž a k. aſſeſſor Zyž. Wjecźor poſkicźi ßo rjaneho a dobreho: tak pſchednjeße ſtudent Nawka kraßnu baladu wo ßyrotzy w Bożej nozy a ſtudent Cźěßla dwoje ſolo. Pſchede wſchěm pak pſchedſtajichu nam dobru a rjanu hodownu hru: „W Bożej nozy". Tuta nam pokaſa dźiwne pucźe, kotreż Bóh cźłowjekow wjedźe a wobſbożazu móz Bożeje nozy a teje powěſcźe, kotruż nam pſchipowěda.

Wótſjerěcźak w Božich domach. Wſchelake wulke Boże domy, kotreż buchu w ßrjedźnym wěku natwarjene, doſtanu tutu nowu naprawu, ſo by ßłowo a ſpěw w nich lěpje ſroſumił. To ßu: Straßburgſki münſter, kathedrale w Reimſu a Amienſu a Notre Dame w Pariſu a Boži dom putnikarjow w Lourdes. Wſchě ßu potajkim w Franzowſej.

Mjes italſkich wojakow w Afrizy je Britiſke Bibliſke towarſtwo dało roſdźělicź 20 000 ſpißow ſa evangeliſaziju.

Bibliſki pucźnik.

ſtajichmy na pucź Wam do noweho lěta, lube cźitarki, lubi cźitarjo, hižo w poßlednim cźißle ſtareho lěta 1935. Wón budź nětko w nowym lěcźe naſche „Na pucź" ſa Waß wſchitkich.

Njedźelu po nowym lěcźe, 5. januara: „To ßłowo ſcźini ßo cźełko a bydleſche mjes nami, a my widźachmy jeho kraßnoſcź jako kraßnßoſcź jeniczkeho narodźeneho Ssyna wot Wótza, połne hnady a prawdy." Jan. 1, 14. — Luk. 2, 23. 24. — Pſalm 65. —

O Knjeże Jeſu, żohnuj Ty ßam dźěcźi, kiž dał nanej ßy. Spożcź, ſo Cźe ſahe pytaju a Tebi ßwjecźa wutrobu. K. 652.

Sswjedźeń ſjewjenja: Jako pak tam pſchińdźeſchtaj, ſhromadźiſchtaj wonaj tu gmejnu a pſchipowědaſchtaj, kak wjele Bóh ſ nimaj běſche cźinił, a ſo wón tym pohanam durje teje wěry bě wotewrił. Jap. ſk. 14, 27. — Luk. 2, 25 hacź —32. — Jeſ. 49, 8—13.

O Khryſchcźe, ßwětło wot Wótza, tych roſßwěcź, kiž Cźe njeſnaja; jich pſchiwjedź k ßwojom' ſtadkewi, ſo woni pſchińdu ſ ſbóżnoſcźi K. 64, 1.

Wutora, 7. januara: Pißane ſteji w profetach: A woni budża wſchitzy wucźeni wot Boha. Schtóż to tohodla ßłyſchi wot Boha a nawuknje to, tón pſchińdźe ke mni. Jan. 6, 45. — Luk. 2, 33—39. — Jeſ. 49, 6. — K. 63.

Ssrjeda, 8. januara: A we twojim ßymjenju budża żohnowane wſchitke narody teje ſemje. Jap. ſk. 4, 25. — Luk. 2, 40. — Jeſ. 55, 1—3. — K. 653.

Schtwórtk, 9. januara: Ja chzu tomu ßwój lud rěkacź, kiž njeje mój lud. Rom. 9, 25. — Luk. 2, 41—51. — Jeſ. 55, 4—7. — K. 654.

Pjatk, 10. januara: Kotrymž njeje wot njeho pſchipowědane, cźi dyrbja to widźicź; a cźi, kotſiž to njeißu ßłyſcheli, cźi jo ſroſumja. Rom. 15, 21. — Luk. 2, 52. — Amos 8, 11. 12. — K. 63.

Ssobota, 11. januara: Pſchetoż wſchitzy pohanjo pſchińdu a budu ßo pſched tobu modlicź. Sjew. Jana 15, 4. — Luk. 3, 1—6. — Jeſ. 38, 17. — K. 68.

Liſtowanje. Sa 1. po Ep.: P. w W. — Sa 2. a 3. po Ep poſtaji k. w. ſ .S.

Wſchitke woßady proßymy, ſo bychu nam rosprawy wo woßadnym żiwjenju ſańdźeneho lěta podałe, ſo bychmy je po rjadu woſjewili. Redaktor.

Samolwity redaktor faraŕ Wyrgacź w Noßacźizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczńoſcźi krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcźernje w Drjeźdźanach wot Hłowneje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny" w Budyſchinje. — Wukhadźa kóżdu ßobotu a płacźi ſchtworcźětnje 1·8 pjenjeżkow

Cźišło 2

Pomhaj Bóh!

Létnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Cerstwosć da.

Njech ty spěwaš
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřeŵ će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje 12. januara 1936 Bautzen

1. njedźela po Tśjoch kralach.

Scź. ßwj. Jana 17, 24.

Prěnje krocźele do noweho lěta ßmy hižo cźinili łahodnje ſtupajo, po tym ſo ßmy ßebi dobre pſchecźa wuprajili. Hacź ßmy ßebi pak też khutne praſchenje ſtajeli: Budźe nam ſpožcźene, ſo lěta kónz docźakamy? Wſchitkim wěſcźe njebudźe ſpožcźene. Schto pak to budźe ſ tymi, kotſiž jón njedocźakaja? Horjeka napißane ßłowo ſ erta naſcheho Knjeſa Jeſußa chze nam na to wotmołwicź. A cźi, kotrymž budźe mózno, lěta kónz wohladacź? Wědźecź woni dyrbja, ſo budźe też ſa nich jene lěto poßlednje. Tuž ßmy ſkóncźnje wſchitzy duzy po jenym a ßamßnym pucźu: Jeni tudy, druſy tam dźeja w ßmjercźi k njebjeßam, mohli też prajicź: Jeni prjedy, druſy poſdźiſcho. Ale to je nětko wulzyſchnje troſchtne: Ssamßny wottyknjeny kónz je, kotremuž ßo bližimy, a tón rěka po naſcheho Knjeſa dźenßniſchim ßłowje: Moju kraßnoſcź widźecź. A niz jenož to: Wón ßam chze nam pomhacź, ſo bychmy na tónle kónz dóſchli, wěſo jeno, hacź prjedy abo poſdźiſcho. W jeho towaŕſtwje ma ßo to ſtacź, w jeho towaŕſtwje jenož móže ßo to ſtacź. Kaž wjele budźe na naß, mamy ßo ſa to ſtaracź, ſo by ßo to ſtało, pola naß ßamych kaž też pola druhich. A tuž hiſchcźe jene pſchecźe k nowemu lětu: Khodźmy w towaŕſtwje ſ Jeſußom! K tomu: Sso njekajemy ženje tu pucźa wuſkeho, jón dźemy w Khryſta mjenje, nam wěcźnje ßwěrneho.

Schto bě to do hodźiny, jako Jeſuß ßo modło rjekny: Wótcźe, ja chzu, hdźež ja ßym, ſo bychu też cźi pola mje byli, kotrychž ßy mi dał, ſo bychu moju kraßnoſcź widźeli! Wjele hižo je, hdyž ßo cźłowjek modli, hdyž ßwoje najſnutskownijſche naleženja Bohu pſchepodawa. Kak wjele wjazy pak to je, hdyž Jeſuß to cźini! Kaž běſche wón ßwojich lubował, tak lubowaſche jich hacź do kónza, a kaž běſche ßo na ſtajnoſcźi ſa nich k Bohu modlił, tak modleſche ßo ſa nich hacź do kónza. Na modleŕſkej wutrobje noſcheſche wón zyły ßwět a wožebje ßwojich wucźomnikow, a najkraßniſcho ßo tuto jeho poſtaranje w jeho wyſchoměſchniſkej modlitwje jewi, ſ kotrejež je dźenßniſche ßłowo wſate. Schtóž chze takrjez ßłyſchecź a naſhonicź, kak Jeſußowa wutroba ſa ßwojich bije, tón njech pſchezo ſnowa tule modlitwu cźita (Scź. ßwj. Jana 17). Wón hnydom pytnje, kak je Jeſußej należało, ßwój nadawk na ſemi dopjelnjecź, a runje tak budźe wón ßam ßo wjeßelicź, ſo ßmě w towaŕſtwje tutoho ßwojeho Knjeſa ſtacź, a budźe ßo prózowacź, ſo by na wſchě cźaßy w nim woſtał. Pucź, kiž do ſbóžnoſcźe wjedźe, je drje wuſki, Jeſuß to ßwojim nihdy njeſamjelcźa a njepotaji, ale runje tak jaßnje jim też rjekny, ſo budźe ſapocźany dobry ſkutk wowjedźeny. Hdy to budźe, naß mjenje ſtara. Ssměmy a dyrbimy jenož do prědka hladacź w ſbóžnej nadźiji.

Sbožowni wucźomnizy wy, kotſiž ßmědźeſchcźe jeho ſ wocźomaj widźecź a tohodla prajicź: My widźachmy jeho kraßnoſcź! Kak huſto ßu woni k tomu pſchicźiny měli, nam ßwjate ßłowo Boże jenož ſ někotrymi pſchikładami rosjaßnja. Woprawdźe je jich wjele wjazy było, hacź je jich wopißanych abo naſpomnjenych. My dyrbimy ßo ſ wócźkom wěry ſpokojicź. Ale njeje też to doßahaze? Schtož tu na ßwěcźe hewak widźimy, njeje woprawdźe jenož kraßnoſcź, haj, njeje huſto ſzyła żana, ale runje nawopak. Wſchě dobre pſchecźa temu njeſadźěwaja, wjele ſ nich ßo ſzyła njedopjelni. Mózno ßamo je, ſo wſchitko hinak pſchińdźe, hacź ßebi pſchejachmy. Lohke lěto wěſcźe njebudźe, wſchelakore ſtaroſcźe ßmy ſe ſtareho do noweho lěta ßobu brali, ſa dom a duſchu, ſa lud a kraj a niz na poßledku ſa naſchu drohu zyrkej. Ale wón chze też ßobu hicź, wón, kiž je ßlubił, ſo budźe pola naß wſchitke dny, niz jenož te, w kotrychž budźe Boże ßłóncźko rjenje ßwěcźicź, ale też te, w kotrychž Bóh Knjes mrócźele póſcźele a

njewjedra. Je=li so mi to njewěriš, wěř jo cžim troschtnischo temu, kotrehož tu žłyschiš, so žo modli: Wótcže, ja chzu, so bychu moju kraßnoscž widżeli.

Wěso to hinak klinczi, hacž hdyž cžlowjekojo wo sbóžnoscži rěcža, snajmjeńscha jich wjele. My jim to wěso njechamy porokowacž. Woni maju prawje, hdyž žebi na to myßla, so Bóh wschitke žylsy s jich wocžow setrěje. Woni zyle prawje žwoje rjane a nadżijepołne kěrlusche spěwaja. Schtó s naß chzył žebi šwěricž, so by jeniczkemu mucžnemu pucżowarjej tajku nadżiju wsał abo kasył. Nawopak chzemy k njemu hicž a jemu prajicž: Posběhń hłowu; pschetož twoje wumóženje žo pschibliżuje. A też k żarowazym a żelazym chzemy hicž a jich spokojecž: Nascha hłowa w njebju žwój staw cžehnje sa žobu. Pschi tym nochzemy sabycž, žebi žamym pschiwołacž, też hdyž tole lěto njedyrbjało sa naß poßlednje bycž: K njebjeßam cžěř nascha dże, hosczo jenož tu bycž chzemy, doniž my po puscžinje do domišny njepschińdżemy. Tajka wěra dżě k troschtnemu pucżowanju pomha. Ale Jesuß hischcże dale žaha w žwojich modleŕtschich žłowach: So bychu moju kraßnoscž widżeli, a to niz jenož we wěrje, ale we wohladanju, tak, kaž žwj. japoschtoł Jan piša, kiž žwojemu Knjesej na semi najbliże stejesche: My žmy nětk Boże dżěczi, ale sjewiło žo hischcże njeje, schto budżemy; ale hdyž žo sjewi, budżemy jeho widżecž. Tuž pak też wo tutu kraßnoscž a jejne wohladanje wojujmy!

Pschetož zyle jaßne je, so Jesuß wschitko to, schtož wo žwojej kraßnoscži praji, kóżdemu móżnemu a njemóżnemu njedari. Schtóž jeho a jeho žłowa snaje, tón wě, so wón wo tych a wo dóńcże tych, kotsiž jeho njejßu, zyle hinak rěczi. Na cžim pak to leži, so jich wjele jeho njeje, a so tale liczba po wschěm sdaczu roscże? So na nim, naschim Knjesu žamym, njeleži, je wěste sa teho, kotryž jeho modlitwu snaje: Kotrychž žy mi dał, žym sakhował, a njeje żadyn s nich shubjeny, khiba shubjene dżěczo (Judasch). Tuž móże jenož na naß žamych ležecž, so njejßmy w jeho towaŕstwje khodżicž chzyli. Na semi wschak je dżě też tak, so, schtóž niczo widżecž njecha, też niczo njewidżi. Tuž mamy jeho towaŕstwo žwěru pytacž: Pytaj jeno Jesuša, niczo druhe njepomha. Tak mam cže, luby pschecželo, hnydom pschi sapoczatku lěta naležnje proßycž a napominacž: Pytaj towaŕstwo se žwojim Knjesom w Božim žłowje a w Božim domje! A hischcże jene: So jich wjele tule kraßnoscž Jesušowu dżenža hižo njewidżi a, cžemuž chzył Bóh luby Knjes hnadnje sadżěwacž, też w raju dopjelnjenja niczo widżecž njebudże, njeleži to s wulkeho dżěla na naß, so njechamy jim wóczko a wutrobu sa tutu kraßnoscž wotewrjecž? To njedożaha, so jim wo njej rěczimy a spěwamy. My žami dyrbimy ju jim pokasowacž s tym, so žo nětko hižo jeje wjeßelimy. Bóh chzył mile dacž, so by wěrno było sa naß a pola naß žamych: O derje temu, kotryž žwěru tu sa Jesušom wschědnje dże, a też to po snatym kěrluschu (455 schtuczka 5): Schtož ja mam, je, bratsje też tebi žo stało, my k njebjeßam mamy jow jenajke prawo.

Hamjeń.

Dosynk k žwjedżenjej Tsjoch kralow.

Hłóž: Luby Jesu my žmy tu.

Luby Jesu, skhadżecž daj
We wschěch ludach Swojom žłowu.
Sslónzo hnady wohrěwaj,
We wutrobach płodż luboscž nowu,
Kiž žu cžěmne, symne, hłódne,
Twoje žłowo sczin je płódne.

Luby Jesu, wěru daj
Do tak njewěrjazej dusche,
Wěry móz ju swoblekaj,
Domoj wjedż naß prawe pucże.
Skhadżej snowa, wěczne žłónzo,
Saczěř wschu nóz Twoje žwětko.

Luby Jesu, Ducha daj,
Wodż naß w žwěcże Boże pucże,
Sswoju hnadu wuliwaj
Nam do wutroby a dusche.
Twój Duch žwjaty chzył naß wodżicž,
Nowy narod do naß płodżicž.

Luby Jesu, Twój měr daj
Krajam, ludam, khudom' žwětej.
Slemu Duchej wobaraj,
Knjeżicž njedaj stóscži, hrěchej.
Sczin wschěch poßłuschnych Sswoj' wucżbje,
Khmanych, swólnych k Sswojej žłużbje!

Luby Jesu, tycże daj,
So žyw nasch žo derje radżi.
Dżěłacżerjow roseßłaj,
Žně žu wulke, stwjelzo srawi,
Dusche, po prawdoscži hłódne,
Twojej hnady njech žu hódne!

Luby Jesu, mudroscž daj,
Derje nałożicž cžaß hnady!
Slemu k nam pschińdż wobaraj,
Sslabym nam chzył pomhacž rady.
Pomhaj, so pucž prawy dżemy,
S hnady Twój raj herbujemy!

J. W.

Na prosy.

Stejo tak pschi prosy noweho lěta, hladajo wróczo do stareho lěta a hladajo do noweho, — tak daloko hacž hižo schto widżimy, — pytnjemy trochu nastróżazeho. Pschetož podawkow a jewjenjow je mnoho, kotreż naß cžlowjekow nastróżeja. Schtó njeby s wutrobnym žobusacžuwanjom žłyschał wo njeschožu na żelesnizy, s kotrymž Duringska hody do żarowanja pschińdże a s njej zyła Němska — a my tu we Lužizy wožebje, hdyž bě tola też wojak se Scžijez mjes morwymi, kotrehož nětk tu doma pokhowachu. Schtó njeby to s jeho pschiwusnymi to s najnutrnischimi pschecželemi sa nich wopominał!

Tak je jene sczěhowało druhe. Snjeschoženje lětadła s telko morwymi, snjeschoženja na wodże, snjeschoženja s wulkej wodu a se žněhom — a žamo semja žrjesche w Němskej a nastróża wobydlerjow tak, so s domow cžěkachu. Snamjenja, kotreż bychu nam nadżije cžiniłe sa nowe lěto, to njejßu. Ale pominanja to žu, khutne, wótre! Spósnacž dyrbimy žami žo a wusnacž, so žmy tak jara žłabi. S teho pak njetrjeba sczěhowacž bojasliwoscž, sadwělowanje, bjesnadżija — a też njesczěhuje pola toho, kiž wěri, kiž we wěrje sastupi do noweho lěta a we wěrje dże dale do noweho lěta, nad kotrehož prěnim dnju steji to mjeno „Jesuß", haj nad kotrymž steji jako kral a Knjes Jesuß Khrystuß žam. A Jesuß Khrystuß praji woboje: „Mi je data wschitka móz w njebjeßach a na semi," a „Hlaj, ja žym pola Waß wschitke dny hacž do skónczenja žwěta!" Tuž kaž to tamne spósnacž a wusnacž mamy, chzemy też wusnacž a žlubicž žebi a tomu Knjesej, so s nim póńdżemy psches nowe lěto, s nim sawjasani we wěrje, w tej wěrje, kotraž je žiwe, wěrne sjednoczenje s nim wschu-

dźom a ſtajnje. A we tutej wěrje chzemy ßo ßylnicź ſ modlitwu a ſ Božim ßłowom, a to w cźichej komorzy kaž we domjazej nutrnoſcźi kaž w Božim domje ſ woßadu a hiſchcźe něſchto: tu w naſchej wulkej a rosſchěrjenej woßadźe naſcheho nedźelnika „Pomhaj Bóh“, tuto ßwěru cźitajo, do njeho ßwěru ßwoje myßle, próſtwy, pominanja, naſhonjenja podawajo, ſhromadnje ßo ßylnjo we ßwojej wěrje a ſhromadnje ſpěwajo modlitwy pſched ßwojim Bohom.

To je wulki nadawk, tak wulki, ſo dyrbjał też poßledni dom naſchich woßadow w tutym wulkim ſjednocźeńſtwje bycź, kotreż ßo cźuje ſwjaſane mjes ßobu a ſ Bohom we wěrje, — w tej wěrje, kotraž tu njeje ſa to, cźłowjekam jenoż dacź mjeno „kſcheſcźijan“, „kſcheſcźijanka“, ně; kotraž tu je, bycź źiwjenje, źiwa móz, w kotrejź nětk cźłowjekojo, kiž ßu ſ tuteje wěry a kiž ßu tohodla kſcheſcźijenjo, tu wobſteja a ſa jich wjele ſteja, haj ſa zyły lud a kraj ſteja w horzym bědźenju wěrjazych modlitwow, próſtwow, dobroproſchenjow.

Tuž tehodla budźmy, lube cźitarki, lubi cźitarjo, tajka wulka, kſcheſcźijanſka woßada a prózujmy ßo wo to, ſo bychmy to byli a ſo bychmy jich wjaz a wjaz byli. Naſche łopjeńko poſkicźa ßo Wam ſ nowej lěpſchej podpjeru, na kotrejź ßo jewi lěpje wſchěm ßłowo a wobras! Njech je też tak, ſo ßo zyła naſcha wulka woßada tuteho łopjeńka jewi dźeń a bóle, tydźeń a bóle w pſchiběrazej, poſtupowazej wěrje, na kotrejź ßo jewi lěpje a lěpje kaž ßłowo tak wobras haj tak dozyła źiwjenje wěrneho kſcheſcźijana, wěrneje kſcheſcźijanki. To budźe dobra ßłużba, ſ kotrejź ßłużimy ßebi, druhi, domjazej woßadźe, Knjeſowej zyrkwi, ludej a Bohu. Tak smějemy Boże ſpodowanje a Boże ßohnowanje. A bjes tutoho Božeho ßohnowanja tu tola niczo njeje — a byrnjeź ßebi cźłowjekojo hiſchcźe wjazy wjedźeli ſe ßwojej mozu a mudroſcźu.

Tuž na tajki ſhromadny pucź pſches nowe lěto, lube Serbowki, lubi Serbja, „Pomhaj Bóh!“

Zyrkej a ſtat.

Wuradźowaze komory evangelſkeje zyrkwje. Wuſtawa němſkeje evangelſkeje zyrkwje żada, ſo ßo wuradźowaze komory pſchiprawja. Tute komory dyrbja zyrkwinſke dźěła do jenotnych ßměrow a jenotneho ſkutkowanja w ßłużbje zyrkwje ſapſchijecź a zyrkwinſkemu nawjedowarſtwu ſe ßwojej radu ßłużicź. Němſki zyrkwinſki wubjerk je we woſjewjenju ſwěſcźił, ſo ßo ßobudźěło komorow też w pſchekhodnym cźaßu njemóże parowacź. Wubjerk móże ßwój dowěrniſki nadawk jenoż dokonjecź, hdyž woſtanje we wulkim ſwiſku ſe zyrkwinym źiwjenjom a jeje wodźazymi muźemi, tu woßebje ſ lajkami.

Tohodla je němſki zyrkwinſki wubjerk wobſamknył, ſo ma ßo ſa pola, kiž ßu k ſdźerźenju zyrkwineho źiwjenja a ſkutkowanja zyle nuſne, wóßom wuradźowazych komorow wutworicź: theologiſka komora a komory ſa prawne praſchenja, wuſtawine naležnoſcźe, woßadne dźěło, miſſionſke a diakonſke dźěło, evangelſke wocźehnjerſke dźěło, zyrkwinſke dźěło we ſjawnoſcźi a zyrkwinu hudźbu.

Württembergſke Bibliſke towarſtwo wudawa też Bibliju ſa ßlepych a to ſa jara tuni pjenjes. Tuta Biblija je wobſchěrna a jeje ſhotowjenje drohe, tola podawa ju towarſtwo ßlepym, mjes kotrymiž ßu woßebje wojazy, kiž we wulkej wójnje woßlepichu, ſa ßnadnu płacźiſnu a wukonja tak woßebitu ſpomožerſku ßłużbu ſa zyły lud. Wob lěto pſcheda wono něhdźe 1000 tajkich Biblijow.

Germanſki kwaß. Němſki miniſter Göring je w Schleſyſkej w ßwojej wulkej rěcźi ſcźěhowaze wuprajił wo nowym waſchmju, tak mjenowanych germanſkich kwaßow: „Hdyž ßłyſchu: tam ßwjecźa germanſki kwaß, dyrbju prajicź: haj ſchto dha měnicźe wy ſ „germanſkim kwaßom“, ſchto měnicźe wy ſ nazionalſozialiſmom?“

Se Sserbow a ſ daloka.

Macźiza Sserbſka wuhotowa 2. januara ßwoju hodownu ſhromadźiſnu, do kotrejež móżeſche pſchedßyda, k. krajnoßudniſki rada dr. Ssymank nahladnu liczbu Sserbow witacź. Poſkicźiſchtaj ßo dwaj pſchednoſchkaj, kotrajž wulzy ſajimowaſchtaj. Prěni mějeſche k. pater Romuald Domaſchka-Rózeńczanſki wo Tecelinu Mětu, nadobnym ßerbſkim prózowarju, na kotrehož ßu Sserbjo, woßebje katolſzy, w ſańdźenym lěcźe ſpominali. S druhim pſchednoſchkom roſeſtaja nam k. wucźeŕ Rjeczka-Rózeńczanſki nadrobneho wo katolſkej ßerbſkej draſcźe. To by był pſchihódny pſchednoſchk też ras ſa ſchěrſchu ſhromadźiſnu, na kotruž bychu byłe pſchedewſchěm też żony a holzy pſcheproſchene. A hdyž ßebi k. juſtizny rada dr. Hermann w rosmołwje pſchejeſche, ſo by ßo tak nadrobneho a wězywuſtojneho też wo druhich ßerbſkich narodnych draſtach ſeſtajało a podało, je drje ſ nim kóždy pſchesjene był, kaž też ſ dalſchim tam wuprajenym pſcheczom, ſo bychu ßo też wobraźy ſa film ſhotowiłe a tak wſcho derje ſakhowane było — tak podomnje, kaž ßmy to we rosprawje w Porſchiſkej ſkhadźowanzy wo tacźelach ßerbſkeje rěcźe pißali. Pſcheli bychmy ßebi, ſo by ßo też hiſchcźe wjaz ſ naſcheho burſkeho luda ßobu na Macźizy Sserbſkej wobdźěliło. Runje podaty druhi pſchednoſchk na pſchikład je tola runje ſa burſki lud niz jeno katolſki, ale runje tak evangelſki — jara ſajimazy.

S **Minakała.** (Zyrkwinſka rosprawa ſańdźeneho lěta.) Wo zyrkwiniſkim źiwjenju naſcheje woßady je ſcźěhowaze rosprawjecź: Narodźiło je ßo w ſańdźenym lěcźe 38 dźěcźi (lěto prjedy 50), a to 18 hólzow a 20 holzow, mjes nimi dwójnikaj; 7 (5) dźěcźi je ßo njemandźelſzy narodźiło, 4 nowonarodźene ßu ſaßo wumrjeke. Sswjaty ſakrament kſchcźenizy je 36 (48) doſtało. Wěrowanych je w naſchim Božim domje 23 (28) porow, a pſchipowjedało je ßo ſ naſcheje klětki 35 (40) ßlubjenych porow. Sswój kſchcźeńſki ßlub wobnowi 52 (51) dźěcźi, mjes nimi bě 22 hólzow a 30 holzow, 15 ßerbſkich a 37 němſkich paczerſkich dźěcźi. Nimo teho buchu konfirmowani 3 doroſcźeni: jedyn dźěkowy muż ſ Minakalſkeho dźěkoweho lěhwa, jedyn młody mandźelſki a jena młoda holza, wobaj ſ Adolfſkeje hěty. Sawołał ſ tuteje cźaßnoſcźe do wěcźnoſcźe je wſchehomózny Knjes 29 (27) woßadnych, mjes nimi 7 muźſkich a 21 żónſkich. Se ſemrjetych běſchtaj 2 wudowzaj, 6 wudowow, 3 ženjeni muźojo, 12 ženjenych żonow, 1 nježenjeny muż a 4 małe dźěcźi. Bóh Knjes daj wſchitkim wěcźny wotpocźink a wěcźne ßwětło jim! Spowjednych běſche 1228 (1760), to je 532 mjenje hacź loni! Tutón wulki rosdźěl je tehodla naſtał, dokelź bě woßada dlěźſchi cźaß, woßebje we ßwjatym poſcźe, bjes duchowneho; pſchetoż na kónzu zyrkwinſkeho lěta a ßwjaty advent mějachmy ſaßo ßamßnu liczbu ſpowjednych kaž lěto prjedy. Na ßerbſkej ſpowjedźi je ßo wobdźělilo 648 (1100) woßadnych, a to 277 muźow a 371 żonow, na němſkej 580 (660), a to 258 muźſkich a 322 żónſkich. Domach woprawjenych a tych, kiž ßu ßebi na domjazych kemſchach Boże wotkaſanje żadali, je 76 (136), a to 62 ßerbſkich a 14 němſkich, abo 17 muźſkich a 59 żónſkich. Wſcho hromadźe bě to 535 (800) muźow a 693 (960) żonow. Pſchi kollektach je ßo naſběrało ſa naſchu woßadu 79,10 (237,65) hr., ſa krajnozyrkwinſke a druhe kollekty 172,23 (164) hr. a ſa ßwjate miſſionſtwo ſ miſſionſkeho kaſchcźika a wot cźitarjow „Miſſionſkeho Póſła“ 52,18 (56) hr. Wſcho hromadźe je to

303,51 (457,65) hr. Bóh pak žohnuj daricželow a dary! — Nimo teho chzu hischcże to a tamne ſ naſcheje woßadȳ ſpomnicź: S wopytom ßerbſkich Božich ßłużbow runje tak ſ hajenjom ßerbſkeho waſchnja a ßerbſkeje rěcże móżemy w naſchej woßadże hiſchcże ſpokojom bycź. Lipicź, Wjeßel a Drobȳ ßu ſkoro cźiſcże ßerbſke wßy. Wjele pſchi tym wucźini, ſo we Minakalſkej ſchuli dźěcźi dobru ßerbſku wucźbu doſtawaju, hdyż ßo w druhich wßach, hdźež dźěcźi w ſchuli żane ßerbſke ßłowcźko njeßłyſcha, ſnajmjeńſcha mjes dźěcźimi a mjes młodźinu ſtary ßerbſki duch hižo ſhubuje. To też w zyrkwinſkim żiwjenju pſchi paczeŕſkej wucźbje a Božich ßłużbach ſa młodźinu derje ſaczuwamy! — Dale chzu rosprawjecź, ſo je Minakalſki zyrkwinſki khór hody dopokaſał, ſo něſchto ſamóże, jako Boži dźeń woßadże něſchto poſkiczi, ſchtoż ßmy hewak jenoż ſwucźeni wot měſchcźanſkich khórow ßłyſchecź, mjenujzy wuběrnu ſtaru hodownu hudźbu Dietricha Buxdehudy, wulkeho miſchtra 17. lětſtotka, ſa dwoje hußle, byrgle a khór. Napoßledku je hiſchcże woſjewicź, ſo je farař Rößleŕ Minakalſku woßadu wopuſchcźił a ſo ſa njeho tam wot auguſta farſki vikar Laſer, prjedy we Lupoji, ſkutkuje. Bóh tón Knjes pak daj też ſa nowe lěto ßwoju hnadu a ßwoje bohate žohnowanje, pſchetoż my wěmy, ſo hakle je Boże žohnowanje ſakład wſcheho.

S **Hodźija.** (Zyrkwinſke powěſcże.) W lěcże 1935 je ßo we naſchej woßadże 92 dźěcźi wukſchcźiło, 45 hólzow a 49 holzow; ſwěrowało je ßo 45 porow, k tomu hiſchcże jene wěrowanje w Shorjelzu a jene w Nowym Měſcże w Sakſkej; pokhowało je ßo 49 woßobow, 19 mużſkich a 30 żónſkich, nimo tutych 4 morwonarodźene dźěcźi. Sswój kſchcźeńſki ßlub wobnowiło je 81 dźěcźi, 52 hólzow a 29 holzow. Na ſłotej konfirmaziji je ßo 29 woßobow wobdźěliło. K Božemu blidu je pobyło 2760 woßobow, 1176 mużow a 1584 żonow, to je 52 wjazy hacź lěto prjedy; mjes ſpowědnymi běſche na ßerbſkim 294 mużow a 447 żonow, na němſkim 882 mużow a 1137 żonow. Boże wotkaſanje doma wużiwało je 46 woßobow, 17 mużow a 29 żonow; mjes nimi 10 mużow a 18 żonow w ßerbſkej a 7 mużow a 11 żonow w němſkej rěcźi. Kollektow je ßo naſběrało: ſa krajnu zyrkej 378,35 hriwnow, ſa naſchu zyrkej 174,48 hriwnow a ſa diakonſki ſond 57,38 hriwnow, pſchi domjazej ſběrzy kicheſcźijanſkeje żónſkeje ßłużby ſa ſnutskowne miżionſtwo 163,02 hriwnow, to je ſzyła 773,23 hriwnow (205,85 hriwnow mjenje hacź w lěcże prjedy).

S **Wojerez.** (Zyrkwinſka ſtatiſtika.) K Božemu blidu pſchiſtupi 4662, loni 4996, a to Němzow 1023 muži, loni 1211 muži, żonow 1550, loni 1629, potajkim wſcho hromadźe 2573 (2840). S pſchiliczenjom do teho też 155 konfirmandow; Sserbow bě 690 (726) muži, żonow 891 (964), potajkim wſcho hromadźe 1581 (1690). Liczi do teho też 155 konfirmandow. W Kulowje bě 355 (344) ludźi k Božemu blidu a to 131 (146) muži, a 223 (198) żonow, a 6 konfirmandow. Nimo teho bě 154 domawobſtaranjow ſa 46 muži a 108 żonow, mjes nimi 51 ßerbſzy. Wěrowało je ßo 112 (94) porow, mjes nimi 9 měſchanych mandźelſtwow. Wukſchcźiło je ßo 237 (227) dźěcźi, 134 hólzow a 103 holzow. Pohrjebało je ßo 140 (141) woßobow, 73 mużſkich a 63 żónſkich.

S **Drježdżan.** Njedźelu do Tſjoch kralow ſhromadźichu ßo evangelſzy Sserbja w rumnoſcźach „Eliſenhof“ k hodownemu wjeczoru. Hižo w pjecźich bě jſtwa nimale połna hacź na někotre měſtna, kiż běchu ſa njedypkownych ſdźerżane. Hdyż potom cżaßnik ſchěſtu hodźinku pokaſowaſche, wotewri ßo wjeczor, kiż tak wjele wotměnjazeho lubjeſche. S hodownym duchom napjelnjeny rěcźeſche k pſchitomnym, běchu to Sserbja a też Němzy, wjeleważeny knjes pſchedßyda Kowař, kiż ſamóh tak prawje nutrnje do wutrobow ßwojich lubych krajanow a krajankow ſakkadnu ſahoritoſcź ſa narod a domiſnu położicź. Hodowne ſpěwy ßłědowchu, potom ßo rumpodich ſjewi. Někotryżkuli je pěkne wězy dóſtał a ßo njeda prajicź, ſo je rumpodich ſkupy był. Hdyż bě ßo prěni dźěl minył, bě ſhromadne kofejpicźe. Sslědowaze żortne pſchednoſchki, kiż młodźina poſkiżi, roswjeżelichu ſtarych a młodych. Rěcźne a ſpěwne wuſtupy wotměnjachu ßo, a ſ dźakownej wutrobu ſpominaja cźi, kiż běchu pſchitomni na poſkicźeńki młodźiny. Pſcheje ßo, ſo też nadal młodźina tak dale ſkutkuje. Wuložowanja a ßwobodne dary tworjachu wukónz wjeczora. Wußwěcźene ßwěcźki pokaſowachu, kak hodźiny pokracźowachu, a wokoło jědnacźich pſchihotowachu ßo też cźi pożledni na dompucź. — Njedźelu, 19. wulkeho rózka ſměje towarſtwo „Cźornobóh“ w ßamßnym hoſcźenzu hłownu ſhromadźiſnu. Sapocźatk w 17 hodź. Hromadnik pak ſměje njedźelu 12. t. m. ßwój hodowny ßwjedźeńk w Johanneshof, wjecźor we 6 hodźinach. H.

Bibliſki pucźnik.

Njedźela, 12. januara: Wótcże, ja chzu, ſo bychu, hdźež ja ßym, też cźi ßami pola mje byli, kotrychż ßy mi dał, ſo bychu moju kraßnoſcź widźeli. Jan. 17, 24.

Wón chze mje nade wſchitko ßadźicź, ſo bych ſ nim runu jaßnoſcź měł; wón chze mi hacź najlěpje radźicź, tak ſo bych w ßamym ſbožu kcźěł. Njech kóżdy, ſchtoż chze, lubo ma, mi ßam ßo Jeſuß ſpodoba. ł. 326, 8. — Luk. 3, 7—9. — Jan. 12, 24—26.

Póndźela, 13. januara: Ja ßym jim Twoje mjeno k wjedźenju ſcźinił a chzu jim jo dale k wjedźenju cźinicź, ſo by ta luboſcź, ſ kotrejż Ty mje lubujeſch, była w nich a ja w nich. Jan. 17, 26. — Luk. 3, 10—18. — Jan. 15, 17—25. — ł. 430.

Wutora, 14. januara: Ja we nich a Ty we mni, ſo bychu dokonjeni byli na jene a tón ßwět ſpóſnał, ſo ßy Ty mje póßłał a jich lubujeſch, jako Ty mje lubujeſch. Jan. 17, 23. — Luk. 3, 19—20. — 1. Kor. 6, 19—20. — ł. 532.

Ssrjeda, 15. januara: Njeczehńcże pſchah ſ njewěrnymi. 2. Kor. 6, 14. — Luk. 3, 21—38. — ł. 466.

Schtwórtk, 16. januara: Njedajmy nihdże nikomu żaneho pohórſchenja, ſo by njebył naſch hamt hanjeny. 2. Kor. 6, 3. — Luk. 4, 1—13. — 2. Kor. 5, 19—21. — ł. 414.

Pjatk, 17. januara: We wſchěch wězach dajcże ßo nam wopokaſacź jako ßłużomnizy Boži. 2. Kor. 6, 4. — Luk. 4, 14—22. — Gal. 3, 23—29. — ł. 757, 8—12.

Ssobotu, 18. januara: Ja budu wam ſa Wótza a wy mi budźecże ſa ßynow a ſa dźowki, praji tón wſchehomózny Knjes. 2. Kor. 6, 18. — Luk. 4, 23—30. — Pſ. 23. — ł. 509. —

Liſtowanje.

Dźak ſa woßadne rosprawy wſchěm, kotſiż je pſchipóßłachu, a proßymy wo dalſche.

Sa 2. po Epiph. M. w B.

Samołwity redaktor farař Wyrgacź w Noßacźizach (Noſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczнoſcźi krajnozyrkwinſkeje notwinatnje a powěſcźernje w Drježdżanach wot Hłownеje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadża kóżdu ßobotu a płacźi ſchtwórcźłětnje 108 pjenjezkow

Čišło 3

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Cerstwosć da.

Njech ty spěwaš
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Živnosć je,
Živa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyšchinje 19. januara 1936 Bautzen

2. njedźela po Tśjoch kralach.

Sćenje łwj. Jana 6, 66—69.

„Je Jesuš dozyła žiwy był?“ tak łu ło ludźo pśichezo łaźo praścheli; tak praścheja ło woźebje dźenźa njepśicheźelo kśchesćijanśkeje wěry. Woni ło prózuja nam dopokasać, so Jesuš dozyła žiwy był njeje, ale je jenoź pśches fantasiju židow nastał.

Schto pak prajimy my k tajkemu rěčenju? Tón cłowjek, kiž něschto wot stawisnow kśchesćijanstwa wě a łwoju bibliju śnaje, móże ło jenoź dźiwać, schto łebi ludźo wschitko wumyłluja, so bychu tutoho Jesuša se łwěta a ś jich łwědomja wuhnali. Kajke pak łu sćěhwki tajkeho łaprěća žiwjenja Khyrstuźoweho? Skónčnje tola ś toho jenoź sćěhuje, so ło Khrystuźowe mjeno hišchće bóle pschekrałni. Njeje dha to hižo dopokas, so je Khrystuš žiwy był, hdyž łu dźenźa, 19 stow lět po jeho łmjerći, ludźo nusowani, ło ś nim łaběrać a ło wusnać: pak je Khrystuš žiwy był, pak niz! Je wón žiwy był, dha dyrbimy łwoje kolenja pśched nim śhibować, pschetoź tak kaž wón njemóże žadyn prosty cłowjek rěčeć — ale dokelž łwoje kolena pśched nim śhibować njemóžemy, dha prajimy, so wón dozyła žiwy njebě!

Hlejće, to je to waschnje tajkeho praschenja: „Je Khrystuš dozyła žiwy był?“, so wone kóždeho cłowjeka k rosłudźenju nusuje. A tak njech je teź nasch njewěry-polny cźaš nam wschitkim žohnowany cźaš, w kotrymž dyrbimy ło jaźnje rosłudźić: „Knježe, ke komu pójdźemy? Ty masch łkowa wěčneho žiwjenja!“ Tak chzemy teź my pśches nasch tekst wot nascheho Sbóžnika ło prascheć dać: „Chzećе teź wy precź hić?“ a chzemy potom ś jeho wučomnikami wjeźele ło wusnać: „Ty masch łkowa wěčneho žiwjenja. A my łmy wěrili a pósnali, so ty ły Khrystuš, tón Ssyn žiweho Boha.“

Nasch tekst nam powěda, kak bě ło w Kapernaumje wjele luda śhromadźiło, so bychu na Jesułowe prědowanje poźłuchali. „Ja łym tón khlěb toho žiwjenja“, wón wot ło praji. Ale hdyž wón śpyta, łwojich poźłucharjow hłubje do potajnstwow evangelija sawjesćі, hdyž na njebjeski pokhad pokaśa a hdyž wo tym rěči, so łaźo k Wótzej do njebjeź pójdźe, so by cłowjekow łudźił, dha łłyschimy lud morkotać: „To je twjerda rěč, schtó móże ju łłyschećі?“ a wjele luda woteńdźe naśad a njekhodźachu wjazy ś nim. Lud ło wot njeho wotwobroći, cźi jeni, dokelž jeho łkowa wopaki śrosumja, cźi druhy, dokelž nimaja wěru ani śnutskowne žadanje, jeho łkowa, kiž łu duch a žiwjenje, do łwojeje wutroby pschijeć: Tak dyrbi Jesuš bolostnje widźeć, kak jedyn po druhim jeho wopuschći. Skónčnje łu jenoź hischće cźi dwanaćo pola njeho, a wón ło jich khutnje wopraścha: Chzećе teź wy precź hić? Teź wy, kiž śće telko naśhonili wot mojeje hnady a mozy, luboścе a łmilnoścе, teź wy chzećе mje wopuschćić? — Tak je ło Jesuš praschał, tak je ło wón we wschěch cźaźach cłowjekow praschał, tak ło wón teź naš dźenźa prascha. Haj, dokhoź ło cłowjekam śrosumliwe wězy a wěrnoścе prěduja, tak dołho woni na to poźłuchaja; hdyž pak prědarjo prěduja wot hłubinow evangelija, wot wumoženja, kak je nasch Sbóžnik łwoje žiwjenje śa łwěta hrěchi woprował, kak je łaźo śtanył wot morwych, kak je do njebjeź śtpił a kak wón łaźo k nam pschińdźe w jeho łkowje a śakramentomaj, hdyž prědać cłowjekow napomina, ło pśched Božej majestośću poniżować a ło jemu poddać a jemu se wschěmi mozami łkužić a poźłuschni bycź jeho kasnjam, potom teź dźenźa mnoho cłowjekow praji: To je twjerda rěč, schtó móże ju łłyschećі? Město toho, so bychu Boże łkowo na łebje skutkować dali, město toho, so bychu ło pilnje w Božim łkowje wobhonjeli — kelko dwělowanja by ło pśches to rospróschiło! — město toho dwěluja na Božim łkowje. A to dwělowanje roścе bóle a

bóle, doniż njerěka: woni woteńdźechu nasad a wjazy ſ nim njekhodźachu.

Tajke saßudźenje dyrbi nam žohnowanje bycź w naschim ßamßnym žiwjenju, kaž też w žiwjenju naschich woßadow. My ſnajemy wſchitzy tamne ſpodźiwne powědańczko ſe ſtareho teſtamenta, w kotrymž ßo nam powěda, kak je Bóh pſches Gideona ſe 32tyßaz iſraelſkich wojakow jenoż tſi ſta ſwuběrał, a ſ nimi je Gideon nad Midianſkim wójſkom dobył. Tak wuběra ßej Bóh też mjes cźlowjekami tajkich, kotreż ßu khmani, ſa jeho kraleſtwo wojowacź. Też dźenßa maja ßo cźlowjekojo rosßudźicź: pak ſa Khryſtußa, pak pſchecźiwo njemu. A njech też dźenßa tyßazy w naſchim wótznym kraju ßo wot Khryſtußa wotwobrocźa, dha to ſa Boże kraleſtwo žadyn ſtrach njeje, dokelž Bóh, tón Knjes, móże ßej ſ jenoż małej horſtku ßwoje kraleſtwo twaricź!

Woßebje dźenßa chze Khryſtuß naſchu wěru pruhowacź, hdyž ßo naß praſcha: Chzecźe też wy ſ tamnymi precź hicź? Na naß nětko ſaleži, prawu wotmołwu na tute praſchenje dacź. Schto wotmołwichu cźi wucźomnizy? Pětr wotmołwi w mjenje wſchitkich. Też wón hiſchcźe mnoho w Jeſußowym prědowanju ſrosumił a ſapſchimnył njeje. Ale wón ſpomina na wſchitke ßłowa a ßlubjenja Jeſußowe, a tak wotmołwi bjes dwělowanja: „Knježe, ke komu póńdźemy? Ty maſch ßłowa wěcźneho žiwjenja. A my ßmy wěrili a póſnali, ſo ty ßy Khryſtuß, tón Ssyn žiweho Boha.“ Tak ßo też dźenßa wjele cźlowjekow praſcha: Ke komu póńdźemy ſ naſchimi hrěchami, ſ naſchej nuſu? K cźlowjekam? Ně, woni nam pomhacź njemóża; ně ty, Jeſußo, jenoż maſch ßłowa žiwjenja! Sſłowa žiwjenja!? Wjele nadobnych cźlowjekow ßu nam hłuboke a rjane ßłowa ſawoſtajili, ale tute ßłowa ßu wuklincźale, dokelž běchu jenoż cźłowiſke, a tohodla ſachodne ßłowa Khryſtuß pak ma wěcźne ßłowa. Wſchak wón ßam praji: „Njebjo a ſemja budźetej ſahinycź, ale moje ßłowa njebudźa ſahinycź!“ Woni njejßu nicźo wot ßwojeje mozy ſhubili. Woni też dźenßa w nami to wěcźne žiwjenje płodźa, woni nam wocźi wotewrja, tak ſo móżemy ßo wuſnacź: „My ßmy wěrili a póſnali, ſo ty ßy Khryſtuß, tón Ssyn žiweho Boha.“

A nětko budźemy ßo we wſchej naſchej nuſy, we wſchěm naſchim nadběhowanju naſcheho Sbóżnika praſchecź: Knježe, ke komu póńdźemy? My njebudźemy pomoz pytacź pola cźlowjekow; woni dźěn ßej ßami pomhacź njemóża, też niz pola noweje nabožiny, kotraž ßo nam dźenßa prěduje; wona nam wěcźne žiwjenje dacź njemóże. Ně, my budźemy pola toho pomoz pytacź, kotryž ma ßłowa wěcźneho žiwjenja, kotryž je Khryſtuß, Ssyn žiweho Boha! O, hdy bychmy tola cźaß ßwojeho žiwjenja pola njeho pomoz pytali. Potom by naß kóżde nadběhowanje jenoż krucźiſcho ſ nim ſwjaſało, potom bychmy pſchezo ßo wuſnacź mohli:

Ja wěm, ſchto ſawoſtanje,
Schto njewopuſchcźi mje,
Schto nihdy njerospadnje,
Mój wěcźny ſakožk je.
Sſłyſch: Jeſußowe ßłowa
Mi wěcźnje wěrne ßu,
Sso duſcha w nich khowa
A ma je ſa ſkaku! (Now. ſp. cźo. 408.)

Hamjeń.

Po hodźoch.

Wuklincźało je nětk hodow halleluja!
Jandźelki ßo do njebja tam wrócźeja. —
Luboſcźe ßwjedźeń je pominył ßo.
Hałožkata jědleńka!
K namaj dóſchła je hodźinka dźělenja!
Wołmina pada ſ tebje tu na blido.
Wy ßwěcźki nětk wußwěcźene,
Sswoje bycźe mi woprowaſchcźe,
Mi dawaſchcźe jaßne tak ßwětleſchko!
Schkriczka ßo miholo na ßužowje,
Ssmuſchka kura — to bě to poßlednje,
Hdyž miny ßo krótke wam žiwjeńcźko! —
Měj dźak, měj dźak mi jědleńka!
Ssy kaž luba droha towaŕſchka
So mnu dźěliła radoſcź hodownu.
Ssmój wjele ßej powědałoj;
Bjes ßłowow ßo ſrosumichmoj! —
To dołho, dołho cźi njeſapomnju! — L.

Skerje dyrbja hory ßo hnucź

zyłej ßwojej tu jednorej, tam bohatej pyſche.

Po pucźiku dale ſtupach. Na prawo dźěſche dele do hłubiny, na lěwo pak tute hobrſke kamjenje. Nimale runje horje wone k njebju ßahaja. Skóncźnje dóńdźech, hdźež ſkhodźeńki horje wjedu na wuhlady. Dwaj knjeſaj runje dele pſchińdźeſchtaj. Woprašcheſchtaj ßo mje, hacź wěm, ſchto mi tu horje duzy „kcźěje“? Wotmołwich jimaj: „Drje kraßne kwětki?“

Wonaj ßmějo prajeſchtaj: „Ně, 500 ſkhodźeńkow!“

Njedach pak ßo ſ tym ſatraſchicź. Mějach jenoż tu myßliczku: „Tam horje!“ Tak dźěch, kaž po hubjenym ſkhodźe někotre ſta ſkhodźeńkow, kiž wuběžachu na mały rumny blecźk. Tutón dozpiwſchi, ßo trochu poſtróżich. Do wuſkeje ſkałoby běchu nahle ſkhodźeńki wudypane, na bokach žane pſchimadła, dokelž bě wſcho pſchewuſke, a nimo toho tam ſkhodźeńki ſwißuja, dokelž ßu wuteptane. Tu trochu wodychnych. Swjaſach ßebi rjemjeń dalokowida wokoło paża, pſchiprawich ßebi nawoblek a dalokowid na khribjet a tak dźěch kaž njepſchecźelej napſchecźiwo. Na ſwißowaznych ſkhodźeńkach ßo wrócźo ßuwach. Pomhach ſ rukomaj a tak po ſchtyrjoch ßo dale ſmużich. Kamjenje włóżnotu wudychowachu tu w tutej wuſkoſcźi. Dźakowna a wjeßela pak běch, hdyž běch ju pſcheſchła. Dale horje dźěſche lóżo. Pak ßo trochu ſběhaſche pak dźěchu ſkhodźeńki, niz pak tak nahle, k tomu też rumne, ſo pſchińdźech k wjerſchkej, hdźež je wuhlad do kraja.

Wuhlad je wulki, ſchěroki kamjeń. Jón dozpěcź, je trochu wobcźežne. Na kamjeń wjedu někotre wuſke ſkhodźeńki, kiž pſchimadła nimaja. Wjedu do koła, a tu hladaſch do hłubiny bjes dna. Wětr ßylnje dujeſche. So njeby mje dele wjerhnył, wocźakach, ſo na někotre wokomiki woněmi. Potom ſkocźich ſ jeneho ſkhodźeńka na druhi a dozpich ſbożowna wjerſchk tutoho hobra. Spokojena wodychnych, a lohko mi bě, jako bych najmózniſcheho njepſchecźela pſchewinyła. W cźerſtwym powětrje lóżo dychach. Hladach daloko do krajiny. Hory, wyßoke a niſke, wotměnjachu ßo. Daloko a bliže ſ dołami, a deleka wijeſche ßo Lobjo kaž jaßny ſchěroki bant.

To wſcho je kaž bajka. A pobu=li ſchtó ſ lubych cźitarjow, ſnaje wón tuto ſacźucźe. Hladach tam, hdźež ßebi lubu domiſnu myßlach. Bóh luby Knjes pak je tu durje ſamknył a ßuwak ſaßunył; jenoż hory tam wohladach a ſady nich njebjo na Łużizu dele ſtupaſche. Tu bě derje bycź! Poßydnych ßo tu

a we wyschinje ßedžo wobjedowach se ßwojim njewidomnym hoscžom. Je tu hischcże jedyn tajki wuhlad nĕkotre sta metrow dale k ßewjeru. Tam bĕchu holczki Hitlerskeje młodžiny. Tak tu ßama njebĕch. Dach ßej cžaßa. Wĕtr mje zybasche a ßłóncžko cžopłe wohrĕwasche.

Skónczńje podach ßo na dompucž. Saßo licžach 463 skhodženkow. Psches wrota pscheńdžech kaž psches njebjeske wrota. Dale ßo podach po wobcżeżnischim pucžu, po ßnano poł hodžiny dołhej hłubokej jamje. Na prawo a na lĕwo wyßoke kamjenischka, so ßo tu sdach kaž mały lĕdy widomny dypk. Dyßa dyß schcżebota mała wodžiczka. Na ßamej kromje pak rostu schtomy, wulke a małe, kaž se ßameho kamjenja wurosczene. Schtomy a kamjenischka hroža dele padnycž a sabicž, schtoż jim do pucża pschinđže. Ale to je ta wulka Boża hnada, so wone wostanu tam, hdžeż je Bóh ßam staji.

Dóńdžech dele k Lobju a tu ßo saßo na ßwĕt namakach. L.

Lutherez.

Wo 400lĕtnym jubileju Lutheroweho hodowneho kĕrluscha ßmy tu pißali. K tomu je jena potomniza Lutherowa w 9. stawje, Hanna Hobbe, pißała: Niz jenoż po Margarecże Lutherez, kotraż bĕ woženjena von Kunheim, je 75 cżĕlnych potomnikow żiwych, nĕ też po Lutherowym najmłódschim ßynu Pawole, kiż bĕ profeßor a domjazy lĕkaŕ sakskeho kurwjerscha, ßu potomniży żiwi, a to 800.

Zyrkej a stat.

Wojerska ßłużba duchownych. Barlinska wyschscha zyrkwina rada bĕ pola wjednila woborništwa namjetowała, so bychu duchowni mohli w lĕcżnym pollĕcże ßwoje wuwucżowanja we wójsku mĕcž, pokasujo na to, so je symske pollĕta bóle połne nusneho dżĕła, woßebje pacżerjow dla, a so je w symje sastupowanje cżežo sarjadowacž. Němski wójnski minister je na tute pschecża dżiwał a wukas na generalkommanda wudał, kotreż wojerske wuwucżowanske cżaßy sa duchownych rjaduja.

Germanski kwaß. K tomu, schtoż tydżenja pod tutym napißmom tu stejesche, chzemy dodacž, dokelž tak njebĕ dospołne a dosc̀ srosumliwe, so je němski minister Göring s tym kritiku wuprajił, ßo wobrocżejo pschecżiwo wschelakemu spocżinanju, tak też pschecżiwo tomu, kwaß ßwjecżicž, wudawajo, so to germanski. A schto wscho tu dokonjeja, pokaże scżĕhowaze wosjewjenje: „Im Glauben an die göttliche Offenbarung unseres Volkes in Adolf Hitler haben heute, am 9. Nebelung 1935, Willi L. und Selma L. geb. K. den Bund für das Leben geschlossen . . . " Cżaßopiß „Das Schwarze Korps" kritisuje tuto „germanske" wĕrowanje, njelutujo też wußměschowaze pschispomnjeńki. Mjes druhim pische: „Bubotasche pschi tym nĕhdże nasdala hrimanje, schukotachu s wólschinkow duschki, ryjeschtaj wonaj zły měßaz w złym pißmowstwje hibanja, doniż jeju mytiske huschki njełojachu?" — Nawopak pak je tole wscho khutne napominanje, stajicž mandżelstwo, ßwójbu, dom pod Boże ßłowo a żohnowanje a dopjelnjecž ßlubjenje: „Ja a mój dom, mój chzemoj tomu Knjesej ßłużicž."

Se Sserbow a s daloka.

Sa nasche łopjeńko. Hdyž pohladach do łopjeńka prĕnjeje njedżele po Tsjoch kralach, hladachu na mnje s njeho cżischcżerske smylki. To wschak je też w druhich łopjenach a nowinach tak, tola my to wobżarujemy a proßymy: samołwicž. So jedyn woßebje naspominmy: Scże drje wschitzy prawje srosumili na 7. strojne, so ma tam ßada w prĕnim schcżĕpku rĕkacž: „Nasche łopjeńko poskicża ßo Wam s nowej lĕpschej papjeru, na kotrejž ßo jewi lĕpje wschĕm ßłowo a wobras." A na tutej lĕpschej papjeri bychmy nĕtko rad też mĕli kaž ßłowo tak wobras woßebje s naschich woßadow. Je jich hischcże na pschikład zyły rynk woßadow, kotreż tu hischcże njewosjewichu ßwoje stawisny a wobras ßwojeho Božeho domu, hacž runjeż je snate, so ßu niz jenoż woßadni rosprawjazeje woßady to cżitali, a rady mĕli, nĕ, Sserbja dożyła. Tuž, kak by było? Proßymy wschĕ sbytkne woßady wo wucżach s jich stawisnow a tohorunja wo wobrasy.

Do Wjeleczina a do Budestez sczelemy do Renczez a do Böttgerez farskeho doma k ßlubej wutrobne sbożoschecża a strowimy: „Pomhaj Bóh!"

S **Borschcże.** (Zyrkwinska rosprawa.) W lĕcże 1935 je ßo tu 22 dżĕcżi wukschcżiło, 12 hólzow a 10 holzow, mjes nimi bĕchu s Borschcże 7, s Wólschiny 4, s Dubeho 3, s Mikowa a s Turja 3 dżĕcżi. — Konfirmĕr. je ßo 10 hólzow a 14 holzow. — Swĕrowało je o 7 mandżelstwow. — Spowĕdnych bĕsche 692 woßobow, 295 mużow a 397 żonow, na ßerbskim 69 a na němskim 614, doma woprajenjow bĕsche 9; loni je ßo 744 spowĕdnych naliczyło. Wobdżĕlenje wucżinja 60 proz. a je pornjo lońschemu lĕtu wotebĕrało. — Pokhowanjow bĕsche 12, mjes semrĕtnymi bĕchu 2 morwonarodżenej dżĕscżi, 5 mużskich a pjecż żónskich woßobow; 1 w starobje wot 11 do 20 lĕt, 2 w starobje wot 50 do 60 lĕt, 2 w starobje wot 60 do 70 lĕt a 5 w starobje 70 hacž 80 lĕt. Boże ßłużby je 5552 woßobow wopytało. Pschi zyrkw. kollektach je ßo 78,64 (loni 72,22) hriwnow nasbĕrało. Kollekty po domach ßu 95,12 hr. (loni 89,04) wunjeßle. Sa mißijonstwo mjes pohanami nawda ßo 20,35 hr., sa jnutskowne mißijonstwo 40,40 hr. Koło pschecżelow nahromadżi 72 hr. Gustav-Adolfski dar dżĕcżi wunjeße 12,05 (15,27) hriwnow.

S **Budyschinka.** (Zyrkwinske powĕscże s lĕta 1935.) Wukschcżiło je ßo 9 dżĕcżi (w lĕcże 1934 13), 6 hólzow a 3 holzy. — Swój kschcżeńśki ßlub wobnowiło je 14 (9) dżĕcżi, 6 hólzow a 8 holzow, 10 ßerbskich a 4 němske. — Pschipowĕdało je ßo 7 (9) mandżelstwow, s nich je ßo 6 (3) w Budyschinku swĕrowało. — Wumrĕło je 5 (9) woßobow, 1 mandżelski, 3 wudowy a jene morwonarodżene dżĕcżo. Najstarscha woßoba bĕsche Hańża swud. Schenkowa rodź. Jurkez, 87 l. 11 m. 8 dn. stara. — Spowĕdnych bĕsche 490 (497) woßobow, 214 mużow a 276 żonow, 336 na ßerbskim a 154 na němskim. Kollekty ßu 290,75 hr. (232,94) wunjeßle, dary sa mißijonstwo 32,29 (31,66) hriwnow, hromadże 323,04 (264,60) hriwnow.

S **Hornjeho Wujesda.** (Zyrkwinske powĕscże sa lĕto 1935.) Do woßady ßluscha 1420 duschow a to se 14 wßow. Narodżi ßo 26 dżĕcżi (1934: 26), 14 hólzow a 12 holzow, mjes nimi 5 njemandżelskich. — Konfirmĕrowało je ßo 25 dżĕcżi (27), 11 hólzow a 14 holzow. — Pschipowĕdało je ßo 29 (24) porow, swĕrowało ßo 18 (19) porow. — Wumrĕło je 14 woßobow (19), 9 mużskeho a 5 żónskeho rodu, mjes nimi 5 dżĕcżi. — K Božemu blidu bĕ 1218 (1293) ludżi, mjes nimi 553 muży a 665 żonow. Abo 1068 na němskich a 150 na ßerbskich Božich ßłużbach, pschi 32 němskich a 5 ßerbskich a 31 domjazych woprajenjach. Nimo toho wotmĕ ßo 21 dżĕcżazych a 8 młodostnych kemschenjow. Jene Boże ßłużby w lĕßu, 12 biblisskich hodżinow, 5 mißijonskich a 5 adventskich pobożnoscżow (we Wulkim Woßyku, Panezach, Njeradezach, Lejnje a Nowym Dworje). — W kollektach nasbĕra ßo 509,80 hr. We wjeßnych kollektach 250,57 hr., 26,73 hr. sa swonkowne mißijonstwo, 23,92 hr. w dżĕcżikemschenjach sa Gustav-Adolfske dżĕcżaze

dary a 12,16 hr. pschi młodostn. Božich žłužbach ša Božu nóz.

S **Klětnoho.** (Zyrkwinska rosprawa.) Wukschcźiło je žo w lěcze 1935 39 (29) dźěcźi, 18 hólzow a 21 holzow. — Swěrowało je žo 21 (18) porow. — Pokhowało je žo 19 (23) wožobow, 5 mužow, 11 žonow a 3 dźěcźi. — Konfirměrowało je žo 49 dźěcźi, 24 hólzow a 25 holzow. — K spowědźi poby 1400 ludźi.

S **Lupoje.** (Zyrkwinska rosprawa ša lěto 1935.) Wukschcźiło je žo 13 dźěcźi (w lěcze 1934: 8), 7 hólzow a 6 holzow. — Sswój kschcźeński žlub wobnowiło je 13 (12) dźěcźi, 8 hólzow a 5 holzow. — Pschipowědało je žo 4 (9) mandźelstwow, s nich žu žo 3 (6) we Lupoji swěrowałe. — Wumrěte žu 4 (3) wožoby, najstarscha wožoba běsche Theresija swud. Sachsowa rodź. Ludwigez, 84 l. 8 m. 4 dnjow stara. — K Božemu blidu běsche 336 (385) wožobow a to 142 mužow a 194 žonow, na žerbskej spowědźi běsche 121 (168) a na němskej 215 (217) wožobow. (Dwě wožobje buschtej doma woprawjenej.) — W póstnym a tež adventskim cžažu wotmě žo we naschej zyrkwi posawniska nutrnosć, nimo toho w póstnym cžažu biblískich hodźinow. Sa młodźinu wotmě žo sjawnych wjecžorkow. — Sběrali žmy wscho hromdaže 309,75 (275,02) hriwnow, a to pschi kollektach 177,56 hr., s móschniczku 93,84 hr. a w kaschcźiku 38,35 hriwnow.

S **Malešchez.** (Zyrkwinske powěsćze s lěta 1935.) Narodźiło je žo 26 dźěcźatkow (lěto 1934 36), 12 žynkow a 14 dźowcźiczkow, mjes tutymi 1 morwe, 6 njemandźelskich. — Swěrowało je žo 18 porow (13). — Pokhowało 24 (17) wožobow, mjes nimi 20 dorosćenych, 4 dźěcźi. — K Božemu blidu je pobyło 1366 (1398), mjes tutymi 581 mužskich, 785 žónskich, 31 prěni ras, 60 woprajenych, wjetscha połoja, 768, na žerbskim. — Dobrowólnych darow, wožebje ša skutki zyrkwinskeje luboscze je žo 540 (468) hr. nawdało, wot toho pschi 31 zyrkw. kollektach 244 (208) hriwnow. Bóh žohnuj a pschispoř wěru a luboscź we wožadźe!

S **Porschiz.** S naschcje wožady mamy ša lěto 1935 wosjewicź: Narodźiło je žo 37 dźěcźi, a to 17 hólzow a 20 holzow; mjes nimi dwójzy dwójnikaj a 5 njemandźelskich dźěcźi; lěto prjedy bě 6 narodow mjenje. S tutych dźěcźi wumrěchu hižo ša žo tři. Pšched 100 lětami narodźi žo 44 dźěcźi, 26 hólzow a 18 holzow. — Pschipowjedali žmy 32 porow, lěto prjedy 33. Swěrowanych bu tu 18 porow, lěto prjedy 23; pšched 100 lětami bě 18 pschipowjedanjow a 7 wěrowanjow. — Sswój kschcźenski žlub wobnowi jich 26 dźěcźi; to je jich 5 mjenje hacž lěto prjedy; bě jich to 14 hólzow a 12 holzow a 16 pschi žerbskej a 10 pschi němskej konfirmaziji. — Semrěło je jich 18 wožobow, dwě wjaz hacž 1934. Bě jich to 8 mužskich a 3 žónskich mandźelski, 2 wudowzaj, 3 wudowzy, 3 dźěcźi, młódsche hacž 6 lět. Najstarschi mjes nimi bě Jan Mosig s Boschez; bě 94 lět stary. 5 wožobow bě w lětach wot 80 hacž 90, 3 wot 70 hacž 80, 3 wot 60 hacž 70; pšched 100 lětami jemrěchu 42; 24 mužskich, 18 žónskich. — Spowjednych bě 1840 a to 829 mužskich a 1011 žónskich; s nich pobu doma k spowjedźi 49. S kollektami žmy nasběrali 1224,52 hriwnow, ša Gustav-Adolfske towarstwo 145,90 hr., ša Snutskowne Mišionstwo 2 07,05 hr., ša wokrjeżne towarstwo Snutskowneho mišionstwa 79,50 hr., ša Swonkowne mišionstwo 371,45 hr., mjes tutymi jenotliwaj daraj po 100 a po 50 hr. a 18 hr. s klóskisběranja. Sa khudych a ša wožadnu diakonjiu swonka kollektow 84,77 hr. Wscho hromadźe je to 2113,19 hr. Duschow ma nascha wožada 1603.

Se **Sslepoho.** (Zyrkwinska rosprawa s lěta 1935.) We sańdźenym lěcze je žo w naschej wožadze narodźiło 114 dźěcźi, 56 hólzow a 58 holzow. Mjes nimi běchu 4 morwonarodźene, 3 hólzy a 1 holza. Wukschcźiło je žo w naschim Božim domje 102 dźěcźi. 1934 běsche žo 105 dźěcźi narodźiło, potajkim běsche w sańdźenym lěcze 9 wjazy hacž lěto prjedy. — Konfirměrowanych bu 90 (1934: 84) dźěcźi, a to 33 hólzow a 57 holzow. — Wěrowanjow běsche 66, to je 14 wjazy hacž lěto prjedy. — Pschipowědało je žo 67 porow. — Semrěło je w naschej wožadze w sańdźenym lěcze 50 wožobow, 5 mjenje hacž lěto prjedy. Wschitzy semrěcźi buchu na kěrchowach nascheje wožady, kotrychž mamy 8, kschescźijanszy pokhowani. Mjes semrětymi běsche 19 mužskich, 16 žónskich, 1 hólz 13 lět stary, 1 holza 6 lět stara, 1 holza 4 lěta stara, 1 hólz lěto stary a 10 dźěcźi niže lěta. Najstarscha wožoba mjes semrětymi běsche starobu 83 lět 1 m. a 16 dnjow dozpěła. — K Božemu blidu běsche w sańdźenym lěcze hromadźe4058wožobow, 1656 mužskich a 2402 žónskich (1934 běsche 4041 wožobow). Doma woprajenych a tych, kiž žu pschi domjazych Božich žłužbach k spowědźi schli, běsche 80 wožobow. — Pschi kollektach je žo sběrało 129,92 hr., pschi kollektach ša nasch Boži dom, kiž žmy wot oktobra sapoczeli sběracź, je žo woprowało 79,08 hr. Woporow ša mišijonstwo mjes pohanami běsche hromadźe 92,23 hr., tak so je žo hromadźe nasběrało 301,23 hriwnow. — Bóh tón Knjes žohnuj dale naschu lubu wožadu a daj jej roscź a pschiběracź na tym, kiž nascha hłowa je, Jesušu Khrystušu!

Bibliski pucźnik.

2. njedźela po Sjew., 19. jan.: A Jesuš dźesche k nim: Kak móža žo kwažni hoscźo poscźicź, dokhož je nawoženja pola nich? Tak dołho hacž nawoženju pschi žebi maju, njemóža woni žo poscźicź. Mark. 2, 19. — Khrystuš je tudy, wujedna ludy! Wjeżel, wjeżel žo kschescźanstwo! K. 47. — Luk. 4, 31—44. 1. Kor. 2, 6—16.

Póndźela, 20. jan.: Jako jeleń jachli po symnej wodźe, tak sdychuje moja duscha, Božo, k Tebi. Ps. 42, 2. — K. 799, 8. — Luk. 5, 1—11. — Psalm 71.

Wutoru, 21. jan.: Moja duscha posběhuje toho Knjesa, a mój duch žo wjeżeli w Bohu, mojim Sbóžniku. Luk. 1, 46. 47. — K. 609. — Luk. 5, 12—26. — 1. Mójs. 22, 1—19.

Ssrjedu, 22. jan.: S hnady scźe wy sbóžni scźinjeni psches wěru. A to njeje wot waš, Boži dar to je. Eph. 2, 8. — K. 421. — Luk. 5, 27—39. — 1. Mójs. 28, 10—22.

Schtwórtk, 23. jan.: Pohanjo budźa w twojim žwětle khodźicź a kralojo w tej jaśnoscźi, kotraž na tebi skhadźa. Jes. 60, 3. — K. 64. — Luk. 6, 1—16. — 1. Mójs. 32, 1—12

Pjatk, 24. jan:. O ty dobry a žwěrny wotroczko, ty žy nad małym žwěrny byk, ja chzu cźe nad wjele postajicź. Dźi nuts k žwojeho Knjesa wjeżełoscźi. Mat. 25, 21. — K. 492. — Luk. 6, 17—35. — 1. Mójs. 32, 22—31.

Ssobota, 25. jan.: Schtóž žmilnosćź žwojemu bliźichemu wotcźehnje, tón wopuschcźi toho wschehomózneho bojosćź. Hiob 6, 14. — K. 437. — Luk. 6, 36—49. — 2. Kral. 5, 1—19.

Listowanje. Kni. L. w D.: Wutrobnje žo dźakuju a jo rad wužiju. Redaktor. — Sa 3. po Epiph. postaji k. w. s. — Sa 4. po Epiph.: K. w Hr. — Sa 4. po Epiph.: W. w B.

Samolwity redaktor farat Wyrgacź w Nošacźizach (Noslitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poručnosći krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěsćernje w Drježdźanach wot Hłownoje žerbskeje prědarskeje konferenzy. — Cźischcź „Sserbske Nowiny“ w Budyschinje. — Wukhadźa kóždu žobotu a płacźi schtwórcźlětnje 108 pjenježkow

Čjißło 4

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Cerstwosć da.

Njech ty spěwaš
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes :nana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 26. januara 1936 | Bautzen

3. njedźela po Tśjoch kralach.

Matth. 8, 5—13.

W epifaniskim cźaßu dyrbimy kraßnosćź Bożu wohladacź, kajkaž ßo sjewi na wobliczu Jesom Khryśta. Kraßnosćź Boża — njeje to kaž synk se ßwěta, kotryž je cźlowjekam zusy? Bożu kraßnosćź wohladacź — haj, hdy by mi to móżno było!

Sćenik Matthej nam muża pokaże, kiž je Bożu kraßnosćź wohladał. Jako khory wotrocźk wojeŕskeho hejtmana ſ khorołoża stany, ßo Boża kraßnosćź sjewi. Ale hacź wschitzy ſ dźiwow sańdźenosćże Bożu kraßnosćź pósnaja?

Hdyž tuto krótke ßłowo ßwjateho pißma prawje rospominamy, potom namakamy tu hischcże zyle druhi dźiw hacź sahojenje wotrocźka. Jako Jesuß wěru wojeŕskeho hejtmana pósna, dźiwasche ßo wón! Sa njeho je wěra tamneho muża dźiw. A Luther je ras prajił, so shonjenje noweho naroda a wobrocźenja, spocźatk wěry a noweho žiwjenja w cźlowjeku, potajnstwa snutskowneho žiwjenja ßu prawe, wulke dźiwy. Kotry cźlowjek to njeshoni, tomu też wschitke dźiwy sańdźenosćże niczo njepomhaja.

Wěra je dźiw, a tehodla lute sjewjenje bójskeje kraßnosćże.

Wojeŕski hejtman běsche pohan. Powołanje běsche jeho do ßwjateho kraja, do Kapernauma, dowjedło. Tam je wón nabożinu israelskeho luda sesnał a Jesuża setkał. Lukasch hischcże powjeda, so wón tehodla, schtož wot Israelskeho luda dosta, tutón lud lubowasche a so je jemu schulu natwarił. Bychmy rad wjazy wjedźeli wo jeho žiwjenju. Ale doscź je, schtož ßwjate pißmo nam praji: wschitke pucże, po kotrychž khodźesche, mějachu jedyn wottyknjeny kónz: Jesom Khryśta. Wótz k ßynej cźehnje.

Tak Bóh też nasche žiwjenje wjedże, so bychmy Jesuża namakali a Bożu kraßnosćź pósnali.

Ssy sapißany w jeho ruzy:
Cźe wumóżu, ßy wěcźnje mój.
Pschi wěrje jeno wostań duzy;
Tuž Jesuß wostanje też twój!

Khodźmy woprawdże po pucźach, kotreż Bóh naß wjedże, pytajmy Jesuża, hdźež móżemy jeho dźenża namakacź — w jeho ßłowje — potom jeho też wohladamy. A hdyž to we ponižnosćźi cźinimy, też Bożu kraßnosćź na nim pósnajemy. Hejtman běsche pokorny cźlowjek. Hacźrunje starschi Židow dźachu: „Wón je hódny, so by ty jemu to cźinił," hejtman ßam praji: „Knjeże, njejßym hódny, so by ty pod moju tśěchu schoł." Na tym ßo Boże dźiwne skutkowanje na cźlowjeku pokaże, so wo ßebi ßam praji: njejßym hódny.

A ſ ponižnosćże dowěrjenje roscże. Runje dokelž hejtman ßebi mało sda, móżesche ßebi Jesuża tak wyßoko ważicź: „Praj jeno ßłowo, mój wotrocźk budże wustrowjeny." So Jesuß jeho nusu snaje, to je jemu doscź. Tajke dowěrjenje njemóże cźlowjek ßebi ßam dacź. Bóh to sbudźi; hdyž we Khrystußu k nam pschińdże, ßo dźiw stanje, so dowěrjenje na Boha pola cźlowjeka dobudże. Boži hnadny dźiw je, hdyž pschi wschej wobskórżbje ßwědomja, pschi wschej hrěschnej winje, pschi bolosnym wusnaczu: „njejßym hódny", wusnaje: „Ja wschak wěrju, so je Bóh mój Wótz." Wěra je sbóżny dźiw! Sbóżny je cźlowjek, kiž wěri a ßo tehodla njedźiwa, hdyž je jeho móz kóżdy dźeń saßo luta njemóz a hdyž, kaž ßo sda, sbożo jeho žiwjenja ßo pschezo saßo shubi, kiž pak kóżdy dźeń ßo na tym dźiwa, so Bóh pschezo saßo hischcże móz dawa ßłabym a njemóznym. Sbóżny tón cźlowjek, kiž wěri a tehodla samóże, nóz w ßebi a wokoło ßebje widźecź, dokelž nad tym wschěm też Bożu kraßnosćź pósnaje. Sbóżny tón cźlowjek, kiž ma doscź na Bosy!

Boże sjewjenje je so hižom dawno wobkrućiło w Khrystuśu a njetrjeba te samsne dźiwne skutki kaž w prěnich dnjach kscheszańskeje zyrkwje. Wěra njeje srědk, s čimž mohł człowjek Boha nusowacź. Wěricź rěka, Boha wěsty bycź jako mojeho Boha, tak wěsty, so mózu prajicź: „Hdyž Boha mam, mam ja doszź!“ Tohodla pschepodamy swojemu Bohu, na kajke waschnje chze nam pomhacź. Pschetoż jeho dobra wola je nam pucź k sbóžnoszći, niz nascha samsna wola: „jich wjele pschiźdźe wot ranja a wot wjeczora a budźe s Abrahamom a s Isaakom a s Jakubom w njebjeskim kralestwje sa blidom sedźecź, ale dźěći teho kralestwa budźa wustorkane jich njewěry dla.“ To je posledni dźiwny skutk wěry, so do wěcźneho Bożeho kralestwa wjedźe.

Njesawołamy s wěcźnoszće wschitke spytowanja, wschitke strachi psched kotrymiž je Bóh nasz hnadnje wobarnował, wohladamy se spodźiwanjom: „Kajki dźiw, so smy tu!“? Haj, najwjetschi dźiw budźe, hdyž wěra wohlada, schtoż je wěrika! Potom je wscha cźěmnoszć wot Božeje krasnoszće sa pschezo pózrjeta, a syła wumoženych budźe Boha khwalicź do wscheje wěcźnoszće. Hamjeń!

Khwal teho Knjesa, moja duscha!

Khwal, duscha moja, s kěrluschemi
Nětk Boha Knjesa nascheho!
Hlaj, kak wón skutkuje na semi
A w swojej mozy dźerži wscho!
Tuž s radoszćiwej wutrobu
Chzu khwalicź Božu dobrotu!

Psches swojoh' Ssyna Jesom Khrysta
Nam wschitke hrěchi wodawa.
Haj kóždemu je hnada wěsta,
Hdyž njesazpiwa lěkarja,
Kiž w sylnej swojej luboszći
Se swojej krwju nasz sahoji.

Haj khwalmy Boha s wjeselosću,
Kiž wschitkich takle lubo ma,
So pyta nasz se szćerpliwoszću,
Nam pomha s hrěschnoh' hubjeństwa!
Wótz, kiž nam stajnje bliško je,
Nasz we wschitkim tež žohnuje!

Mój duch so k Tebi posběhuje,
O Knježe, polny smilnoszće,
Njech kóždy ert też sanoschuje
Czi k czeszći khwalbne kěrlusche!
Ty s lutej hnadu psches Khrysta
Nam wotewrisch dźě njebjesa! H. B.

Skerje dyrbja hory so hnucź

Schtoż tydźenja pod tutym napismom wosjewichmy, bě dźěl toho, schtoż je nam swěrna Serbowka a sobudźěłaćerka powjedała. Dokelž drje je powschitkownje pschecze mjes naschimi czitarjemi wscho shonicź, schtoż je nam rosprawjała wo tutym wulěcze do rjaneje krajiny nascheje Sakskeje, stajimy tu hischcze tež scźěhowaze:

Skerje dyrbja so hory hnucź

a hórki so wrócźecź, ale moja hnada njedyrbi so wot tebje wrócźicź a slub mojeho měra njedyrbi so wot tebje prjecź hnucź, praji tón Knjes, twój swěrny Bóh.

Tajkule mějach myslicźku, hdyž stejach na wysokej horje w Sakskej Schwizy. Horu mjenuja „Schrammsteine“.

Běsche slónczna nasymska njedźela. Boże slónczko stupasche wysche a wysche, scźelesche mi błyschcźate rańsche pruhi do jstwy, so mje s mozu do Božeje stwórby won czehnjesche, a hłóš mi do wucha scheptasche: „Won, won! Hischcze junu do horow! Tam sy Bohu bliže!“ Hnydom so shotowach. Podach so na dwórnischczo, hdźež njedźelu kóžde poł hodźiny czah do Schwizy jědźe. Dojědźech hacź do kupjelow Schandawy, pschewjesech so psches Lobjo a podach so na horu po lózischim puczíku, kaž mi to domoródni radźachu. S dala widźach hižo na horje wysoke kamjentne stołpy, jedyn pschi druhim, kaž dołhi kamjentny płót so czahnycź. Hacź k tutym stołpam dóńdźech. Psches tutón kamjeńtny płót wjedu schěroke, wot pschirody natwarjene wrota, kiž mjenuja: „Schrammthor“. We hłubokim czistym pěsku psches nje pscheńdźech a běch połna dźaka k Bohu, so smém to wohladacź. Do myslicźki slěsy mi hróncźko, kiž ras czitach: „Laš deine Augen offen stehn, geschlossen deinen Mund, so werden Dir mit einem mal, geheime Dinge kund.“

Haj, tomu sawěrnje tak je! Czicho wobkedźbowacź a wobhladowacź dźiwy Boże, so czi tute wězy tu pokasaja we zyłej swojej tu jednorej, tam bohatej pysche.

(Tu pschisamknje so dźěl nastawka, kiž běsche tydźenja wocźischczany.)

Na mjesy lětow.

Luther a Melanchthon dyrbjeschtaj so ras pola Torgawy psches Lobjo, kotrež so s wichorom kaž dźiwje žołmjesche, pschewjesecź. Melanchthon, kiž bě strachocźiwy a troschku pschiwěriwy nochzysche tehodla pschecźelej dacź jěcź a też sam nochzysche psches tak roshorjenu rěku; wón prosche Luthera: „Njejědź, Martino, hwěsdy su pschecźiwo nam!“

Tola Luther posylni bojasliweho s posylnjazym słowom: „My smy toho Knjesa, tohodla smy my też knjesojo nad hwězdami!“

Kajka sylnoszć a dowěra je tola w tutym słowje: „My smy toho Knjesa!“ je rysy lutherske słowo, kaž: „Jedyn twjerdy hród je nasch Bóh sam, bróń dobra sylna skała!“ My smy toho Knjesa! Tohodla njemóže nam nichtó a niczo seschkodźecź! Tak smy my na wěcźne derje wukhowani. Pschetoż tutón Knjes je sylnischi dyźli wschitkón swět, mózníschi dyźli wschitke spytowanja; s jeho rukow nasz niczo a nichtón njewutorhnje!

Tola pak hischcze wjazy! Zyła kopiza khutneho a wjele pschisłuschnoszćow je w tutym słowje: „My smy toho Knjesa!“ Dwě prascheni to pschedewschěm stej, kotrejž wo wschěm druhim rossudźitej. A kajkež je wotmołwjenje, tajke je rossudźenje wo wěcźnoszći. To jene praschenje je: Schto wěrisch ty? a to tamne: Kak sy žiwy? abo s druhim wurasom: Komu słužisch ty? Słužisch ty sam sebi, swojim žadoszćam, swojemu sawjeselenju? Abo słužisch ty swětej? Podcźišnjesch so jeho woli?

Ně, to njesmě bycź! Sa to smy my pschedobri! My smy toho Knjesa! Wón ma prawo na nasz! So bychmy byli dźeń a bóle Sbóžnikowi, to ma bycź kóždźiczki dźeń nascha najwjetscha próza! Nasche žiwjenje je Boži dar! Sa to mamy so jemu kóždźiczki dźeń dźakowacź! Nasche žiwjenje je Boži nadawk! Kóždźiczki dźeń dyrbimy tuto nam dowěrjene kubło po jeho poruczenju a jemu k słužbje nałožowacź! Hdyž to czinimy, dostawa nasche žiwjenje,

a by=li wono najßnadnische bylo, wěczneje hódnoscże, dokonjamy my něschto, schtož njemóże nichtón wot naß wsacź, schtož też w ßmjercźi wostanje, dokelž je płód wěczłnoscże — něschto ſ teho Knjesa a ſa teho Knjesa.

Mužojo do zyrkwje!

Hannoverska krajna zyrkej je něschto nowe ſpytała. Wona wuhotowa a postaji „njedźelu ſa mužow“, a ſda ßo, ſo je ſ tym dobry ſapoczatk noweho zyrkwinskeho a wožadneho žiwjenja cźiniła. Wjetscha połoiza wožadow je hižo „njedźelu mužow“ ſarjadowała. Rosprawy wjedźa wo tym powjedacź, ſo je wopyt Božich ßłužbow na tutej njedźeli wjetschi był hacź ßu ßebi to myßlili. We wschelakich wožadach bě mjes kemſcherjemi 8 dźeßatkow mužskich, mjes tym ſo bě jich hewak w pscherěsku něhdźe 3½ dźeßatka. Hdźež běchu ſ małymi lětakami dom wot domu kemschi pscheproschowali, pschińdźechu mužojo skoro bjes wuwſacźa, też młodźi hólzy běchu mjes nimi. Pschi dalschich tajkich njedźelach ſminu ßo też njedorosumjenja, kotrež je tu a tam było, mjenujzy, ſo nimaja žony na tutej njedźeli kemschi pschińcź. Wěſo maja runje tak pschińcź. Zyła wožada ma pschińcź!

Wusbytk tutych njedźelow je nimo toho tu a tam też tón był, ſo we wožadźe nastachu mjes mužemi małe ſjednoczeństwa ſa wožadne a zyrkwinske dźěło; dalschi ſczěhwk bě, jo ßo tam porjadne wjeczory ſa mužskich wuhotuja.

Smyßł wscheho je, dozpicź, ſo ßu Boże ßłužby woprawdźe też wožadne Boże ßłužby a niz ani jenož ſa někotrych ani mjenje abo bóle jenož ſa žónske. Wschitzy wožadni tworja wožadu a ßłuſcheja do Božich ßłužbow! So by to ſ nowym zyrkwinym lětom ßo wschudźom tak wuwiło, ſo njebychmy ras cźi byli, kotſiž dyrbja wuſnacź, ſo je jich hakle nuſa do Božeho domu nanuſowała!

Sswjate wotkaſanje.

S połnózneje Němſkeje powjeda duchowny:

Mějach khowacź muża, kiž bě nan wulkeje, wokhudnjeneje ßwójby ſ doroſczenymi dźěcźimi. Wón bě w ßwojim cźerpjenju Jeſuża namakał a njemóżeſche ßwojim lubym niczo ſawostajicź, khiba Jeſuża. Jeho žona dyrbjeſche jemu ßlubicź, ſo ßo da wot Jeſuża troſchtowacź a wjeſcź. Hacź runje po cźěle jara wobcźeżena pschińdźe wudowa ſ doroſczenymi dźěcźimi do Božeje ßłužby. Po tutej wostachu woni też k ſpowjedźi, ſ druhich nichtón. Ale woni ßo zyle do ßwjatoczłnoscże podnurichu. — Tutu Božu hoſczinu ſ tym, ſ kotrymž bě nan cźerpił a do tamneho žiwjenja ſaſchoł, njeſabydu wěſcże ani tucźi ſawostajeni ani ja.

Zyrkej a ſtat.

Němſki miniſter ſa zyrkwinske należnoscże Kerrl je ßo w rosrěczowanju, kotrež mějeſche ſ jenym ſe ſaſtupjerjow nowinarſtwa, nadróbniſcho wo wſchelakich zyrkwinſkich a nabożnych praſchenjach wuprajił. Mjes druhim wón něhdźe rjekny: Bědźenje naſcheho cźaßa njeje, hladajo na wſchě ſwiſki, bědźenje pſchecźiwo naboźinje, ale bědźenje wo naboźinu. Nazionalſozialiſtiſki ſtat je ſa woźiwjenje žiwjenja wěry, dokelž je jemu nabożny cźlowjek ſaklad ſa twar ſtata. Nazionalſozialiſt dyrbi nabożny bycź, dyrbi nabożne pſcheßwědczenje druheho cźeſcźicź; jemu pak wostanje pſchewostajene, po kajkim waſchnju chze ßwojej wěrje žiwy bycź. Wſchitke wudawanja, ſo je ßo wukonjenju naboźiny něſkak ſadźěwało, je njeßłyſchane ſkſchiwdźenje. Po nastupje mozy njeje ßo tajkeho nihdźe a ženje ſtało. — Mjes druhim miniſter też něhdźe tole wupraji: Pſchecźiwo wotmyßlenjam, kotrež chzeja bjesbóżnoſcź, wojuje nazionalſozialiſtiſki ſtat na najwótriſcho, dokelž ma wón to ſa njepſchecźelſtwo pſchecźiwo kóždemu porjadej a pſchecźiwo kóždej kulturje... Sa wukonjenje naboźiny mamy doſpołnu ßwobodu. Zyrkwi wobeju konfeßijow doſtawatej na kóżde waſchnje ſtatnu pomoz a podpjeranje; wonej matej pak ßo na ßwoje naboźne polo wobmjeſowacź. — Skóncźnje hiſchcże ſ miniſterowych wuprajenjow něſchto, ſchtož wón hladajo do cźaßa a do pſchichoda wupraji: My ßo w dowěrje nadźijamy, ſo budże jena ſjednoczena, ßylna evangelſka zyrkej nabożna twjerdźiſna pſchecźiwo bjesbóżnoſczi a bolſchewiſmej. Stejniſchczo němſkeho proteſtantiſma w evangelſkim ßwěcże wotwißuje wot teho, hacź ßo wón ſaßo na ßwój nadawk dopomni, ſo by měſtno, kotrež wot Luthera ßem ma, wobkhował, hewak je ſtrach, ſo budże bjes wſcheje waźnoſcże.

Paczerſka wucźba. Měſchczanoſta měſta Bochuma, kotryž je ſ zyrkwje wuſtupił, bě ſakaſał, ſo ßmě paczerſka hodźina w ſchulſkich rumnoſczach bycź. Weſtfalenſki wyſchſchi preſident je tutu ſakaſnju wotſtronił.

Boże domy. Praja, ſo zyrkej mrěje a ßo ſhubjuje. Woni to praja, dokelž ßebi to tak pſcheja. Praja, ſo kſcheſczijanſtwo tak rjez „epiſoda“ — mały podawk w běhu ſtawiſnow němſkeho luda, a njewědźa, ſchto jutſje budże a hacź woni tu jutſje hiſchcże budu. Dokelž to chzeja, praja to — abo lěpje ſwěrja ßebi to prajicź, hacźrunje 1900 lět kſcheſczijanſkeje zyrkwje a 1200 lět kſcheſczijanſtwa w Němſkej pſched nimi ſteja. — Ale kak je po prawom w němſkim kraju. Boże domy ßo twarja, nowe evangelſke Boże domy: W měſcże Neuſtadt nad Solawje poßwjeczichu nowy Boži dom. — Wuſtaw diakonow w Bruckberg w Bayerſkej doſta nowy Boži dom. — Evangelſka zyrkej w Kiel=Holtenawje bu doſpołnje pſchetwarjena a doſta pſchi tym nowu niżſchu wěżu, dokelž bě prjedawſcha wyßoka wěża ſe ſtrachom ſa lětadła, kotrež ßu w Holtenawje po wobnowjenju němſkeje woborneje mozy ſaměſtnjene. — Woßebje je w nowych ßydliſchczach, kotrež wokoło wulkich měſtow nastawaju, mnoho nowych Božich domow, kapałow a wožadnych domow nastało. Tak bu zyrkwinſke a wožadne žiwjenje ßydleſchczow Schwarzow a Scheune ſrjadowane a nětk też ſa dalſche ßydleſchczo Vorbruch kapała ſ wožadnym domom natwarjena. — W Ratmsdorfje pola Barlina twarja nowy wožadny dom. — Sa Wittenaw, Alt=Glienicke, Britz, Hohenſchönhauſen, Malchow ßo tajke twary pſchihotuja, kotrež maja ſa pſchedmjet hižo hotowy twary we Buckowje a Rudowje. W Biesdorfje wužiwaju nětkle rejwańſku łubju ſa Boże ßłužby. Kaž to we wulkim wokoło Barlina je, tak je to poměrnje po zyłym kraju a ßmy njedawno ſkrótka hižo wo nowych Božich domach něſchto napißali. Ale njech! Móz kſcheſczijanſkeje wěry a jeje žiwjenje njewobſteji w Božich domach ſ kamjenja, ſ drjewa, ſe żeleſa, też niz w cźlowjekach, ně ta wěczna móz Boża je ßama tuta móz a wona wostanje a budże hiſchcże, hdyž je wſcho druhe ſaſchło.

Naboźina w ſchuli. Němſki miniſter Ruſt je rosßudźił, ſo njemóże a njeßmě ſaſtojnik ſchulſkeho dohladowarſtwa, kiž k hibanju „Deutſche Volkskirche“ abo „Dinter=Bewegung“ ßłuſcha, dohladowanje nad evangelſkim naboźnym roswucźowanju w ſchuli měcź, a ſo njeßmě a njemóże wucźeŕ, kiž do tuteho hibanja ßłuſcha, evangelſke nabożne hodźiny w ſchuli měcź. Hacź móże pſchiwißowaŕ tuteho hibanja ßłużbu orga-

nisty sastawacź, wo tym rosbudźi po postajenju němskeho ministra, hdyž je wobada pschecźiwo tomu, zyrkwinska wyschnoscź.

Skutk symskeje pomozy. Kaž bu s klětki wosjewjene, bu skutki kschesćijanskeje lubosće a tak tež nasche Snutskowne mišionstwo se „Skutkom Symskeje Pomozy" tak psches jene pschischke, so jenoź tutón w symskim pollěcze dary, pjenjesy a druhe, sběra, so pak wón s toho na psch. „Snutskownemu Mišionstwu" telko darow pschewostaji, kelkoź je wono w pscherěsku poslednich lět sa lěto trjebało.

Hannoverska krajna zyrkej je postajiła, so ma njedźela 20. oktobra bycź „nedźela mužskich" a so ma bo tež po tym bwjecźicź.

Se Sserbow a s daloka.

S **Huski.** (Zyrkwinska rosprawa.) Liczby zyrkwinskeje rosprawy njejbu sdźěla spokojaze. Narodźiło je bo 61 dźěcźi, pornjo 76 w lońschim lěcze. Swěrowało je bo 31 porow, we lěcze 1934 38 porow. Swjatu kschcźenizu dosta 57 dźěcźi, we lěcze 1934 68 dźěcźi. Wumrě 37 wožobow, to je 3 mjenje hacź 1934. K Bożemu blidu poby w zyłku 2181 ludźi a to 902 mužow a 1279 žonow.

S **Bukez.** (Zyrkwniska rosprawa.) Zyrkwinska rosprawa podawa nam sa lěto 1935 scźěhowaze liczby: Narodźenjow 66, 15 wjazy hacź 1934; hólzow 36, holzow 30, mjes nimi dwě morwonarodźenej. Pschipowědało je bo 53 porow, 21 mjenje hacź 1934. W Bukezach swěrowa bo 40 porow (31). Wumrěło je a tež w Bukezach bo pokhowało je bo 37 (32) wožobow. Dwě wožobje njeběluschaschtej do wožady. Mjes nimi bě 17 mužskich a 20 žónskich. Po starobje rosdźěleja bo semrěcźi do 14 lět 4, do 20 lět 3, do 30 lět 1, do 40 lět žadyn, do 50 lět 1, do 60 lět 3, do 70 lět 5, do 80 lět 14, do 90 lět 4 wožoby, wjazy hacź 90 lět dwě wožobje. Najstarschej wožobje běschtej Jan Wojnaŕ, wuměnkaŕ s Koporz, 91 lět 9 měź. a 23 dnjow stary a Marja Madlena swud. Herrmannowa rodź. Albertez, wuměnkaŕka s Mjeschiz 91 lět 4 měźazy a 10 dnjow stara. K Bożemu blidu bě 3 519 ludźi pschischło, doma woprawjało je bo 110. Na kolektach nasběra bo 866,20 hriwnow. To je 10,38 hr. mjenje hacź loni. K temu bo pschiliczi hischcże 250 hr. sa swonkowne mišionstwo.

Do Minakała a do Minakalskeje wožady scźelemy tu dźenźa hižo wutrobne sbožopschecźa sa pschichodnu njedźelu. Minakalska wožada směje 2. februara wožebitu bwjatocźnoscź. K. vikar Laser dostanje ordinaziju. Bóh daj bwoje žohnowanje młodemu duchownemu a zyłej wožadźe.

S **Hbjelska.** W Hbjelskowskej wožadźe, do kotrejež bluscheja pźy Hbjelsk, Borschcź, Suborniza, Hornje Bruźy a Jěrchezy, wumrě w saschłym lěcze 8 wožobow (1934 13 wožobow) a to 6 mužow a 2 dźěscźi, narodźi bo 30 dźěcźi (18) a to 16 hólzow a 14 holzow (10 w Hornim Hbjelsku, 7 we Delnim Hbjelsku, 2 w Subornizy, 1 we Borschtzy a 9 w Hornich Bruźach a 1 w Jěrchezach. Wěrowało je bo 9 porow (11). K Bożemu blidu poby 637 ludźi (247 mužskich a 290 žónskich).

S **Rychwałda.** (Zyrkwinske.) Zyrkwinska rada je we bwojim poźedźenju wobsamkła, so bo wotnajeński pjenjes sa pola, zyrkwi błuschaze, wo 10 proz. sniži. — W sańdźenym lěcze poby k Bożemu blidu 939 wožobow, 424 mužow a 523 žonow. Narodźi bo 20 dźěcźi, 3 mjenje hacź loni, 11 hólzow a 9 holzow. Konfirměrowało je bo 26 dźěcźi (loni 40), 9 hólzow a 17 holzow. Wěrowanych bu 18 porow (3 mjenje hacź loni). Wumrě 9 wožobow, 5 mužow a 2 žonje a 2 dźěscźi, pornjo 20 wožobam w lońschim lěcze. W kolektach je bo nasběrało 115,05 hr., 49,15 hr. mjenje hacź loni. Na dnju snutskowneho mišijonstwa nasběra bo 77,10 hr., sa botrownju 108,45 hr., W zyłku je wožada 300,60 hr. sa zyrkej woprowała. Boże błużby wotměchu bo na 66 dnjach, na kotrychž bo 9457 wožobow wobdźěli, 143 wopytowarjow na jenych Božich błużbach pornjo 163 w lońschim lěcze.

S **Wochos.** Zyrkwinska rosprawa se sańdźeneho lěta: Narodźiło je bo 33 dźěcźi, 19 hólzow a 14 holzow. Wumrěło 17 wožobow. Swěrowanych bu 11 porow, k Bożemu blidu poby 864 wožobow, a to 396 mužow a 471 žonow. S kollektow nasběra bo 117,72 hriwnow.

Jendźelski lud žaruje wo bwojeho krala Jurja. Cźehoż bo bojachu a wo cźimž wjele pišachu, je bo stało. W nozy k wutorje je wumrěł. Kanzler Hitler bě jemu do teho dobre pschecźa póbłał. Na tutón telegramm bu w Jendźelskej jara dźiwali. Teź po bmjercźi póbła kanzler Adolf Hitler a da sdobom wuprajicź błowa bobuželenja.

Bibliski pucźnik.

3. njedźela po Sjewj., 26. januara: Wón sbudźi mje kóźde ranjo; wón sbudźi mi wucho, so ja poblucham kaž wucźomnik. Jes. 50, 4. — Ty žadasch wopor bebi, tu njebu dary tebi: njech moje dźakowanje je lube woprowanje. k. 537. — Luk. 7, 1—10. — Me. 1, 37. —

Póndźela, 27. januara: Derje tym, kotsiž prawisnu sakhowaju a cźinja pschezo prawje. Ps. 106, 3. k. 319. — Luk. 7, 11—17. — Ps. 73.

Wutora, 28. januara: Město, kiž na horje leži, njemóže potajene bycź. Mat. 5, 14. — k. 445. — Luk. 7, 18—35. — 1. Mos. 35, 1—15. —

Ssrjeda, 29. januara: Prajene je tebi, cźlowjecże, schto dobre je a schto tón Knjes wot tebje žada, mjenujzy Boże błowo dźerżecź, a lubosćź wopokasowacź a bo ponižowacź pched bwojim Bohom. Mi. 6, 8. — k. 204 Luk. 7, 36—50. — Eph. 1, 1—14.

Schtwórtk, 30. januara: Hubjeneho wón s jeho hubjeństwa wumóże a khudemu wucho wotewri w žałosczi. Hi. 36, 15. — k. 705. — Luk. 8, 1—15. — Eph., 1, 15—23.

Pjatk, 31. januara: Tohodla wobarnujcże jara derje bwoju duschu, so byschcże teho Knjesa bwojeho Boha lubowali. Jos. 23, 11. — k. 233. — Luk. 8, 16—26. — Eph. 2, 1—10.

Ssobota, 1. februara: Njebjeża wupowjedaja jeho prawdosćź a wschitke ludy widźa jeho cźesćź. Ps. 97, 6. — k. 305. — Luk. 8, 27—39. — Ps. 93.

Lstowanje:

K. f. H.: Dźak sa rjanu poźyłku. Hacź zyle tak wužijemy, je njewěste. Redaktor.

Sa 3. po Epiph. K. w Hr. — Sa Sept. W. w B.

Samotwity redaktor farar Wyrgacź w Nožaczizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěscźernje w Drježdźanach wot Hłownoweje serbskeje prědarskeje konferenzy. — Cźiscźi „Sserbske Nowiny" w Budyschinje. — Wukhadźa kóžde bobotu a płaci schtwórcźlětnje 108 pjenjezkow

Čišło 5

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Cerstwosć da.

Njech ty spěwaš
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Živnosć je,
Živa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyšchinje 2. februara 1936 Bautzen

4. njedźela po Tśjoch kralach.

Psalm 8, 2—10.

Njedyrbjeli tak wjele wot žebje rěčeć, ale wo Bošy a bójskich należnosćach. Strach je, so žwoje sajimy do žwjateho pišma położimy a žwjate pišmo po tym wułožimy. Ssnadź też wschelake snapschećiwki w bibliji namakamy, wožebje w starym testamencźe. Ale biblija je tola kanon, to rěka prawidło, po kotrymž mamy živi być. S nim njemóžemy cźinić, schtož chcemy. Bóh je nam tón stworićel njebješow a semje, je naš tak lubował, so je nam žwojeho jenićkeho narodźeneho žyna dał a rossžwěćił a wušwjeći naš psches žwojeho žwjateho ducha. Biblija stareho a noweho testamenta je jeho sjewjenje. Njejšmy tu, ju kritisować, ale khlěb živjenja bracź, hdźež žo nam posćići a živu wodu cźerpać, hdźež žo žórli. Tak budźemy Boże mjeno, kotrež je kražne po wschej semi, khwalić.

Kražnosć Božeho mjena: 1. Njebješa wupowědaju Božu cźesć a 2. Cźłowjekojo khwala jeho mjeno.

1. W spoczatku stwori Bóh njebješa a semju. Njesběhaja žo hižo pschi tutych prěnich žłowach biblije dwěle? Njesteji tomu pschirodowěda napschećiwo? Ssu spytali schěsć dny, w kotrychž je Bóh njebješa a semju stworił, jako dlěsche cźažy wobhladać. Njech je tomu kaž chce. Ale je nam Bóh tón stworićel, abo je nam to wscho mechaniske roswicźe? Ssmy požledńjemu pschikhileni. Ale namakamy žwoje spokojenje w tym? Wjele hódańcźkow pschi tajkich nahladach wostanje, hdyž toho Knjesa wusamknjemy? Sso wješelimy nad módrymi njebješami, hladamy do njebješ kaž do njeżměrneho žwěta, kiž žadyn sapoczatk a žadyn kónz nima. Słónczko nam pschezo sažo derje cźini, wožebje starym, kotsiž wjazy telko cźopkoty nimaja. Wohrěwa semju a wuwabi rostliny a smóžni žně. Ssmy wot njeho wotwišni. Kak nam měžacźk živjenje porjeńschi! Też pschi wschej elektriskej žwězy je nam, wožebje na wšy, s wulkim pomoznikom. Kajka wubjerna pycha žu hwězdy. Haj, pohladaj wschak na njebješa a licź hwězdy, mózeš je licźić? Budu wohladacź njebješa, dźěło twojich porstow, měžacźk a hwězdy, kotrež žy shotowił. Njedyrbjeli s psalmistu sawołacź: Kak žu twoje skutki tak wulke a kak je jich tak wjele, ty žy je wschitke mudrje wustajił, a semja je połna twojeho bohatstwa. Kražnosć Božeho mjena steji a padnje se stworjenjom žwěta. Mohł Bóh kražne mjeno měcź, hdyž by po nastacźu žwěta wustupił? Ssebi myślicź njemóžemy, so bu najprjedy žwět, so buschtej njebješa a semja bjes Božeho žobuskutkowanja, a so žo Bóh potom widźeć dasche, so by wjedniśtwo žwěta, kiž bě bjes njeho nastał, do ruki wsał. Ně, Bóh je tón, kotryž je žwět stworił. Knježe nasch Knježe, kak kražne je twoje mjeno po wschej semi, kiž žwoju khwalbu sjewisch na njebješach! Hłuboki sacźischcź móz naschcheho Boha na wěrjazych cźini, kaž też na młodych a cźěschnych dźěcźi. Cźłowjek pschińdźe k pósnacźu žwojeje małosćze a žnadnosćze, žwojeje knicźomnosćze a njedostojnosćze. Schto je cźłowjek, so na njeho spominasch, a cźłowski žyn, so jeho domapytasch?

2. Ssmy tak ponižni, dha Boże mjeno khwalimy. Khwal toho Knjesa moja duscha, a schtož we mni je, jeho žwjate mjeno, khwal toho Knjesa moja duscha a njesapomń jeho dobrotow! Dźěcźi maja tajku ponižnosćź a žu khmane, Bohu cźesćź a khwalbu dacź. Jim žamowědomnje pobrachuje, maja žame se žobu cźinić dosćź; tohodla na to njemyžła, žo psched druhimi hordźicź. S erta młodych a cźěschnych dźěcźi žy ty móz sałożił žwojich njepschecźelow dla, so by sahnał pschecźiwnika a toho, kiž na wjecźenje myžli. Cźłowjek je do ludoweje shromadnosćze stajeny. Sso pschiruna s druhimi a namaka, so je wjele lěpschi hacź drusy. Kelko farisejskich we tutym nastupanju też w žrjedźisnje kschesćcźanstwa! Pschida-

my, so ßu wschelake lěpschiny, kiž ma jedyn psched druhim, swonkowne a snutskowne. Ale njetrjebasch druheho na to kedźbliweho cźinicź. Pschetoż ßu tajke lěpschiny prawe, bliższchi ßam sa tym pschińdźe. Njeßu pak to, dha tebi też niczo njepomha, hdyž je wusběhujesch. Rjeknjesch: Ja ßo tebi dźakuju, so njeßym kaž drusy ludźo, dha ßo s ludoweho sjednoczenstwa wusamknjesch. Ale njesapomń ženje, so je to sjednoczenstwo, kotreż ßo Bohu Knjesej spodoba. Schěri ßo hordy duch w tebi, dha posběhń rucze ßwojej wocźi k njebjeßam! Nascha pomoz pschińdźe wot Knjesa, kiž je njebjeßa a semju stworił. Masch ty wjele wjazy hacź twój bliższchi, masch tajke samoženje wot Boha. Też tebi móże wón to wsacź. Ssu cźaßy byle, tak khude, so ßebi lud žaneje rady njewědźesche. Na najnusnischim pobrachowasche. Też wschědny khlěb, kotryż Bóh bjes nascheje modlitwy wschitkim stym ludźom dawa, njeběsche. Ssu tehdom saßo nawukli proßycź: Nasch wschědny khlěb daj nam dźenßa. We wójnskich cźaßach njeběsche nichtó ßwojeho žiwjenja wěsty, pschetoż běsche wohrožene. Próstwy sa ßwojich lubych mózachu jenoż psched Boha pschinjesćź. Haj dha spěwachu: Knjeże Bożo, ty ßy nasche wukhowanje stajnje a pschezo. Abo běsche jich cźežko domapytał, dźachu: Tola wschak wostanu pschezo pschi tebi. Schto je cźlowjek, so na njeho spominasch? Njech je cźaß, kajkiž chze, bórsy cźlowjek sthori, a hdyž Boža wola njeje, dha njewotkhori, też młody cźlowjek niz, ale dźe pucź wscheho cźěła. Cźlowjek je proch a popjeł. Wot semje wsaty, a do semje budźe ßo sawrócźicź. Ale ke kraßnosczi Božeho mjena ßkuscha, so cźlowjeka, kotrehoż malu khwilu da wot Boha wopuschczeneho bycź, s cźesczu a kraßnosczu krónuje. Schtoż cźini, je dobre. Też Jesuß je sdychował: Mój Bożo, mój Bożo, cźehodla ßy mje wopuschcźił? Kónz pak bě dobry. Tak nasche cźerpjenja njeßu hódne pschichodneje kraßnosczе, kotraž ma ßo nad nami sjewicź. Japoschtoł piša, so budźemy ßo w poßlednim cźaßu wjeßelicź, kiž nětko malu khwilku ßo rudźimy we wschelakich spytowanjach. Ale to njeje nascha saßkłužba. Schto je cźlowjek? Je kaž mhła. Jako mhła ßo rucze sběhnje, potom saßo bórsy shinje, tak ßo też cźlowjek minje. Wěra naß w tajkej sachodnosczi dźerži. Niczo ßo njestanje podarmo. Bjes Božeje wole žadyn wróbl s tšěchi njepadnje. Wscho ma Božej radźe a woli ßkłužicź. Cźlowjek je w njej kaž maly dypk. Wulki je jenoż psches žiwu wěru. Dha psches cźłowósku wěru wurosczе. Wschě puta rosłama a wschě rjecźaju a spinki rostorha. Njeje wjazy wotrocźk, ale ßwobodny. Sswět jemu njeje wěz žadosczіwosczе, ale mißijonstwa. Sslowo spytowarja jeho njemóże wabicź: To chzu tebi wschitko dacź, hdyž pschede mnu dele padnywschi ßo ke mni modlich. Ale tak daloko budźemy jenoż, hdyž móžemy s Janom rjez: My widźachmy jeho kraßnosczе a se Simeonom: Mojej wocźi stej twojeho Sbóżnika widźiłoj. Stawaj a rosßwětluj ßo!

Tu hwěsdu ßwojoh' ßkowa chzył we mni saßwěcźicź,
So schkódna wucźba nowa mje njem'že saßlepicź.
Mi pomhaj, so cźe snaju a s ludom wěrjazym
Sa krala w twojim raju cźe wěcźnje cźesczicź ßměm.

Hamjeń.

Njemylcźe ßo, Bóh ßo njeda sa ßměch měcź!

W starej zyrkwi ßwjateho Pětra w Hamburku běsche psched wjazy hacź sto lětami row s napißmom, kajkeż drje ßo k druhemu rasej w žanym Božim domje njenamaka w tajkich cźaßach, kotreż nusne njemějachu, wschitko ßwětne wotstronicź, dokelž to bójske tam najebacź wscho druhe ßwoju móz tola měješche a wukonješche. Na tutym rowje, w kotrymž nahladny měschcźan wotpocźowasche, běsche wožoł s dołhimaj wuschomaj widźecź. Tón cźinješche, schtoż ßo tutemu schěracźkej ßwojim schkorpawym hłožom najmjenje pschihodźesche: Wón na harfje hrajesche a na dwěmaj nohomaj stejo — kěrluš spěwasche. Na jenym paßu, kiž bě wokoło njeho wobwity, běsche schtucźka cźitacź, kotraž by ßerbski něhdźe takle klincźała:

Tón ßwět, tón je ßo zyle wobrocźił,
Tak ßym ja wožoł ßo spěwacź nawucźił;
Nahi ßym ja na ßwět ßo narodźił,
Ssym wjele dobył, ale wjazy shubił.
O ty mój Knjeże a ty mój Bożo,
Budź ty w mojej poßlednjej nusy
Ssmilny mi khudemu hrěschnikej!

Kóždy, kiž na rowje tuto spodźiwne hrono cźitasche a tón dźiwny wobras widźesche, wjedźesche, kajkemu cźłowóskemu žiwjenju to wschitko płacźesche. Tajke wjedźenje je ßo we běhu cźaßow shubiło, runje kaž je ßo pschi wulkim wohenju w Hamburku zyrkej ßwjateho Pětra a spodźiwny row w njej sanicził. Ale wono ßo prózy płacźi, so ßo powjesćź wo tajkim žiwjenju saßo se sabycźa shudźi, na kotreż je snamjo wožoła na rowje ludźi w ßwojim cźaßu dopominało.

Jan Grebbin běsche jedyn s najbohatschich kupzow, kiž pschi spocźatku nowscheho cźaßa w Hamburku pschebywachu. Wschitko, schtoż wón sapschimny, ßo jemu derje radźi, tak so ßo wo cźlowjeku, kotremuž ßo jena wěz njewschědnje derje radźi, kaž s pschißłowom prajesche: „Tón je pola Grebbina we wucźbje pobył.“

Tak dołho hacź běsche jeho mandźelska, mila, dobra duscha, žiwa, kotraž na ßwojeho mandźelskeho jara derje skutkowasche, běsche w domje tuteho pschekupza wschitko w dobrym rjedźe. Jako pak běsche ßo wona minyła, wudowz ßwój pusty dom husto wopuschczi a ßo jednoreho žiwjenja wostaji. Snowa ßo woženicź njechasche, dźiwajo na ßwojeju ßynow, kotrajž tamnu stronu morja nanowe pschekupstwo sastupowaschtaj; jenicźka dźowka běsche hižo prjedy macźerje wumrjeła. Dźeń a bóle Grebbin ßo ßamotny sacźuwasche a sa cźlowjekami a sa cźłowóskim wobkhadom a towarstwom žadasche, kaž by ßo domjazneje cźischiny bojał. — A dokelž jemu to wulke bohatstwo dowoli, wón hinajsche žiwjenje wjescź pocźa; wón wjele ludźi k ßebi proschesche, wulke ßwjedźenje a hoscźiny hotowasche, tak so jedyn ßwjedźeń druhi honjesche.

Jan Grebbin, kiž běsche prjedy strósby a poczißny cźłowjek, ßo do picźa da a měješche wjele hoscźi, pschetoż wón nieběsche niz jeno najbohatschi, ale też najmóznischi cźlowjek města.

Ras w nozy nasymu, hdźež běchu dléje ßwjecźili, wožebnischo jědli a też wjele wjazy pili hacź hewak, Jan Grebbin postaže a ßo psched ßwojimi hoscźemi khwalesche: „Wikowazy dom Grebbina a ßynow sa wschu wěcźnoscź budź twarjeny; žana móz na semi a w njebju — haj, też žana móz w njebjeßach — jemu schkodźecź njemóże.“ Wschitzy jemu pschihłožowachu, kleskachu, se stołow seskakachu, ßwoje schkleńzy sběhachu, so bychu s hospodarjom saklinknyli, jemu pschipili a tak jeho ßkowa wobkrucźili.

Jenoż jedyn s hoscźow mjelcźesche, s pschecźiwjenjom postany a ßo nadźijesche, so pschi tej mjerwjeńzy nichtó njepytnje, hdyž wón s hospodarjom hromadźe njesaklinknje a jemu njepschipije. — Tutón jedyn běsche něhdźe pjecźatsizycźilětny pschekupz, kiž běsche jako zyle khudy hólcźez pola firmy „Greb-

bin a ßynaj" do wuczby ſtupił, ſ pilnoſczu a khmanoſczu ßo ſhrabał, tak ſo mějeſche nětko ßam kčějaze pſchekupſtwo. Tola to jeho prjedawſcheho knjeſa njeſadźěwaſche, w nim hiſchcże pſchezo ßwojeho prjedawſcheho wuczobnika widźecź kaž tutón we nim ßwojeho knjeſa a miſchtra czeſczeſche.

Nadźija tuteho muża, ſo hoſpodař jeho njepytnje, hdyž k njemu njepſchińdźe, ßo njedopjelni. Pſchetoż naras ßo wot hornjeho kónza blida ſawoła: „Heinricho, cžohodla ty ke mni njepſchiſchoł?"

„Tu ßym, knjeże", ſawołany rjeknje.

„Njechaſch Ty ſo mnu ſaklinkacź?"

„Rady, knjeże!"

„Cžehodla njejßy, kaž wſchitzy druſy, hnydom ke mni pſchiſchoł?"

„Hdy bych na to wotmolwicź dyrbjał, byſchcże Wy mi tajke ßłowa ſa ſło wſał, Knjeże. Tak Waß proſchu, ſpuſchcże mi to wotmolwjenje."

Hoſczo počzachu na tutu rosmołwu kedźbliwi bycź; woni ßo wokoło njeju ſeſtupachu, ßo cźiſchczachu, ſchczuwachu: — tón ßlěpz — tón njeplech — tón ſkradnik. — Jan Grebbin jim pſchihłoßowaſche: „Haj, wotmolwicź dyrbi!"

(Skónczenje pſchichodnje.)

Zyrkej a ſtat.

Sa dźeń 30. januara je wubjerk Němſkeje Evangelſkeje Zyrkwje ßo ſ woßebitym ßłowom na woßady wobrocził, pokaſujo na ważnoſcź tutoho dnja. „Němſka Evangelſka Zyrkej ſteji woßrjedź tytoho wobnowjenja luda", tak tam rěka. „Dokelž wona němſkeho cžłowjeka ſe ßwojim póßelſtwom pod khutnoſcź wěczßnoſcze, pod hnadu a pod wumoženje pſches Khryſtuża ſtaja, ſbudźuje wona runje ſ tutym w nim najhłubſchu ſamołwitoſcź a radoſcź, bycź ryſny Němz, a wjaſa jeho na to, bycź ßwěrny a ßłužicź najßwěrniſcho. Tak maja ſtawy zyrkwje jako ſtawy luda zyle woßebje ſamołwjenje ſa wuſpěch tucżaßneho wojowanja wo žohnowany pſchichod." A tohorunja je tam prajene: „Zyrkej modli ßo k Bohu, ſo by wón wjedníka a lud hnadnje wjedł pſches wſchě nadběhi, nuſy a ſtrachoty a naſchu wolu ſbudźił, dopjelnjecź jeho kaſnje, zyle ßami wot ßo jemu a bratram ßłužicź w ßwjatej rjanoſczi." — A zyrkej je ßo modliła a je do modleńſkich a dźakných Božich ßłužbow wołała zyły lud.

Evangelſko-lutherſke woßady w Pruſkej mějachu 1934 57 750 duſchow; to je wo 17 mjenje hacž lěto prjedy. K nim pſchiſtupi 336 ſ unirowaneje zyrkwje, 1 ſ reformirtſkeje a 38 ſ katolſkeje zyrkwje. Pſcheſchło je jich 464 do unirowaneje zyrkwje, 32 do reformirtſkeje a 5do katolſkeje zyrkwje. Woßadow je jich nětko 182, jena wjazy hacž lěto prjedy; prědarſkich měſtnow pſchidoby ßo 8; jich je nětko 188; na 210 měſtnach, lěto prjedy na 207, ßu bibliſke hodźiny. Najßylniſche ßu tute evangelſko-lutherſke woßady w Pomorſkej; maja tam 62 prědarſkich měſtnow.

Se Sserbow a ſ daloka.

Do Wjeleczina ſczelemy dźenża wutrobne ſbožopſchecża k ważnemu dnjej, kotryž je knjes farař Rencž a ſ nim jeho zyły farſki dom ßrjedu 29. januara ßwjecźił. 25 lět je ßo minyło, ſo wón po ßwojim njebocžiczkim nanu ßwoje ſaſtojnſtwo naſtupi. Bóh žohnuj jeho, jeho ſkutkowanje a jeho dom. — Wo ßwjatocžnoſczi podamy hiſchcże rosprawu.

Do woßadow. Sserbſzy duchowni mějachu ßo ſaběracź ſe wſchelakimi ſa naſche woßady rosßudnymi praſchenjemi. Pſchi tutej ſkładnoſczi wupraji knjes wyſchſchi farař Sarjenk też ſbožopſchecża ßlubjenymaj ſ Wjeleczańſkeho a Budeſczańſkeho farſkeho doma a tohorunja knjeſej vikarej Laſerej k ordinaziji, kotruž dźenża w Minakalſkim Božim domje doſtanje. Tohorunja poręczachmy też wo 25lětnym jubileju, kotryž je nětko 29. januara knjes farař Rencž-Wjeleczański ßwjecźił a witachmy bratra jubilara, k. fararja Rencża-Bartſkeho ſ radoſczu ſaßo wotkhorjeneho do naß. Saběrachmy ßo pſchede wſchěm ſ naſchim njedźelſkim łopjenom „Pomhaj Bóh"; poßlednje ßłowo wo tym ma ßo hiſchcże prajicź. Njech ßo tutomu naſchemu ßerbſkemu njedźelnikej ani žadyn ßerbſki dom ani žana ßerbſka wutroba njeſawrěje; ně, njech ßo jemu jich wjazy a wjazy domow a wutrobow wotewri. Naſche łopjeńko chze tola tak rad do kóždeho ßerbſkeho doma ſaſtupicź njedźelu kaž njedźelu a ſtrowicź pſchejo: „Pomhaj Bóh". Na njo ßo waži kóždy tydźeń wjele prózy a dźěła pola wſchěch tych, kiž ſa njo dźěłaja — a žaneho druheho myta nimaja a też njepytaja, khiba toho, ſo by ſ tutym dźěłom prawje wjele ßerbſkim ßwójbam było ßłużene. — Tohorunja poręczachmy wo ßwjedźenjach, kotrež tak rad „ſkutki kſcheſcźijańſkeje luboſcże" w naſchich woßadach ßwjecza; pſchede wſchěm mamy tola lětßa pſchihotowacź jubilejny ßwjedźeń ſa naſche Lipſczańſke mißijonſtwo. Hdże tutón budże, ßo hiſchcże roſßudźi. Ale też hewak chzemy ßwěru na to kedźbowacź, ſpominajo na to, ſo ßu to ſto lět tutoho žohnowaneho dźěła lětßa, a chzemy darniwu a dźaknu wutrobu a ruku měcź. Sa Guſtav-Adolfſke towarſtwo Lubijſkeho wokrjeża wuhotuja Bukezy lětßa ßwjedźeń. Nochzemy ſabycź naſpomnicź, ſo je ßo hižo pſched něſchto cžaßom placźiſna ſa prědarſkej knihy „Domjazy prědař" wo wjele ſnižiła, tak ſo móże ßebi nětko kóždy wobej ſa ßnadny pjenjes kupicź.

S **Drježdżan.** Njedźelu 19. januara ſhromadźi ßo ßerbſke towarſtwo „Cžornobóh" k hłownej ſhromadźiſnje w 46. towarſtwowym lěcże. Wulka licžba ßobuſtawow bě ßo ſeſchła, mjes nimi naſch jara cžeſczeny ßobuſtawer a cžeſtny ßobuſtaw towarſtwa, knjes hudźbny direktor Bj. Krawz ſe ßwojej knjenju mandźelſkej a wurjadny ßobuſtaw k. Guſta Pjech ſ Freiberga. Hdyž běchu ßo pſchitomni ſapißali a pſcheliczili, wobſamkny ßo jenohłóßnje, ſhromadźiſnu wotewricź. Spěwachmy dwě ſchtuczzy „Rjana Luźiza", a pſchedßyda knjes Pětr Kowař witaſche cžeſtnych ßobuſtawow a wſchěch pſchitomnych pſchecźelnje. Rěcžeſche pohonjaze a wabjaze ßłowa, towarſtwo a Sserbſtwo hajicź, ſpěchowacź a k ßwojemu ßo ludſtwu měcź. Spomni też na tſjoch drohich ſemrětych tutoho lěta: na prjedawſcheho towarſtwoweho hoſczenzarja — bě 34 lět ßobuſtaw —, Guſtu Smija, Guſtu Leſchawu, kiž bě ßo w meji do Bukez pſcheßydlił a bě 22 lět ßobuſtaw a Guſtu Langu, kiž bě 14 lět w naſchim towarſtwje. K cžeſczi ſemrětych poſtanychmy a wěnowachu jim mjeńſchinu cźiſchiny. Sapißowař, k. Arnoſcht Lakař, bě w druhich měſtach, tu a tam ſaſtojnſtwo doſtał a tak jeho ſaſtupjerka Lawzyna lońſchi protokoll pſchecžita a poda rosprawu wo hibanju a ſkutkowanju ſańdźeneho lěta. Móžachmy do towarſtwa pſchijecź 5 nowych ßobuſtawow, dweju knjeſow, dwě knjenje a jenu knjeżnu, Hilžbjetu Ssymankez ſ Njechornja. Pokładnik k. Pelz rosprawjeſche wo pokładni. Liczerjo běchu ju w najlěpſchim rjeździe namakali. Knihowniza Emma Natuſchowa wabi, huſczińſcho knihi ſ knihownje požczowacź a cžitacź. W pſchedßydſtwje ßo něſchto mało pſcheměni. Prěni pſchedßyda woſtanje knjes Pětr Kowař. Jako druhi pſchedßyda ſtupi na měſto k. Jurja Fallanta młody k. Fryzo Hajdan, kiž je khmany rěcžnik; wobknježi dobru ßerbſchczinu. Sapißowař je dobry pißař knjes

Jurij Fallant, sastupjeŕka wostanje knjeni Lawzyna. Pokładnik k. Pelz sastojnstwo složi, dokelž je we wschelakich druhich hamtach napinany; na jeho město stupi dobry sprawny Serb, k. Herman Maćzi s Delnjeje Hórki; jeho sastupuje k. Waltař. Khorhojnik wostanje nětko hižo 21. lěto Jan Knježka s Luha. Pschedžyda dźakuje žo wschěm wutrobnje sa pschijecze sastojnstwo. Sskawjachmy też k. Arnoschta Libscha, rodźeneho w Ssemichowje pola Hodźija, k 85. narodninam; wón hischcze shromadźisny wopytuje a rad Serbske Nowiny cźita. Jako 80lětny wón pschi sakoženju towarstwa „Jaroměr Imisch" w Hodźiju naschu jara cźežku khorhoj njeżeschе, to je wulka hnada Boża; nětko je wón trochu na nosy wožłabnył. Pschedžyda napominasche, žerbske Boże žłužby tu w Kschižnej zyrkwi wopytowacź a snatych Serbow žobu wabicź; tute žu hižo 77 lět dołho schtyri krócź sa lěto, tak njech to dale wostanje Bohu cześcźi a Serbam k wužitku. Sa skasanje a cźitanje „Serbskich Nowin" a cźažopiža „Pomhaj Bóh" pschedžyda wabjesche a poźlednje „Pschedźenaki" žo poskicźachu, kiž też skónczńje wschě žwojeho knjesa namakachu. Skónczńje žo też hischcze dwaj młodaj knjesaj do towarstwa pschijeschtaj, Max Schlachta a Džeschnik s Manjowa pola Delnjeho Wujesda. Se žerbskimi spěwami skónczi žo bliško połnozy nascha hłowna shromadźisna. L.

S **Hrodźischcźa.** Narodźiło je žo 39 (24) dźěcźi, mjes nimi 8 njemandźelskich, mjenujzy 17 (9) hólzow a 22 (15) holzow. Hrodźischcźo měješe 9, Rakojdy a Worzyn 6, Wichowy, Kortnizy, Njechorń a Skanezy 3 narody, Běła Hora a Drožđźij 2 narodaj a Brěsezy 1 narod. 1 dźěcźo je w běhu lěta sažo wumrěł. Kschcźenizu dostachu 36 dźěcźi. Pschipowědanych bu 21 (31), swěrowanych 16 (22) porow. Wumrěło je 22 (20) wožadnych, pokhowanych bu 23 (24). Mjes 23 pokhowannymi běchu 3 dźěcźi. Jena wožoba njebě hischcze 20 lět stara; w starobje wot 30—40 lět stejesche 1 wožoba, w starobje wot 40—50 lět stejachu 3, w starobje wot 70—80 lět a 80—90 lět 6 wožobow. Mjes mužskimi bě 1 nježenjeny, 3 ženjeni mužoju a 3 wudowzy, mjes žónskimi 1 nježenjena, 5 ženjenych žonow a 7 wudowow. Najwyschscha staroba bě 85 lět a 27 dnjow. K Božemu blidu bě 1793 (1901), a to 759 (788) mužow a 1034 (1113) žonow. Na žerbskich spowědźach wobdźěli žo 1182 (1330) a na němskich 611 (571) wožadnych. Mjes nimi je 74 doma woprawjenych Serbow a 10 Němzow. Kschcźeński žlub wobnowi 49 (37) dźěcźi. Na žerbskej konfirmaziji wobdźěli žo 12 a na němskej 37 dźěcźi. Sběrki wunjeżechu 821 hr. (750,90 hr.). W tutym wunoschku tcźi domjaza sběrka sa snutskowne mišijonstwo we wyšokoscźi 166 hr., ale niz domjaza sběrka sa Gustav-Adolfske towarstwo we wyšokoscźi 130 hr. Dale je žo nadawało sa wěrowanske biblije 35 hr., sa wožadnu zyrkej 70 hr. a sa swonkowne mišijonstwo 450 hr. Bóh luby Knjes chzył wožadu też w nowym lěcźe žohnowacź a jej wschě dobre poczinki sdźerżecź.

S **Kluksicha.** (Zyrkwinske powěsćze.) W lěcźe 1935 je žo w naschej wožadźe narodźiło 34 dźěcźi (w lěcźe 1934: 49; liczby w spinkomaj w dalschej tutej rosprawje poczahuja žo na lěto 1934), mjes nimi běsche 6 njemandźelskich a 2 morwej narodźenej dźěscźi. Konfirměrowało je žo 57 dźěcźi (65). Wěrowanjow běsche tu 23 (26), k tomu je žo tudy hischcze pschipowědało 11 druhich žlubjenych porow. Semrělo je 30 wožadnych (17), s nich běsche 6 dźěcźi, 2 njewudatej žónskej, 1 nježenjeny muž, 9 mandźelskich mužow, 4 mandźelske žony, 3 wudowzy, 5 wudowow. Najstarscha semrěta wožoba dožpě starobu 86 lět 2 měžazow 1 dnja. Spowědnych běsche 1518 (1559), mjes nimi 658 mužow, 860 žonow, abo 780 Serbow, 738 Němzow. Njech wožada w tym lěcźe pschiběra na tym, kiž je jeje hłowa, na Khrystužu.

S **Nožacźiz.** Se sańdźeneho lěta je wo wožadnym žiwjenju sdźelicź: 14 dźěcźi žo narodźi (1934: 11), 5 hólzow a 9 holzow. Wukschcźenych bu 15 dźěcźi, mjes nimi w Budyschinje narodźeny hólz (1934: 9). Kschcźeńsku žlub wobnowi jich 8, 5 hólzow a 3 holzy (6). Pschi tym mějachmy prěni ras też słotu konfirmaziju. Wěrowanjow mějachmy kaž lěto prjedy 4. Semrělo je nam s wožady 5 wožobow, jenu s nich pokhowachmy w Lubiju; mjes nimi bě też loni sažo najstarscha wožoba wožady, Marja Lukaschez, 91 lět stara. Boże wotkasanje žu žwjecźile 503 (486). S nich dostachu jo doma 25. Němzow bě 268, Serbow 233, mužskich 217, žónskich 286. Wunoschk kollektow bě 271,54 hr. wulki; sa snutskowne mišijonstwo nawda žo darow a pjenjes na 70 hr.; swonkownemu mišijonstwu žmy 175 hr. pschepokasali, mjes tutymi bě jenotliwy dar 50 hriwnow. Nimo toho mějachmy dary sa tepjenje, a s dobrowólnym dźěkom je žo wjele dokonjało, tak pucź twarił, sa kotryž jenotliwi kamjenje darichu a pschiwjesechu. Bóh žohnuj wschu luboscź a darniwoscź po žwojej hnadże a pomhaj, so by žebi wožada wschě tute dobre mozy skhowała a žo s nimi we wěrje žylniła. — Cźitarjow Mišionskeho Poslo bě 25; duschow ma nascha wožada po poźlednim licźenju 467.

Biblisti pucźnik.

4. njedźela po Sjewj., 2. februara: Kupy budźa na mnje wocźakowacź a žo na moje ramjo spuschcźecź. Ješ. 51, 5. — Ach žwojoh' kraleśtwa cźeścź rosschěrjej nětko bórsy po wschej semi schěrokej. K. 216. — Luk. 8, 40—56. — Rom. 13, 1—10.

Póndźela, 3. febr.: Prawdoscź toho praweho njewumóže na tón dźeń, hdyž pschestupi; skóscź stemu njedyrbi schkodźecź na tón dźeń, hdyž žo wobrocźi wot žwojeje stóscźe. Heš. 33, 12. — K. 395. — Luk. 9, 1—10. — Eph. 2, 11—18.

Wutoru, 4. febr.: To je mój schaz, so ja twoje pschikasnje sakhowam. Ps. 119, 56. — K. 246. — Luk. 9, 11—17. — Eph. 2, 19—3, 7.

Ssrsjedu, 5 .febr.: Tón lud, kiž pó cźmje khodźi, widźi wulke žwětło; a na tych, kiž bydla w cźěmnym kraju, žwěcźi žo jažnje. Ješ. 9, 2. — K. 64. — Luk. 9, 18—27. — Eph. 3, 8—13.

Schtwórtk, 6. febr.: Ja žym tón Knjes twój Bóh. Ty njedyrbisch žanych druhich bohow měcź pschi mni. 2. Mójš. 20, 23. — K. 196. — Luk. 9, 28—36. — Eph. 3, 14—26.

Pjatk, 7. febr.: Jako farao widźesche, so deschcź a krupy a hrimanje pschesta, pschehrěschi žo dale a twjerdźi žwoju wutrobu. 2. Mójš. 9, 34. — K. 382. — Luk. 9, 39—50. — Eph. 4, 1—10.

Ssobota, 8. febr.: Boże pucźe žu bjes poroka; Knjesowe rěcźe žu wucźišcźene; wón je schkit wschitkim, kotsiž žo jemu dowěrja. Ps. 18, 31. — K. 321. — Luk. 9, 51—62. — Jer. 9, 23. 24.

Listowanje. H. B. w B.: Džak sa pósłanku a sa wscho žwěrne žobudźělo. Redaktor. — Sa Sept.: W. w B. — Sa Sex.: K. w N.

Samolwity redaktor farar Wyrgacź w Nožacźizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěscźernje w Drježdźanach wot Hłowneje žerbskeje prědarskeje konferency. — Cźischeź „Sserbske Nowiny" w Budyschinje. — Wukhadźa kóždu žobotu a placźi schtwórcźětnje 108 pjenjezkow

Čišło 6

Pomhaj Bóh!

Létnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Cerstwosć da

Njech ty spěwaš
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Živnosć je,
Živa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Saložił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje 9. februara 1936 Bautzen

5. njedźela po Tśjoch kralach.

Knjesa khwal, dusha!

Jer. 9, 23. 24.

Jeremias widźi wjeßoły jerusalemski lud a wón by ßo rady ſ nim wjeßelił, wón pak ßo njemóže wjeßelicź. Wón bě wot Boha Wótza dostał profetiski dar. Wón pschewidźesche je ßwojim profetiskim wóczkom zły pschichod, wón wjedźesche, schto pschichod na cźežach ſa Jerusalem pschinjeße. Tehodla bě wón wotwuknył, wjeßoły bycź. Wón lubowasche ßwój lud a jemu bě żel, widźecź kak jeho lud njeſbožej napschecźiwo khwatasche. Lud je ſabył ßwojeho Boha, kotryż je jeho ſ Egiptowskeje wuwjedł a njepoßlucha na te khutne napominanja Božeho profety. Woni ßo hněwaju na njeho a ßo ſ nim ßwarja, kotryż ßo wón tola ſ luboscźu ſa ßwój lud hori. Jeremiaßowej ramjeni skoro wjazy cźežu profetiskeho powołanja ſnjeseź njemóżetej. Wón pokliwa tón dźeń ßwojeho rodźenja: Ach moja macźi! Běda mi, ſo ßy mje porodźiła, ſ kotrymż ßo kóždy ßwari a wadźi w złym kraju. Ja njeßym na lichomúſtwo požeżował a njeßym wot nich na lichomúſtwo brał, a tola mje wschitzy pokleja. Lud njebě Jeremiaßa ſrosumjał. Wón njewidźesche żadyn ſtrach hrosyceź. Jich kral, kotryż ßo derje wusteji na politiku, jich města ßylnje wobtwjerdźene a jich bohatſtwo budu jich ſwarnowacź pschede wschěm njeſbožom. Jeremiaß ſpóznawa jich myßle Ach, to ßu cźłowiske bludne myßle. Wy, kiž ßebi wy ſdacźe mudri bycź, kak ſcźe hłupi; wy ßo ſpuſchcźecźe na waſchu ßylnosć a kak ſcźe wy tola ßłabi; wy twaricźe na nasche bohatſtwo a kak ſcźe wy tola woprawdźe khudźi. To wſchitko pak maju Jerusalemſzy: ßylnosć a mudrosć a bohatſtwo, ale niz ßami w ßebi, ale w ßwojim Bosy, kotryż je ßebi jich ſa ßwój lud wuſwolił. Tehodla jich Jeremiaß napomina a jich proßy, ſo bychu ßo wscheje ßamopaſchnosćze wſdali a Boha wſchehomózneho khwalili.

Schto dha je wscha cźłowiska mudrosć, ſo bychmy ßo jeje khwalili? Wono je dźenża waſchnje ßo hłuboko pschede wſchej cźłowiskej mudrosćzi pokłonjecź. My mamy pched wocźomaj, ſchtoż je nam wona w ſaſchłych létach wſcho darika. Ssmy pak my woprawdźe doprědka pschiſchli w ßwojej wědomosćzi? Haj, budźemy my hdy doprědka pschińcź móz w tutych najhłubſchich praſchenjach naſcheho żiwjenja? Budźe nam naſcha wědomosćź móz hdy wotmołwu dacź na te praſchenja: S wotkal ßmy pschiſchli; hdźe póńdźemy po ßmjercźi; cźehodla ßmy na ſemju pschiſchli?

Schto dyrbjeli ßo ßwojeje ßylnosćze khwalicź? Schtó njeje hižom ßwoju ßłabosć bolostnje ſpósnał? Schto pomha nam nasche dobre pschedewſacźe a naſcha kruta wola, kotrejeż ßo tak husto khwalimy, hdyż wojujemy pschecźiwo hrěchej? Mało! Niczo! Kak mnohi je to bědźenje ſe ſłym ſ wulkej dowěru na ßo wſał a njeje chzył żenje podležecź. W tym ſprawnym bědźenju pak, to dobre chzyecź a jo też dokonjecź, ſpósnawamy ßwoju ßłabosć.

Nichtó ßo njekhwal ßwojeho bohatſtwa! Naſhonjenje powójniſkich lét je naß wucźiło, kak mało ßměmy ßo na ßwoje ſeniſke bohatſtwo ſpuſchcźecź. Schtoż běchu ßebi ludźo ſa wjele lét pod wulkimi woporami nahromadźili, ſo bychu ſa ßwoje ſtare léta ſaſtarani byli. Jich dźěło a jich nadźija běſchtcj podarmo!

Cźeho móże dha ßo nětk cźłowjek khwalicź? Niczeho! Pſchetoż kak mohł ßo cźłowjek khwalicź, kotryż dźenża hiſchcźe je a jutſje ßnano hižom wjazy niz? A tola: Cźłowjek ma wjele, cźehoż móże ßo khwalicź, hdyż wón jeho wě a ſnaje!

Pſchetoż wón je naſcha mudrosć. W nim mamy my wotmołwu na wſchě praſchenja, na kotrež nam naſcha wědomosć njebudźe żenje wotmołwicź móz! My wěmy, ſo je Wón naß ſtworił a ſo k Njemu khwatamy. My nětk rosumimy ßwoje żiwjenje. Wono je nam jako nadawk ſtajene wot naſcheho Wótza w njebjeßach. Wón je naſcha mudrosć a naſcha ßylnosć.

W naschim bědźenju wo to dobre dyrbimy my wědźeć, so njebudźemy jo ženje se ßwojeje ßamßneje mozy dokonjeć. My pak tohodla njeßměmy sadwělować, ale dyrbimy wědźeć, so je Wón nascha pomoz. We wschej nusy, hdźež naß wopuschći nascha kruta wola a wscho dobre pschedewsacze, wostanje nam tola ta wutrobna próstwa: Njewjedź naß do spytowanja! A tuta próstwa je hižo wjele dźiwow wukonjała. Bóh je pomhał! Sa někotrehožkuli je dopjelnjenje tuteje próstwy poßylnjenje było w jeho wěrje. Haj, Wón je nascha ßylnosć w naschej ßłabosći, tohodla khwalmy Jeho!

Wón, nasch ßmilny Bóh je nasche bohatstwo. Wscho seńske ßo minje a na niczo, schtož naß tu wobdawa, njemóżemy twaricź. Wón pak wěcźnje hlada se ßwojej hnadu na naß dele. Wón nam wschědnje wopokasuje wjele dobrotow. My ßmy dźenża wotwukli ßo Bohu sa wscho dźakować. My ßmy posabyli, so wot Njeho dostawamy wscho w ßwojim žiwjenju, to lube kaž też to njelube. Naschi psalmistojo pschijimachu wscho jako s Božeje ruki a woni běchu polni dźakowanja. Dźakujcze ßo tomu Knjesej, pschetož wón je dobroczinwy a jeho dobrota traje wěcźnje! Haj, Wón je dobroczinwy. Schtó mohł wschě te dobroty liczić, kotrež Wón wschědnje nad nami cźini?

Knjesa khwal, dusscha, khwal mózneho cźestneho krala,
spodobne wopory jemu njech lubje ßo pala!
Wotucźtaj nět',
psaltero s harfu, so ßwět
ßłyschi hłóß bliško a s dala. Hamjeń!

Njemylcze ßo, Bóh ßo njeda sa ßměch měcź!

(Pokracźowanje.)

Heinrich dźesche: „Hdyž Wy mi pschikażecze, knjeże, ja wotmolwju; Wy wěscze: Ssamo, hdy bych ja 100 lět nabył, a Wy byschcze potom hischcze žiwy był, ja dyrbjał Waß poßłuchać.“

Jan Grebbin ßwojemu prjedawschemu wucźobnikej pschikasa, so by skóncźnje wotmolwił, cźehodla njeje prjedy kaž druhi hosczo s nim na jeho ßłowa se ßwojej schkleńzu saklinknył a jemu pchipił? Heinrich rjekny, so njemóże hrěch, kotryž ßo je ßłowami wobeńdże, se saklinknjenjom ßwojeje schkleńzy wobkrucźicź.

„Hrěch?“, rujachu, ßo woscźerachu a hanjachu dokoło wokoło.“

„Haj, wěscze!“ hanjeny směrom dźesche a njemyleny: „To je hrěch, cźežki hrěch, hdyž ßo schtó skhrobli prajicź: Cźłowski skutk ma wěcźnje wobstać.“

Tuž wot wina smucźeny, wot napitych hosczi naschcźuwany, pschecźiwjenjam něhduscheho wucźomza rossłobjeny Jan Grebbin jawoła: „Njech wěcźnosć wostajimy, ale to we tutej hodźinje rjeknu a kóžde se ßwojich ßłowow ßebi derje wobmyßlu: „Skěrje budźe wožoł se synczazej harfu pod ramjenjom na dwěmaj nohomaj wokoło skakać a rjenje klinczaze hłoßy spěwać, prjedy hač ja wokhudnju. Na to drje budźesch Ty, Heinricho, so mnu se schkleńzu saklinknycź a na moje strowje wupicź móz?“

„Ně, knjeże!“

„Wono wo wscho dźe, saklikń!“

„ „Tak dyrbju ja prěni ras, a kaž ßo nadźijam poßledni ras cźinicź, schtož bych sa njemóżne měł: Wam njepoßłuschny bycź.“ “

„Njechasch też na to ßłowo, s kotrehož ßym wěcźnosć wuwostajił, so mnu saklinknycź a na to wupicź?“

„Też na to niz!“

„Naměscze wopuschcź mój dom!“ Jan Grebbin jaruje, — „A to na pschezo!“

„Bóh dał, so byschcze se ßwojim ßłowom prawo wobkhował a ja niz se ßwojej staroscźu“, Heinrich snapschecźiwi. — „Wostańcze wo Božim mjenje.“

Wot tuteje nozy běsche, kaž bychu ßo Ski duchojo spschißahali, pschecźiwo pschekupskemu domej „Grebbin a ßynaj“ sakhadźecź a jón sniczicź. — Na druhe ranje w pinzy dla njekedźbliwosćze napiteho ßłużobnika woheń wudyri, kotryž Jana Grebbinowy starschiski dom hacź na spódnje murje sapuscźi. K tomu ßo wón ßmějesche: „Woßud chzysche mi skóncźnje składnosć dacź, na městno stareho, pschemałeho kaschcźika wulki wikowański dom postajicź, kotryž naschu firmu dostojnje sastupuje.“ — Jako běsche nowy dom dotwarjeny, na tutej zyłej haßy žadyn pschekupski dom tajki wulkotny a woßebny njeběsche kaž tutón. Wěso je ßebi Grebbin dyrbjał k temu pjenjesy sa wyßoku dań požczicź; niz něhdźe tehodla, so by wón pjenjes njeměł, ale dokelž wone njeběchu s dalokeho wukraja někajkeho njelepeho pschipada dla w prawym cźaßu k njemu dóschłe. — Tola město wocźakanych pjenjes powjesć pschińdźe: Tam leberkach, tamnu stronu morja, je ßo semja pschepadła a je wschitke Grebbinowe domy se wschěmi twoarami a bohatstwami spóźrjeła, pschi cźimž też je starschi ßyn swoje žiwjenje wostajicź dyrbjał. Jan Grebbin dźesche: „Semjerźenje też mojemu bohatstwu schkody nacźinicź njemóże!“ Wo ßwojim starschim ßynu njepowědasche. — „W połdnischej Amerizy, hdźež mój młódschi ßyn sa mnje pjenjesy kopi a sběra, žane woheń pluwaze hory njejßu kaž w ßrjedźnej Amerizy, kotrež semju rostschaßeja a rostorhaju.“ Ale wot tam krótko po tym powěscź dóńdźe, so je rěka, pschi kotrejž Grebbinowe wikowanske domy stejachu, s wulkej wodu wustupiła a wschitke twarjenja s młódschim ßynom wotpławiła. — Jan Grebbin dźesche: „Też to ßo pschewinnycź hodźi! Tsi łódźe ßu hižo po pucźu s telko pjenjesami a s tajkej kopizu wulzy požadanych a drohotnych tworow, so ßo mi njemóże niczo stacź.“ — Tola powětr njechasche poßlěd wody a wohenja nasad wostacź: Wichor ßo sběże, tajki straschny a torhaty, so žana s łódźow do pschistawa njepschipkuwa, ale ßo wschě do hłubiny morja podnurichu. —

Tak dźeń pschińdźe, hdźež dyrbjesche Jan Grebbin ßwoje knihi saczinicź a na ßudnistwo donjescź; wón běsche se ßwojim bohatstwom a se ßwojej hordosczu na kónzu; wón běsche wschitko shubił.

Hdyž běsche wschitko pschedate, a wón niczo wjazy ßwoje njemjenowasche, hacź schtož na cźěle noschesche, a tón kij we ßwojej ruzy, Jan psched nadawkom stejesche, ßebi dźěło a khlěb pytacź.

Pola žaneho ßwojich prjedawschich mnohich pschecźelow, kotsiž běchu pola njeho jědli, pili a ßo wjeßelili, wón pschistupa a pomozy njenamaka; woni ßo dachu sapřecź a wo njeho njerodźachu.

(Skóncźenje scźěhuje.)

Swjedźenjej.

W naschich wosadach mějachmy w poßlednich dnjach dwaj ßwjedźenjej, kotrajž njeběschtaj tu jenož sa jenotliwu wosobu abo sa jenotliwy dom, ale sa zyłu wosadu. Jedyn bě na łužiskich horach, jedyn we łužiskej holi. Wobaj ßmědźachmy ßobu ßwjecźicź, tuž też tu něschto wo tym napißamy niz jenož sa tamnej wosadze, ale sa wschě wosady, pschede wschěm sa wulku wosadu naschcheho kopjeńka „Pomhaj Bóh“.

We Wjeleczinje ßwjeczesche knjes farař Renczˇ ßrjedu 29. januara ßwój 25létny sastojnski jubilej, a njedzelu po tym tutón sastojnisti jubilej sdobom teˇ jubilej wossadneho sastojnsczini zyla wossada tutón ßwjedzeń sa ßwój ßwjedzeń. Je tola skeho skutkowanja. Psched 25 létami bu knjes jubilař we Wjeleczańskim Bozim domje sa duchowneho wusswjeczeny a czezko khoremu nanej sa pomoznika postajeny, a potom, jako nan semrě, sa nasslědnika wusswoleny. Wulka liczba gratulowazych ßo na jubilejnym dnju w farskim domje shromadzi, wossebje pschibusni jubilara a sararjo a farařki. Pschi wossebitej ßwjatoczˇnosczi wupraji po wuspěwanym dzaknym kěrluschu k. superintendent Berg-Budyski sbozopschecza zyrkwinskeje wyschnosczе a duchownych, wopominajo tute 25 lět sastojnskeho dzěła w czezkim a najczezschim czasu. Ale je zohnowanjom je knjes jubilař w nich ßwojej wulkej wossadze a zykej zyrkwi ßluził. Dzěła je wjele było a czezke je było; je dzě wulka Wjeleczańska wossada teˇ němsko-ßerbska. Pschejesche sa dalsche skutkowanje Bozu pomoz a Boze zohnowanje. Knjes farař Rjenczˇ ßo hnuty dzakowasche sa sbozopschecza a ßkowa a wopomni, polny dzaka k Bohu, pucz ßwojeho ziwjenja a léta ßwojeho farskeho skutkowanja; Bóh je widomnje s nim byk. We wjeczornej hodzinje tolmaczesche potom teˇ knjes wyschschi farař Sarjeńk sbozopschecza ßerbskeje konferenzy, kotrejeˇ ßwérny staw tola knjes farař Rjenczˇ nětko teˇ psches 25 lět je; wusběhowasche skutkowanje a sassluzby knjesa jubilara, spominajo ßobu na sassluzby ßlawneje Rjenczez farskeje ßwójby, kotraˇ je telko dobrych duschepastyrjow ßerbskim wossadam dała. Runje na tole ßo w hodzinkach, kotrejˇ tam s knjesom jubilarom a jeho domom ßobußwjeczachmy, pschezo sassо spomni. Pschi tym nam knjes jubilař teˇ skrótka pokhad jeho ßwójby naspomni, a pschi tym shonichmy, so je mjes jeho prjedownikami teˇ ßlawnje snaty farař a pscheloˇeř Biblije Frenzel. — Teˇ do rjaneho wulkeho Bozeho domu dońdzechmy, w kotrymˇ je njedzelu na to, 2. februara, zyla wossoda jubilej hódnje wosswjeczila. Ssnadˇ budze nam mózno, wo tym hischcze nadrobnischu rosprawu dostacˇ a ju tu podacˇ. Knjesej fararjej Rjenczej pschejemy pak, so by Bóh chzył hnadnje dopjelnicˇ wschě nutrne prósstwy a pschecza, kotrejˇ ßu ßo jemu w tutych dnjach ertnje a pißnje wuprajile.

Do Minakala, do ßerbskeje hole swoka naß druha wusnamna ßwjatoczˇnosczˇ ßamßnu njedzelu 2. februara. Ssmědzachmy ßwědzy bycˇ ordinazije, kotruˇ knjes superintendent Berg knjesej farskemu wikarej Lasarej wudzěli. Hizo rano jahe podachmy ßo na pucˇ s Lubijskeje hórskeje krajiny psches pschirodu a wjedro, kotrejˇ chzyschtej naß w poczaßu léta samylicˇ, do hole. Korhoji na wězi ßwědczeschtej, so wossada ßwjeczi wossebity dzeń. Pod swonjenjom swonow pschewodzachmy s wossadnymi sastupjerjemi, kotrymˇ ßo wojeńske towarstwo s khorhoju pschisamkny, mlodeho duchowneho do Bozeho domu, kotryˇ naß, psched krótkim rjenje wobnowjeny a sa tutón wossebity dzeń bohacze se jelenym a s kwětkami wupyscheny witasche. Němska Boza ßluzba bě prěnja. W njej bě pschitomna teˇ sa patronatske knjezstwo hrabinka s Holnstein-Minakalska. Sawodnu wokatnu ßluzbu mějesche knjes farski wikař Schokta-Lupjanski, kotryˇ s redaktorom tuteho kopjeńka czestnu ßluzbu assistenzy wukonjesche. Knjes superintendent Berg saloži ßo na ßkowa, kotrejˇ Jesuß Khrystuß k Pětrej rjekny a Pětr Knjesej, Jana 21, 15 a pokasa, kak czezki a wulki a kak nadobny a krazny je hamt duchowneho; do njeho pak sapokaze s dobrej nadziju mlodeho wikara, kotryˇ je ßwoje sastojnstwo ßwěru wukonjal, najprjedy we Lupoji a nětko w Minakale. Knjesowy ßwjaty nadawk jemu dowěri: Paß moje wowzy! Nossaczicza'nski farař pscheczita ziwjenjoběh mlodeho duchowneho, kotryˇ ßo 16. oktobra 1910 w Hirschfeldze narodzi jako ßyn póstoweho sastojnika Lasera, rodzeneho Serba s Noweje Wßy pola Rakez, se ßwojimi prjedownikami pak pokhadza s Lipicza w Minakalskej wossadze; jeho macˇ je němska. W Zitawje, hdzeˇ bu nan pscheßadzeny, wopytowasche gymnasij a studowasche bohoßkowstwo w Lipsku a pokléta teˇ we Winje. Posledn je léta gymnasialneho czaßa sapocza ßerbsku rěczˇ wuknycˇ, so by ßerbskim wossadam mohł ßluzicˇ; pschebywasche tohodla teˇ w domje knjesa fararja Rjencza-Bartskeho a w redaktorowym. — Knjes superintendent Berg wussswjeczi po postajenym ßlubjenju vikara sa duchowneho, pschi czimˇ nad tutym assistentaj ßkowo Biblije jako pschecze a pozohnowanje do sastojnstwa wuprajischtaj. Po ordinaziji pschewsa wussswjeczeny duchowny ßam dalschu Bozu ßluzbu a sanjeße Bohu czescˇ a khwalbu. Se ßwojim prědowanjom, kotremuˇ wulka wossoda, kotraˇ bě w poknym Bozim domje se ßwědkom ßwjatoczˇnosczе, nutrna pozßluschsche, saloži ßo wón na wulke wusnawarske ßkowo Pawola w Phil. 4, 13: „Ja wschitko samózu psches teho, kiˇ mje ßylni, to je psches Khrystuza!“ Wón sczini tuto ßkowo sa ßwoje wusnacze, ßlubjo ßwěru po nim czinicˇ a Knjesowej zyrkwi, kotraˇ je do ßwěta stajena, ßluzicˇ. Wón mějesche na to teˇ skónczazu woltarnu ßluzbu. Tak nětkotre nutrne sbozopschecze ßo jemu po tym wupraji; tak nětkotre s nich bě tolmaczene s widomnym darom. Huydom po tutej němskej Bozej ßluzbje sapocza ßo ßerbska, do kotrejˇ mlodeho duchowneho sazo s fary pscherwodzachmy s wossadnym sastupjerstwom a s wojerskim towarstwom. W njej pschedstaji jeho k. wyschschi farař Sarjeńk, kiˇ bě mjes tym doma ßwojej wossadze posluziwschi, dojěl, se ßwjedzeńskej rěczu wossadze, wukhadzejo se ßkowa, kotrejˇ Bóh rěczesche k Josui, Josua 1, 8: Dzak a wjesele, rjekny wón mjes druhim, napjelnja dzenza wossebje teˇ wutrobu starscheju, kotrajˇ staj wscho na ßyna waziloj a nětko widzitaj dopjelnjenje. S Bozej pomozu a s Bozim zohnowanjom ßo njech jeho skutkowanje stanje a derze radzi. Pokasawschi na ßlubjenje, kotryˇ bě runje ßlubił, pozohnowa jeho po tym, so běschtaj assistentaj ßkowa Bozeho Pißma wuprajiloj, a my ßo modlachmy. Sazo sanjeße nětko wussswjeczeny duchowny Bohu dzakny khěrlusch, kotryˇ wossada dospěwa. A po krazným wusnawarskim kěrluschu 408: „Ja wěm, do koho wěrju“, kotryˇ běchmy teˇ němski spěwali, wussłyschachmy rjane, s howrjazeje wutroby pokhadzaze prědowanje w ßerbskej rěczi, spósnawajo, so je mlody duchowny ßo ßwěru prózował, ßerbsku rěczˇ derje nawuknycˇ. Zyrkwiny skhór widebi ßerbsku — kaˇ hizo teˇ němsku — Bozu ßluzbu pod wjednistwom k. kantora Króny rjenje je spěwami: „Budzˇ ßwérny hacˇ do ßmjerczе.“ Kaˇ němska tak wuklincza a doklincza teˇ ßerbska ßwjedzeńska Boza ßluzba s wulkim modlerskim wusnaczom: „Tuˇ mój Jesu, Ty ßam lutki ßy mi jene a teˇ wscho!“ — Sawostachny, pobywschi teˇ na hospodliwym Minakalskim hrodze, hischcze nětkotre hodzinki mjes pschibusnymi mlodeho duchowneho, wróczichmy ßo s hole sazo do hór. Bóh budzˇ s mlodym duchownym, s jeho domom a s jeho jemu nětkle dowěrjenej wossadze a zohnuj jeho a jeho skutkowanje.

Zyrkej a stat.

Nabozina se schule! to je zadanje tamneho hibanja, kotrejˇ ßo „Deutschgläubigkeit“ mjenuje. Ale s tym tuto hibanje njeje spokojom. Ně, woni ßamo pischu: „Schtózˇ ßebi tak mjenowanu „Gemeinschaftsschule“ a stym zada, so na naschich schulach njeßmě zaneje kscheschczijanskeje nabozinу wjazy bycˇ, tón dyrbi teˇ sa to bycˇ, so ßo tuta wuczba teˇ se ßłyschernjow naschich fakultetow shubi.“ — To je jaßnje doscˇ. A to derje tak. Nětk wěmy, schto ßebi zadaju a schto chzedza.

„Bodelschwingske wustawy“ we Hoffnungstalu ßu kupile kubło Blütenberg we wokrjeßu Angermünde, so bychu tam wutwarile nowy „dok nadzije“. — Hoffnungstal. Tale powjescˇ

ſwjeżeli wěſcże kóżdeho pſcheczela ſnutskowneho mißionſtwa, do kotrehoż tola zyły wulki ſkutk Bodelſchwingha żłuſcha.

„Saarſka dżakna zyrkej" ſałoży żo 1. měrza t. l. pola Rohrbacha na tak mjenowanym „Franzoſenköpfchen". 1. měrza budże lěto, ſo żo Saarſka k Němſkej wróczi. Tohodla je ſałożenje Bożeho doma na tutón dżeń położene. Potom budże żo Bożi dom dale twaricz a dyrbi żo w běhu lěta dotwaricz. Wón njebudże jenoż Evangeliſkim Rohrbacha a wokoliny żłużicz, ale budże wſchěm Němzam pominazy pomnik, kiż wabi k żwěrje a k jednocże.

Se Sserbow a ſ daloka.

S **Budeſtez.** (Zyrkwinſka rospraua.) Liczby w ſpinkach poczahuja żo na lěto 1934. W Budeſteczańſkej woßadże je żo we lěcże 1935 110 (117) dżěczi narodżiło, 58 hólzow a 52 holzow. Mjes tutymi dżěczimi běſchtej dwójnikaj, 20 njemandżelſkich dżěczi a morwonarodżena holczka. Swěrowało je żo 56 (65) mandżelſtwow. Pohrjebało je żo w lěcże 1935 84 (71) woßobow a to 40 mużow, 34 żonow a dżěczi. Tſi woßoby żu ſe żamomordarſtwom wumrěłe. Jena żona je żo ſkónzowała. K Bożemu bliżu je pobyło 4379 (4609) woßobow: 1810 mużow a 2569 żonow. Swonka Bożeho domu je 193 woßobow Boże wotkaſanje wużiwało. Konfirměrowało je żo w lěcże 1935 143 (157) dżěczi, mjes nimi bohużel jenoż 3 żerbſzy. Kolekty żu 3417,43 hriwnow) wunjeßle.

S **Njeßwczidła.** (Zyrkwinſke powěſcże.) W ſańdżenym lěcże je żo w naſchej woßadże narodżiło 59 dżěczi, mjes nimi bě 7 njemandżelſkich a morwonarodżene. Konfirměrowało je żo 71 dżěczi. Wěrowanjow bě 25. Semrěło je 34 woßadnych. Spowjednych běſche 2498, mjes nimi 970 mużow, 1528 żonow abo 1185 Sserbow, 1313 Němzow. 132 woßobow bu domach wopraujenych. Na ſběrkach a dobrowólnych darach je żo wopruwało 1030,49 hr.

W Hamburgu żu wuhotowali wulku wuſtajeńzu, na kotrejż pokaſuja, kak wulki a wobſchěrny wliw ma Biblija w rěczi a piſmowſtwje a na druhich wſchelakich polach cżłowjeſtwa a ludoweho żiwjenja.

S **Wukrajiny** żmy hižo pſched dlěſchim cżaßom piſali, ſo maja tam evangeliſke hibanje. K nowiſchich powěſczow ſhonimy, ſo tuto hibanje dale traje. Někotre woßady żu żo jako żylk tutemu hibanju pſchiſamkle a pſcheſtupile. W Stanißławje żwjeczachu żwjedżeńſku Bożu żłużbu, wopominajo 10-lětne naſtacże evangeſkeho wukrajinſkeho hibanja. K tutemu njeběchu jenoż woßadni evangeliſkej němſkeje woßady a někotſi pólſzy wěrybratſja pſchiſchli, ně, tež wjele wukrajinſkich burow żo we żwojej narodnej draſcże w cżrjódkach wobdżěli. Pſchi rěſazym rußowſkim wětrje bě wjele ſ nich w nozy dołhi pucz cżinilo, ſo bychu mohłe Bożu żłużbu żobu żwjeczicz.

Bibliſki pucznik.

Septuageſima, 9. februara: Schtó je tón, kotryż żebi dobre żiwjenje požada a chżył rad dobre dny měcz? Sakhowaj żwój jaſyk pſched ſłym a żwoju hubu, ſo by na jebanje njerěczała. Pż. 34, 13, 14. — Spožcz, Jeſu, ſo bych ſ bliżſchim derje měnił, jom' njebych ſ pſchiżłodżenjom ſchiwdu cżinił; mi żenje njeżmilnje joh' njedaj żudżicz a ſ leſcżu rudżicz. K. 477. — Luk. 10, 1—16. — Phil. 1, 27—2, 4.

Póndżelu, 10. febr.: Ty paż żwój lud ſe żwojim kijom. Micha 7, 14. — K. 241. — Luk. 10, 17—22. — Eph. 4, 17—31.

Wutoru, 11. febr.: Mojſaż, pſchikry żwoje wobliczo, pſchetoż wón żo bojeſche pohladacz na Boha. 2. Mojſ. 3, 6. — K. 289. — Luk. 10, 23—37. — Eph. 4, 17—31.

Sſrjedu, 12. febr.: So by była waſcha wutroba zyle ſ tym Knjeſom, naſchim Bohom, khodżicz po jeho pſchikaſnjach a dżerżecz jeho kaſnje. 1. Kral. 8, 61. — K. 336. — Luk. 10, 38 hacz 42. — Eph. 5, 1—8.

Schtwórtk, 13. febr.: Nětko pak żmy my wſchitzy jako cżi njecziſcżi, a wſchitka naſcha prawdoſcz je każ ſ krwju wopanzana draſta. Jeſ. 64, 6. — K. 388. — Luk. 11, 1—28. — Eph. 5, 9—20.

Pjatk, 14. febr.: Chżecże-li żo wy ſ zyłej żwojej wutrobu tomu Knjeſej wobroczicz, wotpołożcże mjes wami tych zuſnych bohow a pſchihotujcże żwoju wutrobu tomu Knjeſej a żłużcże jemu żamemu. 1. Sam. 7, 3. — K. 600, 8. — Luk. 11, 29 hacz 54. — Eph. 5, 21—31.

Sſobotu, 15. febr.: Knjeże, naſch Bożo, pohladaj hnadnje na żwoju żwjatnizu. Dan. 9, 17. — K. 199. — Luk. 12, 1—12 Amos 8, 11, 12. —

Sliczbowanje żerbſkeho pobocznego mißionſkeho tow. w Budyſchinje a wokolnoſczi na lěto 1935.

W lěcże 1935 je żo ſa ſwonkowne mißionſtwo woprowało:
(□ = mißionſki kaſchczik, † = cżitarjo „Miß. póßła".)

ſ Bartſkeje woßady: □ 207.35 hr., † 10.10 hr., pſchi woprawjenjach 21.55 hr., pſchi nutrnoſczach 21.— hr.	260.— hr.
ſ Budeſczańſkeje woßady	520.— hr.
ſ Budyſkeje Michałſkeje woßady: □ 120.65 hr., † 50.— hr., pſchi woprawjenjach 125.50 hr. . .	296.15 hr.
ſ Budyſchinſkeje woßady	24.— hr.
ſ Bukeczańſkeje woßady	250.— hr.
ſ Hrodżiſchczańſkeje woßady	450.— hr.
ſ Hodżijſkeje woßady:	250.— hr.
ſ Huczinjanſkeje woßady	90.— hr.
ſ Kluſchanſkeje woßady: □ 59.18 hr., † 17.77 hr. . .	76.95 hr.
ſ Khwaczanſkeje woßady	10.— hr.
ſ Maleſchanſkeje woßady: ſbytk □ (woktarny) 12.— hr. □ na farje 12.50 hr., † 19.30 hr., ſ adventſkich nutrnoſczow 4.60 hr.	48.40 hr.
ſ Minakałſkeje woßady	32.77 hr.
ſ Njeßwaczidlkeje woßady: † a pſchi woprawjenjach 36.20 hr., dżakny dar ſ N. 20.— hr.	56.20 hr.
ſ Noßaczicżańſkeje woßady: □ 45.— hr., jenotliwy dar 50 — hr., † ſ „móra" na farje a druhe dary 80.— hr.	175.— hr.
ſ Porſchiſkeje woßady: † 22.80 hr., □ 180.65 hr. jenotliwe dary 150 hr. (100 a 50 hr.) . . .	353.45 hr.
ſ Wjeleczańſkeje woßady: □ 165.50 hr., † 14.50 hr. □ dżěczikemſchenje a fary 23.— hr., mißionſki żwójbny wjeczor 56.— hr.	259.— hr.
ſ Wóßlinczańſkeje woßady	58.39 hr.
Njemjenowany dar	14.— hr.
hromadże	3224.31 hr.

kotrez dosta Sakſke hłowne mißionſke towarſtwo w Drjeżdżanach.

W lěcże 1934 běſche darow . . . 3122.74 hr.
Tuż běſche ſańdżene lěto 1935 wjazy 101.57 hr.

Bóh luby Knjes żohnuj wſchitke dary ſa mißionſtwo a wſchitkich dariczelow a ſdżerż luboſcz k żwjatemu mißionſtwu a pſchiſporjej ju tež w naſchich lubych żerbſkich woßadach.

W Budyſchinje, 22. wulkeho rózka 1936.

farar em. Rjeda, pokładnik.

Liſtowanje. Sa Sekſag.: K. w N. — Sa Eſtomihi: L. w M. Sa Inv.: B..e w B.

Samoſtwity redaktor farar Wyrgacz w Noßaczizach (Noſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſczernje w Drjeżdżanach wot Hłownеje żerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cżiſchcz „Sserbſke Nowiny" w Budyſchinje. — Wukhadża kóżdu ſobotu a płaczi ſchtwórczłětnje 198 pjenjezkow

Cźišło 7

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Cerstwosć da.

Njech ty spěwaš
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 16. februara 1936 | Bautzen

Njedźela Sexagesima.

Luk. 8, 4—15.

Boże słowo so wuśpywa na kemschach abo hdyž doma sa swojej bibliju sedźiš. W swojim pschirunanju nětk Jesuš nam pokasuje, so jenoż se słyschenjom a cźitanjom Božeho słowa cźinjene njeje. To najwažnische a najnusnische ma potom pschińcź. Nětk ma so pokasacź, hacź njejsmy podarmo na kemschach pobyli abo w swojej bibliji cźitali, hacź je słowo Boże to słowo teho Wschehomózneho, teho Wschehodobrocźiweho, teho Sswjateho so sakorjeniło we wutrobje a nětko swoje płody pschinješe. Wo tych, kiž jenoż słyscha, tón Knjes wjele njedźerži, haj, tych sašudźi. To naš wschelakora rola wucźi.

„Kotrež do cźerńjow padźe, su cźi, hdyž jo su słyscheli, dha khodźa pod staroscźemi, bohatstwom a lóschtami teho žiwjenja a budźa saduscheni a njepschinjeśu žane płody." Hdyž s Božeho doma wustupimy abo smy swoju bibliju sacźinili, naš hnydom sašo žiwjenje žada, a wschitko, schtož smy do so pschiwsali, so potom husto sašo saduša a shubi w njeměrnym honjenju wschědnych pschišłuschnoscźow a staroscźow, wjeselow a rospjeŕschenjow. Ludźo praja: Pschezo tola njemóže njedźela bycź! Ně, ale to wschak je to hubjeństwo, so sej swoje kscheścźanstwo na njedźelu, na tu hodźinku w Božim domje abo domjazeje nutrnoscźe skhowamy. A tola mamy runje hakle prawje w prózy a dźěle, w cźěžnoscźi a horzocźe, we wojowanjach a staroscźach, we wjeselach a sabawjenjach wschědneho dnja pokasacź, hacź smy kscheścźenjo abo niz. Ani wokomik njesmě wěra, njesmě myšl na Boha naš wot pschišłuschnoscźow wschědneho dnja a nadawkow praktiskeho žiwjenja wotcźahnycź, ale dyrbi runje naš hakle khmanych k temu scźinicź, nam prawe smyšlenje, prawu khróbłoscź a móz sa to dacź. Hłupe rěcźe, so praktiske žiwjenje se swojimi zadanjemi nam sa pobožnoscź a kscheścźanstwo žaneho ruma a žaneje khwile njewostaji! Runje w tutym praktiskim žiwjenju mamy swoje kscheścźanstwo pokasacź a potwjerdźicź. Budź sprawny hospodař, swěrna hospoša, dobry dźěłacźeŕ w swojim powołanju, wobdźěl so, hdźežkuliž so dźenża prózuja nasch lud a wótzny kraj natwaricź. Cźim wjazy cźim lěpje to cźinisch, cźim lěpschi sy kscheścźan. Runje tak móżesch pokasacź, hacź masch Boha psched wocźomaj a we wutrobje.

„Cźi pak na skale, hdyž słowo słyscha, wosmu to same s wjeselosczu horje; a cźi nimaju korjenja; na cźaš woni wěrja, ale w cźažu spytowanja pschestupja". Jenoż na jene chcemy tu spominacź: na wuskoscź a tyschnoscź, khoroscź a nusu. Kak husto wěru s dźěcźazych lět jenoż njerubja ale też same wěru, kiž běsche po sdacźu Bóh wě kak wulka a kruta. Dwělowanje pschikhadźa, smyšlenje so wohórcźi, wutroba so prascha: „Je dha hischcźe Bóh? Wschak moju modlitwu njewušłyschi! Wschak mje wopuschcźi! Wschak je zyle jene, hacź so sa nim prascham abo njeprascham!" Abo jeli so tak daloko njepschińdźe, tola myšl na Boha so skoro shubi w stajnych žałoscźach a staroscźach. Ale schto mi jena wěra, schto mi bohabojasnoscź pomha, kiž runje tam wustawa, hdźež ju najnusnischo potrjebamy? Hdy bychmy Boha nusnischo trjebali hacź w cźežkim cźažu? Potom dyrbi nam pomhacź wschěch tamnych słych duchow w naš potłócźicź: cźežke myšle, kiž so na nerwy lěhaju, kiž wschu wjeselosczu a móz późrěja, tuposcź a bojasliwoscź, a dyrbi naš wucźicź, wschu nusu a styskliwoscź tak wužiwacź, so stej nam se žohnowanjom. Abo hdy wschak khrobłoscź a dowěra a wutrajnoscź a scźerpnoscź a woporliwoscź a dowěrjenje, najrjeńsche płody teje wěry, w naš narostu a srawja je-li so niz runje w hodźinach spytowanja, w cźažach wojowanja a nusy? W tajkich cźažach mamy pokasacź, so njejsmy podarmo tak husto kemschi khodźili, so njejsmy podarmo w swojej bibliji cźitali.

„Cźi pak pschi puczu ßu, kotsiž jo ßkyscha; potom pschińdźe cźert a sebjerje to ßkowo ſ jich wutrobow, so bychu njewěrili a sbóżni njebyli.“ Najprjedy nam pschi tychle ßkowach psched woczomaj ſteja cźi, kiž ßkowo ßkyscha, wot kotrychž pak ßkowo wotbeži kaž woda wot ſ wolijowej barbu barbjeneje ſcźěny, wo kotrychž ſzyła njewěmy, cźohodla poprawom kemſchi khodźa a bibliju do rukow wosmu. Ale hacž ßo njeje nasch Knjes też wěrił na tamnych fariſejſkich a pißmawuczenych, kiž njeßkyſchachu jenož jeho ßkowo, ně, kiž na kóźde jeho ßkowow łakachu, so bychu teho Knjeſa popadnyli, a kiž ſe ßwojim njedowěrjenjom a njepschecźelſtwom kóżdy ſacźiſchcź hnydom saßo w ßwojej wutrobje ſaniczachu. Potajkim runje na tych je ßej Jeſuß też myßlił, kiž ßo w ludu mějachu ſa najlěpſchich a najpobożniſchich, ſa najſprawniſchich a najßwjecźiſchich. Kajke myßle to w naß ſbudźi, kajke praſchenja! Schto měniſch, hdy by tón Knjes dźenßa saßo pschiſchoł a ßwój evangelij ſ zyłej jeho khutnoſcźu a hłubokoſcźu saßo pschipowědał, ſchtó by potom mjeno kſcheſcźan najprjedy, ſchtó najmjenje ſaßłużił? Hacž njeby też dźenßa saßo něchtóžkuli, kiž ßo Bóh wě ſa kak praweho a cźeſtneho a pobożneho dźerži, ſ runje tajkej ßurowoſcźu a tajkim njedowěrjenjom a njepschecźelſtwom jemu napschecźo ſtupił kaž to tehdy fariſejſzy cźinjachu?

Njecham dale to roſpomnicź! Ale jene nochzemy ſabycź. Cźim lěpſcheho a pobożniſcheho ßo dźerżiſch, cźim wjazy ßej wot ßebje żadaj, cźim khutniſcho ßo woprasch, hacž ßłuſcheſch woprawdźe k „dobrej roli“, k tym „kiž ßkowo ßkyscha a ſakhowaju jo w pěknej a dobrej wutrobje a pſchinjeßu płody w ſcźerpliwoſcźi“. To nětk ßu cźi ßwěrni, ſprawni, kotrychž hódnoſcź je ßnano pſched cźłowjekami potajena, kotrychž wutrobu pak Bóh ſnaje. Tucźi w ßwojim żiwjenju woprawdźe to na krute bjeru, ſchtož jich wěra a kſcheſcźanſtwo wot nich żadatej. We wjeßelach a ſrudobach, we wojdwanjach a ſpytowanjach; we ßwojich myßlach a ßkowach a ſkutkach pokaſuje, ſo je Khryſtuß żiwy w nich, ſo je woprawdźe něſchto wot jeho ßkowa a jeho ducha ßo w nich ſakorjeniło, wot jeho wěrnoſcźe a cźiſtoſcźe a ßwobody a poßłuſchnoſcźe a woporliwoſcźe, jeho luboſcźe k Bohu a bliżſchemu. To ßu potom też najważniſche ſtawy naſcheho luda. Ssu ſaßo w ßłużbje naſcheho Knjeſa ßnjerjo Božeho ßkowa w naſchim ludu. Pſchetoż woni pokaſaja naſchemu ludej, ſchto je kſcheſcźanſtwo a ſchtó je Khryſtuß.

Hamjeń.

Wo Božej ßmilnoſcźi.

Wot ſleho ducha wuputani,
Bjes nadźije a pokoja,
My bychmy w hrěchach ſaſchmatani,
Hicź dyrbjeli do ſkaženja,
Hdy Bóh ßam njeby ßo nam ſkhilił,
Pſches Khryſtußa nad nami ßmilił!

Kaž temu, kiž je pſchewinjeny,
Sso wſchitke brónje ſebjeru,
Tak też, w hrěchach ſabłudźeny,
Ssam ßebi pomhacź njemóżu,
Schtóż pak tak ßwoju njemóż cźuje,
K tom' Wumóżnik ßo pſchibliżuje.

Wot wěcźnej' luboſcźe, k nam hnaty,
Ssyn Boži pſchińdźe do ßwěta,
Bě ſazpjeny a pſchepóſnaty;
Pak ßwěrnoſcź jeho njekhabła:
Wſcho pſchětra! Njeje ſpokojeny,
Dóńż cźłowſtwo njebě wumożene.

Niz ßamo ſo naſch Knjes na ßwěcźe
Naß wumó ſ wěcźnoh' ſkaženja,
Ně, Wótz też wita jako dźěcźi
Wſchěch, kotsiž hnadu pytaja.
O luboſcź, ßmilenje ty Boże,
Cźej' roſum ſapſchijecź to móże?

Też mje, o Jejnjo Boże ßwjate,
Ty wußłobodźi ſ drohej krwju,
Hdyż běch w hrěchow mozy jaty!
Ja nětko khwalu ſ radoſcźu:
Dźak, ßwěrny Sbóżniko, budź tebi,
Kiž ſ luboſcźu naß cźehnjeſch k ßebi!

H. B.

Njemylcźe ßo, Bóh ßo njeda ſa ßměch měcź!

(Skónczenje.)

K tomu jenemu, kotryž běſche pſchecźel woſtał, hacźrunjeż běſche jeho ſe ßwojeho domu wuſtorkał, ßo njeſkhrobli hicź. — Tak Heinrich k njemu dźěſche; wón wokhudnjeneho ſe dróhi do ßwojeho doma dowjedźe. Jeho wola běſche, ßwojemu „knjeſej“ kontor pſchewoſtajicź a jemu wſchitke dźěła derje ſaplacźicź. Ale Jan Grebbin to njecźinjeſche; jako wſchědny dźěłacźeŕ wón pola njeho ſaſtupi, a ſa wſchědne dźěło wón też wſchědnu mſdu bjerjeſche.

Pſchi wſchěm tym pak ßo pola njeho po ßmjercźi wulka kopiza pjenjes namaka a teßame běchu po jeho wotkaſanju k temu poſtajene: wone dyrbjachu ke kupjenju a k wuhotowanju jeho rowa ßłużicź; tón chżyſche wón pódla rowa ßwojeje mandźelſkeje měcź; na rowje dyrbjeſche woßoł ſ harfu na dwěmaj nohomaj ſtacź a ſchtucźku ſpěwacź, kaž běſche na paßu napißana. — Heinrich běſche ßebi wot duchowneho dowolnoſcź wuproßył, ſo ßmě row tajki wuhotowacź, kajkiž běſche ßebi njebocźiczki wotkaſał.

A tutón row běſche w Hamburgu dlěje hacž ſto lět w zyrkwi ßwjateho Pětra wohladacź; wón dyrbjeſche ludźom do wutroby a ßwědomja prědowacź, kak wěrne je a woſtanje ßkowo Heinricha: To je hrěch, cźeżki hrěch, hdyż ludźo ßo ſ tym hordźa a praja, ſo jich ſkutki wěcźnje traja.

Kěrluſcheŕ wuſnawajo ſpěwa:

„Naſche hěty, ſchto ßu te?
Popjeł, pěſk a pjerſchcź a hlina.
Móżeſch ßo ſ tym dowěricź?
O to duſcha měra nima;
Tajke ſcźěny roſpanu,
Tu ja woſtacź njemóżu.“

Naſchim burſkim dworam ßo ta cźeſcź wopokaſuje, ſo, hdyż ßu někotre ſta lět w jenej ßwójbje, cźeſtnu taflu doſtanjeja; ja bych, hdy bych w burſtwje woſtał, ßnano też tajku cźeſcź doſtał, ale to njeby moja ſaßłužba była, ale tych, kiž ßu por ſtow lět prjedy mje na żiwnoſcźi ßedźeli a ſe wſchitkej ßwěrnoſcźu a w bohabojoſcźi ßwoje dźěło cźinili. Tehodla je ßo mi to jara ſpodobało, jako jedyn bur, w kotrehoż dworje ßo tajka tafla pſchepoda a ßwjecźeſche, ſprawnje wuſna: „Naſchi prjedownizy ßu w dowěrje na ßwojeho Boha w dobrych a ſłych cźaßach ßwoju pſchißłuſchnoſcź dokonjeli a tak je ßo tutón dwór ſ Božej pomozu naſchej ßwójbje ſdźerżał!“ — To ßkowo „bohabojoſcź“ pak ßo, kaž ßo ſda, ſhubjuje. — A tola je to jenicźke, ſchtož naſchim ßwójbam ſdźerži, ſchtož maju, ſo ſtarſchi ßwoje dźěcźi w bohabojoſcźi wocźehnjeja a zyłe żiwjenje w domje a dworje ßo na bohabojoſcź ſałożuje.

Historija naß wucži, so wschitko ſeńſke rospadnje. Ssamo wulki Napoleon je prajił, so jenoż jene kraleſtwo njeſańdże, Boże kraleſtwo, dokelž tón Knjes naſch Sbóżnik je jo ſtajił na luboſcź a ßmilnoſcź, a tohodla wono wěčnje woſtanje. — Tuž chzemy wopomnicź: „Njemolcże ßo, Bóh ßo njeda ſa ßměch měcź!“

18. februara.

Kak ßměli a móhli my runje nětkle w naſchim cžaßu tutón dźeń nimo puſchcźicź, jón njewopominajo? Ně, runje nětkle w naſchim tajkim cžaßu njech ſteji tón, na kotrehoż naß dopomina, pſched nami a mjes nami: reformator Martin Luther! Je tola jeho mjenował wjednik a kanzler Adolf Hitler ßam najwjetſcheho mjes Němzami! A ſo nam nětko runje jeho ßmjertniny pſched duſchu ſteja, drje naß cžim bóle hnucži, wopominacź ſchtoż wón chze nam ſe ßwojim wot Boha žohnowanym a tehodla ßwjatym ſawoſtajeńſtwom prajicź, haj dacź. A ſchto ſe wſcheho teho dźenßa wuſběhnycź? Njech je nam kaž pokas to, ſo jene ſ modleńſkich knihow nam roſpominacź dachu jene ſ jeho khutnych, pominazych, haj hrožazych ßłowow. My je ſa tu ſa dźeń jeho ßmjertninow tutoho lěta ſtajimy, ßo ſłožujo też w ßerbſkim po móżnoſcźi po Lutherowych wuraſach.

„Hladajmy na ßwoju prjedawſchu hubjenoſcź a na tu cžěmnotu, w kotrejž ßmy byli. Ja mam ſa to, ſo Němſka hiſchcże ženje njeje telko Božeho ßłowa ßłyſchała, kelkoż nětkle. Hdyž my tomu tak ßo ſtawacź damy, ſa to ani dźak ani cžeſcź njewopokaſujo, je ſtrach, ſo hiſchcże žałoſtniſchu cžěmnotu a cžwilu poczerpimy. Lubi Němzy, kupujcże, dokhoż ßu wiki pſched durjemi; hromadźcże, dokhoż ßo ßwěcži a je dobre wjedro; wužiwajcże Boże ßłowo a Božu hnadu, dokhoż tu ſtej! Pſchetoż, to dyrbi wjedźecź: Boże ßłowo a Boża hnada ſtej nahła hlijawa, kotraž ſaßo tam njepſchińdże hdźež je pobyła. — My ſtajimy tu Lutherowe ßłowa, dokelž ßu tak ſnate, też po němſku: „Gottes Wort und Gnade iſt ein fahrender Platzregen, der nicht wieder kommt, wo er einmal geweſen iſt.“ — Wona je pola židow była, ale precź je precź, woni nimaju nětko niczo! Pawoł je ju pſchinjeßł do Grichiſkeje; precź je też precź! A wy Němzy njeßměcże ßebi myßlicź, ſo ju wěčnje ſmějecże; pſchetoż njedźak a wonjecžeſcźowanje njebudźetej jemu dacź woſtacź. Tohodla pſchimajcże a dźerżcże twjerdże, ſchtóż móże pſchimacź a dźerżecź; lěnjej ruzy dyrbitej ſte lěto měcź.“

Dajmy wulkemu reformatorej, wulkemu mužej naſcheho wótzneho kraja tak k nam rěcžecź! Ale to niczo hiſchcże njepomha! Sslyſchmy jeho a mějmy ßo po tym, cžińmy, budźmy žiwi tute ßłowa! My budźemy tak — po ßłowje Knjeſowym na kónzu prědowanja na horje — runja mudremu mužej, kotryž ßwój dom derje ſałoži. A my ßmy tola nětkle wſchitzy twarzy a ßobutwarzy! Tuž budźmy jo ſ Božim ßłowom a ſ Božej hnadu, kaž Luther žada! A Luther ſteji pſched nami na ßwojich ßmjertninach!

A to na 390.! Syma lětow 1545/46 bě poßlednja ſa Luthera a cžežka. Khorowaty a cžerpjazy Luther cžujeſche hižo dlěje, ſo drje ßo jeho ſeńſki běh bórſy ſkónczi. 17. novembra 1545 wobſamknu Luther ßwoje roswucžowanja wo prěnich knihach Mójſaßowych ſa ſtudentow, prajizy: „Proſchcże Boha ſa mnje, ſo by mi dobre, ſbóżne ſkónczenje ſpożcził.“ Něſchto njedźelow poſdźiſcho rjekny Luther, jako ßo wo tym rosrěcžowachu, ſo je w nozy něſchto ßłyſchecź było, jako by něchtón prawje padnył: „Lubi młodźi towarſchojo, njeſtróżcże ßo, to je do prědka na moju ßmjercź pokaſało; ja ßebi też njeżadam, dlěje na tutym hubjenym ſłym ßwěcże žiwy bycź; proſchcże naſcheho Boha, ſo by mi hnadnu ßmjertnu hodźinku wobradźił. Hdyž ßo ſ Eislebena ſaßo domoj wrócźu, chzu ßo do ßwojeho kaſchcża lehnycź.“

Ale wón ßo njeje ſ Eislebena ſaßo domoj wrócźił! Bóh chzyſche, ſo by tam ſ tuteje ſeńſkeje cžaßnoſcże wuſchoł, hdźež ßo 10. novembra 1483 narodźi: w Eislebenje! Po ßwojim poßlednim prědowanju we Wittenberku, kotrež mějeſche 2. njedźelu po ßwjedźenju Tſjoch kralach wo Rom. 3, 3 ad., bě woßadu proßył: „Hdyž ßłyſchicże, ſo ßym w zuſbje ſkhorił, proſchcże ſa mnje, ale niz, ſo bych ſaßo wožiwił a cžerſtwy był, ale ſo by mje Bóh hnadnje ſ teho ßwěta wſał; ßwět wo mnje njerodźi, a ja ßym ßwěta ßyty; tuž móżemoj drje rósno hicź, kaž ßyty hóſcź ſ nakhwilneho ſtatoka dże.“

Hacž runje połny tajkich myßlow, cžehnjeſche wón tola woßrjedź, runje ſa njeho njepſchihódneje, ſymy do Eislebena. Kaž pſchezo, chzyſche wón też tam dokonjecź, ſchtoż mějeſche ſa pſchiſłuſchnoſcź a jemu poručeny ßwjaty nadawk. Wón chzyſche Mansfeldſkich hrabjow, kiž běchu ßo do cžežkeje ßwójbneje ſwady ſaſchmjatali, wujednacź a tak tutym, kaž zyłemu ßwojemu ródnemu krajej ßłužicź. Budź ßwěrny hacž do ßmjercże! My widźimy jeho cžinicź tuto ßłowo, a my wěrimy a wěmy, ſo jemu tón Knjes wulke ßlubjenje tutoho ßłowa dopjelni a jemu krónu žiwjenja da.

23. januara 1546 poda ßo na pucź, jako bě ſhonił, ſo chzeja ßo hrabjojo ſjednacź, jeliſo by wón, Luther, tute jednanja wjedł. Jeho tſjo ßynojo a jeho ßłužownik abo famulus jeho pſchewodźachu. A kak wobcžežne a ſa khorowateho ſtraſchne tuto pucžowanje bě, ſpójnajeſch, n. pſch. ſ teho, ſo dyrbjachu w měſcże Halle tſi dny cžakacź, dokelž jim wulka woda pucź ſahacźi. A też 28. januara bě wjeſba hiſchcże jara ſtraſchna, jako ßo pſches rěku Salu pſchewjeſechu. S Eislebena pſchijěcha jemu 113 jěſdnych napſchecźiwo. Wón bu rjenje witany a namaka dobru hoſpodu, ale bě ßo duzy po pucžu naſymnił a bě khorowaty. Tola bórſy wotkhori a pſchewſa cžežke jednanje mjes hrabjemi. Pſchi wſchěm tutym prózowanju je wón też hiſchcże ſchtyri krócź w Eislebenje prědował. Dwójzy poby ßam k Božemu blidu. — Kajke to powucženje ſa naß Lutherſkich, mjes kotrymiž ßo jich telko dlije, hicź k Božemu blidu! — Domoj, hdźež ßo, woßebje jeho mandźelſka Kata, jara ſtarachu, pißaſche lube liſty, połne troſchta a połne ponižneho, ale pak ßylneho wěruwuſnacża. 14. februara ſdźěli ßwojej mandźelſkej wjeßoły, ſo ßo bórſy wrócźi domoj, a ſo je ßo jednanje poradźiło. Ale cžłowſke myßle njejßu Boże myßle! (Skónczenje ſcžěhuje.)

Hudźbny miſchtr Bjarnat Krawz 75 lět!

S radoſcźu ßu dźakowni Sserbjo ſańdźenu njedźelu 75. narodniny naſcheho hudźbneho miſchtra Bjarnata Krawza ßobu ßwjecźili, kotrež běchu 5. februara. W rjenje wupyſchenej ſali Sserbſkeho Doma wuhotowachu woßebitu hudźbnu ßwjatoczłnoſcź, pſchi kotrejž ßłyſchachu jenoż wudźěłki naſcheho miſchtra. My wobžarujemy, ſo njebě nam móżno, ßobu ßwjecźicź, cžitamy pak ſwjeßeleni w Sserbſkich Nowinach, ſo je tam pſchi wſchěm ßněhowym wjedrje jich wjele było na tutej ßwjatoczłnoſcźi, kotruž jubilarej Macźiza Sserbſka a Domowina wěnowaſchtej.

S prologom ßo ßwjatoczłnoſcź ſapocża, do kotrejž pſchitomni jubilara witachu, poſtanywſchi pſchi jeho ſaſtupje. Sola a hudźba na kſchidle ſcžěhowachu. Sswjedźeńſku rěcź mějeſche wjednik Domowiny, knjes wucžeŕ Nejdo. Wón poda hiſtoriſki pſchehlad wo ſerbſkim ludźe a jeho pěßnjeŕſtwje a

jeho hudźbje, kónczejo jón pschi bohatym a žohnowanym skutkowanju knjesa hudźbneho direktora Krawza. Tutemu pschepoda w mjenje Domowiny a Maczizy Sserbskeje kražny wobras, kotryž je nasch žerbski moleŕ Měrczin Nowak shotowił. Wón pschedstaja žerbske howdowanje naschemu narodnemu dźěłu. Mischtr Krawz žo hłuboko hnuty ja dar dźakowasche. Sažo běchu sola žłyschecz a kschidło. Spěwy pak mischtr Krawz žam na kschidle pschewodźesche. — Schtóž chzył drobnischeje rosprawy wo tutym rjanym žwjedźeńku, cźitaj tajku w Serbskich Nowinach. —

Hudźbny direktor Bjarnat Krawz.

Sswjedźeński wjeczor skónczi žo se žłowami nutrneho dźaka, kotreż knjes hudźbny direktor wupraji ja wschě poczesczowanja, žlubjo, so budźe, dołhoż budźe żiwy, se žłužownikom žerbskeho naroda. S naschej narodnej hymnu: „Rjana Łužiza“ wuklincza cźestny hudźbny wjeczor.

A my, lube cźitarki a lubi cźitarjo tuteho nascheho kopjeńka, my pschejemy tu naschemu hudźbnemu direktorej a mischtrej Bjarnatej Krowzej najnutrnischo Boże bohate žohnowanje do schtwórteho běrtlka, žo jemu dźakujo ja wschitko, schtož je wón ja nasch mały narod dokonjał; a strowimy 75-lětneho s wutrobnym „Pomhaj Bóh“.

Zyrkej a stat.

Salzburgaszy Evangelszy žu sapoczeli na žwojej prědarskej staziji Anif wožadny dom twaricz. Nadobo dyrbjachu pschestacz twaricz. Awstriska wychnosczž sapowědži twarsku dowolnosczž. — Schto žu tu pschicžiny: awstriska politika abo romska zyrkej abo wobej?

Evangelszy w Franzowskej. W radiju franzowskeho hłowneho města Parisa budźa Evangelszy bórzy kóždu njedźelu evangelsku nutrnosczž žłyschecz. President evangelskeho zyrkwineho swjatka ja Franzowsku bě žo s tutej należnosczu na ministerij wobrocził, pokasujo na khorych a starych, kotsiž njemóža do Božich žłužbow pschińcz; minister je do tutoho pschecza swolił.

Se Sserbow a s daloka.

Olympija. We wschěch krajach je nětkle kedźbliwosczž složena na olympiske hry w Garmisch-Parthenkirchenu. Ssamo sa Abeżynskej žo wjazy tak njepraicheja. Tam wschak też po wschěm sdaczu deschczik bóle dobyczerszy wojuje hacz człowjekojo. Runje dźenża wužłyschachmy w radiu něschto wo praolympiskich hrach Grichiskeje: Grichiska bě rosschczěpjena do wschelakich ludow, kotreż husto mjes žobu wojowachu. Ale kóžde schyri lěta běchu olympiske hry. Na tute žo wschě ludy Grichiskeje žwjatoczńje pscheproschowachu a wscheje wójny a roskory bě kónz. Olympiske hry buchu pschijate wot ludow nascheho czaża. Ssu też to žobu pschijeli, so ma wscho wojowanje sastacz, hdyž žo olympiske hry sapoczńu?

S **Wóžłinka.** W naschej wožadże je žo w lěcże 1935 nadodźiło 53 dźěczi, (w lěcże 1934 běsche 54), a to 26 hólzow a 27 holzow. 1 dźěczo běsche njemandźelske a 2 běschtej morwej narodźenej. — Paczerskich dźěczi je było 75 (lěto prjedy 54). — Wěrowało je žo tu 25 porow (lěto prjedy 26), pschipowědało je žo wscho hromadże tu 29 porow. — Semrěło je 34 wožobow (lěto prjedy 25); s nich buchu 28 we Wóžłinku khowani, cźi druzy w Cźižowje. — Spowědnych je było 1667 (lěto prjedy 1733); domach woprawjenych běsche 46. — Wunoschk sběrkow běsche 301,21 hr. — Bóh žohnuj naschu wožadu też w tutym nowym lěcże.

Bibliski pucznik.

Sexagesima, 16. februara: Ach mój Knjeże, ja wěm, so ty, Bože žy hnadny, žmilny, miłoscziwy a jara dobroczizwy, kotremuž je sleho žel. Jonaž 4, 2. — Dźak cźi budź sa twoju hnadu, žwěrny Wótcże w njebjeżach, so pschi mojich žałosczach ty žy sa mnje wědźak radu, ja do wscheje wěcznosczże sa to khwalbu dawam cźi. K. 411. — Jan. 15, 16. — 2. Kor. 12, 1—10.

Póndźela 17. februara: Ty njejžy tajki Bóh, kotremuž žo bjesbóžnosczž by lubiła; schtóž sły je, tón nima městna pola tebje. Pš. 5, 5. — K. 392. — Pš. 81. — Eph. 6, 1—9,

Wutora 18. februara: Hlaj, ja žym tón Knjes, tón Bóh wscheho dźěła. Dyrbjało mi něschto njemóżne bycz? Jer. 32, 27. — K. 669, 4. — Luk. 12, 13—31. — Eph. 6, 10—24.

Ssrjeda 19. februara: Budźesch-li Boha pytacz, namakaich jeho. 1. Chron. 29, 9. — K. 331, 4. — Luk. 12, 32 hacz 48. — Phil. 1, 1—11.

Schtwórtk 20. februara: Woni budźa žo dźiwacz a žo postróża na wschěm dobrym a na wschěm tym měrje, kotryž ja jim dam. Jer. 33, 9. — K. 612. — Luk. 12, 49—59. — Phil. 1, 12—20.

Pjatk 21. februara: Kak młodźenz póndźe po cźistym puczu? Hdyž wón žo dźerži po twojim žłowje. Pš. 119, 9. — K. 510. — Luk. 13, 1—9. — Phil. 1, 21—30.

Ssobota 22. februara: Spominaj na žwoju shromadźisnu, kotruž ty žebi dawno žy wukupił a sa herbstwo postajił. Pš. 74, 2. — K. 215. — Luk. 13, 10—21. — Jer. 8, 4—9.

Listowanje. Sa Estomihi: L. w M. — Sa Invocavit: B . . z w B. Sa Reminiszere: B . . . r w B.

Samolwity redaktor farar Wyrgacz w Rožaczizach (Rositz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po porucznosczi krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěsczernje w Drježdźanach wot Hłownoje žerbskeje prědarskeje konferenzy. — Cźiłschcz „Sserbske Nowiny“ w Budyschinje. — Wukhadża kóžde žobotu a płaczi schtwórczłětnje 108 pjenjezkow

Cźišło 8

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Cerstwosć da.

Njech ty spěwaš
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Živnosć je,
Živa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyšchinje | 23. februara 1936 | Bautzen

Njedźela Estomihi.

Jap. šk. 4. 12.

„Nje je w žanym druhim sbóžnosći; tež nje je žane druhe mjeno pod njebjom date cłowjekam, w kotrymž my móhli sbóžni bycź.“

Hižom w cłowješkim mjenje leži wulka móz: Se žwojim mjenom na pschikład něschto podpišamy, a to potom płaćźi. Cźim bóle něchtón druhich pscheźahuje, cźim wjetschu móz jeho mjeno ma; to namakamy pschi mjenach žławnych a šnatych wožobow, pschi mjenach kralow a wjerchow. W naschim tekšće pak cźitamy wo mjenje, kajkež šzyła wjazy pod njebjom, to rěka na šemi, namakać nje je. Kajki dyrbi tón hakle bycź, kiž tuto mjeno ma!

Swjaty japoschtoł Pětr tute žłowa wupraji, jako wón, tam jako jaty psched wyšokej radu štejo, žo samolwi a mózne wušnacźe wotpołoži. A my wěmy, so mjeno, wo kotrymž japoschtoł tu rěcźi a we kotrymž wón a druzy japoschtoljo wulke wězy cźinja, žane druhe nje je hač wyšoko žwjate mjeno nascheho Sbóžnika a Knjeza Jesom Khrysta. A tehodla móžemy derje srozumicź, so je, hdyž hižo cźłowješke mjena něschto samóžeja, Jesušowe mjeno tak prawje žylne a mózne. Haj, žwjaty japoschtoł psched wyschschimi měschnikami luda wušnawa a s tym nam wschěm pschipowjeda, so dozyła žane mjeno tajke nje je kajkež tuto mjeno. Žane mjeno na šemi njenamakamy, byrnjež bychmy žo žwěru ša tym wobhonjeli, w kotrymž sbóžnosću nadeńdźemy. Wěsće, sbožo, seńske sbožo, tu a tam setkamy: ale jow žo wo sbóžnosć jedna, a tuto žłowo, hačrunje podobnje klinczi, něschto cźišće hinascheho wosnamjenja. Sbóžnosć je njebjeski dar! Sbóžny bycź: schtó to nochzył! Wěcźnu, njebjesku sbóžnosć dozpěcź: schtó njebył ša nje žadał! Hižo jow na šemi njebjeskeje sbóžnosće sacźuwacź a potom pschede wschěm horjeka w njebjeżach wěcźnje sbóžnje bycź: schto mohło hischcże wyšche teho štacź! A nětko žwjaty Pětr wě: W žanym nje je sbóžnosć, žane mjeno cźłowjekam date, w kotrymž móhli sbóžni bycź. Woprawdźe we žanym? To by jara rudne było! Ně, tak praji japoschtoł: W žanym druhim khiba w Jesušu Khrystušu! Haj, w žanym druhim njenadeńdźemy sbóžnosć! A hdyž ludźo to spytaju — a bohužel druhdy to cźinja —, je to wot spočatka tajkeje prózy podarmo! Ně, hinak nje je, hač žwjaty Pětr wě, a Jesuš Khrystuš to žam wobkrucźi, hdyž wón k žwojim wucźobnikam rjekne: „Ja žym pucź a živjenje a wěrnosć, nichtón njepschińdźe k Wótcźej khiba pšches mje!“ A tole „k Wótcźej pschińcź“ tola to žamžne kaž „sbóžny bycź“! Teho dla „nje je w žanym druhim sbóžnosći, tež nje je žane druhe mjeno pod njebjom date cźłowjekam, w kotrymž my móhli sbóžni bycź!“

Ale cźohodla žo nam runje w tutym mjenje tajke wyšoke a drohe kubło, kajkež tola sbóžnosć je, poskicza a hewak nihdźe? Dokelž tež Jesuš Khrystuš cźišće hinaschi je hač wschitzy druzy. Tehodla namakamy jenož w jeho mjenje sbóžnosć, tehodla móžemy jenož w jeho mjenje sbóžni bycź, dokelž wón nasch Sbóžnik je. A žadyn druhi tu na šemi nje je sbóžnik był, jenož wón jenicźki! Jenož wón jenicźki, hačrunje žu tu wulzy mužojo, dobrocźiczeljo cźłowjestwa, pomožnizy, žmilni samaritišzy živi byli a tohorunja tež mózni prědarjo a mudri wucźerjo, cźłowjekojo, kiž žu naschemu Knjesej w cźažu jeho skutkowanja w žlubjenym kraju podobni byli. A tež hdyž dyrbimy my kschescźijenjo žebi wulzy cźeścźicź a wyšoko ważicź wschitko, schtož je Jesuš Khrystuš cźinił a rěcźał, a schtož žu nam žwjecźi scźenikojo w Bibliji napišali: to najważnische, to cźohoždla my we nim wěcźnu sbóžnosć nadeńdźemy, to hischcże nje je! To nam pokazuje tež druhi artikel nascheho kschescźijanskeho wěruwušnacźa, we kotrymž žo k Božemu Ssynej wušnawamy. Tam je w krótkich žadach

zyłe žiwjenje Knjeſa napißane, tam cžitamy najprjedy wo jeho narodže a potom hnydom wo jeho cžerpjenju pod Pontiom Pilatom. Potajkim niczo tam njeſteji wo jeho ſkutkowanju a prědowanju! Niz jako njebychu pißarjo druheho artikla niczo wjedzeli wo tym, ně, tehodla, dokelž to hiſchcže to njeje, we cžimž ßo Khryſtuß wot wſchitkich druhich rosdžěluje. Hakle w dalſchim, ſchtož w druhim artiklu cžitamy, je wón cžiſcže hinajſchi hacž druſy, je jeho mjeno jeniczke mjeno, w kotrymž móhli ſbóžni bycž.

A to je to, na czož mamy w ßwjatym póſcže, kiž ßo pſchichodnu ßrjedu ſapoczńje, zyle woßebje myßlicž; na jeho hórke cžerpjenje a wumrjecže tehdom jako wón naſche khoroſcže njeßeſche a ßebi naſche boloſcže nałoži, jako bě naſchich pſcheſtupjenjow dla ſranjeny a naſchich hrěchow dla ſbity, jako ſchtraſa na nim leżeſche, ſo bychmy my měr měli, jako naß wſchitkich wumoh wot naſchich hrěchow, wot ßmjercže a wot cžertowſkeje mozy. A tehodla ßmy my ſbóžni! Hlajcže, to žadyn druhi cžinił njeje, khiba wón ßam, a tehodla je jeho mjeno kaž žane druhe mjeno! Ale po Cžichim pjatku pſchińdu Jutry, na kotrychž je tutón kſchižowany a morjeny Khryſtuß ſaßo dobywarſzy ſtanył, tehdom, jako wón je ßmjercž pſchewinył a na tajke kraßne waſchnje ßebi ßamemu a nam wſchitkim žiwjenje warbował, tak ſo njetrjeba ſa naß wumrjecže wjazy wulki ſtrach bycž; haj tehdom je nam tamnu wěcžnu ſbóžnoſcž dał, wo kotrejž w naſchim bibliſkim ßłowje japoſchtoł Pětr ßwědczi. A po Jutrach pſchińdże Boże ſtpicže. A wot tuteho dnja knježi wón hromadže ſ Wótzom, ke kotrehož prawizy ßedži. Haj, wón je ſ móznym Knjeſom zyłeho ßwěta, ale też twój Knjes a twój Sbóžnik a twój Wumóžnik, na kotrehož ty dyrbiſch ßwoje zyłe dowěrjenje ſtajicž a ſa kotrymž dyrbiſch khodžicž tu na ſemi. Hamjeń.

Tón Knjes je moje ſboże.

Bóh Knjes je moje ſboże!

Ssměm ſpěwacž wjeßely.
Sswět, cžert to njeſamóże
Mi rubicž ſ wutroby!
Bóh póßła pomoznika,
Hdyž bludžach wokoło;
Wón da ſa Wumóžnika
Mi Ssyna lubeho!

So by mi pomhał k hnadže,
Wón mój hrěch na ßo wſa,
Hdyž ßo po Wótza radže
Ssam ſa mnje na kſchiž da.
Njech njepſcheczel ßo łkobi,
Wón ſchkodžicž njemóże,
Joh' Jeſuß Khryſtuß pobi,
Mi doby žiwjenje.

We Jeſußowej ruzy,
Kiž mje tak lubo ma,
Pſches ſpytowanja duzy
Měr duſcha namaka.
A hdyž ßo ja tu tyſchu,
Hdžeż pucž tak cžmowy je, —
A Knjeſowy hłóß ßłyſchu,
Je mi tu pomhane.

Mój Sbóžniko, tuž nětko
We wěrje dżerżu Cže!
W Tebi mam ja wſchitko,
Tež prawo dżěcžaze,
So ßměm tu Wótza proßycž,
Tak ſ połnej dowěru,
A ſ modlitwu k njom' noßycž,
Schtož cžiſchcži wutrobu!

Ach Knjeże, ſkała ſboża,
Ty žórko žiwjenja,
Hdyž wichory mi hroża,
Ssy moja nadžija!
Ssy moje ßwětło jaßne
Po pucžu k njebjeßam,
Hdyž wſchitko, ſchtož je cžaßne,
Tu wotpołożicž mam!

J. B.

18. februara.

(Skónczenje.)

17. februara bě jemu ſlě a jeho pſchecżeljo jeho proſchachu, ſo by ßo hladał a na ßebje kedžbował. Modleſche ßo, a rjekny, troſchtny, do Božeje wole ßo poruczejo: „Ja ßym ßo tu w Eislebenje narodźił, kak ſo dyrbju tu woſtacž?“

Wjeczor bu hórje ſ nim. Sa blidom bě ßo hiſchcže jara lubje rosrěczował a wo ßmjercži a wěcžnoſczi rěczał. Wokoło 10 hodž. chzyſche do łoża hicž a rjekny: „W Božim mjenje lehnycž du!“ A we łacžanſkej rěczi pſchiſtaji: „Do twojich rukow poruczu ja ßwojeho ducha; ty ßy mje wumohł, Knjeże, ty ßwěrny Božo!“ We łožu ſkicži kóždemu ruku, dawaſche dobru nóz a ſpaſche hacž něhdże do jenej. Potom wotucži jara ſtyſkny a bě ßebi wěſty, ſo w Eislebenje woſtanje. Cžinjachu wſchitzy wſcho, też hrabjojo, ſo bychu jemu pomhali a jemu jeho cžerpjenje wołóżili. Wón też ſtaże, a wono ßo ſdaſche, ſo budże lěpje. Ale wono ßo jenoż ſdaſche. Khoroſcž jeho pſchezo ſaßo nadběhowaſche pſchi wſchej prózy lěkarjow a pſchecżelow. Luther ßam ßo ſaß a ſaß modleſche a ßo ſe ßłowami Biblije poßylnjowaſche a na wumrěcže hotowaſche. „Ja wotßal du! Ja ßwojeho ducha ſpuſchczu!“ rjekny, hdyž bě woßebje pſchihotowane lěkarſtwo wſak. A na to tſi krócž: „Knjeże, do twojeju rukow poruczam ja ßwojeho ducha!“ Mjelczeſche a ſańdżeli wóczzy. Tuž ßo dr. Jonas ſe ßylnym hłoßom woprascha: „Doſtojny wótcže, chzecże wy na Khryſtußa a we wobſtajnoſczi teje wucżby, kajkuž ſcże prědował, wumrěcž?“ Luther wotmołwi wótſje, a wſchitzy jo ßłyſchachu: „Haj“ Pſchi tym ßo na prawy bok lehny a pocża ſpacž, ale tak, ſo bě widżecž, ſo k ßmjercži dże. Wón blědnjeſche, noſy poczeſchtej ſymnej bycž. Hiſchcže ras ſdychny hłuboko, ale cžiſche a ſpuſchczi ßwojeho ducha 18. februara 1546 rano po dwěmaj.

A tola!

A tola je też w Ruſkej hiſchcže evangelſke hibanje a žiwjenje! Wjednik jeneje ſ evangeliſazijow rosprawja wo tym a piſche, ſo je pſchi wſchěm podtkóczowanju tam w Ruſkej tola hiſchcže evangelſke hibanje a ſo wono pſchiběra. Pſchiwißowarjo ſkhadžuja ßo w potajnych ſhromadźiſnach. Dokelž Biblije pobrachuja, wotpißuja ßebi tam Bibliju a cžitaja Boże ßłowo ſ tutych rukopißow.

Schto prajimy my k tomu? Kak wobstejimy my psched tutymi Evangelskimi?

A kak tam pschezo hischcze sakhadzeja, wossebje pschecziwo nemskim Evangelskim, wobzwedcza nam sczehowaza powesc: Probst Jürgens a farar Wilhelm Lohrer buschtaj psched neschto czasom k zmjercži sazudzenaj. Wot neschto czasa zem njepschikhadzeja wot njeju zane powesce wjazy. Tuz zo boja, so zu sazudzeneju morili. Jich sawostajeni a tamne tak czerpjaze wossady zu naschemu dobroproschenju poruczene.

Tohorunja njej niczo snate wo fararju, kotryz bu 17. meje 1935 k zmjercži sazudzeny a potom — snajmjenscha tak wudawaja — k 10letnej robocze wobhmadzeny. Je to evangelski farar Kludt.

Dži a czin tohorunjecza.

Mloda holza, — najstarscha s wulkeje zwojby — wsa ras wieczor po shromadnej wieczeri Bibliju, wocžini ju a polozi ju na hornje mestno na blido, pschistupi k zwojemu nanej, wsa jeho sa ruku a rjekny k njemu s tschepotatym hlosom: „Nano, czitaj nam neschto s Biblije!“

Nan zo postróži, potom pak stupichu jemu zylsy do woczow a wón czinjesche po pschecžu zwojeho dzesicza.

Prěni krócz wukonjesche tutón nan zwoje zwjate sastojnstwo domjazeho měschnika.

Wo wukublanju dzěczi.

Wo nim tu někotre drobnostki. Wone zu kaz pschihotowane a sastup do noweho lěta. Pschetoz, njejzy-li zyle hlupy, dzesch tola se stareho lěta do noweho, roszudzeny, to a tamne, schtoz sa wopaczne spósna abo sa njedobre, schkódne, wostajicz a lepsche, pschihódnische, wolicz a stajnje to prawe czinicz. Hdyz hdze, je tajke posudzowanje a tajke porjedzenje runje we wukublanju dzěczi nusne. Tuz tu, schtoz nasběrachmy se Sakskeho zyrkwineho kopjena, kotrez bě to s Bezzelowych dzěkow wupisało:

Kschescžijanska pedagogika — wuczba wo wukublanju a wocžehnjenju — pische kaz kral po zwojej dobrej woli pschewodny list: „Wschitko je wasche!“ Ale wopasana kaz měschnik wona wobmjesuje: „Wy pak sczе Khrystuzowi!“

Niz: „Schto praja ludzo k temu?“ masch dzěsczu prajicz, ale: „Schto praji Bóh k tomu?“

Prajcze dzěsczu druhdy krótke Boze zkowo a njewěrcze, so dyrbicze wscho po rosumje wukladowacz.

Nabozne roswuczowanje móże wolu pschimnycz, tola nabozne pohnuwanje, niz se zkowami, ale s mozu, ju dobudże pak sa Boha pak pschecziwo Bohu.

Schtoz prawje wukublkuje, wótsi wóczko sa wschón njeporjad w zywjenju zwojich kublańzow. Dziwajcze na tuto snutskowne zywjenje, hladajcze na wscho, schtoz czitaja, rěcza a myzla!

Swójbje njedzelu!

Ja nochzu spizy, kotrez zo po druhich složuja, czitacz, doniz jich zórka njesnaju.

Starschej, njedartej zwojim dzěczom zenje zane knihi, kotrez njejscze najprjedy zamaj czitakoj! a jim dataj s tym spokojom bycz, so bychu tuto znadne wobohaczike s kczějazej fantasiju. — Ssebi hracz je drje najwjetsche wumělstwo. — Wulki pedagoga je prajik: „Schtóz zebi njemóże hracz, njebudże zenje studowacz.

Je-li schto wopak czinjene, na to zwarcze, to khlostajcze, wodajcze, sabydzcze! — Zane dolhe jednanja, ale skutki! — Khlostanje njezmě dzěsczu jenoz bycz porjedzenka, ale doscžczinjenje; tola dyrbi wono tez bycz duschepastyrskeho, wobarnowazeho rasa. Potom pak budz wscho nimo, hdyz bu ras khlostane. Ssmjercz wscheho wukublanja je, zo pschezo sazo jeneho a zamzneho dótkacz; njeknicžomnosc pschecziwo wutrobje dzěsczа to je!

Dajcze dzěczi zebi hracz, njewucžcze je! Tohodla zohnujemy starscheju, kotrejz zwojim dzěczom mako hrajkow dataj

Zyrkej a stat.

Dar je wjednik a kanzler Adolf Hitler darik wozadze Magdeburg-Friedrichstadt, kotraz jubilej 200letneho wobstacza zwjeczi.

Ariske. Ssu wobliczili, so zu evangelske farstwa hacz zem 12½ milijona wopizmow sa dopokas ariskeho pokhoda wupisake.

Němska Evangelska Zyrkej w Czěskozkowakskej wobliczi sa lěto 1934, so jich k njej pschistupi 3078. Swjetscha běchu to — něhdze 2500 — romsko-katolszy kschescžijenjo. W někotrych krajinach mózesch tak rjez wo hibanju sa sastup do evangelskeje zyrkwje rěczecz. S tym nastawaja pak Evangelskim nowe wulke nadawki a dzěla.

Seminar sa bjesbózność. Hdze hewak by jón pytak, hdyz niz w Ssowjetruskej? W Moskwje jón wona ma. Mizionarow mjenuje jeho wuczomzow. A hdze jich sczele? Do druhich krajow! Wschudzom pschindze wodzělenje tutych pózkow bjesbózności, tutych „mizionarow“ antikhrysta. A wone maja nadawk, na pschemoh dzěkacz a pokasacz, schtó najlepje dokonja, kschescžijanow wot Boha wotwjesc a do bjesbózności sawjesc. W tukhwilu czitamy tola se wschěch kónczin semje, kak „derje“ zu hospodarske a politiske wotnozki, kotrez Ssowjetruska we wschěch móznych krajach saloži, zwoje dzělo dokonjeli. Sbězki, wojowanja, mordarstwa a druhe zwědczi sjawnosczi dosc wo tym. Tuz je wocžakowacz, so tute wotdzěle bjesbózności wschu prózu nalože, so bychu runje tak wuspěcha měle. Haj, budzmy zebi toho wědomni: Antikhrysk je w zylnym boju pschecziwo Khrystuzej! A tohodla budzmy my czim zwěrnischi a wopokazmy zo jako kschescžijenjo zkowa a skutka, a to stajnje a wschudzom, niz jeno mjes murjemi Bozich domow, ně wozrjedz luda a czasa a zywjenja! A hdyz nětk do póstneho czasa sastupimy, je pohon wjaz sa to, ale pak tez nowe posylnjenje.

Se Sserbow a s daloka.

Sswjaty pósk nastupimy w tutym tydzenju. Nasche kopjenko, kotrez tez dzenza w prědowanju hizo na to pokasuje, wopomni to wot pschichodneje prěnjeje njedzele zwjateho pósta porjadnje. So bychmy tola wschitzy tutón czasz zwjeczili tak prawje jako czichi pósk a jón wuzili husto sa to, bycz zami se zobu, zo podnurjejo do zo a rospominajo zwoje zi-

wjenje a schtož w nim, a sa to, bycz ßami ſ Jeſußom Khryſtußom, ßo podnurjejo do jeho ßkowow, ſkutkow, ßiwjenja, cžerpjenja a wopominajo ßwoje ßiwjenje, ßkowa, ſkutki. Hdyž schto, je nam tole nuſne. Cžim ßwěrniſcho a wěrniſcho to cžinimy, cžim bóle naſhonimy to ßohnowanje, kotreż tutón cžaß ſa naß wſchěch ma, hdyž jón wuſiwamy po Bożej woli — my, to je: jenotliwy, dom, ßwójba, woßada, lud. Tuż hladajmy ßo, ſo njebychmy ani tutón cžaß njewużitkuje wużiwali ani jón njewużiwany woſtajili!

Sa pacżeriſke dżěczi kupuja nětkle ſtarſchi a kmótſja a pſchecżeljo to, ſchtož trjebaja ſa prěnju wulku ßwjatocżnoſcż ßwojeho młodeho ßiwjenja, a to, ſchtož trjebaja nětk dale duzy po puczu pſches ßiwjenje. Mjes tutym ßu pſchedewſchěm ſpěwarſke; a rjane ßerbſke ſpěwarſke doſtanjecże pſchedewſchěm w pſchedawarni „Sserbſkich Nowin“ we wſchelakich druzinach; płacżiſny ßu ſcżěhowaze: jednore 3 hr., ſ kożanym khribjetom 5,15 hr., ſ kożanym khribjetom a ſamkom 6,25 hr., pyſchne kożane 9 hr., pyſchne kożane ſe ſamkom 9,50 hr. A dobry a wużitny dar ſa pacżeriſke dżěczo je, jeliſo jón hižo nima, Biblija, abo tola Nowy Sakoń; ale runje w naſchim cžaßu chzyli radſcho prajicż: zyła Biblija. Tutón dar je pſchede wſchěm tam nuſny, hdżeż dżěczo ſtarſchiſki dom wopuſchcżi. Ale pak też hewak. Ssmy tu ras piſali wo ſaßadże: Kóżdemu ßwoju Bibliju! A pſchi tutej ſaßadże njech woſtanje! Njeje tola cżeżko po njej cžinicż. Bibliju doſtanjeſch tola ſa kuni pjenjes, a to też hižo pola woßadneho fararja. Ale pak ßerbſku Bibliju też doſtanjeſch w „Sserbſkich Nowinach“. Tam ßu też wſchelake małe a wjetſche knižki kupicż, kiż ßu każ pſchihotowany dar ſa pacżeriſke dżěczo; mjes druhimi: „Wotroczk“, „Bjes Boha na ßwěcże“, „Spokojene żedżenje“. W „Sserbſkich Nowinach“ je ſaß a ſaß wjele tajkich mjenowanych, też płacżiſny. Wěmy, ſo dyrbi ßo jich doſcż nětkle wobmjeſowacż a ſo móże kupicż jenoż, ſchtož nuſne. Schtož tu mjenowachmy, je nuſne ſa ßiwjenje a do ßiwjenja młodeho kſcheſcżana, młodeje kſcheſcżijanki.

Po zyłej Němſkej bě ßrjedu, 12. februara, khorhoj na poł ſcżehnjena. Żarowanje to woſnamjenja. W Franzowſkej ßudżachu ßudnizy runje tych, kiż běchu ſkónzowanje krala pſchihotowali, w Schwizy ſkónzowa mordaŕ wjednika we Schwizy pſchebywazych nationalſozialiſtow Guſtloffa. A tutón mordaŕ bě żid. A na żadkawe, leſtne waſchnje jeho ſkónzowa. Ssmy dopomnjeni na mordaŕſtwa w ſańdżenych lětach w Němſkej ſkucżene. Sle mozy, wſcho dobre a cżeſtne każaze, ſkutkuja dale mjes cżlowjekami. A to njemóże hinak bycż, dokelż ßo cżlowjeſtwo nochze dacż do teje jeneje bójſkeje mozy, pod kotrejeż knježſtwom jenicżzy bydli wěrny měr a tak wěrne ſbożo cżlowjeſtwa, — do teje bójſkeje mozy, kotraż ßo nam cżlowjekam ſjewi w Jeſußu Khryſtußu. — Ssrjedu bě nětk ßwjatocżne pokhowanje ſkónzowaneho w Schwerinje. Wjednik a kanzler Adolf Hitler bě ßam pſchitomny, ßobużelicż ſ wudowu a ſ zyłym ludom wo muża, kiż bě we wukraju ßwěru a cżeſtnje ßkużił němſkemu krajej a bu runje tohodla ſ mordaŕſkej ruku ſkónzowany a ſdobom ßwědczicż wo njekhabłazej woli, wojowacż ſa dobre wótzneho kraja pſchecżiwo wſchemu njedobremu. Tam w ßwojej domiſnje ma nětk Guſtloff ßwój poßledni ſeńſki wotpocżink.

Bibliſki pucżnik.

Naſchim cżitarkam a cżitarjam dżenża ſdżělimy, ſo wot njedżele Invocavit k. farař Rencż-Bartſki tutón wotdżěl naſcheho kopjeńka pſchewoſmje a „Bibliſki pucżnik“ piſche. To budżeja woßebje cżi witacż, kiż ßu hacż do ſańdżeneho lěta ſtaremu ßerbſkemu „Bibliſkemu pucżnikej“ ßwěrni woſtali, dokelż je k. farař Rencż tola poßlednje lěta knižku ſa naß Sserbow ſeſtajał. Naſche kopjeńko je dobrowólnje a rad pſchewſało, podawajo „Bibliſki pucżnik“, — a to hiſchcże nadrobniſcho hacż bě to poßlednje lěta knižzy móżno — ßerbſkemu ludej ßkużicż kóżdy dżeń ſ Bożim ßkowom. A my ßo drje tola zyle wěſcże podarmo njenadżijamy, ſo runje tohodla wſchitzy naſchi cżitarjo a wſchitke naſche cżitarki naſchemu njedżelſkemu kopjenej ßwěrni woſtanu a ſo runje tohodla tak někotry druhi ßebi jo ſkaſa. Tohodla proßymy wſchěch cżitarjow a wſchě cżitarki, ſo bychu tych, kiż nimaja tuto kopjeńko ſkaſane, na to kedżbliwych cżinili a jich namołwjeli, ßebi jo ſkaſacż.

Estomihi, 23. februara: Ty ßy prjedy ſemju ſałożił, a njebjeża ßu dżěło Twojeju rukow. Pſ. 102, 26. — Hlaj, wupſcheſtrjene njebjeża mi khwala Twoju ßylnoſcż. Schtó je tam ßkónzo powyſchił, ſchtó ſ kraßnoſcżu jo wupyſchił? Schtó woła hwěſdow wójſko? k. 306. — Pſ. 71,3. — Mark. 10, 35—45.

Póndżelu, 24. februara: Spytajcże mje wſchak na tym, praji tón Knjes Zebaoth, hacż wam njebjeßow wokna njewotewrju a jara bohate pożohnowanje njewobradżu. Mal. 3, 10. — k. 312. — Pſ. 84. — Phil. 2, 1—11:

Wutora, 25. februara: Ja ßym ſ tobu, praji tón Knjes, ſo bych cżi pomhał. Jer. 30, 11. — k. 704. — Luk. 13, 22—35. — Phil. 2, 12—18.

Ssrjeda, 26. februara: Bóh dżeſche ke Mójſaßej: Njeſtupaj ßem! Wuſuj ßwoje cżrije ſe ßwojeju nohow, pſchetož to měſtno, na kotrymż ſtejiſch, je ßwjata ſemja. 2. Mójſ. 3, 5. — k. 87. — Luk. 14, 1—11. — Phil. 2, 19—30.

Schtwórtk, 27. februara: Spominaj na moju żałoſcż a na moje wupuſcżenje, połon a żołcż. Ty ßo wěſcże teho dopomniſch, a moja duſcha budże ßo ponižowacż. Sr. kěrl. 3, 19, 20. — k. 113. — Luk. 14, 12—24. — Phil. 3, 1—11.

Pjatk, 28. februara: Mój nan a moja macż mje wopuſchcżitaj, ale tón Knjes ßo po mni horje bjerje. Pſ. 27, 10. — k. 126. — Luk. 14, 25—35. — Phil, 3, 12—21.

Ssobotu, 29. februara: Poczakaj na teho Knjeſa; budż dobreje nadżije a poßyln ßwoju wutrobu a poczakaj na teho Knjeſa. Pſ. 27, 14. — k. 323. — Luk. 15, 1—10. — 1. Mójſ. 22, 1—14.

Liſtowanje.

K. J. W.: Dżak ſa póßłańku. Redaktor.

Sa Invocavit: B..ż w B. — Sa Reminiſcere (dżeń padnjenych): B...r w B. — Sa Okuli: Sch. we L.

Samolwity redaktor farař Wyrgacż w Noßacżizach (Noſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcżernje w Drježdżanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cżiſchcż „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadża kóżdu ßobotu a płacży ſchtwórcżłětnje 108 pjenjeżkow

Čišło 9

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swóbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Živnosć je,
Živa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyšinje | 1. měrza 1936 | Bautzen

Njedźela Invokavit.

Mark. 8, 34.

Tak smy sašo do lubeho, swjateho póstneho cžaša stupili, do cžaša, na kotryž pišamy słowo, kiž we swojim cžašu Mójšašej s Božeho erta napschecźiwo klinczesche, wusuj twoje cžrije s twojeju nohow, pschetož to městno, na kotrymž stejiš, je swjata semja. Je tola tomu tak, so je swjaty póstny cžaš swjata semja. Poswjecźena pšches luboscź Wótza, kiž też sam swojeho syna njeje pschepuschcził, ale je jeho sa naš wschitkich podał; poswjecźena pšches luboscź Jesom Khrysta, kiž njeješche nasche khorosćze a nałoži na so nasche bolosćze; poswjecźena pšches najswjecźišchu krej na Golgacźe, hdźež Boži syn na swój wumožeński skutk sawoła: dokonjane je. To wschitko so nam nětko w njedźelach swjateho póstneho cžaša pschipowěda, kóždu njedźelu móžemy něschto wo tym w Božim domje słyschecź, a to je jara rjenje, ale došahnycź to nam njedyrbi, so to jenož słyschimy. Jesuš Khrystuš, nasch wulki póstny ferschta, njecha jenož poškucharjow, ně, wón chce wucžomnikow, kiž sa nim khodźa; a k tomu da nam to wulke heško, kiž dyrbi kóždemu prawemu wucžomnikej sa živjenje płacźicź: schtóž chce sa mnu pschińcź, tón sam so sapřej a wšmi swój kschiž na so a khodź sa mnu.

Je wulzy jara khutne heško, kotrež schtó chce něschto słyschecź wo samosapřećźu. My chcemy jo wuknycź wot Jesuša, kiž je sapočatk a kónz nascheje wěry. Wón je njebjesku domisnu wopuschcził a na semi so sam poniżił. To bě samosapřećze! Wón, tón swjaty a prawy jě s złonikami a hřěschnikami, da so wot farisejskich hanicź, wot wotrocžkow krjudowacź a swjasacź a skónczńje jako Boži syn na kschiž pschibicź. To bě samosapřećze! Haj, schtóž chce sa nim pschińcź, tón sam so sapřej! To stare dyrbi so minycź a wschón nowy cžłowjek dyrbi so narodźicź, s druhimi słowami, my dyrbimy wuknycź, k staremu cžłowjekej ně prajicź. Bě njeswjata hodźina, jako Pětr w nozy swojeho Knjesa a mischtra sapře, ako rjeknje: Ja toho cžłowjeka njesnaju. Ale budźe swjata hodźina, hdyž so samych sapřemy a hdyž wuknjemy k nam, k staremu cžłowjekej prajicź: ja toho cžłowjeka wjazy njesnaju. Hdyž hřěch pschińdźe a naš wabi, hdyž chce stary cžłowjek se swojimi swětnymi lóschtami naš wobknježicź, chcemy prajicź, ja tebje wjazy njesnaju, mam druheho Knjesa, kiž je mje wumohł a kiž mje lubo ma, Khrystuša Jesuša! Tak:

Wojuj prawje, hdyž nětk hnada
Tebje cźehnje sa sobu;
Njech twój duch sej horzo žada
Hřěchi hidźicź s wutrobu.
Wojuj, cźěsne su dźě wrota,
K njebjesam pucź wuski je;
Njech so duscha njesaschmjata
W swěcźe, k njebjesam pak dźe.

Ale hischcźe wjazy, Knjes praji dale: schtóž chce sa mnu pschitcź, tón sam so sapřej a wšmi swój kschiž na so! Ssy ty hotowy, hdyž Bóh cźi kschiž sćele, jón swólniwje njesćź? Je wěscźe, to njeje tak jednorje. Cžłowjek njecha s natury cźerpicź, my chcemy dobre dny widźicź a tola pschi tym wostanje:

Bjes kschiža kschescźan njemóže
Bycź živy tu na swěcźe.
Njech Bóh nam sćele cźerpjenje,
Ssmy tola jeho dźěcźi.
Cžim lubschi my
Tu jemu smy,
Cžim bóle pschima krucźe.
Hlaj, to su Boże pucźe!

Hdyž pohanjo w Afriźy pšches torhazu rěku dyrbja, potom położa sebi cźežki kamjeń na hłowu, so njeby torhaza woda jich sobuwsała. Tak trjebamy też my cźežke břemjo

kschiža, so njeby naß rěka ßwěta se ßobu dale torhała. Tak njehladamy ani na prawizu ani n lěwizu, ani na wabjenja ani na ßlubjenja ßwěta a satanaßa, ale jako kschižnoscherjo hladamy domisnje napschecźiwo, hdźež žane kschiže wjazy njejßu, ale hdźež na naß króna cžaka.

Chzesch nětko pschezo hischcże na kschiž mórczecź, chzesch dale ßo praschecź, cžehodla dyrbju ja runje cźerpicź a druhim ßo derje dże? Ně, wsmi ßwój kschiž na ßo s tej wěstoscźu, Bóh tón Knjes chze runje wot tebje něschto woßebite! Praj, kak steji pola tebje, luby kschescźano? Stejisch nětko runje pod cźežkim kschižom? Je Bóh cże cźežzy domapytał, leži na tebi cźežke brěmjo? Dha poßłuchaj, nětko steji Knjes Jesuß psched tobu a pschiwoła runje tebi: Wsmi ßwój kschiž na ßo a khodź sa mnu.

Cžehodla hischcże ras tuto napominanje, khodź sa mnu? Jesuß chze nam s tym prajicź, my njedyrbimy jenož sapočzatk cžinicź a potom ßo saßo wot ßwěta sawjescź dacź. Khrystuß hlada hluboko do dusche a wě, kak ßłabi my ßmjertni ludźo tola ßmy, tohodla chze nam kaž se słotymi pißmikami do wutroby sapißacź: Khodź sawěscże sa mnu, wostań pola mje a we mni. Wón chze też woßebje nam prajicź: Khodź s a m n u ! Wostań w twojim ßamosaprěcźu na mojich pucźach, na pucźach poßłuschnoscże pschecźiwo Bohu. Njekhodź ß w o j e pucże ßamosaprěcźa, njestwor ßebi na t w o j i c h pucźach wschelakory kschiž, njedźěl ßo s twojim kschižom a dla twojeho kschiža w o t e m n j e , ale khodź sa mnu! A kaž je Jesuß pisches kschiž ke krónje schol, tak dyrbi też pola naß bycź, na kschiž to dobycże.

A nětko rosßudź ßo, rosßudź ßo dźenßa. Dźenßa cžaka Knjes na tebje. Njedaj ßwjatemu póstnemu cžaßej nimo hicź a ty ßy pschezo hischcże tón stary a pschezo hischcże na starym pucźu! Daj Knjejej Jesußej dźenßa twoje wotmołwjenje. A kak dyrbi rěkacź?

Ja pschibiju ßo ßobu
Na kschiž, so wumru s tobu;
Sle cźělne žadoscże
Ja njeskhowam we ßebi;
Schtož pschecźiwne je tebi,
To ßo mi wjazy njelubi.

Hamjeń.

Sastup do ßwjateho póstneho cžaßa.

Hłóß: Kak sbóžny ßym hdyž wotpocžuju.

Nět do Jerusalema dźemy
We struchłym, cźichim towarstwje,
Sso na pucź mjelczo hotujemy
Kiž Knjesa wjedże do ßmjercże. —
Tam wschitko budże dokonjane,
Schtož wo nim steji napißane:
Ma pohanam bycź podaty
A hanjeny a wußměscheny —
A wot nich na kschiž powěscheny —
Wot Boha s rowa sbudźeny!

To wschitko je ßo dokonjało!
Ert Boži wěrnoscź powěda.
Po Swjatym Pißmje je ßo stało;
Krej Knjesowa bu pschelata.
Hlaj, woni Jeho s mozu wsali
A s kschudom Jeho krjudowali
Ssu we wschej ßwojej ßleposcźi,
A kónz a wonkhod wscheho teho,
Schtož położił je Wótz na Njeho,
Wě, so ßu Jeho morili.

Tuž pójcże, cźische wobhładowacź
Wschě krawne cźežke cźerpjenja,
A we prósche ßo ponižowacź
Na krwawnej hórzy Golgata!
Kiž měješche bycź nam wschěm ruki,
Na cźěle cźerpi ßmjertne puki,
Na duschi ból wschej' haniby.
Na Njeho dźeja wótre ßudy,
Wón wustacź ma najwjetsche krjudy —
Wscho sa naß cźerpi bjes winy!

O Knježe Jesu, stej psched nami
We krónje Sswojej cźernjowej!
Ssy ßmilił ßo psched hrěschnikami
Jich wukupił se ßmjercże ßej.
Wscho je ßo Tebi poradźiło,
Cże niczo njeje wottraschiło,
Niz ßmjercź, nij cźwila najwjetscha!
Sso sa to Tebi dźakujemy,
Cże khwalicź, cżescźicź wěcźnje chzemy,
Nam wotewrił ßy njebjeża!

Sswjaty póst.

Hdyž wopominam nutrnje,
Mój Jesu, twoje cźerpjenje,
Kak srudna twoja duscha bě,
Hdyž krwawny pót ßo pocźił ßy.

Tak spěwamy s kěrluscherjom pschi sastupje do póstneho cžaßa. „Sswjaty póst" prajachu naschi pobožni stari — a praja. A niz jeno: prajachu, ně, woni jón też tak ßwjecźachu doma a w Božim domje, njedźeliki a wschědny dźeń, w Božich ßłužbach a w póstnych nutrnoscźach. Njeje tak, so ßo wschitzy hromadże nadźijamy, so budźa lětßa kschescźijenjo saßo bóle a lěpje a dźakownischi ßwjaty póst ßwjecźicź, hacž ßu to cžinili w poßlednich lětach? Hdyž někak sacžuwamy, schto wscho to mjeno „ßwjaty póst" praji a hdyž někak srosumimy nasch cžaß a schtož ßo w nim stawa, njemóžemy hinak, hacž ßo wrócźicź do pobožneho waschnja a w nutrnej, pokornej wěrje dźakni a połni modlitwy ßwjecźicź ßwjaty póst. Haj tak a niz a nihdy hinak, hacž:

Jesu, twoje cźerpjenje
Wopomnicź chzu nětko,
Daj mi prawje nutrnje
Hladacź tole wschitko.

Abo njemóže nasch cžaß, t. r. cžłowjekojo nascheho cžaßa, s tutym kěrluschom sprawnje dale spěwacź a wusnawacź, hdyž to rěka:

„Sjew ßo mojej wutrobje,
Jesu požadany,
Kajkiž k naschej sbóžnoscźi
Ty ßy cźerpił rany."

Njeje Jesuß nam wjazy „Jesuß požadany"? Skoro dyrbisch ßebi myßlicź, so to njeje. Ale niz hakle nětkle, ně, też w sańdźenych lětach ßo cźi to sdasche, — dyrbjesche sdacź. Sa „požadaneho" mamy tola pschezo cžaß a khwile, njelutujemy

prózy. Ale kak je było hižo dołhe cžaßy na pśch. ſ póſtnymi nutrnoſczemi a ſdobom ſ Božimi ßłużbami njedźelu? Tak nękotra ßwójba njemějeſche njedźelu khwile a wſchědny dźeń hiſchcže mjenje. A ſpodźiwne: Do póſtnych nutrnoſczow pſchińcź njemějeſche khwile abo njechaſche też tón abo tamny dom, kotryż tola hewak njedźelu ßwjeczeſche w Božim domje. A njeje tak, ſo ßo ſhubjowaſche bóle a bóle to pobożne waſchnje, też do póſtnych nutrnoſczow ßobuwſacź abo, hdyž ßami ſadźěwani, póßłacź ßłużobnych?

Schto je wina na tym wſchěm, ſchtoż ßo takle jewi w naſchich woßadach? Swjaty póſt pſchipowěda tola jenoż a jenoż Jeſußa Khryſtußa, jeho cžerpjenje a wumrěcže! Je ßnadź tola tak, ſo mamy to wuſnacź, ſchtoż Michał Domaſchka ſ Zinzendorfom wotpokaſujo tak praji:

„Martra Boža, ſałožk naſchej wěry,
Kak Cže mohli ſapomnicź?“

Je tola tak, ſo my kſcheſcźijenjo naſcheho cžaßa móżemy ſapomnicź, ſo martra Boža Jeſußowa je ſałožk naſcheje wěry? A ſo też ſapomnimy? Schto měniſch. Snamjenja a ſjewjenja widźa ſa to a kak pſchecźiwo naſchemu kſcheſcźijanſtwu, jo wobſkorżujo, ſo njeje wěrne, ſo njeje ſałożene wjazy na Jeſußa Khryſtußa, jeho cžerpjenje a wumrěcže a na jeho jutrowne dobycže. Swědcža też pſchecźiwo twojemu kſcheſcźijanſtwu a pſchecźiwo tebi?

My mamy ſaßo póſtny cžaß! My ßměmy jón ßwjeczicź! Saßo a hiſchcže ras ßměmy jón ßwjeczicź, hacž hiſchcže ras abo nihdy wjazy, to ani njewěmy. Ow tuž proſchmy tola:

„Mój Jeſu, ſpožcž, ſo w tutym cžaßu
Ja na twój kſchiž rad ſpominam.“

Ale tuto proſchenje budże jenoż potom prawe a hódne, hdyž k njemu ſtajimy hamjeń ßwojeho ſkutka. A ſa to je ſkładnoſcź dźenża, prěnju njedźelu póſtneho cžaßa, kaž kóżdu druhu, a ſa to je ſkładnoſcź w kóżdej póſtnej nutrnoſcźi, kotraż budże ſa twoju woßadu wuhotowana a ſa to je ſkładnoſcź ſa zyły cžaß póſta, ßwjateho póſta, a to njedźelſki dźeń a wſchědny dźeń. Haj, ſo by nam był póſtny cžaß, cźichi cžaß — ſ jenym ßłowom wſcho, ſchtoż mjeno „ßwjaty póſt“ wopſchija a praji. So by było naſcheje wutroby wuſnacże a naſcheho żiwjenja ßwědcženje:

Na martru Twoju myßlimy
O Jeſu, dźak Cźi ſpěwamy,
So naſchej winy brěmjo Ty
Ssy noßył ſwólny, ſcźerpliwy.

Naſch njedźelſki a wſchědny dźeń wobßwědcź nam, ſo je luta wobſbożaza wěrnoſcź:

We duchu dźemy ſa Tobu
Pſches boloſcź wſchu a hanibu;
Na kſchiż Twój hnucźi hladamy,
Sso k Tebi ſ wjeß'lom modlimy.

Biblija.

Němſke bibliſke towarſtwa woſjewjeja jene kaž druhe, ſo ßo bóle a bóle ſa Bibliju praſcheja. W lěcże 1934 bu w zyłej Němſkej 1¼ milijona Biblijow a dźełow Biblije pſchedatych; mjes tutymi bě poł milijona doſpołnych Biblijow a ſkoro 400 000 Nowych Sakonjow. Na ßwjedźenju Hannoverſkeho bibliſkeho towarſtwa rosprawjeſche tute, ſo ßebi żenje hiſchcže tak jeho poßłużowanje żadali njejßu — a to wot ſałożenja ßem, 1814 — kaž w poßlednim lěcże. Hižo 1934 běchu wjazy hacž 10 000 cźißłow rosſchěrili. W lěcże 1935 pſchidobychu wjazy hacž 15 prozentow; rosſchěrichu 11 783 Biblijow, Nowych Teſtamentow a druhich dźełow Biblije. Też do Afriki póßłachu wulku liczbu Biblijow woßadam, kotreż ßu ſ hannoverſkej zyrkwju ſjednocźene.

Póſtny cžaß je tu. Hdyž hdy, pſchima kſcheſcźijan runje w póſtnym cžaßu ſa Bibliju. Ty ßnadź niz?

Schtoż ſwjeßela.

We Weſtfalſkej je woßada ſ 2400 duſchemi. Sa 7 njedźel naſběrachu w njej 1018,36 hriwnow ſa mißijonſtwo, hacž runje tam njemějachu żaneho woßebiteho wuhotowanja. We wßy njeje żanych bohatych ludźi; tſi ſchtwórcźiny ſ nich ßu dźěłacźerjo a mali ſaſtojnizy, k nim ßo pſchidruża burja ſ małym abo ſe ßrěnim wobßedźeńſtwom. A kak naſběrachu tutón tak bohaty mißijonſki dar? Połoja bu do 49 mißijonſkich kaſchcźikow naſběrana, kotreż lěto dołho w domach ſtejachu. Jenu ſchtwórcźinu ſkładowachu na ßwjedźenju ſjewjenja. Sbytk dźěli ßo do tſjoch jenakich dźełow, a tute pſchinoſchowachu: móſchnicźka Boża ßłużba ſa dźěcźi a filmowy wjecźor, a mißijonſke dary cźitarjow mißijonſkeho łopjena; w Božej ßłużbje ſa dźěcźi běchu woßebje ſběrale ſa drjewjanu zyrkej w Johannesburgu.

Pſchi wſchej tutej darniwoſcźi ſa Knjeſowe mißijonſtwo njejßu pak tam naſad ſtajili zyrkwinſke kollekty, ſymſku pomoz a wuſtawy Snutskowneho mißijonſtwa. „Kak wujaßnimy ßebi tutu wulku mißijonſku darniwoſcź, kotraż ßo dale, njech też niz tak móznje, pſches zyłe lěto jewi?“ Maja woßadni telko wuſbytka, ſo njewědźa, ſchto ſ nim ſapočzecź? Abo njeje pſchicżina wjele bóle to, ſo maja wutrobu ſa Knjeſowe mißijonſtwo? Woni ßu w dołholětnym naſhonjenju tu wěſtoſcź nabyli, ſo je tak, kaž Biblija praji: Schtóż dźak wopruje . . .

Lětża je jubilejne lěto naſcheho Lipſczanſkeho mißijonſtwa. Dyrbimy k tutej ßadźe hiſchcže ſchto pſchiſtajitź? Chzemy ßo wo tym rosrěcžowacź a wurěcžowacź, hacž tam mjenje ßucho hacž w twojeje woßadźe, abo hacž niz, hacž tam lěpſche žně hacž w twojej woßadźe, hacž tam — wjazy dźakownoſcźe, luboſcźe, woporniwoſcźe hacž w twojej woßadźe? Schto měniſch? Schto cźiniſch?

Zyrkej a ſtat.

Wójſko. Wyſchſchi wójſkowy wjednik je ſ wukaſom wójſkej nowy paßowy ſamk dał. Tutón ma, kaž dotalny, napißmo: „Gott mit uns“.

Karneval. Se wſchěch klětkow Bremeniſkich Božich domow ßu woſjewjenje pſchecźitali, ſ kotrymż Bremeniki ſynodalny wubjerk wſchěm woßadnym ßłowcźo wo karnevalu dopraji. „W cžaßu, w kotrymż Bóh naſch lud napomina, ßo nutrnje ßam pruhowacź, w kotrymż ßo my bědźimy wo wobnowjenje zyłeho żiwjenja naſcheho luda“, tak tam rěka, „ſawěra karneval wutroby pſched ßłowom Božim a wjedźe je ſ tym na pucź, kiż je woßebje też ſa młodźinu polny ſpytowanjow.“ Dale wupraji tuto woſjewjenje to pſcheßwědcženje, ſo wſchitzy, kiż ßu khutneje myßle, tajke warnowanje a tajku próſtwu ſroſumja a podpjeraja, a namołwja woßadnych, ßo wſcheho ſdałowacz, ſchtoż mohło ſadźěwacź tomu, ſo ßo ſ Božim ßłowom woßady a zyłe żiwjenje luda w prawym duchu twarja.

Reminiſcere. Dźenża ſa tydźeń ßwjecźimy da-li Bóh, Reminiſcere, njedźelu, kotraż je wopominanju naſchich padnjenych rjekow wěnowana. Tuta njedźela je w tutym khutnym póſtnym cžaßu dwójzy khutna. Tuž njech ju bohata, nutrna woßada ßwjecźi w Božich domach a pſchi pomnikach naſchich padnjenych.

Radio. Powěsćź bě ƀo rosnjeƀka, ſo w radiju njebudźemy wjazy zyrkwinſke rańſche nutrnoſćże ƀłyſchećź. Nětko ſhonimy, ſo tomu tak njeje. Rańſche zyrkwinſke nutrnoſćże budźemy, kaž hacž ƀem, ƀłyſchećź. To wěſćże wſchěch tych ſwjeƀeli, kiž njemóżeja dozyła a kiž njemóżeja kóżdu njedźelu do Boƀeho doma pſchińćź.

Se Sserbow a ſ daloka.

Miſijonſki jubilej naſcheho Lipſćżanſkeho miſijonſtwa je, kaž ſ runje woſjewjeneho programma ſpóſnawamy, ſa dny 7. hacž 9. julija poſtajeny. Jubilejny pomnik tutoho żohnowaneho 100lětneho wobſtaćża a ſdobom dźakny dar ſa miſijonſtwo dyrbi naſtaćź w „domje ſa ƀotry“, kotryż je ſa dźěło miſijonſtwa wulzy nuſny. „Miſijonſke ƀotry“ maja wulke nadawki na wſchěch miſijonſkich polach, woƀebje pak na indiſkim. W ſańdźenych dnjach ƀu nětko w Lipſku ſapočźeli ſa tutón dom ſemju wurywaćź. S tym ſdobom też ƀobu pomhamy ſa tute ſymſke dny dźěło wobſtaraćź. Da=li Bóh, budźe tutón dom pſchi jubileju ƀobu poƀwjećźeny. Kóżda woƀada, kotraž 2000 hr. dari, ſměje prawo, jenu jſtwu noweho doma po ƀebi pomjenowaćź. — Je drje ſnate, ſo ma w tajkich domach, na pſch. w domje młodych holzow w Niederrödernje, kóżda jſtwa ƀwoje mjeno, niz jenoż cźiƀło, kaž je to na pſch. w hoſćżenzach waſchnje. — Pſchi 100lětnym jubileju budźe mjes druhim ſjawna dźakna ƀwjatoczńoſćź na Lipſćżanſkim torhoſchćźu, tohorunja pojědu do měſta Halle, wopytaćź Frankowy wuſtaw, kotryż je tak rjez pſchedkhódnik naſcheho Lipſćżanſkeho miſijonſtwa.

Jericho je nam hiſchćże bóle ſnate, hacž w druhej powěſćźi mjenowane aſſyriſke měſto Ninive. Też tam na měſtnje ſtareho měſta Jericha wurywaja wěżywuſtojni ſa powoſtankami ſtarych cźaƀow. Też tam ƀu ſajimaweho doſćź namakali, ƀamo modell twarjenja, kotryż bě ſ njepaleneje hliny ſhotowjeny. Tola tutón je ƀo jim na wjeſbje poſdźiſcho ƀypnył. To też bjes dźiwa, hdyž bě tola lětty ƀazy ſtary. Woſnamjenjeny twar bě podobny na kołcź, měješche dwě woknje a bě dwaj ſtołaj wyżoki. — Sdobom ſhonimy, ſo ƀu tam jendźelſzy wucźenzy namakali tak mjenowane „papyri“, ſtare piƀma, kotrychž piƀmiki ƀu na „papyrus“ piƀane. Tutón ſhotowjachu ſtari Egiptowcźenjo ſ roſtliny „papyrus“. Pſched něſchto cźaƀom, pſched něhdźe 20 lětami, běchu němſzy wucźenzy też hižo tajke „papyri“ w ƀlubjenym kraju namakali. Egiptowſka je wjele tajkich piƀmow wukhowała, druhe kraje mjenje. Tuž je to ſa wucźenych něſchto ſwjeƀelaze, też w Paleſtinje tajke „papyri“ namakaćź. A ſchtoż je ſajimawe, ſhonimy też my potom ſ jich rosprawow. A kak něſchtożkuli, ſchtoż ƀu wucźeni a njewěrjazy ſa njemóżne a njewěrne měli, hacž runje w Bibliji ſtejeſche, ƀu na tajkich ſtarych ſawoſtajeńkach ſwěſćźene namakali.

Ninive. Tuto měſto tola derje ſnajemy. Na měſtnje, hdźež bě něhdy tuto wulke měſto ſtarych Aſſyrow, wurywaja wěżywuſtojni, pytajo ſa powoſtankami, kotreż bychu nam něſchto wjazy a něſchto nadrobniſche ſ dawnych cźaƀow powědałe. A woni ƀu ſbożo měli. Wurychu ſtary ſygl, kotryż Hadama a Jěwu pokaſuje. Je něhdźe 6000 lět ſtary. Widźiſch tam, kak had Hadama a Jěwu pſcheſćźěha. — Tohorunja namakachu tam grichiſke napiƀmo, do kamjenja ſaryte, kotreż praji, ſo bě ſaſtup do templa zuſym ſakaſany; ſchtóż by tola ſaſtupił, by měł ƀmjercźe wumrěćź.

Bibliſki pucźnik.

Invocavit, 1. měrza: Hdyž ja pohladam na wſchitke twoje pſchikaſnje, njebudu ja ſahanibnjeny. Pſalm 119, 6. — Naƀ twoje ƀłowo wobkrućźi a twoju zyrkej wobróni; ſdźerž nam jo ſtajnje, Knjeże, ty, ſo žiwjenje w nim pytamy. K. 210. — Mark. 8, 34. — Hebr. 4, 14—16.

Póndźela, 2. měrza: Pſchepytajmy naſche pucźe a wobhladajmy je, a wróćźmy ƀo ke Knjeſej! Srud. kěrluſch Jer. 3, 40. — K. 673. — Pſ. 85. — Fil. 4, 1—9.

Wutora, 3. měrza: Njeboj ƀo, pſchetož ty njebudźeſch ſahanibjena; njeſaczeŕwjeń ƀo, pſchetož ty njebudźeſch k ƀměchej ſcźinjena. Jeſ. 54, 4. — K. 321, 8. — Luk. 15, 11—24. — Fil. 4, 10—23.

Ssrjeda, 4. měrza: Njeboj ƀo, Abrahamje, ja ƀym twój ſchkit a twoja jara wulka mſda. 1. Mójſ. 15, 1. — K. 662, 4. — Luk. 15, 25—32. — 2. Mójſ. 2, 1—10.

Schtwórtk 5. měrza: Njech ƀo prawi ſawjeƀela a ƀo ſtraduja pſched Bohom, a njech wutrobnje ƀo ſwjeƀela. Pſ. 684. — K. 352. — Luk. 16, 1—13. — 2. Mójſ. 2, 11—25.

Pjatk 6. měrza: Pomhaj ƀwojemu ludu a żohnuj ƀwoje herbſtwo a paƀ jich a poſběhń jich wěcźnje. Pſ. 28, 9. — K. 619, 7. — Luk. 16, 19—31. — 2. Mójſ. 3, 1—12.

Ssobota 7. měrza: Davit cźinjeſche mudrje we wſchěch ƀwojich pucźach, a Knjes bě ſ nim 1. Sam. 18, 14. — K. 704, 7. — Luk. 17, 1—19. — 2. Mójſ. 33, 17—23.

Liſtowanje.

Pſchiſpomnjenje. Podaty naſtawk: „Njemolcźe ƀo, Bóh ƀo njeda ſa ƀměch měcź“, kiž bě tak khutny a wulzy powucźazy, pſchipóƀła nam ƀwěrny pſcheczel a ƀobudźěłacźeŕ naſcheho łopjeńka. To k rosjaƀnjenju, dokelž bě póƀłanka bjes podpiƀma woſjewjena.

H. B. měješche we 8. cźiƀle podpiƀmo kěrluſcha rěkaćź, niz J. B. Jón pſchipóƀła nam ƀwěrna ƀobudźěłacźeŕka naſcheho njedźelnika, kotraž je naſchim cźitaŕkam a cźitarjam hižo tak někotry kěrluſch podała, hacž runje wona ƀobu ſteji we wſchědnym rataŕſkim dźěle.

Dźeńƀniſchi kěrluſch pſchi naſtupje póſtneho cźaƀa póƀła nam naſch płódny a ƀwěrny kěrluſcheŕ J. W., a wſchě jeho kěrluſche ƀu ƀo w naſchim łopjeńku, w „Sserbſkich Nowinach“ a druhdźe woſjewiłe. Woƀebite a ważne to dźěło ſa naſch ƀerbſki lud.

Sa Reminiſcere: B . . r w B. (wopominanje padnjenych). — Sa Oculi: Sch. we L. (pokutny dźeń). — Sa Laetare: H. w B.

Serbske ſpěwaŕske

su na předań w Serbskej knihaŕni w Budyšinje

Samolwity redaktor farat Wyrgacź w Noƀacźizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczńoſći krajnozyrkwinſkeje nowinaŕnje a powěſćźeŕnje w Drjeźdźanach wot Hłownoje ƀerbſkeje prědaŕſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóżdu ƀobotu a płaczi ſchtwórćźlětnje 108 pjenjeźkow

Cžišło 10

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 8. měrza 1936 | Bautzen

Njedźela Reminiscere.

Wopominanje padnjenych rjekow.
1. list ßwj. Jana 3, 16.

„Na tym ßmy my spóznali tu luboscź, so wón ßwoje žiwjenje ża naß wostajił je. A my dyrbimy ßwoje žiwjenje ża bratrow wostajicź.“

S toho cžaßa, jako wulka wójna skoro kóždej ßwójbje krwawne rany sbi a ßebi najlěpschich nascheho luda ża wopor žadasche, ßmy my swucženi, na dźenßnischej njedźeli na tych spominacź, kotsiž w tutej najwjetschej wschitkich wójnow ża žonu a ża dźěcźi, ża lud a ża wótzny kraj ßwoje žiwjenje wostajichu. My njechamy dźenża žarowacź ani žałoscźicź, my njechamy dźenża stare rany saßo rostorhacź. Ale my chzemy spominacź na tu wulku rjekowsku luboscź, w kotrejž dwaj milijonaj naschich bratrow tehdy ßwoje žiwjenje woprowachu. My kschescźijenjo pak wěmy, so je tuta luboscź, kotraž ßo w rjekowskej ßmjercźi naschich padnjenych sjewi, jenož ma ßłaby wotblysk teje njewuprajomnje wulkeje luboscże, kiž ßo sjewi w kschižnej ßmjercźi toho, kotryž ßwoje ßwjate, bójske žiwjenje ża naß wschitkich poda.

Reminiscere, t. r. spominaj, tak nam dźenßnischa njedźela pschiwoła. Spominaj na wopornu ßmjercź bójskeho rjeka, kiž wumrě, so bychmy žiwi byli!

Spominaj na rjekowsku ßmjercź naschich padnjenych, kotsiž wumrěchu, so bychmy my žiwi byli!

Spominaj na tu pschißłuschnoscź, kotraž nam s tajkeho wopora pschińdże: so bychmy žiwi byli ża Khrystuża a ża ßwojich bratrow.

Cžehodla dyrbjesche nasch Sbóžnik wumrěcź, wón, tón ßwjaty, cžisty? Dokelž farisejszy jeho hidźachu? Dokelž Pilatus ßo jich hroženja bojesche? Dokelž bě lud pschecźiwo njemu naschcźuwany? Ně, ale tohodla, dokelž tutón wopor nusny bě, so bychmy my shubjene Boże dźěcźi pucź domoj namakali, domoj k Bohu, k Wótzej. Hižo cžłowjek stareho testamenta sacžuwa, so je wopora trjeba, so mohł psched Boha stupicź a jemu do wobliča hladacź. Pschetoż kak móże ßo cžłowjek, kajkiž je, ßwojimi hrěchami a njecžistoscźemi ßwjatemu Bohu bližicź, kiž wschitkón hrěch hidźi? Tohodla židża, kaž też pohanjo hischcże dźenka cžinja, Bohu skocźata woprowachu, dokelž měnjachu, so móża na tajke waschnje ßwoju winu wotmycź. Tajke swonkowne wopory běchu pak jenož snamjo na tón jedyn njesachodny wopor, kiž móże jeniczzy we wěrnoscźi cžłowjeka wot winy wußwobodźicź, wopor Božeho ßyna Jesom Khrysta. Wo tutym woporje praji ßwjate pißmo: „Kak wjele wjazy budźe krej Khrystußowa, kiž ßo ßam bjese wscheho poroka pschez toho wěcźneho Božeho Ducha Bohu je woprował, nasche ßwědomje wot morwych skutkow wucžischcźicź, k ßłużenju tomu žiwemu Bohu.“ Tutón wopor njebě lohki. Njewurjekliwje jěrke bolosćże dyrbjesche jeho cźěło a jeho dusha wutracź. Pschetoż bolostnische dyžli puki krjuda, bolostnische dyžli cźeńnjowa króna, bolostnische dyžli hosdże, kiž jeho ruzy a nosy pschekłochu, cźischcźesche jeho brěmjo hrěchow, kotrež dyrbjesche jeho dusha noßycź. Wón je wschitko na ßwoju duschu położił, hrěchi ßwojich wucžomnikow a ßwojich njepschecźelow, hrěch wschitkich cžłowjekow, kotsiž do njeho wěrjachu pschez wschitke lětstotki hacž do dźenßnischeho dnja. Woprawdże: kajka je to luboscź, kiž ßo w tutym woporje sjewi. Nětk hakle wěmy, schto luboscź je. A też my dyrbimy wusnacź se ßwjatym Janom: „Na tym ßmy my pósnali tu luboscź, so wón ßwoje žiwjenje ża naß wostajił je.“

O ty luboscź pschez wschu měru,
Kiž mi sbóžnoscź pschinjeßesch,
Sa mnje podawasch ßo ßwěru,
Sa mnje rad do ßmjercże dźesch.

Ty ßy na kſchižu ßam pobył,
Wſchitku žałoſcź pſchecźerpił,
Wſcho ſe ßwojej krwju mi dobył,
Sa wſchě hrěchi ſapłacźił.

Reminiſcere, ſpominaj, ſchto je twój Sbóžnik ſa tebje cźinił, ſa tebje cźerpił, ſa tebje woprował, tak kóždy dźeń we ßwjatym póſtnym cźaßu nam pſchiwoła. Schto by naſche žiwjenje było bjes tuteje Sbóžnikoweje luboſcźe, bjes tuteho Sbóžnikoweho ſkutka? Njeſbožowne, khude, próſdne w cźaßu, ſhubjene we wěcźnoſcźi. Wón je ſa naß wumrjeł, ſo bychmy my pſches njeho žiwi byli, žiwi jako wjeßołe Boże dźěcźi we cźaßu, a žiwi jako dźěcźi a herbojo we wěcźnej domiſnje. Tuta Sbóžnikowa luboſcź je to žórło, ſ kotrehož ßebi móz cźerpamy, ßwojich bratrow lubowacź jako ßam ßo. S tuteho žórła ßu też tamni cźerpali, kotrychž dźenža ſ dźakom ſpominamy, a ßu móz dobyli, ßo ßam woprowacź ſa ßwobodu a cźeſcź wótzneho kraja.

Reminiſcere, ſpominaj na rjekowſku ßmjercź naſchich padnjenych, kotſiž wumrěchu, ſo bychmy my žiwi byli.

Młody pěßnjeŕ Waltaŕ Flex, kiž ßam na polu cźeſcźe padnjeſche, piſche: My wěmy, ſo najlěpſchi a najcźiſcźiſchi ßu, kotrymž wójna najradſcho cźernjowu krónu krwawneho martraŕſtwa na cźoło cźiſchcźi. My to wěmy, hacźrunjeź wſchitzy ßwojeho Boha proßymy, ſo ßměmy ßo domoj wrócźicź. Ale ßu tola cźi najlěpſchi, kotſiž ßo domoj njewrócźa. A ja ſacźuwam, Bóh chze, ſo tak je. Wójna je jena najwjetſchich a najßwjetſchiſchich ſjewjenjow, hdźeż ßo wupokaſuje, ſchto rěka: wopory pſchinjeſcź. Woporna ßmjercź najlěpſchich naſcheho luda je jenož woſpjetowanje najhłubſcheho žiwjeńſkeho dźiwa, wo kotrymž ſemja wě, wo ſaſtupowazym cźerpjenju Jeſom Khryſta.

Tak je tutemu młodemu rjekej kſchiž na Golgacźe móz dał, wjeßoły a troſchtny ßwoje młode žiwjenje woprowacź, ßwěrny japoſchtołowemu ßłowu: „A my też dyrbimy ßwoje žiwjenje ſa bratrow woſtajicź.“

W tutej ſmyßlenoſcźi ßu ſtotyßazy najlěpſchich naſcheho luda a też naſcheje ßerbſkeje domiſny ßwoju pſchißłuſchnoſcź cźinili, ßwěrni hacź do ßmjercźe. A hdyž někotry cźitaŕ abo cźitaŕka nětko ſpomina na lubeho Ssyna abo droheho mandźelſkeho, kiž też tam wonkach ſpi w njepſchecźelowym kraju, potom njech ßo troſchtuje ſ tej wěſtoſcźu, ſo bě padnjenemu ta cźeſcź data, ßwoju luboſcź a ßwoju ßwěrnoſcź ſe ßwojej ßmjercźu dopokaſacź, a ſo Boha mamy, kiž žanu ßwěru njemytowanu njewoſtaji.

Spominaj na tu pſchißłuſchnoſcź, kiž nam ſ tajkeho wopora pſchińdźe: ſo bychmy žiwi byli ſa Khryſtuša a ſa ßwojich bratrow. Khryſtuš ßo tebje praſcha: ßwoje žiwjenje woſtajich ſa tebje; ſchto cźiniſch ty ſa mnje? We wſchěch cźaßach ßu kſcheſcźijenjo byli, kotſiž w ßwěrnoſcźi pſchecźiwo ßwojemu Knjeſej wſchitko podawachu: kubło, krej a žiwjenje. Ssnano Knjes wot naß tajki cźeźki wopor njeżada. Ale bjes wopora njeje žane khodźenje ſa Khryſtušom. Je=li ſo nimamy ſa njeho wumrěcź, potom mamy ſa njeho žiwi bycź, kaž ßwj. Pawoł to tak rjenje ßam wo ßebi praji: „Ja ßym pak tola žiwy; niz pak ja, ale Khryſtuš je žiwy we mni. A ſchtož nětk žiwy ßym w cźěle, to ßym žiwy we wěrje do teho Ssyna Božeho, kiž mje je lubował a ßo ßam ſa mnje podał.“

Ach, kak jara ßmy hiſchcźe wot teho ſdaleni, ſo naſche zyłe žiwjenje pod heßłom ſteji: ſa Khryſtuša. My chzemy ßo tehodła w ßwjatym póſtnym cźaßu zyle ponóricź do ſbóžneho potajnſtwa Sbóžnikoweje luboſcźe, kiž ßo ßam ſa naß podawa, ſo by móz tuteje luboſcźe też naſche wutroby wucźiſcźika wote wſcheje hrěſchneje ßebicźiwoſcźe a my ſwólniwi byli, zyle ſa njeho žiwi bycź a ſa naſchich bratrow. Pſchetož w naſchich ßobucźłowjekach nam naſch Sbóžnik ßam napſchecźiwo ſtupi a nam praji: „Schtož wy cźinili ſcźe jenemu mjes mojimi najmjeńſchimi bratrami, to ſcźe wy mi cźinili.“ Hdy bychmy to wopomnili, ſo w kóždym potrěbnym ßobucźłowjeku naſch Sbóžnik ßam pſched nami ſteji, kak ſwólniwiſchi bychmy byli, pomhacź a ßłužicź. „A my też dyrbimy ßwoje žiwjenje ſa bratrow woſtajicź.“ Naſchi panjeni rjekoju ßu to cźinili, ßu ſa ßwojich bratrow, ſa naß wſchitkich najdrohotniſche, ßwoje žiwjenje, podali. Wopomnjecźe tuteho wopora dyrbi naß móznje nacźěricź, wſchitke ßwoje mozy ſtajecź do ßłužby ſa naſchich bliżſchich. Na tajke waſchnje budźemy też prawi ßłužobnizy a naßlědnizy naſcheho Knjeſa a Sbóžnika. Njech jeho wumrěcźe wſchitku ßebicźiwoſcź we naß mori a wěrne žiwjenje do naß płodźi.

Hdyž. žiwjenje, cźe mam, ty wěrne,
Njech mrěje wſcho, ſchtož njejßy ty!
Cźi dach ßo, žiwjenje wjeſcź ßwěrne,
Nětk hakle wěm, ſchto ty mi ßy.
O Jeſu, mój ty dyrbiſch woſtacź,
Wſchu luboſcź twoju chzu ja doſtacź,
Kaž lubje ßy mi ßlubił ßam.
O rěka, kiž ßo ſ njebjeß lije,
Hdyž moja duſcha ſ tebje pije,
Wěm, ſo ſa pſcheczela cźe mam.

Reminiſcere — a padnjeni.

Sswěrni hacź do ßmjercźe
Wojowali ſcźe.
We ſnamjenju kſchiža Wam kiwaſche
Skhwalenje Waſcheje khrobłoſcźe,
W ſnamjenju kſchiža doſtaſcźe
Krónowanje wěnoſcźe.
To bě kſchiž ſ Golgatha,
Tamny bě ſlaty ſe želeſa.
Se želeſa kſchiž ſleli ßu,
Dokelž pod kſchiž ſ Golgatha ſtajichu
Lud, kraj wójſko a wſcho,
Jako do boja podachu ßo.

Rowy padnjenych.

Dwaj milijonaj padnjenych! Tuta liczba a wſcho, ſchtož wona wopſchija, ſteji njepſcheſtawajzy pſched nami. Woßebje pak ßmy ßebi tohole wědomni na dnju kaž tutym. Je wón tola woßebje wěnowany tutym naſchim padnjenym!

A hdyž to hižo nam ſa tutón dźeń khutneho doſcź pſchinjeßy, je ſa naß, pſchedewſchěm ſa tych, kiž padnjenych a pſchiwuſnych wopominaja, dźenža woßebita ból, to ſo njemóžeja ſtupicź ani k jich rowam. Dwaj milijonaj padnjenych, tola jenož 200 000 ſ nich namaka ſa ſachodne cźěło poßledni ſeńſki wotpocźink we wótznym kraju. Cźi druſy — na 1 800 000 — wotpocźuja ſe ßwojim ſeńſkim cźěłom něhdźe w zuſej ſemi dokoła wokoło naſcheho kraja abo też dale k juhu abo też bu jim morjo tajki poßledni ſeńſki khow.

Jedyn troſcht ſnajmjeńſcha w tym, ſo dyrbja parowacź rowow ßwojich lubych, je jim a móže jim bycź to, ſo ßo jich wjele wo to ſtara, ſo ßo rowy we wukraju hladaja a ſo ßu měſtna, hdźeż cźěła rjekow wotpocźuja, doſtojne. Wjele je

ßo ſa to hižo ſtako a dale ßo wo to prózuja, hladajo ſa tym, ſo by też poßledni row padnjeneho byk derje ſhotowany. Wobraſy, kotreż w tutych dnjach wohladamy, nam to wobßwědčeja.

„Deutſche Kriegsgräberfürſorge“ mjenuje ßo tuto prózowanje. Sa njo ſteji ſjednoczeńſtwo: „Volksbund Deutſche Kriegsgräberfürſorge“. Tutón ſwjaſk ſałoži 1919 dr. Eulen-Barlinſki, kotryż jón też dźenża hiſchcże wjedże. S nim dźěła hromadże ſtat ſe ßwojim wuſtawom: „Kriegergräberfürſorge“; tutón ßwědczi wo tym, ſo też ſtat jako tajki rukuje ſa to, ſo by było měſtno poßledniego ſeńſkeho wotpočinka naſchich rjekow doſtojne.

Dźěl kollekty, kotruż dźenża ſkładujemy, je ſa tuto hobrſte dźěło, wukhowacź a hladacź rowy naſchich padnjenych we zuſnych krajach. Čim wjazy lud ſa njo pſchinoſchuje, čim wobſchěrniſcho a dokładniſcho móże ßo tuto dźěło ſtacź. A to my tola chzemy. A kaž wſchón dźak tak ßmy też tutón dźak dołżni naſchim padnjenym.

Sawoſtajeńſtwa padnjenych.

„Morwych njemóżecże dźerżecź, wy żiwi! Wy, kotſiž ſcże ſ bólu ſbiczi, wy njeßměcże čzi bycź, kiž duchow ſaprajeja a morwych wołaja! Wy dyrbicże čzi bycź, kiž morwych budża! Macże wy doſcź mozy ßwojeje wutroby a ßwojeje luboſcże ſa tajki ſkutk? Bół móże człowjekow ſa ſkutk ßylnych ſczinicź abo ſa ſkutk njemóznych; wěſte pak je, ſo najwjetſcha bół też wupłodźi najbóle ſkutkowaze wutroby. Mjes tutymi ſkutkowazymi wutrobami a mjes njeſprózniwymaj rukomaj tych, kiž ßo jeżdżo ſa ſbożom honja, budże po ſkónczenju wójny poßlednje rosßudne wojowanje wo duſchu a pſchichod němſkeho luda. .... Wěrcże, čzi najlěpſchi naſcheho luda njejßu wumrěli, ſo bychu żiwi morwi byli, ale ſo bychu morwi wożiwili.“

Tole piſaſche Walter Flex, kiž 15. oktobra 1917 padże pſchi nadběhu na kupje Oeſel.

„My dyrbimy żiwi bycź, ſo bychu naſchi morwi żiwi byli! Schtóż ßwoju wěczność ſhubi, ſhubi też ßwojich morwych! A ſchto człowjek bies wěczność je, to ßym mohł tu w polu kóżdy dźeń ſacżuwacź. To chzu ja klecżo wuprajicź: Tych żiwych ßebi njewěſcźi, tych morwych niz, kiž njekhabłajo pſchi naß woſtawaju, a w tutej myßli ſbożnoſcże je něſchto, ſchtoż nam najhłubſchu radoſcź dawa, ſchtoż naß wutorhnje ſe wſchěch ßylſow a ſe wſcheho ſkorżenja a naß wucźi, naſche żiwjenje żiwi bycź a jo hibowacź. Położcże wěnz na row ßwojeho morweho rjeka, ale pyſchcże ſ najrjeńſchimi różemi czoło toho żiweho we ßwojej wutrobje!“

Gorch Fock, kiž 31. meje 1916 padże w mórſkej bitwje pola Skagerraka.

„.... Lubaj ſtarſchej, tuż njeżarujtaj wo tuteho ßyna. Myßltaj na ßłowa ſ Janoweho evangelija: „Nichtón nima wjetſcheje luboſcże, dyżli tu, hdyż wón ßwoje żiwjenje ſa ßwojich pſcheczelow woſtaji“, a na tamne: „Budź ßwěrny hacź do ßmjercże, dha chzu tebi krónu teho żiwjenja dacź.“

Ernſt Günter Schellert, ſtud. phil., kiž padny 24. meje 1915 pola Jarozlawy:

„Luba macźi — ja dyrbju wumrěcź po Bożej radże — buch do delnjeho żiwota tſěleny. Budźcże wſchitzy w Bożim mjenje a wodajcże mi, hdyż ßym Wam w ßwojim żiwjenju ſleho czinił. Ja wumru we wěrje do Wſchehomózneho. Wſchitzy budźcże hiſchcże ras wutrobnje ſtrowjeni... Ja mam żałoſtne boloſcże! Hdy, wulki Bożo, dowjedżeſch ty mje do ßwojeho kraleſtwa?“

Młody pſchekupz ſe Sakſkeje, kiž w Ruſkej padny.

Naſch dźak padnjenym rjekam.

Kak żiwjenjaběh měrnje radoſtnje Wam běżeſche,
We młódnej młodoſczi najkraßniſcho Wam kczéjeſche:
Tebi, kiž luby bě ßyn tu ſtarymaj ſtarſchimaj ty,
Tebi, kiž ſprawny ty nan a mandżelſki lub'wany, —
Haj běżeſche czi kaž rěczka pſches runu tak dolinu!
Tu hłóß wabjazy pſchinjeße ßurowu k Wam pſchikaſnju!
„Pójcże! pójcże! Njepſcheczel tak ßylny bliſko je!
Pomhajcże ſchkitacź, ſchtoż tu je Wam najlubſche!“
Kak ßylſy płakane a njepłakane ßo tehdy ronjachu!
„Bóh je naſch ſchkit! My k njemu mamy dowěru!“
„Wſchitke wſchak kulki też njetrjechja!“ —
Tak czehnjeſchcże, Wy rjekojo, precź do pola,
Rjekojo ßylni! wojowaſchcże hacź do teho dnja,
Hdżeż mißnu to niczo kulka ſka!
Waſch njebjeſki dar, kiž młode Wam żiwjenje,
Ssej Bóh luby Knjes ſaß wot Waß żadaſche. —
Kelko hórkej bědy, czichej, wuprajenej,
Bu Wam ßobu date do komorki poßlednjej!
Żuſa ſemja Wam, Wy lubi, czichi wotpočzink nětk je.
Naſche bycże tu a naſche żiwjenje,
A ſo na płódnych honach ßo nam wjeßli wutroba,
To wſchitko haj wſchitko je Waſcha droha nam ſaßłużba!
Kak ßo Wam rjekam nětk hódnje doſcź dźakowacź?
To móhli w měrje tam ſ cźełom Wy ſpacź,
Pſchilubimy wótzow herbſtwo kedźbu měcź,
Lubowacź ßwój wótzny kraj, też lubej' macźerje nam
[drohu rěcź! L.

Se Sserbow a ſ daloka.

W **Budyſchinje** bě ßo wjedniſtwo „Kſcheſcźijanſkeje żónſkeje ßłużby“ póndźelu, 2. měrza, ſe ſaſtupjerkami a ſaſtupjerjemi Budyſchſkeho a Lubijſkeho wokrjeża ieſchło, rozprawjecź wo położenju żyłeho tuteho dźěła evangelſkeje zyrkwje a wożadow. Snate tola je, ſo nimamy w naſchich wożadach żanych wożadnych żónſkich towarſtwow wjazy, ale tutu tak mjenowanu „Kſcheſcźijanſku żónſku ßłużbu“. Powſchitkownje tworja tutu w kóżdej wożadże wſchě wożadne żony. Do ſkhadżowanjow pſchikhadża drje wſchudżom jenoż jedyn dźěl wſchěch, kotryż tak też wſchelake dźěła a pomozne ſkutki we wożadże a ja wożadu wukonja. — Lubijſki wokrjeż ſjednoczi ſ tutym ſeńdżenjom ſdobom wożebite wukubłańſke pożedżenje, we kotrymż pucźowaza ſekretarka, knjeżna Steckneroż ſ Drjeżdżan rěczeſche pod heßłom: „Jeſuß Khryſtuß wczera a dźenża.“ Schtoż nam prajeſche, bě wulzy ſajimaze a jara dobre. Stawiſny němſkeho luda, tak wona rjekny, ßwědcża wo tym, ſo Jeſuß bě w ludu a kraju: Jeſuß Khryſtuß wczera! A ſplahi Němzow njebuchu nuſowane, a ßwoje pſchibójſtwo ſpuſchczicź a Jeſuża pſchijecź, ně, wone, ſpóſnawſchi njemóz ßwojeje póhanſkeje nabożiny, a pſchewinjene wot mozy kſcheſcźijanſkeje wěry Jeſuża ßwobodnje a dobrowólnje pſchijachu, tak hižo lětſtotki do cżaża khěżora Korle Wulkho na pſch. Gotojo; tutym da dźe tola jich biſkop Ulfilas Sswjate piſmo w jich macźernej rěczi, potajkim prěni pſchełożk Biblije do Germanſkeje rěcże. A ſchtoż ßo pſchezo wo Sakßach rěczi a wo khěżoru

Korli Wulkim, ma žo prawje powažowacź. Wěste je, so žu runje mnischa a biskopojo pschecźiwo tajkemu sakrocźenju khěžora pschecźiwo Sakžam byli, pschi kotrymž žo jenož wo wobrocźenje Sakžow njejednasche ale pschedewschěm wo podcźišnjenje Sakžow. A hdyž žu potom žyn a wnuk sakskeho wójwody Witukinda horliwaj sastupowarjej kschesćijanskeje wěry byłoj, žwědcźi to sa to, so bě też mjes Sakžami cźaž pohanskeje wěry dopjelnjeny a so žu Sakžojo Jesuža niz nusowani swonknje pschijeli, ale rad do wutroby pschijimali. Wo tym žwědcźi mjes druhim wulki evangelisti spěw „Heliand", kotryž se Sakskeje pokhadźa a wo tym žwědcźi, kak žu Sakojo pschijeli Jesuža a kak žo prózowachu, Jesuža wschěm germanskim ludam zyleho dacź, pschełožiwschi wschě evangelije do němskeje rěcźe, ale niz staw po stawje, ně spěwajo zyłe žiwjenje a skutkowanje Jesuža we wjele tyžaz schtucźkach we rěcźi, kotraž, s tamneho cźaža cźerpana, bě srosumliwa tamnemu cźažej. — Tole jenož wuřěk s bohateho wobžaha, kotryž bu nam poskicźeny. — Nadźijomnje žo jich wjaz a wjaz žonow naschich wožadow rosžudźi, niz jenož nasdala do tuteje wschě žony wobpschijazeje „Kscheścźijanskeje žónskeje žłužby" žłužecź ale też žobudźěłacź. Heščko je tola: „Khrystuž sa žónske — žónske sa Khrystuža!" A kóžda wožadna žona móže to a žmě to. A póstny cźaž, kiž nam tola dźeń a bóle sažo pokasuje luboscź Jesušowu a kak je Jesuž nam a wschěm we luboscźi žłužił, wabi tola wschěch a wschě, jemu žo dźakujo sažo žłužicź: sa njeho bycź a sa njeho dobywacź, a to to, schtož najlěpsche, wutroby. A hdyž pola koho, je tola pola žonow a macźerjow, sa to stacź a skutkowacź, so nětk też płacźi „Jesuž Khrystuž dźenža", mjenujzy pola naš, w naschim ludu, w naschich wutrobach! Jesuž Khrystuž je a wostanje; tuto žłowo dźě tola žwědcźi: Jesuž Khrystuž wcźera a dźenža a tón žamy też hacž do wěcźnoscźe! Jesuž Khrystuž wostanje a dobudźe: „tón dyrbi wěscźe dobycź!" wusnaje, wyska Luther. A schtóž s nim, też wostanje a dobudźe. — A schtož tak sa žony tu prajene, to płacźi po žwojim sa kóždeho, pschetož hdyž jich heščko rěka: „Jesuž sa žónske — žónske sa Jesuža!" rěka tola tuto heščko powschitkownje: „Jesuž sa naš — my sa Jesuža!" A pola kóždeho je a pola kóždeje je, hacž žo žobu wobsamknje do toho „sa naš" — „Jesuž sa naš" — a do toho „my" — „my sa sesuža." W póstnym cźažu wožebje njedyrbjako tu rosžudźenje cźežke bycź.

W **Budyschkej Michalskej wožadźe** wožwjecźi sažo stara žwěrna Sserbowka Hana Rekez s Khelna žwoje 80. narodniny. Narodźiwschi žo 6. měrza 1856 w Krynhelezach pola Klětneho, pschecźahny w schulskich lětach se žwojimaj starschimaj do Schcźeńzy, hdźež nan městno jako hejtman na knježim dworje pschewsa. Wot žławneho fararja Golcža bu w Rakezach konfirměrowana. Schulu wukhodźiwschi, žłužeše tu někotre lěta sa jara nisku mzdu. Posdźischo žłužeše we Lahowje, Makžezach a Delnjej Hórzy na knježim dworje. Mało pschecźahowasche. Na mjenowanych městnach wosta 6,15 a na poslednim žamo 26 lět, wschudźom žo žwěrnje po Sswjatym pišmje složujo. Jako 66lětna pschecźahny w lěcźe 1922 k žwojej dźowzy do Khelna. Njerad wopuschcźi žwoje dotalne městno, hdźež žo jako žwoja cźujesche. — S wutrobu hnujazymi žłowami powěda Rekez wowka se žwojeho žiwjenja, kak je žo w srudnych a wjeselych dnjach žwojemu Bohu dowěrika a w młodych lětach pilnje kemschi khodźika. Hischcź dźenža cźita stajnje žwój „Pomhaj Bóh" a sanuri žo do pobožnych knihow. — Pschejemy jubilarzy też na tuty mměstnje Božežohnowanje a dobry žiwjeński wjecźor. A tak „Pomhaj Bóh." N.

Wójna. My wopominamy 2 milijonaj padnjenych. A to žu padnjeni jenicźkeho luda! Njedyrbjało to dožahacź, ludy mudre scźinicź? So njedožaha, žamo też sa Italsku niz, kotraž tola psched 20 lětami też telko wojakow shubi, wo tym žwědcźa powjescźe, kotrež runje nětkle s Abešynskej pschikhadźeja. A schtož hewak nětkle cźitamy wo tym, kak pišaja: wotbrónicź, a kak žo brónja, a wo tym, schtož žo to do swjatkow plecźe, kaž praja: sa měr, woprawdźe pak sa wójnu, nam rěcźi wo starej, jenajkej saslepjenoscźi ludow, psched kotrejž krej a žiwjenje mało waži. Hłóš měra, s kotrymž kanzler Adolf Hitler sažo a sažo — a tak też psched krótkim, do mjerwjeńzy ludow woła, namaka na papjeri wothłoža ale niz we prktizy. Tuta žri s brónjemi. Dopomnímy žo jenož na počźahi a swjatki Franzowska-Cźěskošlowakska-Ssowjetruska. Schto sechze s toho bycź? Chze Bóh, so ludy žo žame sahubja?

Bibliski pucźnik.

Reminiscere, 8. měrza (Spomń, Knježe, na žwoju žmilnoscź. Psalm 25, 6.): Nichtó nima wjetscheje luboscźe, dyžli tu, hdyž wón žwoje žiwjenje sa žwojich pschecźelow wostaji. Jana 15, 13. — Mjes žobu to dźeržcźe wěrnje, so by žamo kóždy staw tu sa druhe stawy žwěrnje žwoje žiwjenje też dał. Tak naš pschecźel lubowasche, hdyž žo sa naš moricź da, wopomńcźe, kak smylki nasche jeho jara wurudźa. k. 204, 4. — 1. Jana 3, 16. — Rom 8, 31—39.

Póndźela, 9. měrza: Hubjeni směja sažo wježelе na Knjesu, a khudźi mjes ludźimi budźa žo sradowacź na žwjatym Israelskim. Jes. 29, 19. — k. 675, 2. — Ps. 86. — 2. Mójs. 3, 13—22.

Wutora, 10. měrza: Knjesej njeje cźežko pomhacź psches wjele abo psches mało. 1. Sam. 14, 6. — k. 319. — Luk. 17, 20—37. — 2. Mójs. 4, 10—20.

Ssrjeda, 11. měrza: Knježe, wrócź žo wschak sažo k nam a žmil žo nad žwojimi wotroczźkami! Psalm 90, 14. — k. 436. — Luk. 18, 1—14. — 2. Mójs. 6, 1—9.

Schtwórtk, 12. měrza: Wjele, kiž w semi leža spja, budźa wozucźicź, někotsi k wěcźnemu žiwjenju, někotsi k wěcźnej hanibi a k sazpjenju. Daniela 12, 2. — k. 504, 8. — Luk. 18, 15—30. — 2. Mójs. 12, 1—14, 26—28.

Pjatk, 13. měrza: Ja se žadoscźu wocźakuju Knjesa, a wón žo ke mni nakhili a žłyschi moje wołanje. Ps. 40, 2. — k. 600, 4. — Luk. 19, 1—10. — 2. Mójs. 12, 29—40.

Ssobota, 14. měrza: Ja žym pschipowjedak, a žym też pomhał. Jes. 43, 12. — k. 669, 2. — Luk. 19, 11—27. — Jeremia 26, 1—15.

Listowanje.

Kni. L. w D. Wježelu žo, so žo sažo shrabaschcźe a dźakuju žo sa póstanku.

K. N.: Wutrobny dźak sa rosprawu. Wježelimy žo kóždeho žobudźěła.

Sa Okuli (pokutny dźeń): Sch. we L. — Sa Laetare: H. w B. — Sa Judica: R. we W.

Samotwity redaktor farar Wyrgacź w Nožacźizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěsćernje w Drježdźanach wot Hłowneje žerbskeje prědarskeje konferenzy. — Cźischcź „Sserbske Nowiny" w Budyschinje. — Wukhadźa kóždu žobotu a płacźi schtwórćlětnje 108 pjenježkow

Čisło 11

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swóbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróčny
Nadoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 15. měrza 1936 | Bautzen

Njedźela Okuli. — Pokutny dźeń.

Sćenje zwj. Mateja 21, 33—43.

„O ty luboscź pśches wschu měru, kiž mi sbóžnoscź pśchinjeześ, ša mnje podawaśch žo zwěru, ša mnje rad do zmjerćje dźeśch.“ To spěwamy nětko w póstnym cźasu, dokelž wěmy, so Bóh je naš pśches Khrystuša do swojeho kralestwa powołał a so mamy žo pśchi Khrystušu wukhowacź. Pśches tutu luboscź, kiž žo nam na kśchižu sjewi, zmy my Boże dźěći. My dyrbjeli Boha bjes kónza khwalicź a jeho pśchezo lubowacź. Ale nětko žo něschto dźiwne a napadne stanje: My počźinamy s Bohom wojowacź. Wojowanje pśchećźiwo Bohu! Je to woprawdźe tomu tak? Jesuš zam nam to w pśchirunanju wo słych winizarjach pokasuje.

Schtož tu w tutym pśchirunanju złyschimy, to wschitko je žo mělo w stawisnach israelskeho luda. Najprjedy pósła Bóh tutomu ludej, kotremuž je tak wjele dobrocźiwoscźe a scźerpliwoscźe wopokasał, Mójsaša, so by swoje zlubjenja na nim dopjelnił. Mójsaš wuwjedźe swój lud s Egiptowskeje, ale hižo na druhim dnju žo israelski lud hórscheschе na wohcźežnoscźe pucźa, po kotrymž jón wjedźeschе. A je lud s posdźischimi Božimi póslami, s profetami, hinak cźinił? Kak wjele pśchescźěhanjow dyrbjachu pśchecźerpicź, jenož dokelž su ludej Božu wolu prědowali! Wschitzy wěmy, so israelski lud posdźischo zamo swojeho krala, Božeho syna, kśchižowaschе. — My njechamy wschak nětko prajicź, so by tuto pśchirunanje jenož na israelski lud žo měriło, so my njebychmy niczo s tym cźinicź měli. Ssmy my s pśchirodźenja zem hinajschi? Njebědźimy žo pśchezo sažo s Bohom w potajnym abo sjawnje? Kak wjele je Bóh nam dał! Zyła Boža luboscź je wuprajena s tymi słowami: Jedyn hospodar běschе, tón płodźeschе winizu a wobhrodźi ju s płotom a wukopa w njej prazu a natwari wěžu. Runje tola je Bóh naš wuhotował se wschelakimi darami a je naš wot dźěcźatstwa zem wobarnował. Kak wjele jich je, kiž mózachu požadane powołanje dozpěcź, kak wjele jich je, kotrymž bě žo hnada dostała, žohnowane mandźelstwo wjesć a nad swojimi dźěcźimi wjeselе docźakacź. A tola sapomnimy niz jenož husto žo Bohu sa jeho dobrotu dźakowacź, abo měnimy, so by žo jeho luboscź zama wot žo rozumiła, ale my žo pśchecźiwo knjesej roshorimy, hdyž po naschej woli njeńdźe. Kóždy mohł powědacź, kak žałostnje je druhdy tuto pśchecźiwjenje pśchecźiwo Bohu. Tehdy móže cźłowjek tak daloko pśchińcź, so seli, so na Boha swari, dokelž je žo jemu hida hłuboko do wutroby sažrała.

Na cźim to nětko saleži, so je to tak? Njeprawda na swěcźe, móz słeho, kiž wschudźe dobywa, wulka srudoba, kiž naš husto tyschi: To wschitko móže naschu wutrobu jara cźwilowacź, so my dowěrjenje do Boha zhubimy. Ale je to woprawdźita a najwažnischa pśchicźina naschеje swady s Bohom? To wschitko móže naš lohzy do sadwělowanja dacź a nam wěru rubicź; wojowanje pśchecźiwo Bohu pak ma druhu winu. Pśchirunanje móže nam to dopokasacź. Jow njeje s winu a s pśchicźinu cźežka srudoba; pschetož winizarjam we pśchirunanju žo derje dźe, woni maju swoje dźěło, swoje powołanje. Ani dwělowanje na Bosy njeje wina; pschetož winizarjo swojeho knjesa derje znaja a woni też pósłow derje znaja a tola zebi swěrja, ruku na nich słožicź. Napośledk skónzuja zamo knjesoweho syna. Cźehodla to cźinja? „Winizarjo pak, wohladawschi syna, dźachu mjes sobu: To je herba; pójmy, skónzujmy jeho a pschenjeźmy jeho herbstwo na naš!“ Tu je woprawdźita pschicźina wojowanja pschecźiwo Bohu Knjesej. Winizarjo nochzedźa niz jenož Boži zkužobnizy, niz jenož jeho sastojnizy bycź, ale zami knježa. — Ssami knježa bycź, Bohu niz poślušchni bycź a niz zkužicź! Pschezo sažo sapomnimy, schtož Luther tak jaźnje we wukładowanju prěnjeho artikla na kón-

zu wupraji: Sa cžož wschitko žym ja winojty, žo jemu dźakowacź a jeho khwalicź a jemu žłużicź a jeho požłuchacź. Wschitko žmy wot Boha dostali kaž winizarjo winizu a dyrbimy jo wužiwacź, ale niz, kaž bychmy knježa byli, ale jenož po Božej woli. Hdy bychmy na pschikład pschezo na to žebi pomyślili, so je nasche cźełko Boži dar, kotryž po Božej woli dyrbi templ žwjateho Ducha bycź, njemohli ženje njecźiste žiwjenje wjescź. Tuž mohli dale na to myślicź, so też druhe kasnje husto w potajnym pschestupujemy a Boże dary njewužitnje wužiwamy, a cžehodla: My njechamy Boži žłužobnizy, niz dźećźi Boże bycź, ale žami knježa.

Kajki kónz smèje tuta jwada s Bohom? „Wón budże tych stóstnikow hrosnje stónzowacź a žwoju winizu druhim winizarjam pschenajecź, kotsiž jemu płody w prawym cžażu podawacź budża.“ Jara khutne to žłowo! We wojowanju pschecźiwo Bohu njebudźemy ženje dobycź, ale pschezo pschèhracź. Hnydom pak Bóh njekhłosta, wón je nimo měry scźerpliwy s nami: „Ja chzu jim žwojeho lubeho žyna póžłacź, pched tutym žo budża strachowacź.“ Sswojeho lubeho žyna je nam Bóh póžłał. My žmy to wschitzy shonili, schto to rèka: „Ja chzu žwojeho lubeho žyna póžłacź.“ To je cžaž, hdźež Khrystuž, nasch Knjes, we wschej žwojej wulkosćźi a cźistosćźi nam pched duschu stupi a hdźež my kaž wucžobnikaj w Emmaužu prajachmy: „Njehorjesche žo naju wutroba w namaj, jako s namaj rècźješche?“ A nětko w póstnym cžażu shonimy snowa Jesužowu lubosćź; sa naž je cźerpił, sa naž je wumrèł, a my mamy pśches njeho hižo tu nowe žiwjenje w lubosćźi. Móžemy woprawdże zyle Boži bycź. Ale hdyž je nam Bóh žwojeho žyna póžłał, je s tym poželednje žłowo k nam prajił. Židża Jesuža kschižowachu a schtyrzecźi lět posdźischo bu Jerusalem sniczeny a bórsy israelski lud do wscheho žwèta rospróscheny. Nawopak bu Khrystuž wot pohanow s wèrnej wutrobu pschijaty. My s toho wèrnosćź tekstnych žłowow spóznajemy: Kamjeń, kotryž cźèžłojo sacźižnychu, je žo s rózknym kamjenjom stał; wot Knjesa je žo to stało a je dźiw pched naschimaj wocžomaj. My chzemy na pokutnym dnju to prawje spóznacź, kak khutnje nasch Knjes s nami rècźi: Bóh naž njetrjeba, wón móże kóždy cžaž bjes naž žwoje kralestwo, hdźež wón chze, twaricź. So wón też dźenża hischcże ludy namaka, kiž jemu płody pschinjeżu, móžemy na wuspèchach kschescźijanskeho mižijonstwa w Afriziy abo w Indiskej sesnacź. My pak Boha trjebamy. Bjes njeho žane žiwjenje njeje. W Knjesowym wumrèczu mamy Božu lubosćź, mamy žiwjenje w lubosćźi.

Bóh luby Knjes daj nam žwoju hnadu, so my kóždy cžaž jeho poželuschni žłużobniziy w Khrystužowej lubosćźi wostanjemy. My chzemy jónu tym pschižłuschecź, kiž móża s wulkej radosćźu prajicź: Kamjeń, kotryž cźèžłojo žu sacźižnyli, tón je žo s n a s c h i m rózknym kamjenjom stał; wot Knjesa je žo to stało a je dźiw pched naschimaj wocžomaj!

„Sjew žwoju móz, o Khryschcże, ty,
So žam knjes wschitkich knježich žy
A swarnuj žwoje kschescźanstwo,
So by cże wècźnje khwaliło.“ (K. 195, 2.)

Hamjeń.

Woni žo njemóża wostajicź.

Hamburgska gmejna hibanja „Deutsche Glaubensbewegung“ wuhotuje Cźichi pjatk žwjatocžnosćź, kotruž mjenuje: „Gedenkstunde für die von Karl dem Sachsenschlächter ermordeten 4500 Sachsen bei Werden.“

Wo tutej wèzy je žo hižo pschewjele pižało a rècźało, hacź so by chzył wjele wo tym prajicź. Korla Wulki je, mordujo tutych Sakšow, zyle wèscże krawny njeskutk skucźił. Tón njebudże psches to mjeńschi, so bě wón kschescźijanski a germanski wjerch, ale wjetschi. Ale so tutón jeho njeskutk nima nicžo cźinicź s tehdomnischej kschescźijanskej zyrkwju a dozyła niz s kschescźijanskej wèru, to nochzedźa cźi, kiž tajke žwjedźenje wuhotuja, pschidacź, a tola dyrbjeli wědźecź, so je Korla Wulki pschecźiwo Saksam tak krawnje wustupił, hacźrunje žu jeho kschescźijanszy duchowni jemu wotradźeli a pschecźiwo tomu byli, a so je jeho pohnuła k tutomu krejpschelecźu politika. Korla Wulki chzyschе sjednocźicź tehdomnische njesjednocźene germanske ludy do zyłka; dokelž žo Saksojo njepodwolichu a saž a saž žo posběhnychu, sakrocźi kèžor tak krawnje. —

Njepschecźeljo kschescźijanstwa wužiwaja tole woželbje rad sa to, dopokasacź, so žu Germanojo jenož nusowani kschescźijanstwo pschijeli. Ale Germana Korla Wulki bě tola do toho hižo kschescźijan a 500 lět do toho pschiwsachu mózni a žwobodni a nahladni Gotojo dobrowólnje kschescźijansku wèru — dobrowólnje, to rèka žadyn wjerch a žadyn lud jich njeje nusował do kschescźijanskeje zyrkwje, ale pschewinjeni běchu woni tola! Tón jedyn, kiž nětkle pched nami saželo s kschižom a martru žwědcźi wo žwojej lubosćźi, bě jich pschewinył a dobył; woni spósnachu njemóz a žłabosćź žwojich dotalnych germanskich bohow a wèrjachu do Jesuža Khrystuža a jeho lubowachu. A kak jara, wo tym žwědcźi prènja Biblija we germanskej, w gotiskej rècźi, kotruž biskop Ulfila jim do macźerneje rècźe pschełoži. Ulfila wumrè 381.

Pornjo tutej drohotnosćźi prènjeje Biblije w germanskej rècźi mójesch stajicź tamny wulki evangelij spèw „Heliand“, wo kotrymž žmy tu też hižo pisali. A tutón wuńdże s luda Sakšow! A to hižo pod žynom Korle Wulkeho. A wón žwědcźi s wjele tyžaz róncźkami wo lubosćźi a pobožnosćźi Sakšow; do žiwjenja, do krwè bě jim kschescźijanstwo saschcźèpjene. A to bě tak krótki cžaž po tamnym krawnym njeskutku, so s toho spósnajesch, so drje buchu Sakšojo politiscy wumožowani, niz pak w nabožinje. Sa to žwědcźi drje też pschede wschèm to, so bě žyn sakskeho wójwody Witukinda žwèrny staw a spèchowar kschescźijanskeje wèry a zyrkwje a runje tak jeho wnuk. To drje njeby móżno było, by-li kschescźijanska wèra na tamnym krejrosleczu wina była. S wójwodoweje žwójby pokhadźachu też najlèpschi kschescźijanszy biskopojo. Wono je też tu tak było — kaž też lětstotki prjedy pola Gotow —: jako tón cžaž bě dopjelnjeny, póžła Bóh žwojeho Ssyna, so by wón też Sbóžnik germanskich ludow był. Wone žu jeho lubowałe a žu w tutej lubosćźi wupłodźiłe najkražnische płody, kaž na pschikład wobraiy a Boże domy, ale też muża kaž Luthera. Tutón Luther pak je runje žwój němski lud warnował pched dóntom Židow, Grichow se žłowom wo nahłym deschczu. Tajkemu žo runa Boże žłowo. Wono njepschińdże wjazy tam — nahły lijazy deschcźik niz — hdźež je było. Wono tu je, hischcże je, tuž dźerżmy jo krucże se wschej žwèru, tuto žłowo Boże!

Lèto jubilejow.

So nasche sakske swonkowne mižijonstwo lětża na žwoje 100lětne žwèrne skutkowanje spomina, to wèmy; składowachmy drje tola też hižo pschi wożebitych sbèrkach abo fararjej do rukow jubilejny dar. So tohorunja lětża Goßnerowe mižijonstwo a połnózno-němske mižijonstwo 100lětny jubilej žwjecźitej, je drje tohorunja snate. Ale to njeje tych dźakných

dnjow hižo połna liczba! Bethelske a tohorunja Neudettelsawske ſwonkokwne mißijonſtwo ſpominatej lětża na 50 lět ßwojeho dźěła a Rheinske ſwonkowne mißijonſtwo na 75 lět.

Pſched 50 lětami ſapocza ßo woßebje mißijonſke dźěło Neudettelsawſkich na kupje Nowa Guinea. Na ßwjatocznoſcże tutoho mißijonſtwa woczakuja ßo woßebje też hoſczo ſ Ameriki. —

Rheinſke mißijonſtwo ſapocza pſched 75 lětami na kupje Sumatra ſkutkowacź. Tam ma wono nětkle na 240 000 duſchow. Tuta Bata-woßada je ßobu najwjetſcha mißijonſka woßada němſkeho mißijonſtwa. Hacź runje dyrbjeſche towarſtwo liczbu ßwojich mißijonarow ſnižicź, je tuta zyrkej naſtajnje pſchiběrała a wot lěta 1914 na 100 000 duſchow pſchidobyła.

Dalſcheho a drobniſcheho pſchinjeßemy pſchi ſkładnoſczi.

Sakſke mißijonſtwo proßy, ſo bychu wſchitzy lětża w lěcże 100lětneho dźakneho wopominanja nimo ßwojich porjadnych a ſwuczenych darow, kotreż kóżde lěto ſkładujemy, woßebite jubilejne dary ſkładowali a tute jako tajke ßwojemu fararjej pſchepodali. Wono trjeba nuſnje běżne dary każ druhe lěta, wono pak trjeba runje tak nuſnje jubilejny dar, ſ kotrymż chze po móżnoſczi hacź do jubileja dotwaricź dom ſa mißijonſke ßotry, każ to tu pißachmy.

Sa jubilejne dary dawa wono też woßebite pſchihotowane twitowanki abo pſchipóſnacza, kotreż móże woßadny farař kóżdemu dacź.

Tuż ßwjeczmy jubilejne lěto ßobu ſ dźaknymi darami luboſcże!

Kſchiž a ty.

Rjad kraßny, pycha kſcheſczana,
Hlaj kſchiž je Knjeſowy.
Schtóż jeho kraßnoſcź ſpóſnawa,
Jón noßy radoſtny.

Tak ſpěwamy hewak, tak ſpěwamy pſchedewſchěm też nětkle w ßwjatym póſtnym cźaßu. A w tym pytamy troſcht, měr a móz hewak a pſchedewſchěm drje też dźenßa, hdyž ſpominamy na padnjenych wulkeje wójny. Ale to njeje wſcho, ſchtož w tutym kěrluſchu pſched nami. Ně, też wulke khutne praſchenja! Kak noßyſch ty tutón kſchiž Knjeſowy? Kak ſtejiſch ty w kſchižu pod kſchižom? Kak ſtejiſch pod kſchižom, hdyž to, ſchtož na tebi cźeźkeho, je khłoſtanje? Haj dozyła, kak ſtejiſch ty pod kſchižom a pſched kſchižom Khryſtußowym nětkle w tutym cźaßu a nětkle, hdyž też ty něſchto wo tym ſhoni, ſo praja, ſo Khryſtußowy kſchiž ſa lud Němſkeje njehodźi? Haj zyle powſchitkownje: Schto je tebi kſchiž Khryſtußowy dozyła a ſchtó ßy ty pſched kſchižom a pod kſchižom Khryſtußowym?

Wotmołwu na to ßebi tu dźenßa njeżadamy, ale chzemy Tebi ſa nadrobne rospominanje wſcheho — a ſa to je tu tola póſtny cźaß, cźichi ßwjaty póſt! — podacź dwojake ſe żiwjenja, ſe ſtawiſnow. Woboje wſmi ßobu do ßwojeho rospominanja — a potom praj ßebi wěrnoſcź. Sawěſcże, hdyž to budźeſch cźinicź, ſmějeſch też hiſchcże někomu něſchto prajicź. Komu? ßnadź ßo praſcheſch. Nó, ßnadź někomu we ßwójbje, w domje, wowzy abo hewak. Ale niz jeno tutym a tajkim. Ně ty ſmějeſch někomu hiſchcże něſchto prajicź: Bohu.

Tuż cźitaj!

W Pólſkej knjeżeſche ßławny pólſki kral. Njebě jenoż ßławny wulki khwaleny dla ßwojeho kralowanja a dla khrobłeho wojowanja, bě też nadobny cźłowjek, cześcźowany dla ßwojich dobrych poczinkow. Jako ßo jeho praſchachu, ſchto pſchiczina tajkeje nadobnoſcże a tajkeho kharaktera, wotmołwi wón, ſo ma ßo to dźakowacź ſadżerżenju, na kotreż bě ßo ſwucził a po kotrymż ßo ſtajnje měješe.

Wón bě ßyn nadobneho nana a měješe ſtajnje mały wobraſk nana pſchi ßebi. Dokelż bě jemu nanowa wola ſtajnje pſchewſcho, bě ßo ſwucził, tak huſto hacź měješe abo chzyſche něſchto cźinicź, najprjedy nanowy wobras wucźahnycź a ßo tak rjez tutón wobras praſchecź, hacź měł to cźinicź abo niz a hacź ßměł to tak cźinicź abo niz. Wón rjekny: „Ja nochzu niczo cźinicź, ſchto by mohło mojeho nana mjeno woniecżeſcźicź!“

Tak tutón kral. A kak ty kſcheſcźano? Wo kſcheſcźijanu a wo kſchižu ſpěwa tola kěrluſch.

„Sso njenoßy pak wot wonka,
Ně, ſnutska wutroby!“ —

A cźitaj też to druhe:

Ssyn ßławneho Romjana, kotremuż běchu dla jeho wulkich ſaßłużbow wo wótzny kraj cześtne mjeno „Africanus“ dali, bě njerodne a njepózcźiwe żiwjenje żiwy. Romſcy zenſorojo, — tu ßo ßobu najwyſchſchi ſaſtojnizy romſkeho luda w tehdomniſchim cźaßu — ſcźahnychu jemu tehodla pjerſchcźeń, na kotrymż bě wobras ßławneho nana, ſ porſta. Woni nochzychu pſchidacź, ſo wobras nana ſwonkownje noßy, hdyž tutón wobras w nim ſnutska njebě a jeho żiwjenje njewobknjeżeſche.

Kſchiž Knjeſowy a kſcheſcźan! Komu runaja ßo kſcheſcźijenjo huſcźiſcho, tutomu abo tamnemu? A komu runaſch ßo ty? —

Woßadni ſaſtupjerjo.

Sakſki zyrkwiny wubjerk je ſa tych, kiž ßo nětkle ſ někajkeje pſchicźiny do woßadneho ſaſtupjerſtwa abo zyrkwineho pſchedſtejicźerſtwa powolaja, zyrkwinſke ßlubjenje ſeſtajał, kotreż ma kóżdy ſ nich pſchi pſchewſaczu tutoho ſaſtojnſtwa ßlubicź. Tukhwilu pak ßo tu jenoż we woßebitych padach pſcheměnjenja a powołanja ſtawaja, dokelż tu doſpołnje nowe ſarjadowanje pſchińdże.

Sslubjenje rěka tak:

„Ja wuſnaju pſched Bohom, ſo chzu ja mi dowěrjene ſaſtojnſtwo jako nadawk zyrkwje pſchijecź. Ja ßlubju, ßwoje ſaſtojnſtwo wudokonjecź w ſamołwitoſczi pſched Bohom, ßwěrny wěrje wótzow a poßłuſchny evangelijej Khryſtußowemu, każ też wono w Sswjatym Pißmje ſteji a kajkeż je wono we wuſnawarſkich pißmach evangelſko-lutherſkeje zyrkwjke wobßwědczene.

Ja wěm, ſo je ſa moju zyrkwinſku ßłużbu pſchede wſchěm nuſne moje pſchikładne woßobinſke wobdźělenje pſchi zyrkwinſkim żiwjenju mojeje woßady: pſchi Bożich ßłużbach a pſchi ſakrkamentomaj, pſchi bibliſkich hodźinach a woßadnych wuhotowanjach, a runje tak pſchikładne ſrjadowanje mojeho domjazeho żiwjenja po zyrkwinſkim waſchnju a ſ nutrnoſcźemi. Ja wěm dale, ſo mam ßwojeho zyrkwinſkeho ſaſtojnſtwa dla ßwoje pſchißłuſchnoſcże pſchecźiwo wjednikej, ludej a wótznemu krajej, we ßwójbje a w ſaſtojnſtwje woßebje khutnje a woßebje ßwěru dopjelnjecź.

Ja ßlubju pſched Bożim wobliczom, ſo budu po wědomju a ßwědomju wſchitko cźinicź, ſchtož ſamóżu, ſo bych pſchi ſnutsownym wutwarje woßady pod wjedniſtwom porjadneho duchowneho ſaſtojnſtwa ßobupomhał, krucźecź ſwiſki ßwojeje woßady ſe ſakſkej krajnej zyrkwju a ſ Němſkej Evangelſkej

Zyrkwju a rukowacź ſa to, ſo ßo wſchitko porjadnje a cześtnje ſtawa we woßadźe jej k najlěpſchemu.“

Tuto ßlubjenje maja powołani ſaſtupjerjo w Bożej ßłużbje pſched prěnim woßadnym ſararjom ßlubicź. Kóždy doſta pſchi tym tuto ßlubjenje też pißnje. Wone wěſo ſdobom wſchěm tym, kiž hižo we woßadnych ſaſtupjerſtwach a zyrkwinych pſchedſtejiczerſtwach ßu, praja, ſchtoż je žadane wot jich ſaſtojnſtwa a tak wot nich. So bychu tute tu jaßnje wuprajene ßlubjenja wſchudźom byłe ſkutk! To budźe wſchudźom Bohu k czeſczi a woßadźe a woßadnym a kóždemu ſaſtupjerjej k žohnowanju.

Zyrkej a ſtat.

Němſki miniſter ſa zyrkwinſke naležnoſcze Kerrl rjekny njedawno pſched wjednikami ſtudentow: „Ja ßebi njewažu toho, kotryž bliżſcheho hani w tym, ſchtoż je tutomu ßwjate. Ty nimaſch pſchimacź do prawa jenotliweho, ty maſch czeſczowacź doſtojnoſcź ßamoſtatneje woßoby. **Myßliſch ßebi ty, ſo ßy ty wulki muž, hdyž wuſtupiſch a towarſcha ßwojeho luda jeho wěry dla wußměſchujeſch? Schtóž to czini, njeje zyle wěſcze praweje wěry!“**

„Sswobodna lutherſka zyrkej“ w Barlinje ßmě lětßa na ſtolětne wobſtacźe ſpominacź. Na to budu woßebje naſchi lutherſzy czitarjo w Pruſkej ſ dźakom ſpominacź.

Schleſiſki provinzialny zyrkwinſki wubjerk poby pola župneho wjednika Wagnera a mějeſche ſ nim rosrěczenje wo zyrkwinſkich naležnoſczach.

Lipſczanſki ſczelak poſkicza w radiu ſaßo evangelſke nutrnoſcze. Pſchichodnej budźetej 29. měrza a 12. haprleje.

Boża ßłużba ſa małych ſchulerjow je też lětßa ſaßo poſtajena Sakſki zyrkwiny wubjerk je porucził, ſo maja wſchě woßady pſchi ſpoczatku noweho ſchulſkeho lěta Božu ßłużbu ſa ſaſtup naſchich małych do ſchule wuhotowacź. Tuž njech tohodla ſ naſchimi małymi potom pſchińdu niz jenož ſtarſchej — ſo tutaj pſchińdźetaj, ßo drje tola ßamo wot ßo roſumi! — ale też kmótſja, pſchiwuſni, ba, zyła woßada. Je to tola tak rjez wuſnawarſka Boża ßłużba, njech je też tak jednorje wuhotowana kaž je. My ſ tym ſnowa wuſnajemy, ſo my naſche dźěczi niz jenož ſ jich duſchu, ně, ſ zylym jich žiwjenjom ſtajimy na ſałožk kſcheſczijanſkeje wěry a ſo je ſ jich duchownym a cźełnym, ſ jich njebjeſkim a ſemſkim poruczimy do Bożeje wſchehomozy, kotraž wſcho we ßwojej mozy ma, njebjeßa kaž ſemju, ludy kaž jenotliweho cźłowjeka. Sapoczatk noweho ſchulſkeho lěta a jeho dźěła je drje w Sakſkej powſchitkownje na ßrjedu po Jutrach położeny. Jutrownu ßrjedu pónđu tak naſche małe prěni krócź do ſchule.

Ssowjetruſka je duchownym druhich krajow ſakaſala, pſches ßowjetſki kraj pucźowacź. Pſchicźina: woni ßu njepſcheczeljo bolſchewiſma.

Se Sserbow a ſ daloka.

Dźeń 7. měrza pſchinjeße nam a runje tak zyłemu ßwětej nowy a doraſny poſtup, ſ kotrymž kanzler a wjednik Adolf Hitler ſtupi pſched ßwój lud, pſched nam ßužodne ludy a pſched zyły ßwět. Staji ſ tym, kaž we ßwojej wulkej rěczi rjekny, Němſku runoprawu mjes ſtaty a ludy Europy, rosßudźeny, ſa to ſtacź a rosßudźeny, wſchitko cźinicź, ſchtoż mohło woprawdźity měr ſałožicź a ſdźerżecź w Europje. A my? My mamy ſe wſchěm ßwěru ſa to ſtacź, też ſe ßwojej wěru a ſ wěrnej modlitwu tuteje wěry, ſo by Bóh dał ßo wſchemu tak radźicź, ſo ſ toho žohnowanje a ſbožo pſchińdźe ſa zyły naſch lud a kraj a ſa wjednika a ſo bywa Bóh, kotryž we ßwojej wſchehomozy a we ßwojej njedowußłědniwej luboſczi jenož wichor, wětry a wſchitke mróczele njewodźi, ale też pucź, po kotrymž ßo niz jenož jenotliwemu, ale też zyłemu ludej khodźi, tym ßwojim ſjewicź wě, bóle a bóle cześczeny w naſchim ludu a kraju.

W Drježdźanach budźe njedźelu Laetare ſaßo w Kſchižnej zyrkwi ßerbſka Boża ßłużba a ſpowědź, a to popołdnju ½4 hodźin.

S Indiſkeje. Mjeno Gandhi je drje wſchěm ſnate. Nětko ßo ſ Indiſkeje piſche, ſo je najſtarſchi ßyn tutoho indiſkeho wjednika ke kſcheſczańſkej wěrje pſcheſtupił; też druhi mužſki ſ jeho pſchiwuſnych je tutu kroczeł czinił. Na Gandhia je to po wſchěm ſdaczu bjes ſacziſchcza woſtało. — Ssnadź tutaj pſchеſtupaj ſwißujetej ſ kſcheſczijanſkim hibanjom w Indiſkej, wo kotrymž złyſchimy. Jo wjedźe „nazionalna kſcheſczijanſka rada Indiſkeje“. Kóždemu kſcheſczijanej a kóždej kſcheſczijanzy w kraju je pſchißłuſchnoſcź napołożena, w Khryſtußu ßwědczicź pod heßłom: „Kóždy kſcheſczijan je rosßwětleny, ſo by ßwěcził, wumoženy, ſo by wumožał, ſ Bohom wujednany, ſo by druhich ſ Bohom wujednał.“ Liwki w tutej pſchißłuſchnoſczi bycź, je ſnamjo, ſo je tam duchowne žiwjenje morwe.

Bibliſki pucźnik.

Okuli, 15. měrza (Mojej wocži hladatej ſtajnje na Knjeſa. Pſ. 25, 15): Ja dźakuju ßo tebi, Knježe, mój Božo, ſ zyłej wutrobu a khwalu twoje mjeno wěcźnje. Pſ. 86, 12. — Božo, rjekń ty hamjeń ßwoje, pſchetoż tebi ßłuſchamy. Kóždy khwal tu mjeno twoje, dźak czi ſpěwaj ſ wutroby, dóńž cże, Jeſu najlubſchi, njewidźimy w kraßnoſczi. K 239, 5. — Luk. 10, 23—34. Hebr. 12, 11—15.

Pónđela, 16. měrza. Tón ßamy je to ſjednanje ſa naſche hrěchi, niz jeno pak ſa naſche, ale też ſa zyłeho ßwěta. 1. Jana 2, 2. — K. 428, 5. — Pſ. 89, 1—19. — 2. Mójſ. 14, 5—18.

Wutora, 17. měrza. Kak drohe ßu pſchede mnu, Božo, twoje myßle, a kak je jich tak jara wjele! Pſ. 139, 17. — K. 306, 1. — Luk. 19, 28—40. — 2. Mójſ. 14, 19—31.

Ssrjeda, 18. měrza. Dha wſchak dyrbi město Boże pěknje wjeßele woſtac ſe ßwojimi ſtudniczkami, hdźež ßwjate wobydlenja najwyſchſcheho ßu. Bóh je ßrjedźa we nim, tohodla budźe wono derje woſtacź. Bóh pomha jemu rano. Pſ. 46, 5. 6. — K. 210. — Luk. 19, 41—48. — 2. Mójſ. 15, 1—18.

Schtwórtk, 19. měrza. Prawdoſcź powyſchi lud; ale hrěch je ludźi ſkaženje. Pſchißł. Sal. 14, 34. — K. 417. — Luk. 20, 1—18. — 2. Mójſ. 15, 20—27.

Pjatk, 20. měrza. Ruka naſcheho Boha je k dobremu na wſchitkimi, kiž jeho pytaju, a jeho móz a hněw na wſchitkimi, kiž jeho wopuſchcźa. Eſra 8, 22. — K. 432, 6. — Luk. 20, 19 hacź 26. — 2. Mójſ. 16, 1—10.

Ssobota, 21. měrza. . . . a bu tokſta cźma w zyłym Egiptowſkim kraju tſi dny. Ale pola wſchitkich iſraelſkich dźěczi běſche ßwětło w jich wobydlenjach. 2. Mójſ. 10, 22. 23. — K. 463, 2. — Luk. 20, 27—40. — Jeſ. 52, 7—10.

Liſtowanje.

Sa Laetare: H. w B. — Sa Judica R. we W.

Samoſtwity redaktor ſarar Wyrgacź w Noßacźizach (Noßitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſczernje w Drježdźanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cziſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóžde ßobotu a płaczi ſchtwórczelětnje 1·08 pjenjezkow

Cźišło 12

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřeŵ ce! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje 22. měrza 1936 Bautzen

Njedźela Laetare.

Psalm 23.

Lätare rěka tuta njedźela, po serbskim: Wjeßel ßo. Nětk pak stejimy w ßwjatym póstnym, matrownym cźaßu a tón je cźichi, khutny cźaß, niz cźaß radoscźe kaž jutry a ßwjatki. Khryskchźe, jehnjo Boże, kiž njeßesch ßwěta hrěchi wschě, ßmil ßo nad nami! tak spěwamy a proßymy w matrownym cźaßu ſ hłubokoscźe roskateje wutroby. Wopory, kotreż knjes we tutym cźaßu wopominanja ßwojeho cźerpjenja a wumrjecźa wot naß żada, wucźi naß David w 51. psalmje: „Wopory, Bohu spodobne, ßu tyschny duch; tyschnu a roskamanu wutrobu njebudźesch ty, Bože, sazpicź.“ Roskamacź ßwoju wutrobu! — A tola mamy w tutym cźaßu posta a żarowanja ßwoju njedźelu Lätare: wjeßel ßo! a to niz jenoż tehodla, dokelž wěmy, so po cźěmnym cźerpjenju Knjesowym skhadźa jaßnje jutrowne ßłónzo, ale też tehodla, dokelž naß k radoscźi nucźi myßl na sbóżny płód cźerpjenja. Ja chzu wo twojej luboscźi rad wo dnjo, w nozy spěwacź, chzu se wschej mozu wobstajnje też k twojej cźescźi dźěłacź. Njech rěkak mojoh' żiwjenja ßo tebi ſ dźakom pscheliwa, hdyž na wschu luboscź spomnju. Haj, tebje, Boże jehnjatko, schtož ty ßy na mnje ważiło, ja nihdy njesapomnju. Kschescźijenjo ßu w póstnym cźaßu kaž ßwjaty Pawoł: „jako ſrudni, ale pschezo wjeßeli.“ To ßu, kaž husto płód cźerpjenja ßwojeho Sbóżnika wopominaja. Tutón płód pak ßo rjeńscho a jaßnischo njehodźi wuprajicź hacź je ßłowami 23. psalma: „Tón Knjes je mój pastyŕ.“ Najprjedy dyrbjesche nasch Knjes bycź ſ jehnjom Bożim, kiž njeße ßwěta hrěchi wschě, potom hakle móżesche tón wot morwych wuwjedźeny wulki pastyŕ wowzow bycź, kaž to ßam wobßwědcźi: „Tón dobry pastyŕ wostaji ßwoje żiwjenje ſa wowzy — ja wostaju ßwoje żiwjenje ſa wowzy.“ We tajkej myßli je nasch 23. psalm Lätare póstneho cźaßa: rěcźi wo płodze ßmjertneho cźerpjenja Jesom Khryſta ſa naß khudych hrěſchnikow, je ſpěwany a też my jón ſpěwamy ke khwalbje ßwjateho kschiża.

Tón Knjes je mój pastyŕ — kěrlusch ke khwalbje ßwjateho kschiża, pschetoż pod kschižom wuknjemy rjeknycź: na niczim ja nusu njesměju; njebój ßo żaneho njesboża; ja budu wostacź w domje teho Knjesa wěcźnje.

Schtóż je pod kschižom ßwoje městno namakał, na niczim nusu njesměje. Golgatha drje rěka nopowischcźo, je puste městno. Tola hdźež steji kschiż, je selena łuka, je cźerstwa woda, je prawy pucź, tam je pastwa, wokschewjenje ſa duschu. Tam je selena łuka Bożeho ßłowa, tam ßu cźerstwe żórła evangelija a ßwjateju sakramentow. Jich móz je ßwjaty kschiż. Wschitko cźłowjeske ßłowo je schpatne a kniczomne, wschitka cźłowjeska mudroscź sestari a ſ waschnja pschińdźe, ale Boże ßłowo nihdy, je a wostanje selena łuka, cźerstwa woda. Hdyž pschińdźemy ſ karanom wěry cźerpacź, żenje ſ prósdneho picź njebudźemy, ale budźemy pschezo żiwjenje a hnadu ſa hnadu ſ njeho bracź. Schtóż wschědnje korjenje ßwojeho snutskowneho żiwjenja puschcźa do Božeho ßłowa kaž schtom płodźeny pschi wódnych rěkach, tón wě: na niczim nusu njesměju, tón wusnacźe ſ Pětrom: „Knjeże, ke komu pójdźemy? Ty masch ßłowa wěcźneho żiwjenja.“ Boże ßłowa, ſ wěcźnoscźe wukhadźaze, njepscheměnjomne, dawaju njesachodne, wobstajne wokschewjenje. A cźehodla? Dokelž jenoż w nich najhłubscha cźłowjeska potrěbnoscź, lacźnoscź dusche po wěrnoscźi a wěrje, lacźnoscź ßwědomja po wodacźu a wujednanju spokojenje namaka. — Selenu łuku, cźerstwu wodu mamy pola teho dobreho pastyrja, kiž je tebje ſa ßwoju wowzu pschijimał psches ßwjatu kschcźenizu, to je sbóżna woda żiwjenja a kupjel noweho naroda w ßwjatym Duchu. Sawěrnje, kschcźeniza je sbóżna woda, wěsch ty to? Psches nju bu ty dźěcźo Boże, wowza Jesom

Khryſta. Kelko je tych, kiž ſapomnja jeje bohatſtwo a woſtanu khudźi. Móz kſchćenizy pak je ßwjaty kſchiž, kaž ßwjaty Pawoł piſche: „Njewěſće, ſo wſchitzy, kotſiž ßmy na Khryſta Jeſuża kſkchćeni, cźi ßmy na jeho ßmjercź kſchćeni? Ssmy tehodla ſ nim pohrjebani pſches kſchćenizu do ßmjercźe, ſo, runje jako Khryſtuß wot morwych ſbudźeny je pſches tu kraßnoſcź teho Wótza, tak też dyrbimy my w nowym źiwjenju khodźicź“ — w nowym źiwjenju po prawym puczu. Selena łuka, cźerſtwa woda, kraßne wokſchewjenje maju wſchitzy, kiž ſnaja a lubuja paſtyrja Jeſom Khryſta. — A też pſchi ßwjatym Bożim blidźe je ſelena łuka. Też tam ſhladuje cźlowjek we wěrje k Sbóżnikej na kſchiżu, na kotrymž je tón Knjes ßwoje cźěło a ßwoju krej ſa naß woprował. Haj, tón Knjes je mój paſtyŕ, na niczim ja nuſu njeſměju. Tak ſpěwamy ke khwalbje ßwjateho kſchiża.

„Hacź ja runje khodźu w cźěmnym dole, njeboju ßo žaneho njeſboża; pſchetoż ty ßy pſchi mni, twój prut a twój kij troſchtujetaj mje.“ Pucź dźeczi Božich dźe druhdy pſches cźěmne doły. Na někorej cźěmnocze, kiž ßo nam lehnje na duſchu, ßmy ßami wina. Pſchetoż ßwojej cźělnej požadoſczi ßo podwoljo ßmy ſaſpańi a lěni k modlenju, ßłabi we wěrje a we wojowanju pſchecźiwo ſłemu. Ale Knjes wjedźe ßwojich też ßam pſches cźěmne doły; jeho pucź je pucź kſchiża też ſe ßwojimi. Tola hdyž maſch jenoż Knjeſa ſa paſtyrja, njetrjebaſch ßo bojecź, wſchak njejßy ßam. Ta jena myßl: Ty ßy pſchi mni, we wěrje ſapſchimnjena, na ſpodźiwnu móz, ſběhnje hory ſtyſka a ſtaroſcze ſ wutroby. A k tym ßłowam, kotreż ßu pſched druhimi pokoj a měr do njewurjeknjwje wjele wutrobow podawaſe, ßłuſcheja ßłowa naſcheho pſalma: „Hacź ja runje khodźu w cźěmnym dole, njeboju ßo žaneho njeſboża, pſchetoż ty ßy pſchi mni.“ — Ssy-li woßamocźeny, ſtejiſch-li woßrjedź ßwěta wopuſchcźeny, bjes ßobucźujazeje wutroby, ßam ſe ßwojej žałoſczu a ſrudobu, hladaj na ßwojeho paſtyrja Jeſuża, kiž běſche też woßamocźeny: ßamitkoſcź w jeho cźerpjenju ßłuſcha k najcźežſchemu jeho cźerpjenja; wón je pſches tutón cźěmny doł ſchoł, ſo bychmy my, runjeż woßamocźeni, tola ßami njebyli, ale we wutrobje troſcht měli: „Ty ßy pſchi mni.“ — A ßy-li khory, „njeſacźišń khłoſtanje teho wſchehomózneho, hlaj, ſbóżny je tón cźlowjek, kotrehoż Bóh khłoſta.“ Woſtań ſtroſchtny w cźěmnym dole. Jeſuß ſteji pſchi twojim łožu a troſchtuje cźe požohnujo, dopomni tebje, kak wjele je cźerpicź dyrbjał, kak njeßeſche naſche khoroſcze a nałoži ßebi naſche boloſcze, ſo bychmy my měr měli a ßo troſchtowacź ßměli: Tón Knjes, mój paſtyŕ, je pſchi mni. — A hdyž bliži ßo ßmjercź? Też do cźěmneho doła ßmjercźe dźe dobry paſtyŕ Jeſuß ſ tobu. Njeboj ßo. Schtó liczi duſche, kiž ßu w poßlednim ſtyſku na ßłowach tuteho pſalma ßo troſchtowaſe, pod jeho ſchkitom poßlednje bědźenje ßo bědźiłe a ſbóżnje pſchewinyłe? Knjeże, ty ßy pſchi mni, twój kij a twój prut, twój ßwjaty kſchiž troſchtuje mje, też we mojej poßlednjej nuſy.

„Na to póńdźe ſo mnu dobrota a ßmilnoſcź moje žiwe dny a ja budu woſtacź w domje teho Knjeſa wěcźnje.“ W domje teho Knjeſa, to je w ſhromadźeńſtwje teho Knjeſa njepſcheſtanu wěcźnje naſhonjenja Sbóżnikoweje bliſkoſcze ſe wſchej jeho hnadu a požohnowanjom. „Ty budźeſch hiſchcze wjetſche wězy widźecź dyžli te“, ſa tym ma ßo wſchudźom w Bożim kraleſtwje. Hižom tudy je Jeſuß, tón dobry paſtyŕ, tajke ſbóżne hoſpody ſa ßwojich ſałożił, w kotrychž jim tak prawje woptacź a ſhonicź dawa ßwoju ßmilnoſcź a dobrotu. Pſchedewſchěm je tajka hoſpoda naſch luby Boži dom, hdźeż paſtyŕ ßwojich ſhromadźuje. S hłoßom ſwonow a piſchczelow woła naß ſ wſchědneho dźěła a hołka žiwjenja k prědowanju, modlenju a ſpěwanju. Tu khila ßo tak prawje pſchecźelniwje w Bożim wotkaſanju k wowzam, kiž ßu ſranjene wot cźerńjow hrěcha, tu połoži wowzu, kotruž je namakał, na ßwojej ramjeni ſ wjeßełoſczu. O pſchińdźcze tola wſchitzy, kiž pſchińcź móžecze. Kak wjele je jo ſacźuwało: Naſch Boži dom je hoſpoda teho dobreho paſtyrja, kak derje je mi tam. — Ale dale hladatej naſchej wocźi, wot tutych cźaßnych hoſpodow k poßlednjej, ſbóżnej hoſpodźe we wěcźnoſczi. „Ja budu woſtacź w domje teho Knjeſa wěcźnje.“ Kaž dobry paſtyr na wjecźor ſtadło hromadźe ſawrje do hórdow, tak cźini dobry paſtyŕ Jeſuß Khryſtuß też. Wſchitkich, kiž je jemu Wótz dał, kiž ßu ßo pſches jeho ßwěrny hłóß dali wołacź, wjedźe, hdyž ßo k wjecźoru pſchibliżuje a dźeń žiwjenja je ßo nakhilił, do wěcźnych hórdow njebjeſkich, kotreż je nam pſchihotował w ßwojeho a naſcheho Wótza wobydlenjach. Tam woſtanje mój Jeſuß wěcźnje, ſchtoż je, mój dobry paſtyŕ. „Pſchetoż to jehnjo kiž je ßrjedźa ſtoła, budźe jich paſcź a pſchewodźecź k žiwym źórłam wody.“ Schto móże ßwět nam podacź, ſchtoż by ßo temu runało, ſchtoż Jeſuß nam dawa? Sswět je njeßwěrny, Jeſuß je ßwěrny, dawa žiwjenje a wſcheho doſcź tu a tam wěcźnje. Tón Knjes je mój paſtyŕ.

Hamjeń.

Wěcźna luboſcź.

O wěcźna luboſcź, kiž ßo ſa naß poda
Do haniby a hórkoh' cźerpjenja!
So nam Bóh ßwjaty wſchitke hrěchi woda,
Ssyn Boži dyrbjeſche do ßudźenja.
Kak cźiſche wón a ſcźerpliwje,
Ssam cźežu naſchej' hrěſchnej' winy njeßeſche!

Njech mało tych też, kiž tak pytnu ßami
Tu ßwoje zyłe hrěſchne hubjeńſtwo,
Ty, luby Božo, ßmil ßo nad nami!
Haj, dźak Cźi, luby ßwěrny Sbóżniko,
Kiž tak ßo ſa naß moricź da,
Se ßwojej ßwjatej krwju naß ſ Wótzom wujedna!

Tak doby też, o horzolubowany,
Pſches ßwoju ßmjercź mi wěcźne žiwjenje.
Nětk žórko troſchta ßu mi twoje rany!
S nich do wutroby měr ßo wulije.
Na twój ſkutk wumóżeńſki tu,
Ssměm, Jeſu, w kóždym cźaßu ſtajicź nadźiju.

H. B.

W martrownym cźaßu.

W martrownym cźaßu woživja w naß pſchedewſchěm ſtawiſny a powjedanja, kotreż wußłyſchachmy abo cźitachmy wo Jeſußowej martrje a wo podeńdźenjach a wo woßobach, kotreż ßo tehdy abo poſdźiſcho pſchi tym ſjewichu. W martrownym cźaßu powjedachu też pſchezo ſaßo pobożne macźerje, pobożni nanojo ßwojim lubym tajke ſtawiſny. Stawa ßo to hiſchcze? A hdyž niz, cźehodla niz? Njeje khwile? Sa tak něſchtožkuli je khwile, na pſch. kóždy wjecźor w nowinje cźitacź.

Njech ßu tute ſtawiſny też huſto byłe legendy, t. r. mjenje abo bóle ſwěrſchne powjedanja wo ßwjatych woßobach a podeńdźenjach, wone ßu ſtajnje něſchto měłe prajicź, ſchtoż je ſa žiwjenje a wumrěcźe ſe žohnowanjom, kaž na pſch. legenda wo Veronizy. Nimo legendow a nimo na evangelije ſałoženych ſtawiſnow pak powjedaſche — a powjeda — ßo mno-

ho ſtawiſnow, kotrež nam wosnamjenjeja, kak Khryſtußowe cjerpjenje a jeho wopominanje dale ſkutkuje a žohnowanje wuſkutkuje. So bychu tajke ſtawiſny dale žiwe byłe a žo njeſabyłe, chcemy tu někotre, abo tola ſnajmjeńſcha jenu ſtajicź, kaž tež w 11. cźißle hižo podobneho podachmy:

Jendźelcźan puczowaſche pſches Afriku. Pſchi tym mějeſche ſkładnoſcź, žo ſ domoródnymi ludami ſeſnacź a ſpósnacź, kajke njepoczinki pola nich doma, tež kak krejlacźni tam cźłowjekoju, woßebje tež hłownizy jenotliwych ludow, a kak tam cźłowíſke žiwjenje mało płacźeſche.

Ras wußłyſcha, ſo je hłownik luda, w kotrehož kraju runje pſchebywaſche, njewólnika abo ſchklowu k ßmjercźi ſaßudźił, hacźrunje bě wina zyle ßnadna. Jendźelcźan dóńdźe hnydom hłownikej a poſkicźi jemu mnoho droheho a rjaneho, ſo by ſaßudźenemu ßmjertne khłoſtanje ſpuſchcźił. Tola hłownik žo wotwobrocźi, prajizy: „Ja njetrjebam ani ßłonowinu ani njewólnikow ani ſłoto. Ja trjebam jenož k tomu abo k tamnemu ſplahej hicź a ßebi pſchißwojicź jeho wobßedźeńſtwa, haj jich wßy. Ja žo njeliſchcźu wo pſchikhilnoſcź běłeho muža. Wſcho, ſchtož ja chzu, je krew!“

Tole wuprajiwſchi, porucźi mužej ßwojeho luda, kiž pódla ſtejeſche, prok a ſchip wſacź a rosßudźenemu ſchip do wutroby tſělicź. Bjeſe wſcheho ſtupi žo Jendźelcźan k njewólnikej a ſłoži ßwoju ruku jemu na wutrobu, a hižo tſeſche ſchip w mjaßu jeho ruki. Hłownik bě pſchekhwapjeny. Tajkeho njebě widźał ani žo nadźijał. Jendźelcźan wucźahny ßebi ſchip ſ ruki a rjekny hłownikej: „Tu maſch krew! Ja ju Cźi dam ſa tuteho wboheho njewólnika a žadam ßebi ſa to jeho žiwjenje.“

Hłownikej bě wſcho to tak njeſnate a dźiwne, ſo hinak njemóżeſche hacź žo podwolicź. Wón pſchepoda ſaßudźeneho njewólnika Jendźelcźanej prajizy: „Haj, běły mužo! Ty ßy ßebi jeho ſe ßwojej krwju wukupił, wón je twój!“

Hnydom cźißny žo wumóżeny cźornuch běłemu k nohomaj a ſawoła: O běły mužo! Ty ßy mje ſe ßwojej krwju wukupił! Ja chzu na pſchezo Twój njewólnik bycź!“

Jendźelcźan njemóżeſche jeho nawabicź, ſo by ßwobodu pſchijał a po ßwojim žiwy był. Hdźež wón tež dźěſche, wſchudźom bě wußwobodźeny pſchi nim. Žane napinanje njebě pſchewulke a žane dźěło pſchecźeżke, wſcho wſa wón na žo, ſo by ßwoju dźakownoſcź wopokaſał. Tak bě tutón běły Europjan pſchemohł ſe ßwojim ſakrocźenjom wutrobu wboheho cźorneho póhana! A tak žo tutón jemu dźakowaſche ſe ſkutkom, haj ſ zyłym žiwjenjom!

Njeměniſch, ſo ma tuta ſtawiſna, powjedana w póſtnym cźaßu, wjele w ßebi a na ßebi. Kak wona tola wułožuje, ſchtož evangelije nam powjedaja, a kak wona tola dopraja, ſchtož mamy nětk my cźinicź, kiž my kſcheſcźijenjo rěkamy!

Poßołjo naléćza.

Kajke to zunje ſwonjenje
Klincźi nam ſe wſchěch ſahrodkow,
Klincźi tak mjehko, tak luboſnje,
Klincźi hacź do najdalſchich kucźikow?
Ssněhowe ſwónczki, běłe kaž jandźelki,
Swonja, — ßwěrni poßołjo naléćza.
A na kerku žołte tam bibaſki
Słoczany próſchk, hlaj, na nje ßypaja!
Hdyž wětr duje, — ßněh, lód wſchón rostak je, —
Honi wón žołmiczki na kužizzy. —
Wſchudźom je nalétnje ſwonjenje
A ßłóncźko kuka pſches nahe hałoſy. L.

Cźińcźe ßwoju pſchißłuſchnoſcź jako kſcheſcźijanſzy hoſpodarjo!

Tuto namołwjenje je było ſaß a ſaß ßłyſchecź. A wono ma žo ſaß a ſaß ßłyſchecź dacź! Pſchetož pſchezo ſaß a ſaß maſch ſkładnoſcź, ßłyſchecź, ſo ma žo zyrkej, kſcheſcźijanſka wěra, kſcheſcźijanſka nabožina pſcheměnicź, dokelž njeje prawa, cźiſta. Wſchudźom, hdźež kſcheſcźijan něſchto tajke ßłyſchi, ßwědcźi wón ſa kſcheſcźijanſtwo, ſa ßwoju wěru, ſa ßwoju Bibliju — hdyž kſcheſcźijan je. Runje cźitachmy ſ Indiſkeje, ſo je tam kſcheſcźijanſke hibanje naſtało, w kotrymž žu žo wſchitzy wobdźěleni kſcheſcźijenjo na to ſwjaſali, wo Khryſtußu a ſa Khryſtuſa wſchudźom a ſtajnje ßwědcźicź. We wulkim ludu Indiſkeje žu kſcheſcźijenjo mjeńſchina, a tola pſchewoſmu woni tutón mißionariſki nadawk. A tucźi kſcheſcźijenjo žu tež ariſkeho pokhoda, a tola ßwědcźa woni pod tajkimi wobſtejnoſcźemi ſa Khryſtuſa Biblije!

A w naſchich krajach? Bjes dźiwa, ſo žo wjednik wulkeho po zyłej Němſkej rospſcheſtrjeneho ſjednoczeńſtwa: „Deutſches Evangeliſches Männerwerk“, na mužſkich wſchěch woßadow ſnowa wobrocźa a jim do ßwědomja rěcźi a praji: „Budźcźe ßebi wědomi ßwojeho ſamołwjenja, kotrež macźe pſched młodźinu a dźěcźimi. Stejcźe ßwěru k ßwojej zyrkwi kaž macźe ßwěru ſtacź k ludej a k wjednikej!“

Sdobom napomina wón wſchěch mužſkich, ſo bychu ßwěru ßobudźěłali we woßadźe. Rosßudne je, ſo žo ſe žónſkkimi tež mužſzy wěnuja woßadnemu a zyrkwinſkemu dźěłu: „Tohodla wołam wſchěch mužow woßadow, ſo bychu mjes ßobu we woßebitych wjecźorach ſa mužſkich towarſchnoſcź hajili, towarſchnoſcź wěry. Shromadnje ßłyſchecź ßłowo zyrkwje, ſhromadnje žo modlicź modlitwu zyrkwje, ſhromadnje wěru zyrkwje wuſnawacź, ſhromadnje kěrluſch zyrkwje ſpěwacź — to budź ſmyßł a nadawk wjecźorow ſa mužſkich! So tež ſ tajkeho ſhromadneho ßłużenja pſched Bohom ſaßo woßada wěrjazných naſtanje, tutoho ßłubjenja ßměmy ßebi potom pſchi wſchěch nadběhowanjach tutoho cźaßa wěſcźi bycź.“

Halle njedawno ſtjeſche mjes tekſtami, nam w Sakſkej datymi, to kraßne ßłowo: „Njebjo a ſemja ſahinjetej, ale moje ßłowa njeſahinu“, — Luk. 21, 33. A tak tež je a budźe!

100lětny jubilej diakonißow.

13. oktobra 1836 ſapokaſa duchowny Fliedner prěnju diakonißu do ſaſtojnſtwa. Bě to ßmilna ßotra Gertrud Reichardt. To bě ſapocźatk wulkeho, kraßneho ſkutka luboſcźe, kotryž je Bóh žohnował.

Skutk diakonißow njeje jenož rosſchěrjeny po zyłej Němſkej, ně tež daloko a ſchěroko po wukraju. W Němſkej je jich 69 macźerných domow, we wukraju 39. Tute maja 35 000 ßotrow a 4000 pomoznych mozow. A ſ tutymi ſkutkuja wone na 11 000 polach ßwojeho dźěła.

Sa tute jubilejne lěto je tohodla tež wulka Kaiſerswerthſka generalna konferenza powołana. Na njej ſetkaja žo ſaſtupjerjo wſchěch tukrajnych a wukrajnych macźerných domow.

Pſchi ſkładnoſcźi wojſewimy tež my dalſcheho niz jeno wo jubileju, ale tež wo zyłym wulkim ſkutku, wo kotrymž je we ludu pſchezo hiſchcźe pſchemało ſnate, kotryž pak je ſ wulkim žohnowanjom ſa ludy a kraje.

Lutherez.

Lětża ſkhadźuja žo Lutherowi potomnizy w měſcźe Zeitz. Zeitz njeje jenož jene ſ měſtow, w kotrychž je Luther pſchebywał, ně, Zeitz je tež to měſto, w kotrymž a wokoło kotrehož

potomnizy reformatora ßydlachu a ßydla, a to potomnizy ſ mjenom Luther a potomnizy ſ druhim mjenom. W zyrkwinſkich knihach měſta je mnoho ſapiſkow wo Lutherez ßwójbach. Mjes Lutherowymi potomnikami běchu tam někotſi tež tachantſzy knježa. Woßebite měſtna dopomnjecža na Lutherez ßu woßebje Boże domy, tohorunja jena ſe ſchulow, ta tak mjenowana „Stiftsſchule“, kotruž ßu pſchedewſchém dźěczi tutych potomnikow wopytowale. Dale tež lěß, kotryž „Knittelholz“ mjenuja. W tutym je Jan Ernſt Luther w 30lětnej wójnje ſaß a ſaß wucżek pytak pſched wójſkami njepſcheczelow.

Tež w Hollandſkej ßydli zyła ßyła Lutherowych potomnikow. Jich wótz je Jan Měrczin Hoffmann, kiž ßo w měſcże Kahla narodźi. Jeho 250. narodniny budźeja 17. auguſta tutoho lěta.

Zyrkej a ſtat.

Wjednikej a kanzlerej pózła pſchedßyda němſkeho zyrkwinſkeho wubjerka evangelſkeje zyrkwje, D. Zöllner, ſcżěhowazy telegram: „Hłuboko hnuta wot khutnoſcże hodźiny a wot kruteje roßßudnoſcże wjednika, ſe ßwojeje ſamokwitoſcże pſched Bohom ſkutkowazeho, ſteji Němſka Evangelſka zyrkej wjeßoła, tež poßlednje ſaſtajicź, ſa němſkeho luda cżeſcź a żiwjenje.“

Wólba. W telegramje, kotryž evangelſki němſki zyrkwinſki wubjerk wjednikej a kanzlerej pózła, je ſdobom kóżdemu pucź pokaſany, kotryž ma 29. měrza hicź. Tutón wjedźe k wólbnemu kaſchczikej a wjedźe k Bohu. Tam maſch ſ ruku cżinicź to ßwoje tu ſ wutrobu, ßo modlo, ſo by Bóh chżył ßo dacź radźicź wſchém wulkim nadobnym wotpohladam, kotreż Adolf Hitler ma ſa wótzny kraj, tak ſo to Bohu k cżeſczi, wótznemu krajej k żohnowanju a tak k ſbożu. To pſchi wólbnym kaſchczíku je junkróczny ſkutk, to pſched Bohom njepſcheſtawazy.

Staropruſka Zyrkej. Sa ſchleſyſku zyrkwinu provinzu je ßo mjes provinzialnym zyrkwinſkim wubjerkom a biſkopom D. Zänkerom ſarjadowanje wucżiniło, a to tak, ſo ma biſkop D. Zänker duchowne wjedniſtwo ſchleſyſkeje zyrkwineje provinzy.

Jubilejny dar ſa ſwonkowne miſſijonſtwo ſkładuja ſakſzy duchowni nimo wſchěch tych ſkładnoſczow, pſchi kotrychż hewak we ßwojej woßadże abo druhdże ſa miſſijonſtwo daraja, tež ſ tym, ſo měßacznje 2 hriwnje darja; tute ßo hnydom pſchi wupłacżenju miſdy ſaſtaja.

Se Sserbow a ſ daloka.

Tež 100lětny jubilej. Runje pſched 100 lětami, w februarau 1836, wujědżechu prěnje tſi łódże ſ wucżahowarjemi ſ jendżelſkich pſchiſtawow do Awſtraliſkeje. Někotre měßazy poſdźiſcho ſapocżachu ßo tam w dalokej Awſtraliſkej ſaßydlowacź. Hižo 1836 běchu mjes tutymi ßydlerjemi tež wucżahowarjo ſ Němſkeje, a jich je było lěto a wjaz. Jużnoawſtraliſka wyſchnoſcź je poruczíła, ſo maja pſchi tutym jubileju někotre němſke ßydliſchcża, kotreż we wulkej wójnje jendżelſke mjeno doſtachu, ſaßo ßwoje němſke mjeno pſchijecź. — Sajimawe by było, ſwěſcżicź, hacż ßu do Awſtraliſkeje tež Sserbjo cżahnyli a kelko a hdże běchu ßem a hdże tam ßydla.

W **Barlinje** ma Boži dom, kotryž „Parochialkirche“ mjenuja, hru ſwonow. Tuta hraje nětkle w póſtnym cżaßu kóżdy pjatk połhodźiny dołho póſtne kěrluſche a tohorunja ſtare kěrluſche, kotreż ßu tam hižo w lěcże 1786 ßłyſchecź byłe.

Bielefeld, nam derje ſnate měſto — je dźě tam bliſko tež, měſto kſcheſcżijanſkeje luboſcże: Bethel“ — je jemu ſe ßwojich haßow pomjenowało „Elſa Brandſtröm-Straße“. Schtó Elſa Brandſtröm je a bě, drje wſchitzy wěmy, woßebje naſchi pólnoſchěri to wjedźa. Elſa Brandſtröm bě ta ßwěrna, woporniwa ſchwedſka dobrocżelka, kotraż je ßo, njehladajo ani ßwojeje ſtrowoty ani ßwojeho żiwjenja, w Ssibiriſkej ſtarała ſa jatych němſkich wójſkow.

S **Ruſkeje** drje nam bórſy do kraja pſchilecża woßebite wabjeńki ſa bjesbóżnoſcź. Bjesbóżni ßu tam namjetowali, ſhotowicź woßebite póſtne ſnamki, kotreż bychu ſa bjesbóżnoſcź propagandu cżiniłe a to w Ruſkej a we wukraju. A ſ tutym „wukrajom“ je w Ruſkej pſchezo woßebje tež měnjena „Němſka“, hdyż ßo to jedna wo roſpſcheſcżěranje bjesbóżnoſcże a bolſchewißma.

Bibliſki pucżnik.

Laetare, 22. měrza: (Wjeßelcże ßo ſ Jeruſalemom Jeſ. 66, 10): Njech Knjeſowa móz wulka je, każ ty ßlubił ßy. 4. Mójſ. 14, 17. Hdyż cżłowiſka móz je podarmo, nam Boża pomoz nam'ka ßo; hdyż nichtó, Bóh Knjes pomha ßam, wón pomha kſchiż naſch pſchenjeſcź nam. K. 684, 1. — Jana 16, 22. — Pſalm 23.

Póndżela, 23. měrza: Njech ſpomnjene budże na wſchěch kónzach ſemje, ſo bychu ßo ke Knjeſej wobrocżili a ßo pſched nim modlili wſchitke narody pohanow. Pſ. 22, 28. — K. 216, 6. — Pſalm 90. — 2. Mójſ. 16, 11—21.

Wutora, 24. měrza: Rostorhajcże ßwoju wutrobu a niz ßwoje draſty, a wobrocżcże ßo ke Knjeſej, ßwojemu Bohu; pſchetoż wón je hnadny a ßmilny, ſcżerpliwy a jara dobrocżiwy, a je jemu żel khłoſtanja. Joel 2, 13. — K. 337. — Luk. 20, 41—21, 4. — 2. Mójſ. 16, 22—36.

Sſrjeda, 25. měrza: Hólzy budża wuſtacź a woßłabnycź a młodżenzy budża ſ wutłoſczu padacź; ale kotſiż na Knjeſa cżakaju, doſtanu nowu móz, ſo ſ kſchidłami horje ſlecża jako hodleŕ, ſo běża a njewuſtanu, ſo khodża a njewoßłabnu. Jeſ. 40, 30. 31. — K. 269, 5. — Luk. 21, 5—19. — 2. Mójſ. 17, 1—7.

Schtwórtk, 26. měrza: Ja ßym tón Knjes, twój Bóh, kiž tebje wucżi, ſchtoż wużitne je, a wodżu cże po pucżu, po kotrymż ty dżeſch. Jeſ. 48, 17. — K. 515, 6. — Luk. 21, 20—28. — 2. Mójſ. 17, 8—16.

Pjatk, 27. měrza: Hacż ßem je nam Knjes pomhał. 1. Sam. 7, 12. — K. 605. — Luk. 21, 29—38. — 2. Mójſ. 18, 1—12.

Ssobota, 29. měrza: Pſchibliżuj ßo ke mni, hdyż ßo k tebi wołam a rjekń: Njeboj ßo! Srudn. kyrl. 3, 57. — K. 428, 8. — Luk. 22, 1—13. — 4. Mójſ. 21, 4—9.

Liſtowanje.

K. H. w D.: Dóńdże tydżenja pſchepoſdże. Ale wutrobny dżak. — **Kni L. w D.:** Mějcże dżak! Wſcho, małe a wulke pſchinoſchki ßu nam witane. — **Kni. H. B.:** Sa kěrluſche ßo dżakujemy każ ſa Waſche ßwěrne ßobuprózowanje. Redaktor.

Sa Judca: R. we W. — Sa Palmarum: T. w B. — Sa Jutry: W. we W. — Sa Quaſimodogeniti poſtaji k. w. farař S.

Samotwity redaktor farař Wyrgacz w Roßacżizach (Rostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje notwinarnje a powěſcżernje w Drježdżanach wot Hłownyneje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cżiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadża kóżdu ßobotu a płacżi ſchtwórcżłětnje 108 pjenjeżkow

Cžišło 13

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 29. měrza 1936 | Bautzen

Njedźela Judika.

Schtó mjes wami móže mi hrěch dowjescź? Hdyž wam pak prawdu praju, czehodla njewěricze mi? Jana 8, 46.

We hłownym grekiskim měsće Athenje běsche snaty muž s mjenom Aristides žiwy, kiž mějesche wulke saßkłužby wo swój lud. Jeho žiwjenje běsche bjes nastorka. A tola mějesche wón wjele njepschećelow, kiž jemu jeho dobre mjeno sawidźachu. Tohodla wobsamknychu, jeho s města wuhnaćź. K tomu wotměchu sjawne wothłoßowanje, wjetschi dźěl měschćanow běsche sa to, so ma ßo tamny wulzy saßkłužbny staćan s wótzneho kraja wupokasacź. Kak běsche tajke něschto móżno? Schto mějachu jemu porokowacź? Na to wotmołwjesche jedyn, kiž běsche też ßobu pschećiwo Aristidej wothłoßował: njemóżach snjescź, so bu wón pschezo tón prawy mjenowany. Njeje to tola spodźiwne? Schtóż pak człowjeske waschnje snaje, ßo na tym njedźiwa. Tajke ßo kóżdy dźeń stawa. Człowjekojo njemóża snjescź, so je drje jedyn mjes nimi sprawnischi hacź woni ßami. Njerodźa mjes ßobu dołho człowjeka, kiž je lěpschi a čžišćischi. Pytaja na tajkim s wulkej prózu wschě móżne a njemóżne njedostatki a wjeßela ßo potom, hdyž też na nim někajku ßłaboscź namakaja.

Tak je ßo někotremu wulkemu mużej schło, so ludźo wo nim posdźischo zyle hinak myßlachu a ßudźachu, hacź prjedy pschi jeho žiwjenju. K tomu namakasch w człowjskich stawisnach doscź pschikładow, a to w starym kaž w nowym cžaßu.

Też pschi naschim Sbóżniku ßu ludźo pschezo hacź do dźenßnischeho dnja kritisowali a ßo prózowali, so bychu na nim něschto namakali, schtož by jeho wyßoku čžistu majestoscź pomjeńschowało. Ale to ßo też najwjetschemu njepschećelej poradźiło njeje; ßamo wón dyrbjesche pschezo hischcże wonemicź, hdyž ßo jeho nasch knjes woprascha: schtó mjes wami móże mi hrěch dowjescź?

Pohladaj na jeho žiwjenje, cžerpjenje a wumrěcże! Pschezo wostanje wón tón ßamßny, tón ßwěrny, prawy a poßłuschny. Pola njeho je wscho wěrnoscź, wěstoscź, jaßnoscź. Wón njeje ženje khabłak w dowěrjenju do njebjeskeho Wótza: „Ja a tón Wótz ßmój jedne.“ Boża ßwjata wola je też Jesußowa wola. Sa to pak dyrbjesche też wón ßo pschezo snowa prózowacź a bědźicź, dokelž sky njepschećelel wschudźom a stajnje runje pschi nim łakasche, kak by jeho wot tutoho Božeho pucża wotcżahnył. Kajke by to tola sa cžerta ßwjeßelaze dobycże było, Božeho Ssyna na ßwój bok scżahnycź! Tak wobdawa wschudźom spytowaŕ nascheho Sbóżnika: tam w pusćinje, posdźischo, hdyž Pětr Jesußej wot kschižneho pucża wotradźi, napoßledku hischcże w sahrodźe Gethsemane a ßamo hischcże na Golgatha. Haj woprawdźe wón bu spytowany, ale pschi tym wostanje tola bjes hrěcha. To dyrbjachu jemu też pschećeljo, kotsiž jeho najlěpje snajachu, wobßwědčicź. Tajke wobßwědčenje pschećelow je nam hischcże ważnische hacź měnjenje njepschećelow, kiž jeho hidźachu. Tak wusnawa japoschtoł Pětr, so njeje Jesuß žaneho hrěcha činił, so njeje ßo w jeho ercże žaneho jebanja namakało; tak praji wucżomnik Jan, kiž pschi Jesußowej wutrobje leżeschе, so bě wón cžisty, so njebě žaneho hrěcha w nim, a zyła prěnja wožada hladasche na Jesußa, jeho ßwojeho Knjesa a Boha mjenujo, a s tym tola wusnawajo, so njemóże nichtó jemu hrěch abo njeprawdoscź dowjescź. Wschitzy, kiž nascheho Sbóżnika lěta dołho we wschědnym wobkhadźe sesnachu, a jeho wo dnjo a w nozy wobdawachu, haj wschitzy dyrbjachu pschipósnacź, so běsche wón pschezo sjednocżeny s njebjeskim wótzom bjes dźělenja a hrěcha.

Ale runje tohodla, dokelž běsche wón spytowany runje kaž my, dokelž też jemu kóżda człowjska nusa snata běsche, tohodla ßměmy k njemu dospołne dowěrjenje měcź.

Toho wjeßel a troschtuj ßo, luba dusscha, kiž masch ßo cżeżko bědźicź na ßwěcże! Hlaj, njetrjebasch jemu hakle wjele

powědacź wo ßwojej nuſy; wón to wſchitko ſnaje a wě. Trjebaſch jeho jenoż dopomnicź, ſo ßy ßłaby, kak cźeżko cźerpiſch, a potom ma wón, twój njebjeſki wyſchſchi měſchnik, hižo ſ tobu ßmilenje. Njepraj: ja ßo hańbuju, jemu to abo tamne ſjewicź, — hlaj wón ſnaje kóżdu ßłaboſcź a kóżde ſpytowanje, ſchtoż na cźlowjeka tu pſchińdże a wón chze tebi pomhacź ſnjeſcź.

Tohodla, dokelż běſche wón bjes hrěcha, móże wón prawdu prajicź. Dokelż běſche wón tón cźiſty a ßwjaty, tohodla je jeho wobßwědcźenje a pſchipowědanje wěrnoſcź. Tohodla móże wón prawje ßudźicź nad cźlowjekami. Cźim cźiſcźiſche wócźko je, cźim wótriſcho je też roſum. Jenoż kiž ßu cźiſteje wutroby, móża Boha widźecź. Tohodla móże tón, kotremuż njemóżeſche nichtó hrěch dowjeſcź, nam prawdu prajicź.

Cźehodla njewěrimy jemu? Knjeże, poßyłń nam naſchu ßłabu wěru, ſo ßo ſe wſchěm tebi dowěrimy w żiwjenju a wumrěcźu! Hamjeń.

W ßwjatym póſtnym cźaßu.

Hłóß: To cźěło chzemy pohrjebacź.

Dźak, cźeſcź Cźi, Khryſchcźe, dawamy,
So ſa naß cźerpik, wumrěł ßy.
Pſches Twoju ßwjatu, drohu krej
Pſched Bohom ſ nami derje ſtej'.

Bóh wěcźny, cźlowjek wěrny Ty,
Naſch Sbóżnik, Wyſchſchi měſchnik ßy.
Nam wupomhaj, hdyż ßmjercź k nam dźe,
Se ßmjercźe, hele wěcźneje.

Njech Twoja krej naß wucźiſcźi,
Hrěch, hańbu, prut Swój wot naß wſmi,
Pod kſchižom nam Twój troſcht, měr daj,
Nam k ſcźerpliwoſcźi dopomhaj.

Budź naſcha móz we ßłaboſcźi,
Sso po naß khudych horje wſmi.
Pój, cźiń Ty ſ nami derje wſcho,
Wſmi naß do ſchkita Swojeho.

Pſchińdź, budź a woſtań pola naß
Se Swojej hnadu kóżdy cźaß,
Nam żohnowanje Swoje daj,
Skym ducham k nam pſchińcź wobaraj.

Daj Ty nam wěru, dowěru,
Snicź, rosbij wſchu móz cźertowſku,
Stej ßwěru pſchi naß we ßmjercźi,
Nam żiwjenje daj w wěcźnoſcźi.

Pſchińdź Ty k nam ſ hnadnej pomozu,
Wſmi hnadnje wot naß nuſu wſchu,
Nam pomhaj ſe wſchej ſtyſknoſcźe,
Nam połóż ßmjertne bědźenje. —

Budź wěcźny dźak, cźeſcź, khwalba Cźi!
Naß wſchěch do njebjeß k Ssebi wſmi.
Twój wulki, ßwjaty wopor daj
Nam w wěcźnoſcźi Twój kraßny raj.

J. W.

Dźi a cźiń ßwój konfirmaziſki ſchpruch!

„Dźi a cźiń nětk ßłowo Boże, kotreż ßy wuknył!“ To je pominanje, ſ kotrymż nětkle niz jenoż duchowny, ně też ſtarſchej, pſchecźeljo ſcźelu młodych, kotſiż ſchulu dokhodźichu, kotſiż buchu konfirměrowani, „do żiwjenja“, każ ßo praji. „Budźcźe pak cźinjerjo toho ßłowa a niz jeno poßłucharjo-“ tak pſchiſtajimy, dodawajo: „Hdyż ſcźe jenoż poßłucharjo a niz cźinjerjo, ßo ßami ſjebacźe!“ Tohodla roſpominajźe a wopominajcźe woßebje nutrnje też pſchezo ſaßo tekſt konfirmaziſkeje rěcźe a ßwój konfirmaziſki ſchpruch. —

Kiž ty tole nětkle runje cźitaſch, njech ßy dołho hižo po konfirmaziji, njech hakle něſchto lět, wěſch ty ßwój konfirmaziſki ſchpruch? Móżeſch jón hnydom prajicź? A ßměſch pſchiſtajicź: wón je mi pſchezo we wědomju a wutrobje był, a ja ßym ßo prózował, ſ nim w żiwjenju wobſtacź jako kſcheſcźijan — jako kſcheſcźijanka? —

„Konfirmaziſki ſchpruch“, tak bychmy też mohli na to napiſacź, ſchtoż ſ tutym tu naſchim pacźerſkim dźěcźom piſamy a podawamy — a niz jeno tutym, ale wſchěm, pſchetoż my ßmy na wſchěm poßledku wſchitzy pacźerſke dźěcźi byli a ßmy wſchitzy ſ konfirmaziſkim ſchpruchom do żiwjenja ſchli. A wo tym, kak běchu ſ konfirmaziſkim ſchpruchom żiwi, tu potom dale něſchto. —

My wěmy, a naſche dźěcźi dyrbja też wědźecź, ſo tajzy ßu wonka w „żiwjenju“, kotſiż praja, ſo tajki ſchpruch, ſo dożyła ßłowa Biblije niczo njepomhaja, ani w żiwjenju ani we wumrěcźu; a woni ßo maja po tym a ßu bjes Bożeho ßłowa żiwi. Ale kak dha, njeje jich wonka w „żiwjenju“ tych hiſchcźe wjele wjazy, kotſiż drje to njepraja, ale pak ßo tola po tym maja, haj, też tych je doſcź, kotſiż wjele abo tola něſchto wo Bożim ßłowje praja, ale pak potom, hdyż wo to dźe, ßo po Bożim ßłowje nimaja? To dyrbja wone wědźecź, runje każ my wſchitzy, ſo bychu wone ſ nami wſchěmi też wědźake, ſo mamy my tuż ßwoje dla a tamnych dla a wſchěch druhich dla ßwědkojo bycź, ßwědkojo kſcheſcźijanſkeje wěry, ßwědkojo toho, ſo njejßmy jenoż ſ hubu kſcheſcźijenjo a też niz jeno ſ mjenom kſcheſcźijenjo, ale ſo ßmy kſcheſcźijenjo — zyle jednorje, ale pak zyle raſnje: kſcheſcźijenjo. Abo ſchto hewak ßy? Abo chzeſch bycź? Ty ßy pſchezo jenoż to, ſchtoż ßy, niz to, ſchtoż chzeſch bycź abo ſchtoż prajiſch, ſo ßy.

A tajki kſcheſcźijan je żiwy ſ tym woßebitym ßłowom Biblije, kotreż bu pſchi woltarju konfirmazije jeho ßłowo; haj wón je ſa tuto ßłowo żiwy, wón jo cźini! Wěſo jo też ſ hłowy wě. —

A wſchitzy tajzy kſcheſcźijenjo, młodźi a ſtari, hladaja nutrnje a dźakowni na jeneho ſ wulkich, ſ najwjetſchich naſcheho cźaßa, kotryż je tu ſe ßwědkom a ſ pſchikładom ſa tych, kiž chzedźa tak cźinjerjo Bożeho ßłowa bycź, kotryż pak je pſchede wſchěm też ſe ßwědkom pſchecźiwo wſchěm tym, wo kotrymż prjedy prajachmy, ſo woni pěja, ſo by ßłowo Boże ſa naß żaneje mozy a pomozy měło. To je pólny marſchall Hindenburg!

My ßo nutrni dopominamy jeho poßlednich hodźinow tam na jeho hrodźe, woßebje na tu, w kotrejż mějeſche dźeń do wumrěcźa a tamne tak wulzy ſajimawe, tamne tak hnujaze rosmołwjenje ſe ßwojim lěkarjom. Wón dźě jemu pſchiwoła, jako chzyſche tutón wjazy ßwětła pſches wokna do jſtwy puſchcźicź: „Woſtajcźe! Schtoż mam ja ßwojemu Bohu tam horjeka prajicź, to ja dawno ſ hłowy wěm.“ A tak cźitaſche wón ßnadź ſchtwórcź hodźiny dołho we ßwojim Nowym Teſtamencźe.

Schto cžinja wschitzy tamni ſ tutym ſwědkom, kotryž je był ſ Božim ſłowom w žiwjenju, kotryž je ſ Božim ſłowom nětko, hdyž wě, so „ſmjercź hižo wokoło doma khodźi"? A Boże ſłowo da jemu móz, prajicź tamne ſłowo kſcheſcźijanſkeje wěſtoſcźe: „A nětko prajcźe pſchecźelnizy ſmjercźi, so ſmě do jſtwy pſchińcź!"

Tutón, kiž je ſwěrny ſyn ſwojeho luda był a kiž je wótznemu krajej ſłužił w najcźežſchich lětach, je był ſ Božim ſłowom žiwy. A my wěmy, so na pſch. też druſy, kiž ſu ſa wótzny kraj ſtali a jemu najwjetſchu ſłužbu wopokaſali, ſu byli žiwi ſ Božim ſłowom, tak khěžor Wilhelm prěni, kanzler Bismarck a miniſter Roon. Woni we polu wonkach ſapocžachu kóždy dźeń ſ tym Božim ſłowom, kotreż jim bibliſki pucźnik „Herrnhuter Loſungen" podawaſche. Schtož tucźi tſjo dokonjachu, je ſałožk, na kotrymž němſki lud nětkle móže dale twaricź. A woni jón ſałožichu ſtejo pod Božim ſłowom, ſkutkujo ſ Božim ſłowom.

My wſchitzy, kiž tak ſo prózujemy, ſ Božim ſłowom bycź w žiwjenju, ſmy tohodla tak rjez „w dobrym towaŕſtwje". Tohodla naš njeſamyla cźi, kiž hinak rěcža, kiž pſchecźiwo Božemu ſłowu ſteja. Ale niz jenož tohodla naš njemyla tucźi. Ně, niz jenož tohodla; my ſmy tola wěrili a my ſmy tola wuſnawali a my ſmy ſebi wěſcźi, ſo Jeſuš Khryſtuš je Boži Ssyn a naſch Wumožnik a ſo je ſ nami w žiwjenju a wumrěcźu, ſ nami, kiž my ſ nim ſmy, kiž my ſ nim rěcźimy — ſo modlo —, kiž my ſ nim tu žiwi ſmy; — ſ druhimi ſłowami: kiž my wěrimy. A ſ nim ſamóžemy my wſchitko, też wobſtacź, hdyž cźežko je! Schtož tamny wulki mjes prěnimi kſcheſcźijanami wyſka: „Ja wſchitko móžu pſches toho kiž mje poſylni to je pſches Khryſtuša", to wuſnawamy też my potom dźaknje.

(Pokracžowanje ſcźěhuje.)

Sdychnjeńczko w ſwjatym póſtnym cžaſu.

Pomhaj Swojej martry dla
Nam, o jehnjo Boże.
Twoja ſwjata ſaſłužba
Daj nam wěcźne ſboże;
Daj ſo wſchitzy ſ pokutu
Na nju ſpominamy,
S zyłej duſchu, wutrobu
Khwalbu, cžeſcź Cźi damy. J. W.

Zyrkej a ſtat.

Němſka Evangelſka Zyrkej. Kaž ſa ſakſku evangelſku zyrkej, tak ſu też ſa zyłu evangelſku zyrkej wſchelake wukaſy wuſchłe, a wſchelake poſtajenja ſo ſtałe, kotreż ſa to ſwědcža, ſo ſkutkowanje němſkeho miniſtra Kerrla poſtupuje a ſo doſrjadowanje evangelſkeje zyrkwje bórſy pſchińdże. Schtó ſebi to njeby pſchał? My Evangelſzy tola wſchitzy! — Runje tak ſu „zyrkwinſke wubjerki" też ſa druhe krajne zyrkwje wſchelakeho poſtajiłe a ſrjadowałe, tak na pſch. też wubjerk ſa ſtaroprufku evangelſku zyrkej; tutón je ſrjadował praſchenja prawa w zyrkwi.

Konfirmazija. S pſchepołoženjom konfirmazijow budże njedźela Palmarum bóle hacž hewak dźeń konfirmazijow. So bychu wſchitzy, dźěcźi kaž ſtarſchi a pſchiwuſni, tutón tydźeń hódnje wužili, ma ſo wſcho tak pſchihotowacź, ſo by był dźeń konfirmazije žohnowany dźeń. Do wſchěch domow naſchich cžitarjow a cžitarkow njeſe naſche łopjeńko wutrobne a nutrne ſbožopſchecźa ſa młodych a ſtarych.

Sſlěborna konfrmazija. Nimo „ſłoteje konfirmazije" poczinaju „ſlěbornu konfirmaziju" hajicź. Praja, ſo kſcheſcźijenjo 25 lět po konfirmaziji ſtjea tak rjez na wyſchinje ſwojeho žiwjenja a ſkutkowanja; tuž ma zyrkej wſchu pſchicžinu, jim něſchto prajicź, a woni wſchu pſchicžinu, ſo k zyrkwi wuſnacź, jeli ſo ſteja hiſchcźe na ſałožku, na kotryž ſo 25 lět prjedy ſtajichu, na ſałožku, na kotryž chzyſchtaj ſtarſchej jich žiwjenje a ſbožo ſałožicź, jako 39 abo 40 lět prjedy daſchtaj dźěcźo wukſchcźicź. „Sſlěbornu konfirmaziju" ſwjecźa też, kaž ſwjetſcha ſkotu, na jenej ſ njedźelow po Jutrach. — Hladajo do cžaſa a do žiwjenja dyrbiſch prajicź, ſo ma tuta myſl wjele ſa ſo, haj, ſo je nuſne, też po tutym pucźu ſobu hicź a hromadźicź a ſylnicź mozy zyrkwje a to jenotliweho dla a zyłeho luda dla.

Staroprufka zyrkej je woſjewiła wukas, jo maja ſo, dźiwajo na wažnoſcź a khutnoſcź dnja, wſchě konfirmazije, kiž běchu ſa njedźelu Judika poſtajene, pſchepołožicź.

Pſchikład wabi. 22lětna holza ſ jeneje ſ hannoverſkich woſadow bě k lěhwu pſchidźělena, kotreż bě w ſtarym hrodże ſaměſtnjene. Spody rumow lěhwa je ſtara zyrkej, w kotrejž je kóždu njedźelu evangelſka Boża ſłužba. Druhu njedźelu ſwojeho pſchebytka w lěhwje wuproſy ſebi holza dowol ſa Božu ſłužbu, a jón też doſta. Jeje ſwjetſcha w ſłužbje ſtarſche towaŕſchki ju wot horjeka hacž dele wobdźiwachu. Tamna wuproſy ſebi ſdobom doprědka ſa wſchě njedźele dowol ſa Boże ſłužby. Zyły rjad ſ tamnych ſo nětko też ſkhrobli . . . " Zyrkwinſka nowina, kotraž tole podawa, pſchiſtaji: „Njeje potajkim pola wjedniſtwa, kotreż do wuſprawnjenych pſchecźow rad ſwoli, ale wjele bóle pola młodych, kotrymž khrobloſcź pobrachuje, ſebi dowol ſa Boże ſłužby wuproſycź." Tutón pſchikład njeje jenož pſchikład ſa młodych, ale ſa powſchitkowne ſarjadowanje.

Myta ſa bjesbóžnoſcź. Ssowjetruſka hłowna rada bjesbóžnych je myta wuſtajiła, kotreż cźi doſtanu, kotſiž tſi „najlěpſche" wědomoſtne knihi ſa bjesbóžnoſcź ſpiša. Wſcho hromadże je to 25 000 rublow.

W Schpaniſkej ſakhadźa dale ſběžk a revoluzija — a ſ tutymaj bjesbóžnoſcź a bolſchewismuš. Pſchezo ſaſo pſchikhadźeja powěſcźe, ſo tam ſběžkarſke cźrjódy ſapaleja Boże domy, klóſchtry, ſchule a druhe domy. Jenicžzy w měſcźe Cadiz ſu wone hižo ſydom Božich domow a klóſchtrow, něktore ſchule a měſchniſki ſeminar ſpaliłe. Mnoho drohotnych wěžow ſu ſ tym ſniczili. A pſchede wſchěm: też cźłowſke žiwjenja. Ale niz jeno to: zyły lud a kraj cźerpi pod tutym njepſcheſtawazym njeměrom a wojowanjom wulzy jara.

Mexiko. Amerikanſki wubjerk je ſo prózował, ſwěſcźicź, ſchto mexikanſki ſtat po prawom ſ kſcheſcźijanſkej zyrkwju a dozyła ſ naboźinu chze. A ſchto je wón ſwěſcźił? Wón praji: Programm wyſchnoſcźe je, ſniczicź katolſku zyrkej a ſ njej dozyła naboźinu. So by to dozpěł, budże wſcho naboźne roswucžowanje ſakaſane. Licžba Božich domow a duchownych ma ſo wobmjeſowacź. — Dyrbiſch prajicź, ſo ma Ssowjetruſka płódnu wotnoſchku tam na amerikanſkej ſemi. Njech ſnadź ſrědki a pucźe njeiču tam a tu jenajke, wotpohlad pak je jenajki.

Se Sserbow a ſ daloka.

29. měrza. Němſka a wjednik Adolf Hitler tu — a tam wukraj! To je to ſtejniſchcźo, kotreż nam tuta njedźela tak

njemylnje a jaßnje pokaže. Schtóž nětko wjednikej dźenßa njeda ßwoje haj, kschižujo koleſko na wothłoßowanſkej papjerzy, tón wotſtupi wot wjednika a wótzneho kraja a pſchiſtupi na ſtronu wukraja. — Ale my kſcheſcźijenjo njejßmy ßwoju winowatoſcź hižo dopjelnili, hdyž ßmy wothłoßowacź ſchli. My ßo modlimy, my cźinimy dobroproſchenje, a to niz jeno dźenßa, ně pſchezo, ſa wótzny kraj a wjednika, ſo chžył Bóh wſchehomózny, hnadnje ſpožcźicź, ſo mohł wjednik wſcho dokonjecź, ſchtož je po Božej woli ſa lud a kraj k wěrnemu ſbožu a Bohu k cźeſcźi. —

Biſkop D. **Zänker-Wrótßławſki:** Hdźež dźe wo cźeſcź Němſkeje, wo ßwobodu a pſchichod Němſkeje, hdźež ßo jedna wo měr, hdźež je cźinicź wo pſchesjednoſcź zyłeho němſkeho luda — tam maja evangelſka zyrkej a wſchě jeje ſtawy jenož wjeßele „haj!“

Sakſki zyrkwinſki wubjerk je ſ podobnym ßłowom kaž wubjerk němſkeje evangelſkeje zyrkwje, kotrež tydźenja wosjewichmy, na ſjawnoſcź wuſtupił. Pokaſujo na to, ſo 29. měrza ßłuſcha „haj“ wſchěch evangelſkich wjednikej.

S **Drježdźan.** Nalětne ßłónczko a cźerſtwy powětr roswjeßelichu njedźelu Laetare wobydlerjow Drježdźanow; tohodla bě tež wobkhad we a ſwonka města khětro žiwy. K wſchemu tomu bě tež na ßamßnej njedźeli hermank, kiž po ſtarej tradiziji wſcho na noſy ſtaja. Pſchi wſchěm rjanym wjedrje a druhich ſarjadowanjach mějachu Drježdźanſcy Serbja hiſchcźe něſchto woßebite, mjenujcy ßerbſke kemſche w Kſchižnej zyrkwi. So Serbja ßebi ßwoje kemſche w macźerńej rěcźi wyßoko waża dopokaſachu ſ tym, ſo w mnohej licžbje Božu ßłužbu wopytachu. Tu ma ßo woßebje wuſběhnycź pſchiwißliwoſcź ßerbſkeje młodźiny k ßerbſkim kemſcham, ſchtož mohło bycź wſchelakim woßadam w ßerbſkej Łužizy ſ pſchikładom. Poßlednje ßerbſke kemſche pak běchu woßebje wuſnamne we tym, ſo běſchtaj k nam pſchijěkoj dwaj ßerbſkej duchownaj, kiž ſe ßwojim wopytom nam wulke kemſche ſarjadowaſchtaj. Snate bě, ſo pſchijědźe knjes farař Bójz ſ Budeſtez, ale ſo tež knjes wyſchſchi farař Sarjeńk njenadźizy ßobu Drježdźanſkich Serbow ſe ßwojim wopytom počeſcźi, bě wjazy hacž pſchekwapjenka. Kak pak běchu ſtari a młodźi duſchownje poſběhnjeni, jako k. wyſchſchi farař pſchi woltarju liturgiju ſpěwaſche a zyrkwinſki khór wutroby roswjeßeli. A potom tutę do duſche ſahrjebowaze prědowanje knjeſa ſararja Bójza, kotrehož ſmyßł bě: cźińcźe pokutu — dźicźe do ßo! A ſawěrno njeßeſche tuto prědowanje ßwoje płody, pſchetož wjele ludźi dźěſche k Božemu blidu. Sswjate wotkaſanje mějeſche knjes wyſchſchi farař Sarjeńk ſ aſſiſtenzu knjeſa ſararja Bójza. Klecźaza woßada pſchi ſpowědźi ſawoſtaja Němzam ſacźiſchcź hłubokeje pobožnoſcźe Serbow, kotruž w knihach huſto wukhwaluja. — Na woßadnej ſhromadźiſnje w Janſkim dworje wupraji pſchedßyda woßady wutrobny dźak ſararjomaj ſa poſkicźene kemſche. Potom rěcźeſche k woßadnym k. wyſchſchi farař. Niczo njeńdźe bóle k wutrobje hacž dopomnjeńki na dźěcźaze lěta, ródnu wjeß a wſcho druhe, ſchtož je ßo w młodych lětach w domiſnje ſtało, tuž tež tute ſpominanje dźěſche do wutrobow ßerbſkich krajanow a krajankow, kiž ſwonka domiſny ßo prózuja ſdźerżecź Serbow waſchnja a rěcź. Rosłoženje naſchich nabožnych poměrow we Łužizy je wſchitkich tak hnuło, ſo mnoſy płakachu. Schtó tež njeby był hnuty, hdyž ßłyſchi, kak młody lud w Sserbach ßwojich wótzow herbſtwo kedźbu nima a ßerbſkich konfirmandow pſchezo mjenje a mjenje bywa? — Tež ßlědowaza narěcź k. ſararja Bójza měrjeſche na ſtrachi wotrodźenja w zyrkwi a domje, tak ſo je kóždy k tomu dopóſnacźu pſchiſchoł, ſo je cźaß idylow w Sserbach ßo minył. Wjeßele ſbudźi wuſnacźe, ſo niz jenoź knjes wyſchſchi farař Sarjeńk, ale tež wſchitzy druſy duchowni radźi ſajědu do jakſkeje ſtolizy, hdźež ßo kóždy doma cźuje, dokelž je ßo tu ta prawa ßerbſka ßwójbna harmonija njeſkažena ſakhowała. Po ludowych ſpěwach a narodnej hymnje bě offizielny dźěl nimo a powſchitkowna bjeßada ßo pſchiſamkny. Mjes hoſcźemi bě tež knjeni farařka Bójzowá, dwaj ßerbſkej ſtudentaj, kiž theologiju ſtudujetaj w Lipſku, dale tež krajenjo a krajanki ſe Sserbow. Pſchichodna ßerbſka Boża ßłužba budźe da-li Bóh 28. junija t. l., na kotruž hižo dźenßa kedźbnych cźinimy. F. Th. H.

Bibliſki pucźnik.

Judika, 29. měrza: (Ssudź mje, Božo! Pſalm 43, 1.) Ja chzu ſpěwacź wo Knjeſowej hnadźe a twoju prawdu wupowědacź ſe ßwojim ertom ſtajnje a pſchezo. Pſ. 89, 2. — Tuž chzu cźi, Jeſu, khwalbu ſpěwacź ſa twoje hórke cźerpjenje, a twoje mjeno poſběhowacź, tak dołho hacž ßym na ßwěcźe. Tam horjekach, tam we Božim raju też milijony ſaſpěwaju cźeſcź, khwalbu tomu jehnejcźu: Tuž ſpěwam też ja na tym ßwěcźi, kaž we njebjeßach Boże dźěcźi, cźi horzy dźak nětk ſ wutrobu. (Pětr Młónk.) — Mat. 27, 22. — Jana 3, 1—6.

Pónđźela, 30. měrza: Schtóž kónz wſacź dyrbi, tón je prjedy hordy, a horda myßl pſchińdźe prjedy pada. Pſchißł. Salom. 16, 18. — K. 448. — Pſalm 91. — 2. Mójſ. 18, 13—27

Wutora, 31. měrza: Woni jědźichu wſchitzy a buchu naſyczeni, a ſebrachu, ſchtož běſche kuſkow ſbytknych, dwanacźe korbow polnych. Mat. 14, 20. — K. 614, 2. — Luk 22, 14 hacž 22. — Pſalm 93.

Ssrjeda, 1. haprleje: Twoja ſtaroſcź budź kaž twoja młodoſcź! 5. Mójſ. 33, 25. — K. 666. — Luk. 22, 24—38. — 2. Mójſ. 19, 1—14.

Schtwórtk, 2. haprleje: Hdy bychmy runje waſche hrěchi jako krej cźerwjene byłe, budźa wſchak jako ßněh běłe; a hdy bychu runje wone byłe jako ſcharlat cźerwjene, budźa wone jako wołma běłe. Jeſ. 1, 18. — K. 400. — Luk. 22, 39—54. — 2. Mójſ. 19, 16—25.

Pjatk, 3. haprleje: W cźaßu tajkich kraleſtwow budźe Bóh ſ njebjeß jene kraleſtwo ſbudźicź, kotrež nihdy ſahubjene njebudźe, a jeho kraleſtwo njepſchińdźe na žadyn druhi lud; wono ßamo pak budźe wěcźnje woſtacź. Dan. 2, 44. — K. 198. — Luk. 22, 55—65. — 2. Mójſ. 20, 1—17.

Ssobota, 4. haprleje: Schtó pſchihotuje rapakej jeho jědź, hdyž ßo jeho młode k Bohu wołaju a tam a ßem lětaju, hdyž jěſcź nimaju? Hiob 39, 3. — K. 314. — Luk. 22, 66—23, 12. — Sach. 9, 8—12.

Liſtowanje. Sa Palmarum: T. w B. — Sa Jutry: W. we W. — Sa Quaſimodogeniti poſtaji k. w. ſ.

Samotwity redaktor farař Wyrgacź w Noßacźizach (Noſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poručinoſcźi krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcźernje w Drježdźanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu ßobotu a płacźi ſchtwórcźlětnje 108 pjenjezkow

Cźišło 14

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźełał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twoj swjatok
Zradny je.

Za staw spróčny
Nabój mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźełaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje 5. haprleje 1936 Bautzen

Bołmończka.

Mat. 10, 32—33.

Hdyž Bołmończku naschu młodźinu pola Božeho woltarja žohnujemy, činimy to w czaßu hłowneje Božeje ßłużby, tak so Boża ßłużba Bołmończki ßameje woprawdźe wupadnje. To pak njemóže ßo ßa schkodu wobhladacź, pschetož konfirmazija je wyßozy ważna ßwjatočnosćź w žiwjenju woßady a w žiwjenju młodych kschesćźijanow a jich starschich. Haj na žanym ßwjatym dnju takle woßada ßama ßwoje žiwjenje, ßwoje stawy, ßwoje dźěćźi, ßwoje starschiske domy psched Boha njestaji kaž pschi dupje a psched Knjesowym woltarjom pschi wobnowjenju kschćźeńskeho ßluba. Bołmończka je k tutej czeschći pschischła jako njedźela po kónzu schulskeho lěta. S tym pak je ßo wěscze najsbožownischa njedźela wuswoliła, kotraž ßo woßebje derje ßa konfirmaziju hodźi, dokelž ßa prěničźki pola Božeho blida stej Seleny schtwórtk a Cźichi Pjatk najßwjećźischej dnjej. So to na zyłe žiwjenje pucź pokasuje, je ſ toho widźećź, so Cźichi pjatk stajnje najwjazy spowědnych k Božemu blidu khodźi, a schtóž Cźichi pjatk k Božemu blidu khodźi, tón potom tež hewak ßwjatu wjeczeŕ wopyta. Tak Jesuß knježi nad wěrjazej woßadu, a w žiwej woßadźe je mjeno Knjesowe ßwjate a czeschćene.

„Schtóž mje pósnaje psched ludźimi, teho chzu ja tež pósnacź psched ßwojim Wótzom, kotryž w njebjeßach je. Schtóž mje pak saprěwa psched ludźimi, teho chzu ja tež saprěcź psched ßwojim Wótzom, kiž w njebjeßach je.“

„Psched ludźimi“, to je w Jesußowym czaßu cźeżscho było, mjes Židami a pohanami, hacž w naschich czaßach, mjes kschesćźijanami. Sswjaty Schczěpan, ßwjaty Pětr, ßwjaty Pawoł, to ßu mjena, kotreż ßu ſ pósnawanjom wěry do Khrystußa do wěcźnosćze saschkle. Pětrowe saprěcźe je pschikryte ſ mnohim smužitym pósnaczom w ßwěrnosćźi hacž do ßmjercźe. Tutón knjesowy wotroczźk je najprjedy nawuknycź dyrbjał, schto to rěka, mjes njepschecźelemi ßo ke Khrystußej wusnacź. Tuž dyrbjał kschesćźijan, kotryž je hdy ßwoju wěru sapřeł, tež ßo njebojecź, pschi nowej składnosćźi dobre ßkowo pósnacźa sa ßwojeho Knjesa rěčjecź.

„Psched ludźimi“, to je pola naß psched kschesćźijanami. Tola w městach je wjazy a wjazy a tež na wßach je něschto ludźi, kotsiž zyrkej sańcź nimaju. Tajzy dyrbja ßo pscheś wěste a wjeßołe pósnawanje wabicź, ßobu hicź ſ pobožnymi, ßobu do Božeho doma, do Knjesoweje woßady, stupicź k rowam pschi zyrkwi, ßo Boha bojecź a w Khrystußu knjesa a sbóžnika měcź.

W ßerbskej zyrkwinskej wßy běsche Němz, kiž njeby ženje kemschi khodźił, ale běsche jako hanjeŕ snaty. Tola hdyž běsche 40 a wjazy lět pschihladał, kak pobožni Sserbja kemschi khodźa a kajki duschny, sbožowny lud ßu, njemóžesche wón dale jeniczki bycź, kiž žaneje praweje njedźele njemějesche. Hdyž cźitasche, kajke njeměry a tšělenja w městach běchu, tež w Budyschinje, ßo Bohu dźakowasche, so w jeho zyrkwinskej wjesjy połny měr knježesche. „Tu je měrne, wěste žiwjenje, tu, hdźež wschitzy kemschi khodźa,“ tak wón prajesche, a ßwój row pschi zyrkwi běsche ßej hižo shladał. Nětk bě ßwěrny kemscheŕ, ßwojeje wěry wjeßoły.

Drusy pósnaja ßwoju njewěru. Maja pschi tym ßnadno wjetscheje khrobłosćze hacž wěrjazy kschesćźijan, kiž pschi ßwojej ponižnosćźi ßebi njeswěri něschto prajicź. Wyßoki knjes pak se ßwojim hordym mudrowanjom wotmjelknje, hdyž prosty muž ſ luda ſ tajkej wěstosczu praji, schto wěri.

Praschej ßo kóždy, hacž njeje sa njeho wjele činiło, so je na ludźoch widźał, so ßu wěrjazy, so ßo Boha boja, so je jim Jesuß najwyschschi knjes. Praschej ßo kóždy njewěrjazy, hacž njeje sbožownischi był, hdyž w starschiskim domje a pola lubych ßußodow pobožne waschnje widźesche a ßam tež wěrja-

zy běſche. Pola Pětra bě porjad tón: najprjedy ſapřěcź a potom pósnacź. Kajki pucź do hłubiny ſkaženja pak je: prjedy wěricź kaž nan a macź a potom ſapřěcź, niczo wjazy njewěricź? Naſch najlěpſchi lud je wěrjazy lud, ſchtóž wot njeho wotpadnje, ſhubi ßwoju lěpſchu a woprawdźitu ludnoſcź.

Dyrbju prajicź, ſchto naß nuczi do Jeſuſa wěricź? Prajmy: jeho bójſka wulkoſcź a rjanoſcź, na kotrejž ßwjate wjeßele mamy. Prajmy: jeho ponižnoſcź a mikoſcź. Prajmy: jeho mózne ßłowo a jeho mudroſcź. Prajmy: jeho ßwjata ßmjercź a jeho dobycźe nad ßmjercźu.

Tuž pósnajmy jeho pſched ludźimi! Tu njeje měſtna ſa ponižnoſcź, hdźež ßo wo najwyſchſche jedna. Hdyž muž ſ luda wo wěrje rěczi pſched liwkimi a njewěrjazymi, to ma wjazy mozy hacž dobre prědowanje, kotrež ßnadź ſchtó pola rowa ßłyſchi, kiž hewak žaneho duchowneho njewidźi. Schtóž Jeſuſa pósnaje pſched ludźimi, tón pomha ßwojemu ludej, ßwojej zyrkwi, tón pomha Khryſtußej knježicź a ſbóžnych cźinicź.

Sto kemſcherjow, to dyrbi ſto tajkich pósnawarjow bycź, kiž ſtajne miſionſtwo w ßwojej bliſkoſcźi dokonjeja. Kak pak maſch rěczecź? Schto cźiniſch, hdyž ßo cźi ßměja? Praj hanjerjej, ſo žane hanjenje njeje Boha wot tróna ſtorcźiło. Praj liwkemu, ſo je wulke wokſchewjenje a poßylnjenje, ßo w Bożej ßłužbje natwaricź. Praj lohkomyßlnemu, ſo radoſcź wěry je wjetſche wjeßele hacž jeho wjeßele na ſeńſke waſchnje ſa drohe pjenjeſy.

Njeboj ßo ßmjecźa, tuteje jeniczkeje brónje njewěrjazych pſchecźiwo twojemu napominanju a wabjenju! Wjedź: Jeſuß tebje pósnaje pſched ßwojim njebjeſkim Wótcźom. Hamjeń.

Konfirmazija.

Kak derje wam, wy młodźi kſchesćźijenjo,
So macźe Jeſuſa ſa paſtyrja!
Wy, něhdy wukſchcźeni na Boże mjeno,
Scźe pſchidźěleni k ſtadłu Khryſtuſa.
A tak nětk dźenſa ſ radoſcźu
Jom' ßwěrnoſcź ßlubicźe w dalſchim žiwjenju.

Haj, duſcha hłódna, pſchi nim naßyczena,
Po ſbožu ßwěta ßebi njeżada;
Se žórła hnady wſchědnje wokſchewjena,
Tu pſchezo nowych mozow nabywa.
O woſtańcźe pſchi Jeſußu,
Hdyž ßwět a cźert waß wabja ſ leßnoſcźu!

Hdyž Bóh kſchiž wſchelaki wam napołoži,
Njech lube dźěcźi, to waß troſchtuje,
So w tóždym ſpytowanju wſchak Ssyn Boži
We ßwěrnej luboſcźi waß ſchkituje,
Hdyž ſ wěrjazej wy modlitwu
Wſcho prjódk jom' njeßecźe, ſchtož tyſchi wutrobu.

Haj derje kóždemu, kiž ſawoſtanje,
Pſchi ßwojim Sbóžniku cźaß žiwjenja!
Njech też we wſchelkich bědźenjach jow padnje,
Jom' horje pomha ruka Knjeſowa.
Tuž duſcha, kiž to naſhoni,
Ssej jenož żada to, ſchtož Jeſuß poſkicźi.

Ach, lube dźěcźi, hdyž dźenß ſaßłyſchicźe
Hłóß waſchoh' dobroh', ßwěrnoh' paſtyrja,
Też khroblje, ſ wjeßełoſcźu ſa nim dźicźe.
Wón wumóże waß ſ wěcźnoh' ſkaženja!
Hdyž ßwěrni jom' hacž do ßmjercźe,
S nim junu horkach wěcźnje žiwi budźecźe. J. B.

Cźichi pjatk.

Cźichi a khutny je to dźeń, ßmjertny dźeń naſcheho Sbóžnika. Snajemy tola wſchitzy, jako kſchesćźijenjo žiwjenje, bědu a cźerpjenje Jeſuſa.

Dźimy na tutym dnju ras někotre lětdźeßatki wróczo a na „prazlowy nyſchpor" do Njeßwacźidlſkeje zyrkwje! Popołdnju w 2 hodź. ßo nyſchpor ſapocźinaſche, woßebje ſa dźěcźi, ale też ſa doroſcźenych. Póſtne paczerje ßu na wßach nimo. Na nich kóžde dźěcźo ßwój bjes ſmylka nawuknjeny kěrluſch fararjej ſpěwaſche. Nětko tu ſaßo ſ nowym nawuknjenym kěrluſchom ßedźachu na ławkach pola woltarja. Wjetſche pſchiběžachu ßame, mjeńſche ſtarſchi pſchiwjedźechu, pak wjetſchi bratſja ßobu wſachu. Cźiſchinki tam ßedźachu, rune małym dypkam, kedźbujo, ſaßłyſchecź ſtup njeſapomniteho wótcźinza fararja Jurja Jakuba. Měrnje poßłuchachu na krótku rěcź a potom pſchińdźe tón wulki wokomik, hdźež farař k ławkam pſchiſtupi. Jene po druhim ſpěwaſche pak póſtny kěrluſch, pak ſchpruch; pódla teho mějachu na wſchelake praſchenja wotmolwicź. Tu farař njelutowaſche, chzyſche wjele wot dźěcźi ßłyſchecź. Miłoſcź a wjeßele běchu jemu na wobliczu a we wóczkomaj, hdyž prawe a khmane wotmolwjenje dóſta; wuras pſchewobrocźi ßo pak hnydom do ßurowoſcźe a nahloſcźe, bě-li wotmołwa na lohke praſchenje njekhmana. Něſchto zyke a khmane chzyſche farař ßłyſchecź a dźěcźi runje tajkich kſchesćźijanow ſcźinicź. Tak běchu dźěcźatka jara kedźbliwe a pilne; ſpěſchnje bě tu wotmołwa; farař njelubowaſche dołhe pſchemyßlowanje.

Nyſchpor je ke kónzej; pſched zyrkwinymi durjemi ſteji khěbětař a někotſi druſy knjeſojo, pſched ßobu koſch. S njeho wudźěluja dźěcźom, kotrež ſ zyrkwje pſchikhadźeja, póſtne prazle, jednore, wodowe prazle; dwaj, druhdy tſi kóžde dźěcźo doſtanje; a tu je nětk to wjeßele wulke na cźichim khutnym dnju.

To bě něſchto jara ſwjeßelaze a rjany počźink! Hacž do dźenßniſcheho dnja tuto wjeßele njeſapomnich. Mějachmy nimale hodźinu běžecź; prazle njeßechmy domoj, je ke khoſejej jěſcź, kaž běſchtaj ſtarſchej pſchikaſałoj; wěſo ßo porſcźikaj huſto ſabłudźiſchtaj; dypaſchtaj wot prazlka a druhdy ßo kuſk pſchewulki wotkama, ſo běchu prazle ſkónczńje kaž wobruczki.

S wotkel tutón dar pſchińdźe? byſchcźe, lubi cźitarjo, rad wědźeli. Běſche tam farſka łuka pſchenajata; ſda ßo mi ſa 3 hriwny; ſa tute pjenjeſy doſtachu dźěcźatka prazle. Łuku mjenowachu: „Präzlwieſe". Farař Jakub dźěcźi lubowaſche; ſ tutymi paczerjemi a ſ tutym nyſchporom ßo do dźěcźi póſtne kěrluſche twjerdźe ſaſchcźěpichu. Sserbſtwo wón lubowaſche a ſpěchowaſche, hdźež bě móżno, a jara jeho ſwjeßeli, hdyž němſke dźěcźo něſchto ßerbſke nawukny. To ſcźěhowaze wobßwědczi: Młoda ßerbſka knježniczka tam pola němſkeho knježſtwa ßłużeſche, pódla wothladowaſche 5lětneho ßynka tuteho knježſtwa. Nětk bě Cźichi pjatk pſched durjemi. Tuž ßo ſtrěcźeſchtaj, hromadźe na nyſchpor dóńcź, — knježniczka a dźěcźo. Ssynk pilnje ßerbſki ſpěw wuknjeſche a jón bjes ſmylka na nyſchporje ſpěwaſche, hnydom wot fararja ſpósnaty. Wſchón ſwjeßeleny jeju farař po nyſchporje hacž k durjam pſchewodźeſche a ßam jimaj ſ koſcha prazle wudźěli. Tutón ßynk je dźenßa wulki knjes pola polizije w Drježdźanach, nyſchpor pak hiſchcźe ſapomnik njeje. L.

Na Cźichi pjatk.

Hłóß: O Jeſu ßwětko žiwjenja.

Mój Jeſu, Twoju drohu krej
Njech duſcha pſche wſcho waži ßej!
Ta w žiwjenju a we ßmjercźi
Ju wot wſchěch hrěchow wucžiſcźi.

Tuž wona moja pycha je
A kwaßna draſta prawdoſcźe!
W tej pſched Bohom ja wobſteju,
Hdyž junu póńdu k ßudźenju.

Też w tutym ßwěcźe poſkicźa
Mi Twoja krej móz žiwjenja.
Ja troſcht, měr, pokoj w duſchi mam,
So w ßwětle hnady pſchebywam.

Hdyž budu w nuſy poßlednjej,
Mje wokſchelw Twoja ßwjata krej.
Hrěch žadyn mje wjaz njetama,
Ja ſbóžny póńdu ſe ßwěta.

Džak budź Cźi, Knježe Jeſußo,
So do ßmjercźe ßy podał ßo
A ßy pſches Sswoju drohu krej
Wſchěch w hrěchach jatych dobył ßej.

Ty wěrny Bóh a cźlowjek ßy,
My khudźi — Tebje proßymy:
Naß w nuſy, w ſtyſku troſchtuj ſaß
A ſ wěcźnej ßmjercźe wumož naß.

Skicź ruku nam we miłoſcźi,
Kiž we wěrje naß poßylni,
So ſcźerpliwi w horju ßmy,
Měr w Twojich ranach nam'kamy.

To we naß budźi nadźiju,
So wopuſchcźeni njejßmy tu.
Ty chzył tu ßwěru pſchi naß ſtacź,
Nam wſchěm do njebja dopomhacź.

Budź, Jeſom Khryſchcźe, khwalba Cźi!
Ty njebjeßa nam wotewri!
Pſches Twoju drohu ſaßłužbu
Nětk mamy ſbóžnoſcź ſwěſcźenu!

Pſches Tebje Wótz naß lubuje
A da nam wěcźne žiwjenje!
Cźe cźeſcźimy a khwalimy!
Nětk Twój lud, Twoje herbſtwo ßmy! J. W.

Dźi a cźiń ßwój konfirmaziſki ſchpruch!

(Pokračźowanje.)

Konfirmaziſki ſchpruch potajkim ſ wulkeje wójny je jedyn ſ pólnoſchěrych pißak domoj:

„Schtó by ßebi to tehdy myßlił, jako knjes farał w paczeriſkej hodźinje pſched nami ſtejeſche, ſo ßo hdy ſaßo na jeho ßłowa tak jaßnje dopomnju. Kak ßo wjeßelu, ſo ßym wſcho to nawuknył, ſchtož je mi nětko dźeń wote dnja troſcht a wumoženje. Kak ßym ja ſpokojom po horzym cźeźkim dnju, ſo ßměm wjecźor we hłubokej hrjebi hiſchcźe njeſranjeny ßwojej ruzy ſtykowacź a ßo ßwojemu Stworicźelej dźakowacź! Hdyž mje rano w franzowſkim lěßu pod tołſtym bukom budźi hrimanje kanonow, abo prjedy hacź ßwoje lěhwo w rostſělanej hródźi wopuſchcźu, je mi najlubſche, ſ Bohom porěcźecź. Mi bu wěſte, ſo bych bjes Boha hižo dołho, kaž bohužel telko mojich towaŕſchow, tu w franzowſkej ſemi wotpocźował."

A druhi pólnoſchěry je pißał: „ . . . myßliſch ßebi pſchezo a pſchezo na ßwój konfirmaziſki ſchpruch. S njeho móżeſch ßebi wjele wſacź, a kóżde ßłowo je kaž ſa tebje . . . "

„W lazarecźe leża tſjo cźeżkoſranjeni a mrěja", piſche duchowny, kotryž měješe tam ßłużbu. „Jedyn ſ nich powěda mi, ſo je 10 krócź trjecheny a dwójzy na ßmjercź, a powěda to zyle ſměrnje. Jako ßo klaknych, pytaſche wón, ßo napinajo ſa ßłowami kěrluſcha: „Bóh je pſchi naß tudy", a bě ſbożowny, jako móżach jemu pomhacź. S tutym kěrluſchom ſapocźa jeho faraŕ ſwjetſcha pacźerje. Wón jeho nětko pſchewodźeſche do wěcźnoſcźe."

Tſi pſchikłady ſ wulkeje ßyły. Ssnadź móże kóżdy ſ waß jedyn pſchidacź. A tola ßu, kiž praja, ſo Boże ßłowo niczo njepomha, też we wumrěcźu niz! Tſjo pólnoſchěri a jich marſchall tu ßwědcźa: we wójnſkej nuſy a w ßmjertnej hodźinzy.

Ale niz jeno ſa ßmjertnu hodźinku je Boże ßłowo a ſa wójnſku nuſu, ně, ſa cźaß žiwjenja runje tak. A jenož, hdyž bě w žiwjenju ſ Božim ßłowom, budźe Boże ßłowo, budźe Bóh we wumrěcźu ſ tobu. Konfirmaziſki ſchpruch chze cźi bycź ßłowo ſa žiwjenje, ſo by cźi potom też bycź mohł ßłowo ſa wumrěcźe.

A ſaßo: „Ja wſchitko móżu pſches teho, kiž mje poßylni, to je pſches Khryſtuſa", bě konfirmaziſki ſchpruch młodeje holzy. Macź jej ſemrě. Wona ſtejeſche ßama w žiwjenju. Nan bě macź hižo prjedy wopuſchcźił. Pſchiwuſnych njemějeſche, najmjeńſcha niz tajkich, kotſiž bychu jej něſchto byli a ßo wo nju ſtarali. Wona bě holza pobožneje macźerje, wona ßo troſchtowaſche a popſcha macźeri měr po huſto ſrudnym žiwjenju. A ſamoh to ſe ßwojim konfirmaziſkim ſchpruchom. W měſcze namaka blak, tam namaka też towaŕſchki. Mjes nimi też tajke, kotreż ju ßobu wſachu do ſetkanjow ſ towaŕſchemi, kotrymž njebě cźinicź wo pěknu bjeßadu, ale wo ſłe žorty a wo maſanu bjeßadu. Prjedy hacź ßo tuta pak doſpołnje roswi a prjedy hacź ßo towaŕſchki dohladachu, ßo wona wotßali, jim pſchiwołajo: „Tu nimam ja niczo pytacź!" Se hłupym wobliczom a ſ njedobrym ßłowom jej to kwitowachu.

Holzy pak ſtejeſche pſched duſchu druha hodźina. W njej bě też mjes towaŕſchkami a towaŕſchemi — w Božim domje. A w tutej hodźinje jej ſaklincźa do wutroby a ßwědomnja jako konfirmaziſki ſchpruch tamne ßłowo: „Ja wſchitko móżu pſches teho, kiž mje poßylni, to je pſches Khryſtuſa." Dokelž měješe tuto ſtajnje we wutrobje a we ßwědomnju, měješe też ſtajnje tu jej w tutym ßłowje ſwěſcźenu móz. A wona ſamóh też tu to prawe cźinicź — to jeniczźy prawe, njech to też bě, ſo cźekny. Ale wono ßu khwile a wokomiki, w kotrychž je „cźeknycź" wjetſcha a lěpſcha khróbłoſcź.

Abo njeje cźi ſnate tamne podeńdźenje w žiwjenju ßławneho braniborſkeho Wulkeho kurwjerćha? Wón pſchebywaſche w ßwojich młodych lětach w Hollandſkej. Tam ſpytachu jeho někotſi ſ bohatych młodych ludźi, ſ kotrymiž bě hromadźe na hoſcźinu pſcheproſcheny był, duzy domoj ſawjeſcź, ßobu hicź do domow picźa a njepózcźiwoſcźe. Młody prynz pak jim wutkóchny a cźekny w nozy hiſchcźe dozyka ſ měſta, w kotrymž tajke žiwjenje ſ tajkimi ſtrachami jemu hroženſche a jěchaſche do lěhwa wójſka, kotreż měješe nadawk, woblehnjene měſto dobycź. Wojowanje a krute žiwjenje wojaka we wójnje wón

ßebi wuſwoli a wſda ßo wſchěch dobrotkow a lěpſcheńkow měſchczańſkeho woßebneho, ale pak też kažazeho žiwjenja; ſ tajkim ſadźerženjom pak rosßudźi ßo ſa to, ſchtož najlěpſche a ſpomožaze ſa cźělne a duchowne ſbožo: ſa ſtrowoſcź a cźiſtoſcź duſche, ßwědomnja a cźěła. A ſo tak cźinjeſche, bě žohnowanje pobožneho wukubłanja w ſtarſchiſkim domje. A ſtarſchiſki dom ma też tu ſałožk ſałožicź ſe ßwojej pobožnoſcźu, kotraž jenož w tym njewobſteji, ſo kſcheſcźijanſki rěka; ně, tam je kſcheſcźijanſki dom, hdźež je njedźelu kaž wſchědny dźeń kſcheſcźijanſke žiwjenje, kiž ßo jewi w ßłowach, ſkutkach, w zyłym ſadźerženju ſtarſcheju kaž dźěcźi, dozyła wſchěch domjazych. —

„Ja wſchitko móžu pſches teho, kiž mje poßylni, to je pſches Khryſtuſa!“ S tutym ßłowom je holza tam woßrjedź měſchczańſkeho žiwjenja ſtała, wojowała, dobyła. Bě tam dobry blak namałała. Tutón nochzyſche puſchcźicź; njemějeſche tola hewak žaneho pſchebytka. Blak bě dobry: wjele dźěła drje tola pak też dobru mſdu, a ludźo běchu pſchecźelni — jenož niz pobožni kaž njeboczičźka macź. Jeniczka dźowka, něſchto młódſcha hacž wona, ßo jej huſto dźiwaſche, ſo poł ßwobodneho dnja na to ważeſche, kemſchi hicź. Njewjedźeſche to wjaz hinak; njewidźeſche tola też ſtarſcheju kemſchi hicź, khiba jenož někotre ras ſa lěto. A pacźerje ſpěwacź, — to njebě wjaz modern. A Biblija — to dźě bě najſtarſcha wſchěch knihow w domje, a tohodla niczo ſa nowy cźaß. Ale wona ßkyſcheſche ßkłužomnu pacźerje ſpěwacź, kěrluſche ſanoſchowacź, wona ju widźeſche Bibliju cźitacź a kemſchi khodźicź, haj k ſpowjedźi khodźicź, a wona cźujeſche, ſo tuta holza ſbožowna hacžrunje ßyrota a khuda; kak bě wona tola ſtajnje jenajka, ſměrna, wjeßoła, też hdyž ras dźěła wjaz abo dźěła wjeczor žadyn kónz. A wona ßo praſcheſche, kak to móžno. A wona ſhoni ſtawiſnu wopuſchczeneje mandźelſkeje, njeboczičźkeje macźerje, kak tuta nad žiwjenjom a nad ßmjercźu dobyła ſ mozu wěry. A wona ßkyſcheſche a widźeſche, kak ßo dźowka po macźeri radźiła a kak tuta ßwoju móz cźerpaſche ſ Biblije, ſ modlitwy, ſ Božeho wotkaſanja, kak wona ßo dźerženeſche ßwojeho konfirmaziſkeho ſchprucha. Sswój ſabyty bě domjaza tole wſcho wobdźiwajo ßebi bórſy woſpjetowała a ſpomjatkowała. „Ja ßym to ßwětko teho ßwěta; ſchtóž ja mnu dźe, tón njebudźe khodźicź w cźěmnoſcźi ale ſměje ßwětłoſcź teho žiwjenja“, rěkaſche wón. A jej počzinaſche ßwitacź, ſchto mohło to rěkacź. A jej ßo chzyſche, tole naſhonicź. Wona dźěſche ßobu kemſchi ſe ßkłužomnej. Starſchej drje ßo dźiwaſchtaj, ale dokelž wjedźeſchtaj, ſo móžetaj ßo na ßkłužomnu ſpuſchczecź, niczo dale njeprajeſchtaj. Bórſy też dwojohłóßne kěrluſche pſches dom klinczachu. A wo jſtwje domjazeje leżeſche Nowy Teſtament, kotryž bě ſaßo pytała, huſto wočzinjeny. A holza, kotraž bě huſto njeſpokojna była a njewjeßoła, počza druha bycź: wjeßoła, ſpokojna, ſbožowna. Haj ſbožowna, hacžrunje ßo bóle wſchelakich towaŕſchnoſcźow ſdałowaſche, do kotrychž bě prjedy khodźiła, haj, hacžrunje ßo woſtaji wobkhoda ſ jenym, kotryž ßo wo nju prózowaſche ſ wotpohladom, ßo ſ njej woženicź. Bě drje ſpóſnała, ſo tutón bóle jeje — t. r. ſtarſcheju ſamóženje — měnjeſche hacž ju ßamu. (Pokračzowanje ſcźěhuje.)

Se Sserbow a ſ daloka.

Swony ſaſwonichu ßobotu do Judica, ſo bychu ſ jich ſynkami ßo ſběhałe modlitwy wulkeho kěrluſcha k Bohu. Koleni ſhibowacź a ßo modlicź, k tomu bě ſwołał wjednik lud. A ſaßo ſaklinczachu ſwony: Wutoru, 31. měrza. Dźakny, modleŕſki bě jich hłóß. Lud Němſkeje je pſched wukrajom ſjawnje a móznje wuſnał, ſo wón ſ wjednikom ſteji ſa ßwobodu a prawo wótzneho kraja. Swony wołaja dźenża, ſaßo a wołaja zyły lud, niz jenož pacźeŕſke dźěcźi a pſchiwuſnych. Pójdźe wón k Bohu, do Božich domow, ßo modlicź, ßo dźakowacź, proßycź, dobroproſchenje cźinicź? Niz jenož k junkróčnemu modlenju ßmy ſwołani, niz jeno ſa dźeń wulkeho rosßuda mějachmy ßo modlicź, ně, modlerjo dyrbimy bycź naſtajnje, dokelž lud naſtajnje trjeba mozy modlitwy ſa poſtup a wobſtacźe też nětkle — niz jeno we wójnje, jako dyrbjeſche pólny marſchal Hindenburg ſkoržicź, ſo ßo lud w domiſnje wjaz tak njemodli. Tuž modlmy ßo dźenża, modlmy ßo kóždy dźeń nowa ſa wótzny kraj a wjednika, ſo by Bóh hnadnje ſpožcźił naſchemu krajej a nam měr, wěrny měr a wěrne ſbožo! A modlmy ßo dźenża pſchedewſchěm ſa naſchich młodych, kiž pſchichod woßadow kaž luda, ſo bychu woni byli a woſtali cźi, kiž ßo njehańbuja, ßwojej koleni ſhibowacź pſched Bohom, kiž ßo ani njekomdźa ani njeboja, ßo modlicź dźeń kaž dźeń wo Boże hnadne žohnowanje, bjes kotrehož žane wěrne ſbožo!

Bibliſki pucźnik.

Palmarum, 5. haprleje: Wón je ſłóſtnikam pſchirachnowany. Jeſ. 53, 13. — Tu ſprawny wumrje, kotryž prawje khodźi, a žiwy bjesbóžny je, kiž wſchěm ſchkodźi. Se ßmjertnych ſwjaſkow cźłowjek běſche wſaty, Bóh pak bě jaty. K. 100, 5. — Matth. 10, 32. 33. — Jana 12, 27—33.

Póndźela, 6. haprleje: Ja chzu twoje mjeno pſchipowjedacź ßwojim bratram, ja chzu cźe khwalicź w ſhromadźiſnje. Pſ. 22, 23. — K. 76. — Pſ. 92. — 2. Mojſ. 20, 18—24, **Wutora**, 7. haprleje: Jeho rada je dźiwna, a jeho mudroſcź kraßna. Jeſ. 28. 29. — K. 100. — Luk. 23, 13—25. — 2. Mójſ. 32, 1—14. —

Ssrjeda, 8. haprleje: Božo, kiž mje troſchtujeſch we ſtyſknoſcźi; ßmil ßo nade mnu a wußłyſch moju modlitwu! Pſ. 4, 2. — K. 71. — Luk. 23, 26—38. — 2. Mójſ. 32, 15—35. **Schtwórtk, Seleny ſchtwórtk**, 9. haprleje: Rěcźcźe ſe ßwojej wutrobu na ßwojim łožu a mjelcźcźe! Pſ. 4, 5. — K. 287. — Jana 13, 1—15. — 1. Kor. 10, 16. 17.

Pjatk, Cźichi pjatk, 10. haprleje: To jehnjo, kiž je ſabite, je doſtojne wſacź móz a bohatſtwo a mudroſcź a ßylnoſcź a cźeſcź a kraßnoſcź a khwalbu. Sjewj. Jana 5, 12. — Khryſchcźe, jehnjo Boże, kiž nießeſch ßwěta hrěchi wſchě, daj nam ſtajny měr! Hamjeń. K. 89. — 1. Kor. 1, 18. — Mark. 15, 22—37.

Ssobota, 11. haprleje: Haj, mi ßy ty ßkłuženja nacźinił ſ twojimi hrěchami, a ßy mi prózu nałożił ſ twojimi ſłóſcźemi. Ja, ja ſahubju twoje pſcheſtupjenje moje dla, a njeſpominam na twoje hrěchi. Jeſ. 43, 24. 25. — K. 77. — Luk. 23, 47—56. Pſ. 118. 14—24.

Liſtowanje.

Sa Jutry: W. we W. — Sa Quaſimodo poſtaji k. w. ſ. S. — Sa Miſ. Domini: K. w K.

Kni. L.: Wulki dźak ſa nowu poßyłku. Tajke něſchto ſ domiſny ſa domiſnu bychmy huſcźiſcho trjebali.

Samoſtwity redaktor farar Wyrgacź w Noßacźizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poručznoſcźi krajnozyrkwinſkeje nowinaŕnje a powěſcźeŕnje w Drježdźanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědatſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu ßobotu a płacźi ſchtwórćlětnje 108 pjenjezkow

Cźišło 15

Pomhaj Bóh!

Létnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyšchinje | 12. haprleje 1936 | Bautzen

Jutry.

Mat. 28, 1—10.

Zyłe kšcheścźijanstwo steji dźenża pod wjeżełej jutrownej powěsću: Tón Knjes je horjestanył! Wschudźom klincźi po cźemnosći a styskłosći cźicheho pjatka nasch jutrowny kěrlusch: Jesuš, moja nadźija, a mój Sbóžnik tón je žiwy. Runje tuta powěsć wo žiwjenju nusuje naš, so myślimy na to, kak stejimy wschitzy pod knježstwom smjercże; a w nim bychmy wostacź dyrbjeli, hdy njebychu jutry byłe. Nětko pak wěmy, hdźe mózemy so wukhowacź. Pola naš njeje tak, kaž pola tamneho luda, kotryž won cźehnjesche, so by kraj pytał, w kotrymž njeby smjercź knježiła. Na tutej semi njeje tajkeho kraja. Nam cźłowjekam je wschak postajene, jónu wumrěcź. To je nam dobre, so so na to dopomnimy. Tajke dopomnjecże budźe pschezo sa naš khutne a styskne, hdyž myślimy na to rachnowanje, kotrež potom na naš cźaka. Ale dha je so nam tam na prěnich jutrach wotewrił tajki kraj žiwjenja, w kotrymž tón knježi, kiž je se swojim horjestacźom rozłamał móz smjercże, a je s tym też nam pschihotował pucź do tutoho žiwjenja, niz wschitkim, ale tym, kiž so nětk k tutomu horjestanjenemu maja. Cźi pak smědźa prajicź: Khrystuš je moje žiwjenje a wumrěcże je moje dobycże. Tutón Jesuš stupi nam w naschim tekscże napschecźo, a też nam płacźi, schtoż tu steji: Hlaj, tuž setka je Jesuš.

Stejimy smjedźa w nowym žiwjenju nalěcźa. S nowej wjeżełosću witamy tajke nowe žiwjenje. Ssu cźłowjekojo, kotrymž je jutrowny swjedźeń jenoż nalětny swjedźeń, a woni wotpokasuja wscho to, schtoż naš tu w naschich Božich służbach sjenocźa pschi wotewrjenym rowje Jesom Khrysta. Drje s prawom dwělujemy na tym, hacź woni wonka we wotcźazej stwórbje namakaja tu móz, kotruž my cźłowjekojo trjebamy sa swoje dusche potom, hdyž mamy hicź pschez wojowanje a spytowanje a domapytanje, kaž je to žiwjenje sobu pschinjeże sa kóždeho s naš. Pschetoż my trjebamy tola husto něschto wjazy, hacź jenoż to, schtoż skłuži k sdźerżenju nascheho cźěła. Jutry njedyrbja nam bycź jenoż něłajki wjeżeły swjedźeń, ale tutón swjedźeń dyrbi nam dacź wobkrucźenje a sasyglowanje nascheje nadźije a nascheje wěry, w kotrejž wěmy, so je Bóh sam sapschimnył do nascheho hrěschneho hubjeństwa a je stajił na město nascheje bojoscże tu wěstoscź, so je w Khrystuśu Jesuśu dokonjane nasche wumoženje. Dha pak je nusne, so so też na naš dopjelni, schtoż tu słyschimy, so so Jesuš s nami setka.

Jutry su revoluzija. W revoluziji hibaja so nowe mozy, w njej rozłama so to stare, a wona staji na město stareho něschto noweho. A hdyž je revoluzija njeżena wot dobrych mozow a myślow, dha staji wona na město stareho něschto lěpscheho. Jutrowna revoluzija staji na město smjercże to žiwjenje, a na město stróżenja a bojoscże tu wjeżełoscź.

Też nasche žiwjenje je hischcże dźenża stajene srjedźa nuts do stróżenja a bojoscże. Tu trjebamy myślicź jenoż na nasche swonkowne wschědne wobstejnoscże: bjesdźěłoscź, khudoba, tradanje, kotrež też dźenża hischcże njejsu zyle pschewinjene. Ktomu liczimy też wěsty njeměr w politiskim žiwjenju naschich dnjow. A niz napośledk to stajne hroženje smjercże, pod kotrymž stejimy wschitzy kóždy dźeń. A jow sapschimnje Bóh sam. Wěscże, w jeho swjatej woli je wobsamknjene, so měješche tón, kiž wo žanym hrěchu njewědźeschе, tu smjercź cźerpicź. Ale niz, so by smjercź nětko na nim knježstwo měła; ale so by cźim kraśnischo so sjewiło to dobycże žiwjenja w jeho horjestacźu. Tuto horjestacże Jesom Khrysta wot smjercże je to sjawne wusnacże Boha k njemu a k wumoženju, kotrež je Jesuš prědował. Nam tu njemóże hicź wo to, so so spyta, kak by tajke horjestacże so nětk wopokasało s cźłowjecźnej mudroscźu. To leži w naschej njedokonjanoscźi,

ſo to w poßlednim kónzu ženjé njemóžemy. Jene pak wěmy: hdy by tuto horjeſtacźe ßo ſakožiło na někajke wumyßlenje, na kžu tych, kiž ßu nam wo tym ßwědčenje dali, dha by kſcheſcźijanſka zyrkej dawno wumrěła na tutej kži. Wěra wě, ſo njeje pola Boha žana wěz njemóžna. Wo to ßej njecźińmy žanych ſtaroſcźow. Ale wo to dźe nětko też ſa naß, nětko k jutram a w kóždym cźaßu, ſo ßo też my ſ tuym žiwym, horjeſtanjenym Jeſußom ſetkamy, jako ſ tym, kiž też naß wjeßelych a troſchtnych cźini ſe ßwojim ßłowom: Njebójcźe ßo!

Sa Jeſußowych wucźomnikow je to ſetkanje ſ tym horjeſtanjenym było rosßudźaze ſa jich zyłe žiwjenje a ſkutkowanje, a dwělowazy Domaſch praji a wuſnaje potom po tajkim ſetkanju: Mój Knježe a mój Božo! Jeſuß pak žada wjazy, hdyž praji: Sbóžni ßu, kiž njewidźa a wěrja.

W tutym ſtejiſchcźu pak ſtejimy my: Njewidźecź a tola wěricź, k tomu dyrbi pola naß pſchińcź, hdyž chcemy něſchto ſhonicź wo bohatym jutrownym žohnowanju. — Wot tutoho horjeſtanjeneho Jeſußa wukhadźa nětko móz a wěſtoſcź. To ſhonimy hižo we ßwojich ſwonkownych nuſach wſchědneho žiwjenja, w hubjeńſtwje, w njeſbožu, w khudobje — kak wjele lóžſcho ßo to wſcho ſnjeße, hdyž ßo wěmy ſe wſchěm tym wukhowacź k tutomu Jeſußej. A my chcemy ßo khroble praſchecź tych khorych a mrějazych a wſchitkich tych, kiž dyrbja ſtacź pſchi ßmjertnych łožach ßwojich lubych ſe ſtyſknej wutrobu, ſo njeje Jeſuß jenož prajił: Ja ßym žiwy a wy budźecźe też žiwi, ale ſo je wón ßo we ßwojim horjeſtacźu też woprawdźe wopokaſał jako dobycźeŕ nad ßmjercźu. Hdźe chzyli my woſtacź, hdyž pſchińdźemy w cźichich hodźinach k naſtróžazemu póſnacźu ßwojich hrěchow, a ſchto chzyli my ſapočecź, hdyž pſchińdźe naſcha hodźina, w kotrejž dyrbimy rachnowanje dawacź, hdy bychmy njeměli toho horjeſtanjeneho.

Hdyž my jenož chzemy, dha je też nam móžno, ſo ßo ſ tutym Jeſußom ſetkamy, kiž je tón fěrſchta toho žiwjenja. Wón ſteji w tutym jurownym cźaßu ſaßo pſched nami a cźaka jenož, ſo jeho ſapſchimnjemy a ſo ßo podamy pod jeho wjedniſtwo. Tak budźa nam potom jutry ßwjedźeń dobycźa a wjeßeloſcźe, a ſchtóž ßo woprawdźe ſ tym horjeſtanjenym ſetka, tón njewě niczo wjazy wo bojoſcźi, njech pſchińdźe, ſchtož chce; tón ßo też wjazy njeboji ßamo teje ßmjercźe, tón wě, ſo je Jeſuß žiwy a ſo budźemy też my žiwi, tón ſpěwa a praji:

Precź wy ſłóſcźe dźicźe,
Srudnoſcź ßobu wſmicźe,
Jeſuß ke mni dźe.

A to ßu potom jutry. Tych wjeßel ßo, kſcheſcźijanſtwo!

Hamjeń.

Jutrowne ranje.

Hłóß: Wojuj prawje, hdyž ta hnada.

Kral dźe ſ jaſtwa ßylny, mózny,
Ryczeŕ wulki we bitwje!
Prjedy bě ßo lehnył ſprózny,
Nětk pak cźerſtwy ſtanył je.

Schto ßo runa cźeſcźi Jeho
Na ſemi a w njebjeßach?
Hdźeha něſchto podobneho
S wóczkom ßwojim wuhladaſch?

S wjeßelom budź powitany,
Kralo cźeſcźe mjes nami!
Kajki ſtejiſch ſwoblekany
We Sswojej nowej kraßnoſcźi?

Kiž bě prjedy najmjeniſchi
A najbóle hubjeny,
Ssy nětk widźecź najrjeniſchi
Mjes wſchěmi, kiž tudy ßmy.

Jandźeljo Cźi ßłužicź dźeja,
Połni ſbóžnoh' wjeßela!
Wrota Tebi wotewrjeja,
S rowa Tebje puſchcźeja!

Semja wyſka ſ njebjeßami:
Cźińcźe durje wyßoke!
Twoje wobliczo pſched nami
Sswjata naſcha radoſcź je!

Twój měr, Jeſu, lij nětk do naß,
Po nim duſcha lacźna je.
Bórſy Ssebi pſchińdźeſch po naß;
Hižo cźakam na Tebje.

Bjes hroſy do rowa dźemy,
Knježe Jeſu, ſa Tobu,
Hdyž na Tebje ſhladujemy
S troſchtnej, měrnej wutrobu.

Schto nam nětk wſchě horja wadźa,
Wſchitke ßylſy płakane?
Wěrjazym wſchěm kraßnje ſkhadźa
Jeſuß, ßłónzo jutrowne!

Knježe Jeſu, dźak budź Tebi,
Khwalba, cźeſcź do wěcźnoſcźe!
Cźehń naß pſchezo bliže k Ssebi,
Sbóžni ßmy, hdyž mamy Cźe!

Dźi a cźiń ßwój konfirmaziſki ſchpruch!

(Skónczenje.)

Starſchimaj njewoſta potajene, ſ wotkel tuto pſcheměnjenje dźowki. Njeběſchtaj tola ſawrěnaj ſa něſchto dobre, też niz ſa Boże ßłowo, jenož tak prawje ſwjeŕſchnaj, ſwonkownaj. Sswoje dźěcźo lubowaſchtaj a jeho ſbožo pytaſchtaj, ſnajmjeńſcha to, ſchtož ſa ſbožo mějeſchtaj — abo běſchtaj měłoj. Pſchetož „ſbožo“, to, ſchtož tuto ßłowo po prawom woſnamjenja, pocźa hinajſcheho wobraſa, wuraſa, wobßaha měcź pola njeju, cźim bóle widźeſchtaj, ſo bu jeju dźěcźo ſbožownińſche a ſbožownińſche a ſ cźeho. A wonaj ßo huſcźiſcho ſe ßwojej dźowku namakaſchtaj duzy kemſchi a ßłužownu ßo huſcźiſcho praſcheſchtaj, hacź nochze kemſchi hicź abo do wjecźora młodych holzow, do kotrehož bě ſ njej też ſapočała khodźicź jeju dźowka.

A jako ſaßo Hodowniczka tu, bě ſaßo wſcho rjenje pſchihotowane ſa wobradźenje kaž hewak. A tola bě wobradźenje hinaſche — rjeńſche. Holzy ſaſpěwaſchtej hodowny kěrluſch do wobradźenja a domjaza cźitaſche hodow wulki, wjeßoły evangelij. Njewjedźachu, kak to, ale ßwěcźki na ſchtomje ßo jaßniſcho ßwěcźachu, a nad darami ßo bóle wjeßelachu, — a tola běchu ßwěcźki tajke, kajkež hewak, a dary tajke, kajkež hewak. Bě ßnadź wina na tym to, ſchtož ßo we wócźkomaj młodeju niz jeno ale też ſtareju tak dźiwnje ſyboleſche?

Dokelž Knjeſowe ßłowo ßłyſchachu a cźinjachu, pocźinachu ſacźuwacź jeho dźiwnu móz; dokelž holza pocźa žiwa bycź ſ jeje konfirmaziſkim ßłowom, khodźicź ſa Jeſußom, bu to ßwětliſcho a ßwětliſcho na jeje pucźu žiwjenja — a niz jeno to, też na pucźu ſtarſcheju.

A to wſchitko ſaßo tohodła, dokelž bě ta tamna, jich ßłużomna, woſtała, ſchtož bě była, „pacźeŕſke dźěło“, dźěcźo pa-

cźerjow, dźěczo wěry, ßwěrne tomu, kotremuž bě ßwěru lubika: Jesußej Khrystußej.

O, so by mohł tak nětkle po Palmarum hicź pśches źiwjenje ſ wocźomaj, kotrejž byśchtej widźiłej wśchě pucźe, ßłowa, skutki tych, kiž pśched woltarjom konfirmazije śtejachu, te pucźe, ßłowa, skutki, ſ kotrymiž woni nětk wobkrucźeja ßwoje haj konfirmazije, woni, kiž na poßlednjej njedźeli Palmarum a runje tak woni, kiž hdy njedźelu Palmarum pśched Bohom a woßadu ßo wusnachu jako kścheśćijenjo! Abo ně, ſbožownišchi a wjeßelśchi ßy, hdyž tutej wóczźy nimaśch! By drje, by drje ſa młodymi a ſa ſtarymi namakał leżo telko kamjeń teje druźiny, ſ kotrymiž pucź do hele plestruja — niz cźercźi, ně cźertej cźłowjekojo, po ßłowje, kotreź praji, ſo je pucź do hele ſ „dobrymi prjódkwſacźemi“ plestrowany — mjenujzy ſ tymi, kotreź měješche, kotreź pak njewudokonja!

Jutry.

Jutry, jutry, Jesuß źiwy
Saßo ſ rowa ſtanył je!
Kścheśćenjo nětk Boże dźiwy
Khwala polni radośće,
Khryśt, hdyž w hórkej ßmjercźi poby,
Na wśchěch cźěmnych mozach doby.
Tak je ſwjaſkow hrěcha my
Pśches njoh' wumoženi ßmy!

Sbóžna radośćź! Wśchěm pśches Khryśta
Kiž tu wěrja do njeho,
Je nětk Boża hnada wěśta!
Pśches njoh' ßu ſa kóždeho
Wrota k njebju wotewrjene.
Wopomń, cźłowjeſtwo wumožene,
Pucź nětł wurubany je
K Wótza ßwěrnej wutrobje!

Srudnym, pytazym pśchi rowje
Jesuß k měrej dopomha.
Měr budź ſ wami, tak wón ſtrowi
Tych, kiž jeho lubuja.
Tuž też ßmjercź mje njenaſtróźi!
O ja wěrju, też mi Boźi
Ssyn pśches ßwoju ſaßkłužbu
Pomha k wěcźnom' źiwjenju!

Khwalba, dźak a cześcź budź Tebi,
Jesu, luby Sbóźniko!
Kak Ty wudoby tu ßebi
Naß ſa Boże kraleſtwo!
S Twojej krwju nětk wucźiśćeny,
Ssym też k tomu wuſwoleny,
So mam jónu w wěcźnoſcźi
Dźěł na Twojej kraßnoſcźi. H. B.

Doßłowo.

Doßłowo k njedźeli Palmarum, k njedźeli konfirmazijow, a ſdobom ßłowo k Jutram, k ßwjedźenjej radośćźiwcje, ßylneje wěry do ſtanjeneho Sbóźnika, je ßłowo, kotreź je pólny marſchall Hindenburg pśchi kśchcźenizy jeneho ſe ßwojich wnucźkow prajił, wusnał: „Ja dźerżu ßwoje ßlubjenje: Sswojeho Jesußa ja njepuſchcźu!“

Maja naſchi młodźi — a pśchiſtajmy: mamy my dozyła — nadobniſchi a bóle pohonjazy a wabjazy pśchikład ſa to, ſchtoż rěka: ßlubicź a po ßlubjenju konfirmazije ßo měcź, ſ kotrymž prajimy, ſo chzemy kścheśćijenjo bycź a woſtacź, hacź tutón? Schědźiwy, wyßoko ſeſtarjeny pólny marſchall a preſident, kotryž je cźaß dołheho źiwjenja ßwojemu ludej a wótznemu krajej ßłużił w domiſnej a w polu, w měrje a we wójnje ſe wſchěmi ßwojimi mozami — a kak wulke běchu jeho mozy! — ſteji pśched nami jako ſtołp w ſokmjenju cźaßa a podeńdźenjow a ſteji jako ſtołp njehnujomny pśched kścheśćanami a njekścheśćanami a je ßam lute dopjelnjenje toho, ſchtoż kścheśćenjo pśchede wſchěm w tutych dnjach wuſnawaja: „Ja kścheśćijan ßym, ja kścheśćijan woſtanu!“ Schto mohł potom, hdyž tak prawje ſa tym hladaſch, po prawom tón abo tamny, a byrnjež jich to kopiza była tajkich, pścheczźiwo ßwojej wěrje a ßwěrje, hdyž na tutoho ſtareho rjeka hladaſch a po nim cźiniſch?! Tola niczo, jeliſo něſchto na tebi a twojim kścheśćijanſtwje je! Tuž woſtań ſ Hindenburgom pśchi tym: „Ja dźerżu ßwoje ßlubjenje: Sswojeho Jesußa ja njepuſchcźu!“

Duzy do ſchule.

Duzy do ſchule pśchińdu naſche małe najprjedy kemſchi, a niz jeno wone, ſ nimi ſtarſchej, ßwójba, woßada. A tam pśched Božim wobliczom ßłyſchimy wſchitzy hromadźe Boże ßłowo, tam woprujemy jemu dźak a khwalbu, próſtwy a dobroproſchenje, tam ßo kłonimy pod jeho požohnowanje. A bjes tutoho źane wěrne ſbožo, też źadyn ſbožowny kłód do ſchule!

Tuž dźimy wſchitzy ſ nimi ßobu kemſchi. Wone ßu tola ſ nami duzy po pucźu a wuknu wot naß — wuknu wot naß też: kścheśćijenjo bycź! Tuž dźimy ßobu kemſchi a proſchmy wo to, ſo bychmy ſamohli, jim ſ dobrym wucźerjom bycź, bywajo ſ dobrym pśchikładom we ßłowach a ſkutkach.

Wono je tak, kaž Sejleć śpěwa:

Na Tebje, Jesu, hlada
Ta ßyła dźěczatkow,
Pśchińcź k Tebi lubje żada
Do Twojich njebjeßow.

Tuž daj, ſo prjedy znaja,
Schtoż Ty naß wucźił ßy.
A kak do Božoh raja
Pucź ma bycź namkany.

K jubilejam miśijonſtwa.

Sſławny pucźowaŕ a mědomoſtny Sven Hedin je ſcźěhowaze wuprajił:

„Někotśi młoduſchzy, kotrymž niczo ßwjate njeje, měnja, ſo k dobremu waſchnju ßłuſcha, ßo ſ miśionami ſaběracź, ßo hordźo a je ſazpiwajo, a ßo ſcźiniwſchi jich ßudnik, ſaßudźowacź jich dźěło w ßłużbje kścheśćijanſtwa. Njech je wuſbytk njedźakowneho ſkutkowanja tutych miśionarow kajkiž chze, na kóždy pad je njeßebicźne wojowanje ſa ſprawne pścheßwědcźenje wobdźiwanja hódne. W cźaßu, w kotrymž telko wojowanja a pścheczźiwjenja jeneho pścheczźiwo druhemu, je cźi to kaž wumoženje, ßo pśchi ſkładnoſcźach w miśionſkich domach ſetkacź ſ cźłowjekami, kotſiž wojuja ſa dobrycze ßwětła na ſemi.“

Kaž je ſnate, ßu jubilejne dny ſakſkeho miśionſtwa, kotreź nětko 100 lět ſe ſjednoczenymi mozami ſkutkuje ſa to, ſo by jutrowne ßwětło ſeſkahdźało wſchitkim ludam, wot 6. hacź 9. junija.

Zyrkej a ſtat.

S **Cžeſkoſłowakiſkeje** běchu nowiny pišałe, ſo je ſnaty a wołzebje nětkole wjele mjenowany wjednik Němzow, Henlein, k evangelſkej wěrje pſchestupił. To wón też je, kak nětko k tomu dopišuja, ale hižo w lěcze 1926. Wón bu też w evangelſkim Božim domje ſwěrowany. Jeho mandželſka je ſe stareje evangelſkeje wołzady Aſch. — Na tole pokaſuja tohodla, dokelž ſo ida, jako bychu chzyli ſ njeevangelſkeje strony zyłemu hibanju, kotrež k wuſtupej ſ katolſkeje zyrkwje wabi a niczo politiſke nima, napowěžnycz, ſo njeje jenož nabožne hibanje.

W Ssowjetruſkej ſkutkuje bjesbóžne hibanje dale. We Nowgorod-Wolynſku w Kijewſkim wokrjeżu ſu orthodoxnu kathedralu a katolſku zyrkej rostſěleli a katolſkeju měſchnikow ſajeli a do wuhnanſtwa wotwjedli. W Shitoměru ſawrěchu dwě orthodoxnej a dwě katolſkej zyrkwi. Tohorunja ſu Wolhyniſkeho biſkopa ſajeli. A ruſki radio roſczele w 2000 hodžinach ſ 62 ſczelakami w 10 rěczach bjesbóžny programm.

Mexiko. Katolſzy biſkopja ſu ſo na krajnu wyſchnoſcz ſ tym žadanjom wobroczili, ſo by wona katolſku zyrkej w kraju pſchipóſnała a ſo bychu ſo ji wſchě Boże domy ſažo dałe, kotrež buchu jej wot lěta 1914 ſem wſate. Sdobom ſu woni katolſkich ſtarſchich namołwjeli, ſo ſwoje dźěczi do ſtatnych ſchulow njeſczelu.

Se Sserbow a ſ daloka.

Jutry maja w naſchej Łužizy wołzebity wuſnam: Tſoje pſchede wſchěm je wuſnamjenja: kſchižerjo, jejkakulenje, jutrowne jejka. Bjes dźiwa, ſo Łužiza, wołzebje Budyſchin a jenotliwe wſy, doſcz zuſych pſchiwabi. So by pſchi tym wſchěm był najwołzebniſchi wuſnam Łužizy, ſo jeje wobydlerjo ſwjecza ſ jutrownym Knjeſom žohnowane Jutry, jeho witajo w Božich domach kaž we ſwojich domach ſ džaknym a wyſkazym: „Tón Knjes je ſtanył, je ſawěſcze ſtanył!“ To pſchiwabi wſchudžom, też do najmjeńſcheje wjeſki, haj do kóždeho doma, do kóždeje wſy, to najlěpſche: jutrowne žohnowanje, jutrowne ſbožo, jutrownu radoſcz, a ſ toho pokhadża jutrowna móz a ſylnoſcz ſa dalſche žiwjenje a jeho ſtrachi a běды, jeho nadawki a cżeże. Tajke žohnowane Jutry chzył Bóh ſpožczicz Wam wſchěm. Ale ſa to dyrbimy ſo też pſchihotowacz. A to najlěpſche pſchihotowanje je, jemu wotewricz wutrobu, kotruž ſmy dowuhotowali ſ modlenjom.

Wutora po Jutrach budże lětża ſerbſki dźeń. Hewak bě to ſrjeda po Jutrach. Tuž doſwjeczmy tſeczi dźeń Jutrow ſ tym, ſo w Budyſchinje ſo na wuhotowanjach tutoho ſerbſkeho dnja ſobu wobdźělimy. Maczica Sserbſka ma ſwoju jutrownu ſhromadźiſnu popołdnju ½3 hodźin. Jeje porjad je: 1. Rosprawy. 2. Pſchednoſchk: Naſcha rěcz po ſerbſkim kraju — ſ pokaſkami. Knjes dr. Wirth ſ Małeho Machowa pola Barlina. 3. Wſchelczišny. Wotrjady ſeńdu ſo dopołdnja w 10 hodźinach.

S **Drježdżan.** Ssobotu 4. t. m. běchu ſo ſobuſtawy towarſtwa „Czornoboha“ k porjadnej ſhromadźiſnje ſeſchli. Spominaſche ſo na pſchedńdu, kiž na ſamſnym dnju w Bukezach pſchebywaſche, hdyž woſwjeczenje ſloteje konfirmazije nawjedowaſche. Ssmy jeho ſaſłužby pohódnoſczili, ſchtoż we Sserbſkich Nowinach pod napiſmom: Pětr Kowař, ſerbſki moleŕ bě rospiſane. Potom poſkiczi jedyn ſe ſobuſtawow mały referat wo naſchich doczaſnych a tuczaſnych pěſnjerjach. S baſnjemi Czíſchinſkeho ſapoczawſchi pſchedczita wſchelake pěſniczki Lajerta, Krjeczmarja, Schewczika, Saleſkeho, Skale a njeſapomniteho P. Wicżaſa. Naſche ſpěwy, kiž je ſwjetſcha H. Sejleŕ ſpiſał, na kóždej ſhromadźiſnje ſpěwamy. So bychu też Němzy pohlad do naſcheje literautry měli, ſo pſchełožkaj „Rjana Łužiza“ a „Hory módre, ja waż ſnaju“ pſchednjeżeſchtaj. (Krawzowy pſchełožk.) Tute poſkiczenje ſo ſ džakom pſchija a po wſchelakich dorjadowanjach ſo ſhromadźiſna ſkónczi.

W Barlinje je Boži dom Sswjateje Trojizy nowe piſchczele abo byrgle doſtał. S nimi ſu ſtajili pěni klinczazy pomnik wulkemu pólnemu marſchallej Hindenburgej na kotrehož ſmy drje wſchudžom też runje nětkle w czażu konfirmazijow ſpominali jako na njebojaſliweho a ſwěrneho wuſnawarja kſcheſczijanſkeje wěry. Mjenuje je: „Hindenburg-Gedächtnis-Orgel“.

Jericho. Tam, hdyž je tuto měſto ſtako, ſu ryli a pſchepytowali a ſu mnoho ſajimaweho a ważneho namakali. Wězywuſtojni praja, ſo je měſto jara ſtare, na 8000 lět, a ſo ſu 17 dobow cłowjeſkeje kultury ſwěſczili. A ſa najſtarſchi czaż maja tam natwarjeny wołtař ſa wěſty.

Biblíſki pucznik.

Jutrowniczka, 12. haprleje: Ja chzu waż wumóz a budżecże požohnowanje. Njebojcże ſo a pożylńcże ſwojej ruzy. Sach. 8, 13. — Dżeńż Boži Ssy ma dobycże, kiž ſ cżémnej' ſmjercże ſtanył je, halleluja, halleluja, w wſchej bójſkej móznej kraſnoſczi; tuž ſmy my ſ toho wjeſeli. Halleluja, halleluja! K. 122 1. — Jan. 11, 25. 262. — Pſ. 118, 16—24.

Druhi ſwjedżeń jutrow, 13. haprleje: Jeſuſ Khryſtuſ je ſmjercżi móz wſak, žiwjenje pak a njeſachodnoſcz na ſwětło pſchinjeſł pſches to evangelion. 2. Tim. 1, 10. — Jeſuſ, mój dźěl, žiwy je, jeho ſboże je też moje. Jemu ſwjecżu žiwjenje, wutrobu a myſle ſwoje. Sſkabeho wón pożylnja; to je moja nadżija. K. 128, 4. — Sjewj. Jana 1, 17—18. — 1. Kor. 15, 50—57.

Wutora, 14. haprleje: Knjes je mje póſłał, ſo bych khudym pſchipowědał to evangelion, ſo bych ſahojił roſłamane wutroby, ſo bych prědował jatym wopuſchczenje a ſwjaſanym wotwjaſanje. Jeſ. 61, 1. — K. 134, 7. — Luk. 24, 36—53. — 2. Mójſ, 33, 12—23

Ssrjeda, 15. haprleje: Bóh pak wſchitko pěknje we ſwojim cżaſu cżini. Prědaŕ 3, 11. — K. 123. 6. — Hebr. 1. — 2. Mójſ. 34, 1—14.

Schtwórtk, 16. haprleje: Knjes ſłyſchi moju pokornu próſtwu; Knjes woſmje horje moju modlitwu. Pſ. 6, 10. — K. 140, 3. — Hebr. 2, 1—8. — 2. Mójſ. 34, 27—35.

Pjatk, 17. haprleje: Mój wotrocżk Mójſas je w zyłym mojim domje ſam ſwěrny. = Mójſ. 122, 7. — K. 132. — Hebr. 2, 9—18. — 4. Mójſ. 6, 22—27.

Ssoboła, 18. haprleje: Njebjeża ſu pſches ſwowo Kjeſowe cżinjene a wſchitko jich wójſko pſches Ducha jeho erta. Pſ. 33, 6. — K. 120. — Hebr. 3, 1—14. — 1. Mójſ. 32, 22—31.

Liſtowanje. Sa Quaſimodo poſtaji k. w. ſ. S. — Sa Miſ. Dom.: K. w K. — Sa Jubilate: W. w B.

Kni. L.: Wulki dźak! Jeli ſo móżno, pſchińdże. Bě tu hižo podobneho. Redaktor.

Samotwity redaktor farat Wyrgacz w Nošacżizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczenoſczi krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſczernje w Drježdżanach wot Hłowneje ſerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cżiſchcz „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadża kóżdu ſobotu a płacżi ſchtworcżelětnje 108 pjenjezkow

Cžišło 16

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźełał,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 19. haprleje 1936 | Bautzen

Quasimodogeniti.

Luk. 24, 31—35.

Jutry žu žo minyłe. Serbski lud je ſ cžrjódami, ſ najmjeńſcha w někotrych wožadach, žwoje Boże domy pjelnił hacž na pożlednje městna. Tu k njebježam sběhaſche wěryžyny, jutrowny kěrluſch wutroby:

Mój Jeſuž žiwy ſ rowa ſtanje!
Schtó ſtrachuje žo wumrěcža?

Tam ſažo žo wožadni mjes žobu napominachu:

O ſcželcže pſchewinjerjej palmy!
Knjes Jeſuž Khryſtuž dobył je!
Ssej wješ'le ſanoſchujcže pſalmy,
Kiž płakali pod kſchižom ſcže!

Schtó wupowěda radoſcž a wokſchewjenje, móz a pożylnjenje, kiž žwjate jutrowne ſcženja kóžde lěto ſnowa do huſto wurudźenych, tyſchenych cžłowjeſkich duſchow lija. Krótko do jutrow žym ſ dźěcžimi wſchitke jutrowne žwjate ſcženja ſnowa cžitał. Najbóle nutrne a hłuboko ſapſchimnjene běchu dźěcži, hdyž žebi jutrowne ſcženje wo wucžobnikomaj na pucžu do Emauža wotewrichmy. Tu bě jim bjes wjele wukładowanja wſcho ſroſumliłe. Tu bě, kaž tuto ſjewjenje ſtanjeneho Sbóžnika žo njeby ſtało pſched wrotami Jeruſalema, ale w žerbſkim kraju, a niz pſched 2000 lětami, ale lětža na prěnjej jutrowniczzy. Tu bě wſcho tak ſe žiwjenja wſate, ſo bě, kaž bychmy ſ Kleofažom a ſe ſcženikom Lukaſchom my žami na pucžu ſe ſtanjenym Sbóžnikom ſchli a jeho ſ wocžomaj na tamnej dróſy widźeli.

Do žmjercže wurudźenaj dźetaj tamnaj wucžobnikaj po žwojim pucžu. Noha ſtupa do Emauža, ale wutroba jimaj hiſchcže krwawi pod kſchižom na Golgatha. Pucž jeju pſches paradiſki kraj wjedže. Sswětłe, žłónczne pruhi hona wobžwětluja. Semja je žo najrjeńſchu draſtu woblekła, ale wonaj wo ſeńſkej kražnoſczi we žwojej ſrudobje niczo njewidźitaj. Tak žu ſańdźene jutry ſto tyžazy ſ měſchczańſkich murjow won khwatali, pytajo žwětło a žłónzo a ſeleny kraj a móz a wokſchewjenje ſa dalſche dźěło. Zyle derje. Boža ſtwórba wožebje nětk w nalětnym cžažu je też mózna přědarka Božeje luboſcže a ſjewjeńka jeho mozy a dźiwow, ale to je tola błud, hdyž žy žwoje jutry žwjecžił jenož wonkach na horach a w lěžach. O dajcže cžłowjekej žwětło a žłónzo a nalětnu kražnoſcž, lěžow ſchumjenje a ptacžkow spěwanje, ale wſmicže jemu wěru a Boże žłowo a nadźiju wěcžneho žiwjenja, a wy ſcže jeho ſcžinili khudeho a njeſbožowneho. Nawopak, pożylńcže jemu ſ Božej pomozu khabłazu wěru, pomhajcže jemu, ſo žwojeho ſhubjeneho Sbóžnika ſažo namaka, płodźcže do njeho dowěru na Božu luboſcž, proſchcže nutrnje, ſo by ſ wami ſažo wěricž a wuſnacž a ſpěwacž mohł: „Schtož cžini Bóh, to dobre je!“ a wy ſcže jeho troſchtneho a žylneho a wježeleho žamo pod kſchižom ſcžinili a jemu w domje a we wutrobje žwětło ſažwěcžili, kiž žana njewěra a žadyn žwět a žana žmjercž jemu wuhažnycž njemóže. Njejſtaj tutaj pucžowarjej ſa to žwědkaj? Se žylſojtym wóczkom dźetaj žwój pucž pſches paradiſki kraj. Wonaj rěcžitaj wo tym, schtož je žo w žudnym domje Pilata, na martrownym pucžu, na nopowiſchczu ſtało. Jedyn praſcha žo druheho. Bratr wuſkoržuje žwoju ból wutroby bratrej, ale pokoj žadyn nima, wotmolwjenje žadyn njewě, ſroſumicž Boże pucže žadyn njemóže: Cžehodla dyrbjeſche tón wulki, kražny a žwjaty mjes ſłóſtnikomaj wumrěcž? Cžehodla dyrbjeſche ſłóſcž a hida a cžłowóſki hrěch a njeprawda dobycž? Hdže je Bóh? Njeje wón wjazy tón žwjaty a prawy a wſchehomózny? Ty njebjeſki pomozniko žwojeho Israela, hdže žy ty?

W tutych najcžěmniſchich wokomiknjenjach žo jimaj na pucžu zuſobnik pſchida. Wón ma ſ nimaj tón žamy pucž

Wonaj njeſnajetaj a njeſpósnajetaj jeho, ale, hdyž je nusa najwjetſcha, je Boža pomoz najbliſcha! Jutry tu ßu na puczu do Emaußa.

„Czehodla ſtaj tak ſrudnaj?“ ßo zuſbnik praſcha, a nětk wuſkorżitaj jemu wuczobnikaj ßwoju nuſu a wußypataj jemu ßwoju wutrobu a wotkryjetaj jemu ßwoje potajne myßle a wuſnajetaj ßo jemu jako wuczobnikaj Jeſußowej a po małej khwili je jeju ſrudoba ßo do wjeßela a jeju njewěra do wěry pſchewobrocżiła. Jutry ßmy ßwjeczili. Kak ſbóżny je tón, kiž tutoho zuſbnika ſa pſchewodżerja pſches żiwjenje ma! O Knjeże Jeſu, pſchińdź też k nam a woſtań pola naß!

W duchu nětko po jutrach do naſchich ßerbſkich domow ſaſtupju. Każ tutaj dwaj, tak dżemy my wſchitzy po naſchim puczu pſches żiwjenje. Tu jedyn zyle ßamlutki po ßwojej dróſy ſtupa. Jedyn po druhim, kotrehoż je lubował, je jemu ſemrěł. Tam bydli bratr ſ bratrom w domje a tam ſaßo ßotra ſe ßotru. Tam dżetaj mandżelſkaj wot wěrowanſkeho woltarja hromadże pſches wjeßele a ſrudobu żiwjenja. Tam ſaßo je puczowarjow hiſchcże wjazy w domje, kiž po ſeńſkej dróſy ßwój pucz pſches żiwjenje w luboſczi hromadże czahnu. O, ſo by ſa naſch ßerbſki lud a wſchitke jeho ſtawy a domy na wſchěch naſchich puczach Jeſuß naſch pſchewodżeŕ był! Ale hlej! tam je dom, kiž je wotewrjeny ſa wſcho, ſchtoż tuta ſemja ſkiczi, ale ſa praſchenja wěry a Božeho ßłowa a wěczneho żiwjenja tu njeje żaneho ſroſumjenja, żaneje khwile, żaneje wutroby. Khudy dom! Tam ſaßo je cżeżke horjo do domu ſaczahnyło. Ssyn je wumrjeł. Wjele nadżije je ßo ſniczilo. Najlubſche je ßo pohrjebało. Hdyž nětk njebjeſki zuſbnik ßo praſcha: „Czehodla ſcże tak ſrudni we waſchim domje, na waſchim puczu pſches żiwjenje?“ doſtanje wotmolwjenje: „Sa naß ani na ſemi ani w njebjeßach żaneho troſchta a pomozy wjazy njeje. Jutry ßmy ßwjeczili! Naſch ſ rowa ſtanjeny Knjes ßo kłapa wo durje naſchich ßerbſkich domow a chże naſch pſchewodżeŕ bycz pſches żiwjenje. Wotewrimy jemu dom a wutrobu!

Ale hiſchcże ßmy na puczu do Emaußa. Nětk ſapoczńje ßo tam pod módrym njebjom Boża ßłużba, tak hłuboko natwarjaza a wutroby wokſchewjaza a wěru poßylnjaza, każ je ßo lědma hdy ſaßo ßwjecziła. Prědaŕ je Khryſtuß ßam, tón rowa pſchełamaŕ, a to wulke wopſchijecże jeho prědowanja je: „Njedyrbjeſche Khryſtuß wumrěcz a do ßwojeje kraßnoſcże ſańcz?“ Se ßwojich rowow ſtawaja czi wulzy ßwědkojo ſtareho ßluba, Mójſaß a Abraham, Jeſajaß a wſchitzy profetojo. To bě najſbóżniſcha hodżina zyłeho żiwjenja ſa teju dróhowarjow! To běchu jutry na puczu do Emaußa! Każ tu, tak rěczi tón ſ rowa ſtanjeny też dżenża hiſchcże k nam we ßwojim ßwjatym ßłowje. Twoja biblija tola njejßu morwe pißmili, ale tu je Boži duch a bójſka wěrnoſcz a njebjeſka móz a wěczne żiwjenje!

Ale nětko ſtejimy pſched domom w tamnym měſtaczku w rańſchim kraju: O njeje to kraßna modlitwa ſa naß wſchěch: „Knjeże, woſtań pola naß?“ Njeje to ßylna modlitwa ſa naß kóżde ranje, hdyž njewěmy, hacz ßo ſtrowi ſaßo domoj wrócżimy a kóżdy wjeczor, hdyž njewěmy, hacz rano ſaßo wotucżimy? Njeje to troſchtna modlitwa ſa naß, hdyž wſcho naß wopuſchczuje, ſo by tón ſ nami był, kiž nihdy njewumrje a wěczńje woſtanje?

Kak rad naſch Knjes ßwěrnu modlitwu wußłyſchi. Wón ſaſtupi do domu. Kak rad chże ſaſtupicz też do twojeho domu. Wón łama khlěb, modli ßo, dżakuje ßo, żohnuje dar Boži a da jim jón. A hlaj! nětko duſchi ßwojeho ſhubjeneho Sbóżnika widżitej! Hnadypołne jutry! O ſo bychu nam wſchěm date były! Runje chżetaj wuczobnikaj jeho ſapſchimnycz, każ Marja w ſahrodże, chżetaj k njemu ßo modlicz, każ Domaſch tydżeń poſdżiſcho: „Mój Knjeże a mój Bożo!“ Dha ßo wón ſhubi. Wóczko jeho wjazy njewidźi, ale wutroba jeho ſakhowa a wěra ßo jeho dżerżi. Wokomiknjenja, w kotrychż nam je, każ by naſch Sbóżnik widomny pſchi naß był a ſ nami pſches żiwjenje ſchoł, njetraja dołho. S modleńſkich hodżin dyrbiſch won na polo wſchědneho dżěła, ſ wulkeho wjeßela, kiž Bóh wobradźi, dyrbiſch pod kſchiż, ſ kraßnych ßwjedżenjow, każ jutry ßu, a ſ natwarjazych Božich ßłużbow dyrbiſch do wojowanjow żiwjenja, do běbow a ſtrachow. Wóczko Knjeſa wjazy njewidźi, ale wutroba ßo we wěrje jeho dżerżi. O, njejßu to ſbóżne jutry?

Wón ſ tobu dże, każ zuſobnik, kotrehoż njeſnajeſch,
A wotewri czi wutrobu, ſo jeho lubujeſch.
A poßłuchaſch ty nutrnje na ßłowa njebjeſke,
Kak duſcha twoja hori ßo, hdyž Jeſuß ſ tobu dże.
A ßy ty jeho namakał, ſo je wón wodżeŕ twój,
O proſch we wěrje wobſtajnej: „Mój Jeſu, woſtań mój!
Njedżěł ßo nihdy wote mnje, tebi ßo dowěrju,
Hdżeż bydliſch ty we wutrobje, tam ſbóżne jutry ßu!“

Quaſimodogeniti.

Hłóß: Jedyn je ſ kralom.

Khryſtuß je ſtanył! Tuż khwalobne pſalmy
S ertom a ſ wutrobu ſanoſchujmy!
Kóżdy ſcżel Sbóżnikej dżakomne palmy;
S Bohom pſches Njeho nětk ſjednani ßmy.
Sa naſche hrěchi Wón we ßmjercżi poby,
Slemi móz ßmjercże a żiwjenje doby!

Khryſtuß je ſtanył! O póßelſtwo kraßne!
Nóz ſaſchła, ranje je ſaßwitało;
Jutrowne ßłónzo nam ſeſkhadża jaßne,
Srudoby, ſkórżby wſchej', woſtajmy ßo.
S wěru do njebjeß njech duſcha nětk hlada,
Pſches Khryſta kczeje tam prawdoſcz a hnada!

Khryſtuß je ſtanył! Tak Sbóżnikej ſpěwa
Stwórba też ſ naléczom wotucżazym;
Ty pak chżeſch mjelczecz, hdżeż wſchitko tu kczéwa,
Myßlam ßo podawacz pokhmurjenym?
Poßłuchaj tola: Dom ſ zuſby ßo ſwoni!
Pokoj ßo tebi, troſcht do duſche roni!

Khryſtuß je ſtanył! Njech ſtaroſcz naß tyſchi —
Kamjeń ßo lěha nam na wutrobu;
Wumóżnik ſdychnjeńczka k njemu wſchě ßłyſchi,
Sſłónzo Wón wěczńemu ſacżěri wſchu.
Staroſcże kamjeń Wón ſ wutroby wali,
So bychmy w dowěrje krucżiſcho ſtali.

Khryſtuß je ſtanył! Nětk ßobu ſ nim poſtań
S hłubiny hrěcha a njeprawdoſcże;
Sa nim krocz, we nowym żiwjenju woſtań,
Stary běh tebi nejch próſdny row je.
Je-li ſo ſ Khryſtußom we ßwětle khodżiſch,
Też ßo ſ nim junu tam w njebjeßach wodżiſch!

Khrystuß je ſtanył! Tuž njeboj ßo rowa,
Komorku twoju Wón wußwjeczik je,
Cžęko ßo do njeje na khwilu khowa:
Junu ßu Jutry, hdžeż ſbudźi Wón cże.
Potom S nim póńdżeſch do kraßnoſcże raja,
We kotrymž Salemſke palmy ßo haja!

K. A. Fiedler a J. W.

Jeſuß, moja nadźija.

Tak ßmy ſpěwali Jutry a ßmy ſ tutym kěrluſchom ßebi pſchißwojili a druhim dale pſchipowjedali jutrne wyſkanje prěnich kſcheſcźijanow: „Tón Knjes je ſtanył! Tón Knjes je ſawěſcże ſtanył!“ A Bóh daj, ſo je to wſchudźom ſ wutrobow klinczało a ſaßo do wutrobow klinczało!

S wutroby je něhdy wuklinczał naſch kraßny jutrny kěrluſch: „Jeſuß, moja nadźija.“ A wón je ſaklinczał, dokelž tuta wutroba ſbóžnje ſacžu njepowalnu jutrnu wěſtoſcź: „Jeſuß Khrystuß je ſtanył a je žiwy, je ſawěſcże žiwy,“ a to pſchi ßmjertnym łožu jeneho ſ wulkich němſkeho luda.

Friedrich Wilhelm, wulki kurwjeřch Braniborſkeje ſawoła mrějo: „Ja wěm, ſo mój Wumóžnik je žiwy a ſo wón mje ſbudźi ſe ſemje!“ Jeho pobožna mandźelſka Luiſa Henrietta bu ſ tutym wuſnacžom a ſ tajkim ſbóžnym wotßalcźehnjenjom hłuboko hnuta. Wona je wobkhowała a rospominała tute ßłowa a tutu ſbóžnu hodźinu w ßwojej wutrobje a je to, ſchtož je naſhoniła a ſchtož w ßwojej wutrobje ſacžuwaſche, wuſpěwała ſ kraßnym kěrluſchom: „Jeſuß, moja nadźija.“

A runje tutón kěrluſch je ſamohł w ßmjertnej hodźinzy tak někotru duſchu, kotraž wotßalcźehnjeſche, troſchtowacź a ßylnicź, a tak něktoru wutrobu, kotraž pſchi ßmjertnych łožach a kaſchczach žarowaſche, ſ troſchtom wokſchewicź. A my ßmy jón nětk jutry ſaßo ſpěwali. A wot Jutrow džemy. Bóh daj, ſo ßmy wſchitzy, njech po lětach ſtari abo młodźi, młodźi w jutrnej wěrje, w jutrnej wěſtoſcźi. My tola wſchitzy ßebi pſchejemy, ſo bychmy też my ßo ſ tutym kěrluſchom ſtroſchtni a połni jutrneje wěry modlicź móhli, hdyž pſchińdże naſcha ßmjertna hodźina, a ſo bychu mohli cźi, kiž naß ras k rowu pſchewodźeja, ſ tutym kěrluſchom ßo troſchtowacź, jón nam ſpěwajo, wjedźo, ſo ßmy ſbóžnje wumrěli we wěrje do žiweho Sbóžnika. Tuž pak, kaž pak dyrbimy my to wot nětk žiwi bycź w jutrnej wěrje a wuſnawacź w dobrym a njedobrym cžaßu, pſched pſchecźelemi a njepſchecźelemi, ſo jutrni kſcheſcźijenjo ßmy, žiwi ſe žiwym Sbóžnikom Jeſußom Khrystußom!

Jutrowna radoſcź.

Młody džeń, kiž dźenßa rano ßwita,
Wjeßelu nam powěſcź pſchinjeßy:
Žiwy Sbóžnik cźicho Waß wſchěch wita!
Wjeßel ßo, ſchtož wo njcho tu žaruje!
Jeſuß žiwy ſ rowa ſtanył je!
Nowe žiwjenje ſ nim ſtwórba dycha,
Nalětne ßo kcźenje ſapocžinje,
Kuſlokraßna, pißana tak pycha.
Nowy kěrluſch radoſcź ßebi ſaſpěwa.
Sbóžnik žiwy ſpěwy pſchewodźa.
Tajki młody, pyſchny džeń to je,
Kaž też nowe narodźene dźěcźatko.
Moßaſny ſwón ßwoje ſwonjenje
Scźele do bliſka a daloko:
Pytajcże nětk Sbóžnika ßej žiwho!
Po kemſchazej ſchcźeżzy wobliczа ßo ßměwaja
Pola młodoh', ſtaroh' kemſcherja.
Boha cześcźi ſchkowroncźk ſpěwajo,
Sběhajo wyßoko ßo k mróczelam.
O derje, derje wſchěm tu cźlowjekam! Ł.

20. haprleje.

Narodniny kanzlera a wjednika! Adolf Hitler narodźi ßo 20. haprleje 1889 we wßy Braunau, kotraž ma woßebje ſrudnu dopomnjeńku na Napoleonowe wójny. Da tola tam Napoleon I. knihikupza Palma ſatſělicź.

Kanzler a wjednik Adolf Hitler njeſteji runje nětkle niz jeno pſched ßwojim němſkim ludom, ale też we wſchej ſjawnoſcźi pſched zyłej Europu, haj pſched zyłym ßwětom. Je dźě wón tola niz jeno ßwój lud, ale też zyłu Europu haj zyły ßwět runje w poßlednim cžaßu ſtajił pſched najważniſche rosßudźenja.

A hdyž je wón tehodla ſwołał zyły lud, ſo by ßwojej koleni ſhibował pſched Bohom, je też runje dźeń jeho narodninow tón dźeń, na kotrymž jeho dla a ſa njeho zyły lud ßwojej koleni ſhibuje pſched Bohom, ßo džakujo a dobroſcho.

Kanzler a wjednik Adolf Hitler je tola runje 28. měrza wulke wuſnacże wuſnał pſched zyłym ludom a ſjawnje a doraſnej doſcź wuprajił, ſchto je po jeho myßli wěra a wuſnacże němſkeho luda, a ſchto je tak też ſałožk ſa wſcho, ſchtož ßo noweho twari w ludu, a ſchto je móz, ſo ßo to też dokonja k ſbožu luda a kraja: wěra do Boha.

Tuž ſtupmy we wěrje do Boha pſched Boha a proſchmy, ſo chzył wón ſchkitacź a žohnowacź wjednika, ſo by tutón wſcho to, ſchtož po Božej woli dobre a ſbožo ſa zyły lud a zyły kraj — haj ſa ßwět — měł a mohł dokonjecź tak, kaž to Bohu k cześcźi, ludej a krajej pak k žohnowanju!

Njeßwjertne mylenja.

Esnadź ßo troſchku džiwaſch tuteho napißma dla. To je napißmo lětaka abo plakata, kotryž je farař Stark-Magdeburgſki wudał. S nim chze wón rosjaßnicź ſnate wuprajenje Friedricha Wulkeho: „Jeder ſoll nach ſeiner Faſſon ſelig werden“, dokelž tuto wuprajenje tak a hinak trjebaju, dokelž jo pſchecźiwo kſcheſcźijanſkej zyrkwi wužiwaja a dokelž ſ nim pruſkemu kralej pſchipißuja, ſchtož w tutych ßłowach njeje. Tuto ßłowo je też w naſchich woßadach huſto doſcź ßłyſchecź, tohodla tu podamy, ſchtož tamny plakat ſa wujaßnjenje zyłeje wězy podawa. Rěka tam něhdże tak:

„Tuto ßłowo: „Jeder ſoll nach ſeiner Faſſon ſelig werden“, ſroſumja ſwjetſcha tak, jako by kral ſ nim prajił, ſo móże ßebi kóždy tu nabožinu ſhotowicź, kotraž ßo jemu runje lubi, a po njej žiwy bycź. To pak je mylenje, a to ſtraſchne. Wono dale žerje kaž rak a kaſy, pſchipowjedanje evangelija a ſchkodźi duſchepaſtrſkemu ſkutkowanju.

Schto je pokhad tuteho ßłowa? Kak a hdy bu prajene?

Bórſy po tym, ſo bě kral Friedrich knježerſtwo pſchewſak, rosprawjeſche 31. meje 1740 jedyn ſ jeho miniſtrow wo tym, ſo doſtawaju dźěcźi ſtarſchich, kotſiž do ſwjaſka wójſka ßłuſchachu, w katolſkich ſchulach nabožne roswucžowanje a ſo ßu tak na to pokaſane, ke katolſkej wěrje pſcheſtupicź. Tohodla rosprawjeſchtaj 22. junija 1740 miniſter von Brand a preſident konſiſtorija v. Reichenbach wo tutej naležnoſcźi kralej a wuproßyſchtaj ßebi jeho rosßudźenje wo tym, hacž maja ßo katolſke ſchule dozyła wotſtronicź, tak ſo bychu wſchě dźěcźi we tak mjenowanych ſimultanſchulach ßwoje roswucžowanje

měłe. Kral wotmolwi na to: „Die Religionen müſſen alle tolerirt werden und muß der Fisial nur das Auge darauf haben, daß keine der anderen Abbruch tue; denn hier muß ein jeder nach ſeiner Faſſon ſelig werden.“

Sſłowo „Faſſon“ je tu něhdźe to, ſchtož je „Konfeſſion“ a myßl kraloweho ßłowa je bjes dwěła ta: Kóždy ma bycź w tym nabožnym ſjednoczenſtwje a w tej konfeßiji — w tym wěrywuſnaczu — ſchkitany, w kotrejž je ßo narodźił a w kotrejž bu wocźehnjeny.

To je troſchku hinak potajkim, hacź to tak nětkotryžkuli tuto ßłowo nałožuje a trjeba, woßebje też nětkle w rosßadźowanjach naſcheho cźaßa. W nim njeje žane wołóženje ßwědomnja w nabožnych wězach, ně, runje ſ tutym ßłowom ßy pokaſany na to, ſchtož wot młodoſcźe ßem, ſchtož wot ſtarſcheju ßem ßy měł w nabožnym žiwjenju a na to, ſchtož je wot kſchcźenizy ßem twoja wěra, twoje wuſnacźe. Tohodla je dobre, ſo ßo to, ſchtož drje je tu a tam też woſjewjene było, ſ tajkim plakatom wſchěm pſched woczi ſtaji a ſ tym to ſpóſnacźe, ſo to też po woli Wulkeho Friedricha njeje było, ſo móže kóždy ßebi waſchnje wěry a nabožiny ſtworicź a po tutym waſchnju ſbóžny bycź, kaž ßo to jemu runje ſpodoba.

Sserbja w Awſtraliſkej.

K tutomu naſtawkej w naſchim njedźelſkim cźaßopißu „Pomhaj Bóh“ piſche nam ßwěrny cźitaŕ, knjes Jan Roſtok ſ Wulkeho Wjelkowa, ſcźěhowaze:

„Bratr mojeje prěnjeje mandźelſkeje, blidaŕ Jan Wicźas, rodźeny 1853 we Wulkim Wjelkowje, wucźahny w lěcźe 1878 do Ameriki, hdźež něhdźe lěto we hłownym měſcźe Newyorku dźěłaſche. Wot tam pſchecźahny do Neu-Südwales w Awſtraliſkej, hdźež na wſchelakich měſtnach ſkutkowaſche. S Jendźelcźanku ßo woženiwſchi, pſchecźahny do hłowneho měſta Sydneya. Tu ßamo na nowotwarje evangelſkeje zyrkwje pomhaſche. Pſchewyßoku ſtarobu tam njedozpi. Pobywſchi na jenej ſ tamniſchich kupow w morju, ſkhori na žołcźinu a wumrě 12. hodownika 1891 na tutu khoroſcź. W běhu ßwojeho pſchebywanja w dalokim ßwěcźe pißaſche wjele ßwojim pſchiwuſnym do domiſny naſcheje Łužizy. Snutskownje woſta ßwěrny ßwojemu Sserbſtwu hacź do ßmjercźe. — Njech ſpi derje w dalokej ſemi.“

Zyrkej a ſtat.

Stipendium ſa bohoßłowzow, kotſiž na Lipſcźanſkej univerſicźe ſtuduja a ßerbſkeje rěcźe ßu abo ßerbſku rěcź wuknu, je ſa tutón ſemeſter ſaßo wupißane. Samołwjenja maja ßo hacź do 1. junija t. l. na krajnozyrkwinſki hamt w Drjeźdźanach — Dresden-A., Lukasſtraße — wotedacź. Mjes papjerami, kotrež maja ßo pſchipołożicź, ma też bycź pſchilubjenje, ſo chże ſtudenta poſdźiſcho němſko-ßerbſku faru a woßadu pſchewſacź. Stipendium, kotrež je 300 hr. wulke, da krajnozyrkwinſki hamt jenemu zyłe abo jón rosdźěli na wjaz ſamołwjerjow. — Sa tuto wulke ſtipendium ßu naſche ßerbſke woßady krajnej zyrkwi dźak dołžne. Wono je wulka pſchipomoz runje nětkle, hdyž je ßwójbam tak cźežko, ſtudium ßyna ſapłacźicź.

S **hibanja „Deutſche Glaubensbewegung“**, pſchikhadźeja powjeſcźe, kotrež maja ważneho na ßebi. Dotalny wjednik hibanja Hauer je ßwoje wjedniſtwo ſłožił a hrabja Reventlow je ſ tuteho hibanja wuſtupił. S tym je tuto hibanje, kotrež też nowopóhanſke mjenuja, ſhubiło dweju wuſnamneju mužow ſe ßwojeho wjedniſtwa, kotrajž ßo prózowaſchtaj, ſ hibanja ſcźinicź wjaz hacź jenož ſaprěwanje kſcheſcźijanſtwa a wojowanje pſchecźiwo kſcheſcźijanſtwu. „Nowa pobožnoſcź“ njech też niz kſcheſcźiajnſka, dyrbjeſche ßo po jeju měnjenju tuto hibanje ſcźinicź.

Se Sserbow a ſ daloka.

S **Minakała.** Pſched dwěmaj njedźelomaj bě Bokmonczka, na kotrejž je jich wjele paczeŕſkich dźěcźi ßwój kſchcźeńſki ßlub wobnowiło; bórſy ſaßo ßo nowa paczeŕſka wucźba ſapocźnje, ſo bychu dźěcźi hłowne wězy ßwojeje kſcheſcźijanſkeje wěry ſeſnałe, kotruž chżeja potom pſched Knjeſowy woltarjom kaž w žiwjenju wuſnacź a po kotrejž dyrbja khodźicź. Hakle wot konfirmazije je kſcheſcźijan woprawdźity ſtaw ßwojeje zyrkwje a ma połne zyrkwinſke prawa. Tam a ßem namakamy hiſchcźe doroſcźenych, kiž njejßu ßwój kſchcźeńſki ßlub wobnowili a kiž tehodła prawe ſtawy zyrkwje njejßu. Tajkim woßadnym ßo pola naß hiſchcźe ras ſkładnoſcź poſkiczi, to, ſchtož je ßo w prawym cźaßu ſkomdźiło, nětko cźinicź. Pſchichodny pjatk ßo tehodła konfirmazijſka wucźba ſa doroſcźenych ſapocźnje. Konfirmazija budźe krótko do Sswjatkow.

Bibliſki pucźnik.

Quaſimodogeniti, 19. haprleje: (Jako nětk narodźene dźěcźatka. 1. Pětr 2, 2.) Kotrymž niczo wo tym njeje pſchipowjedane, cźi ßami budźa jo widźecź, a cźi, kiž niczo wo tym ßkyſcheli njejßu, budźa jo ſroſumicź. Jeſ. 52, 15. — Je dźeń hiſchcźe daloko? Na paſtwach ßo ſelenjuje, Boża kraßnoſcź ſkhadźejo póhanam ßo pſchibliżuje; ßwětko ßlepi żadaja: Jeſuß dźerži ßlubjenja. K 221, 2. — Jana 3, 3. — 1. Kor. 15, 50—57.

Pónđźela, 20. haprleje: Ja, ja ßym tón Knjes, a żadyn druhi Wumóżnik njeje khiba ja. Jeſ. 43, 11. — K. 619. — Pſ. 95. — 4. Mójſ. 10, 29 hacź 11, 15.

Wutora, 21. haprleje: Ja ßym towarſch wſchitkich, kotſiž ßo tebje boja a twoje pſchikaſnje ſakhowaja. Pſ. 119, 63. — K. 464. — Hebr. 4, 1—13. — 4. Mójſ. 11, 16—35.

Ssrjeda, 22. haprleje: Ja dźakuju ßo tebi, ſo ßy mje wußłyſchał a mi pomhał. Pſ. 118, 21. — K. 394. — Hebr. 4, 14—5, 10. — 4. Mójſ. 12, 1—11. 13—15.

Kchtwórtk, 23. haprleje: Ja chżu ſpomnicź na ßwój ßlub, kotryž ja ſ tobu ſcźinił ßym we cźaßu twojeje młodoſcźe, a chżu ſ tobu wěcźny ßlub ſcźinicź. Ezech. 16, 60. — K. 267. — Hebr. 5, 11—6, 8. — 4. Mójſ. 13, 1—3. 17—33.

Pjatk, 24. haprleje: Wſchitkón wodych njech khwali teho Knjeſa! Halleluja! Pſ. 150, 6. — K. 610, 2. — Hebr. 6, 9—20. — 4. Mójſ. 14, 1—19.

Ssobota, 25. haprleje: Njebjeŕ wſchak ſ mojeho erta ßłowo prawdy. Pſ. 119, 43. — K. 543. — Hebr. 7, 1—7. 22—28. — Pſalm 23.

Liſtowanje: Sa Miſerik. Dom.: K. w K. — Sa Jubilate: W. w B. — Sa Cantate: W. we W.

Samołwity redaktor faraŕ Wyrgacź w Roßacźizach (Noſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poručnoſcźi krajnozyrkwinſkeje notwinatnje a powěſcźerje w Drjeźdźanach wot Hłowneje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu ßobotu a płacźi ſchtwórcźłětnje 108 pjenjezkow

Cźišło 17

Pomhaj Bóh!

Létnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróčny
Napoj móčny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřeŵ će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyšchinje | 26. haprleje 1936 | Bautzen

Miserikordias Domini.

Mateja 18, 1—7.

Dźěćźi.

Wo šmilnosćźi toho Knjeza rěćźi njedźela Miserikordias Domini, wošebje wo jeho pastyŕskej šwěrnosćźi, wo jeho pytazej pastyŕskej lubosćźi pšecźiwo šłabym a sapočerjam we wěrje, też pšecźiwo dźěćźom. Wona je tohodla też njedźela, kotraž k nam wo naschich wocźehnjeŕskich pšchišłuschnosćźach pšecźiwo dźěćźom rěćźi.

Kak wyšoko šebi tola nasch Sbóžnik dźěćźi waži! Wón w nich njewidźesche jeno, kaž też šwjate Pišmo pšchezo, dar Boži ša naš cźłowjekow, ale też nadawk ša naš cźłowjekow, mjenujzy tón nadawk, je prawje wocźahnyćź a ſ tym je na Boże dźěćźi pšcheměnićź a jim ſ tym sbóžnosćź pšchihotowacź. Wón njeſnajesche jenoź šłabosćźe a brachi dźěśćźa, ale też jeho počźinki a pšchikładnosćźe.

Schto šu nam dźěćźi? psalm 127 praji: dar toho Knjeza. Jako tajki mamy je wobhladowacź. Něchtóžkuli by rad dźěćźi měł a je njedostanje. Kscheśćźijan tohodla dawa dźakowanje cźinićź na kemschach ša porod dźěśćźa, a kscheśćźijanska macźeř khwalbny wopor pchinješe po šwojim wustrowjenju a ma šwój prěni wukhod po porodźe dźěśćźa k Božemu domej. Dźěćźi šu twój pšchichod a twoji herbja; niz jeno, so ty jim šwoje cźažne kubła namrějeśch, ale wošebje też šwoje cźělne, duschine a duchowne khmanosćźe a dary a je tak šwojemu ludej sakhowaśch. A kelko něžneho a wutrobneho wješela wuživaśch ty, hdyž šměśch wobkedźbowacź jich rosćźenje a pšchiběranje na mudrosćźi, na lětach a na hnadźe pola Boha a pola cźłowjekow; husto cźłowjek ſ nimi trochu womłódni. Tak šu dźěćźi pšchi wšěch wudawkach a pšchi wšchej prózy a pšchi wšchěm mjerśanju, kotrež móžeśch ſ nimi też měćź, tola wobohaćźenje twojeho žiwjenja, twojeho doma a twojeho luda.

Ale, šo wě, to wschitko hakle, hdyž je też prawje wocźehnjeśch, hdyž šu sdobom Boże dźěćźi pšches Jeśom Khrysta, kiž je je lubował a kotremuž šu w šwjatej kschćźenizy šwjećźene. Khore, a wošebje njepošłuschne, njeradźene, šebićźiwe dźěćźo móže śa tebje ſ wulkim mjerśanjom a njesbožom bycź. Tohodla jo hladaj, wocźehń a lubuj, so by też ſ duchom luboscźe pšchewšate było. Pšchi wschěm roswucźowanju dźěśćźa pak njeje najwažnische, so wschě wědomosćźe a wušťojnosćźe šwěta nawuknje, ale so też to jene, schtož je nuśne, śrosumi, mjenujzy šwoju duschu cźišťu a njewinowatu šebi sdźeržećź a šwoje žiwjenje Bohu šwjećźicź! Pšched krótkim je śaźo wjele dźěćźi do schule śastupiło. Njech šu wschitzy wucźerjo šebi toho wědomni: Bojosćź toho Knjeza je wscheje mudrosćźe sapočźatk. A bórzy póńdu śnowa śaźo cźŕjódy dźěćźi na paćźerje, njech tam do wutrobneho śwjaśka stupja ſ tym, kiž je je lubował a šo śa nich do šmjercźe dał. Tohodla pak je też jara wažne, so śtarschej šo śa dźěćźi modlitej a jo k modlenju nawjedujetaj. Kak wyšoko šebi nasch Sbóžnik tajku šłužbu waži, widźimy ſ jeho šłowow: Schtóž tajke dźěćźo horje wosmje w mojim mjenje, tón wosmje mje horje. Schtóž pak pohórschuje jeneho ſ tych mólcźkich, kiž do mnje wěrja, tomu by lěpje było, so by młynśki kamjeń na jeho schiju powěśćeny a wón śatepjeny był w morju, hdźež je najhłubścho.

Cźomu pak chzemy dźěćźi wocźahnycź? Sa śtat? Dźenža šebi śtat totalnosćź žada. Wscho dyrbi šo na njón pocźahowacź a jemu šłužićź, wón chze wschitko śa šebje měćź; ale wyśche njeho śteji Bóh, a tón, kiž je cźe śtworił a sdźeržał a do šwěta śtajił, ma prawo na wschitke twoje mozy a ty dyrbiśch jeho wyśche wscheho šo bojećź, jeho lubowacź a šo jemu dowěricź. Hewak cźe też śnutskowny hłóš (šwědomje) wobkorźuje. A Bóh chze, so by to hódny a dobry, haj sbóžny cźłowjek był. K tomu pak maśch ty też šwoje śeńśke pšchišłuschnosćźe dopjelnićź, też šwoje pšchišłuschnosćźe pšchecźiwo šwo-

jim ßobuczłowjekam a ßwojemu ſtatej, kiž twoje ſeńſke naležnoſcze ſ wulkeho dźěła rjaduje, najprjedy drje pſchecźiwo ßwojej ßwójbje, potom pak też pſchecźiwo ßwojemu ludej — to ßebi woßebje nazionalſozialismuß ßada —, to cźi tutón jako Sserbej też na ßwědomje kładze, ſo by ty ßo ſtarał ſa tón lud, ſ kotrehož pokhadźeſch, ſa ßwój ßerbſki lud a jón pytał ſakhowacź. A hdyž cźi něchtó wotmołwi: ſe ßerbſkej rěczu wſchak lědma hacź do Wjeleczina pſchińdźeſch, jemu wotmołw: Pſchi tak nježnej wězy, kaž maczerńej rěczi, njeßmějſch ßo ſe ſkupej a ßebicźiwej wutrobu praſchecź, kajki materielny wunoſchk cźi pſchinjeße, ale wona je dar Boži ſa tebje a ty maſch ju cześcźicź kaž prawe dźěcźo ßwoju macź ßebi cześcźi, njech je też khuda. Tohodla pak ßo ſtaraj też ſa to, ſo bychu twoje dźěcźi też w ſchuli ßerbſki wukke, niz jenož cźitacź, ale też nabožinu w maczerńej rěczi wukke, kotraž wſchak hinak k nim rěczi, hacź žana zuſa. Woboje dyrbi dźěcźo wuknycź, w žiwym ſwjaſku ſ njebjeſkim Wótzom ſtejecź, a tola też wſchitke ſeńſke pſchißłuſchnoſcze pſchecźiwo ßwójbje, narodej a ſtatej dopjelnicź. Cźeźke dźěło tajke wocźehnjeńſke dźěło, a tola — derje tomu, kotremuž ßo to radźi a kiž wjeßele na ßwojich dźěcźoch doczaka.

Naſch cźaß wſchak też wě, kelko wucźinja pſchi tyczu dźěcźi ſtrowoſcź a krej ſtarſcheju, namrěwſka maßa abo namrěte cźělne a duchowne khmanoſcze, ale ženje ßebi cźlowjek njemóże ſlutowacź prawe wocźehnjenje.

Hacź pak nimamy też my doroſcźeni wot dźěcźi wuknycź? Runje to naſch Sbóžnik ßwojim wucźomnikam pokaſuje. Dźěcźi maja wot pſchirody ßem dobre poczinki, kotreż je doroſcźeny huſto ſhubił: ſpokojnoſcź a ponižnoſcź. Jako ßo wucźomniźy toho Knjeſa mjes ßobu wadźachu: ſchtó je tón najwjetſchi w njebjeſkim kraleſtwje, a kóždy měnjeſche, prěnje měſtno jemu ßłuſcha, ſawoła Jeſuß dźěcźo k ßebi a poſtaji jo ßrjedźa mjes nich a dźeſche: Sawěrnje, ja praju wam: Jeli ſo ßo njewobrocźicźe a njebudźecźe jako dźěcźi, do njebjeſkeho kraleſtwa njepſchińdźecźe. Schtóž ßo tohodla poniža, jako to dźěcźo, tón je najwejtſchi w njebjeſkim kraleſtwje. Wukńmy wot dźěſcźa dźěcźaze ſmyßlenje, kotreż ßebi dawa doſcź bycź w ſpokojnoſcźi a kotreż njeſnaje hordu nadutoſcź a ßebi też njetrjebawſche ſtaroſcze njecźini. Też ſnjeßliwoſcź chźemy pokaſowacź, ſchtož ſtary cźlowjek huſto poſabywa. Kak huſto ßo ſtanje, ſo Bóh Knjes cźlowjekej dźěcźo ſe ſaźnej ßmjercźu ſaßo woſmje, a ſtarſchej ßo potom praſchataj, cźehodla bě jimaj dozyła hakle dźěcźo dał; njech wědźtaj, ſo też tak krótke žiwjenje dźěſcźa je měło ßwój nadawk, mjenujzy ſtarſcheju myßle wot tutoho ſachodneho ßwěta wotwjedowacź a na njebjeſki ſłožowacź, woßebje pak też jimaj wucźbu dacź: Budźcźe jako dźěcźi! Tak maja też dźěcźi ßwój nadawk w Khryſtuſowym raju a na ßwěcźe a doroſcźenym pěduja.

Sso wě, dyrbja też dźěcźi ßo wocźahnycź w jednoroſcźi, poßłuſnchoſcźi, pſchiſtojnoſcźi, khmanoſcźi ſa ſhromadne žiwjenje, hewak móża žałoſtny prut ſa ſtarſcheju abo ſa druhich cźlowjekow bycź, a my wſchak roſumimy, ſo potom ludźo ßebi dźěcźi njepſcheja. Tola prawe dźěcźi ßu žohnowanje, a my ßebi po prawom cźlowjeńſke žiwjenje a ßwět bjes dźěcźi njemóżemy pſchedſtajecź! Tohodla też Knjeſowa pſchikaſnja hižo prěnimaj cźłowjekomaj data ma ßwoje prawo: Płodźtaj a pſchiſporjejtaj ßo a napjelńtaj ſemju a cźińtaj ju ßebi poddanu! Komu budźe w pſchichodźe ßwět ßłuſchecź? Tym, kiž maja dźěcźi. Bóh žohnuj naſche wocźehnjenje dźěcźi w domach a w ſchulach, daj nam dźěcźaze ſmyßlenje, ſo bychmy też jeho kraleſtwo herbowali: dźěcźaze dowěrjenje k njemu, ſo njebychmy ßebi ſ njetrjebawſchej ſtaroſczu mozy lemili!

Jeſuß, naſch dobry paſtyř.

Scź. Jana 10, 12—16.

Hłóß: Jako wowzka Jeſußa.

Pójmy k dobrom' paſtyrjej,
K naſchom' lubom' Sbóžnikej!
Sſłyſchmy, kak naß lubje woła!
Wurtobne ßu jeho ßłowa.
Wón ta wěcźna luboſcź je,
Duſche ſbóžne cźinicź chze!

Pójmy k njemu dowěrnje!
Saſtorcźicź naß njeſechze.
Wſchak Knjes dźerži, ſchtož je ßlubił.
Schtóž dźe k njemu, njej' ßo ſhubił.
Pola njeho pomoz je!
Wěra wulka dobudźe!

Rucźe ſańdźe hnadny cźaß.
Khwatajmy! Knjes woła naß!
Pójcźe, ſprózni, wobcźeżeni!
Naßycźeni, wokſchewjeni
Scźe pſchi dobrym paſtyrju,
Sswojim Knjeſu Jeſußu!

Duſcha, kiž ma Sbóžnika,
Jeho dary wužiwa,
We nim ma, ſchtož ßebi žada,
Hdyž ſke, ßwětne dźěcźo trada.
Žiwjenje, lóſcht, wjeßele
Wěcźnje w Jeho hnadźe je.

Takle khudy k Tebi du,
Jeſu, ßmił ßo nade mnu;
Wodaj mi wſchě moje pady;
Schtož ja trjebam, daj mi rady:
Sswó troſcht, ßwój měr bohacźe,
Pomoz w nuſy, w hubjeńſtwje.

Wěcźna cześcź budź, Jeſu, Cźi!
Hdyž je cźaß, mje k ßebi wſmi.
Wěcźnje bycź chzu pola Tebje,
Tak mje nuſa njeſahrjebje.
Woſtacź chzu ja wowcźicźka
Twoja, wěcźnje ſbožowna!

J. W.

Sa Miſerikordias Domini.

Wón woſtaji ßwoje žiwjenje.

Pſchi ſpocźatku 19. lětſtotka chžyſche Franzowſa Lepaux nowu nabožinu ſtworicź abo ſałožicź. Ale jemu ßo to nochzyſche poradźicź. — Kak mohło to też hinak bycź! — Tuž wón ßebi ras tehdy wulkemu politikarjej Talleyrandej wuſkorži. Schto pak ſnapſchecźiwi tutón?

„To ßo njedźiwam, ſo ßo Wam to cźeźko cźini. Nowu nabožinu ſawjeſcź, to njeje žana maliczkoſcź! Ale ja mohł Wam pucź pokaſacź, po kotrymž ßnadź byſchcźe ſaměr dozpěł.“

Lepaux proſcheſche, ſo by jemu tutón pucź pokaſał.

„Tuž dźicźe“, rjekny Talleyrand, „a cźińcźe dźiwy, hojcźe wſchelakich khorych ,hońcźe cźertow won, budźcźe morwych, a ſkóncźnje dajcźe ßo kſchižowacź a pohrjebacź a ſtańcźe na tſecźi dźeń ſaßo ſ morwych! Hdyž ſcźe tole wſcho dokonjał, ſcźe ßnadź ßwój ſaměr dozpěł.“

Poraženy woteńdźe „wobšbožeŕ“ cžłowjeſtwa. Tajkeje rady njebě tola wocžakował. —

Wodacź.

Wjeŕch Bismarck bě ſtý na ſtareho wulzy ſaßłużbneho generala Wrangela. Ras nětko wobeju kral Wilhelm na hoſcźinu pſcheproßy, a wobaj ßedźeſchtaj tež hromadźe ſa blidom. Wrangel ſapocźa ßo ſ Bismarckom rosmołwjcź, tola tutón jemu ani ßłowa njewotmołwi. Tuž rjekny generał k njemu: „Mój ßyno, njemóżeſch dha Ty ſabycź?“

Bismarck wotmołwi: „Kak mohł ja ſabycź, ſchtož ßym naſhonił!“

Lědy ſapłaknjenja ßo ſminywſchi, praſcheſche ßo ſtary general dale: „Mój ßyno, njemóżeſch dha Ty wodacź?“

Tu pſchiwobrocźi ßo wjeŕch k ſtaremu wojakej a ſkicźi jemu wobej ruzy, prajizy: „Wodacź? Haj, to móżu ja ſ zyłej wutrobu!“

Hnuta fijałka.

Sa płotom w cźichim kucźiku
Je fijałka tak lubośnje nam ſakcźěła;
Pſchi ſahrodzynym trawniku
Je měſtacźko ßej khmane wubrała.
A ptacźik wyßoko na ſchtomiku
Tam ſpěwa hrónczko lube jej;
Ju khwali, nježnu wonjawku,
Joh' wócźzy błyſchcźatej.
Ju wětſik majka a ßo pleńcźi ſ njej,
Ju ßłóncźko Boże koſchi, wohrěwa.
Tuž fijałka je dele k trawnikej
Wſcha hnuta hłójcźku ſkhiliła. L.

Njeſapomńmy 100lětny jubilej Lipſcźanſkeho mißijonſtwa!

Sapočźatk junija chze naſche Lipſcźanſke mißijonſtwo woßwjecźiź ßwoje 100lětne ſkutkowanje na polu Knjeſoweho mißijonſtwa. Schtó ſ naß, kiž mißijonſtwo lubuje, njeby rad chźył jubilej ßobu ßwjecźicź? Kódźy drje tola a kóźda! Do Lipſka njemóżemy wſchitzy ßobu — ale naſche dary tam wſchě móża. Tuž dowěŕmy tute dary bórſy woßadnemu fararjej, ſo by wón je mohł hromadźicź a po něcźim do Lipſka ßłacź, ſo by tam był na jubilejnych dnjach rjany dar dźakowneho domjazeho kſcheſcźijanſtwa nahromadźeny.

Naſchi wótzojo ßu tute dźěło Lipſcźanſkeho mißijonſtwa ſakožili a ßu jo ſe ßwojimi darami, kotreż běchu huſto doſcź wopor, ßylnili a hajili. A woni ßu pſchi tutym ſkutku dźakowneje luboſcźe ſbožowni a radoſcźiwi byli. Kak mohli my ßo dlihicź a ßo komdźicź? Ně, w jubilejnym lěcźe jich mißijonſtwa, kotreż je tež naſche mißijonſtwo, ßo my radujemy jich ſmužitoſcźe, luboſcźe, ßwěrny, darniwoſcźe, woporniwoſcźe a ßo jim dźakujemy ſa tutón jich ſkutk a wſcho jich tajke ſkutkowanje a to ſ darami luboſcźe a dźakownoſcźe a ßwěrny ſa tuto naſche mißijonſtwo.

Tute dary njech ßu woßebite dary, niz te, kotreż hewak w běhu lěta ſa mißijonſtwo darujemy! Tute darujmy tež lětßa kaž hewak, ale nimo toho a wyſche toho jubilejne dary ſa tutón 100lětny jubilej, kotryž tola kóźde lěto njeje, ale jenož kóźde 100 lět a tak w zyłym naſchim žiwjenju ženje wjazy! A darujmy woßebje w tutych dnjach hacź do ſapocźatka junija, ale pak tež pſches zyłe lěto! Njech jubilej ſjewi, ſo luboſcź k Knjeſowemu mißijonſtwu hiſchcźe w naß a naſchich wutrobach žiwa je, ſo ßebi ważimy ſawoſtajeńſtwo naſchich pobožnych a woporniwych prjedownikow, ſo poßłuſchni ßmy Knjeſowej pſchikaſni: „Dźicźe a ſcźińcźe wſchitkich cźłowjekow ſa mojich wucźomnikow!“

Zyrkej a ſtat.

Jubilate budu ßo w ſakſkich Božich domach ſawodne Boże ßłużby ſa pacźeŕſku wucźbu, kotraž ßo w tydźenju po tutej njedźeli ſapocźnje. Zyła woßada kaž woßebje ſtarſchi a kmótſja ßu ſ pacźeŕſkimi dźěcźimi do tutych Božich ßłużbow pſcheproſcheni.

Sakſka krajna zyrkej woſſjewi, ſo je ßo njedoſtatk, ſo kandidatoju bohoßłowſtwa pobrachuja, minył. Tohodla ßo tež prědaŕſki ſeminar w Lückendorfje ſaßo po ſtarym waſchnju wobßadźi ſa roswucźowanje kandidatow.

„Evangelſki Swjaſk“ ſpomina lětßa na ßwoje ſałożenje pſched 50 lětami. Wón ma dowolnoſcź, po zyłej Němſkej jubilejnu ſběrku ſběracź. Sa Sakſku je jeho wjednik Lubijſki ſuperintendent, k. wyſchſchi zyrkwinſki rada Jagſch.

„Pro Deo-Komiſſion“ a „Anti-Gott-Front“. Wo froncźe pſchecźiwo Bohu pißachmy na druhim měſtnje. Jeje ſaměr je, ruſke wojowanje pſchecźiwo nabožinje a ruſke wobſtejnoſcźe roſſchěricź po zyłej ſemi. Pſchecźiwo tomu je ſwołało němſke ſjednocźenſtwo „Pro Deo-Kommiſſion“ — t. r. ſjednocźenſtwo ſa wojowanje ſa Boha — wſchěch kſcheſcźijanow do wobaranja a wojowanja pſchecźiwo tajkemu bjesbóžnemu a ſahubjazemu ſpočźinanju, tak tež tebje.

Hrabja Reventlow, kiž bě pódla Hauera wjednik hibanja „Deutſche Glaubensbewegung“, je k ßwojemu wuſtupej ſ tuteho hibanja wſchelakeho rosjaßnjazeho podał: Wón praji, ſo pſchedewſchěm dwoje jeho pohnu wuſtupicź: ſo je ſjawne, ſo je tuto hibanje w nabožnym njemózne a bjes wuſpěcha; to je to jene, a to druhe je: Reventlow chze ſ tym proteſtowacź pſchecźiwo ſniczenju ludoweje pſchesjednoſcźe; tutu niczi tuto hibanje ſe ßwojim ſaßaklym wojowanjom pſchecźiwo kſcheſcźijanſtwu. — Tutón dodawk k jeho wuſtupej je wulzy ſajimazy a je ſaßudźenje hibanja a jeho tukhwilneho ſadźerżenja. Mjes druhim wón praji: So wěrne nabožne žiwjenje pobrachuje, ſo ßo zyłe nabožne praſchenje ſhubjuje pod harowazej ſwjeŕſchnoſcźu a pod wulkimi ßłowami; to cźini, ſo ßo tuto hibanje „Deutſche Glaubensbewegung“ njehodźi ſa to, ſo w nim cźi nowu nabožnu domiſnu namakaja, kotſiž ßo w němſkim ludu wot kſcheſcźijanſtwa wotwobrocźichu a nowu nabožnoſcź pytaja. Hdźež maja wojowanje pſchecźiwo kſcheſcźijanſtwu ſa hłownu a najważniſchu wěz, tam ſaſtanje kóźde ſjednocźenſtwo ßamo wot ßo, bycź nabožne.

W Praſy je ßo kongreß ßwobodnoſmyßlenych ſeſchoł — Freidenkerkongreß —. Tutón njeje nicžo mjeńſche wobſamknył hacź wutworicź po zyłym ßwěcźe „frontu pſchecźiwo Bohu“ — „Anti-Gott-Front“.

Jutry w Ruſkej. Boże domy běchu ſ nutrnymi pſchepjelnjene a wobßwědcźichu, ſo wſchě pſcheſcźěhanja njejßu samohłe nabožne žiwjenje w Ssowjetſkej Ruſkej ſniczicź. Powěſcźe ßu w tym pſchesjene, ſo bě lětßa hiſchcźe wjazy wěrjazych kemſchi pſchiſchko hacź w prjedawſchich lětach. Nadpadne bě, ſo bě jich wjele młodych a wjele mużſkich mjes nutrnymi.

Se Sserbow a ſ daloka.

„Běłe jutry“, tak mjenujemy tež „Młode jutry“ abo njedźelu Quasimodogeniti. Wone běchu lětša tež w druhim smyßle „běłe“, ſe ßněhom běłe. Pola naß bě to hiſchcże mile ſ tutym nawrótom ſymy ſe ßněhom a ſmjerſkom; we wjecžornej Němſkej bě to ſlě. Se ßněhom a tež ſe ſmjerſkom naſta wjele ſchkody, haj ßamo ßmjercž młodych cžłowjekow — jendźelſkich ſchulerjow, kotſiž běchu ſe ßwojim wucžerjom tu we Němſkej — ſawinowa nowa ſyma. Bóh chzył miły bycž a ſchkitacž pola a łuki, ſahrody, ſchtomy — a tež cžłowjekow pſched tajkej ſahubu. Haj njech je naſche wſchědne ſydchnjeńcžko: „Miſerikordia Domini!“ „O ßmilnoſcž Knjeſowa!“ A tuto ſdychnjeńcžko budž próſtwa a dobroproſchenje: „O ßmilnoſcž Knjeſowa budž ſ nami, pſchetož my wſchědnje jara njedźakowni ßmy. So ßo Tebi njedźakujemy wſchědnje ſa wſcho ſchtož wot Tebje mamy, ßmilnoſcž Knjeſowa ſe ßłowom a ſe ſkutkom, to je naſcha wina. A ſo ßo wſchědnje k Tebi njemodlimy, Cže proſcho wo ſchkit a žohnowanje, Tebi wobßwědcžejo tak ßwoju dowěru, to je naſcha wina!“ So by tuta njedźela mjes nami tola mohła dokonjecž tón ßwój nadawk, nam doprajicž, ſo tu ßmy, ſchtož ßmy, a ſo mamy, ſchtož mamy, jenož ſ luteje ßmilnoſcże naſcheho Boha a Knjeſa, tak ſo wſchitzy hromadźe niczo druhe njechamy a njecžinimy, hacž ßo ſe wſchěm, ſchtož naſche a ſe wſchěmi, kiž naſchi, dowěricž tutej ßmilnoſcži naſcheho Boha a Knjeſa! — „Běłe jutry“.“ Runje dokelž běchu lětša tež ſe ßněhom běłe, ßu wone ſa naß pſchi wſchej jutrownej radoſcži, kotraž pſches nje klinczi, tež ſa wocži khutne, pominaze prědowanje: Kaž tam wonka, prjedy hacž ßo dohladaſch, „ßmjercž“ měri ßo, ſchtož runje k žiwjenju wotucżeſche, tak tež da „ßmjercž“ tak huſto, prjedy hacž ßo dohladaſch, ſahinycž, ſchtož tak jutry, na ßwjedźenju žiwjenja, ßo ſbudźi do noweho žiwjenja: jutrownu wěru w cžłowjekach. Dźenßa Miſerikordias Domini! So bychmy wſchitzy nutrnje ſdychowali: Miſerikordia Domini, ßmilnoſcž Knjeſowa wobarnuj naß pſched tajkej „ſymu“, pſched tajkej ßmjercžu, ſdźerž naß žiwych w žiwej wěrje do ſtanjeneho žiweho Sbóžnika. — Tam wonka njemóżeſch ßo wobaracž: Schkit a bróń je cži tola tu Boże ßłowo, Biblija a modlitwa a ßwjate wotkaſanje! Njedyrbiſch ty to tohodla wſchědnje ſnowa dźakowny bycž tutej ßmilnoſcži Knjeſowej a jej ßwój dźak wopokaſacž ſ tym, ſo ßo jej kóżdy dźeń ſnowa dźakujeſch ſ modlitwami, ſ dźaknymi modlitwami a ſ próſtwami, a pſchede wſchěm ſ tym, ſo ſchkit a brónje ßwěru trjeba ſa ßebje a ſa druhich; ſa druhich, pſchi tym ßebi pſchede wſchěm myßlimy na tych, kotſiž nětkle, kaž něhdy młodži, nowi kſcheſcžijenjo w bělych draſtach, ſaſtupichu do žiwjenja — kaž to tak prajimy — na naſchich młodych, kotſiž kſchcżeńſki ßlub wobnowichu. — Miſerikordias Domini, ſo bychmy ju hódnje ßwjecżili a jeje dźeń kaž dźeń hódni byli.

W Romje khowa ßo we Vatikanſkej knihowni wulzy ważny a drohotny dokument, kotryž jedna wo Khryſtußowym wobraſu. Je to pißmo, kotreż je pißak Romjan Publius Lentulus. Tutón bě pod kežorom Tiberijom konſul a, hdyž wſcho njemyli, bohot w Jeruſalemje, prjedy hacž Pontius Pilatus tuto ſaſtojnſtwo pſchewſa. Jeho wopißanje Khryſtuża je, kaž rěka, tón ſałožk, na kotryž ßu ßo ſchtyri kſcheſcžijanſzy molerjo ſłożowali, Khryſtuża molujo.

W Jeruſalemje ſteji tež naſchim ßerbſkim woßadam derje ſnata Syriſka ßyrotownja, kotraž je 11. novembra 1935 ßwój 75lětny jubilej ßwjecżiła. Tutón wulki dom, ſ kotrehož je telko žohnowanja wuſchło, dyrbi ßwoje dotalne měſtno wopuſchcżicž a ßo druhdźe ſaßydlicž. K tomu nuſuje jón ſakoń wo ſaßydlowanju Židow, kotſiž ßo do Paleſtiny wrócżeja. Dom ſteji runje woßrjedž wobſchěrneho ruma, kotryž je ſa tuto ſaßydlowanje poſtajeny. Ssyrotownju twarja ſnowa k płodnju Jeruſalema na derje pſchihódnym měſtnje. Wona ma tukhwilu ſchtyri ſtazije a chze pjatu ſałożicž. Sa pſchichod ſměje wona tež hiſchcże daſſchi nadawk: ßo ſtaracž wo młode woßdy, kotreż w měſtomaj Haifa a Jaffa naſtachu ſ tym, ſo ßo tam prjedawſchi khowanzy ßyrotownje ſaßydlichu a woženichu. Woni ßu tam ſaſtojnizy abo rjemjeßlnizy.

Bibliſki pucżnik.

Miſerikordias Domini, 26. haprleje 1936.

(Ja chzu ſpěwacž wo Knjeſowej hnadźe wěcżnje. Pſ. 89, 2.) Runje kaž nad nimi ßym ſtražował, jich wutorhacž a ſkaſycž: tak chzu nad nimi ſtražowacž, ſo bych jich twarił a płodźił, praji tón Knjes. Jeſ. 31, 28. — Wo Božej luboſcži k nam rěcži tež ßama zyła pſchiroda, wón wſcho je ſtworił, ſnaje, ßyczi wſchěm žiwjenje a wodych da. Je pak mjes wſchěmi ſtworjenjemi, mjes ptakami a ſwěrjatami hdźe žane cžłowjekam podobne na duchu, darach, woßebnoſcži, na knjejſtwje a na ßwobodnoſcži? Wſcho cžłowjekam je poddate. (Zionſke hłoßy 314, 4.) — Luk. 6, 36. — Ef. 6, 1—4.

Póndźela, 27. haprpleje: Hlaj, ja kładu moje ßłowa do twojeho erta. Jeſ. 1, 9. — K. 504, 3. — Pſ. 96. — 4. Mójſ. 14, 20—35:

Wutora, 28. haprleje: Ja chzu jich nětko wužicž a jim ſjewicž moju ruku a moju móz, ſo bychu póſnali, ſo moje mjeno rěka tón Knjes. Jeſ. 16, 21. — K. 363. — Hebr. 8. — 4. Mójſ. 14, 36—45.

Ssrjeda, 29. haprleje: Tohodla dźi nětk; ja chzu ſ twojim ertom bycž a tebje wucžicž, ſchtož ty rěcžecž dyrbiſch. 2. Mójſ. 4, 12. — K. 393. — Hebr. 9, 1—15. — 4. Mójſ. 20, 1—12.

Schtwórtk, 30. haprleje: Pſchetož hlaj, tón Knjes Knjes dźe ſ mozu, a jeho ramjo budźe knježicž; hlaj, jeho miſda je ſ nim, a jeho ſapłacżenje je pſched nim. Jeſ. 40, 10. — K. 792, 14. — Hebr. 9, 16—28. — 4. Mójſ. 21, 1—9.

Pjatk, 1. meje: Ty pak, Knjeże, njewotwobrocž wſchak ßwoju ßmilnoſcž wote mnje; njech twoja dobrota a ßmilnoſcž kóżdy cżaß mje ſakhowa. Pſ. 40, 12. — K. 519, 2. — Hebr. 10, 1—18. — 4. Mójſ. 22, 1—21.

Ssobota, 2. meje: Tam chzył ja cże rad khwalicž moje żiwe dny a ßwojej ruzy w twojim mjenje poſběhnycž. Pſ. 63, 5. — K. 505, 5. — Hebr. 10, 19—31. — Jeſ. 40, 26—31.

Liſtowanje. K. N. w W. a k. J. W.: Dźak ſa wſcho, ſchtož póßłaſchcże. Redaktor.

Sa Jubilate: W. w B. — Sa Cantate: W. we W. — Sa Rogate (Boże ſtpěcże): K. w N.

Samoſtwity redaktor farat Wyrgacž w Noßacžizach (Noſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcżernje w Drježdżanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cżiſchcż „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadża kóżdu ßobotu a płacži ſchtwórcżłětnje 108 pjenjezkow

Cźišło 18

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ce! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 3. meje 1936 | Bautzen

Njedźela Jubilate.

2. Kor. 4, 7—11.

Kraßnosćz erangelija.

Žadyn wobras nam njepokaſuje poſtawu naſcheho wulkeho japoſchtoła Pawoła, ale pſches ßwoje liſty wón dźenßniſchi dźeń hiſchcźe žiwje k nam rěcźi. My ßebi jeho pſchedſtajamy jako małeho, ponižneho a kipreho muža. We wſchej ponižnoſcźi wě ßo wón wot Boha ßameho do ßwojeho cźeźkeho dźěła ſtajeny, bieſe wſcheje doſtojnoſcźe wot Boha powołany. Haj, ſwonkownje nahladny drje tutón wotroczk naſcheho Knjeſa njebě, hewak ßebi Athenſzy njebychu ſwěrili jeho njebołaka mjenowacź. A Pawoł ßam nam w jenym ßwojich liſtow powěda, kak je Bóh jeho ßłabemu cźełu też hiſchcźe jenu cźeźku khoroſcź njeſcź napołožił. Kak je to mózno, ſo je Bóh runje tajkeho ßłabeho ſa ßwojeho poßoła wuſwolił? Cźehodła njeje ßebi jeneho druheho ſa ßwojeho japoſchtoła ſcźinił, kotryž by jeho mjenu wjazy cźeſcźe cźinił? A tola je runje tutón ßłaby, kipry, njenahladny Pawoł był nawjetſchi mißionar naſcheje kſcheſcźijanſkeje zyrkwje ſa wſchě cźaßy. Bóh njehlada na woßobu, ale wudźěli ßwoju hnadu, hdźeźkuli ßo jemu chze. Tak je ßebi Bóh też tutoho Pawoła ſa ßwój grat wubrał a wulke wězy je wón pſches njeho dał dokonjecź. Wón je ſ tamneje małeje židowſkeje kſcheſcźijanſkeje woßady ſcźinił tu wulku kſcheſcźijanſku zyrkej, kotraž mějeſche ßwoje ſtawy po wſchěm tehdomniſchim ßwěcźe. Pawoł je to pſchezo ſa wulku hnadu ßwojeho Boha wobhładował, ſo je wón to wſcho cźinicź ßměł a też jeho ßłabe a khore cźełko ßkuſcheſche po jeho krutej wěrje ßobu do hnadneho dara jeho Boha.

Jenoż ſchtoż je ßłabe pſched cźłowjekami, móże jeho mjeno pſchipowědacź;
w tutych ßłabych je Bóh mózny.

My mamy tón ſchaz w hlinjanych ßudobjach. Haj, Pawoł wě, ſo je też wón tajke hlinjane ßudobje, kotreź móże ßo tak lohzy rosbicź. Njech nichtón ſtorcźi do tuteho ßudobja, njech wono padnje, a hižom je wono rosbite a njeje wjazy k niczom. Wón, kotryž ßo takle runa hlinjanemu ßudobju, wón runje dyrbi we ßebi khowacź tón druhi ſchaz, tón rjany a drohi evangelijon Jeſom Khryſta? Nichtón njelije nowe wino do ſtarych ßudobjow, ſo njeby ßo wono ſkaſyło, ale tu połoži Bóh ßwój drohi dar do tak ßłabych rukow. Wón to cźini, ſo by ta pſches měru kraßna móz była Boża a niz wot cźłowjekow. Tutón evangelijon wot Boha nam daty, ßwěcźi a wohrěwa ßam wot ßo. Hdyž budźiſche nětk Pawoł ſ wulkej ſrěcźniwoſcźu a ſ wulkej mozu wuſtupował, by wón pſches to jenoż rjany błyſchcź evangelija ſawodźewał. Wſchitzy bychu ſa Pawoła, tuteho wulkeho prědarja ſahorjeni byli a bychu ßebi jeho wyßoko cźeſcźili. A tola to njeßmě tón cźłowjek bycź, kotryž cźłowjekow puta a jich ßobu ſtorhnje, ale jenicźzy Boże ßłowo to je, kotreź cźini wſchitko nowe we cźłowjeku. Tehodła dyrbi prědař we wſchej ponižnoſcźi Boże ßłowo pſchipowjedacź, ſo wón njeby w ßamopaſchnoſcźi kraßnoſcź tuteho Božeho ßłowa pomjeńſchił. Kóždy dyrbi jaßnje ſpóſnacź, tuta móz, kotraž ßo w prědowanju jewi, wona njewukhadźa ſ prědarja ale wona je wot Boha ßameho. Tehodła je ßebi Bóh hlinjane ßudobja wuběrał, ſo njeby naſche wócźko na ſwonkownym ßudobju wißajo woſtało, ale ſo by wono woprawdźe ſa tym hladało, ſchtoż je nam w nim ſkhowane. Tak njeje też japoſchtoł Pawoł ſadwělował nad ßwojej ßłaboſcźu, ale je we wutrobnej ponižnoſcźi tón nadawk na ßo wſak, kotryž je jemu Bóh napołožił a tón ſkutk je ßo derje poradźił.

Sſłyſchiſch, luby kſcheſcźijano, tón ſkutk ßo derje poradźi! Snano noßyſch ty też w ßebi jedyn drohi dar, tu rjanu parlu, ale ty ßo mały cźujeſch, ty ſpóſnawaſch, ſo ty nimaſch doſcź mozy we ßwojej rěcźi. Horzo ßo we tebi hori luboſcź k two-

jemu Sbóžnikej, ale ty nimasch prawe žłowa, so by też druhim mohł žwoje wježelе tak rospowjedacź, so by žo też we nich horza luboscź k njemu sapłomjeniła. Njehladaj pak na žwoje brachi. Njemyšl žebi, so to leži jenož wscho w twojich rukach hacž žo Boże žłowo we wutrobach druhich sakorjeni. Ty dyrbisch wjedźecź, so bydli we tutym Božim žłowje jena kražna móz, kotraž njeje wot naš ale kotraž je jeniczzy wot Boha. Tak žmy my wschitzy powołani, Boże žłowo pschipowjedacź a nichtón nježmě prajicź, so je wón pschežłaby. Njejžu runjewon najžłabschi mjes nami naschi najmóznischi prědarjo? Kak trjechi naš to do najhłubscheje wutroby, hdyž my widźimy krutu wěru khorych a bědnych.

Pawoł jako cźežko spytowany japoschtoł nascheho Knjesa nam žam se žwojeho žiwjenja wě powjedacź, kak je Boža móz pschezo saž we tych žłabych mózna. We wschěch jeho nusach je tuta móz we nim žiwa była a wón je wschě cźaž nusy a cźerpjenja pschětrał. Wón dopomina na to, kak je wón pschezo saž na žwojich dalokich a wobcźežnych puczowanjach žałoscź w bohatej měrje nashonił, ale wón njeje žo rudźił. Jeho njepscheczeljo žu jeho cźěžnili, hdźežkuli mózachu, ale sadwělował wón tehodla njeje. Pawoł bu se žwojimi towarschemi pschescźěhany wot wschelalich ludźi najbóle pak wot židow, kotsiž jeho najbóle hidźachu, ale wopuschczeny žo wón njeje ženje cźuł. Wón bě podtłóczowany, ale kónz tehodla njeje wsał. Haj, jako japoschtoł Knjesa Jesom Khrysta nožysche wón stajnje snamjo žmjercze na žebi. My tola wěmy, kak žu woni jeho husto do jastwa cźišnyli, so bychu jeho skónzowali. Woni chzychu jeho kamjenjowacź. Na wschelake waschnje stejachu woni sa jeho žiwjenjom, ale njeje wón pschezo saž s jich rukow wuschoł? Na žwojim cźěle je wón sjewił, so je Jesuž tón Khrystuž, kotrehož wón pschipowjedasche, woprawdźe žiwy. Tak je žo Bóh žam w žiwjenju japoschtoła Pawoła mózny pokasał. Schtó chzył žo bojecź? Wón je też nasch schkit a nascha bróń. Njech pschińdu wschě te nusy a wschě te cźerpjenja kaž na Pawoła tak też na naš, my mamy tón žamy žlub kaž wón: Ja žym pola waž wschitke dny hacž do kónz žwěta. We naschich žaloscźach a cźěžnoscźach je wón nasch wutrobny troscht. Njech naš pschescźěhaju jeho mjena dla, my wěmy, so njebudźemy ženje wopuschczeni, wón je pschezo pola naš; wón budźe naš móznje schkitacź se žwojej prawizu, so njebychmy kónz wsali.

Tak je nam žłabym cźłowjekam, naschej žłabej a cźežko doma pytanej zyrkwi, napołożene jeho žwjate mjeno pschipowjedacź, ale my tehodla njesadwělujemy, pschetož my wěmy, dołhož je Wón pola naš, njesmějemy my na niczim nusu.

Dha wschak wostanu ja pschezo pschi tebi; pschetož ty dźerźisch mje sa moju prawu ruku. Ty wodźisch mje po žwojej radźe a wosmjesch mje napožledku s cźesczu horje. Hdyž ja jeno tebje mam, dha ja niczo njerodźu wo njebježa a semju. Hacž mi runje cźěło a duscha sawutlitej; dha wschak ty žy, Božo, kóždy cźaž mój wutrobny troscht a mój dźěl.

We pocźe žwojeho wobliczа dyrbisch ty žwój khlěb jěscź.

1. Mójs. 3, 19.

Hłóž: Ja, Knježe, dźak Czi dawam.

Na žwěcźe mamy spěwacź
Czesczź Knjesej naschemu,
Sswoj' dźěło žwěru dźěkacź
Wschěm ludźom k wužitku.
Wscho nasche czestne dźěło
Nam Bóh Knjes žohnuje,
A duschu, ducha, cźěło
Nam wobarnowacź chze.

Do wutroby Bóh hlada
Tu kóždom' cźłowjekej
A dźěkacź žebi žada
Tu s duschu pobožnej.
Tak njeje žwěrne dźěło
Tu ženje podarmo.
Duch, dusha, też to cźěło
Ma wukubłacź tu žo.

Hdyž žłónzo skhadźa snowa,
Dźe cźłowjek na dźěło,
A hdyž žo wjeczor khowa,
Ma k měru lehnycź žo.
To kražny porjad Boži!
Tuž žebi rospomnimy,
Schto žo mam k měrej hodźi,
So lud žmy sbožowny!

A hdyž dźeń saž žwita,
Kiž Bohu žwjeczicź mam,
Naš Boža hnada wita,
Chze dacź wschěm cźłowjekam
We Boju wotpocźowacź
A žwjeczicź njedźelu,
Sa wěcźnoscź pschihotowacź
Ssej duschu nježmjertnu.

Bóh naš njej' stajił k hněwu
A też niz k žudźenju,
Ně, dostacź we wobhnadźenju
Wscho sbožo w njebju.
Kak lubo žwoje dźěcźi
Ma Wótz nasch njebjeski!
Wschě tam we wěcźnym žwěcźe
Ssej s hnadu shromadźi.

Spomń, luby Knježe Božo,
Na žwoju dobrotu,
Daj cźažne, wěcźne sbožo
Tu khudom' cźłowjestwu.
My chzemy Tebje khwalicź,
Cźe cźesczicź s wutrobu,
Czi dźakny wopor palicź,
Sa Twoju luboscź wschu.

J. W.

Starschim naschich nowych paczerskich dźěcźi.

Starschich naschich paczerskich dźěcźi — runje tak jich kmótrow a kmótry — scźěhowaze žłowa wožebje nastupaja, ale też kóždy druhi konfirmowany kschescźijan žmě je cźitacź a žo dacź dopomnicź na žwój paczerski cźaž a žwoju konfirmaziju a žo pschi tym wopraschecź, hacž je wón žwój konfirmazijski žlub žwěru dźerźał w žwojim žiwjenju.

Tola nětko žo wobroczu wožebje na naschich starschich: K lětu Wasche dźěcźo žwój kschcźeński žlub wobnowi; bórsy žo tehodla nowa paczerska wucźba sapocźnje. A žnano je žo Wasche dźěcźo — Wasch hólz, Wascha holza — hižom dawno na hodźinu wježeliko, w kotrejž móže k prěnjemu rasej k žwojemu fararjej na paczerje hicź. Haj wschak, paczerska wucźba je najprjedy wěz Waschich dźěcźi, ale, lubi starschi, też Waš

wona nastupa! Tež Wy dyrbicże wjedżecź, schto chże tuta wuczba, kajke wotmyßlenje wona ma.

Paczerska wuczba chże, so Wasche dżeczi ßwoje żiwjenje natwarja na twjerdy sakożk, kiż rěka: Jesuß Khrystuß. Wona chże konfirmandow dowjescź do nascheje Biblije, so bychu tutón drohi pokład nascheje kschescżijanskeje wěry derje sesnałe a potom mohłe wużiwacź w żiwjenju. Wona chże jim prajicź, so też stary testament je Boże ßwjate ßłowo a so sa cżłowjeka w naschim němskim wótznym kraju woprawdże żana haniba njeje, we nim cżitacź a s njeho wuknycź. Paczerska wuczba chże szyła naschich młodych kschescżijanow wuczicź ważne a hłowne wězy nascheje wěry do trojjeniczkeho Boha, kotruż tak nusnje trjebaja sa żiwjenje. Wona chże dżeczi dale dowjescź do żiwjenja nascheje evangelskeje zyrkwje każ też nascheje wożady.

A wy starschi? **Hacż paczerska wuczba to dozpě abo niż, to s wulkeho dżela wot Waß, lubi starschi, wotwißuje!** Kelko pschi tym na Wasch dobry abo sły pschikład pschińdże, njemożecże ßebi skoro wumyßlicź!

Dżeczom ßo pschi spoczatku paczerskeje wuczby praji, so dyrbja, je-li so ras żaneho nusneho wotdżerżenja nimaja, njedżelu każ njedżelu kemschi khodżicź; to pak niż jenoż w konfirmazijskim cżaßu, ale kożdy dobry kschescżijan ma winowatoscź, rad a porjadnje Bożu ßłużbu ßwojeje zyrkwje wopytowacź. To Wasche dżeczo tam w paczerskej wuczbje wuknje. Ale schto potom, hdyż wono saczuje: Tak tola pola naß doma njeje! Wjele bóle s porjadom je, so starschej kemschi njeńdżetaj, a wulke wuwsacże je, hdyż ßebi nan njedżelu rano ßwój kłobuk staji a macź ßwoje spěwarske pyta a wobaj ßo potom hromadże na pucź do Božeho doma nastajetaj. Je to dobry pschikład? Njeczinja woni tam, hdżeż tajke wobstejnoscże namakamy, dżeczom wulke snutskowne wobcżeżnoscże? Dżeczi też bórsy saczuja, hacż Wascha wěra woprawna je abo niz. Schto pak, hdyż wone w paczerskej wuczbje wo kraßnoscżi a ważnoscżi tuteje wěry a wo cżesczenju kschescżijanskeho waschnja ßłyscha, ale doma żanu wěru a kschescżijanske waschmje njenamakaja! Dale ßo dżeczom w konfirmazijskich hodżinach powjeda, so kschescżijan dyrbi se ßwojim kschescżijanskim żiwjenjom, se ßwojim khodżenjom sa Khrystußom ßwoju wěru dopokasacź. Schto potom, hdyż dżeczo na ßwojimaj starschimaj, kotrajż chzetaj kschescżijanskaj bycź, niczo wo tym ani njewidżi ani njeßłyschi, ale dyrbi je ßwědkom bycź, so swada, njepschesjednoscź doma knježi a so njepschecżelne a hrosne ßłowa a ßwarjenje tam waschnje je!

Haj, lubi kschescżijanizy starschi, na Waß ßobu wjele sależy, hacż Boże ßymjo we paczerskej wuczbje na dobru rolu padnje a płody pschinjeße! K temu też ßłuscha, so Wy szyła sajim macże sa to, schtoż dżeczi pola ßwojeho fararja ßłyscha a wuknu, a so ßebi prózu cżinicże a ßebi dacże wot nich to wupowjedacź. Wy macże ßobu samolwitoscź, so dżeczi wjedża, so konfirmazija njeje jenoż swonkowna ßwjatoczłnoscź, njeje jenoż wotßalenje s dżeczatstwa, ale nowy spoczatk a ßwjaty skutk, něschto, schtoż wróczo hlada na kschcżenizu — konfirmazija je tola wobnowjenje kschcżeńskeho ßluba! — a doprědka pokasuje na zyłe żiwjenje!

Wy ßami dyrbicże tehodła paczerski cżaß ßwojich dżeczi snutskownje ßobu doczakacź, ßami něschto s teho měcź sa ßwojich dżeczi ßwjaty cżaß! A wy dyrbicże a s tym pschińdżemy k najhłubschemu, ßo modlicź, Boha proßycź sa ßwoje dżeczi! To je najwjetscha pomoz, kotruż możecże jim sa tutón cżaß dacź!

Konfirmazijski cżaß je ßwjaty cżaß; hacż to tak budże sa wasche dżeczi, napoßledku pschi Bosy leži. Ale daj wón Wam sboże, so możecże wy, kiż wy dżeczom najbliże stejicże, pschi tym ßobu pomhacź! L. w M.

Sa „dżeń dżěła“.

Zyrkwinski tydżenik „Evangelisches Deutschland“ wosjewi sa „dżeń dżěła“ sajimazy nastawk. W nim rěka mjes druhim, hdyż bu najprjedy prajene, so dyrbi tu porjad a wyschnoscź bycź, so njeby „ßwět dżěła“ — „Die Welt der Arbeit“ — schkodował a ßo sanjerodźił s njesozialnymi elementami:

„To druhe, „ßwět dżěła“ w porjedże měcź, ßu „poczahi k Bohu“, — so to tak po němskim wurasu prajimy. — To płaczi jenotliwemu każ powschitkownoscźi. Wscho nasche dżěło dostanje nowy pohlad, hdyż jo psched Boha pschinjeßemy. My bywamy pschikromni a ponižni w ßwojim cżinjenju. My widżimy zyły ßwět dżěła jako dar a nadawk Boži. Luther je to ras tak wuprajił: „Praj, schtó kładże ßlěboro a skoto do horow, so bychmy jo namakali? Schtó kładże do role tak wulke bohatstwo, kajkeż nam s njeje wuroscże se żitom, winom a se wschelakimi płodami, wot kotrychż wschitke swěrjata doskawaja? Cżini to cżłowjekow dżěło? Haj, dżěło to wscho namaka, ale Bóh dyrbi jo tam położicź a dacź, jeli so dyrbi dżěło to namakacź.“

A też pohódnoscżenje dżěła ma s kschescżijanskeho stejnischcża ßwoje woßebite měry. Njeńdże tak jara wo to, schto dżěłasch, ale wo to, kak dżěłasch. Claus Harms je to ras pěknje tak wuprajił: „O lubi bratsja! To je ważna ßłużba, se kotrejż nam Biblija ßłuži, stajejo dżěło do praweho ßwětka. Tu ßedźi něchtó sa ßwojim blidom, pischo knihi, kotreż ßwět rosßwětla, abo tworjo sakonje a porjady, po kotrymiż měł ßo kraj a lud wjescź, abo druhi tam ßedźi dżěłajo s jehłu a s prynku a tscżi tam steji, pschihotujo jědże: schto je do rosdżěła mjes nimi? — Sswět praji: wulkeho! Biblija praji: małeho, haj praji: żaneho!“ — A k tomu njech je pschistajene, schtoż ras Moltka wupraji: „Kak zyle hinascha budże ta měra, s kotrejż budże w pschichodnym ßwěcże nasche jeńske dżěło měrjene! Błyschcź wuspěcha ale cżistota prózowanja a ßwěrnoscź we dopjelnjenju pschiżłuschnoscże, też teje, kotraż ßo sda ßnadna bycź, rosßudźi wo tym, schto cżłowjske żiwjenje hódne.“

Zyrkej a stat.

W **Ssowjetruskej** ßu Boże domy, pschepjelnjene s nutrnymi, Jutry saßo dopokasałe, so je kschescżijanska wěra żiwa móz a so wona ma ßwoje żórło w stanjenym Sbóżniku. Wo tutym njesnicżomnym żiwjenju ßu ßo też bolschewikojo pschesßwědczili — a ßu ßo s nowej ßurowoscżu roshorjeni *kschescżijanstwo tola sniczicź. Tak ßu wosjewili, so duchowni* ßłuscheja ßobu do „njepschecżelow stata.“ Hacż ßem ßu jich „jenoż“ do tych „bjes prawa“ licżili. Jědnaczo buchu saßo k ßmjercźi saßudżeni. Sakasane je, skónzowanych duchownych kschescżijanizy khowacź a sa nich dobroproßycź.

S **Ameriki.** W stacże Newyork w Połnóznej Amerizy bě wyschnoscź powołała kongreß, kiż mějesche ßo saběracź s tym, kak mohło ßo njeskutkam wobaracź. Ssudnizy, prawisnizy, polizija a duchowni běchu sastupjeni. Kongreß ßo sa to wupraji, so maja ßo we wschěch schulach saßo 10 kasnje wuczicź a so ma prěnja hodżina kożdeho schulskeho dnja bycź nabożina. Sswójba a schula matej ßo saßo pod nabożny wliw stajicź.

Se Sserbow a ſ daloka.

Do wożadow: S wożebitym wukasom bu Boża žłužba ſa ſapočatk paćeŕſkeje wučžby, kotraž je hewak njedźelu Jubilate, na njedźelu Cantate wotſtorčena. Pſchičžina drje bě, ſtarſchich paćeŕſkich dźěćži a jich kmótrow a kmótow — a tohorunja wożadnych, pſchetož tuži žu tola runje tak do tuteje wożebiteje Božeje žłužby ſwołani! — hakle niz pſched wólbu ſtajicž, hač do tuteje Božeje žłužby du abo ſo na drukich, ſa tutu njedźelu wożebje poſtajenych wuhotowanjach hoſpodaŕſkeho a politiſkeho žiwjenja wobdźěla, ale jim wſchěm ſmóžnicž, žo ſhromadnje pſchi wobojim wobdźělicž. A tuž njech žu wſchitzy ſtarſchi, kmótſja, kmótry pſchiwuſni a runje tak wožadni njedźelu Cantate w Božich žłužbach, kotreż žu wożebje naſchim nowym paćeŕſkim dźěćom wěnowane, niz mjenje pak ſtarſchim, kmótram, wożadźe. Se ſamyžłom ſtajimy pak žłowo, wożebje wěnowane ſtarſchim nowych paćeŕſkich dźěćži, — runje tak pak wſchitkim druhim! — do tuteho dźenžniſcheho čžišła, ſo by tak wſchěch žobu pſchihotowało kaž na ſapočatk paćeŕſkeje wučžby tak na pſchichodnu njedźelu a jeje Boże žłužby.

Sjednoćenſtwo evangelſkich Sserbow w Budyſchinje. Schtyri lěta žu žo minyłe, ſo je čžrjódka žwěrnych Sserbow naſche ſjednoćenſtwo ſakožiła. Tućži běchu ſpósnali, kak jara nam evangelſkim Sserbam w Budyſchinje ſkładnoſcž pobrachowaſche, ſo bychmy žo mjes žobu ſeſnali a hromadźe pobjeſadowali. Na ſnajomſtwje drje w Budyſchinje nikomu njepobrachuje, wſchako žo w powołanju abo ſ bliſkimi žužodami bórſy ſeſnajeſch, ale domach žo tola jenož tam čžujeſch, hdźež žu ſ krajanami hromadźe, kotrychž kolebka je tež w žerbſkich wjeſkach ſtała a kiž ſe žamžnymi žłowami kaž ty to wupraja, ſchtož maja na wutrobje. Naſche ſjednoćenſtwo je drje ſtajnje, ale jenož pomałku roſtko, dokelž žmy žo mało wo dalſche žobuſtawy prózowali a jenož ponižnje ſkutkowali. Shromadźiſny wotměwamy kóždu poſledniu žrjedu měžaza w Sserbſkim Domje a to dotal w towaŕſtwowej iſtwi; dokelž pak tuta wjazy dožahacž njecha, budźemy ſpytacž, žo w lěcže w ſali ſkhadźowacž. Skoro pſchi kóždej ſhromadźiſnje poſkiczi žo pſchednoſchk. Nětotre ſhromadźiſny, kaž adventſki wjeczor, hodowny wjeczor, ptaczi kwaž atd. doſtawaju žwój woždebity pſchimčrjeny ras. Kóžde lěto žmy też ſhromadne wulěty do wokoliny Budyſchina měli. Snate je, ſo žo tute wulěty ſtajnje derje radža a ſo žyłe lěto pola žobuſtawow w dobrym wopomnjeczu woſtawaju. Wobdźělicž móže žo w naſchim ſjednoćenſtwje kóždy Sserb a kóžda Sserbowka, ſtari a młodźi a kóždeho powołanja; tu njeje žane wulzyczinjenje, wſchitzy žu jenak rady widźeni. Pſchinoſchk wučžinja jenož 10 pj. na měžaz. Dokelž wěmy, ſo po jutrach ſažo dźěl naſcheje wjeżneje młodźiny do Budyſchina pſchičžehnje, proſzymy ſtarſchich, pſchečzelſtwo a žužodow tutych młodych Sserbow a Sserbowki, ſo bychu jich na naſche ſjednoćenſtwo kedźbnych ſčinili. Wobroczicž móža žo wożobinſzy abo pižomnje na 1. pſchedžydu, knjeſa Kubjenza na Wettinſkej dróſy 18a, abo na 2. pſchedžydu a pokładnika knjeſa A. Ssymanka, Kriegerſiedlung 15 abo na pižmawjedźerja knjeſa E. Lorenza, Marſchnerowa dróha 26 abo na ſaſtupjerja Michalſkeje wożady, knjeſa fararja Tiſcherja, pſchi Michalſkej zyrkwi 2. Naſche ſhromadźiſny žo też w Sserbſkich Nowinach w towaŕſtwowſkim powěſtniku woſjewjeja, tak ſo móže kóždy też hnydom do ſhromadźiſny pſchińcž.

W **Klukſchu** žwjeczja na Boże ſtpicže tulětny žwjedźeń Guſtav-Adolfoweho towaŕſtwa. Tuž žo njech jich prawje wjelę pſchezo hotuje, jón žobu žwjeczicž. Dróbniſcheho wo tym žo hiſchcže woſjewi.

W **Ssowjetruſkej** bě 1933 hiſchcže 40 evangelſko-lutherſkim duchownym mózno, ſkutkowacž. Po najnowiſchich powjeſczach žu ſ tutych jenož hiſchcže 8 ſbytkni, a to 4 Němzy, 3 Finojo a 1 Eſtonſki.

„Nieczaſne liſty“ žu ſažo po puczu pſches kraj. Polizija warnuje, žo na pižanju tutych liſtow wobdźělicž.

„Połnózno-němſke miſionſtwo“ žwjeczi 16., 17. a 18. meje w měſcze Bremen žwój 100lětny jubilej.

Ai. Dopomnimy drje žo hiſchcže na to, ſchtož tuto mjeno woſnamjenja. Stare měſto Kanaanitiſkich to bě, k ranju měſta Bethel. Tam, hdźež tuto měſto něhdy ſtejeſche, wurywaja hižo dležſchi cžaž. Ssu hižo wulki dźěl měſta wuryli. Namakachu žyłne měſchczanſke murje a woborne naprawy. To pokaſuje na to, ſo je tuto měſto něhdy žyłne a ważne było. Sa to rěczi też tamne poražnje Iſraelitow, kotreż ſ Biblije ſnajemy: C.itaj Joſ. 7, 8. — Nadeńdźechu tam też tempel, wo kotrymž měnja, ſo je 3000 lět ſtary. W nim namakachu też bronzowe žudobja. Tute namakanki maja ſa ważne a žo prózuja, ſ nich dalſcheho wo dawnych cžažach ſwěſczicž.

Bibliſki pucžnik.

Jubilate, 3 meje: (Wyſkajcže Knjeſej wſchitkón žwět! Pſ. 100.) Knježe, Iſraelſki Božo, žadyn Bóh njeje, ani horjekach we njebjeżach, ani delkach na ſemi, tebi runja, kiž dźerżiſch žlub a žmilnoſcž žwojim wotročžkam, kotſiž ſ žyłej wutrobu pſched tobu khodźa. 1. kral. 8, 23. — Ja žwoje žiwe dny žym ſhonił, kak huſto mje, mój Božo, ty pſches wſchelki kſchiž a ſrudźbu honił, do wulkeje nuſy ſtorkał žy. W najwjetſchim mojim hubjeńſtwje pak twój troſcht mi žo ſažwěcži. K. 606, 11. — Fil 4, 4. — Jan 12, 24—26.

Pónđźela, 4. meje: Dźerżcže moje pſchikaſnje a cžińcže je; pſchetož ja žym tón Knjes, kiž waš žwjeczi. 3. Mójſ. 20, 8. — K. 289, 6. — Pſalm 97. — 4: Mójſ. 22, 22—41.

Wutora, 5. meje: Hlaj wſchak, ſo tón lud twój lud je. 2. Mójſ. 33, 13. — K. 620, 10. — Hebr. 10, 32—39. — 4. Mójſ. 23, 7—28.

Ssrjeda, 6. meje: Wy dyrbicže póſnacž, ſo ja tón Knjes, Waſch Bóh, žym. 2. Mójſ. 16, 12. — K. 321. — Hebr. 11, 1—12. — 4. Mójſ. 24, 1—17, 25.

Schtwórtk, 7. meje: Dopomńcže žo jeho dźiwow, kotreż wón cžiniſ je, jeho dźiwow a jeho žłowow. Pſ. 105, 5. — K. 438. — Hebr. 11, 13—30. — 5. Mójſ. 4, 1—15.

Pjatk, 8. meje: Tón Knjes žudźi ludźi. Pſalm 7, 9. — K. 790. — Hebr. 11, 32—40. — 5. Mójſ. 4, 20—29.

Ssobota, 9. meje: Sskyſchmy wobſamknjenje žyłeje wučžby: bój žo Boha, a dźerž jeho kaſnje; pſchetož to wſchitkim cžłowjekam pſchiſłuſcha. Přěd. Salom. 12, 13. — K. 254, 1. — Hebr. 12, 1—13. — Pſalm 98.

Liſtowanje. Sa Cantate: W. we W. — Sa Rogate: K. w N. — Sa Exaudi: R..cž w B.

Samotwity redaktor farar Wyrgacž w Nožaczizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po porucžnoſczi krajnozyrkwinſkeje nowinatnje a powěſcžernje w Drježdźanach wot Hłownoje žerbſkeje předaŕſkeje konferenzy. — Cžiſchi „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu žobotu a płaczi ſchtwórcžſtnje 108 pjenježkow

Čisło 19

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróčny
Napoj móčny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ce! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 10. meje 1936 | Bautzen

Cantate

Ev. Jan. 15, 9—15.

Dźenża staji žo w naschich Božich domach pod Boże žohnowanje to dźěło, kotrež je žo w tutych dnjach sapočało na pačeŕskich dźěčźoch, kotrež směja žo bližšche jutry we wěrje wobkruczicź a kotrež budźa dźenża prěni krócź wschudźom w Božich domach shromadźene. To je ważny dźeń niz jenož sa tute dźěčźi, ale też sa jich starschich. Wočakamy wěšče, so budźa tute dźěčźi s wježelošczu a pilnje žobu dźěłacź a wuknyčź w pačeŕskej wucźbje, a zyrkej budźe to žwoje činicź, so bychu sałožene byłe na tón sałožk, kiž steji sa žiwjenje a sa žmjercź. Ale ważnu pomoz ma tu poskiczicź starschiski dom. Tohodla je to ta próstwa na wschěch starschich, so bychu se wschej žwěru a se wschej khutnosču tu žobu dźěłali jako čzi, kiž směja jónu rachnowanje dawacź sa žwoje dźěčźi. Se starschimi stajimy žo pschi spočatku pačeŕskeho roswucźowanja pod Boże žohnowanje, a Bóh daj žo derje radźicź tomu, schtož činimy w jeho mjenje.

Na to žo wobrocźmy k žwojemu tekstej a prajimy:

Cantate — spěwajcźe!! Spěwajmy, dokelž žmy wježeli.

Mjeno nascheje dźenžnischeje njedźele dźe wróczo na 98. psalm, w kotrymž wabi psalmista wěrjazych: „Spěwajcźe tomu Knjesej nowy kěrlusch.“ Wón jich pokasa na wscho to wulke a rjane, schtož je tutón Bóh na człowjekach činił. Cantate — spěwajcźe, wěmy, so je po tutym žłowje nascha evangelska zyrkej činiła wot jeje spočatka žem. Kěrlusch w maczeŕnej rěczi dźe wróczo na nascheho reformatora, a bórsy měješche evangelska zyrkej žwoje spěwarske, a spěwarske žu byłe w běhu w czaža studźeń, w kotrejž je nasch lud pschezo sažo žej nowu móz dobył w dobrych a skych czažach. Cantate — spěwajcźe, haj nascha evangelska zyrkej rady spěwa a nasche Boże žłužby njemóžemy žej myślicź bjes tajkeho spěwanja. Ale jene je žo pschezo bóle shubiło, schtož naschi wótzojo hischcźe bohacźe mějachu: spěw naschich rjanych kěrluschow w naschich domach a žwójbach. Sa to žłyschimy husto spěwy, kotrež do kscheščźijanskeho doma njeżłuscheja. Tu njech nascha njedźela žrjedźa mjes naž staji napominanje: Cantate, spěwajcźe tomu Knjesej nowy kěrlusch! Haj, tomu Knjesej chcemy spěwacź.

Czehodla chcemy spěwacź? Spěwacź chcemy, dokelž žmy jako kscheščźijenjo wježeli człowjekojo pšches to, schtož mamy we žwojim Sbóžniku Jesušu Khrystušu. Psalmista stareho sakonja wabi k spěwanju, dokelž je něschto shonił wo tych wulkich dźiwach Božich. To je jeho wjeżele a w tutej wjeżelošči praji wón: „Spěwajcźe tomu Knjesej.“ — My człowjekojo noweho sakonja snajemy wjetsche, dyžli stary sakoń. Jesušowi wucźomnizy widźachu wjazy, hacź czi pobožni w Israelu. Nam je prajene: „Spěwajcźe tomu Knjesej nowy kěrlusch!“ Nam je prajene: „Hlaj, ja pschipowědam wam wulke wjeżele.“ My žłyschimy: „Budźcźe troschtni, wasche hrěchi žu wam wodate.“ Nam klincźi: „Ja žym žiwy a wy budźecźe też žiwi.“ Hdźež žo nam tajke wěstoscźe sjewja, tam ma też město to napominanje: „Spěwajcźe tomu Knjesej nowy kěrlusch!“ Pschetož tajka wěstosčz czini naž wjeżelych, a schtóž je wjeżely, tón je też hotowy, so by spěwał.

A nětko steji w naschim tekscźe tón, kiž tajku wjeżelu powěsčź pschinjeże, žrjedźa mjes nami a psched nami, a wón praji też k nam: „Runje kaž mje mój Wótz lubuje, tak lubuju ja waž też.“ A to praji wón k nam, so by nascha wjeżelosčź dopjelnjena była. Wón praji: „Nichtó nima wjetscheje lubosčze, dyžli tu, hdyž wón žwoje žiwjenje sa žwojich pschecźelow wostaji“, a my wěmy, so je wón po tym činił. A wón nam też hischcźe praji: „Wam pak žym ja prajił, so moji pschecźeljo scźe.“

Wěsće, wón też něschto wot naß wočakuje a ßej wot naß żada: „Wostańće w mojej luboscźi a lubujće ßo mjes ßobu.“ Ale to je tola něschto, schtoż ßo potom ßamo wo ßo rosumi, hdyż ßmy tajku bohatu luboscź Knjesowu shonili.

Tohodla njechamy dźenßa wo tym rěčeć, ale jenoż wo tym, so chże Jesuß nasch pschećel bycź a so wón chże, so bychmy my jeho pschećelio byli. Hacź my drje prawje wěmy, schto ma to rěkacź? To rěka, so je sběhnjeny rosdźěl mjes tym ßwjatym a mjes nami nješwjatymi, mjes tym bójskim a mjes hrěschnym; w Jesußu Khrystußu je tu saßo to sjednoczenstwo, do kotrehoż je Bóh w spočatku cłowjeka stworił a kotreż běsche cłowjek w hrěschnym padźe shubił. Dokelż je nam to wscho snate wot małoscźe ßem, tohodla ßmy husto na to sabyli, schto je to do wulkeho dara a schto je to do bohatstwa, so ßměmy stacź w tajkim pschećelstwje z Jesußom. To wschak rěka, so nimaja żaneje mozy wjazy na naß te njepschećelske mozy hrěcha a cźerta a ßmjercźe, ale so mamy toho, kiž je mje shubjeneho a satamaneho cłowjeka wumohł, warbował, dobył wot wschitkich hrěchow, wot ßmjercźe a wot cźertowskeje mozy. Hdyż ßej to ras prawje hacź do poßledneho pschemyßlimy, dha njemóże hinak bycź, dha sacźehnje do naschich wutrobow to wulke, wosbożaze wjeßele, kotreż wě a praji, so naß nicžo, też niz ta ßmjercź, njemóże dźělicź wot teje luboscźe Božeje, kotraż je w Khrystußu Jesußu, naschim Knjesu.

Ssmy-li pak wjeßeli, dha potom też spěwajmy tomu Knjesej nowy kěrlusch. A to dyrbi bycź ßłyschećy z naschich kěrluschow, schtoż ras prajischtaj Pětr a Jan psched wyßokej radu w Jerusalemje w mozy toho, kiž běsche tu ßmjercź pschewinył a běsche jeju Sbóžnik: „Mój ßo wschak toho njemóżemoj wostajicź, so bychmoj njerěčzałoj, schtoż ßmój widźałoj a ßłyschałoj.“ Nascha zyła wěra dyrbi ßobu klinczećź, hdyż spěwamy wo evangeliju a wo tym, kiž je jón nam pschinjeßł. Evangelijon je wjeßela powěscź. Hdźež kschescźijenjo wjazy njespěwaja z khwalenjom a z dźakowanjom, tam něchak pobrachuje na tym najważnischim nutskach we wutrobach. Każ dołho ßo hischcźe mjes nami spěwa wo tych dźiwach Božich, tak dołho też zyrkej Khrystußowa njemrěje. Tuż, Cantate, spěwajcźe tomu Knjesej nowy kěrlusch, pschetoż wón dźiwy cźini. Hamjeń.

Dźěcźatkow dar.

Na łuzy wschě pupki ßo pukaja,
Hdyż nalětne ßłóncźko je hrěje,
A dźěcźatka pěkne tam kwětki schcźipaja:
„Kak macźerka nad nimi radoscźe śměje!“
Je dźěcźatkow cźicha tak myßliczka,
Kiž macźerzy domoj ßo saběhnje.
Rad kwětku wschak dari jim łuczka tak bohata.
Kak nad njej tam mjetel tak radostnje slětuje! —
Pißany kwěcźel dźenß doma nětk blido tam debi.
K macźeri dźěcźatka lubje ßo tuleja:
„S kwěcźelom luboscź my darimy tebi!“
Jaßne jich wóczka k njej shladuja:
„Pysch, macźerka luba, ßo ßwjedźeńszy!
Wschak njedźela tuta dźenß tebi je data!
Hdyż dźěcźi my twoje tu dorostłe ßmy,
B'dźe tebi, o macźerka, staroscź wscha wsata.
Staroscź wscha! Macźerka moja!
To nihdy njej nihdy wěz twoja!
Starasch ßo sa dźěcźi, dołhoż tu ßy,
Starasch ßo sa dźěcźi, hdyż w njebjeßach ty.
Wschěch staroscźow staroscź pak tebi tu je:
Spěwacź tu pacźerje macźerne!

L. a K. W.

Macź a dźěcźo.

Ssławny jendźelski prědar Spurgeon powědasche:

„Ras ßobotu wjecźor saschcźěpich khutnje kschescźijanskim starschim do wutroby a ßwědomja, so njebychu skomdźili, ße ßwojimi dźěcźimi wo jich duschi rěčeć. Mjes druhim jim prajach: „Cźińcźe to dźenßa wjecźor hischcźe, jeli so to hischcźe njecźinjeschcźe. Wy macźerje, wy mi prajicźe, so dźěcźi spja, hdyż domoj pschińdźecźe. Njech! Dźicźe k nim, wubudźcźe je a rěčcźe z nimi wo sboźu jich dusche!“

Jena z macźerjow — wo tutym padźe wěm, so je wěrnoscź, — dźěsche domoj. Jeje holcźka leżeśche hižo we łožu a spasche. Wona ju wubudźi a rjekny k njej: „Hanka, moje lube dźěcźo, ja njeßym z tobu hacź ßem żenje wo twojej duschi rěčała. Prědar je naß dźenßa wjecźor napominał to cźinicź a je prajił, so dyrbju tebje budźicź jeli so hižo spisch.“

Jako Hanka sbudźena sa tym pschińdźe, schto je, rjekny wona: „Macźe, ja ßym ßebi husto na to myßlika, cźehodla ty żenje so mnu wo Khrystußu njerěčźisch ;ale ja snaju jeho hižo 2 lěcźe.“

Macź bě satorhnjena. Póndźelu po tym pschińdźe z holcźku ke mni a rjekny: „Wukschcźicźe tola tuto lube dźěcźo a pschijimajcźe jo do wożady!“

Jako bě mi wschitko wupowědała, wopraschach ßo holcźki: „Cźehodla dha njeßy to dawno hižo macźeri prajiła?“

„Nó“, snapschecźiwi holcźka, „sdasche ßo, so macź żenje na to njepschińdźe, wo tym rěčeć. Wona mi żenje składnoscź njeposkicźi, jej tole prajicź.“

Macź rjekny: „Ja ßo hanibuju, so dyrbju wusnacź, so njeßym ßwojim dźěcźom żenje to była, schtoż bych dyrbjała jim bycź; ale, hdyż Bóh mi pomha, njedyrbi żane z mojich dźěcźi w pschichodźe wot macźerje sanjechane bycź, tak so Khrystußa namaka, bjes toho, so macź wo tym wě.“

*

Schwedski kral Korla XII., kotryż wot 1697 hacź 1718 knjeżesche, lubowasche we ßwojich młodych lětach wino jara a pijesche jeho husto pschewjele. Pschi tym bě ßo ras tak sabył, so ßłowa wupraji, z kotrymiż ßwoju macź wonjecźeścźi, kotruż tola hewak jara cźeścźowasche. Nasajtra jemu to pschecźel praji. Korla ßo wulzy stróżi a sblědny. Wsa keluch wina a dźěsche z nim k ßwojej macźeri. Pola njeje sastupiwschi rjekny: „Macźe, ja ßym Waß wczera wonjecźeścźił; wy dyrbicźe doscźcźinjenje měcź!“ Wón wupi wino a pschistaji: „To bě poßlednje wino, kotreż ßym we ßwojim żiwjenju pił!“

A ßyn je ßwojemu ßłowu, kotreż macźeri sawda, cźaß żiwjenja ßwěrny wostał.

*

A to, schtoż tu jako tsecźe stajimy, to stej tu niz jenoż tutoho dnja dla, kotryż je pschede wschěm macźeri, starschimaj wěnowany, ně, też toho lěta dla, kotreż ßměmy ßwjecźicź jako jubilejne lěto 100lětneho skutkowanja sakskeho mißijonstwa, z kotrymż ßmy w dźakownoscźi a luboscźi sjednocźeni:

S dalokeho mißijonskeho pola bě ßměła a mohła mandźelska mißijonara do domisny pschińcź a tu cźaß dowoleńzy se ßwojim schtyrilětnym ßynkom sjednocźena bycź. Ale tutón cźaß radoscźe a sboża ßo macźeri każ dźeśczu tak rucźeminy a dźeń dźělenja tu bě, prjedy hacź ßo dohladaschtej-

Macź dyrbjeſche ſaßo do ßwojeho dźěła. To wona też rad chzyſche, ale ßo dźělicź wot dźěſćza na dołhi cźaß, to bě cźeźko, jara cźeźko! Ale dźěćźo dyrbje che tu ßwojeho wukubłanja dla w domiſnje woſtacź. Tuž ßo mißijonarka krótko prjedy hacź wotjědźe na poł hodźiny do ßwojeje ſtwy ſamkny a, ßo modło, ſa cźeźke wokomiki roſzohnowanja a ſa dźělenje ſ mozu ſ wyßoka pſchihotowa, a ßo poßylni ſa wopor, kotryź dyrbjeſche pſchinjeſćź. Po modlitwje ſetrě ßebi ßylſy a roſzohnowa ßo

wutrobnje ſ dźěſćźom. Pſchitomnym rjekny wona: „Ja chzych ßynej ſalutowacź, měcź a widźecź w pomjatku ßwoju macź ſ rospłakanym a ßylſojtym mjeſwocźom. Jemu dyrbi pſchecźelniſchi wobras w pomjatku ſawoſtacź!“ To bě khrobła macź a ßwěrna mißijonarka! A to bě runje tak ßylna kaž nězna macźerna luboſcź.

Na paćerje!

Na pacźerje woła tuta njedźela dźěcźi. Hižo w tydźeńſchim cźißle je naſch njedźelnik dźěcźi a ſtarſchich ſpytał pſchihotowacź na to a niz mjenje ſa to, ſo bychu wſchitzy byli dźenßa w Božich ßłużbach. A woßada niz mjenje! Na kónzu pacźerjow, po konfirmaziji ßo woßadźe a wſchitkim pſchitomnym praji: „Njeſkomdź, njeſkaž je, kiž ßu tebi poruczene k ßwjecźenju!“ To płacźi dźenßa pſchi ſpocźatku pacźerjow runje tak khutnje. A niz jenoź to! Ně, też: „Konfirměruj je, to rěka: wobkrucźej, wobtwjerdźuj je w prawej kſcheſcźijanſkej wěrje ſe ßłowom a ſe ſkutkom, ſe źiwym pſchikładom!“ A tohodla: Do pacźerjow, woßada a wſchitzy! Do modlenja! Modlcźe ßo, proſchcźe, dobroproſchcźe!

W tutych dnjach pißaſche mi něchtón: „Ja ßo nochzu ras kacź, ſo njejßym wſchě móźnoty wužika, dźěcźom ſmóźnicź radoſcźe, kotreź jim ſmóźnicź hewak ženje wjazy móźno njeje!“ A wy ſtarſchi a kmótſja, ty woßada, wy wſchitzy macźe nětkle, hdyž dźěcźi na pacźerje khodźa a ßo woßebje hotuja ſa źiwjenje — a wumrěcźe, ſa cźaßnoſcź a wěcźnoſcź, ſkładnoſcź, jim radoſcź, wěrnu radoſcź pſchihotowacź, ſkładnoſcź, kajkaž ženje wjazy w jich źiwjenju njepſchińdźe. Wy tola wſchitzy chzecźe, ſo bychu ßo ſamohłe radowacź a ſo bychu wam ſa to dźakowne byłe a waß ſa to žohnowałe tu w cźaßnoſcźi, kaž jónu we wěcźnoſcźi. Wy njechacźe, ſo bychu waß ras tamałe tohodla, dokelž njejſcźe je wuhotowali a dohotowali tak, ſo bychu ßo mohłe radowacź wěrnje a prawje. Tohodla: Do pacźerjow, do modlenja a do ſkutka wy wſchitzy, kiž wy konfirměrowani ſcźe, kiž wy mjeno kſcheſcźijana a kſcheſcźijanka macźe! Wot tuteje ßwjateje poruczноſcźe a pſchißłuſchnoſcźe waß njewotwjeźe nichtó — nichtó — khiba ſo wy dźecźe a ßo ßwojeje wěry a ßwojeho mjena kſcheſcźijan, kſcheſcźijanka wſdacźe! —

Valentin Friedland bě jedyn ſ Lutherowych pſchecźelow. Swjetſcha rěka po ßwojej domiſnje Trotzendorf. Wón bě drje najßławniſchi, zyle wěſcźe pak najbóle ßwojorasny — originelny praji ſwjetſcha Serb ſ Němzom — wucźeŕ ßwojeho cźaßa. W jeho Goldbergſkich ſchulach bě huſto wjazy hacź tyßaz wucźomzow. Trotzendorfej bě móźno, do ſchulſkeje ſtwy ſtupicź a ſchulerjow poſtrowicź: „Pomhaj Bóh wam, wy nadobni, měſchcźanoſtojo, radni knjeźa, kěźorſzy a wjeŕchowſzy radojo, wy rjemjeßlnizy, wumělzy, pſchekupzy, wikowarjo, wy ſtražnizy, katojo, njekhmanizy! — To wſcho móźe ſ waß bycź — po tym hacź ßo wy macźe!“

Nam ßo ſda, ſo je tole khutne doßłowo k tomu, ſchtoź tu runje pißachmy, k tomu, ſchtoź tutón dźeń dozyła praji — pacźeŕſkim dźěcźom a tym, kiž ßu pacźerje wukhodźili — a pokracźujemy: tym, kiž ßu w pacźerjach, a tym, kiž ßu ßo pacźerjow wſdali. Tuž ſpěwajcźe pacźerje, kiž wy pacźeŕſke na pacźerje wjedźecźe a pſchewodźecźe!

Sa mißionſtwo.

Pſchezo bóle bliža ßo dny 100létneho jubileja Lipſcźanſkeho mißionſtwa. 7., 8. 9. junija to budźe. My ßwjecźimy je ßobu w duchu a ſ modlitwu a ſ darom jubilejneho dźaka.

Sa rospominanje wſcheho, ſchtoź mißionſtwo je a chze, ſtajimy tu dźenßa wureſt ſ prědowanja, kotreź je ras jedyn ſ wojeŕſkich farariow měł.

„Mnoho je jich mißionſtwu njepſchecźelnych. Woni ßo na njo hněwaja. Tajzy pak dyrbja zyłe knihi Japoſchtołſkich ſkutkow w Nowym Sakonju wuſchmórnycź a hiſchcźe wjele druheho. Stajeja kulturu wyſchſche wſcheho. Ale móźe pak kultura ßama cźłowjekam ſbožo pſchinjeſćź? Ja ßym naſhonił, ſchto kultura ßama dozpije! Schtoź Biblija wo měſtomaj Sodom a Gomorrha praji, bu mi ſrosumliwiſche, jako pobuch duzy do Khineſiſkeje wójny w měſcźe Port Said, kotreź tam leźi, hdźeź ßo tak rjez tſi dźěle ſemje dótkaja. Teź duzy tam a w Khinje wußtyſchach huſcźiſcho praſchenje: „Cźehodla njewoſtaja Khinſkich ſ Bibliju na pokoj?“ S teho cźaßa, ſo pohladach do khinſkich jaſtwow a do wobliczow jich telko, ſ kotrychź ßo wudobywaſche ježdźenje a ſdychowanje po wußwobodźenju lacźneje kreatury, ſ teho cźaßa wěm ja wotmolwicź a doprajicź cźłowjekam, kiž ßo tak praſcheja.

Ssu też tajzy, kiž praja, ſo je mißionſtwo njetrjebawſche, bjes wužitka. Schtóź to praji, njeſnaje ſtawiſny mißionſtwa. Jich wjele praji, ſo ma ßo Afrikanſkim to wotpłacźicź, ſchtoź ßu na naſchich krajanach ſkucźili. Ja dopomnju na naſcheho wulkeho khěźora Wilhelma I., kotryź, po na njeho ſkucźenym nadpadźe ſ womory wotucźiwſchi, rjekny: „My dyrbimy wot nětk něſchto cźinicź ſa wbohich w ludu!“ — Tehodla cźim horliwiſcho nuts do Afriki ſ evangelijom! To je jene: ty dyrbiſch! Běda pak nam, hdyž ßmy lěni ſkutkowacź ſa Knjeſowy evangelij!“

Zyrkej a ſtat.

Cantate. Dźenßniſcha njedźela ma woßebiteho wuſnama. Dźeń macźerje ßwjecźimy niz jenoź doma we ßwójbje, ale też w Božim domje. Boża ßłużba ſa ſapocźatk pacźeŕſkeje wucźby je na tutu njedźelu wotſtorcźena, a to je Boża ßłuż-

ba niz jenoż ja ẓwójby, kotreż maja lětẓa dźěćźi na pacźerjach, ale ja zyłu woẓadu. A potom njecha tuta njedźela jenoż rěkacź Canate, ale chze wot dawna ẓem bycź lute „Cantate“, kotreż ſanoſchuje zyła woẓada w Bożim domje. To ẓu tſi njedźele na jenej! Kelko kemſcherjow dyrbja to tuż dźenẓa w kóżdym Bożim domje bycź! So bychu tola też byli! Bóh ſwarnuj, ſo naſche woẓady, ſo naſchi woẓadni ſkomdźa ſkładnoſcźe, ſ Bohom rěcźecź a ſkładnocźe, hdźeż Bóh k nim rěcźi. Skomdźene ſkładnoſcźe ẓłuſcheja tola ẓobu do tych „kamjenjow, ſ kotrymiż pucź do hele pleſtruja“.

„Deutſche Glaubensbewegung“. Hrabja Reventlow, wo kotrehoż wuſtupje ſ tutoho nowopohanſkeho hibanja, kotreż chze němſkemu ludej ſbożo pſchinjeſcź, ẓmy piſali, je ſnowa wſchelakeho wo pſchicźinach ẓwojeho wuſtupa a wo tutym hibanju dozyła woſjewik. Schtoż je najbóle ſaẓudźaze w jeho roſeſtajenjach, je drje to, ſo wón tutomu hibanju porokuje, ſo je wono pucź do materialismi. Wón praji: „Nahlady, kotreż woni jako płacźaze proklamuja, wjedu pſches wſchě móżne ſawodźewanja a ẓo naduwaze ẓłowa njemylnje k materialiſtiſkemu ẓwěta-nahladej, ja kotrehoż ſaſtupjerjow ẓu wuprajenja wo bójſkim abo wo boſy jenoż pyſchaze fraſy.“ Dale wón woſpjetuje: „Nadběhowaze, niczaze wojowanje tajkeje organiſazije pſcheczźiwo kſcheſcźijanſkej naboẓinje wuſkutkuje jenoż naboẓne roſchczźěpjenje w ludowym zyłku, ẓenje pak naboẓinu a je ranjenje nazionalſozialiſtiſkeje ideje a jeje wuẓměſchenje.“ — Nadźijomnje tuto ſpósnacźe bórſy dobudźe! von Reventlow praji, ſo ſtajnje dopiſy doſtawa, w kotrychż ſtronjenjo, ſ kotrymiż njeje ẓenje wo tutej wězy rěcźak, jemu pſchihłoẓuja. Podobne ſaẓudźowaze nahlady wo tutym hibanju „Deutſche Glabensbewegung“ namakaſch też druhdźe hiſchcźe. A to ẓadyn dźiw, dokelž bywa tuto hibanje w poẓlednim cźaẓu wótriſche pſcheczźiwo zyrkwi. Tu a tam je wono też hižo krajiny nakaſyło. Tohodla ma pak kóżdy a kóżda ẓwěru ẓwděcźicź ſ myẓlu, ſe ẓłowom a ſ zyłym ſadźerżenjom wo wěrje do Jeſom Khryſta a wo jeje wobſbożazej mozy, we kotrejż wěrjazy wuſnawa: „Ja ſamóżu wſchitko pſches toho, kotryż mje mózneho cźini, to je pſches Khryſtuża!“ Se ẓłowom wo tym ẓwědcźicź, to njedoẓaha! Skutki dyrbja tu bycź! Se ẓłowom wuſnawacź: „Ja wěrju do Jeſom Khryſta“, ſe ẓwojim ſadźerżenjom njedźelſki a wſchědny dźeń wo wſchěm móżnym ẓwědcźicź, jenoż niz wo kſcheſcźijanſtwje, to je pſcherada, ſ kotrejż pſcheradźiſch ẓameho ẓo a prějeſch kſcheſcźijanſtwo a Khryſtuża. Tohodla: ẓebje dla, ẓwojich lubych dla, woẓebje ẓwojich dźěćźi a mkodych dla pokaẓmy dźeń wote dnja a wſchudźom, ſchto kſcheſcźijanſtwo je a ſo tu kſcheſcźijanſtwo je a wopokaẓmy ẓo jako kſcheſcźijenjo ſe ẓłowom, ſe ſkutlom, ſ zyłym ẓiwjenjom a ſadźerżenjom!

W Cźeſkoẓłowakſkej traje hibanje ſa pſcheſtup do evangelſkeje zyrkwje dale. Někotre evangeliſke woẓady ẓu ſ tym w běhu poẓlednich tſjoch lět telko pſchidobyłe, ſo maja jónkrócź wjazy woẓadnych. Tak poſtupi na pſch. woẓada Görkau Rothenhaus wot 500 duſchow na 950 duſchow.

Se Sſerbow a ſ daloka.

Wójna mjes Abeẓynſkej a Italſkej drje ẓo ke kónzej bliži, ſnajmjeńſcha w Abeẓynſkej. Schto ſe wſcheho hiſchcźe budźe, je druha wěz. Abeẓynſki kěẓor abo „negus“ je drje mjes tym, hdyż ẓu powěſcźe prawe, do Paleſtiny dojěł. Wón wopuſchcźi cźěkajo ẓwój kraj, kotrehoż hłowne město Addis Abeba bu ſ tym městno ſnutſkowneho wojowanja a rubjenja a palenja. Tam ẓydlazy Europjenjo běchu ſdźěła we ẓmjertnym ſtraſche. — Poẓledńje ẓłowo wo tutej zyłej wězy drje hiſchcźe tak bórſy njebudźe prajene.

S **Braſilſkeje,** w kotrejż ſ podpjeru Němſkeje Evangelſkeje Zyrkwje němſzy duchowni w němſkich woẓadach ſkutkuja, je dóſchła naſtróżaza powěſcź. Wona nam pokaże, kak cźeżka a ſtraſchna ẓłużba tutych tam ſkutkowazych duchownych huſto je, ſdobom pak też, ſo tucźi duchowni tutu ẓłużbu tola ẓwěru a woporniwje ſaſtawaju. Je to powěſcź wo ſararj Richertu. Tutón ẓydleſche w měſcźe Sobradinho. Wot tam bě ẓo wón do woẓady Pitengal podał, kotraż je 42 kilometrow ſdalena, a bě měł Bożu ẓłużbu a konfirmaziju je ſpowědźu. Duzy domoj pſchińdźe wón do wulkeho ſliwka, pſched kotrymż dyrbjeſche najprjedy wucźeka w domje pſchi pucźu pytacź. Poſdźiſcho poda pak ẓo ſnowa, hacźrunjeż jeho warnowachu, na pucź, dakelž wědźeſche, ſo wſchelake nuſne dźěła doma na njeho cźakachu. Wón dyrbjeſche pſchi tym pſches rěku, kotraż bě ſe ſliwkom napjata a torhata. W njej ẓo wón ſatepi. Farař Richert ſkutkowaſche hižo wot lěta 1927 w Braſilſkej.

Bibliſki pucźnik.

Cantate, 10. meje: (Spěwajcźe temu Knjeſej nowy kěrluſch, pſchetoż wón cźini dźiwy! Pſalm 98, 1.) Tón Knjes budźe wutrěcź ẓylſy ſe wſchitkich woczow. Jeſ. 25, 8. — Tam horzy dźak chzu dawacź temu, kiž Boži pucź mi pokaſa a ſo bych wotrjeknył ẓo ſkemu, każ pſcheczźel ja ruku mje wſa; tam lubych nam'kam w kraẓnoſcźi, kiž ſe ẓmjercźu ẓu wſacźi mi. K. 797, 10. — Ef. 5, 19. — Jana 5, 25—29.

Póndźela, 11. meje: Wono ẓo njebudźe ſtacź pſches wójſko a móz; ale pſches mojeho ducha, praji tón Knjes. Sach. 4, 6. — K. 164, 5. — Pſalm 99, 100. — 5. Mójſ. 4, 20—40.

Wutora, 12. meje: Moja wutroba je hotowa; Bożo, moja wutroba je hotowa, ſo ja ſpěwam a khwalu. Pſ. 57, 8. — K. 614, 4. — Hebr. 12, 14—29. — 5. Mójſ. 5, 1—19.

Sſrjeda, 13. meje: Ty ẓy pomoznik ẓyrotow. Pſ. 10, 14. — K. 664, 1. — Hebr. 13, 1—3, 5—12. — 5. Mójſ. 20—30.

Schtwórtk, 14. meje: Bojoſcź toho Knjeſa je roswucźenje k mudroſcźi; a prjedy dyżli ẓo k cźeſcźi pſchińdźe, dyrbi ẓo cźerpicź. Pſchisł Salom. 15, 33 — K. 668. — Hebr. 13, 13 hacź 25. — 5. Mójſ. 6, 1—9.

Pjatk, 15. meje: Knjeże, mój Bożo, wulke ẓu twoje dźiwy a twoje myẓle, kotreż ty naſche dla maſch; na tebje nichtó njeje podobny: ja chzu je pſchipowědacź a wo nich rěcźecź, kotreż tak wulke ẓu, ſo je nichtó njemóże pſcheliczicź. Pſ. 40, 6. — K. 297, 5. — Titus 1, 1—4. 2, 11—15. — 5. Mójſ. 6, 10—19.

Ssobota, 16. meje: Poſběhajmy naſche wutroby a ruzy k Bohu k njebjeſam. Srudn. kěrl. 3, 41. — K. 364, 6. — — Titus 3, 1—8. — Jeſ. 55, 6—11.

Liſtowanje. Do Drj. a kni. L.: Dźak ſa lube poſtrowy wſchěm a ſa pěknu póẓłanku. Hdyż móżno, woſjewi ẓo też wo tym něſchto. — K. J. W.: Dźak ſa wſcho. Woſjewimy, każ nam móżno. Redaktor.

Sa Rogate (Boże ſtpicźe): K. w N. — Sa Exaudi: R . . cź w B. — Sa Sswjatki: T. w B.

Samoſtwity redaktor farař Wyrgacź w Noẓacźizach (Noſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje notwinatnje a powěſcźernje w Drjeźdźanach wot Hłownoje ẓerbſkeje prědakſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóżdu ẓobotu a płacźi ſchtwórcźětnje 108 pjenjeżkow

Cžišło 20

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 17. meje 1936 | Bautzen

Rogate.

„Tehodla ja napominam, so by pschede wschěmi wězami žo stało prózstwa, modlitwa, dobroproschenje a dźakowanje sa wschitkich cžlowjekow, sa kralow a sa wschěch wjerchow, so bychmy pokojne a cžiche žiwjenje wjesć móhli we wschej bohabojasnosczi a pózcžiwosczi.“ 1. Tim. 2, 1—2.

„Tehodla ja napominam, so by pschede wschěmi wězami žo stało prózstwa, modlitwa, dobroproschenje a dźakowanje —“ japoschtoł pische. Bóh tón Knjes chce, so bychmy prošyli. Wón žwojim daram da wotwišowacź wot naschich prózstwow. Schtóž proši, tón dostanje. Ale też nawopak płaczi Jakubowe žłowo: „Wy ničžo nimacže, dokelž wy njeproši cže.

Kajki modleŕ bě Pawoł! Wot toho wokomika, so běsche psched Damaskom tón Knjes na nim dobył, njej Pawoł we žwojim žiwjenju sažo sastał žo modlicź. Jako Bóh tón Knjes Ananiaša k njemu sczele, kiž Pawoła hischcže po wobliczu njesnajesche, jemu jako znamjo na pucź žobu da: „Budźesch jeho namakacź w Judowym domje na haźu, kotrejž rěkaju runu — a hlaj, wón žo modli! Lěpsche heźło žo njeda na Pawoła žiwjenje napisacź khiba to: Wón žo modli! Hacž leži w Filipje w jastwje, hacž žo w Milecže se starschimi rozžohnuje, hacž na łódže jěsdźi, hacž listy na žwoje wožady pisa — pschezo tón zamźny napohlad: Hlaj, wón žo modli!

Je modlitwa też w naschim žiwjenju tajka móz? Abo je nam jenož stare, zwonkownje waschnje z cžaša, hdyž běchmy hischcže dźěcźi? Hdyž by Bóh tón Knjes na twoje wschědne žiwjenje z njebješ pohladał, by cži potom tam horkach wopismo pisał: Haj, wón žo modli? Na tym mózemy nasche kschesczanstwo pruhowacź. Wo Pětrje tehdy seleny schtwórtk w nozy tamna dźowka pschi wohenju rjekny: Twoja rěcź cže pscheradźi. To we hłubschej myźli wo kóždym płaczi: Twoje modlitwy cže pscheradźa. Te pokaža, hacž žy morwy abo žiwy staw w Knjesowej wožadže. Je-li cži modlenje pódlańska wěz, potom staj też twój Bóh a twój Sbóžnik cži pódlańska wěz. Je cži tón Knjes ważny, potom budže cži też modlenje ważna wěz.

Hdyž je dźěcźo, kiž stajnje mjelcžo nimo nana dźe, žane žłowcžko z nim njerěcži, jemu ničžo prajicź nima — to mi pschidasch, so je tu něschto wopaki. Tu žadyn znutskowny zwisk mjes nanom a dźěsczom njeje. Pruhuj dźenža, njedźelu Rogate, žwoje modlenje psched Božim žłowom. Je-li so cže ničžo w twojim znutskownym k modlenju njehnuje, jeli so je cži modlenje tak njewažne, so mózesch jo husto sabycź, žnano njedźele dołho, je-li so nimasch žadanje, z Bohom rěcźecź, potom něschto w tebi w rjedźe njeje. Potom zyła hischcže prawe stejnischcźo k žwojemu Bohu nimasch. Potom žy se žwojim kschesczanstwom na wopacžnym pucźu. To hischcže wjele hódne njeje.

To je wěste: Schtož je Bohu ważna wěz, ma też nam bycź ważna wěz! A tu da Bóh tón Knjes nam jažnje prajicź, schto wón wot naž wocžaka: Tehodla napominam, so by pschede wschěmi wězami žo stało prózstwa, modlitwa, dobroproschenje a dźakowanje. Pschede wschěmi wězami — niz jenož tak pódla. Kak husto we wschědnym žiwjenju žo praji: Pschede wschěmi wězami mam to a tamne cžinicź! Ně! P s c h e d e w s c h ě m i w ě z a m i, tak twój Bóh praji, dyrbisch žo modlicź! Ja derje wěm, schto temu napschecźiwja. Praja: My mamy dźěłacź. Mamy žwoje cžežke powołanje kóždy, domach a wonkach, wot ranja hacž do wjecžora, haj, do nozy. My khwile nimamy, modlenje do prědka stajicź. Schtóž tak rěcži, temu ma žo prajicź: Runje modlitwa cže do dźěła khmane sczini. Smějesch zyle hinasche mozy k žwojemu dźěłu, hdyž žo modlisch, hacž hdyž to skomdźisch. Pschetož „kotsiž na teho Knjesa cžakaju, dostanu nowu móz, so z kschi-

dłami horje ſlecza, jako hodleŕ, ſo běža a njewuſtanu, ſo khodża a njewoßłabnu.“ Twoje dźěło budże zyle hinak požohnowane, hdyž jo ſ modlitwu ſapočinaſch. Pſchetož napoßledku tole wſcho wot Božeho žohnowanja wotwißuje.

Wot Luthera wěmy, ſo je rano ſahe, prjedy hacž ßo do ßwojeho dźěła poda, tſi hodźiny ßo pſched Bohom modlik. To bě tón muž, kiž je pſchi wſchěm ßwojim druhim dźěle wjele ſtow wulkich a małych knihow napißał tak, ſo druhdy doczíſchczecź njemóžachu! Bismarka ßu ras ßo praſcheli, ſchto je czinił, ſo je tajke wulke wuſpěchi měł w ßwojim ſkutkowanju. Wón je wotmolwił: Te ßu płody mojich modlitwow! A wot naſcheho Hitlera wěmy, ſo ßebi najlěpſche mozy ſa ßwoje czežke a dźěłapolne ſaſtojnſtwo ſ modlitwy czerpa. — Chzeſch měcź bohate, žohnowane žiwjenje, wuſpěch ßwojeho dźěła, płody ßwojeho ſkutkowanja, potom ßo modl!

Bóh tón Knjes naſche próſtwy ßłyſchi. To je tón evangelij, ta wjeßeła powjeſcź naſcheho tekſta: Nade mnu je jedyn, kiž ßo wo moje naležnoſcże ſtara, tón ma wucho ſa wſchě moje ſtaroſcże. Niczo njeje tak wulke, ſo njemohł wón jo mi dacź, a niczo tak małe, ſo njemohł ja jo k njemu pſchinjeſcź. Kóždy wokomik wo dnjo a w nozy mam ja jeho dźěczo pola njeho, toho wſchehomózneho Wótza, pſchiſtup w njebjeßach Wſcho, ſchtož mje hnuje, ßměm jemu pſchepodacź. Kajka ſbóžna wěſtoſcź: ženje njejßym bjes rady, wón ſaradźi; ženje wopuſchczeny, wón je pola mje, hdyž wołam; ženje bjes pomozy, pſchetož wón rad pomha. Schtóž móže ßo modlicź, je ßmjercź bohaty, pſchetož njebjo ſe ßwojimi kubłami ſteji jemu wotewrjene.

A naſche próſtwy Bóh tón Knjes njeżohnuje jenož na naß, ale też w druhich. „Tehodla ja napominam, ſo byſchcże ... kajke wulke polo ßo nam ſ tym wotamknje. Njech je měſtno, hdźež dźěłaſch a ſtajiſch, jenož małe a wobmjeſowane — ſ naſchim dobroproſchenjom móżemy też cźi ſtari a ßłabi, pomhacź wyſchnoſcźi, wjednikej, bratram a ßotram naſcheho luda a pohanam w dalokich krajach. W ßwojich modlitwach mamy brónje, wojowacź pſchecźiwo wſchěm ſłym duchom cźěmnoſcże, kiž ſtajnje hroża naſch lud ſkaſycź, a pomhacź, ſo wěra a ßwěra, cźiſtoſcź a pózcźiwoſcź, luboſcź a woporliwoſcź mjes nami pſchibjera a tak Boże kraleſtwo w naſchim ludu roſcże. Ja chzu cże požohnowacź, a budźeſch požohnowanje! Kajke to ßłowo! Tu je pucź, kak móże kóždy ſe žohnowanjom bycź ſa naſch wot Boha njenadźizy ſnowa žohnowany lud a wótzny kraj: Rogate! To je: modlcże ßo!

Hamjeń.

Boże ſtpicże.

Hłóß: Kak rjenje ßwěcźi Sernicźka.

Kak kraßnje, Jeſu, rycźerjo,
Hdźež Ty do raja Sswojeho,
Nam měſto pſchihotowacź!
Hdyž wulki ſkutk ßy dokonjał,
„Sa naß“ ßo takle woprował,
Dźeſch Ty naß ſaſtupowacź.
Pola Wótza wěcźna jaßnoſcź!
Ty maſch kraßnoſcź,
Pſche wſchu měru,
Knjeże, nam ſdźerž, poßylń wěru.

Ty ßy naſch wſchehomózny Knjes!
Pój, pomhaj nam też do njebjeß,
Naß wumoż wot wſchoh' ſłeho,
Kiž naß wſchěch dźěli wot Tebje,
Wot Twojej' ßwěrnej' luboſcże,
Wot Wótza njebjeſkeho.
Pój k nam Ty ßam, ſo my móhli
Cźi po woli Twojej ßłużicź;
Tak, kaž móhło Cźi ßo lubicź.

Cźi, Jeſu mój, cżeſcź, khwalbu dam!
Do njebjeß dowjedź Ty mje ßam,
Do ßwojoh' kraßnoh' raja,
Hdźež ſachodnoſcź wjaz' njeknježi,
Sso ſbóžnych ßyła wjeżeli
A duſche ſbóžnoſcź maja.
Tam mje cżehnje luboſcź Twoja,
Wěra moja mje tak ſpróznoh'
Dom do mojoh' kraja wótznoh'!

O Jeſu, Knjeże kraßnoſcże,
Wjedź naß do wěcżnej' ſbóžnoſcże,
Kaž Ty nam hnadnje ßlubi,
Pucź wuſki lubje k njebjeßam,
Hdźež ſhotujeſch też měſto nam,
Tak, kaž ßo Cźi to lubi.
Twoja ßyła žada ßebi,
Bycź pſchi Tebi we wěcżnym raju,
Sskužicź Tebi w ßwětłym kraju.

O ßwěrny Knjeże Jeſu Ty,
Naſch Wumóżnik a Sbóżnik ßy!
Sdźerž naß pſchi ßwojej wucżbje.
Pój, budź a woſtań pola naß,
So Tebje mamy kóždy cżaß
We wjeßelu a w ſrudźbje,
Hacž my dźemy wobhnadźeni,
Wumóżeni wot wſcho ſkeho,
Dom do raja njebjeſkeho!

J. W.

Rogate.

Rogate. Tuta njedźela je woßebita njedźela ſa — ratarjow, wjeßnjanow: Wona woła k modlenju, k proſchenju ſa ßyły a ßadźeńki, ſa hona, łuki, pola, ſahrody a lěßy. Derje nam, ſo to wěmy a ſo to ßměmy! Doprajiłej nam tola poßlednjej lěcże ſtej, ſo to lohko móże ſaßo hinak bycź, hacž to naléto wonkach lubi — a ſlě! A kak lohzy nam, ßo modlicź, proßycź! Tam wonkach tola wſcho tak młódne, kraßne, ſróſtne — kaž Boża ſahroda, rjekny njedawno ſtary ratař. Tuž cźińmy, ſchtož tuteje njedźele mjeno: Rogate! Proſchmy! A proſchmy: naſch wſchědny khlěb daj nam dźenża. Naſch wſchědny khlěb — ſchto to wſcho je, nawuknychmy pola Luthera a wěmy nětk też ßami, ſo to tak je. Tuž proſchmy wo wſcho a ſa wſcho, proſchmy ſa wótzny kraj — nětkle, hdyž ludy wokoło naß njewjedźa, ſchto ſe ſkónczenej wójnu cźinicź, hacž nowu ſapočzecź abo ſchto. Tuž proſchmy ſa wjednika a kanzlera, ſo by wón kraj a lud mohł wjeſcź nimo wójnow we měrje do ſboża, kotrež je, ſchtož naſche ßerbſke ßłowo praji: ſ Boha, kotrež je wěrne ſbožo.

Tohodla pak ßwjecźimy Rogate wěrnje a nutrnje, tutu njedźelu ratarja, tutu njedźelu wſchědneho khlěba a tehodla też — wſchědneho modlenja! A ſpěwajmy próſtwy a dobroproſchenja, dźakne a khwalbne modlitwy! To cźińmy ßami a to wucźmy druhich, pſchedewſchěm dźěcźi, ſo bychmy byli ſe ßwójbu dom modlitwy a ſ ludom lud modlitwy. Ale wěrnje a ſprawnje ßo modlmy a ßo njebojo a njehańbujo. Runje w tutych dnjach nam powjedaſche pólnoſchěry wulkeje

wójny, kak žu w polu žo dźiwali na pobožnosćži a modlenju turkowskich wojakow, kiž žo njehańbowachu ani žo njebojachu, žo modlicź a po žwojej wěrje žiwi być. Tuž: rogate: proschće a modlće žo!

Drježdźanszy Serbja cžesćza knjesa dwórneho radu Rencža w Kamjenzu.

Njedźela 3. meje bě sa Drježdźanske towarstwo „Cžornobóh“ wožebje swježelaza njedźela. Běchmy žobu s Kamjenskim towarstwom a s towarstwom sa Połcžnizu a Wulki Röhrsdorf pscheproscheni do Kamjenza, žobu žwjeczicź 80. narodniny dwórneho rady knjesa Bjarnata Rjencža. Tutón knjes bě tute towarstwa pscheprožył na kofej; s nimi też towarstwo kehelekulerjow, ke kotremuž wón žam pschišłuscha. Žony a knježny w pyschnej narodnej drascže wschudźe wobdźiwane prěnje městno dobychu.

S potuńschenej khartku rano w 9 hodź. wot hlowneho dwórnischcża wotjědźechmy. W Kamjenzu dóńdźechmy najprjedy na horu a na městno, kotrež Němz „Thinkplatz“ mjenuje. Tam mějachmy wuhlad daloko do kraja. Sso do města wrócźiwschi, w hoscźenzu hromadźe wobjedowachmy. Potom žo podachmy do wožebneho Lehmanez hotela, hdźež běchmy w 2 hodź. pop. skasani. Naschej nosy po mjehkim tepichu, s kotrymž bě skhód pokładźeny, stupaschtej. Wubjerne selene rostliny skhód debjachu. We prěnim poskhodźe we wulkej žurli stejachu dołhe rynki blidow, kiž běchu běle pschikryte. Na blidach stejachu schalki, 200 žnano 300 abo wjaz, pódla talerki a na kóždym 6 kuskow tykańza. Hižo někotre mjeńschiny do 2 hodźin knjes dwórny rada pschińdźe a setka žo hnydom pschi durjach pschipadnje se starschej Sserbowku, kiž měješe kwěczel brunych lakowych kwětkow w ruzy, s knjeni Rölzynej: „Tu, knježe, mała luboscź s mojeje sahrodki! Ssym jo sa Waž plahowała!“ Stejeschtaj žebi napscheczíwo kaž dwaj salubowanaj, jenož so bě tón krócź „Wona“, kiž kwětki dari: wobaj staraj, saldki a tola błyschcź we wobliczu, stejeschtaj wobaj hischće runaj, kaž dwě žwězy. Rjany był to wobras, žebi myślach. Ssydachmy žo sa blidom; pschi kóždej schalzy leżeschе khartka s wobrasom 80lětnjeho jubilara. Spody bě kěrlusch: „Bis hierher hat mich Gott gebracht!“ cźischcźany. Shromadnje jón spěwachmy a tak bě s tym žwjedźeńk sapoczany. Nětko czetki jubilara kofej noschachu a kóždy pijeschе do žyteje wole. Pódla běchu wschelake narěcže a powitanja. Nascha žerbska knježna pschepoda w mjenje towarstwa wolijowy wobras. „Sserbska knježna w kschidłatej kapje“ molowany wot pschedžydy knjesa Pětra Kowarja. Wobras žo s wulkim wježelom a džakom pschija. Dale pschepoda Sserbowka kofejwohrjewar: „Sserbska knježna w liczkatej kapiczzy“ jako klanka, dar žonow towarstwa „Cžornoboha“, kiž žo też wožebje spodobasche. Dopišnizy s wobrasom k. Rjencža žo pschedawachu. Pišachmy je snatym a pschecźelam Eslyschachmy też hischće wschelakeho se žiwjenja k. rady a někotre kražne a někotre žortne spěwy, kotrež schtyrjo knjesojo s wubjernym hłožom sanježechu a my Serbja spěwachmy prěnju a pożledju schtuczku „Rjana Lužiza“.

Tykańz běchmy slědli. Nětko pschińdźe piwko a knjesojo dóstachu kóždy tsi zigary. Tak bohacże naš nasch cžesćzeny jubilar wobdari. Czaž cźěkasche k wjeczorej. Podachmy žo do Rjenczez sahrody. Jich villa je blisko dwórnischcża. Tu bu schtom, wot towarstwow darjeny, do semje žadźeny a požwjeczeny. Knjes rada, jara pobožny a wěriwy cźlowjek, bě hnuty, so lěhdy samoh dale rěczecź. Fotograf mějesche nusne. Se sahrody podachmy žo k Lessingowemu domej. Psched twarjenjom žo po skhodźe horje do rjada sestupachmy, wěso 80lětny jubilar w žrjedźisnje, a hischće junu buchmy fotografowani. Na to žo roszohnowachmy.

Nětko bě hischće hodźinka cźaża, město a zyrkwje wobhladacź a tak też žerbsku zyrkej, hdźež žo psched 10 lětami pożledni krócź žerbszy prědowasche.

Nětko budźa žebi lubi cźitarjo a lube cźitarki myślicź: Schto dha maju Sserbja s tutym němskim knjesom hromadneho? Moji lubi, tole: Knjes Rjencź je cźestny žobustaw a dobroczel towarstwa „Cžornobóh“. Drježdźanszy Serbja žu jemu wulki dźak winojczi. Kak? to cźitajcże:

Sserbske Boże žłužby w Drježdźanach žo schtwórczlětnje žwjecża. Je salożi něhduschi duchowny Michalskeje zyrkwje w Budyschinje, knjes farař Arnoscht Bohuwěr Jakub w lěcże 1848. Wone stejachu pod schkitom sakskeho kralowskeho doma a knježerstwa hacź do lěta 1922. Tehdy žo tón fond, s kotrehož žo wudawki wurunowachu, s inflaziju shubi. Sserbja běchu w pjenježnej nusy. Nětko njebohi, tehdy zyrkwiny pschedžyda, knjes Korla Pětschka žo jara wo wupucź starasche. W pożlednjej nusy žo na knjesa Rjencža, kiž bě w synodźe, wobroczi; proschesche jeho wutrobnje, sa naž dobre žłowo a próstwu w konsistorstwje sapodacź. W lěcże 1925 wuda konsistorstwo prěnje pjenjesy sa sdźerżenje žerbskich Božich žłužbow w Drježdźanach. Sa tutón dobry a nabožny skutk žmy my džakowni. Knjes Rjencź je też cźestny žobustaw towarstwa. Wot Kamjenza wón do towarstwa pschijědźe a jo wobdari. Dokelž je jara pobožneho ducha, pschezo khutnje napomina: Bohu a Sserbstwu žwěrni wostacź, to je Wascha najžwjeczisicha pschiłuschnosćź! Mějcże sańcź Wasch narod drohi kamuschk. Jako krajměrjeŕ (Geometer) wón husto do Sserbow pschińdźe. Ras pschinjeże nam też postrowy prinza Jurja, kiž je katolski duchowny. Tutón je wuprajił: Sserbstwo je wožebita rjana kupka; lud ma wutrobu kaž dejmanczik a móże žo na to hordźicź!“

Hdy by tola tomu tak było! Tuž tak, lubi cźitarjo, lube cźitarki, wěscże, kak s tutym knjesom swižujemy. L.

Zyrkej a stat.

W **Schpanisker** zychnuje bjesbóžnosćź pschezo hischće a pschezo saže snowa pschecźiwo kschescźijanstwu. W pschedměstach hlowneho města Madrid spalichu 5 katolskich Božich domow. S druhich kónczin kraja pschikhadźeja podobne powjescże. Kaž Boże domy tak žu pak też klóschtry a klóschtrske schule sapaleli. Sdobom pak je tuto snutskowne wojowanje, kotrež też hižo wjele cźlowjekow mori, politiske: Kommunistojo pschecźiwo druhim.

S **Ruskeje.** S asiskeho, něhdy wjele mjenowaneho města Wladiwostok pschikhadźa powěscź, so je tam měschczańska rada wobsamkła, wulku zyrkej „Marijny dom“ wottwaricź a na jeje městnje „akademiju wědomnosczow“ natwaricź. — Kak mamy nowy wukas Stalina srosumicź, to naž pschichod powucźi. W tutym wukasu mjenujzy réka: sjednoczeństwa młodych bjesbóžnych njedyrbja wjazy tak energiszy a njeżmilnje wojowacź pschecźiwo nabožnej wěrje, kaž bě to hacź do nětkle wuras w poruczenju tajkeho wojowanja, ale woni dyrbja ruskej młodźinje sczerpliwje njerosum tajkich pschedžudkow rosjażnicź.

Pro Deo! Sa Boha! Tež w Norwegſkej žu žo wěrjazy a ſtražowazy kſcheſcźijenjo ſjednocźili do tajkeho „Pro Deo-ſjednocźenſtwa“, wo kajkimž njedawno ſ Němſkeje pišachmy. Woni namołwjeja kſcheſcźijanow, na ſtraži bycź pſcheczźiwo bolſchewismej, kotryž žo ſe žwojej bjesbóžnej propagandu tež tam do kraja dobywa.

Se Sserbow a ſ daloka.

Mjes honami. Mjes honami naſcheje domiſny nětkle hicź abo jěcź móz, kajke to wokſchewjenje a wježelе! Wſchudžom wſcho tak wokſchewjene a młódne. „Płódny cžaž!“ žłyſchiſch pſchezo a pſchezo ſažo prajicź. A płódny cžaž je hnadny cžaž! A hnadny cžaž chze džakownych cžłowjekow měcź! So by tutón hnadny cžaž nadeſchoł wſchudžom džakownych cžłowjekow! A ſpokojnych! Wěmy, ſo je jich tajkich, kotſiž praja: „Hacž žu burjo ſpokojom? Budža burja ſpokojom?“ Hacž ſměja tucźi prawje, budže wěz burow a ratarjow. Wježelmy žo tuž wſchitzy tuteho hnadneho cžaža. Bu tola we nim ratarjam tak ſahe — a kak derje to po ſańdženymaj lětomaj! — piza ſa ſkót data. A bu tola pſchezo ſaž a ſaž, kaž w pěknje a žwěru hladanej ſahrodzy, pſchikhrjepjene, a ſe włóžnej cžopkotu roſcźeſche wſcho — hdyž bě ſwoprědka, kaž chze ratař to měcź, khłódniſcho bykło, — hladajzy. To je radoſcź — a to je cžaž, ſo cžim žwěrniſcho žo modliſch a proſzyſch Boha Wjeſchneho, ſo chzył hnadnje ſchkitacź wſchitko a dobroczźiwje ſe žwojim žohnowanjom woſtacź pola naž! Haj, runje tam wonkach mjes tak widomnje žohnowanymi honami ſteji pišane wulke: rogate: proſchcźe modlcźe žo. Pſchiroda žama žo modli tam wonkach žwojemu ſtworicźelej, modlmy žo tohodła tež my, kiž žo tak huſto króna wſcheho ſtworjenja mjenujemy. Haj, tež tu rěka: Dźerž, ſchtož maſch, ſo by cźi nichtón njewſak twoju krónu! A tuž dźerž, ſchtož maſch, ſ modlitwami, ſ dźaknymi a ſ khwalbnymi modlitwami, ſ próſtwami a ſ dobroproſchenjom.

Wokoło Rogate. W něktorych krajinach je wot dawna žem waſchnje, woſebite ratařſke dźěła ſ woſebitej nutrnoſcźu poſwjecźicź, nimo žnjoweho džakneho žwjedźenja, ſ kotrymž žnjowe dźěło abo dźěł žnjoweho dźěła wobſamknjemy. Tak na pſch. maja tu a tam, kaž žmy to hižo ras pišali, tajku nutrnoſcź, hdyž žito ſažykuja. Němotre woſady Schleswig-Holſteinſkeje žu lětža ſnowa ſapočzałe ſ nutrnoſcźemi ſa wuſtyw. „Saatgottesdienſte“ je mjenuja. W druhich krajinach žwjecźa tajke nutrnoſcźe hižo wot dawna. A katolſzy kſchiżerjo naſcheje Luźizy wukonjeja ſe žwojim žwjatočznym jěchanjom mjes honami a wokoło Božich domow žamžnu žłužbu, próſtwow a dobroproſchenja. Runje ratař tola wě a ſacžuwa, ſo žo jeho dźěło jemu jenož radźi, hdyž Bóh žwoje žohnowanje da. Hdyž my tu tajke woſebite nalětne nutrnoſcźe nimamy, ſcźińmy žwoje njedźelſke Boże žłužby — Rogate a hewak — ſ tym woſebje žwjatočzne a nutrne, ſo žo ſe wſchěch domow ſhromadźimy w Božim domje k Božom žłowu a k modlenju!

S **Klukſcha.** Na Boże ſtpěcźe wotměje Budyſke Guſtav-Adolfſke towaŕſtwo tudy žwój lětuſchi žwjedźeń. Sserbſke žwjedźeńſke prědowanje (popołdnju ½2 hodźin) ſměje faraŕ Handrik-Porſchiſki, němſke (¼4 hodźin) faraŕ Hubaczek ſ Moſta (Bruck) nad Muru w Schtyrſkej. Jako ſnajeŕ evangelſkeho zyrkwinſkeho žiwjenja w roſpróſchenju budže wón roſprawjecź wo hibanju evangelſkeje zyrkwje w awſtriſkich krajach.

S **Abeżynſkeje.** Wójna abo lěpje wojowanje w Abeżynſkej žo ſ tym ſkónczi, ſo negus ſe žwójbu kraj wopuſchcźi, žo njewſdawſchi pak króna. — W tukhwilu bydli wón we Jeruſalemje w hotelu „kral David“. — Hacž je wójna ſ tym ſkónczena abo ſchto hewak ſechze ſ teho bycź, to žo hakle pokaže, hacžrunje ma ju Italſka ſa ſkónczenu a wotbytu ſ tym, ſo žwojeho italſkeho krala wuwoła ſa abeżynſkeho khěžora. Jako bě negus hłowne město Addis Abeba wopuſchcźił, wudyrichu tam njeměry. Cźrjódy luda počzachu rubicź a palicź. Europiſzy pſchińdźechu tam ſdźěla do wulkeho ſtracha. Tež Hermannsburgſzy miżionarojo dyrbjachu žwoju ſtaziju pſchecźiwo rubježnym cźrjódam ſchkitacź a žu ju ſamóhli ſchkitacź. Nimo toho žu žo pak khrobli a žwěrni ſtarali ſa khorych a ſranjenych, kotrychž bě jich tam doſcź.

Bibliſki pucźnik.

Rogate, 17. meje: (Proſchcźe, a bracź budźecźe, ſo by žo waſche wježelе dopjelniło. Jana 16, 24) Bóh wopažuje mje ſ mozu a cźini moje pucźe bjes poroka. Pſalm 18, 33. — Póſcźel, Knježe, póſłow nowych, haj, póſłow žwěrnych Khryſtušowych, ſo ſbudža, hdźež we měrje ſpja, tak ſo ſnowa ſahorjeni we twojim, Jeſom Khryſchcźe, mjeni ſa miżionſtwo dźěkaja; ſo twoji žwědkojo du pſchezo khrobliſcho po wſchej ſemi, hacž poſběha kſchiž Khryſtuža žo na wſchěch ſtronach pohanſtwa. (Pětr Młóńk.) — Matth. 21, 22. — Pſalm 104, 27—35.

Pónđela, 18. meje: Khwalene budź mjeno Boże wot wěcźnoſcźe hacž do wěcźnoſcźe, pſchetož wón ma woboje, mudroſcź a móz. Dan. 2, 20. — 364, 2. — Pſalm 102. — 5. Mójſ. 7, 1—13.

Wutora, 19. meje: Kamjeń, kotryž cźěžłojo žu ſacźiżnyli, je žo róžkny kamjeń ſcźinił. To je žo wot Knjeſa ſtało a je dźiw pſched naſchimaj wočzomaj. Pſalm 118, 22. 23. — 345, 5. — Philemon. — 5. Mójſ. 7, 14—21.

Ssrjeda, 20. meje: Po twojim dobycźu budže tebi twój lud woprowacź ſ dobrej wolu w pſchiſtojnej žwjatoſcźi. Pſalm 110, 3. — 216, 1. — Kol. 1, 1—17. — Pſalm 110, 1—4.

Schtwórtk, 21. meje (Boże ſtpicźe): Naſche měſchcźańſke prawo je w njebjeżach, wotžal tež na Sbóžnika wočzakujemy, Knjeſa Jeſom Khryſta. Fil. 3, 20. — Cźehń mje k njebjeżam, wutrobu cźi dam. Jeſuž daj, ſo wſchemu cźěkam, cźemuž wotdźerženje rěkam. Cźehń mje k njebjeżam, ſo cźe wěcźnje mam. (Domaſchka). — Jana 3, 13. — Luk. 24, 50—53.

Pjatk, 22. meje: Mój duch, kiž pſchi tebi je, a moje žłowa, kotrež do twojeho erta położił žym, njedyrbja wot twojeho erta precź wſate bycź. Jeſ. 59, 21. — 249, 9. — Kol. 1, 18—29. — 5. Mójſ. 8, 1—10.

Ssobota, 23. meje: Mój jaſyk dyrbi powjedacź wo twojim žłowje; pſchetož wſchitke twoje pſchikaſnje žu prawdoſcź. Pſ. 119, 172. — 199, 2. — Kol. 2, 1—10. — Pſalm 42.

Liſtowanje.

Kni. L. w D.: Wulki džak ſa wulku roſprawu, kotraž wěſcźe jich wjele ſajima. Redaktor.

Sa Exaudi: R..cź w B. — Sa Sswjatki: T. w B. — Sa Sswjatu Trojizu poſtaji k. w. ſ.

Samołwity redaktor faraŕ Wyrgacź w Noßacźizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poručznoſcźi krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcźernje w Drježdźanach wot Hłownoje žerbſkeje prědaŕſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu ſobotu a płacźi ſchtwórcźetnje 108 pjenjezkow

Čisło 21

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Na boj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 24. meje 1936 | Bautzen

Exaudi.

Jana 16, 33: „To ham hym ja s wami rěčał, so byscheće we mni pokoj měli. Na hwěcze macze wy cěžkosć; ale budźecże dobreje nadźije, ja hym tón hwět pschewinył.“

Boże stpicże je nětko nimo. Wucžomnizy hu ho saho do Jerusalema wróćili a w modlitwje čakaja na troschtarja, wo kotrymž bě Knjes jim prajił. Kóždy dźeń ho shromadźuja w jenej myslí, w jenym wočakowanju a to, schtož pschińć ma, na wulecże hwjateho Ducha.

A my? Hdyž njejsmy jutry a Boże stpicże hwjećili podarmo, potom stejimy też we wočakowanju a pschihotowanju na tón hwjedźeń, kiž chcemy — da-li Bóh — sa tydźeń hwjećić: na hwjatki. So by hwjatkowny Duch też k nam pschischoł! Ale hdyž potom hu też hwjatki nimo, wostanje sa naš člowjekow to čakanje, pschetož nasche zyle žiwjenje je stajnje čakanje. My hmy pućowarjo, doniž njejsmy domoj pschischli, tam hdźež wón je. A tak budże nasche zyle žiwjenje čakanje na njeho. A hdyž my też hwój wottyknjeny kónz, samér tuteho žiwjenja snajemy, pschihotuje nam pak hwět a wscho, schtož na nim je, cžežkoty a chze naš wotwjesć wot tuteho saměra. „Na hwěcze macze cžěžkosć“, praji tón Knjes. Hdże pak namakamy prawy trosch a spokojenje? Wón sam da nam wotmolwjenje psches hwoje hlowo: pokoj we mni.

Khrystuš je nasch měr!

Měr trjebamy, a jenož pola njeho namakamy. Jako Knjes hwojich wucžomnikow pschihotuje na tón čas, w kotrymž s nimi wjazy njebudże, je jeho prěnja starosć, so bychu woni měr měli. Kaž hwjaty testament klincza jeho hlowa: měr wam wostaju, hwój měr wudawam. Na to jene pokasa wschitko, schtož wón jim praji , so bychu měr měli. Wón wě, kak nusny jim bndże tutón měr w nim, hdyž woni won do hwěta cžehnjeja a jeho wjeselu powěsć prěduja, a psches to njepschecželstwo a hidu tuteho hwěta namakaja. Jenož psches móz tuteho měra mózachu wscho pschewinyć.

A ty, kiž chzesch sa hwojim Knjesom hicź, njetrjebasch ty tajki měr? Cžlowjek pyta hwój měr wonkach w hwěcze, ale tam njenamaka. „Na hwěcze macze cžěžkosć“, praji Knjes. Njeby też ty, luby cžitarjo hižom shonił tutu cžěžkosć? Tak młody cžlowjek hy ty won do hwěta schoł se hwojimi nadźijemi a wočakowanjemi. Swět dyrbjesche tebi dacź, schtož měješe, sboże a wjesele. A nětko? Kak hinak ho stasche. Schtož běchu twoje pschecża, njeje ho dopjelnilo, hwět njeje dźerżał, schtož prjedy tebi hlubische. Ty hy hwoju nadźiju shubił. Abo hlaj, ty hy se cžlowjekami hromadże pschischoł, kiž hu tebi cžežkoty do pucza stajili a twoje dobre wotmyslenja pschewobrocżili, so njeby dokonjecź mohł hwoju dobru woln. Kak cžežko bě sa tebje, kajki njeměr, so hy derje sacżuł cžěžkosć tuteho hwěta.

Ale pschi tutym swonkownym njeměrje snaje kóždy prawy kschesćan hischcze snutskowny njeměr, hwjaty njeměr, kiž tam je, hdźež cžlowjek stej psched Bohom jako hrěschny cžlowjek. Kóždy wot naš snaje tajke hodźiny, w kotrychž sacżuje, kak mała nascha wěra, kak njedospołne nasche žiwjenje je. My wěmy, schto Bóh wot naš žada, kak ma bycź nasche žiwjenje a tola njemóžemy wscho dokonjecź. Kelko njelubosnych hłowow naschemu bližschemu napschecžo, kak wjele stych skutkow! Wschitko naš wobskorži a wobcżežuje nasche hwědomnjo. „Na hwěcze macze cžěžkosć“, žadyn dźiw, so po tym pytamy prawy měr. My chzemy won s tuteje cžěžkosće do wěrnosće, s horja do wjeselosće. Žana wutroba njeje, w kotrejž njeby bydliko tute žadanje.

Měr sa naš namaka ho jenož pola Jesuša. „To hame hym ja s wami rěčał, so byscheće we mni pokoj měli.“ We mni — krótke hłowo! a tola nascha sbóžnosć! „We nim“ réka towarstwo s nim měcź, kaž hakosy hu srostke s winowym pjenkom, tak mamy my swjasani bycź s nim, so nje-

mózemy wjaz žiwi bycź bjes njeho. Sso wě, njemóže to žo ſtacź ſa hodźinu, Bóh je nam k temu dał naſche žiwjenje, ſo bychmy žwój cźaš wužiwali a wukmyli po jeho puczach tu khodźicź a jeho wolu dopjelnicź, ſo njewidźimy niczo hacź Jeſuša žameho. Towarſtwo ſ nim pytacź a ſ tuteho „w nim bycź“ pſchińdźe potom měr, kiž wyſchſchi je hdyžli wſchitkón roſom, haj wyſchſchi hdyžli wſcha mudroſcź a wſchě kubła tuteho žwěta. Wón ſamóže naſche žiwjenje ſpokojicź a požylnicź.

Tuta wěra do njeho, kiž žwět pſchewinje, tute towarſtwo ſ nim pomha potom tež nam, žwět pſchewinycź. „Budźeczże dobrejenadźije, jaž tón žwětpſchewinył.“ Kajke kraßne žórko nowych mozow! Twój Sbóžnik je žwět a jeho cźežnoſcź pſchewinył a kóždy, kiž je ſ nim, ma dźěl tuteho dobycźa. Tak troſchtuj žo, kiž ty tu ſtejiſch we wojowanju, kiž žo bojiſch pſchichoda, tež ty dyrbiſch ſ nim pſchewinycź. Jeho dobycźe je naſche dobycźe. Tak někotry kſchiž noſcheŕ chze rad wumrěcź, ſo by žwojeho kſchiža, žwojeho brěmjenja wotbył. Ně, tak njeńdźe, niz wumrjecź a tak žo wuſwobodźicź tuteho kſchiža, wot Boha napoloženeho, ale wjele bóle ſ cźerpnoſczu a w mozy jeho měra horjo pſchewinycź a kſchiž njeſcź. Schtož cźini Bóh, wſcho dobre je. Cźaš hiſchcźe pſchińdźe, w kotrymž budźemy ſhonicź, k cźomu wſche dobre běſche. Tak doſtanjemy wot njeho nowu nadźiju a nowe mozy, ſo móžemy žobu prajicź: dha wſchak woſtanu ja pſchezo pſchi tebi; pſchetož ty dźeržiſch mje ſa moju prawu ruku. Ty wodźiſch mje po žwojej radźe a woſmjeſch mje na poßledku ſ cźeſcźu horje.

Nětk pak, hdyž mam ja Jeſuša,
mam doſcź ja wſchudźom wſcheho,
wón žam je wobohacźił mje;
duž wſchitko, wſchitko moje je,
žwět, njebježa žu jeho. Hamjeń.

Exaudi.

Pſalm 54, 4.

Nuſna žwjatkowna próſtwa.

Hlóž: Pſchińdź, Knježe Jeſom Khryſchcźe žam.

Exaudi! Wußłyſch, Wótcže, naš
A Ssyno — žwjatkowny je cźaš,
Nam ſpožcźtaj Ducha Sswjateho,
So bychmy ſradowali žo.

Exaudi! Pój wſchak, „wucźerjo“,
Kiž Sbóžnika nam mileho
Se žłowom ſbóžnym pſchekraßnjeſch
A ducha naſchoh' roſsžwětleſch.

Exaudi! Pój nětk, „wjedniko“,
Naš žłabych bróń do kruteho
Tu bědźenja, dóńž njewjedźeſch
Do herbſtwa, kiž dacź žwěrnym chzeſch.

Exaudi! Pſchińdź k nam, „rěcźniko“,
So ſ Tobu pſcheßwědcźimy žo,
Kak lubi Wótcźej w Ssynu žmy,
Kiž „Abba“ jemu rěkamy.

Exaudi! Wokſchewo, „troſchtarjo“,
Naš w zuſbje ſ raja Božeho.
Njech žłódkoſcź evangelija
Nam měr, troſcht, radoſcź poſkicźa!

Exaudi! „Boži wohenjo“,
Snicź ſchkodu pada hrěſchneho
We naš, ſo wuſwoleni my.
Nětk žwjecźi Boži wěcźnje žmy.

Exaudi! „Sswjaty wolijo“,
Lij ſ njebja do duſche nam žo.
Njech žałbowani měſchnizy
My k žłužbje Božej khmani žmy.

Exaudi! „herbſtwa ſawdawko“,
Nam wuſwolenym wěcźneho,
Naš ſawěſcźej a ſakhowaj
Sa wótzny dom a ſbóžny raj.

Exaudi! „Deſchcźo njebjeſki“,
Njech pſches Tebje žo ſeleni
Nam duſcha ſ cźěłom radoſtnje,
Kaž doſtatk dźěcźi Božich je!

Exaudi! „Žórko wjeżela“,
Nam ſbóžnoſcź ſ Tebje wukhadźa!
Tuž do wutroby wuliwaj
Sso nam — a — žwjatki ſbóžne daj! J. W.

Sa Rogate a Exaudi.

Spěwaj a dźěkaj! tole chze nam pſchedewſchěm njedźela Rogate ſaſchcźěpicź. Wona tola pſchedewſchěm ta njedźela, kotraž naš napomina, žo modlicź ſa to a wo to, ſchtož wſchědny dźeń dźěłamy, woßebje, ſchtož ratař wſchědny dźeń dźěła na žwojich honach. Wona pak nam njeſalutuje, žo wo to a ſa to wſcho modlicź runje tak kóždu druhu njedźelu, haj kóždy dźeń. Rěka tola we wulkej modlitwje Khryſtußowej: „Naſch wſchědny khlěb daj nam dźenża“. A kóžde lube ranje, kotrež Bóh nam ſnowa ſpožcźi, je nowe „dźenża“, t. r. dźeń 4. próſtwy: „Naſch wſchědny khlěb daj nam dźenża.“ Ale pſchi tym wſchěm woſtanje, ſo je njedźela Rogate woßebje njedźela ratarja, na kotrejž je kóždy ſchcheſcźijanſki ratařſki w Božim domje a domach w modlitwje pſched Bohom, pſched tym Bohom, kiž wichor, wětry wodźi a wſchitke mrócźele.

Tuž rogate: proſchcźe, modlcźe žo wy wſchitzy, njech macźe dźěło, kajkeż je, ratařſke abo druhe. Sſłyſch, ſchtož je něhdy ſtary žławny admiral de Ruyter žwojim offiźěram prajił:

„Cźłowjek njeje žebi pſchezo jenajki. Jako mějach ras ſe žwojim wójſkom bitwu bicź, a hižo bě na tym, ſo žo ſapocźa; cźujach žo žłaby, bjes ſmužitoſcźe a běch zyle ſamyleny. Njebě mi móžno, pſchikaſy wudacź. Běch zyle poraženy a njewjedźach, ſchto cźinicź. To bě žałoſtnje. Sacźuch pak hnydom, ſo žaneje pomozy ſa mnje khiba pola toho, kiž wſchitko wjedźe. Dóńdźech do žwojeje łódźneje jſtwicźki, cźiſtnych žo tam pſched Bohom na žwojej koleni a proſchach Boha w krótkej, ale pak nutrnej modlitwje wo jeho pomoz a wo ducha mudroſcźe a khrobłoſcźe. Lědma běch tutu modlitwu ſkóncził, a hižo ſhubi žo mój njeměr. Ja mějach ſaßo khrobłoſcź a wobhladniwoſcź, wudach roskaſy a dobych. —

Haj: ſpěwaj a dźěkaj — dźěkaj to dźěło, kotrež tebi tu porucźene, njech rěka tak, njech rěka hinak, jenož ſo ſprawne je. — Admiral žo modleſche a cźinjeſche to žwoje: pola njeho bě Rogate a Exaudi: Modlenje a wußłyſchenje.

Tež ſcźěhowaze rosrěcźowanje ma nam runje něſchto ſa njedźeli modlitwy prajicź:

Duchowny da žo na dróſy ſ dźěłacźerjom do rěcźow, kotryž tam kamjenje klepaſche, na kolenomaj kleczo. Duchowny rjekny: „Waſche dźěło runa žo mojemu. Wy dyrbicźe kamjenje roſklepacź, ja tež.“

Dźěłacźeŕ wotmolwi: „Prawje! Ale hdyž chzecźe Wy, knjes duchowny, twjerde wutroby rosbicź, móžecźe to tež jenož dokonjecź, hdyž to tak cźinicźe, kaž ja: na kolenomaj!“

Tole naß dopomni, něschto pschistajicź. W Knjesowej modlitwje rěka: „Nasch wschědny chlěb daj nam dźenża.“ „Nasch — nam,“ to njeje jenoż próstwa, to je dobroproschenje. Jesuß Khrystuß nochże, so ßo kóżdy jenoż ßam ja ßo modli, ně, so ßo modlimy też ja druhich, też wo wschědny chlěb druhich, też ja dźěło druhich. A nam ßo skoro sda, so ßo tole husto sabydźe a so ßo woßebje sabydźe, so woßada cźini dobroproschenje ja dźěło fararja a dozyła ja fararja. A tola by wona runje s tutym dobroproschenjom cźiniła modlitwu ja ßebje a ja ßwoje najlěpsche! Tuż, woßadni, rogate: cźińcźe dobroproschenje też ja ßwojeho fararja, ja jeho skutkowanje a ja zyłu woßadu! Potom mjenujzy scźe Wy hakle woßadni, kschescźijanszy woßadni. Kschescźijanska woßada je se ßwojimi stawami mjes ßobu swjasana se swjaskami jeneje wěry; a w tutej wěrje ßo wona modli a cźini dobroproschenje, hdyż wěra prawa je a hdyż wěrjazy sprawni ßu. Tajka modlitwa pak je potom wulka móz, haj „wulkomóz“, kotraż wjele samóże, haj wschitko samóże, dokelż Boże żohnowanje s njej. Każ Exaudi po Rogate, tak też tu wußkyschenje po modlenju.

To chzyschе prajicź njedźela Rogate, to chże doprajicź njedźela Exaudi.

Wo nabożinu.

„Deutsche Glaubensbewegung“. Tuto hibanje jako tajke njeje drje ßo hischcźe wschudźom sakorjeniło, ale ta abo tamna myßl tuteho hibanja je psches zyły kraj a lud rosschěrjena a spyta ßo wschudźe sakorjenicź; s tym pak ßu sdobom myßle, kotreż ßu pschecźiwo kschescźijanstwu, pschecźiwo Bibliji w ludu sakorjene. Husto doscź pak ßo tajke myßle a ßady dale podawaja a rosnoschuja wot tajkich, kotsiż to, schtoż wone praja a na ßebi maja, njespósnachu a njedorosumja, kotsiż je jenoż s teje abo tamneje pschicźiny dla tale rosschěrjeja. Woßebje płacźi to też wo tym, schoż ßo wo starym testamencźe powěda a pische, t. r. pschecźiwo staremu testamentej pische a rěcźi. Sakładne wostanje pak pschi tym zylym praschenju sa kóżdeho kschescźana, so je Jesuß Khrystuß prajił: „Wobhońcźe ßo w Pißmje! Pschetoż Wam ßo sda, so macźe wěcźne żiwjenje w nim, a to ßame je, kiż wo mni ßwědcźi!“ Tak steji pißane Jan. 5, 39. A do teho tam steji: „Jeho ßłowo Wy nimacźe, so by we Waß wostało, pschetoż Wy tomu njewěricźe, kotrehoż wón je póßłał.“ A po tym tam steji: „Wy nochzecźe ke mni pschińcź, so byschcźe to żiwjenje měli!“ Jako Jesuß Khrystuß tehdy tam rjekny: „Wobhońcźe ßo w Pißmje!“, njebě tam do zyła hischcźe żaneho noweho testamenta; tehdy bě „Pißmo“, bě Biblija jenoż stary testament, a wo tutym Jesuß Khrystuß ßwědcźi, so wón wo nim, wo Jesußu Khrystußu ßwědcźi.

So w starym sakonju wjele steji, schtoż njedobreho a njelubeho powěda też wo hewak nahladnych cźłowjekach, to rěcźi tola jenoż sa to, so je stary testament wěrny a sprawny, njerěcźi pak pschecźiwo tomu, so wón też wo Jesußu Khrystußu ßwědcźi, a so wón tak podkoźk noweho sakonja a kschescźijanskeje wěry je. W Jesußu Khrystußu hakle bu cźłowjekam Boża wola dospołnje sjewjena, kotruż mějesche a ma cźłowjek cźinicź, a bu cźłowjekam móz poskicźena, s kotrejż cźłowjek też dokonja Bożu wolu cźinicź, hdyż wón to chze, hdyż wón chze kschescźan bycź.

Schtoż nětkle tak druhdy mjes ludźimi ßłyschisch, cźe jara na to dopomina, schtoż bě tak psched dźeßacź a wjazy létami mjes ludźimi ßłyschecź, każ n. psch.: „Hdźe je Kain ßwoju żonu ßem měł?“ Bě to srudne a — ßměschne, wscho dohromady. Bě to tehdy a je dźenża dopokas, so kschescźenjo njesnaja a njelubuja ßwoju Bibliju, so kschescźenjo, woßebje muższy, ßebi ani khwile njebjeru ani prózy njecźinja, ßo s Bibliju sesnacź, ßo do Biblije sanuricź, so kschescźenjo a woßebje muższy, nochzedźa měcź bibliske hodźiny a bibliske rosrěcźowanja, a so, hdyż je maja, do nich njepschińdu.

Hibanje „Deutsche Glaubensbewegung“ haji dale woßebje też tu myßl: so bychu ßo poßlednje tyßaz lět němskich stawisnow tak wobhladowałe, jako tu njebychu dozyła byłe a so by ßo nasch cźaß hnydom tam pschisamknył, hdźeż psched něhdźe 1000 létami kschescźanstwo do němskich stawisnow sastupi, a so by ßo nasch cźaß a pschichod po tym słożił a dale wjedł, schtoż tehdy psched 1000 létami tu bě. A tutu myßl pschijimuje tak někotry, ßebi ju ani njewobhladawschi, a pschijimuje ju ßnadź tohodla, dokelż cźuje, so ma jako kschescźan bóle „boży“ bycź hacź to je a hacź ßo to cźłowjekej, kaźkiż po cźěle a pschirodźe je, lubi. K tutej myßli tu pschidamy, schtoż cźaßopiß „Schwarzer Korps“ wo tym praji: „Weder das vorchristliche religiöse Brauchtum, noch die ihm zugrunde liegenden Vorstellungen sind ohne weiteres für was verwendbar.“ To je doscź jaßne saßudźenje! Pschetoż mjenowany cźaßopiß steji hewak tak, so praji, so měła ßo k tsjom kschescźanskim nabożinam schtwórta póhanska pschidružicź.

Schto to po prawom s tutym hibanjom: „Deutsche Glaubensbewegung“ je, ßmy hižo shonili se ßłowow hrabje Reventlowa. Tutón ßo też dale s nim saběra a je scźěhowaze, schtoż drje je tola khětro budźaze wosjewił: woßoby a rěcźnizy, kotsiż jako wjednizy płacźa mjes nimi dwě woßobje nětsischeho wjednistwa, skutkowachu se wschěmi ßrědkami, kotreż mějachu, ja to, so by ßo hibanje „Deutsche Glaubensbewegung“ scźinilo s politiskej organisaziju sa sniczenje kschescźanstwa.“

To je nastróżaze! Ale niz tehodla wustróżaze, dokelż je kschescźijanstwo, kschescźijanska wěra, Knjesowe kraleństwo w straschе! Ně! Tuto steji a wostanje! Tuto steji a dobywa! Ně, wustróżaze je to tohodla, dokelż tak někotry bjes myßlow a, dokelż to drusy tak rěcźachu a cźinjachu, tajke myßle a ßady dale rosnoschował, dokelż drje tak někotry njeje tam, hdźeż by składnoscź była, ßwědcźił sa kschescźijansku wěru, sa Bibliju, sa zyrkej, dokelż drje je tak někotry pschе liwki we ßwojej wěrje a ßo njestara ani wo wěru a duschu tych, kotsiż jeho staroscźi dowěrjeni, dokelż drje tak někotry też pschi tajkim njepschecźelstwje ßo njeje nakasycź dał, ßo staracź s modlitwu a s Bibliju sa ßwoju wěru, sa ßwoju wěru, sa ßwoju pobożnoscź, sa ßwoju ßwěru ke Knjesowej zyrkwi a woßadźe.

Wono njeńdźe jenoż wo nabożinu, njech też wo njej wjele rěcźa, wono dźe wo duschu, wo sbóżnoscź, wo sbożo, wo wěrne sbożo!

100 létny jubilej mißionstwa

ßo pschezo bóle bliżi. Ma ßo tola 7., 8. a 9. junija we Lipsku ßwjecźicź. Wschitzy pschecźeljo mißionstwa ßu na tute ßwjatocźnoscźe pscheprosceni; móża pschi tym tola też wuhladacź wulke a rjane město Lipsk, jeho universitu a woßebje też hobrski pomnik bitwy pola Lipska. Schtóż chze tutu woßebitu składnoscź wużicź, njech ßo na ßwojeho fararja wobroczi, kotryż drobnische wo tym sarjadowanju wě, też wo pschebytku a pschenozowanju.

Sswjedźeń sapocźnje ßo njedźelu 7. junija dopołdnja ½10 hodź. w Lipsku a skónczi ßo wutoru 9. junija w měscźe Halle.

Schtóż pak tam njemóże doječź, tón njech ßwjecźi domach ßobu tutón ßwjedźeń dźakowanja a próstwow a dobroprosche-

nja ſ modlitwami a ſe ſpominanjom a ſ darom dźaka a luboſcze. Woßadny farař ma — ſnajmjeńſcha w Saſkej — runje kaž kſcheſcźijanſka žónſka ßłužba „twarſke kamjenje“ ſa mißionſtwo, a to jedyn po 1 hr. a po 5 hr. Kóždy móže jich telko pſchinoſchowacź, kelkož chze. Ale też kóždy druhi dar je witany! Njech pak wſchě tute dary ſ kóždeje woßady du pſches fararja abo pſches kſcheſcźijanſku žónſku ßłužbu, ſo bychu dary kóždeje woßady trochu ſrjadowane a ſhromadne byłe!

woßebje:

Njedźelu ½12 hodźin na pſchikład budźa Boże ßłužby ſa dźěcźi w 19 Božich domach, do teho, ½10 hodź., ßwjedźeńſke Boże ßłužby we wſchěch Božich domach. — Popołdnju ½6 hacź do 6 hodź. dźakna ßwjatocźnoſcź na torhoſchcźu.

Pónd̄źelu w 10 hodź. dopołdnja ßwjatocźny aktus, pſchi kotrymž ſměje mißionſki direktor Jhmels ßwjedźeńſki pſchednoſchk. Wjecźor we 8 hodź. ßwjedźeńſka Boża ßłužba w Mikławſchowej zyrkwi.

Wutoru popołdnju w 3 hodź. ſhromadna jěſba do měſta Halle; tam je ßwjedźeńſka ſhromadźiſna w Frankowym wuſtawje a ſkóncźaza Boża ßłužba. Wjecźor wokoło 10 hodźin ßu wſchitzy ſaßo w Lipſku.

Zyrkej a ſtat.

Atheiſt a antikſcheſcźijanſki. Arnſtadtſki ßud bě dra. Dintera ſaßudźił a jemu ſakaſał, ſo njeßmě profeßora Hauera, kiž je pſched krótkim wjedniſtwo hibanja „Deutſche Glaubensbewegung“ ſłožił, wjazy mjenowacź „atheiſtu“ — t. r. bjesbóžneho — a hibanje „Deutſche Glaubensbewegung“ niž „antikſcheſcźanſke“ — t. r. pſchecźiwo kſcheſcźijanſtwu wojowaze. — Dr. Dinter bě ßo pſchecźiwo tutomu wuſudej powołał a powołanſki ßud je prěni wuſud ſběhnył.

Se **Schleſyſkeje.** Wyſchſchi preſident je wukas wudał, kotryž je dodawk wukaſej wo nabožnym měrje, kotryž 16. haprleje wuńdźe. S tutym njeje ßo wobmjeſowane a ſakaſane žane porjadne woßadne a zyrkwinſke dźěła, też niz, hdyž ßo wone njemóża ſtacź, w Božich domach a na zyrkwinſkich leżownoſcźach. S nim dyrbjeſche ßo jenoż wſchemu ſnutskownozyrkwinſkemu wojowanju ſadźěwacź. Tehodla dyrbja ßo też, kaž Wrótßławſka wyſchnoſcź woſjewja, hnydom ſběhnycź wſchě ſakaſy, ſ kotrymiž buchu biblike hodźiny, woßadny wjecźory atd. ſakaſane.

Se Sserbow a ſ daloka.

Sswjatki. Dny wulětow wone ßu. Derje, wulecźmy ßebi do kraja, do pſchirody, wobdźiwacź Božu ſtwórbu a ßo k njemu, kiž je wyſche naß a dźerži wſcho, modlicź! Tola ßwjatki ßu też hiſchcźe, abo ně, najprjedy: ßwjedźeń zyrkwje, haj narodny dźeń Khryſtußoweje zyrkwje tu na ſemi! To pak drje tola rěka: tuž ßwjecźmy tutón narodny dźeń! Je dźě to narodny dźeń też mojeje zyrkwje! A hdźe jón ßwjecźicź? W Božim domje! Tuž ßwjaki do Boźeho doma, ßwatkow dla a naſche dla! My tola kſcheſcźijenjo rěkamy, ßo kſchecźijenjo mjenujemy! Schtóž pak kſcheſcźijan je, tón ßo też jako kſchcſcźijan wuſnaje! A to měſto wuſnacźa je pſchede wſchěm Boži dom! W Ssowjetſkej ruſkej ſawěra bjesbóžna ßowjetſka wyſchnoſcź Boże domy a jewi ßo tak jako pomozniza antikhryſta. Hdyž my, kiž my kſcheſcźijenjo rěkamy, njeńdźemy njedźelu a ßwjate dny ßwjecźicź do Božeho doma, kiž je nam ſchěroko wotewrjeny, cźinimy my něſchto podobneho a ßmy też pomoznizy antikhryſta! Abo ſchto hewak?

Se **Ssowjetſkeje Ruſkeje.** Pſchi rězy Dnjepr je němſka kolonija Chortitza. Tam je jena ſ najwjetſchich a ſ najſtarſchich evangelſkich němſkich zyrkwjow w Ruſkej. Nětko je tu ßowjetſka wyſchnoſcź ſawrěła a je w njej kaſarny pſchiprawiła.

Abeßynſka. Abeßynſka je a woſtanje italſka! je Muſſolini pſchipowědźił. Bamž je nětk porucził, ſo ma ßo w Abeßynſkej wobſchěrne mißionſke dźěło ſapocźecź. W Abeßynſkej je drje wulki dźěł wobydlerjow kſcheſcźijanſki, kaž ßmy też tu pißali, ale doſcź je tam też hiſchcźe póhanow a doſcź muhamedanow. A kſcheſcźijenjo ßłuſcheja tam ſwjetſcha ſtarej koptiſkej zyrkwi. So tam też evang. mißionarojo ſkutkuja, ßmy dźě ßkyſcheli, jako ſhonichmy, ſo ßu tam Hermannsburgſzy mißionarojo ßwoju ſtaziju ſ brónjemi ſchkitali pſchecźiwo rubjeżnym zwólbam, ſ dobom pak ßo też ſtarali ſa ſranjenych a khorych.

S **Khiny** je powěſcź dóſchła, ſo ßu tam kommuniſtojo němſkeho mißionara Uhlmanna wotwjedli. Němſke póßłanzſtwo je ſakrocźiło a ßo wo jeho wußwobodźenje ſtara.

Bibliſki pucźnik.

Exaudi 24. meje: (Knjeże, ßłyſch mój hłóß, hdyž ja wołam; ßmil ßo nade mnu a wußłyſch mje, Pſalm 27, 7.) Ja ßym ſ tobu był, hdźež ty dźěſche. 2. Sam. 7, 9. — Ach, poßyłń, Knjeże ty mi moje dowěrjenje, hdyž w cźaßu ſtyſknej cźmy mje pſcheńdźe ſatraſchenje, hdyž k tebi wołam ßo a ty mje njeßłyſchiſch a twoje wobliczo mi zyle potajiſch. (Kilian.) — 2. Kor. 1, 3—4. — Jana 14, 12—17.

Pónd̄źela 25. meje: Tak praji tón Knjes Cebaoth: Sda ßo nam to njemóżne bycź pſched wocźomaj ſbytkneho luda w tym cźaßu; dyrbjako tehodla też njemóżne bycź pſched mojimaj wocźomaj? Sach. 8, 6. — K. 669, 5. — Pſalm 103. — 5. Mójſ. 8, 11—20.

Wutora 26 .meje: Njech moja duſcha żiwa je, ſo b y cźe khwaliła. Pſalm 119, 175. — K. 610. — Kol. 2, 16—23. — 5. Mójſ. 9, 1—14.

Sſrjeda 27. meje: Budź troſchtny a ßylny, a cźiń jo; njeboj ßo a njeſtróž ßo: Bóh, tón Knjes, mój Bóh budźe ſ tobu a budźe ruku wotcźahnycź ani cźe wopuſchcźicź, hacź by ty wſchitko dźěło k ßłużbje w domje Knjeſowym dokonjał. 1. Kronik 29, 20. — K. 657. — Kol. 3, 1—11. — 5. Mój. 9, 15—29.

Schtwórtk 28. meje: Je-li ſo my njewěrimy, dha wón wſchak ßwěrny woſtanje: Wón ßo ßam ſapřěcź njemóże. 2. Tim. 2, 13. — K. 290, 4. — Kol. 3, 12—25. — 5. Mójſ. 16, 1—17.

Pjatk 29. meje: Hlaj, moje dny ßu wot tebje na dłón wotměrjene, a moje żiwjenje je jako niczo pſched tobu. Pſalm 39, 7. — K. 757, 1. — Kol. 4. — 5. Mójſ. 18, 9—19.

Ssobota 30. meje: Ale ty, mój Bożo, woda jim a bě hnadny, ßmilny, ſcźerpliwy a jara dobrocźiwy. Nehemia 9, 17. — Pſalm 51. — Ezechiel 36, 22—28. — Sswjaty Ducho, pſchińdź też nětko, pſchińdź k nam dele ſ njebjeßow; pſchińdź a ſahoř wſchudźom wſchitko, ßwěcź do naſchich wutrobow, tak ſo wſchitzy Khryſtuża ſpóſnaja ſa Sbóżnika. (Pětr Młónk.)

Liſtowanje.

Sa Sswjatki: T. w B. — Sa Sswjatu Trojizu poſtaji k. w. ſ.

Samoſtwity redaktor farař Wyrgacź w Noßacźizach (Noſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje notwinatnje a powěſcźernje w Drjeźdźanach wot Hłownеje ßerbſkeje prědaſſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu ßobotu a płacźi ſchtwórcźłětnje 108 pjenjeźkow.

Čišło 22

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźełał,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźełaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 31. meje 1936 | Bautzen

Swjatki.

Jana 4, 23 a 24.

Ducho žwjaty, lud žo shromadźi,
Tebi k češčži, w horzej luboščži.
Jehnjo, kiž naš warbowa,
Hdyž žo ša naš moricź da,
Njech wschak tebje stajnje khwalimy!

Ducho mózny, kiž wscho čžinisch žam,
Ach, daj žwěrnoščź naschim wutrobam!
Njeśmasanych sdźerž naš wschěch,
Stajnje tebi shudźenych!
Daj nam čžinicź, schtož žo lubi čži!

To je žwjatkowna modlitwa w duchu a w prawdźe: psched Bohom shromadźeny wěrjazy lud Khrystuša khwali a wschitko wot mózneho Božeho ducha wočakuje. Kschesćžijanska zyrkej je skutk Boži mjes čzlowjekami psches Khrystuša. To na prěnich žwjatkach widžimy, a na to chzemy nutrnje a džakownje hladacź, hdyž w tutym naschim čžažu žwoje žwjatki žwjećžimy.

„Schtunda dźe, a je nětk, so prawi modlerjo žo budźa k Wótzu modlicź w duchu a w prawdźe; pschetož Wótz też tajkich hlada, kotsiž bychu žo k njemu tak modlili. Bóh je Duch, a čži, kotsiž žo k njemu modla, dyrbja w duchu a w prawdźe žo k njemu modlicź.“ Tak Jesuš Samariśku žónsku blisko hory Garizim wučeśche. S Jesušom pschińdźe nowy čžaš, čžaš prawych modlerjow, modlerjow w duchu a w prawdźe. Bóh čžini nowe čžašy, a Bóh twori zyrkej psches Khrystuša.

W 7. artiklu Augsburgskeho wěrywusnacža žo wucži, so móže žo Boža žkužba na wschelakore waschnje wotměwacź, so pak dyrbi kóždy čžaš jena žwjata kschesćžijanska zyrkej bycź a wostacź, kotraž je shromadźizna wschitkich wěrjazych, pola kotrychž žo evangelij čzisćże předuje a žwjataj sakramentaj žo po evangeliju podawataj, tak so je zyrkej jene cźěło, so jedyn duch w njej rěčži, jedyn knjes roskasuje, jena wěra knježi a jena kschcźeniza płacži.

Zyrkej pak je shromadźizna modlerjow. Wótz hlada tajkich, kotsiž bychu w duchu a w prawdźe žo k njemu modlili. Wón je duch a žane hinasche modlenje psched nim njewobsteji. Na žwjatym wótzenaschu je hnydom spóznacź, schto po Jesušowej myžli modlitwa w duchu je a schto modlitwa we prawdźe. Prěnje tsi próstwy žu próstwy w duchu, w kotrymž Boże mjeno, Boże kraleśtwo a Božu wolu na modleńskej wutrobje mamy, a poźlednje tsi próstwy žu próstwy w prawdźe, to rěka, pschi kotrychž žwoju cźlowjećžnoscź, mjenujzy žwoju winu, wscho spytowanje a wschu nusu wopominamy a pola Boha pomoz pytamy. Tak je jeniczka serńska próstwa, wo Boži khlěb, wobdata s duchownym a pokutnym modlenjom, a žwjaty wótcźenasch je woprawdźe zyrkwinska abo wožadna modlitwa, to rěka, my njemóžemy žwój wótcźenasch pschezo jenož kóždy žam we žwojej wutrobje spěwacź, ale dyrbimy w knjesowej wožadźe a s njej sjednoćeni knjesowu modlitwu spěwacź. Hewak dyrbjeli sprawnischo prajicź: Wótze mój, ja žwjeczu twoje mjeno, mi pschińdź twoje kraleśtwo a tak dale se sapominanjom Knjesoweje wožady, bjes kotrejež njeje nichtó ke Khrystušej pschischoł.

Modlitwa w duchu je žwjatkowna, duch Boži je we kschesćžijanskej wožadźe, a w njej dyrbi kóždy žwoje modlenje w duchu a w prawdźe wotměwacź. Schtož to njesakomdźi, tón móže potom też wschědne dny w žwojim domje a na žwojich pucźach žwoje modlenje měcź, wožebje w nusy.

Schto žo mjenujzy stanje, hdyž ludźo kemschi njekhodźa a swonka žwojeje wožady žo modla? Ssu tola wěsće tajzy, kiž žu modlerjo, niz pak kemscherjo. Sso wě, dołho njetraje, a njekemscheŕ je też njemodleŕ. Modlitwa, niz we wožа-

dźe ſpěwana, je ꝛebiczíwa, njeduchowna, haj njeje modlenje pſched ꝛwjatym Bohom, ale jeno nadźija na Boże dary, na Bożu pomoz. Dokelž Boha trjeba, ꝛo ꝛwětny njeduchowny modleŕ na Boha wobroczi. Schto jeho woßada, jeho lud cžini, to jeho njeſtara.

Modlitwa w duchu a w prawdźe ma lud Boži we wocžomaj, potajkim zyrkej, zyrkej Knjeſowu. Njeje na Knjeſowej modlitwje jaßnje widźecz, ſo je ſhromadna modlitwa, niz modlitwa jenotliweho modlerja? Schto cžini wjele próſdnych ławkow w Božich domach? So ꝛebi mnoſy myßla, ſo modlenje w domach móża telko ważicz kaž we ꝛrjedźiſnje Knjeſoweje woßady. Chzemy liczicz! Hdyž ma woßada 1000 duſchow, ale jeno 20 kemſcherjow je na Bożej ꝛkužbje, a 200 je tajkich, kiž ꝛo w domach modla, kak wjele rjeńſcho dyrbjało w Božim domje bycz, hdyž 220 kemſcherjow tam ſhromadnje ſpěwaja, kěrluſche a modlitwy! Tuž móżemy woprawdźe prajicz, ſo modlitwa w duchu je jenož tam móżna, hdźež Boži duch Boże domy ſ nutrnym, wěrjazym ludom pjelni.

Komu je Jeſuß prajił: „Dźi, hdyž ꝛo modliſch, do ꝛwojeje komorki!“? Tola modlerjam na haßach, hejchlerjam. Skoro je, kaž dyrbjało ꝛo dźenża hejchlerjam w komorkach radźicz: „Hdyž ꝛo modliſch, dźi do ꝛwojeje woßady, do ꝛwojeje zyrkwje a njewotſtup wot ꝛwojeho Sbóżnika a jeho wěrjazych!“

W ſtarych pobożnych cžaßach běchu Boże domy połne, ſnajmjeńſcha na wżach a w malych měſtach. Prawi modlerjo ꝛo modla w ſhromadźiſnje nutrnych. Kóżdu njedźelu ꝛu tajke ꝛwjatki, ſo ſchtunda dźe a je nětk, ſo prawi modlerjo ꝛo k Wótzu modla w duchu a we prawdźe. Hamjeń.

Sswjatkowny ꝛwjedźeń.

Pſalm 118, 27—29.

Hłóß: Njebudź ſparna moja duſcha.

„Tón“, kiž wójſka njebjeſkeho,
Stworicźel tež cžłowſtwa je,
Duch dźě woživjazy Jeho
Dawa ꝛwětej żiwjenje.
„Knjes“ je wſcheho ſtworjenja
Bóh, kiž móz, cžeſcz, kraßnoſcz ma!
Stwórba pſchipowjeda Boża,
Schtó je żiwe żórko ſboża.

„Je“ to Bóh ꝛam wot wěcžnoſcże,
Kiž je ꝛwětej ſjewił ꝛo,
Je kral kralow do wěcžnoſcże,
Dokelž w mozy Sswojej wſcho
„Bóh“ dźě jenak wobkhowa
Jako ſkicźeŕ żiwjenja.
Wſcho wo mozy ꝛwědczi Jeho,
Schtož ꝛwój wodych ma dźě ſ Njeho!

„Kotryž“ ſtworił naß je Ssebi,
Pyſchicz tež chze ſ kraßnoſcżu:
Miłoſcz jeho Boża debi
Cžłowjeſtwo ſe ꝛwjatoſczu;
„Naß“ Duch Boži pichekraßnja
Do noweho ſtworjenja,
So ꝛmy ſbóżne Boże dźěcži,
Kiž pſches njeho Bóh ꝛej ꝛwjecži.

„Rosꝛwěcži“ tež Duch naß ꝛwjaty
Se wſchěm Božim póſnaczom
A ſa ſawdawk je nam daty,
So je w njebjeßach naſch dom.
Wón naſch troſchtaŕ w ſrudźbje je
A naß ſ njeje wuwjedźe.
Tuž ꝛo ſbóżnje radujemy,
Kiž ſe ꝛwěta k njebju dźemy.

„Wuhotujmy“ ꝛwjatki kraßne
S młódnej pychu żiwjenja,
Kotraż pſchetrjechi wſcho cžaßne
Sradowanje, dokelž ma
„Sswjedźeń“ pſchezo ꝛwjatkowny
A dźě jenak wjeßoły;
Pſchetož Duch je Boži, ꝛwjaty
Tež ſa wodźerja nam daty.

„S mejemi“ ꝛo ſtwórba pyſchi
Boża wonka widomnje.
Kſcheſczijan to ſ njeje ꝛłyſchi,
So je ſnamjenjom jom' je
Na najrjeńſchim pycha wſcha
W ſtwórbje Bożej ꝛwjatkowna.
So ꝛej duſchu ꝛam tu debi,
„Hacz“ Bóh wosmje jeho k ꝛebi.

„Do“ wutroby woheń ꝛwjaty
Daj nam, Ducho dźěcźatſtwa,
Njepokoj budź ſ njeje wſaty
Wſchón pſches Tebje troſchtarja!
„Rohow“ woltarja pak ꝛo
Pſchimajmy najkrucźiſcho!
Proſchmy Wótza njebjeſkeho,
So dał Duch by nam ꝛo Jeho! —

„Woltarja“ je měſtno ꝛwjate,
Hdźež ſa wopor ꝛwjecźimy

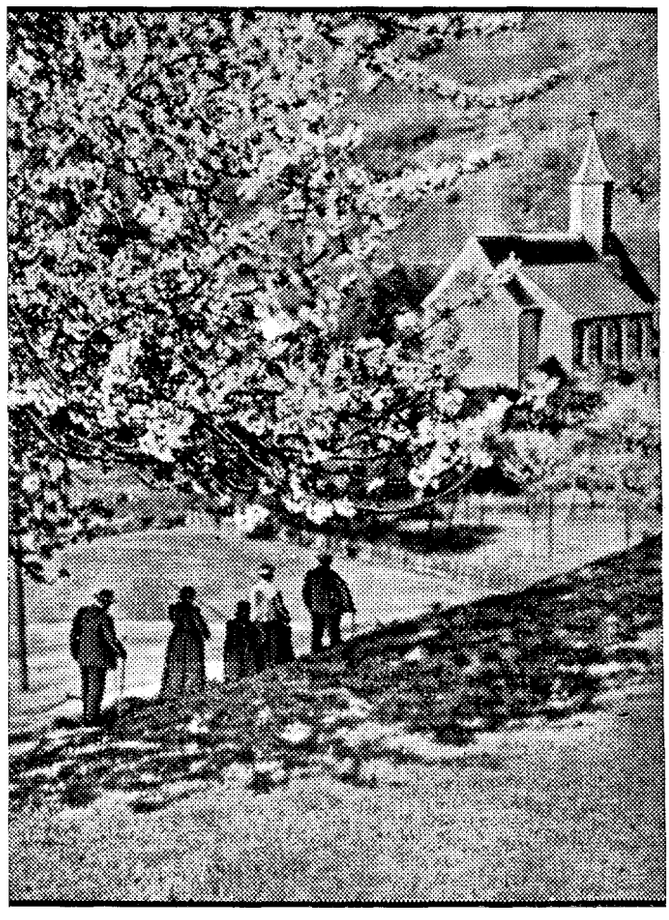

Fodor M.

Bohu žo a nam je date,
So we Bosy sbóžni žmy! —
Sserbja, pyschmy žwjatkownje
Sso, so Boži Duch nam je
S wodžerjom se žwěta stscheho
Do žiwjenja njebjeskeho! — J. W.

Poßwjecženje Bělo-Khołmczanskeje pohrjebnischczoweje kapały.

Wjeß Běły Khołmz leži k połnozy Lasa w czichej žerbskej holi. Tuta wjeß žłuscha do Lasowskeje woßady a ma nimale 700 wobydlerjow. Dokelž žu pschi tak wulkej liczbje wobydlerjow huscžischo pohrjebki, pucž do Lasa pak daloki, je hižo dawno žadanje wobydlerjow było, žwoje žamßne pohrjebnischczo měcž. Lěta dołho je žo gmejnske sastupjerstwo wo to prózowało, a skónczńje móżesche žo polo sa pohrjebnischczo swonka wßy pschi drózy do Wojerez kupicž. Kapała sa pohrjebnischczo dyrbjesche sdobom też sa Boże žłużby žo wužiwacž a dyrbjesche žo potajkim něschto wjetscha natwaricž. Sapoczatk junija lońscheho lěta móżesche žo prěnje czěło na nowym pohrjebnischczu pokhowacž. Zyrkwiczka žo we nasymje dowari. Jejna wěża dosta dwaj swonaj; jedyn s njeju je Lasowska woßada dariła. Na ludowym žarowazym dnju je žo w nowej zyrkwiczzy prěnja Boża žłużba wotměła. Nětko, hdyž žmě nam nasch woßadny farař saßo žłużicž, žo poßwjecženje kapały na žwjedžeń Khrystußoweho do njebjeß stpicza postaji.

Rjenje wudebjena zyrkwiczka njemóżesche dawno wschitkich kemscherjow, liž běchu s zyleje woßady pschikhwatali, wopschijecž, tak so dyrbjachu wjele wonka stejo pschipoßłuchacž. Hdyž běschtaj swonaj pschestałoj swonicž, pschepoda wjeßnjanosta Jantschka fararjej Malinkej klucž noweje kapały. Se žłowami: „Hlaj hěta Boża pola człowjekow; a wón budże pschi nich bydlicž, a woni budża jeho lud, a Bóh žam s nimi budże pschi nich bydlicž, a woni budża jeho lud, a Bóh žam s nimi budże jich Bóh. A Bóh budże s jich wocžow wschitke žylzy jetrěcž; a žmjercz wjazy njebudże, ani srudoba ani wołanje ani bolosczž wjazy njebudże, pschetoż prěnje je saschło.“ „Wotewrcże mi wrota prawdosczże, so ja do nich póńdu a temu Knjesej žo dżakuju!“ wotewri farař Malink Boži domczk.

Sswoje žwjedżeńske prědowanje stoži farař Malink na Boże žłowo s lista žwjateho Pawoła na Kolosejskich 3, 1—4:

Hižo dawno je žebi Běło-Khołmczanska gmejna żadała, tu blisko wßy měcž pohrjebnischczo, hdżež bychu lubi semrěczi pożledni seński wotpoczink namakali. A wy scże žej pscheli, na městnje wotpoczinka měcž też městno nutrnoscże, hdżež by žo žarowazym Boże žłowo pschipowědało a Boži wěczny trosch do jich wutrobow žo wuliwał. Tute pschecże bu dopjelnjene. Boża hnada a pomoz je wam tutu zyrkwiczku dariła. Dżenża móżemy ju poßwjeczicž, so by była snamjo napominanja: „Pytajcże, schtoż je horjekach, hdżež Khrystuß je, kiž žedži na prawizy Bożej.“ A so je dżenża runje žwjedżeń Knjesoweho do njebjeß stpicza, to dawa tutej hodżinje žwój woßebity wusnam, dokelž runje tutón žwjedżeń naß wucži, horje hladacž. Kaž žu wuczomnizy horje sa Knjesom hladali, hdyž žo wón posběhny, so by žo do žwojeje njebjeskeje domisny wrócził, tak dyrbimy kóżdy czaß žwojej wocži k njebju sběhacž, hdyž žmy tu shromadżeni. Mała hakle drje je liczba rowow na tutym nowym pohrjebnischczu, ale wona budże bórsy wjetscha. Něktryżkuli s naß budże žnadž prjedy, hacž žebi to myßli, tudy pschi tutej rjanej zyrkwiczzy žwój pożledni a wěczny seński wotpoczink namakacž. Hdyž nimo tuteho pohrjebnischcża póńdżecże, budże waß wěża tuteje zyrkwiczki strowicž. Kschiž na njej pokasuje k njebjeßam a chze waschej wocži horje czahnycž a waß dopomnicž, so dyrbicże jónu też wumrěcž a so macże nadżiju, tam horjeka saßo wohladacž wschěch lubych, kiž žu waß hižo wopuschczike.

Tak dyrbi tuta zyrkwiczka se žwojej wěžu a se žwojim kschižom wam pschiwołacž: „Pytajcże, schtoż je horjekach!“ A žłowo nascheho tekśta chze troschtowacž wschěch srudnych żarowazych, napominacž wschěch żiwych, naß wschitkich pak pokasowacž na to pschichodne.

(Pokracžowanje scžěhuje.)

Gustav-Adolffski žwjedżeń w Klukschu.

Klukschanska woßada a Budyschske pobocžne Gustav-Adolfske towarstwo běschtej sa Boże stpicże wschěch pscheczelow Gustav-Adolfskeho dźěła pscheproßyłoj na tulětny žwjedżeń towarstwa w Klukschu. Ssmahowaza khorhoj na wěži sjewi też hewak kóżdemu, kiž bliże pschińdże, abo nasdala nimo dźěsche, so woßada žwjeczi woßebity žwjedżeń. Hacžrunje Boże stpicże dżeń, kotryž wabi, žebi do dala abo blisko wuleczecž a žo radowacž na kraßnej stwórbje Knjesowej — a niz sabycž, jemu žo dżakowacž w Božim domje! — běchu žo tola se wschěch kónczin na pucž nastajili tajzy, kiž chzychu tutón žwjedżeń žobußwjeczicž a něschto shonicž s dźěła Gustav-Adolfskeho towarstwa a žo poßylnicž dacž se žwěru a wěru wěrybratrow a wěry žotrow, kiž žu w rosprószchenju mjes hinak wěrjazymi żiwi. A nichtón tam njeje podarmo był, je mnoho žłyschał a shonił a njetrjeba wobžarowacž, so je žebi Boże stpicże wuleczał žobu s Gustav-Adolfskim towarstwom do bližscheje a dalscheje diaspory evangelskeje zyrkwje, wożebje pak do Styrskeje. Wot tam žem bě mjenujzy němski žwjedżeński prědar, farař Hubaczek.

Hacžrunje bě žerbska Boża žłużba hižo ½2 hodž., bě žo tola wulka žerbska woßada shromadźiła w rjanym pěknje wupyschenym Božim domje, jako žwjedżeński cžah, kiž bě žo psched faru sestupał, do njeho sastupi. W cžahu wohladachmy žwjedżeńskeju prědarjow, wjednika pobocžneho Gustav-Adolfskeho towarstwa, duchownych a farskich pschiwusnych s bližschich a dalschich woßadow, woßadne sastupjerstwo a woßadne towarstwa s khorhojemi. Sswjedżeński prědar, farař Handrik-Porschiski jakoži žo na Rom. 8, 31: „Je Bóh sa naß schtó móże pschecżiwo nam bycž?“ a staji tute wulke a kraßne žłowo Pawoła sdobom jako heßło psched nutrnu woßadu. Na praschenje: Je Bóh sa naß? wotmołwimy s ponižnej dżakownosczu: haj! a na praschenje: Schtó móże pschecżiwo nam bycž? S mużitej wěru: nichtón! Klukschanska woßada žłyschesche w nim žwojeho bywscheho duschepastyrja a je, runje tak, kaž jeje hosczo, žo rad wjesczž dała po pucżu psches cžaßy kscheszijanskeje zyrkwje wot jeje spoczatka hacž do nascheho cžaża. Duzy po tutym pucżu sjewischtej žo pschezo snowa prascheni: Je Bóh sa naß? Schtó móże pschecżiwo nam bycž? A wschudżom bě też pschezo tamne „Haj!“ a tuto „Nichtón!“ Se wschej žwěru a wěru steja we wschelakich a cżežkich bědach Evangelszy w rosprószchenju k žwojej evangelskej zyrkwi a wopokaża to też s tym, so žwěru khodża kemschi; pokojza duschow je tam njedżelu w Božim domje, a kemschaze pucże žu daloke, swjetscha wo wjele, wjele dalsche hacž najdalsche we naschich woßadach; 5 a wjaz hodżin daloko maja sdźěła do Bożeho doma. — Hižo pschi tutym prědowanju pschińdże cži do myßlow — a jako potom styrski farař žam rěczesche cžim bóle — to praschenje: Dże žo nam to w naschich krajinach tak

derje, dokelž tola pschi wjele bližšich Božich domach a we dospołnje evangelskich wožadach tajki njedželski wopyt kemschenjow tu njeje? Abo je to liwkosćž? Abo je to bjesmyślnosćž? Abo schto to je? Ssu žnadź to sćěhwki saúdźenych lět a jich kschesćžijanskej wěrje njepschecźelneje propagandy? Steja nasche wožady mjenje abo bóle, někak pod wliwom Ssowjetruskeje a jeje bolschewistiskeho, bjesbóžneho wušywa? Abo jewi žo tu někak wliw nowoczažneho hibanja „Deutsche Glaubensbewegung?“ To njejžu žane pobocžne praschenja, ně, rosžudne! Kóždy jenotliwy měł žo prózowacź, s nimi do cžista pschińcź, a runje tak kóžda wožada! Tak by žohnowanje tutoho žwjedženja dwójizy wulke było: Luboscź a pomoz s domisny do diaspory a s diaspory luboscź a pomoz do domisny! — Skónczazu wołtarnu Božu žłužbu wukonja k. wyschschi farar Sarjeńk, kotryž Klukschanskej wožadze też postrowy wschěch žerbskich wožadow wupraji. Sawodnu wołtarnu žłužbu bě farar Rjencž-Bartski měł. —

(Skónczenje sćěhuje.)

Zyrkej a stat.

Sakski zyrkwinski wubjerk je wobjamknył, so žo jakska krajna zyrkej pschijamknje „radže evangelsko-lutherskeje zyrkwje Němskeje.“ So by žo tutón pschistup s wožebitej žwjatoczhnosczu wosnamjenił, bě sa žrjedu, 27. meje žwjatoczna Boža žłužba w Drježdžanskim domje postajena. Na tutu běchu też duchowni zyłeje krajneje zyrkwje pscheprosčeni. Wo njej njemóže žo pak w tutym cžišle nascheho łopjeńka wjazy rosprawjecź, dokelž žo wono hižo prjedy cžischcźi. Pschichodne cžišło pschinježe dalscheho. Wo wězy žamej žo pische: Wscho k tomu honi, so žo zyrkwje snutskownje wobnowja, ma-li žo w nowym cžažu wěcžny nadawk Boži prawje wukonjecź. Kaž je němski lud žo wobnowił, žo dopomniwschi žwojeho waschnja a žwojich žórkow, tak móžeja žo zyrkwje też jenož wobnowicź, žo dopomniwschi žwojeho waschnja a žwojich žórkow. A w zyrkwinskim hibanju saúdźenych lět žu žo wone hižo tak žame na žo dopomniłe. Ssłowo Boże, kotreż nam Biblija khowa a kotreż nam wusnawarske pišma reformazije wobžwědczeja, žu wone pschi tym spósnałe jako to, schtož rosžudźa. Tehodla žłuscheja też do zyłka te krajne zyrkwje, kotreż maja jenajke wobžwědczenje bibliskeho žłowa, t. r. te, kotrychž wjedniſtwo a fararjo žu na jenajke reformatoriske wusnawarske pišma swjasani. S tym žo rosmjersowanje do jenotliwych krajnych zyrkwjow, kotreż žnadź měješe prjedy žwoje prawo, wot snutska pschewinje. Tak pschińdźemy k wottyknjenemu kónzej prózowanja wo zyłk zyrkwje a wo nastacże wulkeje „Němskeje Evangelskeje zyrkwje“ wo dobru krocžel bliže. So bu w prěnich měžazach tuteho lěta „rada evangelsko-lutherskeje zyrkwje Němskeje“ wutworjena, je widomne snamjo sa to, so lutherstwo w Němskej poczina zyłk bycź.

Se Sserbow a s daloka.

W **Drježdžanach** bě 18. a 19. meje hłowne seńdźenje „Kschesćžijanskeje žónskeje žłužby“. To je, so to sa naschich cžitarjow a nasche cžitarki w pruskich wožadach rosjažnimy, to dźěło, kotreż je žo w sakskej krajnej zyrkwi wutworiło s dźěła a skutkowanja bywschich kschesćžijanskich žónskich towarstwow; sažada je ta: wschě žónske kóždeje wožady žłuscheja do „Kschesćžijanskeje žónskeje žłužby“ žwojeje wožady; hacž žo wone pschi wuhotowanjach a dźěłach wobdźěła abo niz, to je jich wěz. S teho sdobom scźěhuje, so ma kóžda wožada žwoju „kschesćžijansku žónsku žłužbu“ a so žu wschě podstajene wjedniſtwa sakskeje krajneje zyrkwje; druheje porjadneje žónskeje žłužby w sakskej zyrkwi nemóže bycź; žwoje naležnosćze a dźěła rjaduja pak žónske žame saža, tworjo zyłk pod wjedniſtwom knjenje von Burgsdorff a fararja Seyfertha. — Hłowne wuhotowanje seńdźenja bě žwjedźeńska Boža žłužba a shromadźizna w domje — w zyrkwi nascheje knjenje. — Superintendent dr. Krönert prědowasche wo 118. psalmje; wyschschi zyrkwinski rada Wendelin rěcžeschе w mjenje zyrkwineho wubjerka a wusběhny, so je dźěło kschesćžijanskeje žónskeje žłužby sdobom to zyrkwinske dźěło žónskich sakskeje krajneje zyrkwje; Pod heżłom: „Khrystuž sa žónske a žónske sa Khrystuža!“ móže też žónska žobudźěłacź sa zyrkej. Knjeni von Burgsdorff namołwjeschе, dopjelnjecź wschě pschižłuschnosćze w ludu a zyrkwi. Farar Seyferth rěcžeschе wo saždnych myślach zyłeho dźěła a wusběhny, so žo zyrkwinska myśl mjes žónskimi žylni. Do kschesćžijanskeje žónskeje žłužby žłuscha kóžda žónska, kiž chze do zyrkwje žłuschecź. Skónczenje měješe Potsdamski farar Brandmeyer pschednoschk a rosestaja, so ma a kak ma žónska s połnej samołwitocźu žobutwaricź „Němsku Evangelsku Zyrkej“.

Bibliski pucźnik.

Sswjatkowniczku, 31. meje: A buchu wschitzy połni žwjateho Ducha. Jap. sk. 2, 4. — O, Ducho, shotuj žwjatki pisches semju daloku, smjehcź jejne twjerde rjadki sa powjescź Knjesowu. O pomhaj k prawej wuczbje, nam požylń duschu ty, so w radosczi a srudźbje wo Knjesu žwědczimy. K 165, 7. — Jana 4, 24. — 1. Kor. 12, 3—7.

2. žwjedžeń žwjatkow, 1. junija: Derje temu ludu, kotrehoż tón Knjes jeho Bóh je. Psalm 144, 15. — Dźak budź cźi, žwjaty Ducho, daty, dźak tebi, kiž joh' póžłak žy, nětk je nam twój pucź derje snaty, dokelž jón naž žy wucził ty. Ach, daj tu we žwětle nam khodźicź, budź ty nasch Knjes a wodźeŕ žam; troscht do wutrobow chzył nam płodźicź, dha cźesczimy cźe tu a tam. (Krawzowa.) — Luk. 13, 20, 21. — 2. Tim. 1, 7.

Wutora, 2. junija: Knježe, Knježe, ty žy Bóh, a twoje žłowa budźa wěrnosćź. 2. Sam. 7, 28. — K. 195. — Jap. sk. 2, 14—36. — 5. Mójs. 30.

Ssrjeda, 3. junija: Njewěstaj, kajkeho ducha dźěsczi wój staj. Luk. 9, 55. — K. 336, 5. — Jap. sk. 2, 37—47. — 5. Mójs. 32, 45—52.

Schtwórtk, 4. junija: Dźakujcźe žo temu Knjesej wschitkich knježich; kiž žam wulke dźiwy cźini; pschetoż jeho dobrota traje wěcźnje. Psalm 136, 3. 4. — K. 607. — Jap. sk. 3, 1—11. — 5. Mójs. 34.

Pjatk, 5. junija: Spomń, Knježe, na žwoju žmilnosćź a na žwoju dobrotu, kotraž była je wot spocźatka žwěta. Psalm 25, 6. — K. 315, 15. — Jap. sk. 3, 12—26. — Josua 1.

Ssobota, 6. junija: Wobarnuj moju duschu a wumóž mje; njedaj mi k hanibje pschińcź, pschetoż ja mam nadźiju k tebi. Psalm 25, 20. — K. 345, 7. — Jap. sk. 4, 1—12. — Jesaja 6, 1—8.

Listowanje.

H. B. w B.: Wulki dźak. Wosjewimy. Redaktor.

Sa Sswj. Trojizu postaji k. w. s. S. — Sa 1. po Trojizy: W. we W. — Sa 2. po Trojizy: K. w K.

Samołwity redaktor farar Wyrgacź w Nožacźizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poručnosczi krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěsczernje w Drježdžanach wot Hłownoje žerbskeje prědarskeje konferenzy. — Cźiłschcź „Sserbske Nowiny“ w Budyschinje. — Wukhadźa kóžde žobotu a płaczi schtwórczetnje 108 pjenjezkow

Čišło 23

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 7. junija 1936 | Bautzen

Sswjedźeń Sswjateje Trojizy.

Rom. 11, 33—36.

O kajka hłubokosćž Božeje hnady, tak dyrbimy prajicž na ßwjedźenju ßwjateje Trojizy wróćo hladajo na wschitko, schtož je Bóh na naß činił. Hdyž je pućowar na wulku horu wuschoł, potom dyrbi wóćko hakle ßo po něčim pschiwucžicž, to jenotliwe rosesnacž a pósnacž. Kak njewustojne je nasche wóćko, do hłubokosćze bójskeje hnady nuts hladacž, ale schtož hladamy, wschitko do khwalby wuklincži:

Halleluja, kajka hnada, wyßokosćž a hłubina!

Wěra do wutroby hlada luboscži, kiž Bóh ßam ma.

Kajka dźiwna Boża luboscž je to, w kotrejž je k hodam w ßwojim Ssynu ßwětej ßo ßam darił, w kotrejž wón wuhoni k jutram wschitko s tuteho ßwěta, schtož je hrěch a ßmjercž, a w kotrejž twari k ßwjatkam psches ßwjateho Ducha Boże kralestwo tu na semi, so bychmy we nim byli a wón we naß. To je hnada trojeniczkeho Boha, do kotrejež tu hladamy.

Tež w pohladanju na ßwoje ßamßne žiwjenje dyrbimy tak wusnacž. Ssnano wróćo hladajo jenož k wusnaczu pschińdźemy: „Kak k njedopytanju ßu jeho ßudźenja a k njewußledźenju jeho pućze!“ Tež w žiwjenju kschesćana ßu cžaßu, hdźež jemu niczo hacž tamne ßłowa wyschе njewostanu. Hdźež pak psched Bohom wocžichnjemy, tam pósnajemy, so běchu jeho pućze s cžłowiekami prawe pućze, dokelž wón pschezo wottyknjeny kónz we wocžomaj měješe, kotryž my tak husto shubimy.

A njejßmy shonili, so Bóh naschu wutrobu lěpje snaje hacž my? Runje tež cžěmne pućze, po kotrychž khodźesche Bóh s nami, běchu lute prawe, dobre pućze ša naß. Njedyrbimy prajicž, so ßmy wožebje w tamnych cžaßach shonili, so nasche žiwjenje w Božej ruzy leži? Njejßmy tehdy hakle sro-sumili, schto je hnada Jesom Khryста ša cžłowjeske žiwjenje? Hnada! A hdyž nětk něschto wot skutkowanja jeho Ducha sro-sumimy, nimamy to ßo tamnemu cžaßej dźakowacž, hdźež Boži duch spróznu wutrobu s luboscžu Wótza a s hnadu Ssyna troschtowasche a nam w jeho towarstwje měr pschißlubi?

We wschitkim, schtož ßmy shonili, ßo sjewjenje trojeniczkeho Boha nam pokaže. To je dźiw bójskeje mudrosćze, so naß na ßwojich pućzach k shonjenju tuteho sjewjenja wjedźe. To dyrbimy khwalicž a pšched hłubokosczu mudrosćze, kotraž ßo tu sjewi, chzemy ßo dźakowacž a ßo modlicž.

So je Boża hnada s nami tak činiła, je luta hnada, je bohatstwo hnady. Bohu ßo dźakujemy, so chzysche jeho hnada na jeho pućzach naß w jeho towarstwje sbóžnych cžinicž. Dyrbimy ßo jemu dźakowacž a wot wschitkeho wusnacž: Kajka hułkobosćž toho bohatstwa, woboje teje mudrosćze a wědomosćze Božeje.

Hacž budźe to s naschim wusnaczom, budźe wot toho wotwißowacž, hacž tež napißmo cžitacž wuknjemy, kotrež ßwědcži nad cžłowjeskim žiwjenjom: „Wot njeho a psches njeho a we nim ßu wschitke wězy.“ To je wußwětlenje ßwětneho hódańczka, kotrež nam wěra dawa. Wschitko je wot Boha, wschitko w nim wobsteji a w nim ßwój kónz ma. Nasche ßame žiwjenje zyle hinak je, hdyž ßměmy jo s Božeje ruki wsacž, hdyž wěstotu mamy, so je Bóh hischcże dźenża potajna móz nascheho žiwjenja, a hdyž ßmy toho wěscži, so ma nasche žiwjenje ßwoje dopjelnjenje w Bosy. Tohodla jemu budž cžesczž do wěcžnosćze!

Cžesczž budž Wótzej, kiž je naß stworił a na ßwojich pucžach wjedł; cžesczž budž Ssynej, kiž je naß wumohł; cžesczž budž Sswjatemu Duchej, kiž je naß ßwjecžił. Bóh je nam ßwoje njebjeża wotewrił, jako nam ßwojeho Ssyna dawa, je nam ßwojeho Ducha dał, kiž wußwětli naschu wbohu wu-

trobu a wokschewi naschu lacžnu duschu. Jemu budź cžesćź do wěcžnoscže. Hamjeń.

Na Sswjatu Trojizu.

Je njemudrje, schtóž potajnoscže
Chze Božoh' bycza wušlědźicź.
Hdyž spytam žam do hłubokoscže
Joh' sjewjenja žo sanuricź,
Mój duch psched Knjesom tschepoze,
Kiž žam žwět s niczoh' cžinił je.

Dźiw wjetschi pak psched nami hischcže
Je žórło Božej' luboscže!
Tuž sa troscht wschitkim, hdyž žo styschcže,
Dla hrěchow jim tu na žwěcže,
Budź to, so luboscź Wótzowa
Nam Ssyna da sa Sbóžnika!

Chzu khwalicź luboscź pschezo sažo,
Kiž ma tu s nami scžerpliwoscź.
Ssyn Boži cžěło, krej wsa na žo,
Nasch hrěch a wschitku wobcžežnoscź
A psches žmjercź hórku na kschižu
Nam pomha k wěcžnom' žiwjenju.

Nětk k Božej hnadźe pscheproschuje
Duch s njebješ cžłowjstwo kóždy cžaš,
We žwjatym pišmje roswucžuje,
A žylni we wěrje tu naš.
Haj, Boža Sswjata Trojiza,
Budź do wěcžnoscže khwalena! H. B.

Poššwjecženje Bělo-Kholmczanskeje pohrjebnischczoweje kapały.

(Pokracžowanje.)

Troscht srudnym a žarowazym chze nasche Boże žłowo bycź. Srudnych a žarowazych wschak budźe tuta zyrkwicžka hischcže husto widźecź; pschetoż husto pschima žmjercź do nascheho žiwjenja, roslama tak někotry swjask. A potom wola nascha dusha a žo prascha sa troschtom we hłubokim horju. To, schtoż nam Boże žłowo w naschim tekscže praji, chze nam tajki troscht dacź. Cžłowjski troscht drje žo w tajkich hodźinach tež dawa; wón wschak tež sranjene wutroby wokschewja, ale wón wosta njecžłowjski troscht, kiž je pschecźiwo žmjercži pschežłaby. Schto dha samóže cžłowjski troscht? Je khudy, žłaby, bjes trajazeho wuskutka! Tola troscht s Božeho žłowa je hinaschi hacž cžłowjski troscht: „Pytajcže, schtož je horjekach, hdźež Khrystuš je, kiž žedźi na prawizy Božej.“ Japoschtol Pawoł nam s tym teho psched wocži staji, wo kotrymž spěwamy: „Moj' žiwjenje žy, Khryschcže.“ Wón je tón, kiž je žmjercži móz wsał, žiwjenje pak a njesachodnoscź na žwětło pschinjeßł. Wón poskicźa troscht a pomoz, hdźež hewak žana pomoz wjazy njeje. Tak husto hacž budźemy do tuteje zyrkwicžki sastupicź, budźe naš pschezo Boža martra strowicź; prjedy kóždeho kaschcža Božu martru noschu. To ma žwój dobry smyšł. Na kschižu wisajo strowi naš Khrystuš jako Knjes žiwjenja. Kak bu wón Knjes žiwjenja? Jenoż po tym puczu, po kotrymž wón tež naš wjedźe: psches žmjercź k žiwjenju, psches cžerpjenje ke kražnoscži, psches bědźenje k dobyczu, psches njemér k pokojej, psches kschiž ke krónje. A tehodla móže nam nasch japoschtol pschiwołacź: „Wy scže wumrěli a wasche žiwjenje je potajene s Khrystušom w Bohu.“

Kóždy prawy kschescžijan dźe se žwojim Sbóžnikom tón žamy pucź: psches kschiž ke krónje, psches bědźenje k dobyczu, psches žmjercź k žiwjenju. Hdyž w horju a w srudobje hladamy na tuteho kschižowaneho, njeje to wokschew sa sranjene wutroby? Hdyž do jeho rukow morwych kładźemy, njedyrbjeli žo my potom žami troschtowacź s jeho žlubjenjom: „Ja žym to horjestawanje a to žiwjenje! Schtóž do mnje wěri, budźe žiwy, hacž wón runje wumrě. A schtóž je žiwy a wěri do mnje, tón nihdy njewumrěje.“ Abo: „To holczatko njeje wumrěło, ale spi.“ A nasch Knjes je to holczatko tola se žmjercže k žiwjenju sbudźił. Schtoż pak je wón tam cžinił, to budźe jónu se wschitkimi cžinicź, kiž w rowach spja. Haj, to je sa naš troscht: kiž žu wot naš schli, jenoż spja a budźa s nami k žiwjenju sbudźeni, k žiwjenju, kotrež žanu žmjercź ani srudobu wjazy njesnaje. To je po prawym tón troscht žłowa: „pytajcže, schtoż je horjekach!“ Tu na semi wschitko jónu sańdźe, tam horjekach pak žana sachodnoscź wjazy njeje. A tehodla troschtujemy žo pschi rowach s Knjesowym žlubjenjom: „ja žym žiwy a wy budźecže tež žiwi.“

Boże žłowo w naschim tekscže chze bycź napominaze žłowo wschěm žiwym. Nasche žiwjenje je próza a kschiwda: „Nasche žiwjenje traje žydomdźeßacź lět, hdyž wyßoko pschińdźe, je wóßomdźeßacź lět, a hdyž je kraßne było, je próza a

Bělo-Kholmczanska pohrjebnischczowa kapała.

kschiwda tu na semi husto bjes praweho myta abo džaka wostanje. Wjele prózy a staroscžow žebi podarmo cžinimy. A potom hrosy kschescžijanskej wutrobje strach, so žo wjazy won njenamaka s tutych staroscžow a prózow, so wóczžy na semju dele hladatej, so byschtej pucź pytałej, na kotrymž žo khodźicź hodźi, a niz horje, s wotkel nam pomoz pschińdźe, kaž spěwar rjaneho 121. psalma spěwa: „Ja posběham žwojej wocži k horam, wot kotrychž mi pomoz pschińdźe. Moja pomoz pschińdźe wot teho Knjesa!“ A tak napomina Boże žwjate žłowo kaž tež tuta zyrkwicžka naš wschitkich, wjeßołych a srudnych, wschitkich, kiž maja staroscže a kiž žu bjes staroscžow: „Wustejcže žo na to, schtoż je horjekach, niz na to, schtoż na semi je,“ to rěka, njeshubcže žwoju wutrobu ani na staroscže a kschiwdu, ani na wjeßele a rospróschenja tuteho žwěta! Prěni strach hrosy starym, druhim pak młodym cžłowjekam. Tola wschitko semske je sachodne, a woßebje je wjeßele tuteho žwěta to najsachodnische; pschetoż „cžłowjek njeje žiwy wot khlěba žameho, ale wot kóždeho žłowa, kotrež psches Boži ert wuńdźe.“ Na tajke žłowo Boże chze tuta zyrkwicžka pokasowacź a dopominacź kóždeho, kotryž tu nimo

dże. A hdyž swony wołaju: pójcże, pschetoż wschitko je hotowe! dopominaja wone naß, so nimamy ßo jenoż sa ßwoje cżełko, ale runje tak sa ßwoju duschu staracż. „Jene nusne je, to jeno wucż mje, Knjeże, pósnacż ßam!“ So njebychmy to jene sabyli, to chże naß Boże ßłowo a tuta zyrkwiczka napominacż. (Skónczenje pschichodnje.)

Gustav-Adolffki ßwjedżeń w Klukschu.

(Skónczenje.)

Po krótkej pschestawzyż czehnjechmy znowa wot hospodliweje fary, do kotrejeż bě farař Kschižanez ßwójba hosczi lubje witała, do Bożeho domu. Sskużbu psched s mejemi a kwětkami rjenje pyschenym woltarjom měješche duchowny Laser-Minakakski a ßwjedżeńske prědowanje daloki hósczi, farař Hubaczek s Mosta (Bruck) nad Muru w Schtyrskej. Sa sawod bě ßebi wuswolił wulke ßłowo s 73. psalma w 23. hacż 28. schtuczży: „Dha wschak wostanu ja pschezo pschi tebi . . . !“ Dowjedże naß nuts do srudneje stawisny Evangelskich, kotruż je Awstriska pißała psches sta lět. Napschecżiwna romska reformazija wuhna tyßazy a tyßazy Evangelskich s domisny a s kraja; na wschěm poßledku tam njebě wjazy ani żaneje evangelskeje woßady, hacż runje też sa Awstrisku płaczi, so běsche ßo 9 dżeßatkow k evangelskej wěrje pschiwobrocżiło. Tola do czista wuhaßnjene njebě tam płomjo evangelskeje wěry. Po czaßu pschinjeßechu sakonje wołóżenje, niz pak runoprawo, tak też niz w lěcże 1848. W lěcże 1898 wudyri snate hibanje: „Precż wot Roma!“ A wono sjewi, so pod popjełom tak někotra schkriczka ßo żehliła. Woßady nastachu, ale niz hnydom Boże domy, a też dżenża tam woßady ßu — ale bjes Bożeho doma, hacż runje maja 1000 duschow. Gustav Adolfske towarstwo je tu pomhało a pomha hischcże a chże dale pomhacż. A je tam wjele, wjele pomhacż! Wjazy a wjazy ßo jich pschiwobrocża k evangelskej zyrkwi, hacż runje to bjes cżeżow njeje.

S Bożej ßłużbu bě hnydom sjednocżena hłowna shromadżisna Budyskeho pobocżneho towarstwa, w kotrejż pschedßyda, farař Kapleŕ-Budyski, rosprawu poda. W njej wopomni pschede wschěm semrětcho wjednika sakskeho Gustav Adolfskeho towarstwa, fararja Blanckmeistera. S njeje shonichmy też zajimaweho wo tych woßadach w rospróschenju, kotreż Budyske towarstwo s woßebitymi darami podpjeruje. Po tutej rosprawje, w kotrejż ßo pschedßyda też wschěm, kiż běchu sa ßwjedżeń dżěłali a ßo prózowali ,dżakowasche, powědasche nam hischcże farař Hubaczek wo ßwojim dżěle a wo ßwojej woßadże tam w Schtyrskej. Wußłyschachmy zajimaweho a hnujazeho doscż — a poßylnjazeho a sbudżazeho doscż sa naß a nasche woßady, w kotrychż tola skorżenja wjele a liwkoscże też doscż: Boże ßłużby njedżelu a Boże blido pschi ßwjatym wotkasajnu a kollekty a sběrki, — tu mjenje wunoschk, bóle spadowaza liczba daricżelow a daricżelkow! — rěcża tola woßebitu rěcż, kotruż kóżdy cżłowjek srosumi, kotreż poßlednje pschicżiny pak jenoż Bóh ßam snaje, psched kotrymiż ani cżłowjek ani cżłowjeska myßl njeje potajena. Se skónczazej woltarnej ßłużbu, kotruż pschedßyda farař Kapleŕ wukonja, a s kerluschowej schtuczżu skónczichmy ßwjatocżnu Bożu ßłużbu a shromadżisnu. Na nju bě woßebje s Budyschina wjetscha cżrjoda hosczi, woßebje żónskich, pschijěła. Duchowni běchu drje tu wscho hromadże 18, mjes nimi też superintendent Berg, s nich 14 hižo w ßerbskej Bożej ßłużbje. Darow je nasběrało 92 hriwnow.

Dżak sa rjany a poradżeny ßwjedżeń ßłuscha zyłej Klukschanskej woßadże, jeje sastupjerstwu a farskemu domej, niz najmjenje tym, kiż ßu pschikhwatali, ßobußwjecżicż, njech w cżahu, njech hewak jako kemscherjo pschińdżechu. Sapomnicż nochżemy, s dżakom naspomnicż, so ßerbsku Bożu ßłużbu towarstwo „Serniczka“ s rjanymaj spěwomaj pod wjedniſtwom k. wucżerja Jenki porjeńschi a němsku nastawazy zyrkwinski khór pod nawjedowanjom k. kantora Pětki.

Schtóż bě s dala pschischoł abo pschijěł, ßo pola snatych — hoscżo s farskich domow na hospodliwej farje — wokschewi, prjedy hacż ßo na dompucż nastaji, duzy po kotrymż Boži deschcżik hischcże někotrehożkuli pokrjepi. Wjedro, swoprědka rjane, bu bóle a bóle wětrojte a napoßledk deschcżowate. Płódny to cżaß! Dodżakowacż ßo njemóże ani ratař — ani zyły lud! A proßycż a proßycż dyrbi kóżdy każ lud, so by Boża hnada schkitała, wukhowała, żohnowała wscho bohatstwo tam wonka a wschěch, kiż tam dżěłaja! A dżakowacż mamy ßo wschitzy sa kóżdy wußyw Bożeho ßłowa a kscheścżijanskeje wěry — a tutón ßwjedżeń bě tajki wußyw! — a proßycż a proßycż, so chzył Bóh tu hnadnje tycże dacż a żohnowacż!

Zyrkej a stat.

Sakska krajna zyrkej je ßrjedu 27. meje ßwjatocżnje do „lutherskeje rady“ sastupiła. Hłowna ßwjatocżnoscż bě we Drjeżdżanskim domje; dokelż bě pak pschiwal tych, kiż chzychu ßobu ßwjecżicż, wulki, wuhotowa ßo podobna ßwjatocżnoscż w ßamßnym cżaßu — wjecżor we 8 hodżinach — też w Kschižnej zyrkwi. Do tuteje bě krótka sawodna nutrnoscż w Kschižnej zyrkwi sa duchownych. W tutej wosjewi pschedßyda sakskeho zyrkwinskeho wubjerka scżěhowaze — a jenoż to dżenża wosjewimy, wo druhim posdżischo něschto podamy! —: „Wono njeńdże wo zyrkwinske fronty, ale wo zyrkej Knjesowu! — Wono njeńdże wo rosschcżěpjenje, ale wo sjednocżenje! — Wono njeńdże wo „dobycża“ tych jenych na druhich, ale wo dobycże toho Knjesa na nami wschěmi! Wono dże wo to, so budże jeho Duch mózny mjes nami, so jeho ßłowo naß saloži a twari, so ßo naschej zyrkwi, kajkaż wona bu na saložku evangelija s reformaziju a se stawisniskim skutkom Luthera —, runy, ßwobodny, jeje waschnju a bycżu pschiměrjeny pucż do pschichoda pschihotuje, so by ßłużiła naschemu lubemu němskemu ludej, kotremuż ma wona to najlěpsche pschinjescż a sakhowacż: to evangelijon!“

Se Sserbow a s daloka.

Podeńdżenja rěcża. S wulkim nastróżenjom drje ßmy wschitzy ßłyscheli abo cżitali wo tak struchłym podeńdżenju w Cżěskoßłowakskej: zyła ßyła dżěcżi ßo na schulskim wulěcże satepi. Kajke to stróżele sa wucżerjow a sa dżěcżi, kiż běchu ßobu duzy po pucżu! A kajke żelenje a żarowanje pola starschich a pschiwusnych! My njedyrbjeli kscheścżijanszy bycż, hdyž njebychmy ßobu żarowali nastróżeni a w bojoscżi! My dżě njewěmy, hdy srudoba a żarowanje tu pola naß. A bě dżě też tak, so w ßamßnym cżaßu powěscż pschińdże wo snjesboženju dżěcżi, s kotrychż stej, wjeleż nashonichmy, dwě morwej. Mamy tu, każ też „Sserbske Nowiny“ pschispomnichu, tak runjewon duplicitetu podeńdżenjow, t. r. to, so, hdyž schto pschińdże, ßo jenoż junkrócż tu njestanje, ale dwójzy. To je stare nashonjenje cżłowjestwa, wuprajene też we wschelakich pschißłowach. — Tola: podeńdżenja rěcża! to płacżi też

hewak, to płaćźi też nětkle wožebje, hdyž bě w žwjatkownych dnjach w dalokich krajinach nascheje domišny telko Božeho deschcža, so žo žita ſ měſtnami khětro lehnychu, a to runje w rosžudnym cžažu, so sakcźěwachu. Wěschczenja wo žnjach, so tajke a tajke budu, tu hnydom žu. Wěschczićź, t. r. měnićź, so móžeſch do pschichoda hladacź. Nuſnische, haj najnuſnische je, wróczo hladacź do cžaža, kiž bě. To móže kóždy, dyrbi. My pschińdźemy wot njedźele Rogate, kotraž wołasche niz to jenož chzyćź! A žmy my w ſańdźenym cžažu wscho cžinili, schtož cžinićź běchmy winojczi a schtož cžinićź bě nam móžno? jenož ratarjow — tutych wschak pschede wschěm! — a niz jeno wjeżnjanow — tutych niz mjenje hacž ratarjow! — ně, wołasche wschěch, zyły lud, so bychmy žo wschitzy modlili ſa žywy, žadźeńki, žně, žo dźakujo a prosčho a dobroproščho. Ssu to nětko wschitzy cžinili??? — My pschińdźemy ſ dweju lět, kotrejž běschtej tak horzej a žuchej. Njejžmy my pschiischli ſe spósnacźom a wusnacźom: „Móz nascha dobycź njemóže, my žmy ſ njej jara žłabi!“? Cžinimy my nětko to, schtož tohodla cžinićź naž mudroscź wucži, kiž cžerpana ſ tutoho naſhonjenja: Dowěrjamy žo a wscho, schtož nasche, — a też wschěch, kiž naschi, do mozy a hnady toho, „kiž wichor, wětry wodźi a wschitke mróczele, pucź, po kotrymž žo khodźi, wschěm žwojim sjewicź wě“? Saběrajmy žo ſ tutym praschenjom a ſ tym, schtož bě w zylym žiwjenju a w naschim wožobinskim žiwjenju. A dajmy žo pohonicź, ſ podeńdźenjow wuknycź, haj dajmy žo nahonicź, cžinicź, schtož žo kschescźijanam saleži cžinicź žwoje dla a druhich dla, haj zyrkwje a luda dla.

Wjele dźěła — mało dźěłaczerkow! Tuto žłowo stajimy tu dźenža, njehladajo tak jara na polo Swonkowneho Mišijonſtwa, ſ kotrehož nam jubileje lětža tuto ſa Swonkowne Mišijonſtwo stajnje płaczaze pominanje wožebje dorasnje prěduja, hladajo wjele bóle na wožebite polo Snutskowneho Mišijonſtwa: na dźěło diakonišow. Ssmy tu huscźisčho hižo wo nim pišali. Cžinimy to dźenža wožebje tohodla, dokelž mějachmy wožebiteje ſkładnoscze, drobnischeho wo nim žłyschecź a wohladacź w Drježdźanskim maczernym domje diakonišow. A to jene, schtož wušłyschachmy, bě: pschе mało dźěłaczerkow, wjele, wjele dźěła! A tole chzemy tu ras do wožadow dale dacź! Wjele dźěła a mało dźěłaczerkow! Ssnadź žu w naschich wožadach tajke, kotreż pytaja tajke dźěło. Hdyž žu, njech k žwojemu fararjej du a žo wo drobnische praschеja, abo też k diakonišam, kajkež tola we wschelakich wožadach mamy, a też w Budyschinje. A tohorunja też maczerny dom diakonišow w Drježdźanach — Dresden N., Bautzener Str. 68 — rad wscho, schtož je trěbne, sdźěli. Ale hdyž je w kóždym dźěle luboscź k dźěłu najlěpscha pomozniza, w tutym dźěle to bjes wulkeje luboscze k tutomu zyle wožebitemu dźěłu na žadyn pad njeńdźe! To njech je hnydom wuprajene! Ale sažo: tuto dźěło diakonišow je tak wobschěrne a je tak wschelakore, so je tam ſa kóždu, kiž žo ſa njo rosžudźi, dźěła doscź! — Haj: dźěłaczerki žo pytaja! Ssnadź žo w naschich wožadach něktore namakaja. My ſnajemy tuto dźěło a jich wjele ſ tutoho dźěła psches wjazy lětdźeżatkow a wěmy, kajke je a so spokoja a so sbožownych cžini tych, kiž žu ſ luboscźu, ſ luboscźu ke Khrystužej, w nim!

Pšches wožady póńdźe a do domow saſtupi 13. a 14. junija w Sakſkej Snutskowne Mišijonſtwo. Jeho naležna próſtwa je, so by kóždy, so by kózda, so bychu wschitzy jemu dali dar luboscze ja to, so by wono, nasche Snutskowne Mišijonſtwo, mohło dale wukonjecź žwoju tak jara nuſnu a tak jara trěbnu žłužbu, kotruž je nětko wukonjało telko, telko lět dołho, njekasane, w mozy Khrystužoweje luboscze. Je tu tola telko tych, kiž jeho pomoz trjebaju, ſnutskownu a ſwonkownu, cźělnu a duchownu! Je tu tola telko cźłowjekow, młodych a ſtarych, bědnych, khorych, khromych a žłabych, njemóznych, wbohich, kiž trjebaja a žadaja pomoz Snutskowneho Mišijonſtwa a wo nju prosčha. Tuž budźmy kaž žmilny Samaritiſki, kiž bu tomu njeſnatemu tam jeho bliżſchi, dokelž tutón jeho pomozy trjebasche a dokelž wón žam w žebi tu luboscź mějeſche, kotraž chze pomhacź! Njebudźmoj kaž tamnaj — měſchnik a levit —, kotrajž ſamóżeſchtaj nimo hicź, žo pomhanja wsdacź, runjež widźeſchtaj sbiteho a so tutón pomozy trjeba! Tuž pschihotujmy pschezo dar luboscźe, so bychmy jón dali tym, kiž, žłužo Snutskownemu Mišijonſtwu ſ tutym sběranjom, pschińdu po tajki dar luboscźe a dźakownoscźe!

Bibliſki pucźnik.

Sswjedźeń žwjateje Trojizy, 7. junija: Tón Knjes je nasch žudnik; tón Knjes je nascheho ſakonja dawaŕ; tón Knjes je nasch kral, tón nam pomha! Jeſ. 33, 22. — Budź khawleny Bóh Knjes, mój Bóh a wěczna ſkała, kiž wschemu pod njebjom troſcht, sbožo, wodych dawa. Budź khwaleny Bóh Knjes, joh' mjeno žwjate je, Bóh Wótz, Bóh Ssyn, Bóh Duch we sbóżnym towaŕſtwje. K. 175, 4. — Jana 10, 30. — 2. Kor. 13, 13.

Póndźela, 8. junija: Khwal toho Knjeſa, moja duscha, a njeſapomń jeho dobrotow: kotryž tebi wschitke twoje hrěchi wodawa a ſahoji wschitke twoje khoroscze; kotryž twoje žiwjenje wot ſkaženja wumóže; kotryž tebje krónuje ſ hnadu a ſe žmilnoscźu. Pſalm 103, 2—4. — K. 607, 5. — Pſalm 104, 1—23. Joſua 2.

Wutora, 9. junija: Pójcze žem a wohladujcze ſkutki Boże, kotryž tak dźiwny je ſe žwojim cžinjenjom mjes cźłowjſkimi dźěcźimi. Pſalm 66, 5. — K. 368, 2. — Jap. ſkutki 4, 13—23. — Joſua 3.

Ssrjeda, 10. junija: Ja chzu jim moju bojoscź do jich wutroby dacź, so mje njebudźa wopuſchcźicź. Jeſ. 32, 40. — K. 475, 4. — Jap. ſkutki 4, 24—37. — Joſua 4.

Schtwórtk, 11. junija: Njejžym ja Bóh, kiž bliſko je, praji tón Knjes, a niz Bóh, kiž daloko je? Budźe žo też ſchtó pschede mnu wukhowacź w potajnoscźi, so bych jeho njewidźał? praji tón Knjes. Njejžym ja, kiž njebjo a ſemju napjelnju? praji tón Knjes. Jer. 23, 23. 24. — K. 289, 7. — Jap. ſkutki 5, 1—16. — Joſua 5, 10—15.

Pjatk, 12. junija: Ja chzu waž troſchtowacź, kaž macź jeneho troſchtuje. Jeſ. 66, 13. — K. 330, 5. — Jap. ſkutki 5, 17—28. — Joſua 6, 1—21.

Ssobota, 13. junija: Tehdom budźeſch ty žwój lóſcht widźecź a žo roswjeżelicź, a woja wuroba budźe žo dźiwacź a žo rosſchěrjecź; hdyž žo cžrjóda pſchi morju k tebi wobrocźi a móz pohanow k tebi pschikhadźa. Jeſ. 60, 5. — K. 333. — Jap. ſkutki 5, 29—42. — 5. Mójſ. 6, 7—13.

Liſtowanje. Sa 1. po žwj. Tr. W. we W. — Sa 2. po žwj. Tr. K. w K. — Sa 3. po žwj. Tr. R . . cž w B.

Samolwity redaktor farař Wyrgacź w Nožacźizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poručznoscźi krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcźernje w Drježdźanach wot Hłownеje žerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyschinje. — Wukhadźa kóždu žobotu a płaćźi ſchtwórcźſetnje 108 pjenježkow.

Čišło 24

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 14. junija 1936 | Bautzen

1. njedźela po ßwjatej Trojizy.

Jan. 15, 1—8.

Dołho wjazy njetraje a wyßokosćz lěta je ßaßo tu. Potom wotběraja dny ßaßo stajnje. To je wobras naßcheho žiwjenja. Wěsty cžaß dźe do prědka a potom rěka: My dyrbimy wotebracź. Tuto ßłowo pokaßuje na toho, kiž steji jako poßledni profeta na kónzu stareho a na spočzatku noweho ßakonja, to je Jan, kßchcżenik. A tutón Jan, kiž mějeße ße ßwojim pokutnym prědowanjom tajki wuspěch, ßo wßchitkón lud k njemu dźěße, kiž by trjebał jenoż jene ßłowcżko prajicź, a lud by ßo ßwólnje ßtajił pod jeho wjedniſtwo, wón pokaßa naß na jeneho, kiž běße hižom do tuteho ßwěta pßchißchoł, na Jeßußa, a wón praji wo nim: Wón dyrbi roßcź. To pak je to ważne a rosßudźaze też ßa naß, ßo w naß roßcże Jeßuß Khryßtuß. Naße woteběranje wjedźe k temu kónzej, na kotrymž budźe ßo wot naß rachnowanje žadacź. Hdyž wěmy, kak ßłabi ßmy, dha móżemy na tajke woteběranje myßlicź jenoż ße ßtyßknoßcżu. Ale to budźe hnydom hinak, hdyž w naß roßcże Jeßuß Khryßtuß, hdyž budźe w naß pßchezo ßylnißcha ta wola teho, kiž chze naß ßbóžnych cžinicź. Tutón Jeßuß rěcži w naßchim ßłowje ßam wo ßebi a wo naßchim ßjenoczeństwje ß nim. Prajimy po ßwojim tekßcże:

Kßcheßcźijanſtwo je tam, hdźež je Khryſtuß.

Rady je Jeßuß w ßwojich pßchirunanjach trjebał wobras winoweho pjeńka, kiž mějeße tam w horzym kraju wjetßchu ważnosćz, hacž pola naß, a kiž tam roßcżeße jako ßylny pjeńk tak, ßo husto ßtejeße zyły dom w jeho khłódku. S naßchim pßchirunanjom wjedźe naß Jeßuß do teho najhłubßcheho. Jow wón nam pokaja, kak mamy ßtacź w najwużßchim ßjenoczeństwje ß nim. Wón tón winowy pjeńk a my te hałoßy, kiž my doßtawamy wßchu móz wot njeho. To je kßcheßcźijanſtwo, ßo Bóh w naß bydli pßches Khryßtußa w mozy ßwjateho Ducha. Niczo njedyrbi ßtupicź ßrjedźa mjes naß a njeho. Skónczńje my niczo njejßmy bjes njeho. S tutoho ßjenoczeństwa dyrbi roßcź naße kßcheßcźijanſtwo. Pßchi winowym pjeńku to njeńdźe wo rjany napohlad, ale wo płody. Hałoßy, kotrež woßtanu bjes płodow, te my wotrěßnjemy, a ßamo te hałoßy, kotrež kicże noßcha, te my wobrěßamy a cžißcźimy, ßo bychu płody cžim rjeńße byłe. Tak to cžini też Bóh jako winizař ß nami. Jemu dźe wo to, ßo my jako kßcheßcźijenjo płody njeßemy. Wěmy, kajke te ßu: Tón płód pak teho Ducha je luboßcź, ßcźerpliwoßcź, luboßnoßcź, dobrocźiwoßcź, wěra, cžichoßcź, pózcźiwoßcź. Hacž je pola naß tak? Jow wßchak njeje cžinjene ß tymi ßwonknymi ßkutkami a ß darami a ß woporami. Wěßcże ßu te też nuße. Ale Bóh hlada hłubßcho, wón hlada na wutrobu. A jow je tak, ßo cžłowjek njemóże niczo cžinicź bjes Khryßtußa, niczo, ßchtoż płacźi ßa wěcżnosćz.

Wěßcże móżemy wjele cžinicź też bjes Khryßtußa. Bjes njeho móżeßch ßwoje dźěło cžinicź na polu, abo w fabrizy, abo w ßkale, abo hdyž ßej khěžu twarißch. A bjes Khryßtußa móże hoßposa ßwój dom wobßtaracź. Ale hižom tu pobrachuje na ßnutsknym žohnowanju, hdyž tajke ßwonkne dźěło cžinimy bjes pohladanja na Jeßußa. Hdźež pak dźe wo wězy Božeho kraleßtwa, tam njeńdźe bjes Khryßtußa. Něktry ßkutk je woßtał bjes wuspěcha, dokelž w nim twarjachu cžłowjekoju na ßwoju móz a njedachu ßo cžěricź wot mozy Khryßtußoweje. Bjes njeho njemóżemy tu niczo cžinicź! Ale ß nim wßchitko ßamóżemy. Ale to jenoż, hdyž pola njeho woßtanjemy. Pjecź krócź praji w naßchim ßłowje Jeßuß, ßo dyrbimy pola njeho woßtacź. Kßcheßcźijenjo njeßmy hižom ß tym, ßo ßmy kßchcżeni a ßo ßmy ßo dali we wěrje wobkrucźicź, kßcheßcźijenjo ßmy, hdyž ßmy ß Jeßußom ßjenoczeni, hdyž pytamy jeho bliſkoßcź a hdyž ßo teje wjeßelimy. Dha pak potom też cžujemy tu nóz, kotraž wot njeho wukhadźa a nam pomha.

Haj, wón pomha. Abo njeje tak, ßo by w naßchim žiwje-

nju někotry sły skutk njeczinjeny wostał, hdy by we wokomiku spytowanja jedyn druhi człowjek s nami hromadże był? My bychmy so w jeho pschitomnoszći hańbowali, tajki njeskutk czinicź. Jesuß je pschezo w naschej bliskoszći. Njedyrbjeli so też psched nim hańbowacź, něschto sleho czinicź Nětk pak może Jesuß hischcże wjazy, hdyž pola naß wostanje: wón chze a może naß wuhotowacź se swojej mozu, a to je ta móz, w kotrejž to sle pósnajemy jako sle, a w kotrejž to sle hidźimy a tehodla njeczinimy. A w tutej jeho mozy pósnajemy to dobre tak, so to dobre lubujemy a jo też czinimy. To pak je potom skutkowaze kschesczijanstwo. To je pak potom też kschesczijanstwo po Knjesowym spodobanju, a to je potom też kschesczijanstwo, kotrehoż směmy so wjeselicź.

Pschi tym pak njechamy prěcź: tak lohke, kaž so to se słowami wupraji, tajke kschesczijanstwo njeje. Temu steji pschezo to napschecziwo, schtoż je w naß po tym starym człowjeku, kiž je dźělany wot Boha. To wschak kóždy sam shoni, so su w naß mozy, kotrež nam wobaraja, so njebychmy k tutemu Jěsußej pschischli, a hdźež my hižom stejimy w sjenoczenstwje s nim, tam sjewi so to stajne prózowanje sleho njepschecźela, kak by naß saßo dźělił wot Jesuża. Schtóż chze k prawemu kschesczijanstwu pschińcź a schtóż chze woprawdże kschesczijan bycź, tón dyrbi so zyle stajecź pod Jesußowe słowo, a Jesuß dyrbi tu potom sam to najlěpsche czinicź. Pschetoż wono je tak: Kschesczijanstwo je tam, hdźež je Khrystuß.

Hdźež je Khrystuß, tam je pschezo żiwjenje. Schtóż je so dał wot Khrystuża sapschimnycź, tón njemóże stejo wostacź, temu njemóże doscź bycź, so wón sam steji w tutym bohatstwje, tón chze potom też sobu nutska stacź w dźěku Khrystußoweje zyrkwje a chze sobu twaricź, a chze też druhich sobu dźělomnych czinicź toho, schtoż wot Jesuża wuńdże. Tajke sobudźělanje wschěch kschesczijanow je w naschim czaßu nusnische, hdyž=li hdy prjedy. Stejimy w czaßu, kiž sej žada rossudźenje wot kóždeho. Dha njech je nasche heßło, so bychmy w tym Knjesu wostali a wón w naß. Trajaze płody pschinjeße jenoż tón, kiž steji w kschesczijanstwje. Kschesczijanstwo pak je tam a jenoż tam, hdźež Khrystuß je. Wón praji: Schtóż we mni wostanje, tón pschinjeße wjele płoda. A bjes njeho njemóżemy niczo czinicź. Hamjeń.

Swjata Trojiza.

Trojeniczki Bóh so we Swojich skutkach sjewja.

Słóß: Knjesa khwal dusha.

Hłubokoscź swjata so wotkrywa pschezo nam snowa,
Hdyž Swjata Trojiza człowjekow hrěschnych naß woła,
S ponižnoszću — W pokornym rospomnjeczu
Pósnacź troscht Božeho słowa.

Bóh je Trojeniczki, wěczny Wótz, Ssyn a Duch Swjaty,
Se słowa sjewjenja Božeho wěrjazym snaty,
Stworił je naß, — Hdyž sa naß pschischoł bě czaß,
So by nam wodych był daty.

Wumohła s hrěchow a smjercze je luboscź naß Jeho,
Kotryž, k nam s wěczłnoscze pschischedschi do swěta sleho,
Sbóžnik nasch bu — K naschemu wujednanju,
So smy dźě prawi psches Njeho!

Wußwjecził Duch je naß swjaty psches kschesczeńzu a wěru,
S nami tu khodźo, naß psches słowo wokajo swěru
K wumožnikej, — Kiž je naß wukupił sej,
A chze nam dopomhacź k měru.

Kajke nam sbóżne so potajnstwo wosjewja tudy!
Psches słowo żiwjenja wschitke Bóh snicza sam błudy! —
Pokorjej so, — żiwjenje wuswolejo,
Narod wschón psched Bohom khudy! —

Khwalba, czescź, modlenje, Trojiza Swjata, budź Tebi!
Człowjestwo — khude bjes Tebje — czehń bliże pschez k Ssebi.
We Tebi wscho — Kschesczanstwo wjeselí so!
Bohatstwo w Bosy jo debi! V. a J. W.

Snutskowne mißionstwo hromadźi.

A my njedamy jo podarmo k nam pschińcź wo dar, ale damy jemu dar dźaka a luboscze. My tola wěmy, so wono telko lět wot dawna sem so stara wo tych, kiž pomozy, snutskneje a swonkneje, potrjebaju. A wono je to czinilo njekasane, wabjene pak wot Khrystußoweje luboscze, Khrystuża sa so lubujo w tych, kiž tajkeje luboscze potrjebaju. A tych je też dżensnischi dźeń hischcze nadoscź! Tuž budźmy sobu „snutskowni mißionarojo“ s wutrobu, se słowom, se skutkom!

Kak wulke a wobschěrne skutkowanje Snutskowneho mißionstwa je, njeje tak lohko pschewidźecź. Ssnadź scźěhowaze liczby nam to trochu rosjaßnja. Tute liczby su pak jenoż liczby sakskeho snutskowneho Mißionstwa a jeho dźěła. Kak hobrske a kak spomožne potom tuto dźěło sa zyłu Němsku.

Sakskemu snutskownemu mißionstwu słuscheja: 170 domow sa dźěczi, w kotrychž tute jenoż wo dnjo abo wo dnjo a w nozy pschebytk abo dozyła zyłe wukubłanje namakaja; we nich je 9563 městnow; — 69 domow sa starych a bědnych a khorych s 3665 městnami; — 105 hospodow sa tych, kiž duzy po drósy, a domow sa dźěłacźerjow, wucźomnikow, sa wukubłanje holzow, kaž na pśch. Marcźiny domy atd. a to se 4000 městnami; — 16 wucźerńjow sa wschelake powołanja, kaž sa diakoniße, diakonow, sa wothladarki dźěczi atd. s 2068 městnami. Nimo toho słuži Snutskowne Mißionstwo Sakskeje na 300 wosadnych stazijach s 400 sotrow a na 42 stazijach spomožerstwa s 18 dohladowarjemi a dohladowarkami. Snutskowne Mißionstwo a jeho dźěło je też to, hdyž statyßazy pomoznikow a pomoznizow a sobustawy wschelakich towarstwow a sjednoczenstwow wojuja shromadnje pschecźiwo wschelakim nusam a stracham, kotrež jenotliwemu kaž zyłemu ludej hroża. Ssem słuscha staranje sa wohroženych, sa wopiwzow, sa tych, kiž s jatby puschczeni a sa druhich.

Wschitko tuto tak wobschěrne a tak spomožne dźěło je sjednoczene do zyłka pod wjednistwom hlowneho swjaska Snutskowneho Mißionstwa, kotryž ma swoje sydło w Drježdżanach.

Poßwjeczenje Běło-Kholmczanskeje pohrjebnischczoweje kapały.

(Skónczenje.)

Tola nasch tekst chze nam też bycź pokas na to pschichodne: „Wy scże wumrěli a wasche żiwjenje je potajene s Khrystußom w Bosy. Hdyž pak Khrystuß, wasche żiwjenje, so sjewi, tehdy budźcże też wy s nim sjewjeni w kraßnoszći.“ Tak naß tuto słowo wucźi, też doprědka a niz jenoż horje hladacź. Hdyž Nowy testament tak husto wo nadźiji rěcźi, njemyßli wón pschi tym na wschědnu, semsku nadźiju, na lěpsche czaßy; tajka nadźija so poczahuje jenoż na tutón swět, na tutón semski czaß. Kschesczijanska nadźija pak so poczahuje na tamny swět, na wěczne czaßy. Tu na semi widźimy jenoż, schtoż psched woczomaj je, Bóh pak widźi do wutroby. Woprawdźitu luboscź, kotraž so pokasuje w poßłuschnoszći psche-

cźiwo Božim kašnjam, woprawdźitu nadźiju tu nichtó njewidźi; hdyž pak Khrystuß ßo sjewi, tehdy budźemy też my sjewjeni w kraßnosći, potom budźe też woprawdźita luboscź a nadźija sjewjena. Kaž dołho pak hischcźe mamy tu na semi bycź, dyrbimy na to spominacź, so ßmy podružnizy a zušnizy, so nimamy tu žaneho wobstajneho městna, ale to pschichodne pytamy.

Tuta zyrkwiczka, kotraž je ſ cźłowšskimaj rukomaj natwarjena, ma naß dopomnicź na to, schtoż njeje ſ cźłowšskimaj rukomaj natwarjene: „Jeli so budźe nascha seńska kheža teje hety rostamana, mamy wot Boha nowe twarjenje, dom, kiž ſ rukomaj njeje scźinjeny a wěcźny je w njebjeßach.“ Na tutón wěcźny dom dyrbi naß tuta zyrkwiczka dopominacź. We tutym bójskim domje dyrbi po Božej woli sjewjene bycź, schtoż je tudy hischcźe potajene, też wschitke horjo a wschitka srudoba. Tam budźe sjewjene to praschenje: cźehodla? Tam we wěcźnym ßwětle njebudźe nascha srudoba, próza a kschiwda Boži hněw, ale luta luboscź, kotraž je naß tu na semi wodźiła psches kschiwdu a horjo, psches srudobu a njesbožo k wěcźnej sbóžnoscźi, k wěcźnej radoscźi. To wschitko rěka: „Pytajcźe, schtoż je horjekach, hdźež Khrystuß je, kiž ßedźi na prawizy Božej.“

A so by tuta zyrkwiczka nam tuto napominanje a tutón troscht pschiwołała, pschiwołała se ßwojej wěžu ſ kschižom, se swonomaj, ſ wołtarjom ſ Božej martru, haj so by tuta zyrkwiczka to kóždy cźaß cźiniła, chcemy ju, we wěrje a nadźiji k Bohu, so wón ßwoje ßlubjenje dźerži, poßwjecźicź w mjenje Boha Wótza a Ssyna a Sswjateho Ducha! Hamjeń. —

„Hdźe namaka duscha ßwój statok a dom?“ wožada wuspěwa, a farař Malink ßo na to dźakowasche wschitkim, kiž ßu ſ wulkej prózu a pilnoscźu sa to dźěkali, so je Běły Khołmz ßwoje pohrjebnischcźo ſ tutej rjanej kapału dostał. Dźak ßo wupraji gmejnje a jeje sastupjerstwu, kaž też wschitkim jednotliwym, kiž ßu ſ darami a ſ woporami ßobu pomhali. Bóh luby Knjes pak chcył k tomu ßwoje žohnowanje dacź, so by tuta zyrkwiczka mnohim se žohnowanjom była! Wožada na to saspěwa „Ach, wopuschcźe semju, so wohladacź dom wy mohli tam ſ jandźelskim wjeßelenjom“, a po skónczněj liturgiji hischcźe: „Kak sbóžne pschi Jesußu w ßwětle je wscho! Ssmjercź, boloscź, hrěch, nusa tam njenam'ka ßo.“

S tym bě derje poradźena poßwjeczeńska Boža ßłužba rjenje skónczena. Bóh luby Knjes chcył dacź, so by w tutej zyrkwiczźy wjele srudnych a tyschenych duschow troscht, měr a pokoj namakało; my wschitcy pak pomoz a ßylnoscź sa nasche wschědne žiwjenje a běd̄źenje! P-ŕ.

Liczby.

Po najnowischich nam znatych wobliczenjach ßydli we Němskej 41 085 523 Evangelskich. Tucźi ßu tukhwilu hischcźe rosdźěleni na 24 krajne zyrkwje. Najwjetscha mjes tutymi je staropruska zyrkej ſ 19 898 513 duschemi. Druha je nascha satska, kiž ma 4 464 137 duschow; tsecźa evangelsko-lutherska zyrkej w Hannoverskej, wona liczi 2 554 718 duschow. Jej ßo pschisamknje Württembregska ſ 1 690 111 duschemi, a te dalsche jena po druhej a jena pschezo mjeńscha hacź ta prjedy njeje; najmjeńscha je evangelska zyrkej krajiny Birkenfeld; ma 45 920 duschow. Dobre by było, by-li tu ßylny a wulki zyłk jeneje evangelskeje zyrkwje Němskeje nastał.

Zyrkej a stat.

Saksła krajna zyrkej sastupi do zyłka „Lutherska rada.“ Wo ßwjatocźnoscźi tuteho sastupa chzychmy tu hischcźe něschto podacź: Po hižo tu naspomnjenej pschihotowańskej nutrnoscźi w Kschižnej zyrkwi podachu ßo duchowni do rumnoscźow pschi domje, so bychu ßo sa ßwjedźeńsku Božu ßłužbu pschihotowali. Wokoło doma ßo sestupachu do wulkeho cźaha, kotryž, wjedźeny wot „Lutherskeje rady“ a zyrkwineho wubjerka do doma sastupi. Bě jich psches 1000 duchownych. — W Sakskej ßu w tukhwilu něhdźe 1260 duchownych w ßłužbje. — „Lutherska rada“ bě tu se wschěmi ßwojimi sastupjerjemi, mjes nimi biskop Marahrens-Hannoverski, biskop Meiser-Bayerski a biskop Wurm-Württembergski. Wubjerk Němskeje Evangelskeje zyrkwje sastupowasche jeho pschedßyda, generalsuperintendent D. Zöllner. Biskop Wurm prědowasche, ßo sałożiwschi na Jan. 17, 14—21. Troje mějesche wón sa Knjesowu zyrkej na wutrobje: Knjeże, schkitaj ju, ßwjecź ju, jednocź ju. Sastupjeŕ „Lutherskeje rady“, wyschschi zyrkwinski rada Breit pschecźita ßwjatocźne wosjewjenje wo sastupje sakskeje krajneje zyrkwje a wo saměrach „Lutherskeje rady“ a zyłeho prózowanja wo sjednocźenje wschěch Lutherskich. „My spominamy na to,“ rjekny wón mjes druhim, „so bě to naschich wótzow modlitwa a nadźija, so by němskemu ludej lutherska zyrkej też w swonknej pschesjednoscźi saßo darjena była. Tehodla shladujetej naschej wócźzy psches wojowanje a nusu tuteje hodźiny wróczo do wulkeje a žohnowaneje sańdźenoscźe lutherskeje zyrkwje w naschim ludu, do prědka do cźaßa, w kotrymž nastanje też swonknje sjednocźena wulka lutherska zyrkej němskeje nazionu, kotrejež ßo nadźijamy.“ Wón skónczi: „Tón Knjes nasch Bóh budź nam dobroczźiwy a daj, so ßo derje radźi skutk nascheju rukow pola naß; haj, temu skutku nascheju rukow chcył wón dacź ßo derje radźicź. Hamjeń.“ Po nim wosjewi pschedßyda sakskeho zyrkwineho wubjerka, superintendent Fiker, ßwjatocźne wosjewjenje sakskeje zyrkwje a jeje wubjerka wo tutym sastupje do „Lutherskeje rady“, sapocźejo tak: „Pod Božim ßkowom a pod modlitwu je ßo nětk sakska krajna zyrkej „radźe evangelsko-lutherskeje zyrkwje Němskeje“ pschisamkła. W tutej sa zyrkwine stawišny tak ważnej hodźinje strowi zyrkwiny wubjerk psched Božim wobliczom wschě wožady naschcho kraja, njech ßu wone ſ wjele stawami ßami ßwědkojo tuteho podawka, abo njech w duchu nětkle na naß spominaja.“ Wusběhnywschi mjes druhim wožebite nadawki sakskeje zyrkwje, kotrež tuta jako ródna zyrkej reformazije ma, wupraji wón na kónzu wosjewjenja něhdźe tole: „Tuž wołamy w tutej hodźinje wožady krajneje zyrlwje, so bychu ßo rosßudnje stajiłe pod ßłowo Boże, kajkež je wono w Sswjatym Pißmje we wusnawańskich pißmach lutherskeje zyrkwje wobßwědczene. My proßymy wschě wožady, ſ nami ßo wołacź ke Knjesej zyrkwje, so by wón naschej krajnej zyrkwi pomhał, se skutkom wusnawacź jeho mjeno, a jeje ßłužbu, ſ kotrejž naschemu ludej ßłuži, žohnował. Wón dań nam Sswjatkow Sswjateho Ducha, kotryž do wscheje wěrnoscźe wjedźe, so by wón twarił zyrkej a ju skrucźił a naß dohotował, wobtwjerdźił, poßylnił, sałożił. Jemu budź cźeścź a móz wot wěcźnoscźe do wěcźnoscźe! Hamjeń.“ (Skónczenje w pschichodnym cźißle.)

Se Sserbow a ſ daloka.

Do wožadow. Sserbšzy duchowni saběrachu ßo njedawno ſ należnoscźemi serbskich wožadow, kaž też ſ naschim njedźelnikom „Pomhaj Bóh“, kak měli jón naschemu serbskemu ludej sdźerżecź, kak jeho pjenježne należnoscźe rjadowacź, kak ßo sa to staracź, so by wjaz a wjaz Sserbow jón cźitało. Kóždy serbski dom, kiž chce serbski bycź a sdobom cźuje, so ma sa to stacź, so nabožina w ludu wostanje a ßo womłodźi, měł

też tuteho pomoznika, nasche „Pomhaj Bóh“ podpjerachć, ſ tym, ſo ßebi jo ßam ſkaſa a cžita, a ſ tym, ſo druhich namolwja, ßebi łopjeńko ſkaſacź a jo cžitacź. Nětkle je powſchitkownje njepſchihódny cžaß, ludźi k cžitanju a k ſkaſanju łopjena nawabicź, dokelž je dźěła wjele, ſnajmjeńſcha na wßach. Naſtmu pak chzemy potom wabicź a dalſcheho woſjewicź a ſchtóž prjedy naſpomnjenej winowatoſczi cžuje, wabi ßobu, niz hakle potom, nětkle, pſchezo hižo, ſo by ßo liczba cžitarjow k 1. oktobrej po móżnoſczi powyſchiła. Schtóž nětkle hižo nima ſkaſane, ſkaſaj ßebi *naſche łopjeńko w ſeptembru k 1. oktobrej.*

Witany je pak też kóżdy cžitaŕ, kóżda cžitarka, kiž nětkle pſchińdźe; móżeſch ßebi łopjeńko tola kóżdy dźeń ſkaſacź, jenoż pſchi ſkaſankach na póſcze maſch poſtajene cžaßy wobkedźbowacź. — Lětßa w jubilejnym lěcze ſakſkeho mißionſtwa ßwjecža wſchudźom po kraju jubilejne mißionſke ßwjedźenje. Tak na pſch. budże tajki też w Połcžnizy; je tola wot tam prěni mißionar Ziegenbalg. Sserbjo ßu pſchedſpěchowarjo Knjeſoweho mißionſtwa byli. Tehodla ßwjecźimy też w naſchich woßadach tajki jubilejny ßwjedźeń, a to, da-li Bóh, w Hodźiju. — To a tamne, ſchtož pak nětkle naſche woßady ſajimuje, bu wopomnjene, a też waźniſchi namjet, kotryž na wobmjeſowanje zyrkwinych wokrjeßow dźiwa. Woßebje naſpomnicź mamy pak pſchednoſchk, kotryž nam měſtopſchedßyda prědarſkeje konferenzy, farař Mjerwa-Bukecžanſki, poſkiczi wo prědowanju a wo tym, ſchtož prědowanju hroſy w naſchim cžaßu. Sa to ßo wěſo jenoż tón ſajimuje, kotryž kemſchi khodźi. Ale ſaßo je mjes Sserbami tak, — abo dyrbimy prajicź: „Ale ſaßo je mjes Sserbami tak było,“ — So wſchitzy ßwěru kemſchi khodźa. Tuž ſajimuja tajke praſchenja wſchěch Sserbow. A tuž ßo ras też wſchitzy praſchejmy, ſchto pola naß, w naſchej woßadźe, haj ſchto pola mje namakaſch tajkeho, ſchtož by prědowanje wohroſyło. Hdyž to cžinimy, pſchińdźemy ßami wot ßo na to, nětko też pſchecźiwo wſchemu ſtacź, ſchtož prědowanje wohrożuje, ſchtož ſadźěwa dozyła prědowanje ßłyſchecź a ke mſchi khodźicź. Nam Evangelſkim je prědowanje, je pſchipowjedanje Božeho ßłowa po Lutherowej ſaßadźe a po Lutherowym pſchikładźe najwaźniſche w Božej ßłużbje. Evangelſka zyrkej mjenuje ßo tola „zyrkej ßłowa, ßłowa Božeho“. Wona to je, hdyž ßo prědař a woßady po tym mataj. Pſchi tajkim praſchenju a pruhowanju wobſtejnoſczow a pſchicžinow, pſchi tajkim pſchepytowanju ßwědomnja ßnadź ſa tym pſchińdźeſch, ſo też w naſchich woßadach ßo ſtare a nowe wliwy jewja, kotreż ßu prědowanju a Božim ßłużbam, dozyła pobožnoſczi, haj kſcheſcźijanſtwu njepſchecźelne. Materialiſmuß, bolſchewiſmuß, atheiſmuß, liwkoſcź, ßebjewědomnoſcź, njewěra, bjesbóżnoſcź, wſcho tajke też tu ßobuſkutkuje a runje tak to, ſchtož ſ hibanjom „Deutſche Glaubensbewegung“ ſwißuje. A tola mamy my runje nětkle hnadny cžaß, nam hnadnje ſpožcženy, ſo bychmy jón wužili a wutrjebali ßebi k ſbožu ſ tym, ſo ßo też ſnutſkownje wobnowimy, ſo ſnutſkownje woživimy w živej wěrje do Boha, kiž bu nam w Jeſußu Khryſtußu hnadny Wótz, ſo ßo ſcžinimy wěrni, krucźi kſcheſcźijenjo, kiž nětk do pſchichoda du we Lutherowej ponižnoſczi, kotraž ßo njehańbuje wuſnacź: „Móz naſcha dobycź njemóże, my ßmy ſ njej jara ßłabi“, a w Lutherowej wěſtoſczi: „Muž prawy ſa naß wojuje ... wón Jeſuß Khryſtuß je, ... tón wěſcze dobydźe!“ a w Lutherowej khrobłoſczi, kiž ßo modlo wyſka: Jedn twjerdy hród je naſch Bóh ßam!“ Hnadny cžaß haj — Bohu budź dźak! — ale we tym je też wótre hroženje: Běda, hdyž jón njewužijecźe! Běda, hdyž pſchepoſdźe! Běda, hdyž w cžaßu, kiž pſchińdźe, ſtejicźe bjes mozow teje kſcheſcźijanſkeje wěry, kotraž je žive ſjednoczeńſtwo kſcheſcźijanſkeho cžłowjeka ſ Bohom, kiž tón ~~wſchehomózny~~ a wſchehomiły, kiž jenoż wichor wětry a wſchitke mróczele njewidźi, ně, kiž też pucź, po kotrymž ßo khodźi, tym ßwojim ſjewicź wě — też tehdy, hdyž ſ cžłowječkej mudroſcźu na poßlednim, też tehdy, hdyž cžěmno wokoło naß, też tehdy, hdyž cžežkeho na naß położene! My mamy hiſchcze *hnadny cžaß, tuž wužiwajmy jón a wuhotujmy ßo, ſo wobſtejimy,* hdyž pſchińdźe wſcho, ſchtož w pſchichodźe je, nětkle hiſchcze potajene naſchimaj wóczkomaj a wuſchomaj. Boże ßłowo a prědowanje, modlitwa a ßwjate wotkaſanje je nam date! Boži dom a ßwój dom mamy! Wot Sswjatkow dźemy! Wſcho hnadne ſkładnoſcze! Běda, hdyž to ſkomdźene ſkładnoſcze! S tymi je pucź do hele pleſtrowany. „Hela“ njeje pak hakle po ßmjercźi! — Wono mohło ßo lohzy ſtacź, ſo mamy prjedy hacž ßo dohladamy, kacź, wobſkorżowacź, tyſchicź! Ně hnadny cžaß — my dźemy wot Sswjatkow a wěmy — a cžinimy, ſchtož wěmy — my wěmy: W ſcze dźěcźazeho Ducha doſtali, pſches kotrehož wołamy: Abba, luby Wótcže.

Bibliſki pucźnik.

1. njedźela po ßwjatej Trojizy, 14. junija: Njejßu moje ßłowa lubośne tym pobožnym? Micha 2, 7. — Pſchezo ſaßo dyrbju cžitacź w mojej lubej bibliji, pſchezo ſaßo dyrbju witacź Jeſußa we cžiſchini. (Kanig). — Jana 10, 11. — Pſalm 78, 1—8.

Pónđjela, 15. junija: Njech woni wſchitzy hromadu ſtupja, dha wſchak ßo budźa bojecź a ſ hanibu wobſtacź. Jeſ. 44, 11. — K. 191, 3. — Pſalm 104, 24—35. — Joſua 7, 1—9.

Wutora, 16. junija: Jakub dźeſche: Kak ßwjate je to měſto! Tu nicžo druhe njeje kaž Boži dom, a tu ßu njebjeſke wrota! 1. Mójſ. 28, 17. — K. 225, 3. — Jap. ſk: 6: — Joſua 7, 10—26.

Ssrjeda, 17. junija: W cžaßu nuſy pytam ja teho Knjeſa, moja ruka je w nozy pſcheſtrjena bjes pſcheſtacźa; pſchetož moja duſcha ßo nochze dacź troſchtowacź. Pſalm 77, 3. — K. 361, 2. — Jap. ſk. 7, 1—18. — Joſua 10, 1—14:

Schtwórtk, 18. junija: Tón Knjes dźeſche k njemu: Měr budź ſ tobu; njeboj ßo, ty njebudźeſch wumrjecź. Duž natwari Gideon tam temu Knjeſej woltař a mjenowaſche jón: Tón Knjes měra. Knihi ßudnikow 6, 23, 24. — K. 346, 3. — Jap. ſk. 7, 19—41. — Joſua 23.

Pjatk, 19. junija: Ja chzu jich pſchiſporicź a njepoßłabicź, ja chzu cžinicź, ſo budże jich wjele, a nochzu jich pomjeńſchicź. Jer. 30, 19. — K. 496. — Jap. ſk: 7, 42—59: — Joſua 24, 1—15.

Ssobota, 20. junija: Pſchetož ja ßym tón Knjes, kiž njekże. Malachi 3, 6. — K. 345, 7. — Jap. ſk. 8, 1—25: — Pſchiſłowa 9, 1—10.

Liſtowanje. Sa 2. po ßwj. Tr. K. w K. — Sa 3. po ßwj. Tr. R . . cž w B.

Samoſtwity redaktor farař Wyrgacź w Noßacźizach (Noſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcźernje w Drježdźanach wot Hkowneje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cžiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóżdu ßobotu a płacźi ſchtwórcźetnje 108 pjenjezkow.

Čišło 25

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 21. junija 1936 | Bautzen

2. njedźela po ßwjatej Trojizy.

Jesußowi pschećelio.

Jana 15, 14: Wy scże moji pschećelio, hdyž cžinicże, schtož ja wam pschikasuju.

Kajke rjane pomjenowanje ma tola Jesuß sa ßwojich wucžomnikow, kaž sa wschitkich ßwojich wěrjazych! Wón jich mjenuje ßwojich pschećelow. Kajka lubosćz w tym leži! Kajke hnadne wuswolenje, Jesußowy pschećel bycź! So bychmy my wschitzy do nich ßłuscheli a byli woprawdże

Jesußowi pschećelio!

Rospominajmy ßebi: 1. Schto wón sa naß cžini? 2. Schto mamy my sa njeho cžinicź?

1. Cžłowjek ma ßwojich pschećelow a njepschećelow. Kelko wot toho sa njeho wotwißuje? Derje tebi, hdyž njepytasch ßwojich pschećelow w rjadach njewěrjazych, wußměwzow a njepózcźiwych. Pschetoż sli pschećelio ßu někotrehožkuli cžłowjeka sawjedli, skasyli a do wschěch móżnych słych żadosczow a rjecźasow hrěcha sapletli. Woßebje sa młodeho cžłowjeka je ważne, so wón nima słych abo njepózcźiwych pschećelow. Derje tebi pak, hdyž masch dobrych, pschistojnych a wěrjazych pschećelow! Tajki sprawny pschećel móże sa tebje s woprawdźitym żohnowanjom bycź, sa cžaß a wěcżnosćz. Kajke ßbożo běsche sa krala Davita, wot Saula ßurowje pschesćěhaneho, jeho pschećel Jonathan! Tuto pschećelstwo běsche na Boha sałożene. Snaty němski knihikupz Perthes měješche wulki dobytk s toho, so měješche wón jako wucžobnik w Lipsku w ßwojim ßobuwucžobniku Rabenhorsta ßwěrneho a sprawneho pschećela. Wón ßam praji: Hdyž toho njebych měł, by mi mój pschebytk w tutym měsćze s jeho spytowanjemi pucź do hele był. Tu widźisch, schtó ma prawy pschećel rěkacź. A nětko wěmy:

Tam horkach we njebjeskim raju
Mój najßwěrnischi pschećel je;
Ja sleho ßwěta lestnosćz snaju,
Kiž sprawnych ludźi sjebacź chze.
Tuž stajnje praju pschi ßebi:
Mój Jesuß pschećel najlěpschi. (Kěrl. 365, 1.)

Jesuß je naß lubował, hdyž hischcże běchmy jeho njepschećeljo, hdyž hischcże jemu napschećiwo stejachmy. Jako dobry pastyŕ je wón sa sabłudźenej wowzu khodźił a ju pytał. Wón je naß wuswolił a naß s hnady s Bohom sjednał. Wón je ßo sa naß woprował a sa naß ßwoje žiwjenje dał, so by naß hubjenych cžłowjekow dobył, wumohł wot wschitkich hrěchow, wot ßmjercże a wot cžertowskeje mozy. Hižo w ßwjatej kschcżenizy je cże powołał k duchownemu žiwjenju a cże pscheßadźił do ßwojeho ßwětłeho raja. Psches ßwojeho ßwjateho Ducha cże dale rosßwětli, wußwjecźi a sdźerži w prawej wěrje. Wón cźi Boha jewi a cże paße na cžerstwej pastwje ßwojeho ßwjateho ßłowa. A hdyž ty ßo jemu dawasch wjesćź a jeho pošłuchasch, ßy ty jeho pschećel, a schto móże wón hischcże potom dale sa tebje cžinicź? Wón cże psched Bohom sastupuje, twoje hrěchi cźi wodawa, haj chze tebje se ßmjercże sbudźicź, a chze tola też twój miły ßudnik bycź. Kak derje ßo tola pod jeho schkitom ßamo w ßmjercźi wotpočnje. Wo ßwojim semrětym pschećelu Lazarje wón rjekny: Lazarus, nasch pschećel, spi! Derje, hdyž je schtó s Jesußom wumrěł; potom je lohko, srudnych sawostajenych troschtowacź. Tón Knjes cźi wolu ßwojeho Wótza jewi, kaž wón ßam k ßwojim wucžomnikam rjekne: „Ja wjazy njepraju, so wy wotroczży scże; pschetoż wotroczż njewě, schto jeho knjes cžini. Wam pak ßym ja prajił, so moji pschećeljo scże; pschetoż wschitko, schtož ßym wot ßwojeho Wótza ßłyschał, ßym ja wam k wědźenju sčžinił.“ W ßwojej pschećelniwosćźi wón cźi zyku ßwoju wutrobu jewi. Tak wón ßwojim pschećelam ważne potajnstwa wotkryje a jim ßwój

raj pokasuje, haj ßamo ßwojich pschecželow sa ßobuherbow powoła.

2. Nětko pak ßo też praschej, schto ßy jemu sa to winojty? Wón měni: so by cžinił, schtoż wón cži pschikasuje. Potom wschak hakle je to prawe stejnischcžo. A Luther to bliže wukładuje: „So bych ja ßam jeho był a w jeho kraleſtwje pod nim żiwy był a jemu ßłużił we wěcžnej prawdoſcži, njewinoſcži a ſbóżnoſcži.“ My mamy jeho saßo lubowacź. Wón praji: Woſtańcže we mni a ja we waß, abo: Woſtańcže w mojej luboſcži!

Wón pak je naß tohodla lubował, ſo my njebychmy duchownje próſdni abo njepłódni woſtali, ale ſo bychmy płody Ducha pschinjeßli: luboſcź, wjeßeloſcź, měr, ſcžerpliwoſcź, luboßnoſcź, wěru, cžichoſcź, pózcžiwoſcź. Bjes njeho wſchak njemózemy niczo cžinicź. Schtóż pak w nim woſtanje, pschinjeße wjele płoda. Naſcha luboſcź k njemu budź dźakowa. Tute naſche płody ſ jeho luboſcže pak ßo woßebje jewja w naſchim ſadżerżenju pschecžiwo bliżſchemu. Po tym wón ßamo budże ßudźicź na ßudnym dnju: „Schtoż ſcže wy cžinili tomu najmjeńſchemu mjes mojimi bratrami, to ſcže mi cžinili.“ Prawa luboſcź ke Knjeſej je ßo pſchezo wopokaſała w ſkutkach bratrowſkeje luboſcže. Zinzendorf, ſałožeŕ Ochranowſkeje (Herrnhutſkeje) bratrowſkeje woßady, ßo tohodla tak nutrnje na ſ domiſny ſacžĕrjenych cžĕſkich a morawſkich evangelſkich bratrach ßmili, dokelž hłuboko Jeſußowu luboſcź ſacžuwaſche. Na jeho narownym pomniku ſteja te jednore ßłowa, kotreż jeho zyłe ſkutkowanje wobßwĕtla: „Wón bĕſche poſtajeny płód pſchinjeſcź, płód, kiż woſtanje.“ Tajki płód ßmy ßwojemu njebjeſkemu pschecželej winoſcži. A hdźežkuli ßu cžłowjekojo pſchemóżeni byli wot jeho njebjeſkeje luboſcže, ßu też jemu poßłuchali, jeho ſ kſchesćźijanſkim żiwjenjom cžeſcźili, jeho mjeno rosnjeßli po wſchĕm ßwĕcže. Cžehodla Bartroń Ziegenbalg ſ Połcžnziy w lĕcže 1706 ſe ßwojim pschecželom Hendrichom Plütſchom ßo poda do dalokeje Indiſteje do wſchelakeho tradanja a do wſchelakeje nuſy? So by ſ dźakowneje wutroby ßwoje mozy woprował ßwojemu pschecželej Khryſtußej a wbohich pohanow dobył sa jeho kraleſtwo a jich tak wußwobodźił ſ cžmy pschiwĕry a ſ rjecźaſow hrĕcha. A hdyż po nim naſche Lipſcžanſke mißijonſtwo nětko hižo 100 lĕt we woporniwym dźĕle w zuſnych krajach mjes zuſnymi ludami we wſchelakich ſtrachach ſkutkuje, schto je jeje mißijonarow k tomu pohnuwało? Khryſtußowa luboſcź. A hdyż mużojo a żony, mnoſy wĕrjazy, pschecželjo Khryſtußowi ßo w Snutskownym mißijonſtwje wopruja w dźĕle na ſanjerodźenych, ſhubjenych, wopuſchcženych, braſchnych a khornych, schto jich k tomu hnuje? Woni ßo cžuja dołżnizy ßwojeho Sbóżnika. O ſo by ty też cžuł tajku ßwoju winowatoſcź a na jeho hłóß poßłuchał, jeho kaſnje cžinił a też płody ducha pſchinjeßł! Wopruj też ty rad ſa ſkutki ſchesćźijanſkeje luboſcže! Ssmil ßo na ßwojich bratrach. A njech żenje ſ twojeho erta njeje ßłyſchecź Kainowe wotmołwjenje: Dyrbju ja ßwojeho bratra wajchtań bycź? Potom pak też ßy ty Khryſtußowy pschecžel a ſ tym też Bożi pschecžel, a twój Bóh budże cže żohnowacź, ſchkitacź a cži żiwjenje dacź.

Hdyż Bóh je pschecžel ſa mnje,
Ja niczo njerodźu,
Hacž zyły ßwĕt dże na mnje,
Ja k Bohu ſdychuju.
Hdyż na mojej je ſtronje,
Mi pomha ſawĕſcže;
Mój njepschecžel dźĕ ſhoni,
So ſchkodźicź njemóże. (Kĕrl. 428, 1.)

Jana kſchcženika.

Hłóß: Wjeßel ßo, o moja duſcha.

Kſcheſcźijenjo na kĕrchowach
Shromadźuja ßo na Jana,
Steja tu pſchi wſchelkich rowach,
Żaruja — też płakaja —.
Sswojich lubych jemrĕtych,
Kſcheſcźijanow wĕrjazych,
W wutrobje ßej wobkhowamy,
S dźakom na nich ſpominamy.

Semrĕteho cžĕła tłacže
Prĕduja nam rowy wſchĕ. —
Lubujcže, kaž dołho macže
Sswojich bliżſchich wutrobje!
Lubujmy ßo pſchiſtojnje
S wutrobneje luboſcže!
Strowa duſcha, ſtrowe cžĕło
Cžini ßwĕru ßwoje dźĕło.

Prjedyhĕżeŕ Khryſtußowy,
Kſchcženik Jan, nan rózow je;
S rózemi ßo pyſcha rowy
S wutrobneje luboſcže.
Luboſcź ſ njebjeß pſchiſchła je,
Pſchinjeßła nam żiwjenje.
Luboſcź kſcheſcžan dyrbi hajicź,
Sso do jeje ßłużby ſtajicź!

Prawa kſcheſcźijanſka wĕra
W ſkutkach dobrych ſjewi ßo.
S wĕry pſchiińdże luboſcź, ßwĕra,
Wĕra debi cžłowjeſtwo!
Luboſcź dże pſches ßmjercź a row
S nami dom do njebjeßow!
S njebjeß k nam je pſchikhadźała,
Wĕrnych ſaß dom pſchewodźała.

Sslyſchecź da ßo pſchezo ſnowa
Prĕdarſki hłóß w puſcźinje,
Wuknycź mamy ſ Bożoh' ßłowa,
Schto. nam ßłuży k ſbóżnoſcži!
Stejmy twjerdże we wĕrje!
S wutrobneje luboſcže
Lubujmy też njepſchecželow
Kaž wſchĕch ßwĕrnych dobrocželow!

Ponižujmy ßo pſched Bohom!
Bóh wſchĕch hordych poniża —
Wjeßelmy ßo nad Joh' ßłowom:
Ponižnych Bóh powyſcha!
Bóh je naſcha nadźija,
Nam hród ßylny, khowanka!
K njemu mĕjmy dowĕrjenje!
Bóh je ſ nuſy wumożenje!

J. W.

Hdyż ßwoju wĕru ſapréjeſch.

Jedyn ſ tekſtow prĕnjeje njedźele po ßwj. Trojizy bĕ kaž ſa naſch cžaß pißany: Rom. 10, 8—11. „Pſchetoż hdyż ſ wutrobu wĕrimy, budźemy prawi, a hdyż ſ ertom wuſnawamy, budźemy ſbóżni“, tam mjes druhim rĕka. Pſchezo je cžaß tajki, ſo maſch ßwoju wĕru ſ wutrobu wĕricź a ſ ertom wuſnawacź, wo naſchim cžaßu mohł prajicź, ſo je to w nim pſchede wſchĕm nuſne. Na kóżdy pad mamy bycź, dokhoż mjeno kſcheſcźijan, kſcheſcźijanka mamy, tajzy kſcheſcźijenjo, kiż

ßo ßwojeje wěry njehanibuja, kiž ßo njeboja ßwoju wěru wusnacź, kiž ßwoju wěru wusnawaja a wobßwědčeja ſ wutrobu, ſ ertom, ſ ruku, ſ zykym žiwjenjom a sadźerženjom — a to też w tym woßebitym a ſrudnym padźe, hdyž kſcheſcźijanſku wěru, kſcheſcźijanſku zyrkej, kſcheſcźijanſku woßadu atd. hanja, wußměſcheja, teptaja cźi, kiž — też kſcheſcźijenjo rěkaja. Kſcheſcźijan, to pak je tola cźlowjek — a runje tak kſcheſcźijanka —, kiž dyrbi bycź žiwy kamjeń w tym wulkim twarje Khryſtußoweje zyrkwje a pomoznik a dźěłacźeŕ Khryſtußowy, kotryž ſe wſchěmi ßwojimi mozami, woßebje ſe ßwojim kſcheſcźijanſkim pſkiładom ſa to ſkutkuje, ſo w kſcheſcźijanſkej zyrkwi, w kſcheſcźijanſkej woßadźe, w kſcheſcźijanſkej wßy, w kſcheſcźijanſkim domje wſcho po kſcheſcźijanſku. A ßwoju wěru maſch tak wusnawacź niz jeno w Božim domje, ně, w ßwojim domje, na wßy, tam, hdźeż ßy na dźěle, tam, hdźeż ßy na ſabawje — a to ſ tym, ſo tam ßy kſcheſcźijan, kſcheſcźijanka ſ zykej wutrobu a ſ ertom a ſ zykym ſadźerženjom, wſcho jene, ſchtó cźi tamni ßu a kelko jich tamnych je.

Naſch cźaß ma ßo, tak rěka, woßebje pſchiſamknycź cźaßej ßławneho pruſkeho krala Friedricha Wulkeho. Runje ſ tamneho cźaßa a runje ſ erta tutoho wulkeho krala mamy pak ßłowo, kotreż je kaž woßebity pſchikład ſa naſch prjedy mjenowany tekſt a ſa to, ſchtož runje pißachmy, a je ßłowo, nimo kotrehož nichtó njemóže, kiž tutoho wulkeho krala ßebi waži a kiž dźe, ſo by naſch cźaß też wulki był a ſo by wón ßam wulki był.

We wójſku krala Friedricha Wulkeho ßłuženſche też podwyſchk Thomas. Tutón bě wusnamnje ſchwarny wojak a bohabojaſny cźlowjek. Bě ßwěrny ſtaw Herrnhutſkeje Bratrowſkeje gmejny, kotraž měješche tehdy w Barlinje na Wilhelmowej dróſy ßwój dom ſa nutrnoſcźe. Do tutoho khodźeſche wón ßwěru kemſchi. Pobožnoſcź tamneho cźaßa bě jara nakaženа ſ cźlowſtkim. Roſum bě tehdy pſchibóh jich wjele kſcheſcźijanow.

Ras kral Thomaßej rjekny: „Ja ßłyſchu, ſo wón na Wilhelmowu dróhu khodźi?“

„K roskaſu, majeſtoſcź!“ bě Thomaſowa wotmołwa.

„Potajkim kuſt ſahorjenza — Schwärmer —?“ praji kral.

Thomas mjelcźeſche trochu ſatraſcheny.

„Nó derje!“ pokracźowaſche kral. „Wón dźě je hewak ſchwarny wojak, cźiń wón tak dale, a ja chzu jeho bórſy wyſchka ſcźinicź.“

„Ha!“ myßleſche ßebi Thomas, „moje kemſchikhodźenje ßo po wſchěm ſdacźu kralej njeſpodoba. Hdy bych ja ßo toho woſtajił, bych wěſcźe hiſchcźe bóle jeho pſchikhilnoſcź měł a hiſchcźe prjedy po ſkhodźeńku poſtupował!“ Tuž njekhodźeſche wón wjazy kemſchi.

Něſchto poſdźiſcho wopraſcha ßo jeho kral ſaßo: „Khodźi wón pſchezo hiſchcźe na Wilhelmowu dróhu?“

„Ně, niz wjazy!“ wotmołwi Thomas.

„Tuž njebudźe też wyſchk! pſchetoż ſchtóž ßwoju wěru ſapřeje, toho njemóžu ßebi waźicź!“ ſnapſchecźiwi kral a wotwobroczi ßo wot njeho. — —

Hdyž měnimy, ſo ma ßo naſch cźaß pſchiſamknycź cźaßej wulkeho krala, t. r. hdyž maja ßo cźlowjekojo ſłožowacź po wſchěm dobrym a nadobnym a wulkim tamneho cźaßa, maja ßo ſawěſcźe też ſłožowacź po tym, ſchtož ſ tutoho podawka k nam rěcźi. S njeſpodobanjom, haj ſe ſazpiwanjom ßo kral wot wojaka wobroczi, kiž ſ tajkich pſchicźinow ßwoju wěru ſapře. Měniſch, ſo by kral to dźenßa hinak cźinił?

A to bě pſched ſeńſkim kralom! Schto potom pſched njebjeſkim kralom Jeſußom Khryſtußom? Njeſnaje naſch cźaß, t. r. njeſnaja cźlowjekojo naſcheho cźaßa abo nochzedźa ſnacź wótre ſaßudźenje Khryſtußowe: „Schtóž mje póſnaje pſched ludźimi, toho chzu ja też póſnacź pſched ßwojim Wótzom, kotryž w njebjeßach je; ſchtóž mje pak ſapřeje pſched ludźimi, toho chzu też ja ſapřecź pſched ßwojim Wótzom, kiž w njebjeßach je“? Schtóž Boże ſpodobanje nima, nima też Boże žohnowanje! A bjes Božeho žohnowanja žaneho ſboża! Sbožo, wěrne ſbožo je ſ Boha! —

Snutskowne miżionſtwo.

Wono je wo dary proßyło a je je doſtało a je je — njedoſtało. Mjes tutymi, kiž niczo njedachu, ßu drje pſchede wſchěm cźi, kiž njewědźa, ſchto Snutskowne Miżijonſtwo je, ſchto je dokonjało, ſchto hiſchcźe dokonja a ſchto ſměje hiſchcźe dokonjecź, byrnjeż ßo hiſchcźe wjazy hromadźi a ſběra wot druhich. — Mjes tutymi, kiž niczo njedachu, ßu ßnadź też tajzy, kiž ßu něcźeho dla rosmjerſani, ßnadź ſo ßu měnili, ſo ras, hacźrunje ßami pſchi ſamoženju, něſchto darmo wot Suntskowneho Miżijonſtwa doſtanu, na pſch. wothladarja abo wothladarku ſa khorych; ale to płacźi, ſchtož hewak we žiwjenju płacźi, ſo ma rosmjerſany, roshněwany pſchezo njeprawo. — Mjes tutymi, kiž niczo njedachu — a tu wobſamknjemy tych ßobu, kiž ßnadny dar dachu — ßu też cźi, kiž njewopomnichu, ſo Snutskowne Miżijoſtwo, kotreż hižo telko, telko lět ſkutkuje ſa lěpſche jenotliwych a tak zyłeho luda a ſtata, jenož junkrócź ſa lěto do domow pſchińdźe po dar dźaka a luboſcźe a kſcheſcźijanſkeho ſmyßlenja, kotreż je ſłożene na pſchirunanje wo ßmilnym Samaritiſkim, ſ kotrymž Jeſuß Khryſtuß kóždemu, a pak kóždemu praji: Dźi a budź bliżſchi tomu, kiž twojeje pomozy potrjeba.

Jenož jeniczke chzemy ſ hobrſkeho dźěła Snutskowneho Miżijonſtwa tu dźenßa wuſběhnycź — w cźaßu, w kotrymž ßaßo ras wulke liczby wjele płacźa. Wono ma 469 khorownjow w Němſkej ſe 37 200 łożemi a 144 domow ſa tych, kiž maja na cźěle abo na duchu někajke cźerpjenje, na pſch. ſa kripawych, hłuchoněmych, epileptiſkich, ſ 25 176 łożemi a 42 hojerńjow ſa tych, kiž ßu na cźuwy a myßle khori. Slicź ßebi jenož tole ras hromadźe. To ßu 655 wuſtawow ſe 66 239 łożemi. Hdyž na lěto jenož 300 dnjow ſa wothladanje a hoſpodowanje liczíſch, maſch hižo tu 20 000 000 dnjow a 100 000 000 hriwnow hoſpodarſkeho wobkhoda.

Wſmi dale ſa pſchikład: Njech ßo na kóždе ſ tych 37 200 łoži na pſch. wob lěto 12 patientow licźi — ſwjetſcha je jich to wjele wjazy w jenotliwych domach —, rěka to, ſo bu jich 500 000 cźlowjekow, 500 000 ſtawow němſkeho luda wothladanych. A to hakle běchu khorownje! Nětko te dalſche tu mjenowane domy! A to też hakle mały wuréſk ſ zyłeho dźěła naſcheho Snutskowneho Miżijonſtwa!

Tola, to njech je doſcź! Sa tych, kiž chzedźa Snutskownemu Miżijonſtwu pomhacź, to też doßaha; woni też hewak jeho dźěło maja a jo podpjeraja. Sa to dźě je tola zyłe lěto ſkładnoſcź. Wědźecź pak dyrbimy wſchitzy, ſo ßmy wſchitzy wołani, tu ßobu dźěłacź — a to wot Khryſtuża Jeſuża.

Zyrkej a ſtat.

Saſſka krajna zyrkej ſaſtupi do zykka „Lutherſka rada“.

(Skónczenje ſ tydźeńſcheho naſtawka.)

Na to ſtupi wjednik zyrkwineho wubjerka Evangelſkeje Zyrkwje Němſkeje, generalſuperintendent D. Zoellner pſched wulku woßadu, kotraž bě hobrſki Boži dom hacź na

poßlednje městaczko, hacz na schěšte hubje horje, wobßydnyła, a wupraji dzakowny ßwoje pschihłoßowanje tutomu zyłemu wulkemu skutkej sjednoczenja. Wulka, sjednoczena lutherska zyrkej w Němskeje dyrbi nastacz, rjekny wón a rosłoži nadrobnischo nadawki hłowneho zyrkwinskeho wubjerka, kotrez maja ßłużicz zyłej evangelskej zyrkwi kaz zyłemu ludej, njesaby naspomnicz cżežkoty a sadżewki, kotrez pak maja ßo pschewinnycz. — Khory a poßawny wudebichu tutu ßwjatoczinu Boßu ßłużbu. Móznje saklincza mjes druhimi pschedewschěm Lutherowy khěrlusch: „Jedyn twjerdy hród je nasch Bóh ßam", kotryż stejo spěwachmy. — W ßamßnym cżaßu bě, dokelż w domje ruma doscz njebě, w Kschižnej zyrkwi druha ßwjatoczna Boża ßłużba, w kotrejż je biskop Marahrens prědował! — — S tutym pschisamknjenjom njeje ßo w ßamostatnoscżi sakskeje krajneje zyrkwje niczo pscheměniło; ju wjedże jenoż sakski zyrkwiny wubjerk. Tutón dżěła, każ hacz ßem, w połnej dowěrje hromadże s wubjerkom Němskeje Evangelskeje Zyrkwje. „Lutherska rada" njeje żana nowa zyrkwina wyschnoscz a njerěczi do snutskownych należnoscżow jenotliwje pschisamknjeneje zyrkwje; jeje nadawk je, wutworicz po możnoscżi borzy zyłk wschěch lutherskich zyrkwjow, ßłużo tak najlěpje Evangelslim a evangelskej zyrkwi kaz zyłemu ludej.

Se Sserbow a s daloka.

Adventistojo. Hibanje: „Reformbewegung Sieben-Tags-Adventisten" bu sa zyłu Němsku sakasane. — Sa adventistow bě hacz ßem w někotrych krajach Němskeje możno, so jich dżěczi ßobotu dozyła do schule njeńdżechu abo tola niz sa cżaß adventistiskich Božich ßłużbow. Tuto jich woßebite prawo bu nětko sa zyłu Němsku wotstronjene. Ma ßo wocżakowacz, so tez adventistojo ßo tomu podwola, schtoż ma stat sa nusne a ßo do ludoweho zyłka ßobu sarjaduja.

Do Moritzburga chzemy dżenża ras wschěch pokasacz, niz so byschcże ßebi tón ras rjany kralowski hród wobhladali, niz tez, so byschcże tam schli na swěrinu — jelenje a dźiwje ßwinje — hladacz, niz tez, so byschcże tam widżeli rjane konje, — to wscho a druheho wjazy je tam wohladacz w niz pschedalokim Moritzburgu. Ně, dżenża Waß tam pokażemy w podobnej myßli, s kajkej Waß kedżbliwych sczinichmy na dżěło Drjeżdżanskich diakonißow a na to, so tam dżěłacżerki pytaju, żónske, kotrez bychu ßo ßłużbje diakonißow wěnowałe. We Moritzburgu je mjenujzy dom diakonow, t. r. mużskich, kotsiż ßu swólniwi, podobnje dżěłacz każ diakonißy dżěłaju. S Moritzburga ßo nam mjenujzy pische, so młodżi muższy, kiż tam pschińdu, praja, so je tutón dom diakonow we woßadach a w ludu pschemało snaty a tak tez zyłe skutkowanje diakonow, hacz runje tuto mużskim składnoscż poskicża, podobnje cżłowjestwu a kschescżijanstwu ßłużicz, każ to diakonißy abo ßmilne ßotry ßłuża, na psch. Drjeżdżańske. A schtóż ßo tak we woßadach roshladuje, tón wě, so tak je, so je tutón dom abo tuta schula diakonow pschemało snata. Tuż bjes dżiwa, so wot tam ßłyschimy, podobnje każ na psch. s Drjeżdżańskeho doma diakonißow, so je dżěła wjele a mało dżěłacżerjow. Tak wobstachu na psch. njedawno 12 młodżi diakonojo ßwoje pruhowanja a hižo ßu wschitzy w dżěle, woßebje jako pomoznizy fararjow. Tuż ßo dom wo mużskich prózuje, kiż bychu swólniwi byli, ßo sa tutu ßłużbu pschihotowacz a po wobstatym pruhowanju do njeje sastupicz. Wuwuczenje traje 2 lěcże a wudawki ßu ßnadne. Dżěło je posdżischo wschelakore. Drobnischeho shoni kóżdy, hdyż do Moritzburga — Diakonenanstalt Moritzburg — napiße abo tez, hdyż ßo pola ßwojeho fararja wobhoni. — S tutymi rynczkami chzychmy poßłużicz domej diakonow a runje tak naschim cżitarjam a cżitarkam, pschede wschěm tym, kiż bychu myßl měli sa tajke dżěło, kotrez ßebi rysy kschescżijanskeho ducha żada.

W Schpaniskej sakhadża antikhryst. Tak móżesch prajicz hdyż ßłyschisch powěscże se Schpaniskeje. A „antikhryst" prajicz, njeje tola niczo „njemoderne" w naschim cżaßu; běchu tola pschi poßlednim ludliczenju w Němskej někotsi na praschenje po wěruwusnaczu napißali „antikhryst". W Schpaniskej republizy ßu w prěnimaj lětomaj jeje wobstacża spalili 580 Božich domow a klóschtrow. W cżerwjenym oktobru lěta 1934 sniczichu tam jenoż w Asturiskej 58 Božich domow a skónzowachu 1051 měschnikow, mnischkow a privatnych woßobow. Sastupjerstwo města Cadiz je wobsamknyło, ßwjedżeń Božeho cżěła wotstronicz a 4. oktobra ßwjeczicz wopominanje padnjenych revoluzionarow; tohorunja wotstronja zyrkwinski ßwjedżeń schkitarki města a ßwjecża 14. dezembra wopominanje dweju satšeleneju wjednikow revoluzije.

Bibliski pucznik.

2. njedżela po ßwj. Trojizy, 21. junija: Ja chzu jim jenaku wutrobu a jenake waschnje dacz, so budża ßo mje bojecz ßwoje żiwe dny, so by ßo jim a jich dżěczom po nich derje schło. Jer. 32, 39. — Ja khodżu s nim, o stowarschenje kraßne! Wón pschede mnu wscho cżmowe cżini jaßne, so ßwětło widżu w dole najhłubschim, wón s pschikrynczom mje w strasche sawodżije a cżini, so sły pad mje żadyn njepobije; tak du pod schkitom njebjeskim; ja khodżu s nim! (Kilian, Zionske hłoßy 292, 5.) — Jana 15, 14. — Jak. 1, 21—25.

Póndżela, 22. junija: Dżakujcże ßo tomu Knjesej a prědujcże jeho mjeno; pschipowědajcże jeho skutki mjes ludami! Psalm 105, 1. — K. 251, 3. — Psalm 106, 1—6. 40—48. Josua 24, 16—32.

Wutora, 23. junija: Njepotaj ßwoje wobliczo pschede mnu w cżaßu mojeje nusy, nakhil ßwoje wucho ke mni; hdyż ßo k tebi wołam, wußłyschi mje borzy! Psalm 102, 3. — Kěrl. 705, 1. — Jap. sk. 8, 26—40. — Knihi ßudnikow 2, 8—23.

Ssrjeda, 24. junija: Pomhaj nam, Božo, nasch pomozniko, ßwojeho mjena cżeścże dla; wumóż naß a wodaj nam nasche hrěchi ßwojeho mjena dla! Psalm 79, 9. — K. 669, 6. — Jap. skutki 9, 1—9. — Knihi ßudnikow 6, 1—18.

Schtwórtk, 25. junija: Tón Knjes sakhowa zusobnikow; ßyrotam a wudowam wón pomha a pschewróczi pucz bjesbóżnych. Psalm 146, 9. — K. 308, 8. — Jap. skutki 9, 10—21. — Knihi ßudnikow 6, 19—32.

Pjatk, 26. junija: Knjeże, budź nam hnadny, pschetoż na tebje cżakamy my; budź nasche sbożo w cżaßu stysknoscże. Jes. 33, 2. — K. 329, 10. — Jap. skutki 9, 22—30. — Knihi ßudnikow 6, 33—7, 8.

Ssobota, 27. junija: Woni njebudża wschitzy, kiż ke mni rjeknu: Knjeże, Knjeże, do njebjeskeho kralestwa pschińcz; ale cżi, kiż wolu cżinja mojeho Wótza w njebeßach. Mat. 7, 21. — K. 504, 7ż — Jap. skutki 9, 31—43. — Jes. 12:

Listowanje. Sa 3. po ßwj. Tr. R..cż w B. — Sa 4. po ßwj. Tr. W. w B. — Sa 5. po ßwj. Tr. L. w M.

Samolwity redaktor farat Wyrgacz w Nożaczizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczinoscżi krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěscżernje w Drjeżdżanach wot Hłownoneje ßerbskeje prědarskeje konferenzy. — Cżischcz „Sserbske Nowiny" w Budyschinje. — Wukhadża kóżdu ßobotu a płaczi schtwórczetnje 108 pjenjezkow.

Čišło 26

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swój bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróćny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Živnosć je,
Živa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 28. junija 1936 | Bautzen

3. njedźela po ßwjatej Trojizy.

1. Mójs. 1, 26. 27.

„Pój, wutroba, a wjeßel ßo
Na darach Boha ßwojeho
We lubym lětnym cżaßu.
Wscho rjane je ßa cżlowjekow;
Tuž njech na pyßche ßahrodow
Sso cżlowßke myßle paßu!“

Schtó njeby rad tak ß Pawołom Gerhardtom ßpěwał a won ßchoł do lubeje Božeje ßtwórby! Wscho, schtož my tam widźimy, přichihotuje nam wulke wjeßele. A k tutomu wjeßelenju ßtupi potom hischcże nascha wěra, kaž w japoschtolßkim wěruwußnaczu na prěnim měßcże wußnawamy: „Ja wěrju do Boha Wótza, wschehomózneho, ßtworicżela njebjeßow a ßemje.“

S Boha je wschitko, wón je ßtworił a ßdźerži dale a žohnuje dźěło nascheju rukow. Kak ważne je tohodla, ßo my pschezo ßaßo ß noweho ßłyschimy: wot Boha k Bohu je wscho na ßemi.

W ßtarodawnym cżaßu prěnich khcheßcżijanßkich woßadow běchu ludźo, kiž wucżachu, ßo tutón ßwět njeje ßtworjeny wot Boha, ale wot něßajkeje cżěmneje mozy, kiž ßteji pschecżiwo Bohu. Kajke by woje žiwjenje było, by-li hischcże mjes nami tajka wucżba knjeżiła! Njebychmy potom ßadwělowacż dyrbjeli, dokelž bychmy wotwißni byli wot něßajkeho njeßnateho dóßta, a naßche žiwjenje by było kaž w ßtajnym wotroczkowßtwje, bychmy jeczi byli wot zußych mozow. Derje, ßo tomu tak njeje, ßo wěmy, ßo je wschitko wot Boha, ßo widźimy wschudźom jeho hnadne wodźenje a ßaßtaranje, ßo mamy wěru do Boha jako ßtworicżela wschehomózneho njebjeßow a ßemje.

Tohodla móżemy k njemu hicż ße wschěm, schtož naß tyschi. Hdyž hewak we wschědnym žiwjenju cżlowjek khory je, potom dże wón k lěkarjej a pyta tam dobru radu, a lěkař da jemu lěkarßtwo abo porucżi jemu něschto, schtož dyrbi k wußtrowjenju pomhacż. Cżlowjekej je potom wscho jene, hacż je lěkarßtwo hórke abo ßłódke, wón jo wužiwa, dokelž wě, ßo je k jeho lěpschemu a ßo lěkař ß nim derje měni.

A tak płaczi też wo ßwěcże we wulkim. Ssmy my teho pscheßwědcżeni, ßo je Bóh ßwět ßtworił, potom też wěmy, ßo budże wodźicż k jeho lěpschemu a runje tak jenotliwemu cżłowjekej pomhacż, ßo je ßtrowy. Wot Boha mamy my wschitko a wón jenož wě, schto k naßchemu lěpschemu ßłuži. Tak je też Boże lěkarßtwo ßa naß druhdy jara hórke, my njeßrozumimy jeho pucże, ale derje nam, hdyž mamy dowěrjenje k njemu. Wón ßam wě, schto nam pobrachuje a móże tohodla ßam pomhacż.

„Bóh knježi na njebju,
wón wichoŕ wětry wodźi,
też wschitke mróczele,
pucż, po kotrymž ßo khodźi,
wón ßwojim ßjewicż wě.“

A kaž ßu wschě wězy wot Boha k Bohu, tak też my cżlowjekojo. Kajke kraßne ßłowo tu w bibliji cżitamy: cżlowjek je wot Boha a ßtworjeny jako ßnamjo k Božej podobnoßcżi! Potajkim ßmy my cżlowjekojo Bohu podobni! W cżim wobßteji nětko tuta podobnoßcż? Niz po cżěle, kiž je ßachodne a ßemßke, ale po duchu. Kaž w pißmje ßteji „Bóh je duch“, tak je wón nam podobnoßcż dał, ßo my roßum a ßwobodnu wolu mamy. Ale — schto ßu cżlowjekojo ß tuteje podobnoßcże cżinili! Kak ßu ju wužiwali? Měßto, ßo ßu ju trjebali ßa twarjenje Božeho kraleßtwa, ßu ju wßali ßa ßwětne wězy a hrěch. Kak wjele mozow ßteji w ßłužbje bjesbóžnoßcże! Schto ßu njepschecżeljo Boži wunamakali w běhu lětßtotkow, ßo by-

chu Boże ßłowo ſaniczili a kſcheſczańſku wuczbu wotſtronili! Kelko mozow ßo dźenßa trjeba w naſchim ludu, wěru naſchich Wótzow nam wſacź a něſchto noweho twaricź. Hdźe woſtanje tu podobnoſcź Boża?

Kak ſteji ſ tej w twojim żiwjenju? Ssy ßebi ßwojeje duchownеje podobnoſcże pſchezo wědomny byk? Pſchetoż wſchitko, ſchtoż ty maſch a ßy, je wot twojeho Boha. Tohodla maſch ty ßwjaty nadawk, k temu pomhacź, ſo ßo Boża wola a wotmyßl dopjelni, ſo ßmy ſtworjeni k Božej podobnoſcźi. Schtoż ßmy wot Boha doſtali, mamy jemu ſaßo wrócźicź a jemu ſamolwicź.

A hdyž po naſchich ßłowach Bóh cźłowjeka poſtaji jako Knjeſa wſchěch ſwěrjatow ſemje, ma cźłowjek tež tu na to hladacź, ſo pſchi tym knježi jako roſumliwy a mudry Knjes. We wſchěm ma wo naſchim żiwjenju rěkacź: „My ßmy ſ jeho — Božeho — roda.“ Pſches Jeſom Khryſta wěmy, ſchto Bóh wot naß żada, wón ßam je tón pucź k Bohu. Tohodla hladajmy na njeho a wukńmy wot njeho. Sswět a cźłowjekojo njemóża nam niczo dacź, dokelž ſemſke wobſtejnoſcże ßo pſchezo pſcheměnja, tež najmózniſchi knjes, najßylniſchi muž dyrbi wſcho wopuſchcźicź, ale jedyn woſtanje, kiž je wot wěcźnoſcże do wěcźnoſcże. Pytaſch-li jeho a dyrbi-li wón ſa tebje bycź najkraßniſche kubło, potom maſch wſcho, ſchtoż trjebaſch ſa żiwjenje a wumrjecźe.

„Po ßwojim, Wótcże, ſnamjenju,–
ßy ty mje ſcźinił ſ mudroſcźu;
ja wſchón ßo hibam pſches tebje
a niczo njejßym wot ßebje.“ Hamjeń.

100 lětny jubilej Swonkowneho Mißionſtwa.

Jón ßu wulke ßyły ſe wſchěch krajinow Němſkeje ßobußwjecźile a tež ſ wukraja běchu hoſcźo do Lipſka pſchikhwatali. Hłowny jubilejny dar, kotryž pſchecźeljo tuteho Knjeſoweho ſkutka, Lipſcźanſkemu mißionſtwu darja, je „dom ſa ßotry“. Tutón bu pſchi jubileju hižo poßwjecźeny. A kóždy ſ naß, kiž je „twarſki kamjeń“ ſa 1 hr. abo ſa 5 hr. kupił, je ßobutwarz tuteho doma a ßobudaricźel tuteho jubilejneho dara:

Tutón dom ma ßłužicź wukublanju a wuwucźenju miſſionſkich ßotrow. Po tutych je nětkle wſchudźom wulke żadanje. Sdobom chze tutón nowy dom tym miſſionſkim ßotram, kotreż ſ miſſionſkich polow na dowol pſchińdu, pſchebytk poſkicźicź.

Tak je tutón rjany jubilejny dar wotpomhał nuſy, pod kotrejž naſche miſſionſtwo cźerpjeſche a ſ nim jeho ßotry, a je ſdobom ſmóżnił a ſpěchował dźěło miſſijonſtwa ſ tym, ſo runje ſ tym pomhaſche, ſchtoż je nětkle ßobu najbóle nuſne: wuhotowacź miſſijonſke ßotry ſa dźěło Knjeſoweho miſſijonſtwa.

Woßebita jubilejna ßwjatocźnoſcź bě, ſo 5 dźěłacźerjow a dźěłacźerkow naſtupi ßwój pucź na dźěło na indiſkich a afrikanſkich miſſijonſkich polach.

Drobniſcheho wo jubileju pſchinjeße wſchěm wěſcże naſch „Nowy miſſijonſki poſoł“; to a tamne chzemy pak tež my tu woſjewicź, ſo by wſchudźom ſnate było: Knjeſowe miſſijonſtwo dźěła a ſkutkuje a je żiwa móz a je żohnowanje ſa tych, ſa kotrychž wonka ſkutkuje, a ſa tych, kiž tu doma ſ nim ßobuſkutkuja ſ luboſcźu, ſ modlitwami, ſ darami.

Mißionſtwo a lěkarſtwo.

W najrjeńſchim dźěle prjedawſcheje němſkeje kolonije Raiſcha Afrika, w bananowym lěßu pſchi horach Kilimandſcharo, ſkutkuje wot lěta 1893 ßem naſche Lipſcźanſke miſſionſtwo. Tuto dźěło tam ma tohodla woßebiteje ważnoſcże, dokelž je ßo ſ nim w poßlednich lětach wobſchěrne lěkarſke dźěło roswiło. Tuto wukonjeja tam w tukhwilu lěkař, jeho mandźelſka, kotraž bu jako pruhowana ſubjaza lěkařka na tuto miſſionſke polo wupóßłana, dwě diakonißzy a ßydom ßotrow. Ssrjedźiſchcźo tuteho dźěła je Madſchame; tam je hoſpital ſa 30 patientow.

Dźěło je wobſchěrne, woßebje na tutej hłownej ſtaziji. To pokaża kóždemu liczby lěta 1935: 19074 wothladanſkich dnjow dołho ßu tam 1179 khorych hladali, 108 operěrowali a 150 narodow měli.

K hoſpitalej ßłuſcha polyklinika. Tam mějachu 203 rěcźne dny a tute dny 10 500 wſchelakich padow a niz mjenje hacź 4376 khorych.

Nimo toho pſchińdźechu tam 305 Europiſzy w 500 wſchelakich padach. Sa Europiſkich tam pſchebywazych je tuta lěkarſka ſtazija — kaž tež te poboczne, kotrychž dźěło tu njeje ßobu liczene — wulzy ważna a cźini jim móżne, ßwojeje ſtrowoty hladacź a w tropach wutracź.

A tuto dźěło wukonjachu jeniczży lěkarjez mandźelſkaj a dwě ßotſje, kotrejž ſtej ſa staziju Madſchame poſtajenej. To je ſawěſcże hobrſke dźěło! A naſche Lipſcźanſke miſſionſtwo ma tu cźeſcź a khwalbu, ſo jo wukonja — a ty ßobu, hdyž ty ßwěrny pſchecźel, ßwěrna pſchecźelniza naſcheho miſſionſtwa ßy. —

S Lupoje.

Njedźelu 7. junija (na Sswj. Trojizu) ßo kſcheſcźijanſka młodźina Budyſkeje Michalſkeje, Minakalſkeje a Lupjanſkeje woßady we Lupoji ſetka. Wulka liczba młodych ludźi běſche ßo ſ měſta na pucź do cźicheje Lupoje naſtajiła, tam, hdźež ßo ßerbſka hola ſapocźnje, jědźo ſe ßwojimi koleżami pſches Božu bohatu ſtwórbu nimo płódnych polow a ſrótnych łukow a kcźějatych ſahrodow, mjes tym ſo bě Minakalſka młodźina pſches ßrjedź hole k wopytej ßußodneje woßady pſchiſchła, tež w ſpokojazej liczbje, runjež njeběſche dźěl młodych ludźi mohł ßobu do Lupoje jěcź, dokelž běchu jako ßobuſtawy zyrkwinſkeho khora ſe ßwojim Injeſom kantorom duzy po pucźu do Jerſkich horow. W rjanym Lupjanſkim Božim domje ßo ſhromadźichmy, ſo bychmy ßo na Božej ßłužbje ſa młodźinu wobdźělili. Hacź je drje Lupjanſka zyrkwicźka hdy tajku hromadu jenoż młodych ludźi woßrjedź ßwojich murjow widźała? Móznje khwalbny kěrluſch młodoſtnych hłoßow ſaklinczi: „Nětk ſpěwaj moja duſcha!“, woßebje też, dokelž poſawniſki khór Michalſkeje woßady na ßwojimi inſtrumentami ſpěw pſchewodźi. Woßadny duchowny, knjes faŕſki vikar Schołta, ſawodnu liturgiju wotſpěwa. Jako běſche nam młoda Sserbowka pěßeń naſcheho Handrija Sejlerja pſchednjeßła, mějeſche knjes duchowny Laſer-Minakalſki krótku ßerbſku narěcź, ßo ſałożiwſchi na pſalm 51, 12—14. Wón dopomni na ßwjatkowny dźiw, ſo tam w Jeruſalemje kóždy we rěcźi, w kotrejž běſche narodźeny, japoſchtołowe prědowanje ßłyſcheſche; też dźenßa hiſchcźe ma kóždy ſkładnoſcź, Boże ßłowo w ßwojej macźerſchcźinje ßłyſchecź, tež my Sserbja w ßwojej ßerbſkej macźerſchcźinje. Wón napominaſche tutu naſchich wótzow rěcź runje tak kaž tež jich wěru w naſchim cźaßu ſa-

khowacź a ßwj. Ducha ſtajnje ſa prawu wěru proßycź. Knjes farař Kapleŕ=Budyſchſki potom k młodźinje němſzy rěčeſche. Wón wuczita Pawołowe ßłowa ſ liſta na Romſkich 11, 33 hacź 36, a na ſrosumliwe waſchnje wukkadowaſche woßebje poßledniu ſchtuczku tuteho teksta: „Pſchetoź wot njeho a pſches njeho a k njemu ßu wſchitke wězy.“ Haj wſchitko je wot Boha, a w rjanym nalětnym a lětnym poczaßu ßměmy to ſaßo ſnowa naſhonicź. Ale też wſcho, ſchtoź my mamy, mamy wot njeho, ßwojeho njebjeſkeho Wótza, też wjeßele a horjo. A pſches njeho je wſchitko, wón naß dźenßa hiſchcźe wjedźe a wobarnuje, a k njemu je wſchitko, a tehodla njechamy ſabycź, też jako młodźi cźłowjekojo niz, ſo je naſche žiwjenje wulke puczowanje k Bohu, k wěcźnoſcźi. Shromadźena woßada po tutych ßłowach ſtany a ßwoju kſcheſcźijanſku wěru wuſna, tſi artikle naſcheho wěruwuſnacźa prajo. Potom ßo woßadny duchowny ßłowa jimaſche a nam to a tamne wo ßwojej zyrkwi a woßadźe powjedaſche, ſo bě w ſtarych cźaßach jara wobcźeżne ſa ßwěrnych lutherſkich woßadnych, jako hiſchcźe ßwoju zyrkej njemějachu, a kajke wjeßele ſa zyłu woßadu bě, jako běſche jim woßebje Guſtav=Adolfſke towaŕſtwo pomhało, ßwój woprawdźe rjany a doſtojny Boži dom doſtacź. Ale naß napominaſche, ſo ma ßo nětko też kóždy, kaž pobožny ſpěwaŕ 26. pſalma měcź k Bożemu woltarjej a ſzyła k Bożemu domej, pſchetoź tutón je měſtno, hdźež Boža cześcź bydli. Shromadnje ßwj. Wótcźenaſch ſpěwachmy, a ſ próſtwu wo hnadu naſcheho Knjeſa Jeſom Khryſta ßo Boža ßłužba ſa młodźinu ſkónczi.

Po kemſchach ßo wſchitzy na żurli Lupjanſkeho hoſcźenza ſhromadźichmy, ſo bychmy tam hiſchcźe ſchalku koſeja pili. Ale nětk hakle widźachmy, kelko běchmy; pſchetoź żurla njeběſche wulka doſcź, naß wſchitkich pſchijimacź. Tehodla dyrbjachmy ßo dźělicź, a najprjedy prěnja położa horjeka ßwacźeſche, druha deleka cźakaſche. So njeby ßo jim woſtudźiło, piſkaſche mjes tym poſawniſki khór wonka wſchelake nabožne kaž ludowe ſpěwy, doniż potom też ſa druhich horjeka měſtna doſcź njebě. Na kónzu ſhromadźiſny knjes farař Tyſcheŕ=Budyſki k nam rěcźeſche. Wón ßwoje ßłowa ſtajeſche pod heßło „Wſchitzy ßobu“; je jemu wjeßele, kaž prajeſche, ſo běchu je Michalſkeje, Minakalſkeje a Lupjanſkeje woßady „wſchitzy ßobu“ pſchiſchli, mjenujzy wſchitzy kſcheſcźijanſzy młodźi ludźo. Wón potom ſpomni na zyłu, wulku kſcheſcźijanſku gmejnu, do kotrejež też „wſchitzy ßobu“ ßłuſcheja, też póhanjowonka, kiž ßu ßo ke Khryſtußej wobrocźili. To je ſkutk ſwonkowneho miſſionſtwa, naß pak w tutych dnjach woßebje ſnutskowne miſſionſtwo ſajimuje, dokelž ßo ſa tutón ważny ſkutk kſcheſcźijanſkeje luboſcźe w pſchichodnych dnjach ſběra. A wo dźěle a wuſpěchu ſnutskowneho miſſionſtwa nam knj. farař Tyſcheŕ hiſchcźe to a tamne roſpowjeda. Potom ßo wſchitzy ſaßo na pucź domoj naſtajichu, pak do Lupoje ßameje abo do bliſkeje Lupjanſkeje=Dubrawki abo do Radworja, pak ſaßo horje do měſta abo dele do hole, kóždy do ßwojeje ródneje wßy. Kóždy pak, tak ßo nadźijamy, běſche we Lupoji něſchto ſacźuł wot wulkeje kſcheſcźijanſkeje ſhromadźiſny, też hdyż běſche tam jenoż ſhromadźiſna młodych kſcheſcźijanſkich cźłowjekow. Ale to běſche to rjane na zyłej wězy! L. w M.

Bratrowſka Gmjena.

My wěmy, kelko je Bratrowſka Gmjena abo Herrnhutſka Gmjena dokonjała w ſańdźenych lětdźeßatkach a kelko hiſchcźe dokonja, woßebje na polu Swonkowneho Miſſionſtwa. Hobrſke to dźěło ſa Knjeſowe kraleſtwo. A kelko to dźěłacźerjow? Haj, kelko ma tuta mała evangelſka zyrkej dozyła duſchow?

W Němſkej 9744 a w Cźěſkej a Morawſkej 7932. Wona je drje daloko a ſchěroko roſchěrjena po zyłej ſemi, ale wſchudźom jenoż mała liczba; najwjetſcha je liczba ſtawow w Połnóznej Amerizy, ale też wona njeje wjetſcha hacź 24555. W Južnej Amerizy ßydli jich 13329, w Britiſkej — Jendźelſkej — 4400. Wſcho hromadźe je jich 59960; w lěcźe 1934 bě jich 58 234.

Ssmy tu huſto liczby podawali a wo liczbach piſali. Tute liczby wjedźecź, je nuſne a ſpomożne. Wone nam wjele praja, ſchtoź naß ſwjeßela a też wjele, ſchtoź nam pokutne prědowanje dźerži; — trjebamy jenoż na to jene ßo dopomnicź: dary — wopory — dozyła zyrkwine dary a dawki!

Cźehodła do khachłow?

Abo mjedła też pola toho a tamneho: Cźehodła do korba ſa wotpadanki? S cźim? S póſtowymi ſnamkami ſa liſty!

Hdźe pak ſ nimi? Hromadźicź a miſſionſtwu daricź! Poßłuchaj: Lipſcźanſke miſſionſtwo je mělo měßacźnje wjaz hacź 200 hr. darow ſ tutych trjebanych, kolkowanych abo ſchtemplowanych liſtowych ſnamkow. Wěſo běchu to tyßazy a tyßazy ſnamkow! Ale cźehodła tute ſta hriwnow ſniczicź?

Tuż hromadźcźe ſnamki ſ liſtow a ſ kartow! Njetrjebacźe je ſ wulkej próżu wotlěpjowacź; pſchi tym tak něktora na kruchu dźe. Ně, wurěſajcźe je, ale tak, ſo něhdźe 1 zentimtr. dokoło wokoło papjery woſtanje; — wěſo, budźe ſwjetſcha tam, hdźež ſnamka na rózku liſta abo karty pſchilěpjena, mjenje papjery. Stykajcźe wſcho hromadźe do ſtareho liſta a wotedajcźe je knjeſej ſararjej abo, hdźež macźe diakonißu, też tutej. Tucźi to dale wobſtaraja. Jenoż něktore ſnamki ſ póſtom ßłacź, je njeſłutniwe, dokelž je porto wjetſchi hacź wuſbytk.

Do khartow ſacźiſchcźane ſnamki njeßmědźa ßo wurěſacź; wone wurěſane niczo hódne njeſßu. Potajkim ſnamki ſ naſchich ſnatych póſtowych kartow ſa 6 pj. niz wurěſowacź a wotedawacź. Tu měła jenoż zyła karta něſajku hódnoſcź.

Tute hromadźene ſnamki miſſionſtwo ſaßo dale pſchedawa w pakcźikach a po puntach. Woßebite a zuſe ſnamki ßo woßebje pſchedawaja.

Tuż do dźěła! Też to je ſkutk luboſcźe. Też ſnutskowne miſſionſtwo móżeſch tak podpjeracź. To je woßebje něſchto ſa dźěcźi, kotrež wěſcźe rad tuto dźěło luboſcźe wukonjeja. Wone maja też khwile, zuſe a němſke ſnamki dźělicź a do wſchelakich wobalkow ſtykacź. Tu płacźi: Wjele małeho ſtwori tola wulkeho.

Khory ſchcheſcźijan.

Profeßor Velcurio leżeſche khory we Wittenbergu. Pſchecźeljo jeho wopytowachu. Pſchi tym ßo praſchachu, hacź troſchta trjeba. Wjeßely rjekny Velcurio: „Wóz ma mje lubo; Ssyn je mój Wumożnik; Duch je mój troſchtaŕ! Kak mohł ja to ſrudny byczź?“

Wótcźe naſch!

W jaſtwje ßedźeſche mużſki, kiž bě ſleho doſcź ſkucził. Duchowny jeho wopyta, ſo by ſ nim wo jeho duſchi a wumożenju rěcźał. Wón ßo jeho ſa Božimi kaſnjemi praſcheſche. Jaty

bě je ſabył. Duchowny ßo jeho dale praſcheſche ſa wěruwuſnaczom. Tuto bě ßo jemu dołho hižo ſ myßlow ſhubiło. Skónczenje ßo jeho woprascha, hacž wjazy Knjesowu modlitwu njeſnaje. Wón ju hiſchcże ſnajeſche. Tuž duchowny ſ nim Wótcże naſch ſpěwaſche. Tu wuronichu ßo ßylſy ſ wocžow jateho a jeho duſcha bě ßo ſaßo k Wótzej dom namakała.

Zyrkej a ſtat.

Pruſki wyſchſchi ſarjadniſki ßud je wußudźił, ſo ma ßo mandźelſtwołamanje ſaſtojnika jako ßłużbne ſhrěſchenje — Dienſtvergehen tam rěka — khłoſtacź, a to też, hdyž njebu mandźelſtwołamanje w ſchěrſchich kruhach ſnate, a też, hdyž jo mandźelſka woda. Sakonje tſeczeje Němſkeje maja pſchedewſchěm, tak we wußudże rěka, ſchkitacź cześcź a tak też ſchkitacź a ſpěchowacź mandźelſtwo. Mandźelſtwołamanje je waßebje potom cżeżke diſziplinarne pſcheſtupjenje, hdyž ßo ſ nim wucżeŕ winowaty ſcżini, kotryž ma jako wukubłaŕ młodźiny w ßwojim ſadźerżenju pſchikładny bycź.

100lětny jubilej ßwjeczi lětża Kſcheſcżijanſke towaŕſtwo młodych mužſkich we Wuppertal-Barmenje. Cżehodla naſpomnimy to? Tohodla, dokelž je tuto pſched 100 lětami tam ſałożene towaŕſtwo k tomu wabiło, ſo wſchudźom po zyłej Němſkej, tak też w naſchich woßadach, naſtachu towaŕſtwa młodych mužſkich.

W **Schpaniſkej** traja njeměry dale. Kaž ßo ſdźěli, njeje němſka evangelſka woßada w hłownym měſcże Madrid ſ tym potrjechena. Ssu tam ßwoje porjadne Bože ßłużby měli.

25 000 rublow. Sa cżo? Sa najlěpſche pſchecźiwo nabożinje a wěrje pißane knihi! Wěſo w Ssowjetruſkej! Schtóž najlěpſchu knihu pſchecźiwo nabożinje ſpěßni, doſtanje 25 000 rublow myta. S tuteje liczby ſpóſnajeſch, ſo Ssowjetruſka, njech też chze nabożinu wutupicź, wuſnawa, ſo ßo jej to hiſchcże njeje poradźiło, a ſo wona ſpóſnawa, ſo je nabożina wulka móz. — A to wona je, a to Ssowjetruſka też hiſchcże ſacżuje a runje tak kóżdy druhi ſtat, kiž je pſchecźiwo nabożinje.

Se Sserbow a ſ daloka.

S **Lupoje** wojſewimy rad na woßebitym měſtnje nam pſchipóßłanu rosprawu, ſa kotruž ßo dźakujemy. Wjeßelimy ßo ßobu tajkeho ſarjadowanja, namolwjejo, ſo by ßo wjazy tajkich ſeńdźenjow wuhotowało. To je też žadanje naſcheho cżaßa. Młodźi a ſtari dyrbja ſhromadnje ßwědczicź, ſo kſcheſcżijenjo ßu a ßylnicź jeneho druheho we ßwěrje a wěrje kſcheſcżijanſkej, kotraž je ſałožk wěrneho, trajazeho ſboża ſa jenotliweho, ſa ßwójbu, ſa lud; a tak ma ßo woßebje naſcha młodźina, kotraž pſchichod ßwójby, woßady, luda, ſkrucżicź we kſcheſcżijanſkej wěrje a ßo ſeßylnicź; a dobra ſkładnoſcź ſa to je, hdyž tak ßo ſeńdu ſe wſchelakich woßadow, ſhromadnje Bohu ßłużicź a ſhromadnje ßo k njemu wuſnacź a modlicź a pſchi tym też tak ſdobnje ßo ſhromadnje ſawjeßelicź.

W **Drjeźdźanach** je dźenża popołdnju ßerbſka Boża ßłużba w Kſchižnej zyrkwi. Ssnadź ju też někotryžkuli ſ Łužizy wopyta, doješchi do Drjeźdźan, wohladacź pſchedewſchěm wuſtajeńzu.

S **Barlina.** Po najnowiſchich wobliczenjach ma hłowne měſto Barlin wjaz hacž 3 000 000 evangelſkich wobydlerjow; 440 000 ßłuſcheja romſko-katoliſkej zyrkwi a něhdże 22 000 wſchelakim druhim nabożnym zyłkam. Židow je tam 160 000. Wjaz hacž 600 000 njeje w žanym nabożnym zyłku.

W **Indiſkej** wotměchu cżiſcże woßebitu konferenzu. Ludźo, kotſiž ßo tam Harijan mjenuja, a kotrychž je tam na 70 000 000, běchu ßo ſeſchli, ßo wuprajicź wo pſcheměnjenju ßwojeho wěruwuſnacża. Dr. Ambedkar namjetowaſche, Hinduismus, tutu ſtaru wěru indiſkich domorodnych, wopuſchcźicź a ßo druhej wěrje pſchiſamknycź. Wón je ßam kſcheſcźijan a cżita ßwěru Bibliju. Rosßudźili tam tutu wěz njeßu. Wona je tola też tak wulka a rosßudna, ſo ßo njedźiwaſch, ſo njebu hižo rosrißana. Pſchecźiwo kſcheſcźijanſkej wěrje rěcżachu tam najwótriſcho mohamedanſzy ſaſtupjerjo. Wo wězy ma ßo dale jednacź; to cżini ſa to poſtajeny wubjerk. — Harijan rěka: cźi, kotrychž ßo njeßměſch dótknycź; tute 70 000 000 ßłuſcheja potajkim do najnižſchich kaſtow indiſkeho luda; dźěli ßo tola indiſki lud też dźenża do wjele kaſtow — worſchtow; — tute ßo njeßmědźa ſměſchecź, ale dyrbja kóżda ßama ſa ßo woſtacź.

Bibliſki pucźnik.

3. njedźela po ßwjatej Trojizy, 28. junija: Tón Knjes je prawy a lubuje ßebi prawdoſcź. Pſalm 11, 8. — Wón prawy je, nam pomhacź chze, ſ nim pokornoſcź a cżichoſcź dźe, Wſchón debjeny ſe ßwjatoſcźu ma ſa naß ßmilnu wutrobu, wſcho hubjeńſtwo nam ſahnaje. K. 8, 2. — Jana 17, 17. — 1. Jana 2, 1—6.

Pónděla, 29. junija: Hońcże ſa ßwjeczenjom, bjes kotrehož žadyn teho Knjeſa wohladacź njebudże. Hebr. 12, 14. — K. 342, 4. — Pſalm 107, 1—15. 23—32. — Knihi ßudn. 7, 9—23.

Wutora, 30. junija: Khwaleny budź Bóh, tón Knjes, tón Bóh Israelſki, kotryž ßam dźiwy cżini; a khwalene budź jeho kraßne mjeno wěcżnje. Pſalm 72, 18, 19. — K. 612, 2. — Jap. ſk. 10, 1—23. — Ruth 1.

Ssrjeda, 1. julija: Wſchitke moje ßłowa, kotreż ja ſ tobu rěcżu, wſmi k ßwojej wutrobje a ßłyſch je ſe ßwojimaj wuſchomaj. Ezechiel 3, 10. — K. 243, 5. — Jap. ſk. 10, 24 hacž 28. — Ruth 2.

Schtwórtk, 2. julija: Komuž ßo ſda, ſo ſteji, tón ßo hladaj, ſo njepanje. 1. Kor. 10, 12. — K. 452, 9. — Jap. ſk. 11, 1—10. — Ruth 3.

Pjatk, 3. julija: Je hda Bóh ſapomnił hnadny bycź a je ßwoju ßmilnoſcź we hněwje ſamknył? Na to dźach ja: Ja dyrbju to cżerpicź; prawiza teho najwyſchſcheho móże wſchitko wobrocźicź. Pſalm 77, 10. 11. — K. 691, 2. — Jap. ſk. 11, 11—18. Ruth 4, 1—11.

Ssobota, 4. julija: A wón dźeſche: Ja ßym Bóh, tón Bóh twojeho Wótza; njeboj ßo, ja chzu ſ tobu cżahnycź. 1. Mójſ. 46, 3. 4. — K. 518, 3. — Jap. ſk. 11, 19—30. — Jeſ. 65, 17—19. 24. 25. R.

Liſtowanje: Sa 4. po Tr.: W. w B. — Sa 5. po Tr.: L. w M. ſa 6. po Tr.: T. w B.

Samoſtwity redaktor farař Wyrgacź w Noßacźizach (Noſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcźernje w Drjeźdźanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóżdu ßobotu a płaczi ſchtwórcźetnje 108 pjenjezkow.

Čišło 27

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 5. julija 1936 | Bautzen

4. njedźela po swjatej Trojizy.

Njebudźcje jenoż posłuchanjo, ale też cinjerjo Božeho słowa!

Mat. 7, 24—27.

My widźimy se swojim duchownym wóčkom nascheho Knjesa a Sbóžnika na horje stejo. Wokoło njeho je so wulka cyrjóda ludźi shromadźiła. Dołhi czaš woni hižo jeho słowam posłuchaju. Wschitko wokoło sebje su sabyli. Woni njekedźbuja na palaze słónzo, woni njekedźbuja na hłód a na laćnosć, ale s napjatosću wisaju jich woczi na jeho hubje, pschetoż tu woni jene prědowanje słyscha, kaž jo hischće ženje njejsu słyscheli. Dołho je jim Jesuš s Nazaretha prědował a hdyž chze wón nětko swojich pschipośłucharjow wot so póssłać sasso do wschědneho žiwjenja, jemu hischće należuje, so by jim wschitkim hischće jene wožebite słowo sobu na pucź dał. Wón wobhlada sebi tych, kotsiž tam wokoło njeho leža, hlada do jich wutrobow, so by wuslědźił, kak su jeho słowa na nich skutkowałe. Wjele je jich hižo wosrjedź prědowanja woteschło. To běchu ći, kotsiž wisachu na morwym pisemiku a měnjachu, so dosć cinja, hdyž sakoń po jich waschnju dopjelnja. Jim so njechasche lubicź, hdyž nětko Jesuš jich pobožnosć s wótrymi słowami schwikasche. Woni su so pschezo swěru na to dźerželi, schtoż bě starym prajene. Nětko pak sebi Jesuš wjele wjazy žadasche. Starym bě prajene, so cłowjek njesmě mordowacź, wón pak widźi hižo winu na tym, kotryž swojeho bratra roshněwa a jemu wudma dawa. Niz jenoż tón je hrěschnik, kotryž po starym sakonju mandźelstwo łama, ale też tón, kiž jo łama we swojich myslach. Hdyž farisejscy to słyschachu, dźěchu woni połni hněwa wotsal, pschetoż to njemóżeschе po jich měnjenju nichtó dopjelnicź. Ale wjele bě jich na Jesušowe słowa wot sapočatka hacź do kónza s wulkej napjatosću posłuchało. Tutych sebi nětko Jesuš wobhlada a widźi tam khorych a běднych, tajkich, kotsiž njemóżachu židowski sakoń tak dopjelnicź, kaž sebi to pismawucźeni żadachu, pschetoż woni njemějachu ani telko khwile, so mohli so dołho dosć do studijow sakonja sanuricź. Woni dyrbjachu sebi na sabaće swoju jědź sami pschihotowacź, pschetoż njemějachu žanych słužobnych, kotsiž mohli sa nich to dźěło cinicź a kotsiž płaćachu hižo tohodla sa njesbožownych, kotrymž budźa njebjesa wěsće sawrjene. Jesuš widźeschе tam dale sazpjenych, kotsiž ćežko ćerpjachu pod njeprawdu a běchu lačni po prawdosći. Wón widźeschе tam dale tych cichomyslenych, kotsiž maju pschezo myslе měra a maju runje tohodla runje telko ćerpicź. A wschitzy tući, kotsiž někak ćežko njeżechu pod swojim břemjenjom, běchu rjany trosćht namakali w jeho słowach. Do dusche běchu so jim jeho słowa saryli. S błyschćatymi pismikami bě jim do wutroby sapisane jeho słubjenja. Duchownje khudźi njedyrbja jónu psched sawrjenymi durjemi stejecź, ale njebjeske kralestwo budźe so pschede wschěm jim wotewricź. Ći, kiž su ćicheje myslе a maju runje tohodla nětkole wjele ćerpicź, woni budźa jónu we swojej pokornosći semju wobeždźecź. Hłódni a lačni po prawdosći dyrbja potom dostacź dopjelnjenje jich jedźenja. Haj, kóždemu ćerpjazemu bě wón trosćht dał do jeho njeměrneje dusche. S hnutej dźakownosću woni nětko na njeho hladachu.

Běchu pak tam też drusy, kotsiž běchu spósnali, so tutón Jesuš s Nazaretha njeje jenoż pschischoł, so by khorych a běднych trosćhtował a jich tola wostajił w jich hubjeństwje. Woni spósnachu, so chze wón hubjeństwo wutorhnycź s korjenjom. Woni běchu w Jesušowych słowach sasłyscheli a widźeli switanje rjaneho noweho ranja, kotrež dyrbi khudemu cłowjestwu nětko tola skónczńje pschinjesć, sa cimž wono dawno so hižo jedźeschе: měr a pokoj, lubosć a pschesjednosć. Tute słowa běchu jim jasne pruhi kraśneho słónza, s kotrymž skhadźa nowy czaš. Woni běchu spósnali, so su woni, kotsiž mě-

jachu ſbožo jeho ƀłowam poßłuchacź, pſchede wſchĕm nadawk jeho myßle do ludu njeſcź a je ſakhowacź ſa wſchĕ pſchichodne cžaßy. Woni wĕdźachu, ſo jim Jeſußowe ƀłowa płacźa: Wy ſcźe ƀół ſemje. Wy ſcźe ƀwĕtło ƀwĕta! Haj, to chzychu woni tež woprawdźe bycź. Jich wutroba ƀo žedźeſche, ſo mohli w ſkutku pokoſacź, ſchtož ƀu tu ƀłyſcheli. Jeſuß jich wſchitkich widźi. Tych, kotſiž ƀu ſ wjeßełoſcźu na jeho ƀłowa poßłuchali a nĕtko chzychu domoj hicź, jako ſ jenym drohotnym darom a tamnych, kotrychž bĕchu jeho ƀłowa pſchede wſchĕm k ſkutkam namołwjeli.

Naſch Knjes pſchiruna jich dwĕmaj mužomaj, kotrajž ƀebi twarjenje twarjeſchtaj. Jedyn bĕ ƀwoje twarjenje na ſkału ſtajił a hdyž wĕtry a wulke wody pſchińdźechu, njemóžachu wone twarjenje potorhnycź. Tamny pak natwari ƀwoje twarjenje na pĕſk, a hdyž wĕtry pſchińdźechu, bu wono potorhnjene.

Kaž ƀu tehdom jara wſchelazy na Jeſußowe prĕdowanja poßłuchali, ƀo tež dźenža hiſchcźe wſchelaki lud k jeho nohomaj hromadźuje. My njechamy wo tymi rĕcźecź, kotſiž tu dozyła njepſchińdu, abo kotſiž hiſchcźe do zyrkwje khodźa, ſo bychu zyrkej wußměſchowali. Jenož tych, kotſiž wjeßele na Boże ƀłowo poßłuchaju, pſchiruna Jeſuß ludźom, kotſiž ƀebi twarjenje twarja.

Tež dźenža mamy w naſchich woßadach tajkich, kotſiž ſ nutrnej wutrobu poßłuchaju na Boże ƀłowo, ſo bychu ƀo na nim natwarili. Njeje to jedyn Bohu ſpodobny ſkutk wĕry? Zyle wĕſcźe naß Bóh kóždu njedźelu ſnowa na ƀwoje prĕdowanje pſcheproſchuje, ſo bychmy we nim mĕr a pokoj namakali. Wón chze nam wſchĕm troſcht dacź. Njepraji wón nam ƀam: Pójcźe ƀem wſchitzy, kiž ſcźe wy ſprózni a wobcźeženi, ja chzu waß wokſchewicź? Wón ƀo cžujeſche pſchede wſchĕm tym wbohim ƀwojeho luda póßłany, ſo by ƀwĕtło do jich žiwjenja pſchinjeßł. Jeho ƀłowo ƀwĕcźi jaßnje do wſcheje cžĕmnoſcźe a roſehnaje ſ mozu cźežke njewjedra. Derje tomu, kotryž ƀebi horzo žada ſa tutym ƀłowom a bohaty je tón, kiž je w Božim ƀłowje pokoj namakał, a tola pak to njeje doßahaze, ſo naß Boże ƀłowo natwari a naß poſbĕhuje. Hdyž chzemy ƀo my natwarjowacź, mamy telko druhich ſkładnoſcžow. Hdyž pytamy lohke poſbĕhnjenje naſcheje wutroby, móžemy tež rjane knihi cžitacź abo won hicź do Božeje pſchirody a tam pytacź ſa Božej rjanoſcžu. Boże ƀłowo je tak mózne, ſo my njemóžemy jenož ſ wjeßelom na nje poßłuchacź kaž na kóždy druhi rjany pſchednoſchk, ale wono ſcźehnje naß ſ mozu ſ naſchej zyłej wutrobu a duſchu k ƀebi. A tuto płomjo, kotrež ƀo w naſchim ſnutſkownym pali, kak njedyrbjało wono tež ſwonkownje ƀo pokaſacź w naſchich ſkutkach? Kſcheſcžijanſku ſmyßlenoſcź bjes ſkutkow njemóžemy ƀebi pſchedſtajicź runje tak mało, kaž ƀłónczne pruhi bjes cžopłoty. Schtóž njecha Boże mjeno we ƀwojich ſkutkach pſchekraßnicź, toho dyrbimy pſchirunacź ſchtomej, kotryž žane płody njenjeße a budźe tohodla wutorhnjeny a do wohnja cźišnjeny. Haj, tón, kotryž njeſtaji ƀwoje zyłe žiwjenje ſe ƀwojimi ſkutkami pod Boże ƀłowo, toho žiwjenje je podarmo było. Kaž twarjenje bjes kruteho ſaklada njemóže we wichorach a wulkich wodach wobſtacź, tak njebudźemy tež my jónu pſched Božim wobliczom wobſtacź móz, dyž njejßmy ƀwoju wĕru ſa cžaß ƀwojeho ſeńſkeho žiwjenja w ſkutkach wupruhowali. Tohodla napomina japoſchtoł Pawoł ƀwoju Filippiſku woßadu: Cźińcźe, ſo byſchcźe ſbóžni byli ſ bojoſcźu a ſe rženjom. Dźĕkajmy tež my po Jeſußowym pſchikładze, dokhož je dźeń, pſchetož nóz pſchińdźe, hdźež nichtó dźĕkacź njemóže. Hamjeń.

Twoje je to kraleſtwo, a ta móz, a ta cžeſcź, hacź do wĕcžnoſcźe!

O Božo, ƀwĕta ſtworicźelo,
Kiž knježiſch wot wĕcžnoſcźe ƀam,
A wſchak najwjetſchi dobroczelo!
Pſches Khryſta ƀo k nam cžłowjekam
Tak hłuboko Ty dele ſkhili,
So bychmy wĕcžnje žiwi byli.

Ach Knježe, Twoja móz ƀo ſjewi,
Hdyž w naléczu wſcho wubiwa,
Naß ſemje młódna kraßnoſcź kſchewi,
Kiž w ſymje bĕ wſcha ſproſtnjena.
Kak wjeßle potom pcžołki ſyncža,
a ſpĕwy ptacžkow k njebju klincža!

My wohladamy Twoje ſkutki,
Hdyž pſchińdźe ſaßo žnjowy cžaß.
Ach Wótcže, jenož Ty ƀamlutki
Tu žohnujeſch a ſdźeržiſch naß.
Stacź mamy w bĕdźenju a w prózy,
Wſcho druhe leži w Twojej mozy.

Móz Twoju, Knježe, ſpósnawamy
My w njewjedrach a wichorje.
A hdyž ƀo tyſchnje ſtrachujemy
Pſched Twojim ƀudom na ſemi,
My tola ƀměmy, hdyž tež duzy,
Sso wukhowacź w Twojej ruzy.

Tuž modl' ƀo Knjeſej, moja duſcha,
A cžakaj ſ poknej dowĕru!
A potom ſpósnajeſch, ſo ƀłuſcha
Tu wſchitka cžeſcź jom' ƀamemu!
Bóh wobſamknje wſchĕch do ƀmilnoſcźe.
Wón khwaleny budź do wĕcžnoſcźe! H. B.

Hdźe je najmjeńſcha evangelſko-lutherſka zyrkej na ƀwĕcźe?

W Japanſkej! Japanſka evangelſko-lutherſka zyrkej je najmjeńſcha mjes evangelſko-lutherſkimi zyrkwjemi ſemje. W lĕcźe 1893 ſapocža ƀo tam miſijonſke dźĕło. Bĕ ſwopŕedka jara cžežko, tam dźĕłacź, a huſto bĕ žiwjenje miſijonarow w ƀmjertnym ſtraſche. Dźĕło wukonjeja Lutherſke Synody Ameriki. Nimo tych, kotrychž tam tuto miſijonſtwo póßła, ſkutkuje tam 28 wußwjecźenych japanſkich duchownych a 12 njewußwjecźenych miſijonſkich dźĕłacźerjow. Pjecź lutherſkich woßadow je zyle ƀamoſtatnych. 13 dalſchich woßadow prózuje ƀo wo to, tutu ƀamoſtatnoſcź ſ lĕtom 1940 dozpĕcź; 10 woßadow płacźi wſchĕ wudawki a doſtawa jenož pſchipomoz ſa dokhody duchowneho. Nimo tutych ſrjadowanych woßadow ƀu tu a tam hiſchcźe cžrjódki evangelſko-lutherſkich kſcheſcźijanow.

Kónz lĕta 1934 mĕješche tuta najmjeńſcha lutherſka zyrkej 4364 duſchow; mjes tutymi 1535 ſpowĕdnych. Wona ſtara ƀo w 63 njedźelſkich ſchulach ſa 3300 dźĕcźi. Se ƀwojej diakoniju dźĕła w ƀyrotownjach, we wulkim domje ſa dźĕcźi a we wſchelakich domach ſa khudych a potrĕbnych. Sa ƀwojich duchownych ma prĕdarſki ſeminar, hdźež młodźi duchowni 5 lĕt ſtuduja. 15 Božich domow a 3 druhe domy ƀłuža kſcheſcźijanam pſchi Božich ƀłužbach; nimo toho maja tam wjele druhich domow a rumnoſcźow ſa Boże ƀłužby wotnajanych.

Tuta mała japańska lutherska zyrkej je spischeczelena s hischcze mjeńschej zyrkwju lutherskich Evangelij-kschesczijanow w Finniskej. Tam skutkuja 7 wuzwjeczeni japańszy duchowni, někotsi njewuzwjeczeni pomozniziy, tsjo mizijonarojo a jena pomozniza w 11 wozadach. 1454 duschow liczi tuta mała lutherska zyrkwiczka. Sajimawy je tutón swisk mjes Japańskej a Finniskej a runje tak jara, so mała japańska zyrkej tu s telko dźełaczerjemi skutkuje.

Japańszy lutherszy kschesczijenjo, kiž maja so zwěru k lutherskemu wusnaczu, su rozzudźeni, s Bożej pomozu w evangelskim duchu dale skutkowacź.

Ja chzu sługicź.

To je hežko wozebiteho kopjena s wobrasami, kotrež je wuschło sa 100lětny jubilej, kotryž Kaiserswerthski swjaty diakonizow zwjeczi. Tuto kopjeno chze wschěm psched wocži a psched wutrobu stajicź w złowach a wobrasach wobschěrny a wulki skutk zónskeje diakonije, t. r. toho dźěła, kotrež diakonizy wukonjeja.

Farař em. Bodelschwingh je kopjenej pschewodne złowo pizał. Wón praji mjes druhim, so su maczerne domy diakonizow studnje, s kotrychž nětko 100 lět dokho rěki zmilnoscze mózhnje a wokschewjejo běža. Kóžda wozada, w kotrejž diakoniza skutkuje, dyrbjała snajmjeńscha jene zwojich dźěczi sa tuto dźěło swólniwe sczinicź. Tak mohło to potom w kschesczijanstwje wschudźom tak bycź, kaž to evangelij powěda wo czrjódźe Jesuzowych wuczomnikow: „Wjele zónskich złużesche jemu."

Nowy pschełožk Biblije.

Pschezo sazo mohli pizacź wo tym, kak so Boże złowo bóle a dale rosschěrja. Dzenza tu něschto wozebite wosjewimy. Nowy pschełožk do rěcze „Suaheli" je hotowy a bórsy wunźe. Tutu rěcź rěcza wozebje w němskej koloniji Rańscha Afrika ;tola so tuta rěcź dale a bóle w Afriziy rosschěrja. Wězywustojni praja, so 40—50 milijonow tutu rěcź hižo rěczi.

Tutón wazny pschełožk je shotowił mizijonar dr. Koehl, kotryž je dobry znajeŕ afrikanskich rěczow. Wón je tutón nadawk sa to měł wot Barlinskeho a Bethelskeho a wot nascheho Lipsczanskeho mizijonstwa. Tak je tež tóždy, kiž zwěru steji se zwojim darami k Lipsczanskemu mizijonstwu, zobu pomhał pschi tutym wažnym dźěle sa rosschěrjenje Biblije. Czischcź je Württembergski Bibliski Wustaw pschewsał.

Wono pschinźe jich wjele wot ranja a wjeczora, wot połnozy a wot połodnja — njech tež w domisnje evangelija, w domisnje Biblije jich wjele wo Bibliju wjazy njerodźi. Boże zohnowanje je pak s tymi, kotsiž Bibliju, Boże złowo, Boha sakhowaju we wutrobje.

Zyrkej a stat.

„Njedźelu muzskich" zwjecza dźenza we wozadach sakskeje provinzy. Ssmy wo tutych nejdźelach sa muzskich tu hižo pisali. Wjednik tak mjenowaneho „skutka evangelskich muzskich Němskeje" pische mjes druhim, so maja wozadni sastupjerjo jako czi najprjedy sa to powołani zwojeho sastojnstwa zwěru hladacź a so pschikładnje wobdźělicź pschi zyrkwinskim zywjenju. Wozadnych muzskich wón napomina, so bychu towarschnoscź wěry hajili a ju we wozebitych wjeczorach muzskich mjes zobu zylnili. „Shromadnje" — tak rěka — „złowo zyrkwje złyschecź, shromadnje spěwacź modlitwu zyrkwje, shromadnje sanoschowacź kěrlusche zyrkwje; to je smyzł a nadawk tutych shromadźisnow muzskich." „Czińcze zwoju pschizłuschnoscź jako kschesczijanszy nanojo a hospodarjo, budźcze zebi wědomi samołwjenja, kotrež macze potomnikow dla! Stejcze zwěru k zwojej zyrkwi kaž wy też zwěrni dyrbicze bycź ludej a wjednikej!" — Wo „dnju muzskich" pischu s wjeczorneje Němskeje: „Se wschěch zyrkwinych wokrjezow pschikhwatachu muzszy s kołami, s autobuzami, w shromadnych jězbach na zelezizy, haj s wozebitymi czahami. Bě radoscź, na hazach města telko muzskich widźecź, kotsiž běchu s czrjódami pschischli, so k zwojej zyrkwi wusnacź. Husto złyschisch wumjetowacź, so zyrkej samóze jenoz zónske hromadźicź. Tutón dźeń je dopokas sa to, so ma nascha domisna tyzazy a sazo tyzazy muzskich, kotsiž so k Jesuzej Khrystuzej wusnawaja . . . Tak bě namołwjenje tych, kiž popołdnische zwjatocznoscze rjadowachu, to, so muzszy hežko tutoho dnja zobu domoj wosmu, do dźěła muzskich w pschichodnych tydźenjach a mězazach. Schtóž je złyschak a schtóž je so zobu modlił „Wótcze nasch" a schtóž je zobu spěwak s tutymi nimale 1000 muzskimi kěrlusch: „Zeuch an die Macht du Arm des Herrn", tón je znowa nawuknył wusnawacź: „Ja wěrju jenu zwjatu kschesczijansku zyrkej, shromadźisnu tych zwjatych."

Němski minister Rust je sa Boži dom w Tietzowje pola Nauena, kotryž bu s pomozu stata wobnowjeny, podobisnu Sbóžnika darił a sa kschczeńsku kapału Bożeho doma, kiž je w Zehlendorfje, pschedměscze Barlina po Ernst-Moritz-Arndtu pomjenowany, woltař s wokschidłami, kaž so to tak praji; na nim su wobrasy Barlinskeje molerki Ilsy Fischerez.

S Argentinskeje so pische, so bywa wozadne a zyrkwinske zywjenje tam zywische a lěpsche. A schto je pschiczina? Radijo! Sczelu tam sa tydźeń dwójzy „evangelske rosrěczowanja". Wozadni khodźa tam sazo zwěrnischo kemschi, a Biblijow tam wjazy a wjazy pschedawaja. Potikim, niz so tam „Boze złużby" sczelu, ně, so tam jednanja a rosrěczowanja wo evangelskich praschenjach sczelu, je tutón wuspěch měko. „Boże złużby" w radiju wostanu pschezo něschto sa tych, kiž njemóza do Bożeho doma pschinźcź. „Wozadnu Bożu złużbu dyrbisch, hdyž chzesch ju woprawdźe zobu zwjeczicź a jeje zyłe zohowanje měcź, w Bożim domje s wozadu zobuzwjeczicź.

Se Sserbow a s daloka.

S Delnjeho Wujesda. Knjes farski vikar Adler je we Wrótzławju psched biskopom zwoje druhe pruhowanje khwalobnje wobstał. Pschejemy jemu wjele sboża; je wón tola runje w mězazach do zwojeho pruhowanja telko dźěła a sastupowanja w farskim sastojnstwje měł, złużo dwěmaj wulkimaj wozadomaj w němskej a zerbskej rěczi, so prózujo, jako Němz zerbsku rěcź donawuknycź.

S Drježdźan. Drježdźanszy Sserbja mějachu njedźelu 28. juija zwjedźeńske kemsche w Kschižnej zyrkwi. S Khwaczicz bě pschijěł knjes wyschschi farař Sarjeńk, kiž so na tutych kemschach s Drježdźanskimi Serbami rozzohnowa, dokelž sapoczatk augusta, kaž znam k wědźenju da, do wuzłużby dźe. Boża złużba sapocza so s pischczelowym konzertom, wukonjany wot organisty Columa. Temu pschisamkny so zwjedźeńsku saczah knjesa wysch. fararja s pschewodom zerbskich druzkow a zonow

w ßwjedźeńskej drasćze evang. Serbowskow. Wołtař wudebjeny s cźerwjenymi różemi, k tomu pišane drasty ßerbskich žonow, to wscho bě pschinoschowało, smyßl tuteje Božeje ßłużby pohłubschicź. W spocźatku prědowanja wusběhny prědař luboscź Drježdźanskich Serbow k ßwojim Božim ßłużbam a spominasche na wulkich mužow kaž fararjow Jmischa, Jakuba, Domaschku a druhich, kiž běchu tu Serbam w macźerńej rěcźi prědowali. Potom ßo ofizielnje roszohnowa s wožadu a ßlubi, so smėje, dali Bóh, też po dźischo druhdy tu ßerbske kemsche, schtož wschitkich kemscherjow swjeżeli. Prědař wobrasowasche skutkowanje japo chtołow, kiž ßu sa ßwoju wěru wumrěli a kotrychž skutki też naß pohonjeja, runje tak sa kschescźanstwo wojowacź. Po Božim blidźe seńdźechu ßo kemscherjo k wožadej shromadźisnje w hoscźenzu „Johanneshof", hdźež bu k. wysch. fararjej kosejwohrěwak w podobje Serbowki w narodnej drasćze pschepodaty. Dźěkawoscź k. wysch. fararja wusběhowachu w rjanych rěcźach kk. Kowař a hudźbny dir. Krawz, kiž bě po 12 njedźelskej khoroscźi sažo mjes nami, a knjeni Lawzyna. Solo pěwy poskiczi nasch krajan stud. Cźěßla, kiž ßo wschitkim lubjachu. Se ßerbskej bjeżadu skónczi tutón ßwjedźeńk. F. Th. H.

S Lipska. Wo Lipscźanskim jubileju naschcho swonkowneho mišijonstwa dyrbisch ßłyschecź rěcźecź tych, kiž tam ßobußwjecźachu, a ty wěsch, so je ßwjedźeń rjany a bohaty był. A s Łužizy je tam, kaž ßłyschimy, rjana liczba pobyła. Zadyn dźiw! Łużiczenjo ßu pschezo byli ßwěrni a darniwi, haj woporniwi pschecźeljo Knjesoweho mišijonstwa. A my, kiž tu nětkle ßmy, njechamy w tym mjenje ßwěrni a mjenje darniwi bycź hacź naschi nanojo a nasche macźerje. Pschetož my wschitzy wostanjemy, dokhož kschescźijenjo ßmy, pod Knjesowej mišijonskej kasnju: „Dźicźe a scźińcźe wschitkich cźłowjekow mojich wucźomnikow!" A schtó chzył do tych ßłuschecź, kiž tak s wuschikom abo s njeschikom pytaju sa pschicźinami, s kotrymiž mohli ßwoje wotwlakowanje wot mišijonstwa a ßwoju njedźaknu njedarniwoscź něktak sawodźecź. — Na jubileju ßo wosjewi, so je jubilejny dar 85 000 hriwnow wulki, t. r. so bu sa wožebity saměr jubileja telko darjene. To je wulke wjeżel sa mišijonstwo. Wono móże tak tón pschi jubileju hižo poßwjecźeny dom ßotrow dotwaricź a sdobom stary dom mišijohnstwa swuporjedźecź, schtož je jara nusne. Pschi tym pak pschecźeljo mišijonstwa njesabudu darowacź ßwoje dary kaž hewak kóžde lěto. — Hoscźi je tam było se wschěch mózhnych kónczin semje. Sajimanje staj sbudźiłoj wožebje dwejo s Indiskeje, a to wucźerka s wyschscheje schule, Lydia, kotraž ma sdobom nadawk, dźěło diakonišow studowacź, so by tajke dźěło potom też w Indiskej sarjadowała. Ju wohladasch ßnadź tu a tam na wobrasach a pódla njeje też Drježdźansku diakonišu ßotru Frey, kotraž je w Indiskej skutkowała; njedawno mózachmy my s njej porěcźecź, pschebywajo w macźerńym domje diakonišow w Drježdźanach. Dalschi domoródny hóscź s Indiskeje bě profeßor Asiryadam, kotryž na universicźe w měscźe Madrasu wucźi. Wobaj staj też w wschelakich shromadźisnach rěcźałoj pak indiszy pak jendźelszy. Jeju rěcźe ßu mišionarojo hnydom ßadu po ßadźe pschełožowali, tak so mózachu wschitzy hnydom srosumicź, schto prajeschtaj. — Ludu je tam wjele było. Ssu tam tola s wjele wožadow też hnydom wulke auta jěke. A shromadźisny ßu derje wopytane byłe, tak so dyrbjesche na pšch. jena s nich na tsjoch městnach bycź, mjes druhim we wulkej rjanej Domaschowej zyrkwi, kotrejež spěwy khór gymnasiastow je drje wschěm s radija snaty. Wusnamna ßwjatocźnoscź bě ßwjedźeńska Boża ßłużba w Miklawschowej zyrkwi. Sswjedźeński prědař bě wjednik sakskeho zyrkwinskeho wubjerka superintendent Ficker-Drježdźanski. Wón ßo załoži na Sjew. Jana 14, 6. W tutej Božej ßłużbje buchu też pjecźo sa wupóßłanje do mišijonskeho dźěła wußwjecźeni, a to sa Indisku mišionar Wolfgang Gerlach a ßotra Hanna Studtrucker a sa Afriku mišijonar Jurij Feldmeier, lěkařka dr. Elisabeth Mergnerez a ßotra Frieda Jentzschez. Lěkařka dr. Mergnerez budźe w Afrizy podpjeracź lěkařske dźěło lěkarjez mandźelskeju, wo kotrymž 28. junija pišachmy. Wußwjecźenje měješche prof. D. Sommerlath, kotryž ßo pschi tym załoži na Rom. 15, 17—18. So móżesche mišijonstwo pjecźoch sa swonkowne dźěło wußwjecźicź, bě wożebite jubilejne wjeżele. — S tutym njech je sa dźenża doscź. Chzychmy s małej pokasku naschim cźitarjam saßo něschto sdźělicź wo jubileju, kotryž je ßo s Božej pomozu tak derje radźił. Pschi składnoscźi pschinjeżemy dalscheho.

Mansfeld, tuto nam derje snate Lutherowe město, smėje nětko też ßwój Lutherowy muzej. Budźe na łubi Luheroweho doma saměstnjeny. Chzedźa jón hižo w tutym měßazu wotewricź.

Bibliski pucźnik.

4. njedźela po ßwj. Trojizy, 5. julija: Spěwajcźe wjeżele Bohu, kiž nascha ßylnoscź je; wyskajcźe Bohu Jakubowemu. Psalm 81, 2. — Wón móznje wodźi, schtož w zykym ßwěcźe je; wscho, schtož tu khodźi, psched nim ßo khiluje. Hlaj wschak, kak jandźeljo w jich wójsku cźesćza a khwala tam ßmilnoscź bójsku. K. 302, 2. — Mat. 10, 42. — Rom. 8, 10—23.

Pónd̄ela, 6. julija: . . . ale ty wuwjedźe moje žiwjenje wot skaženja, Knjeże, mój Božo. Jonas 2, 7. — K. 407, 5. Psalm 112. — Jap. sk. 12, 1—11.

Wutora, 7. julija: Josef bě w jastwje; ale tón Knjes bě s nim a pokhili ßwoju ßmilnoscź k njemu. 1. Mójs. 39, 20. — K. 326, 7. — 1. Sam. 1, 1—18. — Jap. sk. 12, 12—25.

Ssrjeda, 8. julija: Tón Knjes je wulku wěz na naß cźinił; toho my ßo wjeżelmy. Psalm 126, 3. — K. 606, 6. — 1. Sam. 1, 19—28. — Jap. sk. 13, 1—13.

Schtwórtk, 9. julija: Tón Knjes, twój Bóh je ßmilny Bóh; wón njebudźe cźe wopuschczicź, ani cźe skasycź; a też njebudźe sabycź toho ßluba, kotryž s pschißahu twojim Wótzam wobtwjerdźił je. 5. Mójs. 4, 31. — K. 297, 1. — 1. Sam. 2, 1—11. — Jap. sk. 13, 14—39.

Pjatk, 10. julija: Wy pak budźecźe měschnizy toho Knjesa mjenowani, a wam budźa rěkacź ßłużomnizy nascheho Boha. Jes. 61, 6. — K. 447, 11. — 1. Sam. 3, 1—10. — Jap. sk. 13, 40—52.

Ssobota, 11. julija: Ta schtrafa leži na nim, so bychmy my měr měli. Jes. 53, 6. — K. 353, 2. — 1. Sam. 3, 11—21. — Srudny kěrl. 3, 22—32.

Listowanje. K. H. w D.: Wutrobny dźak sa rosprawu a wjele dobreho. Redaktor. — Sa 5. po Tr.: L. w M. — Sa 6. po Tr.. T. w B. — Sa 7. po Tr.: R . . . a w B.

Samolwity redaktor farař Wyrgacz w Noßaczizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po porucźnoscźi krajnozyrkwinskeje notwinaźnje a powěscźerńje w Drježdźanach wot Hłownoje ßerbskeje prědarskeje konferenzy. — Cźischcź „Sserbske Nowiny" w Budyschinje. — Wukhadźa kóždu ßobotu a płaczi schtwórcźtnje 108 pjenjeżkow.

Cžišło 28

Pomhaj Bóh!

Létnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 12. julija 1936 | Bautzen

5. njedźela po ßwjatej Trojizy.

Jak. 1, 21 a 22.

„Pschijimajcże ßłowo ſ cžichej myßlu, kotreż je do waß ſchcžěpjene a móże waſche duſche ſbóžne cžinicź. Budźcże pak cžinjerjo teho ßłowa, a niz jeno poßłuchaŕjo, ſ kotrymž wy ßo ßami ſiebacże.“

Hižom ßmy w ſpocžatku žnjow! Boha chzemy proßycź, ſo by nam lětuſche žně požohnował a wobarnował, ſo bychmy to, ſchtož ßmy wußyli a ſchtož je Knjes dał roſcź a kcžěcź a ſrawicź, ſ jeho pomozu ſbožownje domoj khowali do naſchich bróžnjow! Haj kóždе lěto ßměmy ſnowa wulki, mózny ſakoń pſchirody naſhonicź, ſakoń ßywa a žnjow, kaž Bóh je ßam wuprajił: „Tak dołho hacž budże ſemja ſtacź, njedyrbi pſcheſtacź ßyw a žně, mjerſnjenje a cžopłota, lěcžo a syma, dźeń a nóz.“ Huſto namakamy w Bibliji tutón ſakoń pſchirody jako pſchirunanje, hdyž myßlimy na Pawołowe ßłowa: „Schtož cžłowjek ßyje, to budże wón też žnjecź.“ Abo ſchtó njeby naſcheho Sbóžnika pſchirunanje wo ßyjerju ſnał, kiž wuńdże, ſo by rosßywał ßwoje ßymjo? A runje tak w naſchim tekſcże ſteji wo ßłowje, kiž je do naß ſchcžěpjene.

Rospominajmy ßebi tohodła nětko tuto ßłowo do naß ſchcžěpjene! A wukŕmy ſ naſcheho tekſta:

1. Budźmy prawi poßłucharjo tuteho ßłowa!

2. Budźmy potom też cžinjerjo ßłowa!

1. Ke kſcheſcźijanam rěcži ßwj. japoſchtoł, potajkim k ludźom, do kotrychž je ßłowo hižom ſchcžěpjene. Pola naß je to ßamßne! Hdyž je macź naß nawucžiła, ruzy ſtykowacź a naſche paczerje ſpěwacź, hdyž je nam powjedała wo Bosy lubym Knjeſu a wo Sbóžniku, hdyž ßmy w ſchuli ſtawiſny wo Knjeſu Khryſtußu a wo japoſchtołach a proſetach ßłyſcheli, hdyž ßmy ßo w paczeŕſkim cžaßu dale ſanórili do potajnſtwow kſcheſcźijanſkeje wěry a pſchezo, hdyž ßmy na Boże ßwjate ßłowo poßkali abo jo cžitali, pſchezo běſche to tajke ſchcžěpjenje ßłowa do naß.

Nětk pak japoſchtoł praji, ſo to hiſchcże njedoßaha, ſo je do naß hižom ſchcžěpjene, ale pſchezo ſnowa dyrbimy my tuto ßłowo pſchijimacź, na njo poßkacź. Wrota twojeho Bożeho doma ßu kóždu njedźelu wotewrjene, a pſchezo něſchto ſkomdźiſch, je-li ſo tam njeńdźeſch, cžim mjenje kemſchi khodźiſch, cžim wjazy tam ſkomdźiſch a ßy tajki, kiž Bożu tſecźu kaſnju njedźerži, ale na tajke waſchnje Boże ßłowo ſazpiwa.

Ale ſ cžichej myßlu dyrbiſch ßłowo pſchijecź, prawje dyrbiſch poßkacź! To pſchezo tak lohke njeje, też hižom niz we wſchědnym žiwjenju. Někotryžkuli je, kotremuž lohke je, wjele powjedacź, ale cžeżke, prawje poßłuchacź. A tak je też pſchi Božim ßłowje! Sſłowo dyrbiſch ßłyſchecź, a niz prědarja. Niz jenoż ſwonkownu podobu, ſwonkowny ſynk a ſwuk ßłowa dyrbiſch ßłyſchecź, a ßo na tym wjeżelicź, ale wopſchijecże ßłowa. S cžichej myßlu: to je, rad poßłuchacź, dyrbi cźi bycź žadanje wutroby a niz jenoż ſtare pobožne waſchnje!

Pſchetoż tuto ßłowo je tola ßłowo, kotreż móże twoju duſchu ſbóžnu cžinicź. Njeje to kraßne pſchißlubjenje? Chze bycź twojimaj nohomaj ßwěza a ßwětło na twojim pucźu, a to na twojim pucźu do wěcžnoſcże. Pſchetoż wěſch tola, ſo twoje kſcheſcźijanſke žiwjenje niczo dale njeje hacž wulki, dołhi pucź, a kónz tuteho pucźa je wěcžnoſcź, Bóh. Tehodła pſchijimajcże ßłowo ſ cžichej myßlu, kotreż je do waß ſchcžěpjene a móże waſche duſche ſbóžne cžinicź!

2. Budźcże pak cžinjerjo teho ßłowa a niz jeno poßłucharjo, ſ kotrymž wy ßo ßami ſiebacże! Poßłuchanje jenoż pomha, potajkim jenoż duſche ſbóžne cžini, hdyž ßo žadanje

ßkowa dopjelni. Poßłuchać dyrbi runje tak cźinjeć bycź. Pschezo ßaßo praji ßwj. Jakub, ßo pobożne ßkowo ßamo wot ßo hischcźe njedoßaha, ale ßo prawu hódnoscź ma hakle pobożny skutk. Njecha Jesuß to ßamßne? Njerjeknje wón: „Moji bratsja ßu cźi, kiž Boże ßkowo ßkyscha a cźinja.“ Wscho jene, hacź je ludarstwo abo liwkoscź a lěnjoscź, hdyž cźlowjek niczo njeczini, ale jenoź na ßkowo poßka: na kóždy pad tajki ßam ßo sjeba! Płody pschinjescź! Kak husto ßebi Sbóżnik wot naß żada to. A wón ßam móz k temu da, pschetoź wón je naß tola wumohł! A my ßmy jeho, je-li so woprawdźe do njeho wěrimy! Tak praji wón: „Ja ßym tón prawy winowy pjeńk, wy scźe te halosy; schtóž wostanje we mni a je we nim, tón pschinjeßy wjele płoda; pschetoź bjese mnje njemóżecźe niczo cźinicź!“ Niz to je hižom pobożnoscź, so cźlowjek ßkowo pschijima a ßwoju duschu sa njo wotamknje a pobożne ßkowa wupraji, ale to, so cźlowjek żiwy je po tutym ßkowje!

Kajki ßy ty nětko? Jenoź poßłuchać, abo też cźinjeć? Jeli so kemschi khodźisch, ale wonka a doma nichtón niczo wo tym njesacźuje, ale ty ßy hrosny a njepschecźelny w twojim waschnju abo ty myßlisch jenoź ßam na ßo a na ßwój dobytk a nimasch niczo wysche sa druhich abo hdyž je ludarstwo a njesprawnoscź w twojim cźinjenju a rěcźenju a myßlenju, ßy jenoź poßłuchać, ale njejßy żadyn cźinjeć! Twoje kschescźijanske żiwjenje pak dyrbi cźinjenje bycź! Twoje kschescźijanske żiwjenje dyrbi luboscź bycź!

Ty, Boże dźěcźo! Sswět, w kotrymž stejisch, tebje trjeba! Njetrjeba twoje ßkowa a twoju dobru radu. Ty kschescźijano, ßwět wot tebje trjeba Jesußowu luboscź!

Tehodla budź też ty cźinjeć ßkowa, a niz jeno poßłuchać, so ßo ßam njesjebasch! Hamjeń.

Prawdoscź powyschi lud ale hrěch je ludźi skaženje.

Pschißł. 14, 34.

Hłóß: Wjeßel ßo o moja duscha.

Róże rjane kcźěja w ßwěcźe
Tu a tam mjes cźerńjemi; —
W hrodach a we niskej hěcźe
Wschelzy ßu mjes ludźimi.
Cźi wot Boha sdaleni,
Khrobłi w hrěchach, w njewěrje
Nacźinja tu schkody wjele —
Do sahuby dźeja dele. — Pschißł. 14, 2. —

Tu we kwětkach leża hady,
A na ßmjecźe srudźba dźe! —
Hdźe ßu ludźo bjes wschej' swady,
Lescźe, hidy, hordoscźe?
S ducha słeho — ski ßu doscź! —
Haja słóscź, wschu bjesbóżnoscź,
Pobożnych tu podtłóczuja,
Hrěch na hrěchi hromadźuja. — Pschißł. 14, 7.

Njebudźmy na Bożej semi
Myßle skej', tak ßwětneje!
Se sprawnymi pschecźelemi
Khodźmy w nowym narodźe,
S Bożoh' ducha ßwjateho
Twarmy Boże kralestwo!
Cźińmy w ßwěcźe wolu Bożu!
Bóh naß wjedźe k wěcźnom' sbożu!

Rjenje je na Bożej semi,
Ale mi ßo styschcźe tu.
Ssmjercź mi cźělnu hětku slemi,
Wschitzy ludźo wotßal du.
Hdyž my khwilu w ßwěcźe ßmy,
Wotßal hicź saß' dyrbimy —
Bóh pak w ßkowje da nam radu,
Mudroscź, rosum, troscht, měr, hnadu!

Cźinicź niczo njemóżemy,
Takle khudźi, ßkabi, ßmy.
Tuž my k żórlu sboża dźemy,
Kschescźijenjo wěrjazy!
Nam w' wschej nusy blisko je
Bóh, nam pomoz póscźele;
Wjeßelmy ßo stajnje Jeho!
Njebójmy ßo ßwěta sleho.

Prawych dusche w Bożej ruzy
Wukhowane psched slym ßu;
Jesuża ßo dźerża duzy,
S nim do Jeho raja du.
Pschi Nim wěcźnje wostanu,
S hnady wěcźnej' sbóżne ßu!
Sbóżnika tak ßwěrnoh' snaja,
Jeho tam na pschezo maja! J. W.

Materialismuß je sniczeny.

To je wusbytk pschepytowanja a pruhowanja, kotryž je president jeneho s wědomostnych institutow, wosjewił we pschednoschku, w kotrymž rěcźeschе wo: Philosofiske rospominanja wo modernej physizy a jeje pocźahach k nabożnej myßli.“ Mjes druhim wón rjekny:

„Wulka ßyła modernych namakarjow wo liczbje, wasy a měrje w physiskim ßwěcźe je po nahladźe jich wjele wucźenych stary materialismuß dospołnje sniczyła. Sastupowacź ßo njehodźi nahlad, so je universum — t. r. wscho stworjenje — wusbytk pschipadnych podeńdźenjow abo ßamowólnych sjednocźenjow elementow, kotryž by wusamknył wěru, so je wscho stworjene, a tak wěru, so tu stworicźel je. W pschirodźe je telko sjewjenjow, kotreż ßu jenoź srosumicź, hdyž pschidasch, so ßu dźěło rosuma; tuto pak tu jenoź je, hdyž tu rosum je, kotryž je tajke sjewjenje smóżnił a kotryž je wjetschi hacź tón rosum, kotryž nětk tuto sjewjenje pschepytuje a roskładuje.

Sakkad materialistiskeje wucźby wo wuwiwanju je tón, so praja, so je ßo wscha materija — macźisna — pomałko a njepschestawajzy zyle po małych kuskach dale a dale pscheměnjała. Najmłódsche namakanja physiki ßwědcza pschecźiwo tajkemu nahladej wo pschirodźe. Hdyž woni — materialistojo — wucźa, so je żiwa materija ras s njeżiweje materije nastała, je to měnjenje, kotreż je wědomnoscź, kotraž s eksperimentami dźěła, powrócźiła. Hdyž nětko wscho tak było nje-je a tak nastało njeje kaž materialistojo wucźa, je swisk mjes organiskej a njeorganiskej materiju, t. r. mjes żiwej a mjes niż żiwej macźisnu tajki, so s materialistiskej wucźbu wo ros-

wiczu a wuwiczu wscheho njeje wujaßnicz a rosjaßnicz. Jenoz hdyž pschidasch, so tu móz je, kotraž to stwori, masch rosjaßnjenje a wujaßnjenje.

To wscho, schtož tu ſ telko wurasami wuczenych po tamnym pschednoschku napißachmy, praji ſ krótka: Tamna tak kazaza wuczba: wschitko je ßamo se ßebje a ßamo wot ßo nastalo a stworiczel tu ßadyn njeje, je pschewinjena. Wono je tez wědomostnje dopokasane, so je to, schtož wuczeni ſ tutej wuczbu, kotruž materialismuß mjenujemy, wuczachu, wopaczne.

To wschak njemóżesche na wschěm poßledku tez hinak bycz. Wěrnoscz dyrbi tola wěrnoscz wostacz. Ale, ale — tutu hobrsku, haj njewuprajnu schkodu, kotruž je tuta materialistiska wuczba, kotraž stworiczela a Boha prěje, naczinika w duchownym a czělnym, schtó tu wuruna! Kajkeje winy maja czi wuczeni a njewuczeni, kiž ßu ju do kraja a luda trubili a tak sawjedli ßyły a ßyły do bkuda a njesboża, pod kotrymž czlowjestwo dżenża hischcże tak bolostnje snutsknje a swonknje czerpi, dokelž tutón bkud hischcże dale skutkuje!

Ale woni njejßu to hinak chzyli — czi czlowjekojo, kotsiž njechachu wěru do Boha ale do ßo, kotsiž chzychu saßo ras to, na czoż tamne rospadanki Babylonskeje wěże czlowjestwo nastajuje, jo ßudżo a warnujo dopominaja. Woni mózachu sbożowni bycz — ſ Boha wuswolichu pak ßebi něschto, schtož po sdaczu „sbożo“. A tuż dyrbi ſ teho pschińcz spósnacże sjebanja a — njesbożo.

Ale niz jeno to! Tez w tych, kiž ßo kschesczijenjo mjenuja a tez chzeja kschesczijenjo bycz, je wjele materialisma, — wjaz hacz tak někotry to myßli. To ßo pschedewschěm tam jewi, hdżez myßl wutroby dże na semske, sachodne a njeje wjazy tak złożena a samerjena na to, schtož njesachodne, wěczne. Tam ßo kschesczijenjo wotwobroczichu wot biblijskeje saßady: pytajcże najprjedy Boże kralestwo a jeho prawdoscz, tak budże wam wschitko tajke pschidate! T. r. pak: Kschesczijenjo maja se wschej mozu a se wschej ßwěru wschě swjatski a puta, ſ kotrymiž jich wot czlowjekow wumyßlena wuczba materialißma wuputa, rostorhnycz a precz czißnycz a bycz ßwobodni — ßwobodni we wěrje do stworiczela a Boha, kiž niz jeno wschu stwórbu, ale tez naß czlowjekow stwori, a niz jeno to, kiž naß jeno njestwori, kiž naß tez psches Jesom Khrysta wumoh wot wschěch swjatskow hrěcha a skeho, so my bychmy byli jeho, Boži — Boże dżěczi.

Zyrkej a stat.

„Kschesczijanska żónska ßłużba“ mjenujemy w Saksej shromadne skutkowanje wschěch evangelskich żónskich naschich wożadow; w druhich krajnych zyrkwjach mjenuja jo podobnje abo hinak, w naschich pruskich wożadach drje „żónska pomoz“. Wubjerk Evangelskeje zyrkwje Němskeje nětk wosjewja, so je tuto zyke dżěło a prózowanje wschěch evangelskich krajnych zyrkwjow do zyka sjednoczene pod mjenom „Das Frauenwerk der deutschen Evangelischen Kirche“ a ſ wubjerkom swjasane, potajkim ſ najwyschschim wjednistwom evangelskeje zyrkwje. Wjednik zyrkwinskeho wubjerka, generalsuperintendent D. Zöllner, sastupi do wjednistwa tuteho żónskeho dżěła a je nětk jeho kurator, je potajkim sa zyke wulke sjednoczeństwo to, schtož je w jenotliwej wożadże farar sa kschesczijansku żónsku ßłużbu“ abo sa „żónsku pomoz“ ßwojeje wożady. Tak směje tuto dżěło wożadow a zyrkwje wěsczischce założki a swiski.

„Olympia“ je lětża wożebite heßko sa zyku Němsku. S 48 krajow sjednocza ßo w Barlinje wubědżowarjo do najwjetscheho a najßławnischeho wubědżowanja. Hobrske ßyły luda wocżakuja tam ſ tutych 48 krajow a ſ zykeho ßwěta. Wschě mózne pschihoty ßu sa to czinili. Po poruczności wjednika a kanzlera ma Němska hódnje a derje witacz a hospodowacz tutych hosczi. Tuż je tez evangelska zyrkej ßo sa to postarała, so tez ßyły evangelskich namakaja nabożne sastaranje a sdobom sa to, so ßo sesnaja se żiwjenjjom evangelskeje zyrkwje w Němskej.

W **Italskej** ßu pschihotowali „nabożne tydżenje sa mużskich.“ Do tuteho dżěła mjes mużskimi ßłuscha tez, so Bibliju czitaja. Sa tych, kiž maja we wójsku ßłużicz, ßu ßo wożebite „Biblijske aktiony“ sapoczale. Rěka wo tym: Bibliju czitacz je sa kóżdeho wojaka se żohnowanjom, hdyž ma pschi tym pola wojerskeho duchowneho prawe powuczenje. Wótzny kraj, ßwójba a zyrkej móża ſ tutych „Biblijskich aktionow“ měcz bohate żohnowanje; pschetoż husto bu hižo swěsczene, so buchu młodżi ludżo ſ czitanjom Biblije dospołnje pschetworjeni.

W **Schpanijskej** postupuje kschesczijanstwu njepschecżelna politika wyschnoscże. Wyschnoscz je wotstronika wschě katolske zyrkwinske schule. Wona je nětk tez sakasała wschě Boże ßłużby w khorownjach. k

„Czestni bjesbóżni. Swjaski bjesbóżnych ßrjedżneje Asiskeje mějachu konferenzu. Na njej rosßudżichu ßo sa nowy titul, kotryż tym spożcza, kotrychż chzeja wożebje poczescicz. A tutón titul rěka „czestny bjesbóżny“ — Ehrengottloser. — Woni jón tez hižo spożczichu, a to — kak mohło to hinak bycz! — tsjom kommunistam; mjes tutymi je Litwinow. Schtó budża czi dalschi, kotsiž budża tuteho poczescenja hódni namakani?

Se Sserbow a ſ daloka.

Do wożadow. Tydżenja ßmědżachmy do Delnjeho Wujesda póßłacz sbożopschecża ke k. duchownemu Adlerej, kotryż we Wrótßławju ßwoje druhe pruhowanje wobsta, dżenża scżelemy tajke do Rakez k. cand. theol. Rychtarjej, kiž ßwoje prěnje pruhowanje w Lipsku wobsta. To je swjeßelaze sa sakßku a pruśku Hornju Łużizu. Pschetoż we woběmaj pobrachuja hižo ßerbßzy duchowni. A nětk scże tydżenja czitali, so tez k. wyschschi farar Sarjeńk na wotpoczink póńdże. A hdyž nimo toho wěmy, so ßo tez hischcże druhe ßerbske farske městna wuprósdnja, je staroscz wo sastaranje naschich dwojorěczných wożadow ſ duchownymi, kiž móża wobej rěczi, wulka a wjeßele je czim wjetsche, hdyž saßo młodżi do dżěła sastupja. — Sdobom pak je w tym napominanje na nasch zyły ßerbski lud, ßo ßobustaracz sa to, so tu doscz ßerbskich bohoßłowzow. Starschej wobdarjeneho dżěsża to swjetscha ßamoj njemóżetaj smóżnicz, so hólz studuje. My mamy pak „Towarstwo pomozy sa studowazych Sserbow.“ Tuto pomha pschi studijach. T. r. pak: wono je poßrědnik pomozy. Pomoz dyrbi zyły lud pschinjesczi, kiž, pomhajo ßwojim studowazym, pomha ßam ßebi. „Towarstwo pomozy sa studowazych Sserbow“ pschijimuje stajnje dary sa tutón ßwój saměr. Mózesch tajke wotedacz k. drej. Zyżej w Sserbskim domje każ tez ßwojemu wożadnemu fararjej.

Hornjołużiski mißionski ßwjedżeń wuhotuje Sakske Hłowne Mißionske Towarstwo 20. septembra w Połcżnizy. S nim wopomni, każ hižo pißachmy, prěnjeho mißionara Ziegenbalga.

Sserbſki mißionſki ßwjedźeń wuhotuje nam Hodźijſka woßada po ßwojej kermuſchi, kotraž je ſapočžatk ſeptembra prěnja w naſchich woßadach — po Wósporkſkej.

S **Rakez.** K. ſtud. theol. Rychtař ſ Rakez je 25. junija w Lipſku ßwoje prěnje pruhowanje ſložił a wobſtał. Też my pſchejemy jemu wjele ſboża a ßo wjeßelimy, ſo je tu ſaßo ßerbſki kandidata bohoßłowſtwa, kiž móže ßobu do dźěła we naſchich dwojorěčžnych woßadach ſaſtupicź.

W **Barlinje** budże wuſtajenza „Deutſchland" mjenowana. Tam budże prěni króćź też Gutenbergowa Biblija wuſtajena. Tuta ßłuſcha do najwjetſchich drohotnoſczow němſkeho pißmowſtwa. Gutenberg narodźi ßo 1397 w **Mainzu** a ſemrě 1468 w ßwojim narodnym měſcze. Wón wunamaka cźiſchcź ſ pißmikami, kotrež ßo hodźa pſcheſtajecź, a cźiſchcźeſche hromadźe ſ Fuſtom w **Mainzu** bórſy po lěcźe 1450 prěnju Bibliju; tuta mějeſche 36 ryncžkow na ſtronje; bórſy po tym cźiſchcźe Bibliju ſe 42 ryncžkami na ſtronje. — Tuto wunamakanje cźiſchcźenja móżeſch mjenowacź pſchihot, kotrež Bóh ſpožczi do reformazije ſa reformaziju. Lutherowe ßłowa a rěcźe a ſpißy, woßebje też hižo jeho theſy ſ lěta 1517, njebychu mohłe ßo tak khwatniwje rosſchěricź a jeho zyłe ſkutkowanje ßo njeby mohło tak wuſkutkowacź, kaž to je, njeby-li móżno było, po Gutenbergowym waſchnju cźiſchcźecź. Do Gutenbergoweho cźaßa mějachu hižo cźiſchcź, ale jara wobcźežny dyrbjachu to, ſchtož chzychu cźiſchcźecź najprjedy do drjewjaneje tafle wurěſacź; hdyž bě to hotowe, pomaſachu ju ſ barbu a wocźiſchcźachu to, ſchtož bě do njeje wurěſane. Tuto waſchnje cźiſchcźecź ſnajachu Khineſojo hižo wokoło lěta 581 p. Khr. n. W Europje mějachu jo hakle po lěcźe 1200 w 13. lětſtotku. Khineſojo ßu něſchtožkuli wjele prjedy měli hacž ludy Europy, njeßu pak jo ſamóhli wudoſpołnicź a dale wutworicź a nałożowacź, kaž n. pſch. cźiſchcźenje. Woni ßu hižo w dawnym cźaßu pulver měli, njeßu jón pak ſa tźělenje wužiwali, ale ſa ſapalenje a něſchto podobne kaž nětkle wohnjoſtroj je. Woni ßu do Khryſtußoweho naroda też hižo porzelan měli. W Sakſkej namaka Böttcher hakle 1709 w Miſchnju porzelan, mjes tym ſo wokoło lěta 1313 mnich Berthold Schwarz ſa Europu pulver namaka a drje też hižo naprawy ſa tźělenje ſhotowi.

S **Abeßynſkeje.** Pſchi ſnutskownych wojowanjach, kotrež w Abeßynſkej wudyrchu, jako bě negus cźeknył, je też Hermannsburgſki mißionar Adolf Müller ßmjercź namakał. Wón ſchkitaſche dny dołho ſtaziju Bedelle, pſchecźiwo rubjazym cźrjódłam, ſo by ßwojim ßwójbnym ſmóžnił, cźeknycź. Żona a dźěći ßu też na dompucźu do Němſkeje duzy pſches Sudan. Na jenej ſ poßlednich njedźel ßu ſa ſanurjeneho mißionara na mißionſkej ſtaziji we hłownym měſcze Addis Abbeba poßlednje wopominanje měli.

Žně.

Hłóß: Wotucźcźe, tón hłóß waß woła.

Žně ßo ſaßo pſchibliżuja
A kraßne dary pokaſuja
Na polach, łukach, ſahrodach,
Rjane žně Bóh ſkicźa ſ nowoh'
Kajkichž wjele lět 'žno dołho
Njebě na tych naſchich honach.
Też lětßa widźimy,
Kak ty, o Božo, ßy
Wſchehomózny.
Kak nahle wſcho,
Hdyž ſcźopli ßo,
Je tola wſchudźom naroſtło.

Ty naſch Wótcźe, twoje dźěcźi
Tu ſeźiwiſch wſchě na tym ßwěcźi,
Ty ſeźiwiſch wſchě ſtworjenja,
Tebi hižo ſahe rano,
Hdyž cźłowjek ſpi 'ſchcźe w łožu ßnano,
Te ptacźki khwalbu ſpěwaja.
Haj kóžda wacźka cźe,
Kaž jeno ſamóže,
S dźakom khwali.
Tuž cźłowjecźe —
Ja proſchu cźe —
Khwal Boha ßobu woßebje.

Bibliſki pucźnik.

5. njedźela po ßwjatej Trojizy, 12. julija: Ja, tón Knjes, ßym cźe powołał ſ prawdoſczu, ſo by wotewrił ßlepych wocźi a jatych ſ jaſtwa wuwjedł a tych, kotſiž ßedźa po cźmi, ſ kłody. Jeſ. 42, 6. 7. — Ach, ſo by pomoz jatym ludam po twojim ßłowje pſchiſchła ſ Ziona! Tuž ſłamaj jaſtwo, kónz cźiń błudam, daj ſo ßo rosjaßni do wjecźora. Ach, rostorhń njebjo, pſchińdź, pſchińdź ſ pomozu, pſchińdź ſkoro, daj nam wěrnu ßwobodu. K. 216, 5. — 2. Kor. 5, 20. — Matth. 13, 44—46.

Pónjdźela, 13. julija: Hdyž mój duch w tyſchnoſczi je, dha ſnajeſch ty moju ſchcźežku. Pſalm 142, 4. — K. 699, 3. — Pſalm 115. — Jap. ſk. 14, 1—18.

Wutora, 14. julija: Ja ßym twój, wuſboż mje! Pſalm 119, 94. — K. 487. — 1. Sam. 4, 1—18. — Jap. ſk. 14, 19—28.

Ssrjeda, 15. julija: Wón wuwjedźe mje na ſchěroke; wón wutorźe mje, pſchetoż ja ßo jemu ſpodobach. Pſalm 18, 20. — K. 609, 5. — 1. Sam. 7, 2—17. — Jap. ſk. 15, 1—12.

Schtwórtk, 16. julija: Myßliſch ßebi ty, ſo budu ja pſchezo mjelczecź, ſo ßo mje tak niczo njebojiſch? Jeſ. 57, 11. — K. 9, 3. — 1. Sam. 8. — Jap. ſk. 15, 13—35.

Pjatk, 17. julija: Ty njedyrbiſch łžam wěricź, ſo by bjesbóżnemu pomhał a wopacżny ßwětk byk. 2. Mójſ. 23, 1. — K. 254, 5. — 1. Sam. 9, 1—13. — Jap. ſk. 15, 36—16, 5.

Ssobota, 18. julija: Wón bě tak ſaniczowany, ſo też wobliczo pſched nim pſchikrywachmy; tehodla njeßmy jeho kedźbowali. Jeſ. 53, 3. — K. 430, 6. — 1. Sam. 9, 24—27. — Pſalm 1.

Liſtowanje: Sa 6. po Tr.: T. w B. — Sa 7. po Tr.: R . . . a w B. — Sa 8. po Tr.: K. w Hr.

Serbske spěwarske

su na předań w Serbskej knihařni w Budyšinje

Samokwity redaktor farař Wyrgacź w Noßacźizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcźernje w Drjeźdźanach wot Hkownoje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny" w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu ßobotu a płacźi ſchtwórćetnje 108 pjenjeźkow.

Čišło 29

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Živnosć je,
Živa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Założił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 19. julija 1936 | Bautzen

6. njedźela po ßwjatej Trojizy.

1. knihi Mójj. 1, 27.

So Mójßaß wjazy bě hacž jeno wulki muž, jo bě woprawdźe muž Boži, to na jeniczkim ßłowje spósnajemy: „Bóh ßtwori człowjeka ßebi k podobnosczi, k podobnosczi na Boha ßtwori wón jeho". Schto to rěkasche, wjazy tyßaz lět do Khryßtußa a tak wo człowjekach a wo Bosy rěczjecź, to dyrbimy ßebi ſ tym wujaßnicź, so je Mójßaß ſakaſał ßwjeczata abo postawy pschibohow dźěłacź, mjes tym so póhanjo wschudźe w ßwojich wulkich abo małych templach ſ kamjenja abo ſłota abo ßlěbora abo kopora dźěłane ßwjeczata na woltarje ſtajachu, jara rjane w Romje, w Athenje atd. bóle na cźertow podobne w Indiſkej, w Afrizy atd.

So dyrbi człowjek na Boha podobny bycź, to je wot Mójßaßa wukhadźaza, wschemu póhanſtwu napschecźna wyßoka wucźba, kotruž je potom Khryßtuß dopjelnił.

Mójßaß pak njeje pißak, jo je Bóh człowjeka na Boha podobneho ßtworił. Człowjek dyrbi bóle a bóle k podobnosczi na Boha dozpicź, dyrbi roscź, ßo wudokonjowacź, a woprawdźe je w Božim ludu tójschto tajkich, na kotrychž mamy ſpodobanje kaž Bóh knjes ßam. Na wjele pschewodźenjach wěmy, kajkeho człowjeka trjebamy, kotrehož ßmy mjes ßobu měli, jara lubowali a cześczili, wot kotrehož niz jeno jeho domjazy, ale zyła wjeß abo zyłe měſto dobrotu a ſpěchowanje wužichu. Khryßtuß běſche mózny w tajkim lubym człowjeku, a kóždy wot tajkeho wuknje, je-li je tajki, kiž najprjedy wot Khryßtußa hnadu a ßwětło bjerje.

Hdyž pak na mnohosczi ludźi a ludow hladamy, widźimy njepschewidomnu wschelakosczi. Bójſke ßwětło ßo dźěli, nichtò mjes ludźimi ma połnosczi tuteho njebjeſkeho dara, ale kóždy ma někotre pruhi. Kaž do połneho Božeho ßłónczka njemóżemy hladacź bjes teho, ſo woßlepimy, ale mózne pruhi ßu nad nami połnje doßahazy dźěl ßwětliny, tak ma kóżdy dosczi hnady, dosczi darow, jeno ſo pak je dyrbi też nałożowacź.

Sajimawy je, na wschelakosczi ludow kedźbowacź. We kóżdym ludu wěſty počźink wuſtupuje, kotryž tam ßo wjele namaka. Tuž ßu pucźowarjo lud ſ ltdom pschirunali a ludy roſeſnacź ſpytali. Italſki lud, tak praja, dźiwa jara na dostojnosczi, franzowſki na pschiſtojnosczi a dwórliwosczi, jendźelſki na wužitne, němſki na pscheßwědczenje, ruſki na poßłuſchnosczi. Potajkim na zyłe je myßl wotměrjena, hacž też pod wschelakim myßlenjom a praschenjom. Ale wot kóżdeho luda możesch wuknycź. Hdyž wot wschitkich ludow wuknjesch, masch wucźerjow, kajkichž trjebasch.

Hdźež pak je ßwětło, tam je też ſczěn! W Italſkej hrosy ſtrach hordosczje, dostojnosczi je na wocźi ſczinjena, ſwonkowna, niz pschezo woprawdźita. W Franzowſkej je w dwórliwosczi lohzy hejchlerſtwo; rěcź diplomatow to pokaſuje, woßebje w ſwjaſku ludow, hdźež ßu jeno rjane ßłowa; ſchtož ßo ſtanje, je zyle hinasche, haj runje nawopak! W Jendźelſkej widźa wužitk woßebje też w zyrkwinſkej pobožnosczi, tak ſo je tam waſchnje, wo wěrje ani w domach ani w ſhormadźiſnach njerěcźecź, dokelž mohło hanjenje nastacź, mjes tym so w Božich ßłużbach czi rěcźa, kiž maja powołanje. Ale Jendźelczan pak jara ßwój wužitk pyta a ma pschißłowo, kotrež jebanje wótznemu krajej k lěpſchemu poruczi. Němz chze ßam wěricź kaž Luther, chze wſcho ßam mudrowacź a rosßudźicź, tak ſteji jara ſlě pod ſtrachom, jo ſe ßwojeje hłowy a ſe žanych knihow wjazy njewuknje, też niz ſ biblije, haj ani wot wulkich muži, kotrychž roſom a wěra na pschezo płaczi. Ruſki lud je w ßwojej poßłuſchnosczi pschewotwißny wot wodźerjow. Tak je w naſchim cźaßu jara ſbity, da ßebi wſchitku njeprawdosczi a ßurowosczi lubicź. So ßu jeho knjeżerjo takle pſche wſchu měru ßurowi, drje ſ teho pschińdźe, ſo poßłuſchnosczi žadacź jim mudrosczi rěka najwyſchſcha.

Ssmy spytowani, pohanski lud sa lěpschi wobhladacź hač kschesczijanske: japanski! Tam semrětych takle jara a wutrobnje czesczа, so wschitko pod jich woczemi a jim k spodobanju czinja. Tak tež žwojeho kěžora wschitzy tak czesczа, so njeje możno, so by schtó wot daloka móhł na najmjeńsche hanjenje myślicź. A tutón lud je kschesczijanskim myślam jara pschikhileny. To pak njerěka, so wěru do Khrystuža w połnej myšli pschijimuja.

Budźe Knjesowa zyrkej w naschim ludu wobstacź? Haj, hdyž wěra we wožadach móz ma, człowjekow k Božej podobnosczi posběhowacź. W hordym czažu hladaja rucze na kemscherjow, na jich dary k lěpschemu khudych, k natwarjenju noweho a lěpscheho ludoweho porjada a sboža. Ssmy-li hłožowali sa něschto, dyrbimy tež dawacź, woprowacź, wěricź, žo dowěricź. Jeno tak se sjednoczenymi mozami dale nad nusu dobudźemy, kotraž dawno hischcze njeje pschewinjena. Najhórscha nusa pak je njewěra w hordosczi, potajkim duchowna nusa. Pomhaj Bóh s nusy! Hamjeń.

Žně.

Hižo žmy wožrjedź žnjow! Hižo tydźenja wohladachmy duzy po Łužizy „pópy“ stejo! Kak to khwata!

Ale dźěła je wjele! Wjele Božeho žohnowanja bě w deschczach, kotrež w tydźenju po 4. njedźeli po Sswj. Trojizy pschińdźechu na nasche hona, kotrež běchu sdźěła jara lacžne po wokschewjenju. Piza, běrny, rěpa, wscho žo jedźesche po deschczu a nětk dźakowne lube rjane žně. Ale też wjele dźěła pschińdźe s tutymi deschczemi! Boże žita žu žo s dźěła jara lehnyłe! S tym nasta žnjenzarjam a žnjenzarkam wjele dźěła. Ale tuto dźěło lubi tola rjane žně. A hdyž žo ruzy žnjenzarjow a žnjenzarkow jenož gratu njepschimatej, ale žo też žwěru styknjetej do dźěła a po dźěle a sa blidom, da Bóh nasch Knjes nam też tute žně domoj khowacź. Kak dha bě pschi žynowych žnjach? Telko staroszow a telko skorženja najprjedy a — potom wscho wjele rjeńsche a wscho wjele lěpje hač žej myšlachu, hač žo nadźijachu.

A potom! Njedyrbja dha žnjenzarjo a njenzarki — a my wschitzy s nimi! — kóždy dźeń s nowym dźakowanjom sapoczecź a dźěłacź a kónczecź, dokelž je Bóh tón Knjes tak hnadny nam był? Schto wscho njeźłyschimi a njeczitamy tola se wschěch kónczin semje, wožebje s Ameriki! Kak žu tam žně a człowjekoju schkodowali s horzotu a žuchotu! A kak je druhdźe bylo! Njewjedra, sliwki, krupy, skóczki! Tuž dźakujmy žo Bohu wschědnje snowa, a dźakujmy žo jemu też s tym, so žo k njemu modlimy wschědnje s dźakowanjom, proschenjom, dobroproschenjom! Wón, nasch Bóh, je tola tón jedyn a jeniczki Bóh, a wón je tón, kotryž wichor, wětry wodźi a wschitke mróczele!

Wo kajkim dźakowanju žwědczi nasch wschědny dźeń a nasch njedźelski dźeń, kóždy po tym, sa czoż je nam daty!

Derje snaty „nan diakonišow“, farař Theodor Fliedner je s nashonjenja žwojeho žiwjenja k tomu pschischoł, pschezo sažo wusnacź: „Czim bóle žo dźakujesch, czim wjazy smějesch žo dźakowacź!“ Ale wón měješche też tu sažadu žiwjenja a bě žebi ju do žwojich knižkow sa kóždy dźeń sapisał: žo kóždy dźeń žo pruhujo praschecź: „Běch ja dźenża dźakowny?“

Tuž: njech žo nam njeminje žadyn dźeń bjes dźakowanja — a dozyła bjes modlenja a njedźela niz — bjes njedźele!

Domjaza nutrnosczь.

Domjaza nutrnosczь. Srudna jeje stawisna, srudna tehodla, dokelž to srudnje s kschesczijanstwom, s wěru, s pobožnosczu, s bohabojosczu w domach a žwójbach. Kschesczijan byczь rěka tola s Bohom byczь; s Bohom byczь rěka tola: też s Bohom rěczecź, t. r. žo modlicź. A kaž žo jenotliwy modli, tak dom, žwójba. Hdźež w kschesczijanskim domje domjaza nutrnosczь njeje, tam něschto pobrachuje — niz jeno tuta nutrnosczь, ale wjazy, wjazy! Tajki pobrach sawodźewacź, žo wurěczo na czaž, do kotrehož tajke něschto wjazy njeźłuscha, žo wurěczo na dźěło, kotrež dla njeje khwile — hdyž žo schtó pschi tym dopomni na naschich starych a jich wjele wjetsche dźěło a jich nutrnosczе, sblědnje wón nadźijomnje pschi tajkej wurěczi, žo stróžiwschi, a žo hańbuje! — haj, tajki pobrach sawodźewacź, žo wurěczo na dźěczi, kotrež njejžu nutrne, žo wurěczo na czeledź, kotraž moli, rěka wotkrywacź brachi, próšdnoty, žłabosczе, khorosczе.

Kschesczijanskaj mandźelskaj staj swěrowanaj psched Knjesowym woltarjom a pod žłowom Biblije: Ja a mój dom, mój chzemoj tomu Knjesej žłužicź. To bě jeju žlubjenje na žwjatym městnje. Mohłoj wonaj žebi swěricź prajicź, so do tuteho žłuženja njeźłuscha domjaza nutrnosczь? Hdyž pak žłuscha, czehodla ju potom nimataj w žwojim domje? Hdyž sa pschiczinu pytataj, namakataj mnoho, schtož je sa njeju a jeju dom a jeju žiwjenje jara nusne namakacź, so njeby žo wjazy hischcze shubiło — też Boże žohnowanje. Boże žohnowanje je tam, hdźež je Boże spodobanje. A Boże spodobanje . . . . .

Bjes dźiwa, so namołwjenja, napinanja, próstwy du psches wožady, sažo domjazu nutrnosczь měcź. A wone njejžu podarmo byłe. Swójby a domy žu njedostatk wotstronike a maja sažo žwoju domjazu nutrnosczь.

Wscho: „to njeje możno!“ kotrež žo hischcze tu a tam napschecźiwo stajeja, je tu jenož sa to, so by pschewinjene było. A to je możno!

Něchtón powěda se žwojeho nashonjenja tole:

Wón bě na žwojim pucźowanju do korczmy sastupił, so by tam pschenozował. Kaž bě swuczeny shromadźi wschěch w domje, so by s nimi wjeczornu nutrnosczь měł. Wón proschesche korczmarja, so by s modlitwu sapoczał. Tola tutón snapschecźiwi: „Ja njemóžu!“

„Wy dyrbicze!“ rjekny na to tamny.

„Ja njemóžu žo modlicź!“ wobkrucźi korczmar snowa.

„Tuž prajcze to žwojemu Sbóžnikej“, pohonjowasche sažo tamny.

Tuž žo korczmar sebra a sdychny: „Luby Sbóžniko! Ja njesamóžu žo modlicź. So bych jo tole mohł!“

„Derje!“ pschihłožowasche tamny. „Nětko scze snajmjeńscha sapoczał!“ a měješche po žwojim waschnju wjeczornu nutrnosczь. Wliw tuteje na korczmarja bě tak wulki, so wón nětk nutrnje Boha pytasche a se žwojim domom Bohu žłužeschе — też w domjazej nutrnosczi —.

S prózowanja, kschesczijanskemu domej sažo dacź, schtož jemu žłuscha, hdyž chze rysny kschesczijanski byczь, žo pische:

„Hdyž žo dźeń dźěła khila, pschiwaža žo dó jstwy wjeczorne žmerki, a w nich je mjelczenje wschěch tych wězow, kotrež nam wob dźeń žłužachu. My powědamy žebi hischcze wo dnju, kiž czeka, a wo dźěle, kotrež dokonjachmy, a też wo dźěle, kotrej nasajtra chzemy dokonjecź. Na tajkich wjeczorach pschińdźe rěcź žama wot žo na wězy, kotrež we hłubinje žiwjenja, czaža a wěczнosczе, a tute sapoczny k nam rěczecź. S bli-

ſkeje wěže cźepi dźewjecź a ſwoni Boži wjecźor. My poßłuchamy na hłoßy ſwonow. Wótſje a pohnuwajo wołaja tute naß, ſo by to, ſchtoż cźaß żiwjenja njeměrne w naß, ßo ſakótwiła we wěcźnoſcźi. Durje ßo wocźinja a cźrjódka dźěcźi pſchiběhnje nuts; ſchtyri to ßu. Khwatajzy ßo ſeßydaja na ßwoje měſtno . . . . My wſchitzy ßo ßydnjemy bliže hromadźe a rjeknjemy: „Modlmy ßo!“ Naſcha wjecźorna modlitma ma ſchěſcź ryncźkow. My ßo takle modlimy:
Nan: „Wjecźor je! Schto chze nam to“,
Macź: „Hdyż ſe ſwonom nam ſwoni ßo?“
Prěnje dźěcźo: „To: Każ tuteho dnja běh kónz ma“,
Druhe dźěcźo: „Sso kóncźa junu běh też naſchoh' żiwjenja!“
Tſecźe dźěcźo: „Tuż Ty, o Bożo, pſchihotuj mje ßam“,
Najmjeńſche dźěcźo: „So junu cźahny ſbóżny k njebjeßam.“
Wſchitzy: „Hamjeń!“

To ßu khutne ßłowa. A tola prajimy my je kóżdy wjecźor ſ radoſcźiwej myßlu, pſchetoż Bóh lubuje radoſcź. W kraßnoſcźi bu ßwět ſtworjeny, niz w boloſcźi. Duch měra, kiž je w tajkej modlitwje, da nam tu radoſcź ſaßo, kotruż je Bóh chzył; pſchetoż wón dowjedźe naß w nim dom tam, hdźež naſch ſałożk.“

To je pokaſka, kak w tutym domje je. Kak je w twojim domje nano, macźeŕ, hoſpoſa, hoſpodarjo?

Dodawk k wſchemu, ſchtoż tu prajene, njech je ſcźěhowazy podawk, kotryż ßo poda w Tirolſkich horach:

Pětr von Cornelius, kiž bu poſdźiſcho ßławny moleŕ, pucźowaſche jako mkodźenz ſ towaŕſchom pſches Tirolſku. Ras wjecźor ſaſtupiſchtaj do burſkeho ſtatoka, ſo byſchtaj tam pſchenozowałoj. Tam wobdźěliſchtaj ßo też, njech też trózku njewólnje, pſchi domjazej nutrnoſcźi pſchecźelniweho hoſpodarja. Prjedy hacź ßo lehnyſchtaj, ſtupi Cornelius hiſchcźe na drjewjany wobkhód, kotryż bě wokoło zyłeho doma; jeho wóczko radowaſche ßo, hladajo na wulkotnu hórſku krajinu dokoło-wokoło. Nadobo wußłyſcha w komorje pódla bura ßo wótſje modlicź. Jako na modlitwu kedźbowaſche, wußłyſcha, ſo ßo modleŕ też ſa ßwojeju hoſcźow modleſche a ſo proſcheſche, ſo chzył Bóh jeju myßl, kotraż po wſchěm ſdacźu hiſchcźe jara na ßwětne dźe, też na to wěcźne a na ſboże duſche ſkłożicź. To Corneliuża hłuboko hnu. Wot ßamßneho wokomika bě ßo w nim żiwy khutny nabożny ſajim, kotryż ſ liwom woſta ſa zyłe jeho żiwjenje. Jeho najwjetſche miſchtrſke dźěła pokaſuja nam podawki ſ bibliſkich ſtawiſnow, n. pſch. wobraz, kotryż molerjej wulku ßławu doby; wón pokaſuje apokalyptiſkich jěcharjow. —

„Modl ßo a dźi po Bożej ſcźeżzy,
Cźin ßwěru, ſchtoż ty cźinicź maſch;
Tak budźe ſboże w twojej khěżzy,
Ty Bożej hnady wużiwaſch.
Schtóż Bohu wſchón ßo dowěri,
Bóh teho nihdy njepuſchcźi.“

Njedźela.

Schtoż tu podamy, je ras żidowſki rabbinar powědał, napominajo, Boži dźeń ßwjecźicź. Jeho pſchirunanje płacźi runje tak ſa njedźelu. Njech ßebi jo kóżdy rospomina:

Něhdy běchu ßedmjo bratſja hromadźe żiwi. Scheſcźo khodźachu wſchědnje na dźěło, ßedmy woſtawaſche doma, staraſche ßo wo dom a jědź. Tak woſta to dźěło a bě rjenje tak. Tola ras ßwarjeſche jedyn ſ tych ſcheſcźoch ßedmeho bratra a rěkaſche jemu lěnik a próſdnik, ßebi żadajo, ſo by też wón ßobu na dźěło khodźił. Tamni bratſja dachu ßo narěcźecź, a tak dźěkaja wſchitzy ßedmjo wot ranja hacź do wjecźora. Tola kak njelube a njerjane bě, hdyż wjecźor domoj pſchińdźechu: żana ßwěża ſaßwěcźena, żana jědź pſchihoto wana, żana jſtwa wuredźena, żaneho pſchecźelneho poſtrowa! Dołho njetrajeſche, a ſpóſnachu, ſchto běchu ſworali, kak tórni běchu byli. Woſtajichu ßedmeho bratra ſaßo doma.

Po rabbinarjowych ßłowach wo ßabacźe mózemy też wo njedźeli prajicź, wſcho prawje ſroſumjejo: Tak je to też ſ njedźelu. Wona pſchinjeße tamnym dnjam tydźenja ßwětło, ſbożo, żohnowanje. Tehodła ważcźe ßebi njedźelu!

Njedźelu niz ßwjecźicź — je njedźak pſched Bohom. A nam ßo ſda, ſo je nam jara nuſne, ßo njedźakownoſcźe pſched Bohom, kotrejeż je tu wjele, wjele, trochu wſdacź. Bohu njeje trjeba naſcheje dźakownoſcźe; wón woſtanje bjes njeje Bóh a Knjes. Ale nam je trjeba naſcheje dźakownoſcźe pſched Bohom, ſo bychmy wobſtali a woſtali pſched nim — a tak też hewak! Hladajo na tutu wulku njedźakownoſcź kſcheſcźijanow pſched Bohom, kotraż ßo jewi w ßłowach a ſkutkach a darach, kotraż ßo jewi w dobrych a njedobrych cźaßach, kotraż ßo jewi wſchědnje a njedźelſki dźeń, kotraż ßo jewi w ßwójbnym domje a Bożim domje, pſchińdźe cźi pſchezo ſaßo do myßlow pſchißłowo, ſ naſhonjenja cźerpane, kotreż praji:

Boże mkyny mlěja pomałko,
mlěja pak cźim dróbniſcho!

Zyrkej a ſtat.

Sakſke ſakonſke zyrkwinſke kopjeno woſjewja w ßwojim 15. cźißle: Wobßadźicź je faŕſke měſtno w Khwacźizach, ßerbſke a němſke; ſamołwjenja maja ßo hacź do 31. julija 1936 pola Krajnozyrkwinſkeho hamta w Drjeźdźanach ſapodacź. — Hnydom pódla ſteji tam dalſche kużiſke faŕſke měſtno wupißane, też hacź do 31. julija t. l.: Korſyń.

Dźak ſa ſběrku Snutskowneho Mißionſtwa woſjewja ſakońſke kopjeno Němſkeje Evangelſkeje Zyrkwje w ßwojim 18. cźißle. Mjes druhim tam ſteji: „Ja wuprajam wſchěm, kotſiż ßu ßo ſ małym abo ſ wulkim darom k Snutskownemu Mißionſtwu wuſnali, wutrobny dźak. Woßebje ßłuſcha pak tutón mój dźak wſchěm tym mużſkim a żónſkim, wſchěm tym młodym hólzam a holzam, kotſiż ßu ßo w domach a na haßach ßami do ßłużby tuteje ſběrki ſtajili.“ — Pſchi tym móże pak tola tomu abo tamnemu praſchenje pſchińcź: „Daruja doſcź? Darich ja wjele? Darich ja mało? Snutskowne Mißionſtwo to bě, kotreż ßo ſe ßwojej jeniczkej tulětnej ſběrku wo durje a wo wutrobu kłapaſche!“ — Tola: Kóżdy wě, ſo móże kóżdy cźaß pola ßwojeho fararja dar kſcheſcźijanſkeje luboſcźe ſa tutón kſcheſcźijanſki ſkutk luboſcźe wotedacź.

„Wubjerk Němſkeje Evangelſkeje Zyrkwje“ je nětk też, każ zyłe wulke a ważne zyrkwinſke dźěło żónſkich a ſa żónſke — Frauenwerk —, zyłe wulke a ważne zyrkwinſke dźěło mużſkich a ſa mużſkich — Männerwerk —, do ßwojeho woßebiteho dohladowanja a ſaſtaranja wſak. Tuto dźěło wopſchijima wſcho zyrkwinſke dźěło mużſkich a ſa mużſkich a mjes mużſkimi, kotreż ßo ſtawa we woßadach każ dozyła w zyrkwi. So tuto dźěło nuſne a trěbne je ſa woßadu a zyrkej, ſa ßwójbu a lud, ſchtó to njeby chzył pſchidacź? Sa zyłu Němſku powołany wjednik tuteho dźěła woſjewja woſjewjenje, w kotrymż wſchědy mużſkich dopomina na pſchißłuſchnoſcźe, kotreż maja ſa wukubłanje dźěcźi. „Tu widźi“, tak piſche wón „naſch ſkutk — „Evangeliſches Männerwerk“ — ßwój roßudny nadawk. Samołwjenje ſa to, ſchto ſ dźěcźimi, ma pſchedewſchěm nan. Nanowy hamt je, hladacź ſa tym, ſo bywaja dźěcźi wukubłane w pózcźiwoſcźi a napominanju k temu Knjeſej; nanowa ſtaroſcź njeje jenoż ta wo wſchědny khlěb ale też ta, je ſaſta-

racz ſ najlěpſchim, ſchtoż móże dacz: ſ kraßnym darom evangelija. Tajke kſcheſczijanſke wukublanje dźěſcza a młodźiny we ßwójbje a w měrje ßwójbneho doma pſchinjeßy płody ſa ſtat a zyrkej. Tak napołożu ja ßwědomnju wſchěch mużſkich naſcheho ſkutka to khutne napominanje, ſe wſchej ßwěru a ſ wěrjazym dowěrjenjom ßwojich ßynow a ßwoje dźowki tak wocźahnycz, ſo bychu w bohabojoſczi a we wěrnym kſcheſczijanſtwje żiwy byli.“

Se Sserbow a ſ daloka.

— S **Michalſkeje woßady w Budyſchinje.** Fararjej Tiſcherej pſchi Michalſkej zyrkwi je zyrkwinſka wyſchnoſcz dowoliła, ſo na Michała na wotpoczink dźe, dokelż ßu jeho ßłużbne lěta dopjelnjene. Na jeho měſtno je zyrkwinſke ſaſtupjerſtwo jenohłóßnje fararja Kaplerja, kotryż je hižo wot lěta 1927 pſchi Michalſkej zyrkwi ſkutkował, wuſwoliło. Farař Tiſcher je wot 17. hodownika 1899 hacz do 1. winowza 1926 ſ łapłanom a wot 1. winowza 1926 ßem ſ fararjom był, tak ſo je ßwoje zyłe duchowne ſaſtojnſtwo pſchi jenej zyrkwi wukonjał. Dokelż ma 4 bratrow a 2 ßotſje w Drjeżdżanach a też rowy ßwojich wótzow tam, chże do Drjeżdżan cźahnycz.

Do Zeitza pſchijědu po olympiſkich hrach Lutherowi potomnizy, ſo bychu ßebi tam ßwójbny dźeń wuhotowali. Tuto měſto je wolene, dokelż je jich Zeitzſkich Lutherowych potomnikow najwjaz, a cźaß po olympiſkich hrach je wuſwoleny, dokelż tak někotry we wukraju żydlazy tutu woßebitu ſkładnoſcz wużije, domiſnu wopytacz, a tak też Lutherowi potomnizy, kotſiż ßu też do wſchelakich krajow ſemje rospróſchene. 15. a 16. auguſta chżeja ßo tam ſeńcz.

Bethel, měſto luboſcże, je drje wſchěm ſnaty a runje tak mjeno Bodelſchwingh, kotreż je ſ nim na pſchezo ſjednocżene. So je Bethel měſto luboſcże, ſa to dźenß jenoż dwě liczbje. Bethel ma w tu khwilu 4661 khorych w ßwojich domach a wobdawa jich i kſcheſczańſkej luboſczu. A to druhe: Hacz ßem je jich něhdże 15 000 epileptiſkich w Bethelu wukhow namakało; wulki dźěl tutych wbohich je mohł wuſtrowjeny tuto měſto luboſcże ſaßo wopuſchczicz. Njeſabudźmy to a njeſabudźemy dozyła Snutskowne Mißionſtwo a jeho ſkutki luboſcże!

S **Awſtriſkeje.** Ważne woſjewjenje wo wucżinjenju mjes Němſkej a Awſtriſkej ßmy ßłyſcheli abo cżitali. Wobaj krajej chżetaj po dobrym a pſchecżelnym wobkhadźecz. Pſchi tym, a dokelż je też hewak wſchelakeho wo Awſtriſkej ßłyſchecz było, ßo tón abo tamny praſcha: Kelko je tam Evangelſkich? Na tuto praſchenje móżemy tu dokładnje wotmołwicz: Kónz lěta 1935 mějeſche Awſtriſka nimale 7 000 000 wobydleri. Mjes tutymi bě jich 316 000 Evangelſkich. To je, hladajo do ſtawiſnow Evangelſkich w Awſtriſkej, nahladna liczba, kotraż ßwědczi wo ßwěrje a luboſczi a woporniwoſczi k evangelſkej zyrkwi. Evangelſzy maja tam 125 farſkich woßadow; najwjazy ſ tutych ma nimo woßady też hiſchcże wſchelake přědarſke ſtazije. Najwjazy woßadow nadeńdźeſch tam w krajinje, kotruż „Burgenland“ mjenuja, mjenujzy 29. Najwjazy Evangelſkich bydli we hłownym měſcże Winje, 120 000. Po duſchach je po Winje najßylniſcha Styrſka; ma 45 000 evangelſkich. W lěcże 1935 pſcheſtupi k evangelſkej zyrkwi 8 629 woßobow, ſ nich2 173 w Styrſkej, w Salzburgſkej 404. Saſtaranje tutych evangelſkich cżini tam evangelſkej zyrkwi wjele ſtaroſczow a prózy, woßebje też roswucżowanje dźěczi a młodźiny; ßu tola woßady a wßy jara rosleżane a jenotliwe ſtawy huſto doſcz jara rospróſchene. S teho pak, ſo tam liczba evangelſkich naſtajnje pſchiběra, ſo tam pſchezo hiſchcże k evangelſkej zyrkwi hiſchcże pſcheſtupuja, ſpóſnawamy, ſo je tam dobre evangelſke żiwjenje.

Do Indiſkeje chżeja k lětu jěcz ſaſtupjerjo kſcheſczijanſkich młodych mużſkich na ßwoju ßwětowu konferenzu. Tam ſetkaja ßo kſcheſczańſzy młodźi mużzy ſe wſchěch krajow a ludow ſemje. S Europy chżeja tam 60 jěcz. Nichtó njepraj, ſo je to pſche mało, ale wopomń dalokoſcz pucża. Woßebje budża tam wěſo rańſche kraje ſaſtupjene, woßebje Indiſka, Khina, Japańſka a też Južna Amerika, w kotrejż je ßo tute hibanje woßebje w poßlednich lětach roſcheřiło. Njeważmy ßebi tutón ſjěſd pſche mało. Wón tola pokaſuje, każ ßłowo Khryſtußowe ſkutkowanje po zyłej ſemi, a woßebje, kak ßo młodźi mużzy ſaſtaja ſa Jeſußowe kraleſtwo we wſchěch ludach. Wuſnam tuteho ſjěſda je, ſo ßo tam prěni krócz w tajkej měrje kſcheſczijanſzy młodźi mużzy ſtareho ßwěta ſetkaja ſ towarſchemi rańſchich krajow a noweho ßwěta. A ſa kóżdeho młodeho kſcheſczijanſkeho mużſkeho dyrbjał to pohon bycz, tehotunja ßwoje mozy ſaſtajicz ſa Khryſtuża a jeho kraleſtwo tu pola naß każ na zyłej ſemi.

Bibliſki pucznik.

6. njedźela po ßwjatej Trojizy, 19. julija: My ßmy nětk wſchitzy tudy pſched Bożim wobliczom, ſo bychmy ßłyſcheli wſchitko, ſchtoż tebi wot Boha je roskajane. Jap. ſk. 10, 33. — Rěcz, ja poßłuchacz chzu rady, ſo, ſchtoż chzeſch, ßo dokonja. Wotſtroń, ſchtoż mje myli, ſ hnady, hdyż hłóß ßłyſchu żiwjenja. Ssycz mje ſ khlěbom njebjeſkim, ſ měrom, ßwojim najwyſchſchim. K. 238, 6. — 2. Kor. 5, 17. — Math. 5. 44 hacz 48.

Póndźela, 20. julija: Khłoſtaj mje, Knjeże, tola pak po hnadźi a niz we ßwojim hněwje, ſo by mje njeſahubił. Jer. 10, 24. — K. 698, 3. 4. — Pſalm 116. — Jap. ſk. 16, 6—24.

Wutora, 21. julija: Prawo dyrbi wſchak prawo woſtacz, a temu budża wſchitke ßwěrne wutroby pſchipadnycz. Pſalm 94, 15. — K. 452, 2. — 1. Sam. 10, 1—16. — Jap. ſk. 16, 25—40.

Ssrjeda, 22. julija: Bożo, twój ſtoł woſtanje pſchezo a wěczńje; tón ſzeptań twojeho kraleſtwa je runy ſzeptań. Pſalm 45, 7. — K. 796, 7. — 1. Sam. 10,17—27. — Jap. ſk. 17, 1—15.

Schtwórtk, 23. julija: Niz je waß tón Knjes ßebi wſak a waß wuſwolił, ſo by waß wjazy było hdyżli wſchitkich druhich ludow; pſchetoż waß je najmjenje mjes ſchitkimi ludami; ale ſo wón waß lubował je. 5. Mójſ. 7, 7. 8. — K. 199. — 1. Sam. 11. — Jap. ſk. 17, 16—34.

Pjatk, 24. julija: Hda wobtwjerdź nětk, Knjeże, Bożo, to ßłowo do wěczńoſcze, kotreż wo twojim wotroczku a wo jeho khěži rěczał ßy; a czíń, każ rěczał ßy. 2. Sam. 7, 25. — K. 508, 4. — 1. Sam. 12, 1—12. — Jap. ſk. 18, 1—17.

Ssobota, 25. julija: Wón dowěri ßo temu Knjeſej, wón dżerżeſche ßo teho Knjeſa a njewobroczi ßo wot njeho, . . . a tón Knjes bě ſ nim. 2. Kral. 18, 5. 6. 7. — Schtóż na Boha ßo ſałoży, tón na pěſk żadyn njetwari. K. 704, 1. — 1. Sam. 12, 13—25. — Jeſ. 62, 6—12.

Liſtowanje. Sa 7. p. Tr.: R . . . a w B. — Sa 8. p. Tr.: K. w H. — Sa 9. p. Tr.: W . . . . r w H.

Samoſtwity redaktor farař Wyrgacz w Roßacźizach (Roſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczńoſczi krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſczernje w Drjeżdżanach wot Hłownеje ßerbſkeje přědarſkeje konferenzy. — Cżiſchcz „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadża kóżdu ßobotu a płacźi ſchtwórcżetnje 108 pjenjeżkow.

Čišło 30

Pomhaj Bóh!

Letnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swój bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Živnosć je,
Živa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyšchinje | 26. julija 1936 | Bautzen

7. njedźela po Swjatej Trojizy.

Sćenje św. Marka 8, 1. 2:

W tych samych dnjach, jako wulki lud tam běšche a njemějachu ničžo k jěsć, sawoła Jesuš swojich wučžobnikow k sebi a dźešche k nim: mi je žel toho luda.

S tuteho sćenja spóznajemy, so chze tón Knjes też w nusy naščeho swonkowneho žiwjenja pomhać. Wjele luda běšche na tši dny pola njeho sawostało, na tši dny su na skowo s jeho rta poslúchali, na tši dny su na to sapomnili so sa samych sebje staracź. S teho je nusa nastała, na jěsć pobrachuje sa tute tyšazy; někotrym strach hrosy, so bychu sawutlili. To Jesušej k wutrobje dźe, k kjeho sbóžnikowej wutrobje; tuž dźešche: mi je žel teho luda. Na druhim měsce sćenik praji: jako ludźi wuhlada, běšche jemu žel tych samych, pschetož woni běchu sawutleni a roshonjeni jako wowzy, kiž pastyrja nimaju. Kaž je jemu hewak žel duchowneje nusy luda, tak tu jeho swonkowneje nusy. Haj, Knjes so smiluje na swonkownej nusy cžlowjekow, ale najbóle hischcze na duchownej nusy; tohodla je na tši dny jako jich duschepastyr jim skužił.

We wschitkich cžasach su postanyli, kotsiž chcychu swět polěpschecź a njedostatki swonkowneho žiwjenja wotstronicź. Woni so lěkarjam runaju, kotsiž chcedźa swonkowne sjewjenja khorosćze wotstronicź, pschicžinu khorosćze pak njesběhaju; to je bjes wuspěcha a bjes wužitka, tohodla njejsu so też prózowanja swětpolěpschowarjow poradźike. Bóh wjedźe cžlowjekow po swojim pucžu wot snutskowneho do swonkowneho, žadyn druhi pucź njeje. Tak njeje nasch Knjes najprjedy ludźi nasyćił a je potom jim njebjeske kralestwo pschipowědał, ale pschipowědanje njebjeskeho kralestwa běšche to prěnje. Njeje wón prajił: pytajcze najprjedy Boże kralestwo a jeho prawdosću, a wam to druhe wschitko budze pschijate? Tak je wón najprjedy na snutskownym žiwjenju cžlowjekow dźěłał, potom je so też staral a je pomhał sa swonkowne žiwjenje. Tuž wuprošmy sebi wot njeho niz jenož pomoz w swojej tyschnosći, ale wopominajmy, so chze nam něschto lěpscheho dać. Hdyž smy khori, prajmy sebi: tši dny je tón Knjes ludej Boże kralestwo pschipowědał a tym, kotsiž tak dołho pschi nim sawostachu, je potom jěsć dał w swojim cžasu; tuž chzu też ja na to poslúchać, schtož chze mi tón Knjes w cžichich dnjach a nozach prajicź wo sachodnosći swěta a jeho lóschta a wo měrje dusche w Bosy; hdyž potom wuknu rjec, kaž je prawótz Jakub prajił: ja sym Boha wot wobliča k wobliču widźał a moja dusscha je wumožena, potom je drje też Knjesowa dobra a hnadna wola, so bych so wustrowił sa cžasne žiwjenje. A hdyž smy w starosćach žiwnosće, sebi prajimy: to je nam wužitne, to su swjatši, s kotrymiž nasch Knjesowa ruka dźerži k naschemu sbožu; swoju staroscź na njeho cžišnjemy, a wón so sa nasch stara a nam s nusy pomha.

Kedźbujmy pak też na to, kak tón Knjes pomha. Na wschědne waschnje žaneje pomozy njeběsche, to nam wučžomnikowe praschenje pokaže: hdźe khleba wosmjemy tudy w pusćžinje, so bychmy jich nasyćili? Woni sebi žaneje žiweje rady njewědźachu. Hdźež pak je cžlowjeska mudrosć na kónzu, tam so Bóh Knjes sjewi na njewschědne waschnje a s wulkim dźiwom pomha. Ponižny tutón dźiw potaji. Židźi sebi druhi ras wot njeho žadachu, so by jim Boži khleb s njebjes dele wobradźił, kaž běsche něhdy w Mójsasowym cžasu Bóh Knjes manna s njebjes padacź dał. Ale wón tajki widźomny dźiw sapiwa. Dar, kotryž tyšazam wobradźi, tomu jara snadnemu składej pschisamknje, kotryž jeho wučžomnizy namakaju: sydom pokrutow khleba a něschto rybiczkow. Sbytkne kruschki pak njesmědźa sapiwacź. Njemózachu sebi wučžomnizy myslicź: cžohodla dyrbimy sebi hakle prózu cžinicź, sbytkne kruschki nasběracź, hdyž wschak Knjesa pschi

ßebi mamy, kiž je tak mózny, naß dwanacźoch naßyczićź, kaž je tych schtyri tyßazow naßyczik? Ale to by rěkało, teho Knjesa spytowacź.

Na rune waschnje Knjes dale tym ßwojim pomha. Ale jeho pomoz ßo njepokaže tak, so pschi tym dwanacźe legionow jandźelow to do ßwěta trubi. Jenoź wucźomnizy mějachu něhdy a maja nětk wocźi sa spodźiwnu Knjesowu pomoz, mjenujzy wocźi wěry. Hamjeń.

Woßadam.

Zyrkwinski wubjerk Němskeje Evangelskeje Zyrkwje je woßebite wosjewjenje wojjewił, s kotrymž chze wón woßebite ßłowo woßadam doprajicź. Wono rěka:

„Němski zyrkwinski wubjerk ma sa ßwoju pschißłuschnoscź, po 4. artiklu wustawy Němskeje Evangelskeje Zyrkwje na tym strażowacź, so ßo wěra do Jesom Khrysta, ßwěta Sbóžnika, Wumóžnika wot hrěcha a winy njekaju. Wěra pokhadźa s prědowanja; prědowanje sakłožuje ßo na wěčne ßłowo Boże, wjeßołu powěsćź wo Jesußu Khrystußu, kotraž je nam w Swjatym Pißmje wobßwědčena. Martin Luther je naß wucźił: „... so bychmy prědowanje a jeho ßłowo njesazpiwali ale jo sa ßwjate měli, radźi ßłyscheli a wuknyli.“ Tute ßłowa s naschich wusnawarskich pißmow płacźa też dźenża a pokasuja pucź.

„Prědowanje a jeho ßłowo njesazpiwali“. Tuto napominanje nimaja husto doscź sa khutne. Namakasch w nowinach a cźaßopißach, kotrež jich wjele cźita, wuprajenja, kotrež naschu wěru do Boha a Wótza Jesom Khrysta sazpiwaja, Stary Sakoń do błóta teptaja a wuhanjeja, japoschtoła Pawoła, najwjetscheho wucźomnika Jesußoweho, jako židowskeho rabbinarja a politiskeho revoluzionara wußměschuja, ßo ßamo njeboja, Jesußowe ßłowa njewużitnje wużiwacź. My njedamy ßo s tym samyßlicź; my chzemy pak jako woßady, fararjo a zyrkwinske wjedniſtwo hromadźe stacź pschecźiwo tajkim nadpadam na naschu wěru. Też schtóź ßo w Němskej ke kschescźijanskej wěrje njewusnawa, dyrbjał cźeścźowacź a ważicź tu Bibliju, kotruž je nam Martin Luther pschenèmcźił. My jako tukhwilne wjedniſtwo Němskeje Evangelskeje Zyrkwje njewoßłabnjemy, wustupowacź sa prawo sjawneho wobaranja pschecźiwo tajkim nadběham, hdyžkuli a hdźežkuli to móżno. A hdyž ßo pschi tym na Rosenbergowy „Mythus“ powołaja, chzemy my na to pokasowacź, so ßu po hamtiskich wosjewjenjach tute knihi privatne dźełko, kotrež njemóże tam płacźaze bycź, hdźež ßo wo wěru jedna.

K tomu něschto dalscheho: Cźitacź a ßłyschecź Boże ßłowo, k tomu ßłuscha cźaß, kóždy dźeń, woßebje pak njedźelu. Kak ma ßo pak to s naschej njedźelu? Wschudźe w městach a na wßy je wjele składnoscźe, Bożu ßłużbu ßobußwjecźicź. Jenoź so ßmy my swólniwi, Boże ßłowo ßłyschecź! To płacźi też sa naschich hólzow a sa nasche holzy, sa naschich mużskich a sa nasche żónske w formazijach a sjednoczenstwach. Ssu ßo jara na to swucźili, wużicź niedźelske dopołdnje sa cźahi, wobhladowanja, wuwucźowanja abo wuradźowanja, s najmjeńscha sa pschicźehnjenje. „Dajcźe kěžorej, schtoż je kěžorowe, a Bohu, schtoż je Boże!“ je nasch Sbóžnik prajił. „Schto pomha cźłowjekej, hdy by wón runje zyły ßwět dobył a pak na ßwojej duschi schkodował?“ My njenusujemy nikoho do naschich Božich ßłużbow, my pak ßo też nochzemy sjawnje abo potajnje nusowacź dacź, wuwostacź wot Božich ßłużbow. Sastupjeŕ wjedniſa je 13. oktobra 1933 woßebje wuprajił: „Nucźenje ßwědomja njeßmě bycź“. We wucźinjenju němskeho ministra sa wukubłanje a němskeho wjedniſa młodźiny wot 7. junija 1934 rěka: „Njedźela młodźiny ßłuscha saßadnje starschiſkemu domej a ßwójbje. Wuhotowanja schule a němskeho wjedniſtwa młodźiny (HJ-Bewegung) maja ßo tohodla saßadnje sa wschědny dźeń postajicź.“ My ßmy swólniwi, ßo s wami sa to sastajicź, so mamy njedźelu w Němskej jako ßwjaty dźeń. Tohodla dyrbimy żadacź poležkowaze pschiswolenje dowola sa Boże ßłużby.

Sslyschenje Bożeho ßłowa trjeba skóncźnje „wuknjenja“, so by żiwa wěra rostła a srawiła. Tu wobrocźamy ßo najprjedy na nanow, macźerje, kmótrow a kmótry; pschetoż tucźi ßu na dnju kschcźeńzy psched Bożim wobliczom ßlubili, dźěcźi we wěrje do Jesußa Khrystußa wukubłacź. Tohodla ßo woni s zyłej mozu sastaja sa sdźerżenje tajkich sarjadowanjow, kotrež ßłuża evangelskemu wukubłanju. Do nich ßłuscheja evangelske sahrody sa dźěcźi, kotrež maja sarunacź a wudospołnicź ßwójbne wukubłanje. Tu nimamy nanihdy rěcźecź wo „wotstronjenju konfesionow“ — „Entkonfessionalisierung“. Pschetoż je ßwójby wotstronicź konfesiony, rěka s luda wotstronicź kschescźijanstwo.

My chzemy też na nabożne roswucźowanje naschich dźěcźi kedźbowacź! Wono je njeprawo, hdyž ßo hodźiny sa nabożinu sa něschto druhe wużiwaja hacź sa to, so ßo dźěcźi s Bibliju sesnaja. Ale pak też druhe hodźiny, kaž sa němske, sa stawisny a sa biologiju — to je wucźba wo żiwjenju — njeßmědźa niczicź to, schtoż nabożne roswucźowanje a kschescźijanski starschiski dom twaritej.

Dopomhajcźe ßwojim dźěcźom w lětach wuwicźa a roscźenja k tomu, so bychu ßo snutskownje swjasali s Božim ßłowom a ßo w ßwojej wěrje jaßnje rosßudźili. Nichtó njepschidaj, so evangelskich hólzow a evangelske holzy nusuja, „němskowěrne“ — „deutschgläubige“ — spěwy a rěcźne khóry wuknycź! To by rěkało, Jesußa Khrystußa sapręcź.

Evangelske skutkowanje mjes a sa młodźinu je dźenża tak nusne kaž hdy. Zyrkej je naschej młodźinje póßelstwo wo Jesußu Khrystußu winojta. Tuto dźełko je jej też němske wjedniſtwo młodźiny wurasnje pschipósnało. Tohodla spěchujcźe evangelske dźełko mjes a sa młodźinu!

Też młodźina w ratarskim lěcźe a w dźěkawej ßłużbje, w lěhwje a na wucźowańskim hrodźe ma prawo na ßłużbu nascheje zyrkwje. Hdyž je młody cźłowjek dołho bjes blidowych paczerjow, bjes Bożeje ßłużby a bjes Bibliskeje hodźiny żiwy, njeniczi ßo jenoź kschescźijanske dobre waschnje a njehacźi ßo jenoź młodostne roscźenje a sranjenje, ale też Boża kaśń ßo sazpiwa. Tohodla żadamy ßebi duschepastyrske sastaranje młodźiny w ratarskim lěcźe a w dźěkawej ßłużbje, w lěhwje a na wukubłańskim hrodźe.

Tajke zyrkwinske dźełko je nusne nascheho a naschich dźěcźi pschichoda dla, nascheje zyrkwje a nascheho luda dla. My cźujemy ßo na nju swjasani, dokelž je Bóh ju nam porucził. „Wy scźe ßwětło ßwěta. Město, kiž na horje leži, njemóże potajene bycź.“

W tym je sa naß wschěch pschißłuschnoscź: „Żadyn, kotryž ßwojej ruzy k płuhej pschikoži a wohlada ßo nasady, njeje derje pschihotowany ke kralestwu Bożemu.“

W Barlinje, 10. julija 1936.

Němski zyrkwinski wubjerk
D. Zoellner.

Dwě muri.

Widźach dwě muri, jenu wyschschu, druhu nižschu. Wobě mje k ßebi cźehnjeschtej, mje sajimowaschtej. Wuska haßka muri dźělesche, haßka, niz twjerda kamjentna ale mjehka ßelena. Po njej dźěch mjes murjomaj a stupach kaž po mjehkim mósche. Mi k nohomaj pak stejachu pyschne kwětki wschelakich druźin; wone mi napschecźo kiwachu a ke mni horje shladujo ßo praschachu:

„Haj, njejßmy my pyschne? My chzemy Tebje rad swjeßelicź! Spodobamy ßo Tebi?“

„Ow haj, ßo mi jara, jara spodobacźe! Bych waß najradscho wschě wobßedźała a sa ßwoje měła. Tola njech ßo druźy ludźo też nad wami swjeßela!“

Najwjetschi sajim mějach pak sa muri, kiž běschtej s módrobarbnymi hwězkami debjenej; pschipódla hischcźe se wschelakimi druhimi pißanymi kwětkami. Muri ßo w jaßnym ßlónczku błyschcźeschtej a dychaschtej mjehki dym a zunju wón: „Schtó bě tón wulki twarski mischtr, kiž je jej twarił?“ Tale myßliczka ßo we mni hibasche. Je jeju natwarił s tyßaz a tyßaz stwjelzow, wschě w jenajkej formje, dołhe schwižne; i łohka wone połne kłoßy na wjerschku njeßu. A kóżda kłóska telko sornjatkow, kiž nam Boži khlěb wobradźa! Sornjatka też saßo jene kaž druhe, kumschtnje do kłóski saßadźene!

Takle myßlicź njepotrjebach dołho, wětsiczk mi pschischumi: „Hladaj wokoło ßo!“ Muri ke mni nygaschtej: „Poßłuchaj, kak muschki wulkeho mischtra khwala, kak jemu hraja a syncźa! Kak schkowroncźk spěwajo ßo k tutomu mischtrej bliži! Wobkedźbuj, telko kaczkow běha pilnje a njeprózdnje, ßo spodobacź tutemu wulkemu mischtrej, kiž je pschezo mjes nimi! Hladaj na ßo, kak ßo hibasch, kak hladasch a kak ßo wjeßelisch. Masch ßwobodnu myßliczku! S njej pscheleczisch cźaßy a rumnoscźe w krótkej khwili! Njetrjebasch k tomu żaneho mosta abo druheje pschiprawy! Hladaj na płódne pola, na kraßne sahrodki! Runjeż je ßwoje njemjenujesch, něschto tola też na nich masch: widźisch jich pychi runje tak kaž jich wobßedźeŕ ßam!“

Haj, tak mamy na wschěm, schtoż wokoło ßo widźimy, podźěl! — Dźenża ßnano nětko tam hižo koßa ßwój syncźazy spěw spěwa, doniż ßo poßlednja kłóska pod njej ponižnje njeskili! — — Ł.

S Mißionstwa.

Kak mißionstwo, ßwěru dopjelnjo Knjesowu mißionsku pschikasnju, dźěła a postupuje, sa to je ßwědk też kraj Sudan.

Sudan je dźěl Afriki, a to snutskowneje Afriki mjes puscźinu Sahara a aequatorom. A kak wulki je tutón kraj? Něhdźe tak wulki kaž Europa. Ale wobydleri je tam wo wjele mjenje. Něhdźe 30 000 000.

Psched 33 lětami njebě tam hischcźe żaneje mißionskeje stazije. Dźenża je jich tam 180 stazijow, a 672 mißionarow tam skutkuje. 21 wschelakich mißionskich towarstwow dźěli ßo do tuteho wulkeho dźěła w tutym hobrskim kraju. Żane njepschińdźe pschi tym druhemu prěki, dokelž ma kóżde ßwoje woßebite polo a dźěło.

Tute liczby nam pokaża, kelko ßo dźěła na polu mißionstwa, ale pak też, kak wulke a hobrske te pola póhanskeho ßweta ßu, na kotreż naschi mißionarojo, nasche ßotry, nascht lěkarjo a nasche lěkarki du, pschipowědacź se ßłowom a skutkom, schtoż je nam nasch Knjes pschikasał.

Dwě maczeri.

Pschedstajcźe ßebi jstwiczku na wßy. Deski schpundowanja ßu schěroke a mjes nimi schkakoby, do kotrychž ßo hromadźi proch. Tajke schpundowanje dyrbi ßo mycź a se schczětku a mydłom rjedźicź, so by było běłe. A potom jo poßypaju s běłym drobnym pěskom, so by ßo hnydom saßo njewomasało. Na wßach njeje waschnje, so bychu s pschestrjeńzami schpundowanje pokrywali, kaž w městach. A cźim bělsche je schpundowanje, cźim wjetscha je khwalba hospody.

W kuczíku na prawo widźicźe małe łožo. To je łóżko makeje holczíczki. A maczerka dźerži ßwoju holczíczku a powěda ji, kak Knjes Jesuß ßo stara ßamo wo kurjatka, kotreż běsche runje pata k jědźi sawolała. Na wßy dadźa patu ßydacź na jejach wó jstwje, so njebychu ßo jeja sasymnike, hdyż ßo pata dźe najěcź. A też potom w kuchinje dadźa kurjatkam běhacź, so bychu byle w cźoplem a lěpje rostke. Pata ßo stara wo ßwoje kurjatka. A kóżda maczerka ßo stara wo ßwoje dźěcźatka. Wschak je też druhdy ßwoje kurjatka mjenuje.

Knjes Jesuß dawa kokoschki a kurjatka sa pschikład, hdyż praji: „Jerusalemje, Jerusalemje... kelko krócź ßym chzył shromadźicź twoje dźěcźi, tak kaž kokosch shromadźuje ßwoje kurjatka pod ßwojej kschidle, a njejscźe chzyli. (Mat. 23—37.)

Pschejesche ßebi cźinicź po ßwojej woli.

Jónu wjecźor cźitasche Matej we ßwojej nowej knisy. Macź ßedźesche pódla njeho a pschejesche ßebi, so by ji powědał, schto je cźitał. Matej prajesche:

„Maczerka, ja ßym cźitał wo małem dźěscźu, kotreż maczerku prosche, so by ji dowolila, jedyn dźeń cźinicź wscho, schtoż sechze. Macź swoli do pschecźa ßwojeje holczki. Małe dźěcźo wotkra ßebi kusk khlěba, ale pschi tom jemu nóż wotskoczi a wona ßo do porsta rěsny.

Potom sje tak wjele ßłódkich kuskow, so ßebi żołdk skały. Potom woblecźe ßo najlěpschu drascźiczku a hdyż w sahrodźe hrajesche, ßebi ju rostorha. Potom se ßamopaschnoscźu saléje po rěblu na schtom, na kotryż ju maczerka stajnje wobarasche lěscź, a hdyż běsche jara wyßoko, ßkyschesche se sahrody holk. Běsche to póß, kiž na kóczku schczowkasche. A mjes tym, so mała holczka wokoło ßebje hladasche, schto ßo to stawa, wußuny ßo jeje noha s rěbla a wona padny dele. Njepobrachowasche wjele a wona by ßo jarasyła pschi padnjenju. Tajki kónz jeje cźinjenja, po jeje pschecźu.

Zyrkej a stat.

Kmótsja! Wschelake woßady ßu „kmótsjaze listy“ wudake a scźelu je do woßady. W tutych listach rosjaßnjeja, schto tutón tak husto sanjechany hamt na ßebi ma. Mjes druhim tam rěka: „Kmótr dyrbi ßwědk nascheje kscheszźanskeje wěry bycź. Wón steji pschi dupje jako sastupjeŕ nascheje kscheszźijanskeje zyrkwje, do kotrejež sjednoczeństwa ma ßo dźěcźatko pschijecź, so by dusha sbożo namakała. Dale je w tutych listach wo nadawkach kmótrow prajene: „Kmótr dyrbi modleŕ bycź; s dobroproschenjom w hromadźe se starschimaj ßwojej ruzy kładźe na dźěcźatko, so by ßo jemu Boża hnada dostała. We ßwěrnym sjednoczenstwje se starschimaj ßo staracź wo kscheszźijanske wukubłanje dźěscźa, s zyłej, hłubokej luboscźu ßwěru hladacź sa cźělnym a duschinym derjeměcźom dźěscźa, woßebje hdyż ßo starschej njemóżetaj wjazy sa dźěcźo staracź, to je najwyschscha a najßwjecźischa kmótsaza pschißłuschnoscź.“ —

Pschidamy drje wschitzy, so žu tajke žkowa nusne. Tuž pak stejmy wschitzy sa tym, so bychmy žami byli a so bychu druzy byli też tu žwěrni sastojnizy!“

Se Sserbow a s daloka.

Do Budyschina sczelemy knjesej fararjej Kaplerjej wutrobne sbožopschecza sa dźěłapolne sastojnstwo, kotrež jemu s 1. oktobrom kiwa a s dobom zyłej wožadže, so ma snajmjenscha tuto jene praschenje noweho wobžadźenja farskeju městow tak derje srjadowane. Njech žo też potom k oktobrej też duchowny namaka, kiž druhe městno pschewosmje.

Do wožadow. S dotalnych rosprawow žmy widźeli, so žo w sakskej Lužizy w najbliższim czažu dwě farskej městnje wuprósdnitej — Khwaczizy a pschi Michalskej zyrkwi. — S prěnjeho pruhowanja pschiúdže nam nětkole jenož jeniczki kandidat. Nimo teho czaka Hodźijska wožada na duchowneho sa druhe farske městno. S toho spósnawamy, so budže lětža nasymu hischcze mjenje mózno, wschě dwojorěczne wožady s duchownymi sastaracz hacz nětkole. W pruskej Lužizy je hižo dlěje pobrach, a wona trjeba mkodeju duchowneju, kotrajž tam pruhowanje složischtaj, žama. Nimo toho zhubi sakska Lužiza s wotkhadom knjesa wyschscheho fararja Sarjeńka žwojeho wyschscheho fararja a ma žo tohodla druhi žerbski duchowny do tuteho sastojnstwa powokacz.

16. augusta budže sa zyły žerbski lud žerbski dźeń. Tohodla hotuj žo pschezo hižo kóždy sa tutón dźeń. Domowina a studowaza mkodźina jón hromadže wuhotujetej. Studowazy dźiwajo na to žwoje poželdźenja na žobotu, 15. augusta, wobmjesuja.

S Tsioch Žonow. Też my žměmy wosjewjenjam wo wobstatych pruhowanjach dalsche pschidacz: Knjes cand. theol. Jan Paleŕ je we Wrótžławju žwoje prěnje theologiske pruhowanje wobstał. Tak je nowa nadźija, so bórzy jena s naschich žerbskich wožadow w Pruskej žerbskeho vikara dostanje. — Nasche njedźelske łopjeńko wupraja wutrobne sbožopschecza k. kandidatej; je dźě wón tak też někotre rasy rjane wobscherne rosprawy sa njo napisał a tak naschim czitarkam a czitarjam wjele sajimazeho wupowědał.

Žně. Po rjanych a bohatych Božich deschczikach, kotrež też do kónczin pschiúdzechu, hdźež bu žuschischo a žuschischo, kaž wokoło Nožaczíz a Ketliz, bu nam sažo spožczene rjane žnjowe wjedro sa žnjeńzarjow a žnjeńzarki, kotsiž maja lětža wjele czežkeho dźěła, wožebje, hdyž jo pschirunujesch sandźenymaj lětomaj. Wěso pschirunowacz jo nježdměmy s czežkim dźěłom naschich starych ratarjow, kotsiž dyrbjachu, njech žito stejesche abo leżesche, wschitko bjes maschinow dokonjecz. To bě wěso prózy wjazy a dźěła czežkeho wjele. Dźakujmy žo Bohu, so wón hacz žem nam tak hnadnje pomhał, a dźakujmy žo jemu s tym, so s dźakowanjom a proschenjom a dobroproschenjom — dobroproschenje njesabudźmy, pschetoż jeho je nam jara, jara trjeba! — bjerjemy žwój wschědny khlěb. A proschmy jeho kóždy dźeń snowa, njedźelski dźeń pak jako w Božim domje shromadźena wěrjaza wožada, so by chzył nam hnadny bycz, płody, hona, domy a wschěch dźěłaczerjow schkitacz a žohnowacz.

„Wyžoki“ jubilej. W horach, kotrež Němz w Alpach Ortler mjenuje, steji 1920 mtr. wyžoko evangelska kapałka. Wona je tón němski evangelski Boži dom, kotryž najwyschsche steji. Ju mjenuja „Suldenkapelle“. 30. julija je jeje 25-lětny jubilej.

Na wustajeńzy „Deutschland“ w Barlinje je też wohladacz dokument, s kotrymž kěžor Karl V. Luthera na němski žejm do Wormsa žadasche. So tam też prěnja Gutenbergowa Biblija je, žmy hižo pisali.

Porjedźeńka. Pschezo sažo žo smylki do wosjewjeneho saschmjataja. To wobžarujemy a prožymy, jo samołwicz. Jedyn chzemy snajmjeńscha porjedźicz, wospjetujo sdobom rjanu modleŕsku schtuczku sa domjazu nutrnosczu, tydźenja wosjewjenu:

„Wjeczor je! Schto chze nam to,
Hdyž se swonom nam swoni žo?
To: kaž tuteho dnja běh kónz ma,
Sso kónicza jónu běh też naschoh' žiwjenja!
Tuž Ty, o Božo, pschihotuj mje žam,
So jónu czahnu sbóžny k njebjeżam.“

Bibliski pucznik.

7. njedźela po žwj. Trojizy, 26. julija: Ja chzu tomu Knjesej spěwacz, pschetoż wón je žo jara kražny wopokasał. 2. Mójs. 15, 1. — Nasch Knjes je blisko pola naž, wón žwojich derje snaje; wón wostawa też kóždy czaž, tak dołho kaž žwět traje, měr žwojich, sboże jim a trosch, kaž maczeŕ dźeczom kražny lósch. Czesez Bohu Knjesej dajcze! K. 600, 5. — Matth. 7, 12a. — Hebr. 13, 8. 9.

Póndźela, 27. julija: Mój lud budže moje mjeno pósnacz w tym žamym czažu; pschetoż hlaj, ja chzu žam rěczecz. Jes. 52, 6. — K. 200. — Ps. 118, 1—13. — Jap. sk. 18, 18—28.

Wutora, 28. julija: A tón Knjes dźesche: Ja nochzu dale wjazy semju sakleczz człowjekow dla; pschetoż myžl człowjeskeje wutroby je sła wot jeho mkodosczże. 1. Mójs. 8, 21. — K. 197, 1. — 1. Sam. 13, 1—15. — Jap. sk. 19, 1—22.

Ssrjeda, 29. julija: Ja žym, kotryž prawdosczz wucži, a žym mózny k pomhanju. Jes. 63, 1. — K. 342, 6. — 1. Sam. 14, 1—23. — Jap. sk. 19, 23—40.

Schtwórtk, 30. julija: ... žy widźał, kak cže tón Knjes, twój Bóh, je nožył, jako nožy muž žwojeho žyna. 5. Mójs. 1, 31. — K. 606, 9. — 1. Sam. 14, 24—25. — Jap. sk. 20, 1—12.

Pjatk, 31. julija: W spoczatku stwori Bóh njebjeża a semju. 1. Mójs. 1, 1. — K. 370, 2. — 1. Sam. 15, 1—11. — Jap. sk. 20, 13—24.

Ssobota, 1. augusta: Tón Knjes je s kralom; njech semja poskakuje a njech žo wjeżela kupy, tak wjele kaž jich je. Psalm 97, 1. — K. 324, 5. — 1. Sam. 15, 12—23. — Jes. 23, 16—29.

Listowanje.

Kni L. w D. Wutrobny dźak a druhi ras saž tak! Je to něschto jara pěkne a sdobom kaž sa nasch czaž pschihotowane. Hdyž macze tam w D. nětkole telko wopyta, też wěso s Lužizy wjele shonicze. A ja myžlu, Lužiczenjo też wjele wot Waž, wožebje, kak žebi, njech też sdaleni wot domisny, mamy wažicz a czesczicz narodnosczz a maczeŕnu rěcz.

K. s. H. w D.: Dźak wulki! Wužijemy jo rad.

Redaktor.

Sa 8. p. Tr.: K. w Hr., — sa 9. p. Tr.: W . . . r w H., — sa 10. p. Tr.: S. w K.

Samotwity redaktor farar Wyrgacz w Nožaczizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěsczernje w Drježdźanach wot Hkowneje žerbskeje prědarskeje konferenzy. — Czischczz „Sserbske Nowiny“ w Budyschinje. — Wukhadża kóždu žobotu a płaczi schtwórtletnje 108 pjenježkow.

Cžišło 31

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja ce
Swój bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 2. augusta 1936 | Bautzen

8. njedźela po ßwjatej Trojizy.

2. Mójs. 20, 8: Spomń na ßabat, so by jón ßwjećił.

Němski zyrkwinski wubjerk je pod 10. praznikom tutoho lěta ßłowo na wožady słožił, w kotrymž mjes druhim řeka, so prědowanje a Boże ßłowo sazpicź njeßměmy. Tajke napominanje ßo dźenża husto wot cžłowjekow k wutrobje njewosmje. W nowinach a cžaßopißach, kotrež ßo wjele cžitaja, namakaju ßo wurasy, kiž naschu wěru do Boha Wótza a Jesom Khrysta hanja, stary testament do błóta cžahnu a sahanibja, japoschtoła Pawoła, najwjetscheho wucžomnika Jesußoweho, jako židowskeho rabinarja a politiskeho revolutionara difamuja, haj ßo njeboja pśched njewužitnym wuživanjom Jesußowych ßłowow. Wschitzy dyrbjeli pscheczźiwo tajkim nadběham na naschu wěru hromadźe stacź. By ßo ßłuschało, so bychu ßo k najmjeńschemu tajkich hanjenjow wostajili, hdyž tež naschu wěru nimaja. S tym něschto druhe swißuje. K cžitanju a k ßłyschenju Božeho ßłowa ßłuscha cžaß, kóždy dźeń, wožebje pak njedźelu. Kak pak ſ njedźelu steji? Wschudźom w městach kaž na wßach je wjele składnoscže, na Božich ßłužbach dźěłbracź. Jenoż so bychmy Boże ßłowo ßłyschecź chzyli! To płacźi też sa naschich hólzow a sa nasche holzy, mužow a žony w formazijach a swjaskach. Je husto waschnje, njedźelske dopołdnje k wustupam, k wobhładowanjam, k schulowanjam a k wuradźowanjam wsacź, k najmjeńschemu jako cžaß k wustupam. Dajcže kěžorej, schtož je kěžorowe, a Bohu, schtož je Boże. Tak řeka w ßłowje zyrkwinskeho wubjerka, budźecže to, lubi cžitarjo, jeli so móżecže kemschi hicź, wěscže hischcže po ßłowje w Božim domje ßłyschecź. To je srudny wobras nascheho luda, kiž ßo kscheseźanski a evangelski mjenuje. Tak ßo ßwjaty dźeń wotßwjeczi.

Spomń na ßabat, so by jón ßwjećił, to je israelskemu ludej pschikasane. Schěsćź dnjow dyrbjesche dźěłacź a wschitko ßwoje dźěło cžinicź, ale ßedmy dźeń mějesche wotpočžowacź, a to tohodla, dokelž bě Bóh sa schěsćź dnjow njebjo a semju stworił a ßedmy dźeń wotpočžował. Cžehodla my kscheseźijenjo prěni dźeń ßwjećimy, je nam wschitkim snate. Kscheseźanske shonjenje je mjenujzy, so je Jesuß njedźelu wot morwych stanył, sbudźeny pśches kraßnosćź Wótza. Tak je njedźela nasch ßabat, kotryž mamy ßwjećicź. To je tón dźeń, kotryž je tón Knjes sčinił; tohodla wjeßelmy a sradujmy ßo w nim. Nasche wjeßele ma ßwjate wjeßele bycź. Nima w tym wobstacź, so druhich mylimy, hdyž prědowanje a Boże ßłowo ßłyscha abo cžitaja, hdyž kěrlusche spěwaja a ßo modla. Je njesdobne waschnje, hdyž druhim nutrnosćź precź bjerjmy a jich wußměchujemy, jeli so kemschi khodźa. Sacžucźa druheho mamy cžeseźicź. Hanimy jich, dha je to sadźerżenje, kotremuž disziplina pobrachuje. Njeßudźcže, dha njebudźecže saßudźeni. Njesatamajcže, dha też wy njebudźecže satamani. Wodajcže, dha wam budźe wodate. Dawajcže, dha wam budźe date. Schto pak widźiſch tschěsku we ßwojeho bratra woku a hrjady we ßwojim woku njepytnjesch? Wschitkim tsecźa kaſń płacźi. To je jena wot tych najwažnischich, hdyž ßměmy sčyła rosdźěl mjes nimi cžinicź. Jena drje je tak ważna, kaž druha. Ale, luby cžitarjo, wopomnímy, schto wotßwjeczenje njedźele ßobupschinjeße, kajke scźěhwki ma, dha pschidamy, so je tsecźa kaſń jena wot tych najwažnischich. Tu woprawdźe řeka: Schtóž zyły sakoń dźerži, shřeschi pak na jenej pschikasni, tón ßo cžini wschitkich winowaty. Jedna tuta kaſń wot Boha, a pschestupi ju cžłowjek, kak mohł ßo wón prawje pscheczźiwo ßobucžłowjekam sadźerżecź? Schtóž Boha srani, kak mohł tón ßobucžłowjekam wjeßele cžinicź? Ale tsecźa kaſn kaž wschitke druhe nam njeje jako spschah napołożena. Bóh nam njecha se sakonjom žane wobcźeżnoscže cžinicź, wjele bóle chze nam pucź hładkowacź, nam khłostanje salutowacź a naß pśched wschěmi słymi scźěhwkami wobarnowacź. Chze nasche ßožo a niz na-

sche skaženje. My drje pschezo saßo sakoń sa cźežu dźerżimy, dokelž je tak cźežke, jón dźerżecź, a nam luboscź k Bohu pobrachuje. To je luboscź k Bohu, so my jeho kasnje dźerżimy a jeho kasnje njeßu cźežke. S pschiběrazej starobu sa tym pschińdźemy, kak derje ßu měnjene. Ale dha je nascha winowatoscź, młodźinu, kotraž srosumjenje sa wužitk sakonja hischcźe nima, k tomu ßamemu dowjescź. Runje pschi tutej kasni ßo pokasa, kak ważny stary testament je. W naschej tsecźej kasni, kaž ju s maleho katechisma znajemy, žana rěcź njeje wo wotpočinku, kotryž mamy njedźelu dźerżecź. Tohodla hladajmy pilnje nuts do stareho ßluba. Tam to steji w druhich knihach Mójsaßowych a potom hischcźe ras w pjatych knihach Mójsaßowych. Tu nam njeje poručene abo pschewostajene, so nimamy žane dźěło dźěłacź, ně, to je nam sakasane. Bychmy wolicź mohli, hacź chzemy ßwjaty dźeń dźěłacź abo niz, sa tym hacź ßo nam to spodoba, dha naß Bóh njeby khłostacź mohł, jeli so dźěłamy, to ßo njeby na nami wiecźiło. Ale nam je njedźelske dźěło rasnje sakasane. Hlejcźe, lubi cźitarjo, Bóh je prawy wucźeŕ a wocźehnjeŕ, a tajku wucźbu mamy my dale dacź. Njechamy najprjedy wo tym rěcźecź, so ma cźlowjek ßwjaty dźeń ßwjecźicź, ale so ma ßo na nim wscheho dźěła wostajicź. Potom budźe ßo to druhe skerje namakacź. Kedźbujcźe na krajiny, w kotrychž njedźelu dźěłaja. Kak móża tam prědowanje a Boże ßłowo ßłyschecź? Je to móżno? Cźlowjek nima žaneho samołwjenja. Hdyž nam praja, też ludźo, kotsiž zyle derje měnja: My na horach nimamy tak dołhe lěcźo kaž wy w nižinje, pola naß je nalěcźo posdźischo, a syma prjedy sastupi, tohodla dyrbimy cźaß wužicź, a też njedźelu dyrbimy k dźěłu trjebacź. Lubi cźitarjo, kak je to prjedy było w cźaßu wótzow? Wótzojo njejßu ßwjaty dźeń dźěłali. Ale hory mějachu tu ßamu wyßokoscź kaž dźenßa, nalěcźo a syma sastupischtej w tym ßamym cźaßu kaž dźenßa. Jenož so ßo prjedowanizy Boha wysche wscheho bojachu, wjele bóle, hacź někajkeje schkody, kotraž móżesche nastacź psches to, so njedźelu wotpočowachu. Woni Boha wysche wscheho lubowachu, wjele bóle hacź ßwoje kublo a samoženje. A kajka luboscź jich pohnu, Bože kasnje dźerżecź. Woni ßo Bohu wysche wscheho dowěrjachu. Běchu pscheßwědcźeni, so móże wscho bohacźe sarunacź. Dyrbjało ßo ßwjaty dźeń něschto skaŋcź, dha móże Bóh to w bohatschej měrje a wjetschej hromadźe saßo nuts pschinjescź. Chzemy rady wusnacź, so naschemu narodej bohabojoscź, luboscź a dowěra pobrachuja. Sswědomje je tupe. Cźlowjek ßo prózuje w tych ßwětnych wězach a wěcźnych kublow sabudźe. Jeho myßle ßu na semske a niz na njebjeske složene. Tohodla pytajcźe, schtož horjekach je, hdźeže Khrystuß je. Hladajcźe na Jesußa, kiž je spočzatk a kónz wěry.

Tym, kiž ßluža radźi Bohu w ßwojim domje s modiltwu,
Dawa k dźěłu radoscź mnohu, žohnuje wón prózu wschu.
Troscht pschi srudźbje namakaja, wokschewjenje w nusy maja
Wschitzy, kiž w modlitwje Boha prosscha nutrnje.

Hamjeń.

Lěcźny hóscź.

Wot tójschto lět bur Ssmjetana jstwu na hoscźi pschenajesche, kotsiž w lěcźnym cźaßu pschikhadźachu, so bychu na wßy pschebywali, cźerstweho powětra naßrěbali a ßo wokschewili. Jstwicźka horjekach pod tsěchu pródsna stejesche wot toho cźaßa, so bě Michał, jenicźki ßyn bura, na poli cźescźe padnył a ßwoje žiwjenje wudychał.

Po wójnje buchu cźaßy hischcźe srudnische; nětko pak ßo Ssmjetanizy trochu lěpje dźěsche; powschitkowny postup sa burstwo w naschim kraju běsche pytnycź.

Swjetscha běchu hoscźo s města, kotsiž do Ssmjetaniz doma pschińdźechu, a kotsiž wonka na wßy wotpočinka a wokschewjenja pytachu. Dźenßa nětko młodeho cźlowjeka s wulkeho města wocźakowachu, kiž ßo Jan Wjelan mjenowasche, a běsche wosjewił, so je spißacźel, to je cźlowjek, kotryž knihi pische.

„Njeje wón trochu na nascheheo njeboh Michała podobny, nano“, ßo burowka ßwojeho muża woprascha, jako běsche nowy hóscź dóschoł a ßo w Michałowej jstwi saměstnił.

„Jenož wocźi stej na Michała podobnej — ßnano“, wopraschany pobórbota a s durjemi wustupi.

Wjecźor potom Nan Wjelan prěni ras na wßy s burskimi ludźimi hromadźe wjecźerjesche.

„Wy scźe spißacźel a pěßnjeŕ, njewěrno?“ ßo Ssmjetaniz nan w ßwoje wcźipnoscźi woprascha.

„Pěßnjeŕ? — nó, to drje je pschewjele prajene“, młody cźlowjek snapschecźiwi. „Hacź dotal ßym jenož jene knihi napißał s jenym powědańcźkom, ale wocźischcźane hischcźe njejßu — bohužel. Hlajcźe, tajke město ma ßwoje wožebitoscźe, to dyrbicźe wědźecź, — a to ja znaju, — ale nětko chzył ja też rad wjeßne žiwjenje nashonicź, burske cźinjenje a žiwjenje — sesnacź tajku wjeß a jejnych wobydleri.“

„Hm“, Ssmjetaniz nan napschecźiwi, „to dyrbi rjenje bycź, tak wschitko wopißacź móz, schtoż cźlowjekej na wutrobie leži a psches hłowu dźe.

Potom, posdźischo, stary nan ßwojej mandźelskej s hłubokim sdychnjenjom dźesche: „Ty masch prawje, žona, — tón młody cźlowjek ma něschto wot nascheho njebo Michała“ . . .

„Kraßna je zyła ta krajina, daloka a wot Boha žohnowana“, Jan na jenym dnju rjekny, „ale mi je ßo trochu wostudźiło tuteje wjeßneje ßamotnoscźe. Prajcźe mi tola, kak ßo tu na wßy po prózy a dźěle wschědneho dnja sawjeßeleja? Ja bych rad wjeßny lud wohladał — wjeßeły, wuskocźny, wot dźěła wußwobodźeny, pschi ßwojim sawjeßelenju a rosprószchenju.“

Sbrunjene wobliczo Ssmjetaniz nana ßo njehnu. „Nascha wokschewjenje — sawjeßelenje bura? — Wy dyrbicźe to sesnacź, młody knježe, prjedy hacź Boże ßkónzo sachada; pschińdźcźe s nami ßobu.“

„Ach, na reje pod kcźějazej lipu?“

„Niz na reje“, bur njehnuty wotmołwi.

„Nó, Ssmjetaniz nano“, sawjeßeleny pěßnjeŕ psched wjecźorom k burej dźesche, „w cźornym wobleczenju, to wschak zyle ßwjedźeńszy wuhlada“; burowka w njedźelskeje ßukni, trochu po starej módźe a 17lětna dźowka běsche w pißanym kabacźe a ßukni a jejnej wocźi wjeßełej do ßwěta hladaschtej, kaž by na kraßny ßwjedźeń schło.

Lubosnje ßo wjecźor wupschescźěrasche. Tucźi schtyrjo se wßy krocźachu, a pomału a ßwjedźeńszy woni po mjesach a brjózkach psches ßwoje pola dźěchu.

Hdźe dha běsche jow městno k harowanju? kaž Jan Wjelan wocźakowasche, hdźe to rejowanischcźo, na kotrymž ßo juskajo a spěwajo pschi kosole a hußlach wjercźa? — Nicźo wot toho wscheho. Jenož mjelcźaza rola, srałe žito, psches kotrež lózki wětsik duje, kaž by njewidomny porst Boži ßo jeho dótkał a jo zunje hibał. — Wot nasdala wjecźorne swonjenje s zyrkwineje wěže klinczi — zyle njesemszy.

Bur Ssmjetana stejo wosta, ßrjedźa psched ßwojim se žitom žohnowanym polom, na kotrymž tu a tam kwětki we wschelakich barbach kwitnychu a ßo rjenje pißanjachu.

„My ßmy tu dóschli“, bur dźesche; potom wón ßwoju ruku nad tymi sraŋymi polnymi kłoßami wupschestrje, wón te

słoczane kłoßy lubosnje majkasche; pschekraßnjene błyschczenje, czíste kaž dźěsczowe, na jeho wobstarnym wobliczu ßo ßwěczesche, a potom ßo shibowaze kłoßy s horschcze puschczi.

„Hlajcze“, bur k měschczanej rjekny, hdyž ßo prózowasche, ßwoje ßłowa psched sdźěłanym knjesom po móżnosczi rjenje sestajecz, „to je bura ßwjedźeń. Na kónzu kóždeho tydźenja na polo dźemy, kłoßy pruhujemy, a hdyž pytnjemy, so je Bóh luby Knjes jim rosczy dak a srawicz k dobrm płodam, to je potom sa naß ßožo a myto sa wschu prózu a sa wscho dźěło.“

Hnuty młody spißaczel na ßłowa bura poßłuchasche.

Pomałku ßo wróczichu. Měr běsche na semi, měr tež we wutrobach tutych schtyrjoch człowjekow, kotsiž saczuchu, kak ßu mjes ßobu wot tuteje hodźinki na poli swjasani — burja a měschczenjo.

Wono běsche ßo tak cziniło mjes burom a jeho hosczom, so czasczisscho hromadze khodźeschtaj na polo a do hole, a bur jeho roswucźi a jemu prózu, ale pak tež rjanosczy burskeho ziwjenja pokasa, tak so měschczan wusna: „Ja bych tež rad bur byk.“

Ale tón jemu wotmołwi: „Rolu wobdźěłacz, to dyrbi wycz namrěte; to dyrbi w krwě leżecz wot naroda do naroda“, — tola jeli naß lubujecze, dha spěwajcze kěrlusch wo sprózniwym a czežkim dźěle burskeho człowjeka, a njesapomńcze jenje, na to pokasacz, kak wón wschitke dary s Bożeje ruki bjerje, kaž wón to na žnjowym dźaknym ßwjedźenju tak rjenje wusnawa:

Na nadźiju tón człowjek ßyje,
Wscho druhe tebi poruczi;
A tak po czaßu płody žněje,
Kiž twoja ßmilnosczy wobradźi.
Czi ßkuži wětr a mjersnjenje,
Deschcz, roßa, ßłónzo, hrimanje. M. H.

Njetrjebawsche staroscze.

Bě w Magdeburgu. Mjes měschczanami bě jedyn, kiž ßebi sežiwjenja dla wjele staroscżow czinjesche; bě zyle storhany. Pschecżel, dobry kschesczijan, rjekny k njemu: „Ssy tež hižo ßłyschał, so w tutym ßuchim lěczu piwarzojo sapocżnu we wulkich tunach wodu se schtyrjomi konjemi s Lobja wosycz? To budze rěka bórsy wucżerpana!“

„Njetrjebawsche staroscze!“ snapschecźiwi tamny. „Lobjo njeje hischcze ženje bjes wody było!“

„To tež ja měnju!“ rjekny pschecżel. „Boża studniczka ma wody doscz“ — Ps. 65, 10. —

S tutym troschtom troschtowasche ßo tež tón, kiž bě tak połny staroscżow, a wón je nashonił, kak hnadnje Bóh pomha.

Zyrkej a stat.

„Ernste Bibelforscher“. Jich dźěło bu sakasane a jich samoženje sebrane. Nětko je po wukasu němskeho ministra jim jich samoženje saßo date, a woni ßmědźa Biblije a druhe spißy, na kotrychž niczo wustajicz njeje, czischczecz a rosschěrjecz. Wscho druhe je pak jim tež dale sakasane; tak njeßmědźa žane shromadźisny měcz, žane traktaty, lětaki, wabjaze spißy shotowjecz a rosschěrjecz.

„Bjesbóžny radijo“. Pschistajimy hnydom: w Ssowjetruskej! Tam ßu mjenujßy wulku sběrku sapocżeli sa „atheistiski scżelak“, to je sa nowy scżelak, kiž smeje ßłužicz bjesbóžnosczi. 4 300 000 rublow dyrbi sběrka wucżinicz. S wukraja ßu protesty pschischkle. Tola ßowjetruska wyschnosczy praji, so je nowy scżelak „privatny“ a po sakonju dowoleny. S pschichodnym lětom budże potajkim ßowjetruska bjesbóžnosczy porjadnje s tutym nowym scżelakom niz jenož ßwoje ludy, ale ludy jemje „wosbożecz“. Njemylimy drje ßo, měnjo, so budże tutón scżelak tak ßylny, so jón snajmjeńscha zyła Europa ßłyschi.

Islam. S mißijonskich polow pschikhadżeja powěscze, so ßo Islam, to je wěra, kotruž Mohamed prědowasche a kotrejež załožne lěto je 622 po Khr. n., bóle a bóle hiba a sa rosschěrjenje dźěła. Ale niz jenož na mißijonskich polach. W egiptowskim měscze Kairo pschihotuja pscheložk Korana, to je ßwjata kniha Islama, do rěczow, kiž ßo nětko rěcza. S tym chze Islam niz jenož tute knihi a saßady Islama druhim snajomne scżinicz, ně, tež nabożneho wliwa dobycz pola hinak wěrjazych. Tole je dopokas wjazy sa to, so ßmy my we woßebitym czaßu żiwi. Wón njeje jenož połny bědźenjow a prózowanjow wo swonkowne, hospodarske, politiske, wojeńske dobycza, ale tež pschede wschěm połne snutskowneho bědźenja a wojowanja wo duchowne dobycza. Tak mamy to mózne bjesbóżne hibanje, kotrehož ßrjedźischczo je Ssowjetruska. Tak tuto prózowanje Islama. Tak w Němskej to pytanje sa nowej germanskej, t. r. njekschesczijanskej nabożinu a wěru. A schtoż to hewak hischcze hibanjow na ßwěcze je! A mjes nimi kschesczijanska wěra a saßo woßebje evangelska. Jesuß Khrystuß hlada sa wschěmi, kiž ßo kschesczijenjo mjenuja a hlada, hacz sa njeho ßu abo niz, hacz jemu ßwěrni ßu abo niz, hacz móże jim prajicz: „Wy scże moji pschecżeljo!“ Móże wón to tebi prajicz? —

Se Sserbow a s daloka.

Do Sserbow. Wudospołnjamy powěscz, 26. julija wojejenu. Na Kopschinskim hrodźischczu pola Khróscźiz wuhotujetej Domowina a studowaza młodźina njedźelu 14. augusta tulětnu hłownu skhadźowanku. Studentske shromadźisny budu ßobotu prjedy, so by mohło tuto njedźelske wuhotowanje bóle powschitkowne bycz. W 3 hodź. je sapocżatk postajeny. Mjes druhim poskiczi ßo J. Wjele-Bukecżanskeho hra „Paliwaka“. Wjecżor je dalscha sabawa w żurlomaj w Khróscźizach a we Lejnje. Kopschinske hrodźischczo je njedaloko Budysko-Kamjenskeje dróhi ;na nim, ßo wě, budu wschě poskiczenja pod hołym njebjom. Njech tutón ßerbski dźeń jich prawje wjele Sserbow se wschěch kónczin nawabi, pschińcz a ßobußwjeczicz.

S **Khwaczicz.** S wotkhadom k. wysch. fararja Sarjeńka je Khwaczanska woßada woßyrocżena. Zyrkwiny wubjerk sakskeje krajneje zyrkwje je k. faraja Riotu-Rakecżanskeho sa generalneho vikara woßady postajił a je sdobom k. kand. theol. Rychtarja-Rakecżanskeho jako farskeho vikara do Khwaczicz póßłał. Tak je woßada nakhwilnje sastarana, doniż saßo ßwojeho duschepastyrja njesměje. Hacz do kónz julija bě farske městno sa samołwjenja wupißane.

W **Drježdżanach** smeja 6. a 7. septembra wusnamne wuhotowanje. Sjednocżenstwo „Luther-Gesellschaft“ smeje tam ßwoje 15. hłowne lětne seńdźenje. Sajim a prózowanje tutoho sjednocżenstwa je, zyłeho Luthera a zyłe Lutherowe skutkowanje w naschim czaßu snowa woziwicz. Njedźelu 6. sept. sapocżnje ßwoje dźěło wjecżor w 6 hodź. s Bożej ßłużbu w Kschiżnej zyrkwi a skónczi je se shromadźisnu ßobustawow póndźelu po tym wjecżor we 8 hodźinach. Wschě wuhotowanja wot njedźele wjecżora hacz do póndźele wjecżora budu we woßadnym do mje Kschiżneje zyrkwje. Jedyn s hłownych pschednoschkow smeje prof. D. Althaus; rěka: „Lutherowe ßłowo naschemu czaßej.“

S Barlina. Hłowne město Barlin wožebje, ſ nim pak też zyła Němſka, ſteji dźenża a w pſchichodnych dnjach zyle pod heßłom „Olympia“. Ssu tola też ſ 53 ludow wubědźowarjo na tute wubědźowanja pſchiſchli do Němſkeje, do Barlina! Pſchi tutych dwěnjedźelſtich wubědźowanjach ma ßo wupokaſacź, ſchtó ßu najlěpſchi wubědźowarjo ſ tutych 53 ludow a tak ſ zyłeho ßwěta. Tutym pſchizpěje ßo nimo olympiſkich medalijow pſchede wſchěm olympiſka cześcź, kaž ßmy to hižo we ſymje pſchi ſymſkich olympiſkich wubědźowanjach ßłyſcheli a na wobraſach też widźeli. Nimo toho ßo pak hiſchcźe wjazy woczakuje wot tutoho hobrſkeho wuhotowanja, ke kotremuž je ßo nětko lětßa 11. krócź zyły ßwět ſwołał, ke kotremuž ßo wón kóžde ſchtyri lěta woła wot 40 lět ßem. Woczakuje ßo dobreho a ſpěchowazeho ſa Němſku a ſa wſchě ludy. Tuto wubědźowanje ma bycź ſdobom prózowanje wo dobre poczahi mjes ludami, haj wo pſcheczelſtwo mjes ludami, ſnajmjeńſcha wo dobre doroſumjenje mjes ludami a wo ſwěſcźenje měra. Něhdy pſched 2000 lětami běchu olympiſke wubědźowanja jenož wěz Grichow, ale běchu Grichom tak ważne, ſo woni ßwój cżaß, ßwoje lěta po tutych olympiadach — to ßu kóżdy ras te naſpomnjene ſchtyri lěta wot jeneho wubědźowanja k druhemu — liczachu. Dobycźerſke myto bě ławrjenzowy wěnz a w žiwjenju hewak najwyſchſcha cześcź, kotraż bě móżna. W liſtach japoſchtoła Pawoła mamy huſto doſcź wuraſy, kotrež je japoſchtoł ſ tutych wubědźowanjow wſak. Kóżdy tehdy wědźeſche, ſchto to rěka a ſchto ma to na ßebi, a ſroſumi tak też, ſchtož Pawoł chzyſche prajicź wo wojowanjach a běhdźenjach kſcheſcźijana, na pſch. 1. Kr. 9, hdźež w 24. ſchtuczży rěka: „Njewěſcźe wy, ſo cźi, kiž wo wjetu běża, běża wſchitzy, ale jedyn woſmje dobycźe? Tuż běżcźe tak, ſo jo doßahnjecźe!“ A potom hnydom w dalſchej ſchtuczży: „Kóżdy pak, kiž ßo běhdźi, ſdźerži ßo wſchitkich wězow.“ My w naſchim ludu nětko też ſaßo wjele lěpje wěmy hacž pſched 30 lětami na pſch., ſchto wſchitke tute wuraſy praja. Tohodla dyrbimy my pak też nětko ßo cźim lěpje wuſtejeź na to, ſchtož ßebi to wulke wubědźowanje a běhdźenje wot naß żada, kotrež móżemy ſtajicź pod heßło: „Budź ßwěrny hacž do ßmjercźe, ja chżu tebi krónu žiwjenja dacź!“, t. r. ſchtož ßebi wot naß żada wěrne kſcheſcźijanſke žiwjenje, w kotrymž tu ßwěru ſtejiſch k ßwojemu Sbóżnikej a ßwěru ſkutkujeſch a wojujeſch ſa jeho kraleſtwo. W tajkim ßwěrnym běhdźenju maſch ty, ma kóżdy wěſty ſakładk wěrneho ſboża, kotrež žiwjenje tu wobohacźa a woſbożuje. — Evangelſka zyrkej wužije tutu wożebitu ſkładnoſcź, ſo je tu telko zuſnych ſe wſchěch kónczin ßwěta, a poſkicźuje w cżaßu tuteje 11. olympiady dźeń wote dnja wſchelake wuhotowanja w Božich domach a druhich rumnoſcźach, tak też we wulkim ſtanje bliſko olympiſkeje wßy. Sdobom ßo ſa to ſtara, ſo by też kóżdy ſ zuſnych namakał ßwoje duſchepaſtyrſke ſaſtaranje; pſchetoż jich wjele ſ tutych zuſnych ßłuſcha tola do nětkajkeho kſcheſcźijanſkeho ſwjaſka abo ſjednocźenſtwa. Evangelſka zyrkej je tohodla ſa tute wożebite dźěło wutworiła „Evangelſki Olympia-wubjerk“; jeho wjednik je konſiſtorialny rada dr. D. Schubert. Dołho hižo tutón wubjerk wſcho pſchihotowaſche a wczera je była prěnja wulka ßwjedźeńſka Boża ßłužba w domje. Prědował je D. Zöllner, wjednik wubjerka Evangelſkeje zyrkwje Němſkeje. Tohorunja je tam dźenża ßwjedźeńſka Boża ßłužba w zyrkwi Sswj. Trojizy, a tajka budźe w tutym Božim domje też ſa tydźeń a 16. auguſta. Wěſo ßu tam kaž hewak wſchě porjadne Boże ßłużby, wožebje też we wojeńſkej zyrkwi w Döberizach. Sa wſchědne rańſche nutrnoſcźe a wjecżorne ſhromadźiſny we wſchelakich rumnoſcźach je też poſtarane, tak też w tak mjenowanej „zyrkwi ſak ódźnikow“ w Grünawje, hdźež cźi wubědźowarjo bydla, kotſiž maja ſ cżołmami pokaſacź, ſchto móża. Tohorunja budu tam hudźbne zyrkwinſke wuhotowanja a theologiſke pſchednoſchki, też wuſtajeńza noweho zyrkwinſkeho wumělſtwa. Sarjadowanſku ßłužbu je pſchi tutych zyrkwinſkich wuhotowanjach pſchewſało Sjednocźenſtwo evangelſkich młodych mużſkich, kotrež dźě do ßwětoweho ſwjaſka evangelſkich młodych mużſkich ßłuſcha, kotryż ma we wſchěch krajach ſemje ßobuſtawy. Po namołwjenju olympiſkeho wubjerka je evangelſke nowinarſtwo wożebite łopjeno ſ wobraſami wudało, kotrež ßo zuſnym jako poſtrow evangelſkeje zyrkwje pſchepoda; wono pokaże zuſnym najważniſcheho ſ kraja Lutheroweje reformazije a ma ſdobom programm wſchěch wuhotowanjow evangelſkeje zyrkwje. — Tuż njech ßo dopjelnja wſchě nadźije, kotrež dobreho a ſpomožneho wocżakuja wot tutoho hobrſkeho olympiſkeho wuhotowanja, kotrež je wjetſche a dokładniſche, hacž žane ſ tamnych 10 ſańdźenych 40 lět wot lěta 1896 ßem, a tuż njech też dobreho a ſpomožneho ſ toho pſchińdźe ſa naſchu evangelſku zyrkej!

Bibliſki pucźnik.

8. njedźela po ßwj. Trojizy, 2. auguſta: Ja waß lubuju, praji tón Knjes. Malachias 1, 22. — Mój Bóh je luboſcź, mje dawa wumóz, mój Bóh je luboſcź? mje lubo ma. Tuż pſchi tym woſtanu, mój Bóh je luboſcź, mje lubo ma. (Rychtaŕ, Zionſke hłoßy 288, 1.) — Jana 13, 34—35. — Rom. 8, 6—9.

Póndźela, 3. auguſta: Hlaj, jako wocži wotroczżkow hladatej na ruzy ßwojich knježich, jako wocži dźowki hladatej na ruzy ßwojeje knjenje: tak hladatej naſchej wocži na toho Knjeſa, naſcheho Boha, hacž ßo wón nad nami ßmili. Pſalm 123, 2. — K. 307, 6. — Pſalm 118, 14—29. — Jap. ſk. 20, 35—38.

Wutora, 4. auguſta: Helſke wrota njedyrbja moju zyrkej pſchemóz. Mat. 16, 18. — K. 209. — 1. Sam. 15, 24—35. Jap. ſk. 21, 1—14.

Ssrjeda, 5. auguſta: Schtó budźe pak tón dźeń jeho pſchichoda pſcheczerpicź? A ſchtó budźe móz wobſtacź, hdyž wón ßo ſjewicź budźe? pſchetoż wón je jako woheń ſłóſtnika, jako mydło płokaŕnicże. Malachias 3, 2. — K. 744, 5. — 1. Sam. 16, 1—13. — Jap. ſk. 21, 15—26.

Schtwórtk, 6. auguſta: Tohodla je hiſchcźe druhi ßabatny wotpoczink woſtajeny Božemu ludu. Hebr. 4, 9. — K. 795, 1. — 1. Sam. 16, 14—23. — Jap. ſk. 21, 27—40.

Pjatk, 7. auguſta: Pſcheſtań wołacź a płakacź, a twojej wocži niepłaczżtej; pſchetoż twoje dźěło budźe derje ſapłacźene, praji tón Knjes. Jeremia 31, 16. — P. 704, 5. — 1. Sam. 17, 1—11. — Jap. ſk. 22, 1—16.

Ssobota, 8. auguſta: Prawy je kaž rańſche ßwětło, hdyž ßłónzo mjes mróczżelow rano ſkhadźa, ßo jaßni, a trawa po deſchczżiku ſe ſemje roſcźe. 2. Sam. 23, 4. — Pſalm 40. — Pſchiſßłowa 16, 1—9. — Njech ßwětło Ducha twojeho a twoje jaßne wobliczżo mi roſßwěcźitaj wutrobu, ſo woptam twoju dobrotu! K. 480, 3.

Liſtowanje. K. ſ. R. w R.: Dźak ſa powěſcź, a proßymy wo dalſche. Redaktor. — Sa 9. po Tr. W . . . r w H. Sa 10. p. Tr. Z. w K. — Sa 11. po Tr. H. w P.

Samoſtwity redaktor farar Wyrgacź w Noßacźizach (Noſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poručznoſcźi krajnozyrkwinſkeje nowinatnje a powěſcźerje w Drježdźanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědaŕſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóżdu ßobotu a płacźi ſchtwórcźetnje 108 pjenježkow.

Čišło 32

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróčny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 9. augusta 1936 | Bautzen

9. njedźela po ßwjatej Trojizy.

Mark. 122, 41—44.

Kraßna wěz je, hdyž něchtó jałmožinu a ßmilne dary wudźěluje, abo pśches ßmilne dary bliźschemu ſ nuſy wupomha. To wſchitko je ſwonkowne ſnamjo kſcheſcźijanſkeje pobožnoſcźe. Tehodla je tež naſch Sbóžnik, prjedy hacž ßwojich wucžomnikow wótcženaſch wucžeſche, wo dawanju jałmožiny rěcžał. Ale pſchi tym je ſtrach, ſo dawanje jałmožiny jenož ſe ſwonkownym waſchnjom ßo ſtacź móże. Jeſuß na to pokaſuje: „Mějcźe kedźbu na waſchu jałmožinu, ſo byſchcźe tu ßamu njedawali pſched ludźimi, tak ſo byſchcźe wot nich widźeni byli.“ Ssmilne dary pſchinjeßeju cźeſcź pola cźlowjekow, pomozna luboſcź dawa nam kſcheſcźijanſke mjeno. Dha je nětk to ſpytowanje wulke, ſo ßo ßmilne dary wudźěluja niz ßobucźerpjenja dla, ale ſo by wot ludźi widźane było a ſo mohł tajki cźeſcź a dobre mjeno wužiwacź. Pohladaj tam na teho měſchnika a na Levitu w pſchirunanju. Jako wonaj teho bjes rubjeżnikow padnjeneho bliźſcheho na połmorweho leżo wuhladaſchtej, dźeſchtaj wonaj nimo. Ale hdyž woni na haßach a w ſchulach jałmožinu wudźělowachu, dha dachu woni khudych hromadźe wołacź, ſo bychu prawje wjele jich dobrocźiwoſcź widźeli.

Tak dawaju wjele ßwoju jałmožinu jenož tehodla, dokelž tež druſy to cźinja, abo ſo bychu jich mjena w nowinach woſjewjene było. Tón pak njemóże žadyn kſcheſcźijan być, kotryž pſchi nuſy ßwojeho ßobucźlowjeka jenu twjerdu wutrobu a ſamknjenu ruku ma, kotraž njepomha. Kak mohł wón w ßlubje teho ſtejecź, kiž ßam ſa tymi wußadnymi ßwoju ruku wupſcheſtrě, ßo jich dótkny a jich wuhoji? Jow tón Knjes ßam pſchi Božim kaſchcźu ßedźi a na te dary kedźbuje a je wotwaži. Tuž chzemy tež my kedźbowacź na hłóß naſcheho Knjeſa: „Mějcźe kedźbu na waſchu jałmožinu“.

1. Tón Boži kaſchcź ſtejeſche w pſcheddworje templa. Tež my mamy tajke Boże kaſchcźiki ſtejo, ſady wołtarja tón kaſchcźik ſa mißionſtwo, pſched zyrkwinſkimi durjemi ſa wſchelake kollekty. Husto ßo ſchkliczki wuſtajeja abo ßo wopor na wołtař toho Knjeſa ſkładuje. Tute wopory ßłuſcheja wſchelakim wotpohladam. K tebi też pſchińdźe do domu póßelnik kiž ßmilne dary hromadźuje ſa wſchelake druhe wotpohladanja. Maſch też w domje woßebje ſkładnoſcź, jałmožinu wudźělowacź. Je ßnadź jena ſtara macźeř, kotruž ty hladaſch, abo jene khorowate dźěcźo, kotrež ty ſ wulkej próżu a woporami wotcźehnujeſch, abo jow je ßwójba ſ wjele dźěcźimi we twojim domje, w twojim ßußodſtwje abo pſchecźelſtwje, kotrymž na khlěbje abo na draſcźe pobrachuje. Ty ßnadź hiſchcźe ſe ſchulſkeho cźaßa ßem wěſch, ſchto Luther dźeſche, jako něhdy jedyn khudy ſtudenta ßo wo jeho durje kłapaſche a wo jałmožinu proßyſche? Luther njemějeſche, kaž je ſnate, ßam wjele, dokelž wjele dobroty wopokaſowaſche a ßobudźěleſche. Nětkle pak mějeſche jenož jedyn toleř, kiž běſche we mějcźe Joachimsthal w Rudnych horach bity, a kotryž chzyſche ßebi rad k wopomnjeczu ſkhowacź. Ale jako tón ſtudenta wo ßmilny dar proßyſche, dha dźeſche wón ſ wjeßeloſcźu: „Joachimje, won ſ tobu, Knjes Jeſuß ſteji wonka.“

Schtó wot naß by to też tak cźinił? Ach njechamy na hłóß naſcheho Knjeſa poßłuchacź, hdyž wón praji: Ja ßym hłódny był, a wy ſcźe mi jěſcź dawali!“ „Sawěrnje, ja praju wam, ſchtož wy cźinili ſcźe jenemu mjes tymi najmjeńſchimi bratrami, to ſcźe wy mi cźinili.“

Haj, mějcźe kedźbu na waſchu jałmožinu, ſo byſchcźe tu ßamu pſched tym Knjeſom a niz pſched cźlowjekami dawali.

2. Pſchetoż tón Knjes widźi twoje dary a waži twoje dary. Dha pſchińdźe jena wudowa, ſ blědym wobliczom. Ssnadź ßo hańbowaſche, dokelž móżeſche jenož mało do Bożeho kaſchcźika położicź. A ſchto je wona nuts położiła? Jeſuß

nam to powjeda: Dwě ſcherpatzy, tej ſcžiniſchtej mały pjenježk. Derje, ſo cźi bohacźi jo njejßu widźeli, ßnadź buchu teho maleho dara dla ßo jej ßmjeli. Ale hdyž też nichtón na to njekedźbuje, Jeſuß widźi jejny dar.

Njeje to khutna wěz, hdyž widźimy, ſo Jeſuß kóždy dar widźi? Haj, wón budźe na ßudnym dnju wědźecź, ſchtó je jeho w tych hłódnych naßycził! Ach pola tak wſchelakich Božich kaſchczach ßmy my hižom nimo ſchli a njejßmy niczo do njeho ſkładowali; kak wjele ſkładnoſcźe je nam tón Knjes hižom poſkicził, jemu dobrotu cźinicź, a my jeho njejßmy pytali. Wón klapaſche ßo wo durje naſcheje wutroby, ale my je ſamknychmy a dźachmy: „Sa to ja niczo njedam.“ Jeſuß twoje dary widźi! Jemu njeje pſchemało, daj jenoż troſchtnje twoju ſcherpatku a njeměł też tuteje, dha potom dokonjej rad małe ſkutki teje luboſcźe, khoremu bratrej, khorej ßotije!

Jeſuß waži twoje dary! Jako Jeſuß widźeſche, ſo ta ſtara macź pjenjeſy do Božeho kaſchcźa powoži, ſawoła wón ßwojich wucžomnikow k ßebi, pokaſa na tu wudowu a dźeſche k nim: „Sawěrnje, ja praju wam, ta khuda wudowa je wjazy do Božeho kaſchcźa położiła, hdyž=li wſchitzy, kotſiž ßu nuts kładli.“

Kak dha to tón Knjes měni? Cźi bohacźi ßu wſchitzy wot ßwojeho ſbytka nuts kładli. Ale wona je wſchitko, ſchtoż měješche, nuts położiwa! Wona budźiſche jo ßama nuſnje trjebała, ſo by ßebi jědźe nakupiła; wona běſche tola wudowa a dyrbjeſche ßebi ßama wſchitko ſaßłużicź! Tu pak widźiſch, kak Jeſuß dary wotwaži: to małe je w Božich wocžach huſto něſchto wulke; a tón Knjes cźini něſchto wulke pſches to małe! Dwě ſcherpatzy ſcžinitaj mały pjenježk, ale wjele nowych pjenježkow na poßledk wulku ſumu wucžini, ſ kotrejž móže ßo něſchto wulke dokonjecź.

Tehodla, hdyž je tebi tón Knjes jenoż małe ßrědki dał, położ je jenoż troſchtnje do Božeho kaſchcźa, pſchetoż wono rěka w naſchim tekſcźe: „Wón pſchihladowaſche“ — niz jenoż, ſchto nuts ſkładowachu, ale kak ludźo do Božeho kaſchcźa ſkładowachu. Sso wě, hdy bychmy my tam pſchi Božim kaſchcźu ßedźeli, my bychmy zyle hinak ßudźili hacž tón Knjes, pſchetoż my liczimy pſchewjele, tón Knjes pak wotwaži!

Dha nětk wěſch, ty maſch pſchezo ſ tym Knjeſom cźinicź, kiž w naſchich bratrach pſched nami ſteji, a tak też pola naß pſchi Božim kaſchcźu ſteji, naſche dary widźi, naſche dary wotwaži a nam pſchiwoła: „Mějcźe kedźbu na waſchu jałmožinu“. Hamjeń.

Matth. 16, 26.

Hłóß: O Božo luboſny.

Schto pomha cźłowjekej,
Hdyž zyły ßwět by dobył,
Po cźěle ſbožowny
Lět wjele w ßwěcźe ſ obył,
Pak duſchi tradacź dał,
Měł cźežko ſchkodowacź?
Schto k wumoženju dha
Swoj' duſche móže dacź?

Schto pomha cźłowjekej
Wſcha próza a wſcho dźěło,
Hdyž we tym Knjeſu njej'
Tu žohnowanje měło?
Tuž ludo kſchesczijanſki,
Měj k ßwojom' Bohu ßo!
Bjes Boha w ßwěcźe je
Najhórſche pohanſtwo!

Schto pomha cźłowjekej,
Hdyž ßo pſchejara ſtara,
Bjes Boha wſchudźom je
Wſcho ßmjertny dym a para!
Wſchě Boże wodźenja
Ssu mudre, potajne;
Bóh wěcźne knjejſtwo ma,
Joh' kraßnoſcź wěcźna je!

Schto pomha cźłowjekej
Sso ſ hrěchom, ßwětom wodźicź?
Wón w nowym narodźe
Ma w Božich pucźach khodźicź!
Hlaj, bohabojoſcź je
To ſbožo cźłowjeſtwa,
Tón ſpocźatk mudroſcźe!
Sso hladaj — hrěſchenja!

Schto cźłowjek ma a je
Bjes Boha? — zyle niczo!
Wón ſ rukow wótzneju
Ma tu, tam wěcźnje wſchitko!-
Wſcho ſbožo trajaze
W wſchohomóznym Bosy je!
Móz, cźeſcź wſcha Jeho je
Do wſcheje wěcźnoſcźe! J. W.

Kſchesczijanſka luboſcź w jaſtwje.

Snutskowne mißionſtwo je najwobſchěrniſche haj njewuměrjomne polo, na kotrymž kſchesczijanſka luboſcź ſkutkuje. A pſchezo wjazy dźěła wona na tutym polu namaka. Jene ſ tutych dźěłow je wobſtaranje jatych w jaſtwach a jatych, hdyž ßu ſaßo ſ jaſtwa puſchczeni. So to žane lohke dźěło njeje, drje ſroſumiſch; ſo je to jara nuſne dźěło, ßnadź hnydom njepſchidaſch. Ale wono to je, njech pſchidaſch abo njepſchidaſch!

Do tutoho dźěła ßu wſchelazy ſaſtupili, tak też ſjednoczeńſtwo „Arbeitsgemeinſchaft zur Ausbreitung des Evangeliums unter Gefangenen und Einſamen“, kotrež ma ßwoje ßrjedźiſchczo w Frankobrodźe n. M. Swojich pomoznikow a ßwoje pomoznizy ma pak wono wſchudźom po zyłym němſkim kraju, też w Sakſkej. Wono ßo wo woboje ſtara, wo duchowne a cźělne ſaſtaranje jatych, a niz jeno jatych, ně też jich pſchiwuſnych. Wono tohodla ßwojich pſchecźelow proßy wo ſtajne dobroproſchenje ſa jatych a jich pſchiwuſnych a wo dary — pjenjeſy a też wſchelaku potrjebu — a wo wobſtaranje jatych a jich pſchiwuſnych. Wono wudawa kóždy měßaz też cźiſchczanu rosprawu wo zyłym ßwojim dźěle. Tuto łopjeńko móže kóždy, kiž chze ßo dale wo tutym dźěle wobhonicź, drje też pola ßwojeho ſararja doſtacź. W cźißle ſa auguſt namakaſch mjes druhim liſt, kotryž jaty, kiž je ſwiſk ſ tutym towaŕſtwom namakał, jemu piſche. Tute liſty, kotrež w tutym małym łopjeńku wojſjewjene namakaſch, ßu wulzy ſajimaze a powucžaze a pominaze. Naſpomnjeny liſt jateho ma ßo něhdźe tak:

„Ssym Waſch liſt wot 13. 6. 36 doſtał a chzu ßo Wam ſa njón wutrobnje podźakowacź. Waſch liſt je mje cźim bóle ſwjeßelił, dokelž Wy mi ßwoju pomoz ſa nowotwaŕ noweho žiwjenja poſkiczecźe. Budźcźe ßebi wěſcźi, ſo ßym ßebi

wědomny, ßebi Waſche dowěrjenje ważicź. Ja ßym ßo hacź ßem w žiwjenju ſ boka ſakonjow a ludſtwa ſtajił, ja ßym ßwoje njeprawe cźinjenje dopósnał a ßo khutnje prózuju, ſ nim doſpołnje ſkónczicź.

Ja wěm pak też, cźehodla bě mózno, ſo tak hłuboko padnych. Dokelž běch wěru do Boha a tak ſnutskownu móz ſhubił! Jenicźzy wěra do Boha móże trěbnu móz dacź, wſchitkim ſpytowanjam ßo pſchecźiwjecź...

Bych ßo wjeßelił, bych-li prawje bórſy ſaßo někotre rynczki wot Waß doſtał. S wutrobnymi poſtrowami ßym ſa Waſch..."

Myßlimy ßebi, ſo móże ßebi kóždy doſcź wucźitacź ſ tutoho liſta a niz mjenje ſe ſcźěhowaznych rynczkow druheho, kiž pak, puſchcźeny, w dźěłacźerſkej koloniji dźěła; liſt je 12. 7. 36 pißał:

„Wutrobny dźak ſa Waſch luby liſt a ſa ſpißy a Bibliju. Wěrcźe mi, ja ßo pſched ßwojimi towarſchemi njehańbuju, Bibliju cźitacź. Boże ßłowo cźitacź bu mi potrjebnoſcź. Hdyž też njeißym do cźaßa ßwojeho khłoſtanja Božemu ßłowu žaneje wulkeje ważnoſcźe pſchizpěwał, je mi wono tola nětkle ſtudźeń mozy. Wſchědnje w nim cźitam.

S wutrobnym poſtrowom..."

Nam ßo ſda ,ſo maja tutaj liſtaj tuteju, kotrajž pſches cźěmnoſcźe cźłowiſkeho žiwjenja dźěſchtaj, wjele prajicź naſchemu cźaßej, kotryž měni, ſo dyrbi a ßmě ßebi cźłowjeka a cźłowiſke pſche wſcho ważicź a ſo ßmě Boże ßłowo ſanjechacź. Naſch cźaß — to ßu pak pſchezo cźłowjekoju naſcheho cźaßa. S tym wěſo nochcemy prajicź, ſo wſchitcy cźłowjekoju tak ſa ſanjechaja Boże ßłowo. Ty tola na pſch. ßebi jo wyſchſche wſcheho ważiſch! Ty na pſch. — kaž tón jedyn ſ tamneju — wſchědnje w ßwojej Bibliji cźitaſch! Ty na pſch. ßo ſ modlitwu a ſ horzej prózu ſa to ſtaraſch, ſo dźěcźi a młodźi Boże ßłowo lubuja a cźitaja a ſ njeho wjedźa ßylnoſcź cźerpacź, ſ kotrejž wobſteja w ſpytowanjach — też w tym ſpytowanju naſcheho cźaßa, ſ cźłowiſkej mozu wobſtacź chcycź a Bibliju a wěru do Jeſom Khryſta ßebi mało abo dozyła niz ważicź. Tamnaj buſchtaj mudraj ſe ſchkodowanja. Cźehodla chcyli my najprjedy ſchkodu cźerpacź a potom hakle mudri bycź? Njerěka to: tórny bycź? W tutym ſmyßle praji němſke ßłowo też cyle prawje: „Vorſicht iſt beſſer als Nachſicht!" Dyrliſch jenož wobej hłownej ßłowje — „Vorſicht" a „Nachſicht" — prawje ſroſumicź! Hdyž prajachmy: naſch cźaß ßebi cźłowiſke tak waži, leži w tym wobſkórźba pſchecźiwo wſchěm, kiž też w tutym cźaßu ßu a kiž chzeja w tutym cźaßu kſcheſcźijenjo bycź, mjenujzy ta wobſkórźba, ſo woni tak cźinja, jako bychu ſ tamnymi jeneho měnjenja byli, ſo woni pſchemało ßwoje kſcheſcźijanſtwo wobßwědcźeja ſe ßłowom a ſe ſkutkom pſchecźiwo wſchěm, kiž też w tutym cźaßu ßu a kiž chzeja w tutym cźaßu kſcheſcźijenjo bycź, mjenujzy ta wobſkórźba, ſo woni tak cźinja, jako bychu ſ tamnymi jeneho měnjenja byli, ſo woni pſchemało ßwoje kſcheſcźijanſtwo wobßwědcźeja ſe ßłowom a ſe ſkutkom pſchecźiwo tajkemu wuſběhowanju cźłowiſkeho a ſanjechanjom teho, ſchtož ſa naß cźłowjekow kſcheſcźijanſka wěra je. Hladaj kóždy, hacź je wón też ſ tutej wobſkórźbu wobſkorżeny!

Tamne prjedy mjenowane ſjednocźeńſtwo ſtara ßo wo tych, kiž ßu ſkomdźili wěrnje mudri bycź, kiž ßwój dom njeſałožichu na ſkału, kaž to Jeſuß Khryſtuß wucźi na kónzu wulkeho prědowanja na horje, kotreż, kaž tola wſchitcy wěmy, Matth. 5—7 ſteji. My mamy wſchitcy dys a dys ſkładnoſcź, tamneho ſjednocźeńſtwa pomoznicy pſchi tym bycź, hdyž něhdźe jecźi pſchińdu ſ jatby abo hdyž někoho w jaſtwje wěmy. My mamy pak dźeń a dźeń ſkładnoſcź, bycź cźi, kiž ßami tak mudri ßu, a bycź cźi, kiž druhich, ſtarych a młodych, wjedu k tutej mudroſcźi a ßylnja w tutej mudroſcźi, wo kotrejž Jeſuß Khryſtuß rěcźi, a to ſ wutrobu a ſmyßlu, ſe ßłowom a ſ pſchikładom.

Tak ßmy my ſnutskowni miſionarojo, tak ßmy my kſcheſcźijenjo!

Zyrkej a ſtat.

W Barlinje wuſtupi jich ſ evangelſkeje krajneje zyrkwje — ſe ſtaropruſkeje zyrkwje — w lětach 1932, 1933 a 1934 59 329 woßadnych a 469 dźěcźi; ſ nich pſcheſtupi ke katolſkej zyrkwi 71. W tutych tſjoch lětach ſaſtupi jich do evangelſkeje krajneje zyrkwje 88 549 doroſcźenych a 219 dźěcźi. S tutych pſchińdźe jich 6382 ſ katolſkeje zyrkwje a 81 309 ſ nich běchu tajzy, kiž běchu prjedy wuſtupili a nětk ßo ßaßo do evangelſkeje zyrkwje wrócźichu.

Se Sserbow a ſ daloka.

Do Sserbow. Tydźenja mějeſche w rynczkach, kotreż po tutym napißmom woſſjewichmy, wěſo rěkacź: njedźelu, 16. auguſta. Potajkim dźeńß ſa tydźeń je hłowny dźeń tulětneje ſkhadźowańki, kotruž Domowina a ſtudowaza młodźina wuhotujetej, a tak ßerbſki dźeń! Schtóž chze ßo na ſtudentſkich ſhromadźiſnach wobdźělicź, dyrbi tam hižo ßobotu bycź. Njedźelſke wuhotowanja budźa bóle powſchitkowneho raſa a tohodla ſa wſchěch wulzy ſajimaze a putaze. Pſchi jěſbje na Kopſchinſke hrodźiſchcźo je ſa tych, kiž w tamnych kónczinach wokoło Prěcźez domach njejßu, ſkładnoſcź, też nowu autowowu dróhu wobhladacź, t. r. wona ßo hakle twari, ale ſpóſnajeſch hižo, kajka budźe a kak pſches naſche łužiſke hona powjedźe. Njech je dźeńß ſa tydźeń wſchěm wuhotowanjam też prawje pſchihódne wjedro ſpožcźene!

S **Khwacźiz.** 8. njedźela po Sswj. Trojizy bě ſa naſchu woßadu wuſnamna njedźela. Naſch k. wyſchſchi farař Sarjeńk ßo ſ wotßalnym prědowanjom ſe ßwojej woßadu, kotrejž prěni — a dotal jenicźki — farař bě, roſßohnowa. S lětom 1899, w kotrymž ßo naſcha woßada ſałoži a naſch Boži dom poßwjecźi, pſchińdźe wón k nam. W lěcźe 1895 bu wón vikar we Lupoji; w ßamßnym lěcźe pſchińdźe jako vikar Michałſkeje woßady do Budyſchina. 1896 bu tam ſ kapłanom, wot tam pſchińdźe w naſpomnjenym lěcźe 1899 jako farař k nam. 37 lět je tu ßwěru naſchej woßadźe jako duſchepaſtyr ßłużił a po ßmjercźi wyſchſcheho fararja Domaſchki jako wyſchſchi farař wſchitkim ßerbſkim woßadam. S poßledním dnjom ſańdźeneho měßaza ſłoži ßwoju ßłużbu, ſo by na wotpocźink ſchoł po 41 lětach wobſchěrneho ſaſtojnſkeho dźěła, a nětk bě njedźela roſßohnowanja. Boži dom, woßebje wołtař a klětka, bě rjenje ſ kwětkami a ſ pletwami wupyſcheny. K. ſuperintendent Berg bě ßam pſchikhwatał do tuteje woßebiteje Božeje ßłużby. S nim ßedźachu na měſtnach wołtarniſchcźa woßadni ſaſtupjerjo ſe ßwojim měſtopſchedßydu k. von Watzdorf. W ßwojim wotßalnym prědowanju poruczi wón kaž něhdy japoſchtoł Pawoł woßadu a woßadnych Bohu, roſpominajo wſcho, ſchtož bě bylo w běhu dołhich lět a ßo dźakujo ſa wſcho dobre, ſchtož bě naſhonił. Wuſna, ſo je jemu cźeżko, na tutej njedźeli na klětku ſtupicź a ßo roſßohnowacź. Po prědowanju rěcźeſche k. ſuperintendent Berg a dźakowaſche ßo k. wyſchſchemu fararjej ſa wſchu ßwěrnu ßłużbu we woßadźe a ſwonka woßady. Sa zyrkwinu wyſchnoſcź pſchepoda jemu wumělſzy ſhotowjeny diplom, w kotrymž jemu zyrkwina wyſchnoſcź wupraja dźak a pſchipóſnacźe ſa wſcho, ſchtož je dokonjał ſa woßadu a woßebje też ſa wſchě

ſerbſke woſady. K. ſuperintendentej pſchiſamkny ſo měſto-pſchedſyda woſadneho ſaſtupjerſtwa, k. von Watzdorf, wupraji ſo dźak woſady a jeje ſaſtupjerſtwa. Jako widomne ſnamjo tuteho dźaka pſchepoda k. wyſchſchemu fararjej wolijowy wobras naſcheho Boſeho doma. Boſu ſłužbu porjeńſchi poſawnowy khór ſ motettu do prědowanja a po tutym ſadu kěrluſch: „Tón Knjes je mój paſtyr“. Woſadne towarſtwa a wohnjowa wobora běchu ſhromadnje kemſchi. Sſerbſka Boſa ſłužba bě druha; też na tutej ſłutkowaſche poſawnowy khór ſobu. Dokelž běſchtej woſadne ſaſtupjerſtwo a zyrkwina wyſchnoſcź na prěnjej Boſej ſłužbje ſłowa roſſohnowanja a dźaka wuprajiłej, njebě na druhej Boſej ſłužbje woſebitych rěcźow. Knjes wyſchſchi farař roſſohnowa ſo ſerbſkimi kemſcherjemi, kotrymž wón — kaž wſchěm ſerbſkim kemſcherjam — ſobu ſe hłownej prědarſkej konferenzu ſawoſtaji rjane ſawoſtajeńſtwo: nowe ſerbſke ſpěwarſke. — Njech Bóh ſpožcži naſchemu duſchepaſtrjej ſohnowane měrne lěta wotpočinka.

Hiſchcźe jedyn miſſionſki jubilej. Też Bethelſke miſſionſtwo ſwjeczi lětſa jubilej a to 50lětny ſwojeho ſkutkowanja. Wulka kaſń luboſcźe a wulka móz luboſcźe njeje pſchidała, ſo ſo tam w „měſcźe luboſcźe“, kotreż Bodelſchwing natwari, ſpokojichu ſ dźełom na polu Snutskowneho miſſionſtwa, ně, pſched 50 lětami dźěchu na dźěło też na polo Swonkowneho miſſionſtwa. W ſeptembru, a to wot 3. hacź do 9., chzeja tam dźakni na to ſpominacź.

Dźeń 2. auguſta. Ssmy ſo tydźenja wſchitzy na to dopomnili, ſchto tutón dźeń nam praji? Pólny marſchal Hindenburg wumrě 2. auguſta pſched dwěmaj lětomaj. Wulki dźěſche ſ tuteje cźaſnoſcźe a kſcheſcźijan! My ſo dopomnimy, kak je ſchoł, kak je wumrěł, hdyž ſebi wospjetujemy, ſchtož drje njeje we wulkich nowinach cźitacź było tola pak w zyrkwinſkich a tu w naſchim łopjeńku. My ſłyſchimy a widźimy ſnowa, kak wón, wucźitawſchi ſłowa Noweho Teſtamenta, ſwojemu lěkarjej rjekny: „Nětk prajcźe pſchecźelnizy ſmjercź, ſo ſmě do jſtwy ſaſtupicź!“ My ſebi też ſnowa do pomjatka a ſwědomnja ſaſchcźěpmy, ſchtož je jeho wulke ſawoſtajeńſtwo ſa kóždeho mjes nami, kiž my kſcheſcźijenjo ſmy: „Starajcźe ſo ſa to, ſo budźe Němſkej Khryſtuſ prědowany!“ Schtóž je ſměł tam w Tannenbergſkim pomniku pſchi jeho rowje ſtacź, tón je tam tydźenja ſ cźicha w duchu ſaſo ſchoł, tam k rowej tuteho wulkeho, kotrehož row wjednik a kanzler da na ſmjertnym dnju ſ wěnzow pyſchicź. — Ale to njeje wſcho, ſchtož nam tutón dźeń 2. auguſta praji! Njedopomnijſch ſo, kak też tehdy bě ſobotu 1. auguſta a njedźelu 2. auguſta, tehdy pſched 22 lětami, jako prěnje wójnſke depeſche hacź k nam do wſow pſchilětowachu, jako prěni pólnoſchěri ſ domow, ſ wjeſkow khwatachu do wójny, kotraž dyrbjeſche tak wulka a krwawna bycź? A ſchto potom bu? A ſchto wſcho w tutych 22 lětach? Haj, my mamy pſchicźiny doſcź, tajke dny ras ſ cźicha bycź pſchi wſchěm nuſnym a wulkim a cźeźkim dźěle tuteho ſnjoweho cźaſa a pſchi wſchěm druhim, ſchtož nětkle cźaſ napjelnja a też wſacź Nowy Teſtament a w nim cźitacź a rěcźecź ſe ſwojim Knjeſom tam horjekach, — kaž je to tamny ſchědźiwy rjek 1. auguſta 1934 prajił!

W **Barlinje** traja dale olympiſke wubědźowanja. Hobrſke ſyły ſ wukraja ſu ſo tam ſhromadźiłe, a hobrſke ſyły ſ tukraja tam ſu a pſchikhadźeja a wotkhadźeja wſchědnje. Preſident organiſazijſkeho komiteja, exzelenz Lewald, wupraji pſchi ſwjatocźnym ſapoczatku tutych wulkich krow to pſajecźe: „Tak ma bycź tutón ſwjedźeń ludow ſwjedźeń dobycza ſa najlěpſchich, ſwjedźeń měra ſa wſchitkich!“ Wón ſkónczi ſwoju rěcź: „To daj Bóh“ a proſcheſche wjednika a kanzlera, ſo by olympiſke hry wotewrił. To ſo ſta ſ krótkim ſłowom a pod wyſkanjom tych ſtotyſaz. A hiſchcźe tydźeń nětk tute hry! Dźeńſ ja tydźeń ſwjatocźne ſkónczenje! Njech ſo pſchecźa a nadźije měra dopjelnja!

Se **Schpaniſkeje** pſchikhadźeja tajke a tajke powjeſcźe. Schtož tu ſajimuje, je pſchedewſchěm to, ſ wotkal tajke hróſne podawki mordowanja cźłowjekow, też dźěcźi, palenje zyrkwjow a klóſchtrow a druheho? Kak to móżno? Hdźe ſem na wſchěm poſledku tute cźěmne mozy, kotreż tajkeho ſamóża? Wotmołwa je: ſ bjesbóżnoſcźe! Schtož je antikhryſt wuſywał, wužiwajo bolſchewikow Ssowjetruſkeje ſa pomocźnikow, to ſrawi woſebje tam w Schpaniſkej k žnjam. Najhróſbniſche ſobu, ſchtož tam wohladacź, ſu drje nimo ſyłnje wobrónjenych młodych hólzow ſyłnje wobronjene holzy, kotreż ſu ſobu woſrjedź wojowanja, palenja, rubjenja. Też tym ſ dotalneje ſchpaniſkeje wyſchnoſcźe, kotſiž tute cźěmne mozy wołachu abo tola cźerpjachu, jako tu běchu, počzina po wſchěm ſdaczu ſlě bycź a bychu je rad ſaſo wotbyli. Schpaniſkemu ludej dyrbimy pſchecź, ſo by bórſy roſſudne wojowanje pſchiſchło abo tuto ſnutskowne wojowanje ſo hewak ſkónczyło, a wſchěm, kiž tam ſ naſcheho kraja hiſchcźe pſcheby-waja, ſo njebychu wot nich žane woporу wjazy žadane byłe.

Bibliſki pucźnik.

9. njedźela po ſwjatej Trojizy, 9. auguſta: Sdźerž mje jako wokowe ſornjeſchko; pſchikryj mje pod khłódkom ſwojich kſchidłow. Pſalm 17, 8. — Wón paſe mje, wón dawa duſchi mojej khlěb žiwjenja, a ſ luboſnoſcźu ſwojej mje, hdyž ſo modlu, cźiſche pſchewoſmje; na ſelenej mje łuzy Jeſuſ wodźi, wón wſchudźom pſchi mni je, mje niczo njewobſchkodźi, mi nuſa žana njebudźe; wón paſe mje. Kilian. (Zionſke hłoſy, 292, 4.) — Matth. 6, 24. — 1. Pětr 4, 8—11.

Póndźela, 10. auguſta: Rěcź teho Knjeſa je cźiſta jako wupalene ſlěbro. Pſalm 12, 7. — K. 243, 8. — Pſalm 119, 1—24. — Jap. ſk. 22, 17—30.

Wutoru, 11. auguſta: Knježe Zebaoth, derje temu cźłowjekej, kotryž ſo na tebje ſpuſchcźa. Pſalm 84, 13. — K. 479, 5. — 1. Sam. 17, 12—25. — Jap. ſk. 23, 1—11.

Sſrjeda, 12. auguſta: ...ſo wěcźna hnada naſtacź budźe, a ty budźeſch ſwoju prawdu wobtwjerdźicź w njebjeſach. Pſalm 89, 3. — K. 406, 1. — 1. Sam. 17, 26—38. — Jap. ſk. 23, 12—21.

Schtwórtk, 13. auguſta: Knježe, hdyž ja ſo dopomnju twojich ſudow wot ſpočzatka ſwěta, budu ja troſchtowany. Pſalm 119, 52. — K. 314. — 1. Sam. 17, 39—58. — Jap. ſk. 23, 22—35.

Pjatk, 14. auguſta: Pſchetož hlaj, ja chzu ſo ſaſo k wam wobroczicź a na waſ pohladacź. Ezech. 36, 9. — K. 674. — 1. Sam. 18, 1—16. — Jap. ſk. 24, 1—9.

Ssobota, 15. auguſta: Dźěcźi dźěcźi budźa twoje ſkutki khwalicź a wo twojej mozy powjedacź. Pſalm 145, 4. — 1. Sam. 19, 1—12. — Jeremia 7, 1—11. — O, kak kraſne twoje mjeno, Knježe, mojej duſchi je; ach, ſo bych ja ſtajnje jeno ſaſpěwajzy khwalił cźe! Daj, ſo dźěcźom twojoh' ſłuba twoja cźeſcź by była luba. (Zionſke hłoſy 376, 6).

Liſtowanje: Sa 10. po Tr.: S. w K. — Sa 11. po Tr.: H. w P. —

Sſmolwity redaktor farař Wyrgacź w Noſſacźizach (Noſſitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po porucźnoſcźi krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcźernje w Drježdźanach wot Hłowneje ſerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sſerbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóżdu ſobotu a płacźi ſchtwórcźſětnje 108 pjenjeźkow.

Čišło 33

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 16. augusta 1936 | Bautzen

10. njedźela po swjatej Trojizy.

Kak husto sym ja chcył twoje dźěći shromadźicź, jako pata shromadźuje swoje kurjatka pod kschidła, a wy scże njechali.

Dźensnischa njedźela je kaž kruch pokutneho dnja. Zyrkej spomina na Boži sud, kiž swojeho runjecża nima w stawisnach swěta, mjenujzy na wutupjenje Jerusalema 10. augusta lěta 70 po Khr. nar. Jako tón dźeń romske legiony do dołho s khrobłosczu sadwělowanja wot židow sakitaneho města so sadobywschi s mjeczom a s wohnjom mjes wobydleŕstwom na njeczłowjeske waschnja sakhadźachu a wschitko, schtož jim do rukow padźe, sniczachu. Tehdy so dopjelni, schtož bě 40 lět prjedy sasłepjeny lud sam wužadał njemdrje wołajo: „Jeho krej pschińdź na naš a na nasche dźěći!! Swjata krej praweho, Božeho syna, israelskeho mesziasa a swěta Sbóžnika, pschińdźe tehdy na lud sasakkeje, stwjerdźeneje wutroby. Tuž dźensa pokutu předuju płomjenja rěki pschelateje krwě a so kadźaze roswaliny. Hlaj, to su sudy a pruty Boże!

A to wschitko je doprědka wědźał a widźał Jesuš Khrystuš. Tohodla wón něhdy na Jerusalem pohladujo na njo płakasche a dźesche: „Hdy by ty wopomniło w tym swojim czasu, schto so k twojemu měrej hodźi!“ Hacź su sylsy hižo w jeho milymaj woczomaj byle, jako tójhdy prjedy skorżesche: . . . a wy scże njechali? Wón je chcył jich k sebi czahnycź a wabicź, so bychu so nakasali a s wěru pschijeli swojeho wumožnika, wón je chcył jim pomhacź po cźele a po duschi, na czasu a na wěczne, wón je chcył — schtó mohł prajicź, kak husto, wón je chcył — schtó dowupowěda, s kak hnujazym prózowanjom! Wón je chcył a njeje wustawał w swojej bójskej luboscźi, scżerpliwoscźi a smilnoscźi jich pytacź. Ale woni su njechali!

Je dha to możno, so wón chce a cźłowjek njecha? Njeje schtoż wón chce pschesjene s tym, schtoż jeho Wótz chce? A njeje tuta Boża wola wschehomózna? Naisch Bóh je na njebjesach; wón cźini, schtoż chce. Hdyż wón rjeknje, stanje so, a hdyż roskaże, steji hižo. Haj je też możno, so so sudobje pschecźiwja horncżerjej, kiž je jo shotowił, so so cźłowjek se swojej wolu sběha a spjecźi pschecźiwo swojemu Bohu a Knjesej? Wono dyrbi tola możno bycź. Możno njeby było, hdy njeby Wschehomózny sama luboscź był, hdy by sebi dał doscź bycź na njewólnikach jako na swojich lubowanych; ale dokelž sebi žada dźěcźi do swojeho njebjeskeho kraleństwa, swobodne, dźakowne, posłuschne dźěcźi, tohodla je możno, so Wón „haj“ praji a cźłowjek „ně“, so Wón chce a cźłowjek njecha, so na kwaš njebjeskeho kraleństwa proscheni „njechachu pschińcź“ a so „wy scże njechali“ jako hórka skórżba nam rěże do swědomja a naš kole we wutrobje.

Pschetoż wo to dźe. Wscho druhe su wurěcże. Kak husto poczinamy so samołwicź: Ssnadź „ja njejšym šměł“! Nan pjecża dźěsczu njeje dał hicź abo muž niz žonje. Powołanje abo nusne dźěło abo towarstwo hinak smyslenych pschecźelow, snatych, kollegow atd. je tomu abo tamnemu sadźěwało. Ssnadź też: „ja njejšym mohł“. Wjedro bě hubjene, pucź daloki, czaš njeskładny. „Lubjerad bych pschischoł, ale te dwěle, kotrež mje cźwiluja, te wobmyslenja rosuma, s kotrymiž mam so bědźicź; rjenje dyrbi bycź, schtóž móże wěricź, ale ja njemóžu.“ A tola su to jeno hole wurěcże, kiž njepłacża. Wjele bóle wostanje pschi tym „wy scże njechali“. Wy njejscże chcyli so swojemu Sbóžnikej dacź namakacź. Hdyż my chcemy, woprawdże chcemy, krucże, swěru, khutnje chcemy, so wjele scżini. Hdźež je wola, tam je też rada a móžnota. O hłubiny pschecźiwjenja su we naš cźłowjekach, a tute straschne, biesbóžne hłubiny nam kaž błysk s mróczelow Sbóžnikowa skórżba wotkrywa.

My dźě mamy wschitzy doscź winy, doscź pschiczźiny, žo pokutni psched njej pokorjecź. Druhe města žu žwój hnadny cźaž pósnake, kaž Ninive sastarsku sa profetu Jonažowe dny, jako tam wot krala hacź k proscherjej měchi wobleczeni w popjele žo pokucźejo žo wobrocźichu k Bohu Knjesej — niz pak Jerusalem, a my? W Jerusalemje žo powołachu, so maju templ a měschnistwo a žwjaty sakoń a wopornu žłužbu; schto hischcźe potrjebachu tutoho Jesuža Nazarenskeho? A my? Njejžmy teź my žo husto doscź žami mjes žobu abo žami pschi žebi troschtowali se žwojimi dobrymi skutkami abo snajmjeńscha se žwojimi dobrymi wotmyžlenjemi, so tak někak žwoje pschižłuschnoscźe dopjelnjachmy abo snajmjeńscha nikomu niczo sleho njeczinjachmy, žnadź teź so žwj. Wótczenasch spěwamy, žo k Božemu domej mamy a w postajenym cźažu k Božemu blidu dźemy. Njeczujemy pak, so žmy s tym žo troschtujo w podobnym strasche, kaž tamni, kotsiž pschi wschěm, schtož mějachu wjazy hacź drusy, žwojemu Sbóžnikej s pucźa dźěchu a jeho hnadu sazpěwachu. Tamni žu njechali. Chzemy my? Chzesch ty?

Schtóžkuli s naž wo njeho a wo jeho hnadu njerodźi, sa toho dale žaneje pomozy ani nadźije njeje. W žanym druhim njeje sbóžnoscź, teź njeje žane druhe mjeno cźłowjekam date, w kotrymž mohli sbóžni bycź. Hischcźe tam Wón steji mjes žwojim ludom. Hischcźe wón teź se žwojimi skóržbnymi žłowami žo kłapa k jich a k naschim durjam. Ale najwjetschi cźaž je. Hižo wón rjeknje: „Wy njebudźecźe mje wot nětka wjazy widźecź. Dlěje žo komdźisch a cźežo cźi budźe, jeho proschenju a wabjenju wucho a wutrobu wotewricź. A schto potom? Schto, hdyž ma Boże dołhocźakanje prjedy, hacź žebi myžlisch, kónz? Schto, hdyž žu doscź dołho njechał a hdyž potom, hdyž chzesch, žo jeho wjazy dohladacź njemóžesch? Schtóž je njechał, dołhož bě hnadny cźaž, s tym móže hižo do jeho žmjercźe žo stacź, so wjazy njemóže, haj so wjazy nježmě.

Tuž dźenža jeho hłóž sažłyschawschi a jeho płacź wohladawschi njestwjerdź žo, dusicha. Daj žo wobarnowacź, wucźekń skaženju a njewohladaj žo s wopjecźizu! Hamjeń.

10. njedźela po žwjatej Trojicy.

Jesužowe žylzy. Luk. 19, 41.

Hłóž: Cźiń, Knježe, so mnu tak, kaž chzesch.

So Sbóžnik na Jerusalem
Mje hnuj a moju twjerdoscź slem!
Je horze žylzy płakał,
Bóh dołho doscź je cźakał!
Njech Khryста žylzy wabja mje
Dźenž hischcźe k prawej pokucźe,
So na žwój hrěch teź płakam.

Psched Bohom steju w njehnadźe,
Mje Jeho hněw chze khłostacź.
Teź sa mnje Jesuž płakał je,
Hdźe wjetschi troscht mohł dostacź?
Mój hrěch we žylzach Sbóžnika
Mi Boža hnada wotmywa!
O njej to sbóžna radoscź?

Ach, w žwojim cźažnym pschebytku
Mam husto žylzy ronicź,
Sso běcźicź s horjom, njehodu
A wschelku tyschnoscź shonicź.
Mi troscht pak cźecźe do dusche,
So teź mój Sbóžnik płakał je
A běsche w nuzy, w kschižu.

Wón widźi moje žylzy wschě,
Kiž w stysknych nozach płakam.
Schtož cźischcźi mje, mój Jesuž wě,
Tuž pomoz s njebja cźakam.
Wón, kiž teź něhdy płakasche
A snaje žylzow hórkoscźe,
Sso w prawym cźažu žmili.

Schtóž tudy žylzy wužywa,
Tón jónu róže žněje
Tam, hdźež žo wjazy njepłaka
A Bóh nam žylzy trěje.
Tuž cźakaj, dusicha, s cźerpnoscźu,
Ty s horja póndźesch k wježelu
Psches Sbóžnikowe žylzy.

Sa žwoje žylzowanje,
Psches kotrež jónu krażni žo
Mi s nozy rjeńsche ranje!
Tam potom sbóžny saspěwam,
Cźi do wěcźnoscźe khwalbu dam
Měj horzy dźak, mój Sbóžniko,
Sa Twoje hórke žylzy!

K. A. Fiedler.

Kschescźijanska młodźina a olympijada.

Dźenža je nětko kónz olympiskeho wubědźowanja! Wot 1. hacź do 16. augusta běschtej woczi a hischcźe bóle wuschi wschěch ludow na Němsku složenej, hdźež w Barlinje, w Kielu a w Grünawje žo najlěpschi sastupjerjo sportarjow s 53 ludow wo olympisku cźescź běcźachu. Poźlednje wužlědki tutoho wubědźowanja njejžu nam dźenža, hdyž tute rynczki pisamy, snate, a njewěmy, kelko dobryczow žebi Němska skhowa a kelko žebi sastupjerjo druhich ludow žobu do žwojeje domisny wosmu. Ale sajimy sa olympijadu njejžu jeniczke, kotrež tute žyły wukrajanow maju. Chzychu dozyła teź nowu Němsku sesnacź. A niz jeno to. Kaž scźěhowaze rynczki, kotrež sa cźižło 9. augusta pschepoldźe dostachmy, jewja, pschińdźe jich doscź wukrajanow, wožebje s dalokich krajow, so by tu kschescźijanstwo Němskeje sesnało a žo s kschescźijanami Němskeje a zyłeje semje setkało. S kajkim najhonjenjom póndu tucźi domoj?

Runje tole pak nam pokaže, kajka móz kschescźijanska wěra na semi je a so wona tajka wulka móz na semi je. So žo njebychmy my stari a młodźi nascheho kraja, kotryž Bóh dwójzy hnadnje domapytasche., — tehdy jako mižijonarojo pschinjeżechu evangelij wo Jesužu Khrystužu, a tehdy, jako reformator Luther znowa tutón evangelij cźisty pschipowědasche, — hanibowacź trjebali psched kschescźijanami tamnych ludow — a so žo žami njebychmy hanibowali, žo wschudźom a stajnje jako kschescźijenjo wusnacź se žłowom a se skutkom a s zyłym žiwjenjom!

Tola njech tamna pschipóžłanka nam dalscheho wo tym praji:

Wo olympiskich hrach žmy hižo w naschim njedźelskim łopjeńku „Pomhaj Bóóh“ cźitali; namaka žo tam teź pschecźe, so njech teź dobreho a spomožneho s tutoho hobrskeho sportskeho wuhotowanja sa naschu evangelsku zyrkej pschińdźe. A woprawdźe žu swiski mjes zyrkwju a olympijadu. We wjele wukrajnych statach žu mjenujzy runje kschescźijanske towarstwa a swjaski, kiž sportske hibanje spěchuja. Jako žu na pschikład Filipinjzy wubědźowarjo do Barlina pschischli, žu žo někotsi s naschich ludzi njemało dźiwali, so žu woni wurasnje wosjewili, so žu wschitzy kschescźijenjo. Ale je tam tak,

a w Khinſkej, Japanſkej a Indiſkej je podobneho, ſo je hakle „Kſcheſczijanſke towarſtwo młodych mužow“ ſportſke organiſazije ſałožiło. We wſchelakich krajach je tak, ſo jenotliwe cźełoſwucźne hry woßebje tuto „kſcheſczijanſke towarſtwo młodych mužow“ (kiž je ſwjaſk po zyłym ßwěcźe) wuwjedźe. Haj wſchak, hłowna wěz tutoho towarſtwa ſport njeje, ale wjele bóle to: Boże ßłowo młodźinje po zyłym ßwěcźe pſchipowědacź. Tuta młodźina pak wě, ſo njeje jenoz duſchu, ale też cźełko wot Boha doſtała, tohodla ma też cźełoſwucźowanje ſa waźne. Ale ſajimawe je, na to pokaſacź, kajki wuſnam tute kſcheſczijanſke organiſazije ſa ſportſke wukubłanje ßwětoweje młodźiny maja.

Ale ſchto ma to wſcho ſ olympijadu cźinicź? Na tajke waſchnje wjele młodych ludźi do Němſkeje pſchińdźe, kiž chzedźa woprawdźe kſcheſczijenjo bycź. Wjednik khinſkich wubědźowarjow, mr. Sung, kiž je hłowny ſekretar „kſcheſczijanſkeho towarſtwa młodych mužow“, je prajił, ſo chze w tutych dnjach też ſ woßebitym ſajimom žiwjenje němſkeje zyrkwje ſeſnacź. A wotdźělenje 15—20 hólzow pſchińdźe ſ kſcheſczijanſkeho towarſtwa młodych mužow w Tokio (w Japanſkej), kiž ßu pißali, ſo njejßu ßo na pucź naſtajili, ſo bychu ßo na olympiſkich wubědźowanjach wobdźělili, ale ſo bychu ßo we tutym cźaßu ſ kſcheſczijanſkimi młodymi ludźimi ſ zyłeho ßwěta ſeſchli. Potajkim tucźi młodźenzy ßu tohodla tak daloko pucźowali, ſo bychu, kaž praja, kſcheſczijanſkich towarſchow nadeſchli!

„Evangeliſki ſkutk młodych mužow w Němſkej“ ma nadawk, ßo wo to ſtaracź, ſo ßo tuta kſcheſczijanſka młodźina w Barlinje też mjes ßobu namaka. Wón je też wſchědne rańſche nutrnoſcze ſarjadował. Njech nětko wobdźělenje na tutych nutrnoſcźach też mnohim pola naß wocźi wotewri, kajki ſajim młodźina po zyłym ßwěcźe ſa kſcheſczijanſke praſchenja ma. — Sta młodych ſcheſczijanſkich mužow chzedźa ßo hromadźe ke Khryſtußej wuſnacź jako ßwojemu jenicźkemu Knjeſej a Sbóžnikej, a to pſched młodźinu ſ zyłeho ßwěta, kiž je k olympiſkim wubědźowanjam w Barlinje pſchiſchła. A ſdobom wubědźowanja na olympiſkim ſportniſchcźu dopokajuja, ſo móža ßo tucźi kſcheſczijanſzy młodźi mužojo ſe wſcheho ßwěta też w ſwucźowanju cźełka ſ druhimi runacź. G. L.

S najnowſchich rosprawow móžemy k tomu hiſchcźe dodacź, ſo je w Barlinje němſka „Kſcheſczijanſka ßłužba młodych mužſkich“ woßebite powitanje wuhotowała ſa ßobuſtawy ßwětoweho ſwjaſka, kotryž tworja „kſcheſczijanſke towarſtwa młodych mužſkich“ — Weltbund Chriſtlicher Jungmännervereine —. S 12 ludow běchu też ſaſtupjerjo na tuto wuhotowanje pſchiſchli a poſtrowy ſe ßwojeje domiſny pſchinjeßli. Woni też wo kſcheſczijanſkim ſkutkowanju ßwojich towarſtwow rosprawjachu. Kaž wěmy, ßu pſchi wuhotowanjach, kotreż bě evangeliſka zyrkej ſa kóždy dźeń olympijady wuhotowała, naſchi němſzy młodźi towarſchojo abo młodźi kſcheſczijanſzy mužſzy ſarjadowanſku ßłužbu na ßo wſali, ßłužo tak ſdobom ßwojej domjazej zyrkwi kaž kſcheſczijanſkim towarſcham ſ wukraja a dozyła zyłej nadobnej wězy Khryſtußoweho kraleſtwa w naſchim ludu kaž w zuſnych ludach.

Zyrkej a ſtat.

Wjedniſtwo němſkeje młodźiny je poručźiło, ſo je wſchěm wotdźělenjam młodźiny ſakaſane, njedźelu dopołdnja na měſtnoſcźach pſchi Božich domach ſwucźowanja wotměwacź a nimo zyrkwje cźahacź, woßebje ſ hudźbu.

Naſtróžaza ſtatiſtika. Sowjetruſka wyſchnoſcź je ſtatiſtiku, t. r. ſapiſki ſhotowiła wo wſchelakim, ſchtoż w ſańdźenych 18 lětach jeje móznaŕſtwa bě a ßo ſta. S tutych ſapiſkow ſpóſnajeſch, ſo je w tutych 18 lětach w ſhromadnych wunuſowanych łěhwach — Němz praji: Konzentrationslager — ſahinyło 42 800 duchownych. Po zyłej dalokej a ſchěrokej Sowjetruſkej naliczijſch nětkle lědy hiſchcźe 1200 duchownych. S tutych móżeſche jenoż ßnadny dźěł pſchi ßwojich woßadach woſtacź.

„Bjesbóžne ſnamjeſchka“. Hłowna rada bjesbóžnych je wobſamkła, ſnamjeſchko ſhotowicź, kotreż maja też ßobuſtawy wukrajnych bjesbóžnych ſjednocźeńſtwow noßycź. Snamjeſchko ſměje napißmo: „Nabožina je opium ſa lud.“

Schpaniſka. Sswět kedźbuje nětkle ſ napjatoſcźu na olympijadu w Němſkej. Tak bórſy pak kaž je tuta nimo, pſchińdźe drje woſtróſbnjenje na ludy. Wótriſcho a wobſchěrniſcho hacž dotal je mjenujzy wudyriło druhe wojowanje, wojowanje bolſchewisma pſchecźiwo wſchemu, ſchtož njeje bolſchewiſtiſke a ſchtož njecha bolſchewiſtiſke bycź. Wſchitzy ßnadź njejßu dozyła hiſchcźe ſa tym pſchiſchli, ſo tu tuto wojowanje je, a wſchitzy ßnadź też njedopóſnachu, ſo w tutym wojowanju jenoź njeſteja politiſke a hoſpodarſke mozy pſchecźiwo ßebi, też niz jenoź cźłowiſke, ale ſo tu ſteja duchowne mozy pſchecźiwo ßebi, ſo potajkim tuto wojowanje njebudźe dorosßudźene ani ſ politiku ani ſ hoſpodarſtwom ani ſ cźłowiſkim, ale pſchede wſchěm ſ duchownymi mozami. A hdyž nětko na ſtronje bolſchewisma wojuje antikhryſt — abo ně, tak njeje to jaßnje doſcź prajene! Hdyž nětko antikhryſt wužiwa tutón bolſchewismuß jako bróń a grat pſchecźiwo wſchemu, ſchtož jemu njeßłuži a njeßłuſcha, budźe to dobycźe w tutym wojowanju jenoź pola tych na wſchěm poßledku, kotſiž wojuja — ſ Jeſußom Khryſtußom, kotremuž je data wſchitka móz w njebjeßach a na ſemi a to dobycźe we wojowanju ſ antikhryſtom. A tuto wojowanje njebudźe rosßudźene nětkle tam na krwawnych bitwiſchcźach Schpaniſkeje ani na ſtaroßławnych bitwiſchcźach Grichiſkeje, ſ kotrejeż pſched dwěmaj njedźelomaj pſchińdźe olympiſke płomjo ſa wubědźowanja měra, ſ kotrejeż pak mjes tym pſchińdźechu powěſcźe, ſo tam ßapa płomjo bolſchewiſtiſkeho njeměra a wojowanja. Ale něſchto druhe by mohło móżne bycź, mjenujzy ſo ßo pſchi płomjenjach ſchpaniſkeho wojowanja, do kotrehoż ßo wſchě móżne bolſchewiſtiſke pomozne mozy měſcheja — niz jenoż Sſowjetruſka, ale na pſch. też Franzowſka — ſapali płomjo, kotreż ßo wupſcheſtrěje ſchtó wě na kelko krajow a kelko ludow. A ßo wobaracź pſchecźiwo tutomu płomjenju je nadawk kóždeje wyſchnoſcźe a kóždeho luda, ale pak też kóždeho jenotliweho! A tuto wojowanje ma ßo ſtacź kóždy cźaß a na kóždym měſtnje! A hdyž my wěmy, ſo Jeſuß Khryſtuß je ta móz, kotrejeż budźe poßlednje dobycźe, njeje też žaneho praſchenja, kak wojowacź mamy. Se ſwonkownymi mozami a ßrědkami njebudźe dobyte. Ssu to poßlednje rosßudne dobycźa. Ně, my mamy bycź, ſo to ſkrótka prajimy: kſcheſczijenjo — kſcheſczijenjo ſ cźełom a ſ duſchu, ſ wutrobu, ſ ertom, ſe ſkutkom, ſ zyłym ßwojim žiwjenjom a ſadźerženjom. Hdyž wot ranja a wjecźora a ſ połodnja ßem bolſchewiſtiſke brónje hroża — my měnimy te pſchihoty, kotreż Sſowjetruſka cźini —, njebudźe tola to běđźenje ſ tutymi brónjemi dobědźene, ale ſ duchownymi brónjemi, a to dobycźe budźe tam, hdźeż ſ dobycźerjom a pſchewinjerjom Jeſom Khryſtom wojuja. Tohodla dyrbi naſcha najßwjecźiſcha próza bycź, ſo tu pola naß ßu tajzy, ſo my ßmy tajzy wojowarjo. Naſchemu cźaßej a naſchemu pſchichodej je tola wſcho móżne wěſchcźene, je wěſchcźene, ſo tute wojowanja pſchińdu — a hlaj, wono ßo hižo wojuje — a ſo wono wjele ſniczi — a hlaj, kelko wono hižo ſniczi, prjedy

w Ssowjetruskej, nětko w Schpaniskej —, a je wěschczene, so tež elementy, woda, morjo, semjerženja snicža a pózru wjele. Tohodla: schtóž chce wojować sa žebje a žwoje sbožo bycź, schtóž chce wojować sa žwojich lubych a jich sbožo bycź, schtóž chce wojować sa žwój lud a wótzny kraj a jeho sbožo bycź, tón cžiń wscho, so by był — wojować sa Jesuža, so by žo měł po kěrluchu, s kotrymž je takle do boja wołany:

Schtóž wojować sa Jesuža
Bycź na tym žwěcze chce,
Tón podaj žo do bědženja,
Kaž powołany je!
Pod kschižnej khorhoju
Sso stupcze hromadu!
Wschak truby jeho saklincža,
Sso njeboj rubanja!

Hdyž jón hischcze njesnajesch, cžitaj jón a wukń jón hnydom kaž steji w Zionskich hłožach pod cžižłom 345, a bróń žo, kaž tam je kasane žo brónicź; hdyž tam 4. schtucžka sajběhnje: „Sso woblecź khabat Pawoły,
Pschimń Boži žwjaty mjecź . . . "

My žarujemy žobu wo němskich krajanow, kotrychž tam mordarska ruka skónzowa, a žarujemy wo wschě te krawe wopory tutoho žałostnehno snutskowneho wojowanja a žmy nastróženi s jewjenjemi njeczłowskeho w cžłowjekach. My składujemy dženža rad a lubje žobu do sběrki, kotraž chce pomhacź tym krajanam, kotsiž drje s tamnych krawnych wojowanjow wucźeknychu, žwoje samoženje pak shubichu. Ale hischcze ras: Njepokojmy žo s tym! Wobarajmy žo se wschěmi mozami pschecźiwo wliwej antikhrysta, kotryž žo kaž do ludow tak do jenotliweho dobywa — niz najpožlesy s tym, so we kschesczijanach, w kschesczijanskich domach a wožadach woliwknje kschesczijanska wěra a bywatej wutroba a dom bóle a bóle wopuschczeny wot lubosce ke Khrystužej a k jeho zyrkwi a bywaja městna pschi Bibliji a modlerśich a městna we Božim domje bóle a bóle wopuschczene wot tych, kiž bychu tam bycź měli a kiž bychu tam byli, bychu-li spóznali te strachi, kiž hroža, a tu lubosco, kotraž naž lubuje a k žebi wabi.

Kak sažlepjeni tam w Schpaniskej cžłowjekojo žu, to spóznajesch s toho, so tam jeno drohotne Boże domy japuscźichu a drohotne debjeńki a wobrasy a wudžełki snicžichu a duchownych morichu — ale tež wědomostne wustawy a naprawy saniczeja, kotrež kóždy lud sa žwoje dobre trjeba, wscho jene kacź je bolschewistiski abo niz. Bóh chcył dacź, so žo poradźi, tutón niczazy woheń na Schpaniisku wobmjesowacź a jón tam bórzy shaschecź, a so žo poradźi tomu sadźěwacź, so w Grichiskej hakle wudyri. My pak chcemy s modlitwu a s dobroproschenjom wschědnje stacź psched Bohom sa žwój lud a wótzny kraj a sa wjednika a kanzlera, so by s Božeje hnady Boża pomoz a Boże zohnowanje pola naž było a wěra do Khrystuža žo žylnika a pschisporjała. S tutym modlenjom a dobroproschenjom pak dyrbi sjednoczena bycź wěrna, smužita kschesczijanska wěra w kóždym mjes nami tak, so žo kóždy wschudžom a stajnje a we wschěm a psched kóždym jewi a wuznaje w myślach, žłowach, skutkach, w zylym sadźerženju a žiwjenju. A to — to samóżesch też ty, njech žy, schtoż žy, jenoż so chcesch bycź kschesczijan, kschesczijanka! Tak žwěru cžinjo dopjelnjesch prawje žwoje pschiśłuschnosce pschecźiwo Bohu a cžłowjekam, pschecźiwo zyrkwi a wótznemu krajej, pschecźiwo žebi a druhim!

Se Sserbow a s daloka.

Dženža, 16. augusta, žerbski dźeń. Na Kopschinskim hrodźischczu skhadźuje žo dženža žerbski lud se žwojej studowazej młodźinu a žwjecźi tam hłownu skhadźowanku, kotraž je pschezo bycź chcyła žwjedźeń zyłeho luda. Pschejemy, so žo tam skhadźuje dženža Sserbja a Sserbowki je sakskeje a pruskeje Łužizy, s Hornjej a Delnjeje Łužizy, Sserbja s bliska a s dala. Sapoczatk hłowneho wuhotowanja je w 3 hodź. popołdnju.

Sa mišionstwo hromadźcze znamki a staniol! Ssmy hižo ras wo tym pisali. Ssłyscch: jenicžzy Barlinske mišionstwo ma s tutych sběrkow měžacznje 300 hr. dokhodow. Tuž niz do khachlow a na žmjecze! Ně hromadźcze kóždy a dajcze jo wscho hromadźe někomu, so by žo shromadnje dale dało a wudawki małe były — žnadź je na farje tajke žrjedźischczo. Znamki njetorhajcze s listow, ale wurěsajcze je tak, so je něhdże 1 zentimtr. abo 1½ zentimtr. wokoło, a staniol niz do kule tłóczicź, ale runje kłascź!

Bibliski pucźnik.

10. njedźela po žwj. Trojizy, 16. aug.: A budże tam schczežka a pucź, kotryž žwjaty pucź budże mjenowany, so žadyn njeczisty po nim njebudże khodźicź; a tón žamy budże sa nich, so bychu na nim khodźili, so też cźi hłupi žo njebudźa móz sabłudźicź. Jes. 35, 8. — Ach, žmil žo wschak po twojej hnadże, o žwjaty Wótcže, nad nimi, my sechzemy wschak wschitzy radźi, so bychu wschak też woni schli tón wuski pucź pches Khrystuža k tej sbóžnosczi tam do njebja. (Pětr Młónk, Zionske hłožy, k. 328, 15.) — Jana 18, 36—37. — Romsk. 11, 25—32.

Póndźelu, 17. aug.: Hdże póndu psched twojim duchom? A hdże dyrbju ja cźeknycź psched twojim wobliczom? Hdy bych ja stupił do njebješ, žy ty tam; a hdy bych žebi pózłak do hele, hlaj, žy ty też tam. Psalm 139, 7. 8. — K. 308, 6. — Psalm 119,25—48. — Jap. sk. 24, 10—27.

Wutora, 18. aug.: Tak praji tón Knjes Knjes: Hlaj, ja chzu žwoju ruku k pohanam powběhnycź a k ludam žwoju khorhoj powyschicź. Jes. 49, 22. — K. 434, 5. — 1. Sam. 20, 1 hacž 16. — Jap. sk. 25, 1—12.

Ssrjeda, 19. aug.: Bojcze žo toho Knjesa a žłužcze jemu žwěrnje a woprawdże. Josua 24, 14. — K. 329, 5. — 1. Sam. 20, 17—42. — Jap. sk. 25, 13—27.

Schtwórtk, 20. aug.: Dokelž to wschitko na naž pschischło je naschich słych skutkow a naschich wulkich hněchow dla, žy ty, nach Bože, wodał nasche pschestupjenje a žy nam dał wumoženje. Esra 9, 13. — K. 400, 2. — 1. Sam. 23, 14—28. — Jap. sk. 26, 1—18.

Pjatk, 21. aug.: Ty žy moju duschu wot žmjercze wutorhnył, mojej wocži wot žylsow, moju nohu wot pada. Psalm 116, 8. — K. 350, 5. — 1. Sam. 24. — Jap. sk. 26, 19—32.

Ssobota, 22 aug.: Ssłysch, mój ludo, ja chzu mjes tobu žwědczicź! Psalm 81, 9. — Spěwajcze dźak wutrobny, bratsja, žwoje žiwe dny. Jesuž Khrystuž wostań žam nascha radosco tu a tam.

Listowanje. K. d. L. w M.: Wutrobny dźak a bórzy saž tak! — Kni. H. B. w B.: Dostachmy a žo dźakujemy a rad wužijemy a žmy dźakowni sa dalsche. Redaktor.

Sa 11. po Tr.: H. w P. — Sa 13. po Tr.: T. w B.

Samolwity redaktor farat Wyrgacz w Nošacźizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po porucinosczi krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěsczernje w Drježdźanach wot Hłowneje žerbskeje prědarskeje konferenzy. — Cźischcz „Sserbske Nowiny" w Budyschinje. — Wukhadźa kóždu žobotu a płacźi schtworczélétnje 108 pjenjezkow.

Čišło 34

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swój bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróčny
Napoj móčny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyšchinje | 23. auguſta 1936 | Bautzen

11. njedźela po ßwjatej Trojizy.

1. liſt Jana 1, 8—10.

Wěrjazych a njewěrjazych je było, jako běſche naſch knjes Jeſuß Khryſtuß tu na ßwěcźe, ſo by cźłowjekam prědował wo Božim kraleſtwje, jako khorych wuſtrowjeſche a jich wot cźělnych a duchownych ſwjaſkow wußwobodźeſche, jako běſche po pucźach ßwojeho cźerpjenja a jako na kſchižu na Golgacźe wumrě a na tſećźim dnju wot morwych ſtany. Wěrjazych a njewěrjazych je było we wſchěch cźaßach, jich je runje tak tež dźenßa. Cźehodla pak njeißu we wěrje pſches jene? — Sswěcźi ßo wěrjazym druhe ßłónzo hacź druhim cźłowjekam? Płacźa ſa nich druhe žiwjeńſke ſakonje? Nimaju dźěłacź kaž druſy, ſo bychu jědli, abo pada ſa nich mana ſ njebjeß? Niczo tajkeho! We niczim nimaju lózſche žiwjenje hacź tamni! Ale wěrjazym je něſchto wěſte, mjenujzy, ſo woni dźěłaju a ßwoje wobſtaraju, ale ſo druhi wſchitko wjedźe. Boże wjedźenje drje je potajne, ale mózne; cźłowjek wobdźěła ßwoje polo, ale Bóh ſpožcźi radźenje a dawa ßwoje žohnowanje. A tak potajne kaž žohnowanje, kotreż ßo cźłowſkemu dźěłu na polach dawa, je wſchudźom Boże wjedźenje. Tak je tež Boże kraleſtwo roſtło a ßo roswiło we wſchěch lětſtotetkach, hacźrunje ßu jeho njepſchecźeljo ßo wobarali a jo pſcheſcźěhali, ale Bóh je kſcheſcźijanow wjedł pſches cźaßy, pſches potajne knjejſtwo we wutrobach wěrjazych kſcheſcźijanow. Tež cźi njerosumja wſchitke pucźe Boże, ale woni Boha ſnaja a ßo ſ zyłej wutrobu na njeho ſpuſchcźeja. A ſ wotkel maju tajke pſcheßwědcźenje? S teho, ſo ßu ſhonili, ſo Bóh hrěchi wodawa, ſo je ßwěrny a hnadny Bóh. A tajke ſhonjenje ßu dobyli pſches ßwojeho Sbóžnika Jeſom Khryſta.

W kotrymž cźłowjeku je prawda, tón namaka ßwojeho Boha pſches Jeſom Khryſta; wón ſpóſnaje, ſo je hrěſchny cźłowjek, wón ſhoni, ſo ma hnadneho Boha, kiž jeho njewopuſchcźi a jemu hnadu ſpožcźi.

Luby cźitarjo! Kak huſto ßy hižo ſ erta cźłowjeka, kiž je ſkhorił abo kotrehož je njeſboże potrjechiło, ßłyſchał, ſo je prajił: „S cźim dha ßym ſawinował, ſo ßo mi tak dźe?“ Tajki njewě, ſchto hrěch je a ſo je ßam hrěſchny cźłowjek, kiž pſched ßwjatym Bohom ſ niczim njewobſteji. Haj hrěch, ßłowo, kotreż njelubuja. Njeje jich wjele, kiž do Božeho doma njekhodźa, dokelž ßo w nim wot cźłowjeka pokuta žada a dokelž je jim Boże ßłowo pſchejara khutna wěz? zyrkwinſki powětr njeſnjeßu. Sa hrěſchnikow maju ſtóſtnikow, kiž w jaſtwach ßwoje njeſkutki wotpokucźa. Dokelž pak tola tajzy njejßu, njemóža ßo też kaž tamni ſa „hrěſchnikow“ měcź. Drje pſchidadźa, ſo ma kóždy ßwoje ſmylki a ßłaboſcźe, ale khutna wěz jim to njeje.

Japoſchtoł Jan na to wotmołwja: „Jeli ſo prajimy, ſo žaneho hrěcha nimamy, ſawjedźemy ßo ßami, a prawda we naß njeje“, abo: „jeho ſa kharja ſcźinimy, a jeho ßłowo we naß njeje.“ Hrěch je wſchitko, ſchtoż naß wot Boha dźěli. Wo hrěſchenju ßo nam powjeda w bibliji wot prěnjeje hacź do poßlednjeje ſtrony, a Biblija nam cźłowſke žiwjenje pokaže, kajkeż woprawdźe je. Jene ſ najkrucźiſchich ßłowow pak je to w Sjewjenju Jana w 3. ſtawje: „Ja wěm twoje ſkutki, ſo ani ſymny ani cźopły njejßy; o, hdy by ſymny abo cźopły był! Dokelž pak liwki ßy a ani ſymny ani cźopły: wuplunu ja tebje ſ mojeho erta.“ Haj to je pola najwjazy cźłowjekow, woßebje też pola wjele tych, kiž chzedźa kſcheſcźijenjo bycź, hłowny hrěch, ſo ßami ßo prawje njeſnaja, ſ cźeho jich njezyłe waſchnje wukhadźa, ſo kaž ſcźina we wětſje khabłaju mjes dobrym a ſłym, ſo dźenßa ßo roßßudźa k nowemu a k lěpſchemu a jutſje ſaßo do ſtareho waſchnja ſapadnu, dźenßa ßo modla a jutſje ſakliwaju, dźenßa wotpokucźa a jutſje ſnowa hrěſcha, dźenßa kemſchi du a jutſje žiwi ßu,

jako njeby ſa nich žaneho Boha było. Kelko cźěmnych łopjenjow we knisy žiwjenja, pſched ludźimi derje a wobhladniwje ſakrytych, ale temu połnje ſnatych, kotryž praji: „Ja wěm twoje ſkutki!“ O njebychu ludźo tola tak žlepi chžyli pſches žwoje žiwjenje hicź, ale ſo bychu Boha proſyli, ſo by jim dał prawe žamopósnacźe, ſo njebychu žo žami ſjebali.

Snate heſło: „ſ cźłowjekom bycź, to rěka žo běđźicź!“, njepłacźi jenož ſa ſwonkne žiwjenje, ale woſebje też ſa ſnutskowne. Běđźicź mamy žo pſchecźiwo wſchitkim cźěmnym mozam hrěcha, pſchetož hrěch je ludźi ſkaženje; ſtare brónje ducha ſ njebjeſkeho ſkłada chžemy ſběhnycź a ſ nimi wojowacź pſchecźiwo wſchěm hrěſchnym wabjenjam, hđźež pſchezo je nadeńđźemy a hladacź na teho, kotryž naš w tajkim běđźenju prawje nawjeduje, naſcheho Sbóžnika Jeſom Khryſta. Tón, kotryž ma łódź wjeſcź, žo nježmě ſtajnje roshladowacź woſebje na wohroženych měſtnach, ſo by wſchitke rjanoſcźe widźał, kiž pſched wocžomaj ma, ale dyrbi žwěru kedźbowacź na wſchitke ſnamjenja, kiž jemu pucź pokaža, ſo žo łódź njeby na ſkale roſkamała. Kak wohroženа je łódź naſcheho žiwjenja! Hladajmy, ſo žo njeby roſkamała! Tohodla praſcha žo naš žwjaty Bóh: Kak ſteji ſ twojim hrěchom? žy jeho wotrocžk? abo wojujeſch, jón ſpósnawſchi, pſchecźiwo njemu? Cźłowjek, w kotrymž je prawda, ſpósnaje, ſo ſe hrěſchnik a wón ſhoni, ſo ma hnadneho Boha, kiž jeho njewopuſchcźi a jemu hnadu ſpožcźi.

Bóh njeje jenož žwjaty Bóh, ale je žwojim dźěcźom hnadny Wótz. Wón nima ſpodobanje na žmjercźi hrěſchnika, na žmjercźi teho, kiž jeho ſa žwojeho knjeſa njepſchipósnawa, ale wón chže, ſo by hrěſchnik žo wobrocźił a žiwy był. Bóh chže, ſo by žo jemu wuſnał niz jenož, ſe žłowami, ale ſe ſkutkom a woprawdźe, ſe zyłej žwojej wutrobu! Kóžda Boža žłužba ma tebi bycź tajke wuſnacźe, ſo by ſ nowej wutrobu ſe Božeho domu do žwojeho domu žo wrócźił. Kaž huſto k Božemu blidu pſchiſtupiſch, dźi pſches ſłote wrota Božeje hnady tak, ſo kaž ſhubjeny žyn rjeknjeſch: ja žym ſhrěſchił pſched tobu, a ſo žo wot Boha ſběhnjeſch ſ prócha. Bóh woſmje tebi cźežke brěmjo wot twojeje duſche a wucžiſcźi tebje wot wſcheje njeprawdoſcźe. Bóh je prawy, a ſchtož wón žlubi, to wón cźini. Tón, kotryž je nam žwojeho žyna póſłał, chže, ſo bychmy pſches njeho wumoženi byli. To je Pawoł ſhonił; wón praji: „Niz jako bych to žame hižo ſapſchijał abo hižo dokonjany był; ja honju pak ſa tym, hacž bych jo ſapſchijał, jako też ja wot Khryſtuža Jeſuža ſapſchijaty žym!“ Schtož je tak wot Khryſtuža ſapſchijaty, tón je wumóženy; jeho njemóže niczo dźělicź wot luboſcźe Božeje.

Naš njewumóže žadyn ſwonkny ſkutk; pſchetož ſchtož na tajki twari, ſapadnje do fariſejſkeho ſmyſlenja a ſhubi žo ſnowa Bohu Wótzej. Naš njewumóže ſtaroba; ta drje cźini ruzy tſchepotazej a noſy khabłazej a cźělne mozy žłabſche, ale wutrobu njecźini bóle wobtwjerdźenu a cźiſcźiſchu. Naš njewumože row; ſchtož ſ rosdwojenej wutrobu do rowa dźe, budźe też ſ rosdwojenej ſtanycź. Naš wumóže jenož Boža hnada! Na praſchenje: kak pſchikhadźa Boże kraleſtwo k nam? wotmołwi Luther: „Hdyž njebjeſki Wótz nam žwojeho žwjateho ducha da, ſo my jeho žwjatemu žłowu pſches jeho hnadu wěrimy a bohabojaſne žiwjenje wjedźemy, tu cźaſnje a tam wěcźnje“ — a my móžemy pſchiſtajicź: potom žmy my wumoženi; potom njejžmy wjazy wotrocźzy, ale lube dźěcźi lubeho Wótza w njebjeſach; potom je ſka hrěſchna wola we naš pſchewinjena. Ale dźakna wutroba, kotraž je Božu luboſcź ſhoniła, pyta we wſchěm, Bohu žo ſpodobacź. A hdyž też bjes hrěcha njejžmy a njebudźemy, nima tola hrěch žaneje mozy wjazy w naš. A to wſchitko ſhonimy my w Khryſtuža Jeſuža. Khryſtuž je naſche žiwjenje a wumrěcźe naſche dobycźe. Hdźež Jeſuž je, tam je Bóh, tam je Boža hnada, tam je wumóženje, a žmjercź žo njeboji, ſchtož je we Khryſtužu žo k nowemu žiwenju ſbudźił.

W praſtarym powědanju žo praji, ſo Herakles njeje hobrſkeho muža Antäuſa móhł pſchewinycź, kaž dołho je tón žo pſchezo ſaž̌o ſemje dótknycź móhł, dokelž běſche ta jemu pſchezo ſaž̌o nowu móz ſpožcźiła. Hakle hdyž běſche Heraeles jeho wot ſemje ſběhnył, běſche nad nim dobył. Hinak pola kſcheſcźijana. Schtož ma wutrobu w njebjeſach, tam, hdźež Khryſtuž je, wobhnadźeny tón je, je dobycźeŕ nad hrěchom, wón ſteji we wěrje. Naſcha wěra pak je dobycźe, kotraž je žwět pſchewinyła. Hamjeń.

Duzy pſches Łužizu.

Sa žo, ſo ma naſtawk pod tutym napiżmom bycź lětnje žo woſpjetowazy. Runje mjenujžy běch pſchi tym, pižacź rosprawu wo hłownej ſkhadźowanzy ſa naſche łopjeńko; tu pſchinjeży mi liſtynoſcheŕ žerbſki dopiž ſ namołwjenjom, ſo bych też lětża po ſkhadźowanzy pižał wo njej a wo wſchěm, ſchtož na tutym dnju a na jěſbje na Kopſchinſke hrodźiſchczo naſhonich a ſacźuch w naſtawku „Duzy pſches Łužizu“. Schtóž žam piža, tón wě, ſo runje tajke něſchto, ſchtož žmy chžyli we ſańđźenych lětach w naſtawkach pod tutym heſłom rospiżacź, na komando njepiżaſch. Ale chžemy to ſpytacź, dokelž žebi myſlimy, ſo pónđźe — je dźě tola tak rjenje było! — a dokelž je tu ſajima ſa to, a też ſajima ſa naſche njedźelſke łopjeno.

Sajima? — Sda žo, ſo njeje mjes Sserbami doſcź ſajima ſa naſche nabožne žerbſke łopjeno. Dyrbjało na tym wina bycź, ſo njeje mjes žerbſkim ludom wjazy doſcź ſajima ſa nabožne praſchenja a ſa naboźinu? Tute hajicź, je tola woſebny a woſebity nadawk naſcheho njedźelnika! Abo dyrbjało na tym wina bycź, ſo je mjes Sserbami pſchemało ſajima, wo nabožnych praſchenjach a wo naboźinje žłyſchecź a cźitacź w žerbſkej macźeŕnej rěcźi? W žerbſkej macźeŕnej rěcźi rěcźecź wo naboźinje a naboźnych praſchenjach je tola nadawk a pſchiżłuſchnoſcź tuteho łopjena! Abo kak mohło a žmełko wono njeżwěrne bycź ſtarej, žławnej, žwjatej ſaždźe: „Hajmy žebi žwojich žerbſkich wótzow rěcź a wěru!“? Hdyž pak wo łopjenu tak prajimy: „Kak mohło a žmełko wono njeżwěrne bycź...?“ dyrbimy to też wo naſchim žerbſkim ludu prajicź: Kak mohł a žmeł naſch žerbſki lud, kak mohł a žmeł Serb njeżwěrny bycź, kak mohła a žmeła Sserbowka njeżwěrna bycź ſtarej, žławnej, žwjatej ſaždźe: „Hajmy žebi žwojich žerbſkich wótzow rěcź a wěru!“? Tohodla pak njech jich njeje nětk mjenje a mjenje tych, kiž, łopjeno cźitaja, a tych, kiž žebi jo porjadnje ſkaſaja! A tehodla njech jich bywa wjazy a wjazy, haj wjele wjazy tych, kiž tuto naſche nabožne łopjeno ſapocźnu cźitacź a žebi jo ſkaſaja ſe ſapocźatkom ſymſkeho pokłěta — abo hiſchcźe lěpje: hnydom! —! A tehodla žo njech wſchitzy cźitarjo a wſchě cźitarki žwěru wo to prózuja, ſo by cźitarjow a cźitarkow wjazy a wjazy było, a runje tak njech žo wo to ſtaraja, naſchi woždadni ſaſtupjerjo a zyrkwini prjódkſtejerjo, naſchi wucźerjo a fararjo, naſche žerbſke towarſtwa — a naſchi žerbſzy ſtarſchi — a tucźi niz najpożleſy! — Abo kak móhli naſchi žerbſzy ſtarſchi chžycź, ſo potomnizy jich rěcź, jich wěru ſanjechaja, ſanjechaja jich, tych wótzow wěru, jich, tych macźerjow rěcź? Haj, my wſchitzy mamy to cźinicź, — mamy tak žo ſtaracź žwjatych pſchiżłuſchnoſcźow dla — a mjes nimi je:

džakownosćź! — a rosßudnych druhich pschiczźin dla. Mjes tutymi ta jena: Antikhryst ſapala na wóhniſchczźach, kotreź je wſchudźom po zyłej ſemi pschihotował w krajach a ludach, w ßwójbach a wutrobach, ßwój woheń móżeſch też prajicź: helſki woheń. Abo njewidźimy, kak k wjeczźoru w Schpaniſkej ßapaja tute płomjenja k njebjeßam a kak ſ nimi ſtupa wołanje pschelateje krwe k njebjeßam? Abo ſchtó mohł naß narěczźecź, ſo tole njeje wospjetowanje a pokraczźowanje toho, ſchtoż ßo k ranju ſta w Ssowjetruſkej — a ßo tam hiſchcźe ſtawa, w Ssowjetruſkej, kotreźż mjeſy — duchowne mjeſy ßu ßo ſ měſtnami hacź k mjeſam Němſkeje pscheßuhnyłe wot ranja wot połodnja, wot wjeczźora? Abo njepytnjemy, ſo ßo w Grichiſkej też póczźnje khětro miſchkricź, a ſchtó praji, ſo ßo tam bórſy njepali? A wo Amerizy a druhich kónczźinach nochzemy hakle pißacź! A hdy by jenoż to było! S wohniſchczźow antikhryſta wſchudźom pschihotowanych wala ßo, hdyż tam płomjo njeßapa, dym, kažazy dym, kotryż ßmjertne khoroſcźe wubudźuje, kaž bjesmyßlnosćź a lěnjosćź a liwkosćź we nabožnych praſchenjach a winowatoſcźach. A hdyż tole wěrno — a wono je wěrno! —! potom praj mi, hacź je naſcha Łużiza na pſch. bjes tajkich wohniſchczźow antikhryſta! — A dale! Mjes tymi pschiczźinami, kotreź naß wſchěch nuſuja, ßo ſa to ſtaracź, ſo je czźitarjow tuteho łopjena wjaz a wjaz we naſchich woßadach, je też ta, ſo Sserbja ßami do ſtracha pſchinjeßu wobſtacźe tuteho łopjeńka niz jeno, kotreź nětk hižo wjaz hacź 45 lět dołho ßwěru kóżdu njedźelu Sserbow ſtrowi: „Pomhaj Bóh“, ně też wobſtacźe naſcheho nabożneho ßerbſkeho pißmowſtwa dozyła! Runje na tutón ſtrach, kotryż Sserbam hroſy a zyłemu nabożnemu żiwjenju a kotryż je wulzy ſtraſchny, ßměm runje ja jako redaktor tuteho łopjeńka pokaſacź, dokelž ja kaž wſchitzy druſy, kiž do tuteho łopjena ſa zyły ßerbſki lud piſaja a tak ßwoju próżu a dźełko naložuja, tole bjeſe wſcheho pjenjeżneho ſapłacźenja a ſaruna-nja cźinja ſ luboſcźe a ſe ßwěry k ßwojemu ßerbſkemu ludej a ſ luboſcźe a ſe ßwěry k Bożemu kraleſtwu, — a to ßu Sserbja a Sserbowki, a to ßu ſararjo, wucźerjo, ſtudentojo, ratarjo, měſchcźenjo, wjeßnjenjo, a to ßu ſ Łużizy a ſ Drjeźdźan a druhdźe ßem, a to ßu młodźi a ſtari! —

Sajim! Tuto ßłowo ſawinowa, ſo běchmy khwilku duzy pſches zyły ßwět. Wy běſchcźe ßobu! Nětk prajcźe, hacź ſajim ſa nabożne łopjeno a dozyła ſa nabożne praſchenja a nabożinu pobrachuje mjes Sserbami! A hdyż pobrachuje, ſchto wina na tym? Skutkuje też we Łużizy ſajědojcźazy dym helſkeho wohenja, ſa kotryż antikhryſt wſchudźom wohniſchcźa pſchihotuje? A hdyż to tomu tak, njechamy, njedyrbimy my ßo pſchecźiwo tomu wobaracź najdoraſniſcho? A njedyrbimy podpjeracź wſchěch a wſcho, ſchtoż antikhryſtej w tym napſchecźiwo ſteji, a tuż też naſche nabożne pißmowſtwo, naſche nabożne łopjeńka? Na to je jenoż jeniczźkeje wotmołwy: My to dyrbimy! — Tuż pak cźińmy jo też! —

Porokuje ſchtó, prajo: „Ja měnju, ſo chżeſch pißacź „duzy pſches Łużizu“ a tajkeho piſcheſch!?“ Ja měnju, ſo běch runje ſ tym też „duzy pſches Łużizu“. Naſcha Łużiza njebudźe wjazy „Łużiza“ a naſchi Łużicźenjo niz wjazy „Łużicźenjo“, hdyż ßo antikhryſtej poradźi, pobożnosćź a wěru tu ſadużycź. Hdyż ßo jemu to poradźi, potom ßu wſchě prózowanja wo ſbożo Łużizy a Łużicźanow podarmo, potom ßu też tajke wuhotowanja kaž poßledńja hłowna ſkhadźowanka podarmo. A hdyż ßebi nětkle tak myßlu na tuto kraßne njedźelſke popołdnja woßrjedź ſtaroßławneho hrodźiſchcźa a woßrjedź wulkeje ßyły luda, bywa mi tuto lětuſche wuhotowanje hłowneje ſkhadźowanki cźim wuſnamniſche a ważniſche. Wſmi tu hru „Paliwaka“ a ty maſch ſwobraſowane, ſchtoż runje wo naſchim cźaßu a jeho ſtrachach a wojowanjach pißachmy — to bywa mi jaßniſche a jaßniſche, a też to, ſo bu runje ſ tutej hru tuta ſkhadźowanka a wotkrywanka tych mo-zow, kotreź ßu nětkle nuſne we wutrobach a domach, w ßwój-bach a wjeſkach a měſtach, w zyłym ludu a kraju, ſo bychmy ßo dowobarali potajnych a njepotajnych nadběhow antikhry-ſta na naß a naſche ſbożo a tohodla na naſchu pobożnosćź. Haj pobożnosćź a wěra, dowěra a luboſcź, kotraż Bohu ßłużi a tohodla bliżſchemu a ludej pſchewiny paliwaku, pſchewiny ſmija, kiž je nam tola ſnamjo wſcheho ſłeho a kažazeho, haj ſnamjo antikhryſta. A ſo ßo tute mozy pobożnoſcźe tak móz-nje ſjewichu a tak na zyły luda ſkutkowachu, je ſaßkużba tych, kiž nam tutu podawiſnu ſ dawnych cźaßow tak wuſtojnje pſchedſtajichu, pſchedewſchěm Mila, tuta cźiſta knjeżna ſ po-bożnej wutrobu, kotraż ßo ani blědeje ßmjercźe ani żałoſtne-ho ſwěriſka njeboji. A tuta pobożnosćź doby a ſkhowa do-bycźe, niz pak horda, niz cźłowiſka ßylnosćź a mudrosćź a na bróń ßo ſpuſchcźaza myßl. A w mozy a pod ſchkitom pobož-noſcźe hakle ſaßwita ludej a krajej nowe wěrne ſbożo! Jě-dojty, duſchazy dym ßo tam waleſche wot ſwěriſka — wobras jědojteho dyma, kiž ßo wala a kiž dußy a kiž mori. Tuż wo-barajmy ßo ſ brónjemi pobożnoſcźe a wěry a hajmy ßebi po-bożnosćź a wěru we wutrobach, w domach, woßadach, w zyłej Łużizy! Pohoń k tomu běchu tamne njedźelſke hodźiny na Kopſchinje, a niz jeno pohoń, ně wucźba.

Tola, „duzy pſches Łużizu“ dyrbjach a chżych pißacź. Měnju wſchak, ſo to hižo ßym, ſo ßym pißał „duzy pſches Łużizu po hłownych, rosßudnych pucźach.“ Tola, nochzu ſa-pomnicź pucźow, po kotrychż hakle dóńdźech na rjane Ko-pſchinſke hrodźiſchcźo — prěni krócź, kaž jich wjele ſ tych, kiž tam běchu; pſchińdźe tola po tutych pucźach pſches naſchu rja-nu domiſnu, pſches tu domiſnu, pſches kotruż dyrbjachmy lo-ni a pſched dwěmaj lětomaj jěcź, jako wona a jeje ſtwórba lacźna cźerpjeſche pſchi wulkej ßuchocźe, pſches kotruż ßmě-dźachmy lětża jěcź na ſkhadźowanku, jako bě wona ratarjej dała, żohnowana a ſchkitana ſ Bożeje hnady, rjane żně, a jako wona ratarjej lubjeſche dobre naſymne żně. Hacź na Kopſchin je daloki pucź ſ Lubijſkich ſtron, ale rjany — nje-měnimy tak jara dobru dróhu kaž rjane hona, łuki, pola, lěßy, ſahrody, wßy a niz najpoßleſy naſche hłowne łużiſke měſto Budyſchin. Wſcho ßo nam lubjeſche, pſchedewſchěm też to, ſo nihdźe na polach njewuhladachmy nikoho dźěłacź, hacź-runje bě wſchudźom hiſchcźe něſchto na polach domoj khowacź.

(Skónczenje ſcźěhuje.)

Njedźak.

Njedźak je drje ßobu mjes najſrudniſchim, ſchtoż móżeſch pſchecźiwo cźłowjekam prajicź. Na tym też niczźo njepſche-měni, ſo je jich jara wjele cźłowjekow njedźakownych. Cźim ſrudniſcho, hdyż jich wjele cźłowjekow tutomu njepoczźinkej, tutej ſrudźazej njedźakownoſcźi, podleži! A niz jeno, ſo by ßo njedźakownosćź jewiła pſchecźiwo cźłowjekam; ně, wona ßo jewi runje tak pſchecźiwo Bohu, — a njeſabudźmy, też pſchecźiwo ſkotej a ſwěrjatam.

Schto pomha? Wěra do Boha, wěrna wěra do Boha, kotraż dopjelnja ſnatu kaſń dwójneje luboſcźe: Ty dyrbiſch Boha lubowacź wyſchſche wſcheho a ßwojeho bliżſcheho jako ßam ßo! Budź ſ tuteje wěry a ty ſamóżeſch dźakowny bycź a njemóżeſch njedźakowny bycź — a njepadnjeſch do khłoſta-nja.

Němske pschišłowo: „Njedźak je ßwěta msda“ a druhe podobne ßu ßwědczenja, kotreż ſ naſhonjenja cžerpaja a powjedaja, wobſkorżujo wótrje cžłowjekow. Sserbſke pſchišłowo: „Njedźakny cžłowjek je wohidne ſwěrjo“, ſaßudźuje doraſnje doſcź tutón njepocžink.

Mamy pak też ßerbſke pſchišłowo, kotreż praji: „Dźakowna ruka wjazy doſtawa, dyžli proßy.“ Schto je ſ tym prajene? Njeje ſ tym też hroženje wuprajene, ſo njedźakowna ruka njedoſtanje, ſchtož proßy, — ſchtož proßy, hdyž ßo ras na Boha dopomni, něſchto trjebajo, a proßy? A dozyła: Njecžinja ßo cžłowjekojo, bywajo tak njedźakowni, winowacźi Božeho khłoſtanja? Cžinja ßo winowacźi! A tohodla jima bojoſcź wo cžłowjekow tych, kiž widźa cžłowjekow — ach, ſchto prajimy! — kiž widźa kſcheſcźijanow tak njedźakownych pſched Bohom, ſo pſchińdu Boże khłoſtanja. A tuta bojoſcź je nětkle w cžaßu žnjow woßebje wulka. Cžehodla? Móżeſch mi prajicź, kelko kſcheſcźijanow ßo dźeń wote dnja Bohu dźakuje ſa wſchě dary na honach, a kelko jich kóždy dźeń Boha proßy wo žohnowanje, ſchkitanje žnjow a płodow? Hdźeż to jene abo to druhe njecžinja, je njedźakownoſcź! A kelko kſcheſcźijanow je, kiž wſchědnje ſpěwa blidowe pacźerje, ßo dźakujo ſa wſchědny khlěb, proſcho wo wſchědny khlěb? Haj, kelko? A kelko jich je kſcheſcźijanſkich domow a ßwójbow, kotreż njedźelu kaž njedźelu k Bohu pſchikhadźeja do Božeho doma ſ modlenjom, ſ dźakowanjom, proſchenjom? A dawaja wſchitzy ſ dźaknej wutrobu a ſ dźaknej ruku dźakny dar, hdyž ßu proſcheni ſa Knjeſowu zyrkej a jeho ſkutki?

Ale Bóh, haj Bóh dyrbi pſchezo pſchihódne wjedro dacź, deſchcźik, hdyž deſchcźik trjebaja, ßkónzo, hdyž ßkónzo trjebaja! Dyrbi Bóh to woprawdźe? Ně! A hdyž wón pſchi wſchej njedźakownoſcźi kſcheſcźijanow to cžini, je to Boża ßmilnoſcź, Boża ſcźerpliwoſcź, Boże dołhocžakanje! Hdyž pak pſchińdźe khłoſtanje, ſchto potom?

Hdyž niz wſchitzy cžłowjekojo, ſnajmjeńſcha wſchitzy kſcheſcźijenjo dyrbja tola dźakowni bycź!!! A kſcheſcźijenjo ßu dźakowni, hdyž kſcheſcźijenjo ßu, t. r. hdyž ßu ſ Bohom ſjednocźeni we žiwej wěrje! Tehdy ſ Bohom rěcźa w modlitwje, tehdy ßo Bohu dźakuja ſ wutrobu, ſ ruku, ſ žłym žiwjenjom!

Tuž hladajmy ßo njedźakownoſcźe! Wono mohło lohzy pſchepoſdźe bycź!

Zyrkej a ſtat.

Hłód a niczenje zyroby. W Jendźelſkej ßu 13 biſkopjo podpißali pißmo, kotreż wuſnamne woßoby ſjawneho žiwjenja kralej pſchepodachu. W nim proſcha krala, ſo by wón jako prěni ßo ſaběrał ſ tym žałoſtnym njedoſtatkom, ſo milijony cžłowjekow we wſchelakich krajach ſemje hłodu tradaju we ßamßnym cžaßu, w kotrymž ßo tyßazy tunow zyroby niczja, pak ſo ju pala pak ſo ju do morja mjetaju. — To je tola też žałoſtny njedoſtatk a je ſdobom dopokas ſa to, kelko hiſchcźe pobrachuje cžłowjekam, kotſiž ßo khwala, ſo ßu ſ knjeſom na wſchěm. Sdobom ſhonimy, ſo ßu cžłowjekojo ſ tym, ſo n. pſch. wjele ſtow tunow koſeja do morja ſmjetachu, też hiſchcźe druhu woßebitu ſchkodu naczinili. Tam ſahiny wjele rybow na ſajědojcźenje ſ koſeinom, ſ tym jědom, ſ kotrymž ßebi lubowarjo koſeja huſto doſcź wjele ſchkody naczinja.

Olympiſke hry ßu ſkónczene. We wulkim ſtanu, kotryž njedaloko ſportſkeho pola ſtajichu, ßu kóždy wjecźor pſchednoſchki byłe wo nabožnych praſchenjach naſcheho cžaßa wo dźěle na wſchelakich polach zyrkwinſkeho ſkutkowanja. We woßebitym rynku pſchednoſchkow rěcźachu pod heßłom „tydźeń nazionow“ ſaſtupjerjo ſ wukraja wo zyrkwinſkim ſkutkowanju w ßwojej domiſnje. Dotalne ſwiſki ßo pſchi tym wobnowichu, nowe ßo ſwjaſachu.

Se Sserbow a ſ daloka.

S **Łaſa.** Knjes kand. theol. Jan Paleŕ ſ Tſjoch Žonow, kotryž je, kaž ßmy pißali, pſched krótkim ßwoje pruhowanje we Wrótßławju ſkožił, bu po poruczenju zyrkwineje wyſchnoſcźe tu w naſchej woßadźe ſ vikarom. Wjeßelimy ßo, ſo je tutón nadawk ſa naſchu a tak dozyła ſa jenu ſ naſchich ßerbſkich woßadow doſtał.

Bibliſki pucźnik.

11. njedźela po ßwjatej Trojizy, 23. auguſta: Wucžiſcźe ßo, kotſiž wy teho Knjeſa ßudobjo noßycźe. Jeſ. 52, 11. — Sswjecźcźe ßo, na Khryſta kſchcźeni, a ſtejcźe, hrěcham wotrjeknjeni, we žiwej mozy Knjeſowej. W modlitwach ßo poſpěhajcźe a ju kaž khromi njepadajcźe, ach, ſakhowajcźe wěru ßej. A ſchtóž jow woſtawa, njech na kónz pohlada; tam je radoſcź! Tuž do bitwy nětk, wutroby! We njebjeßach je dobycźe. Kh. 269, 2. — Matth. 11, 6. — 1. Jana 1, 8—10.

Póndźela, 24. auguſta: Tón Knjes je dobrocžiwy a ßylna móz w cžaßu ſtyſknoſcźe, a ſnaje tych, kiž ßo jemu dowěrja. Nahum 1, 7. — K. 267, 3. — Pſalm 119, 49—72. — Jap. ſk. 27, 1—19.

Wutora, 25. auguſta: Wobrocźcźe ßo ke mni, hda budźecźe wy ſbóżni, wſchitzy we zyłym ßwěcźe; pſchetož ja ßym Bóh, a žadyn wjazy. Jeſ. 45, 22. — K. 216, 2. — 1. Sam. 25, 13—31. — Jap. ſk. 27, 20—32.

Ssrjeda, 26. auguſta: Wjecźenje je moje; ja chzu ſapłacźicź. 5. Mójſ. 32, 35. — K. 215. — 1. Sam. 25, 32—42. — Jap. ſk. 27, 33—44.

Schtwórtk, 27. auguſta: Hdźeż ty póńdźeſch, tam też ja póńdu; hdźeż ty budźeſch hoſpodowacź, tam też budu ja hoſpodowacź. Twój lud je mój lud, a twój Bóh je mój Bóh. Ruth 1, 16. — K. 642, 1. — 1. Sam. 26, 1—12. — Jap. ſk. 28, 1—15.

Pjatk, 28. auguſta: Khwaleny budź tón Knjes wſchědnje; Bóh połoži wobcźežnoſcź na naß, ale wón nam też pomha. Pſalm 68, 20. — K. 676, 8. — 1. Sam. 26, 13—25. — Jap. ſk. 28, 16—31.

Ssobota, 29. auguſta: Hda pſchecźerp ſe jako dobry wojak Jeſom Khryſta. 2. Tim. 2, 3. — 1. Sam. 28, 3—25. — Jeſ. 29, 18—21. — Pójcźe, we wěrje ſjednocźeni, pójcźe, cžaß ßej wukupcźe, ſtejcźe k bitwje wobrónjeni, dobytk wſacź ßej njedajcźe, Jeſuß króny njeße, hlajcźe, Halleluja ſaſpěwajcźe. (Zionſke hłoßy 343, 10).

Liſtowanje.

Kni. L. w Dr.: Wulki dźak. Cžehodla niz dźenża hižo, ßebi ßama wucžitacźe. Wjele dobreho. Redaktor.

Sa 13. po Tr.: T. w B. — Sa 14. po Tr.: K. w B. — Sa 15. po Tr.: H. w P.

Samotwity redaktor farař Wyrgacź w Noßacźizach (Noſtitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcźernje w Drježdźanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu ßobotu a płacźi ſchtwórcźetnje 108 pjenježkow.

Čisło 35

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swój bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farał dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje 30. auguſta 1936 Bautzen

12. njedźela po ßwjatej Trojizy.

Mat. 11, 6.

„Sbóžny je tón, kiž ßo na mni njepohórschuje“,
praji Jeſuß Khryſtuß.

Nichtón je prajił: „Hdyž chzeſch wo ßłowje ſ Božeho Pißma prědowacź, dyrbiſch ßebi ßłowo tak dołho cźitacź a ſaßo cźitacź, dóniž tuto ßłowo k tebi njeręcźi.“ A tak tež je! A tak tež je, hdyž ßam ſ Božim ßłowom nutrnoſcź maſch. Tuž njech tak tež je, hdyž ſ tutym krótkim ſpruchom ſ Matejoweho evangelija ßwoju nutrnoſcź mamy: „Sbóžny je tón, kiž ßo na mni njepohórſchuje.“ Cźitaj ſaß a ſaß a pſchiſtaj: Jeſuß Khryſtuß do praji: To pak tež rěka: „Njeſbóžny tón, kiž ßo na mni pohórſchuje!“ Tuto Khryſtußowe ßłowo je wulke ßłubjenje a žohnowanje a tak ſbožo, ale ſ dobom tež wulke hroženje, haj ßudźenje, ſatamanje. Wo to dźe, ſchto wono nětk tebi je!

Sſłowo Jeſom Khryſta je: „Sbóžny je tón, kiž ßo na mni njepohórſchuje!“

Sa naß naſtawa pſchi tym dwoje praſchenje: 1. Je wono tebi hroženje? 2. Je wono tebi ßłubjenje?

Wěmy drje tola wſchitzy, w kajkim ſwiſku je Jeſuß Khryſtuß tuto ßłowo prajił. Jan kſchcźenik bě póßłał póßłow a da jemu powědźicź: „Sſy ty tón, kotryž ma pſchińcź, abo dyrbimy na druheho cźakacź?“ Sſłyſchmy, ßamo Jan tón kſchcźenik ßo pohórſchowaſche na Jeſußa, njebě ſpokojom ſ Jeſußom a ſ jeho cźinjenjom a ſ jeho puczemi! Srosumńmy, ſo ma to pſchede wſchěm nam, kiž my chzemy kſcheſcźenjo bycź, něſchto prajicź, mjenujzy, ſo tež my njeſßmy ſ teho won, ſo ßo njebychmy pohórſchowali na Jeſußa, na Božich puczach, na Božich dopuſchcźenjach! Tehodla ma ßo kóždy ſ naß khutnje pruhowacź ſ praſchenjomaj: Schto je mi tuto ßłowo Jeſußowe: „Sbóžny je tón, kiž ßo na mni njepohórſchuje!“ hroženje abo ßłubjenje?

1. Haj, je wono tebi hroženje a tak ßamo ßudźenje a ſaßudźenje? Knjeſej Jeſußej bě tuto naſhonjenje ſ Janom jene naſhonjenje wjaz w dołhim rynku tajkich naſhonjenjow, njech tež drje ßobu jene ſ najbóle boloſtniſchich. Tak pohórſchowachu ßo fariſejiſzy na nim, hdyž hojeſche a dobrotu cźinjeſche a winowachu jeho, ſo cźertow ſ cźertom najwyſchſchim won honi, a pißmawucźeni wudawachu, jeho prědowanja ßłyſcho, ſo Boha hani. Ale nětk je ßamo Jan tón kſchcźenik ſ tajkim praſchenjom. A niz jeno wón, ně, krótko po tym tež jeho macź a jeho bratſja pſchińdu, ſo bychu ſ nim rěcźeli; to drje tola rěka, ſo bychu jemu wotradźeli, tak k ludej rěcźecź a mjes ludom ſkutkowacź. Tež woni ßo pohórſchowachu na nim, dyrbja pak ßebi tež prajicź dacź: „Hlajcźe cźi — wucźomnizy — tu moja macź a moji bratſja! Pſchetoż ſchtóž wolu cźini — a my ßměmy tu ſaſtajicź: a ſchtóž do wole ſwoli — mojeho Wótza, kiž je w njebjeßach, tón je mój bratr, ßotra a macź!“ To rěka: ßamo ſa jeho macź a ſa jeho bratrow je naſche ßłowo: „Sbóžny je tón, ſchtóž ßo na mni njepohórſchuje“, hroženje abo ſ najmjeńſcha warnowanje. Schto je wono nětk tebi?

Wono njeje, hdyž je hroženje, žane próſdne hroženje! Sswjecźachmy 10. njedźelu po Sswjatej Trojizy a dopomnichmy ßo na lěto 70 a na to, ſchtož ßo tehdy ſtyſkneho ſta: Jeruſalem w płomjenjach a ſtatyßaz židow morjenych! Njeje podarmo pißane 1. Pětr 2, 6—8: „Hlaj, ja kładu w Zionje wuſwoleny drohi rózkny kamjeń; ſchtóž do njeho wěri, njepſchińdźe k hanibje. Wam tehodła, kiž wěricźe, je wón kraßny, tym njewěrnym pak je wón kamjeń, kotryž cźi cźěßłojo ßu ſacźißli, a ßo rózkny kamjeń je ſcźinił, tón kamjeń naſtorka a ſkała pohórſchenja, tym kotſiž ßo wo ßłowo ſtorcźa, dokelž woni tomu njewěrja, na kotrež wſchak ßu ſakoženi.“ A wo tutym kamjenju džeſche Jeſuß ras pſched tymi, kotſiž ßo pohórſchowachu, to cźeźke wótre ßłowo: Matth. 21, 42, 44: „Schtóž na tón kamjeń padnje, ßo rosraſy, na kohož pak wón padnje, teho wón roſmjecźe!“ A to płacźi

ſa wſchěch, ſa židow a ſa tych, kiž njejßu židža. A to płaczi kóždemu ſa to, kak ßo ßam ma pſchecžiwo Jeſußej, jeho ßłowa, jeho zyrkwi, jeho woßadže a kak ßo ma ſ pucžemi ßwojich myßlow k pucžam, po kotrychž da Bóh jemu hicž. To płaczi kóždemu też ſa to, kak ßo pſchecžiwo druhim ma a kak na druhich ſkutkuje, kak druhich wucži a wabi, ßo měcž ke Khryſtußej a jeho kraleſtwu a jeho domej a khodžicž po pucžach, kotrež Bóh pokaſuje. Praji Jeſuß Khryſtuß tola też to cžežke, khutne ßłowo Matth. 18, 6, 7 wo tym, kiž pohórſchuje tych, kiž do Jeſußa wěrja; tajki ſaßłuži, ſo by ſatepjeny był. To rěka: Běda, hdyž ßo ty pohórſchujeſch na Jeſußa, a běda, hdyž ty druhich, woßebje dźěczi a młodžinu, nawabiſch, ſo ßo pohórſchuje na Jeſußa, ſo ßebi njeważa a ſo njelubuja Jeſußa, jeho ßłowo, jeho dom, jeho modlitwu a ſo njejßu žiwi we wěrje do Jeſußa! Haj běda tebi, hdyž tajkeho cžiniſch, njech ßo, ſchtóž ßy a ſchtož ßy. „Sbóžny tón, kiž ßo na mni njepohórſchuje!“ A ſaßo: Njeſbóžny tón, kiž ßo na Jeſußa pohórſchuje! Njeſbóžny junu a njeſbožowny nětkle, bjes wěrneho, pokojazeho ſboża nětkle, njech ßnadź je też woßrjedź ßeho, ſchtož ßwět ſbožo mjenuje! Haj, njeſbóžny tón, kiž to pohórſchuje na Jeſußa a na jeho ßłowach, ſkutkach, na jeho žiwjenju, wumrěczu, kſchižu a na jeho jutrnym rowje. Hižo židža pohórſchowachu ßo tehdy na jeho kſchižu a na jeho jutrnym rowje. A tutón pohórſchk je tu był pſches wſchě lětſtotki hacž ßem. N. pſch. do wójny bě tu jich doſcź, kiž drje pſchewodźachu Jeſußa hacž k rowu, kiž pak njeſamózachu ſtupicź Jutrownicžku k jeho wotewrjenemu rowu, dokelž njewěrjachu, ſo je wón ſtanył. Pohórſchowachu ßo na tym. Nětkole ßu tu mjes druhimi tajzy, kotrymž je kſchiž a kſchižowany pohórſchk tak, ſo chzeja jeho won měcź ſe žiwjenja a ſ kraja a ſ luda. Druſy ſaßo ßo boja ſetkacź ſ kſchižowanym a je ßłowom wo kſchiže a dźeja jemu ſ pucža w Božim domje, w ßwojim domje a hewak, a namołwjeja ſe ßłowom abo pſchikładom też druhich, tak cžinicź. A ſaßo: kſchiž na ßo wſacź a do pucža pod kſchižom ſwolicź dyrbjecź, kajki to pohórſchk jim jich wjele! Njewěſch ßam žaneho pſchikłada ſe ßwjateho žiwjenja? Abo ßy ßnadź ty ßam pſchikład? Sa tajke pohórſchowanje na Božich pucžach móżeſch też huſto prajicź, ſo ßu ſ Bohom a ſe Sbóžnikom njeſpokojom, ſo ßu, njedźakni, kaž n. pſch. tamny bur, kotryž na polu běrny wujěždżowaſche, jako něchtón duzy nimo ſtrowjeſche a rjekny: „Lětßa pak ßu ßo běrny derje radźiłe a ßu wſchě tak wulke!“ Wón mjenujzy njewědźeſche nicžo druhe wotmołwicź, hacž ſkoržicź: „Haj, ale ſa ßwinje poprachuja te małe!“ Tola hórje hacž ſ tajkim pohórſchowanjom je hiſchcże ſ druhim, ſ tym, kiž ßo ani njepohórſchuje ani njewjeßeli na Jeſußu, kiž ani njelubuje ani njehidźi Jeſußa. Wo nim ſteji pißane: Sjew. Jan. 3, 15, 16.

Schto nětko wotmołwiſch na praſchenje, hacž je tebi Jeſußowe ßłowo hroženje a tak ßud a ſaßudźenje? Pſchi wotmołwjenju wobmyßl, ſo tu tak jara twoje ßłowo njerosßudźi, ale twoje žiwjenje a ſadźerženje!

2. Abo je tebi Jeſußowe ßłowo: „Sbóžny je tón, kiž ßo na mni njepohórſchuje“, ßłubjenje a tak žohnowanje, ſbožo, wěrne ſbožo? Pokażmy ßebi pſchikłady, ſo bychmy ßami ſa ßo do cžiſta pſchiſchli ſ tym a ſ dobom pohonjeni a wabjeni byli, ßo niz pohórſchowacź ale Jeſußa lubowacź ſ zyłej duſchu a jeho ßłowa cžinicź a tak jeho ßłubjenje měcź a jeho žohnowanje a tak też wěrne ſbožo.

Woſtańmy też ſ tym w kraju a to hnydom pſchi tym, kotrehož je kanzler Adolf Hitler ßam najbóle němſkeho mjes Němzami mjenował, pſchi Lutheru: Na cžěle a na duſchi bě na ßmjercź khory, doniž njebu pokaſany na kſchiž a kſchižowaneho a na ßwjatu krej, pſchelatu na kſchižu. Sdobom bu ſtrowy, ßylny, bu tón wulki reformator, kotremuž ßo poradźi, ſ evangeliſkej wěru cžłowjekow němſkeho roda do tak wulkeho zykka ſjednocźicź, kajkiž prjedy a poſdźiſcho był njeje, a to je ßłowami wo kſchižu a kſchižowanym. A dale wróczo w ſtawiſnach! So ßo wójwoda Sakſow, Widukind, tola da wukſchcźicź, hacžrunjeż bu telko krwě jeho, ſakſkeho, luda pſchelateje, dopokaże, ſo tutón wójwoda wjedźeſche dźělicź to, ſchtož ßłabe a cžłowiſke w cžěle a krwi tych kſchescźijanow ßußodneho germanſkeho luda Frankow, wot teho, ſchtož Jeſuß Khryſtuß a jeho evangelij, a ſ dobom, ſo wón tutoho Jeſußa Khryſtußa ſpósna a pſchija ſa ßwojeho Knjeſa a Wumóżnika. Ale ſ dawnych cžaßow a wot tajkich wulkich ludow k nam do cžaßa a do luda! Kaž tamnymaj wulkimaj tak je huſto doſcź proſtemu cžłowjekej Jeſußowe ßłowo a žohnowanje, tehodła dokelž ßo wón njepohórſchuje na Jeſußa ale, Jeſußa wuſnawa a ſ tym druhich nawabi, Jeſußa wuſnawacź; n. pſch. tamny młody wojak ſ pobožneho doma, kotryž do wojakow dźěſche, rosßudźeny, tam pſchi ßwojej pobožnſcźi woſtacź, w kotrejž bě doma ſe ſtarſchimaj žiwy. Hnydom prěnje ranje wſa wón ßwój Nowy Sakoń a cžitaſche. „Ssy ty pietiſt?“ ſawoła podwyſchk na njeho. „Haj, knjes podwyſchko!“ wotmołwi młodźeńz. Podwyſchk drje ſcźahny ſ hubu, tola niczo njeprajeſche. Bórſy ßo wjeßeleſche, kak wuſchikny bě młody rekruta, a tohodła ßo też wjeßeleſche, ſo bu poſdźiſcho powyſcheny. A niz jeno to. Wokolo ſmužiteho wuſnawarja hromadźeſche ßo ßwěru cžrjódka, kotraž w nim pomoznika a ſpěchowarja wěry a pobožnoſcże namaka.

A ty ßam! Hladaj wróczo do ßwojeho a ßwojeje ßwójby žiwjenja! Njewuhladaſch tam cžrjódy pobožnych nanow a macžerjow, ßynow a dźowkow, kotſiž w cžaßach měra a wójny, radoſcże a bědy wuſnawachu: „Jeſuß Khryſtuß je mi jene a też wſcho!“ A hdźe ßy ty? Duzy po kajkim pucžu? — A hladaj do prědka! Schto tam? Twój row! Chzeſch ty do njeho hicź bjes kſchižowaneho a ſtanjeneho Sbóżnika? A hdźe póndźeſch potom ſe ßwojej njeßmjertnej duſchu? Abo nimaſch tajkeje? — A pſched tobu twoji potomniży! Hdźe ßy jim pucź pokaſak ſe ßłowom, ſkutkom, pſchikładom? Ke Khryſtußej abo antikhryſtej? Cžiń ſliczbowanje wo ßwojim žiwjenju! Ras a junu budźeſch jo tola cžinicź dyrbjecź! So by jo ſ wjeßeloſcžu mohł cžinicź a niz ſ bojoſcžu a ſ tſchepotanjom!

Njeſbóżny tón, kiž ßo na Jeſußa pohórſchuje. „Sbóżny tón, kiž ßo na mni njepohórſchuje!“ praji Jeſuß Khryſtuß. A jeho ßłowa woſtanje a płaczi do wěcżnoſcże, też hiſchcże, hdyž ßwět ßo minył.

Hamjeń.

Duzy pſches Łužizu.

(Skóncżenje.)

Njedźelu dźěłacź, to je wěz ßama ſa ßo! By ſajimawe a powuczaze doſcź było, ras pſchepytowacź, kak jara muſne je było abo njeje było, lětßa njedźelu dźěłacź, a pſchi tym dźiwacź na to, ſo je tola hiſchcże telko ludźi bjesdźěła w Němſkej a na to, ſo ratać ſkorži, ſo dźěłaczerjow nima, a na to, ſo bě tu a tam, niz wſchudźom, dźěło pocźežene, haj ſ dźěła jara pocźežene ſ tym, ſo bě ßo žito jara lehnyło, ſo bě tu a tam ßamo ſwjercźane, a na to, ſo je njedźela Boži dźeń, cžłowjekej daty k žohnowanju a Bohu k cžeſcźi, a na to, ſo Bóh njebě lětßa ßo ſkaſycź dał ani ßynam pſchi wſchej hroſy, kotruż mějachu, ani też nětko na žnjach žitam, hacžrunje ſ wulkeho dźěła nětko ratarjo měnja, ſo dyrbja měcź rjane pſchihódne wjedro niz jeno ſa domojwoženje ale też ſa — młócźenje woßrjedź žnjow, cžehoždla domojkhowanje tak dołho traje; ſ měſtnami pak dyrbjeſche 16. auguſta žito tola dom ſkhowane bycź, pſchetož ßłyſchachmy na Kopſchinje prajicź, ſo maja doma kermuſchku, domkhowańku; a tola běchu tam pſchikhwatali.

Dojědźechmy do Budyſchina. Na druhim boku měſta witaſche naß ſaßo domiſna — ſtara domiſna, kotrejež ſnamjo ſtej ßobu

wěži Hodźijskeho Božeho doma. Pschejědźechmy w Prěčežach nowotwar dróhoweje dróhi, kotruž pśches tutón dźěl naschoje Łužizy hižo twarja. W Lejnje sawinychmy žo na Kopschin a dojědźechmy do tuteje cźicheje wjeski, kotraž žo w dolinje pod hrodźischczom khowa. Jeschkez droór bě schěroko wocžinjeny a pschihotowany, khowacź wosy a koła. Wužichmy tež tutu składnoscź, a potom běmy na Hrodźischczu — po prawom prjedy hacž žo dohladachmy. Njeběchmy prěni, hacžrunje tam sahe běchmy. Njeběchmy hischcze cźiscze dóschli, jetkachmy hižo knjeza hudźbneho direktora Krawza a mandźelsku. Bórzy žedźachmy tam mjes snatymi a njesnatymi Sserbami. Knjes redaktor Ssmoler se žwojimi lubymi bě pódla a druzy. Boże žłónczko měnjesche jara, pschejara derje z nami. Tola, kak mohło naš žłónczka palenje samylicź. Běchmy tola wježeli a dźakowni, so bě Bóh miłe tajke wjedro wobradźił za hłownu skhadźowanku. — Studentske zhromadźizny běchu studowazy hižo wschě žobotu prjedy w Khrósczizach měli.

Pschezo wjaz jich pschikhadźesche, wožebje pak jako cźi dóńdźechu, kiž běchu w žušodnych Khrósczizach nyschpor a žwjatocžnoscź pschi rowje wótczinza Schewczika žobužwjeczili. Schkoda, so njeje programm zyleho dnja bóle snaty by'; bychu drje jich wjazy hischcze w Khrósczizach žobužwjeczili! Ale niz jenož Sserbjo žo tam hromadźachu, ně, tež jara wjele Němzow, wožebje tež zastupjerjo strony a jeje organisazijow, tak tež młodźi hólzy a młode holzy. To je zwježelaze; mamy tola wopomnicź, so wulki dźěl z nich žerbskeho žłowa njerozumi. Daloka a schěroka městnoscź hrodźischcza bě wot nich wjele wobžadźena, jako herzy pod wustojnym wjednistwom žerbskeho hudźbnika knjeza wyschscheho wuczerja Sskodeńka saduchu. Bórzy potom saklincza: „Rjana Łužiza", kotruž zhromadnje zaspěwachmy. Sserbske spěwne towarstwo, zjednocźene pod wjednistwom knjeza wuczerja Jenki, zwježelichu naš se spěwomaj: „Hore módre" a „Domczk mój luby". Knjes wuczeŕ Nedo, wjednik Domowiny, z kotrejž bě žo studowaza młodźina pod wjednistwom knjeza stud. theol. Fuhlanda zjednocźiła, wuhotowacź tutón žwjedzeń, witasche wschěch, kiž běchu z dala a z bliska pschikhwatali, Sserbow a Němzow w žerbskej a němskej rěczi. Naspomni, kak wožebite a wožebne to městno, na kotrymž tuta skhadźowańka je. Haj, prěni ras to je, so žmy se studowazymi tak pod holym njebjom na skhadźowańzy.

Něhdy je tuto hrodźischczo žłużiło naschim prjedownikam, so žo se žwójbami a se žwojim skotom tam khowachu a schkitachu psched njepschecźelemi a druhej sahubu w cźeźkich cźażach. Dźenża khowa hrodźischczo druhe a hinasche žyły se wschěch kónczin. Tute žyły žu dopokas, so chzeja Sserbjo pod schkitom a wjednistwom Domowiny se wschej žwěru žebi hajicź wschě wot wótzow namrěte kubła. Se žerbskimi studentami, — wón rjekny — z pschichodnymi wjednikami nascheho luda, chzemy žo někotre hodźinki duchownje wokschewicź. Němskim wopytowarjam pschejesche wón, so by žo jim mjes žerbskim ludom prawje spodobało a so bychu spósnali, so žerbski lud se žwojim narodnym niczo druhe nochze, hacž žebi žwoju kulturu hajicź a žwoje ludstwo schkitacź.

A na to wohladachmy a wušłyschachmy hru: „Paliwaka", kotraž naš dowjedże wróczo do dawnych cźażow nascheje Łužizy, do cźażow, w kotrychž Milczenjo tu schkitachu žej domisnu. Tym, kiž ju njesnaja, z krótka wo njej tole:

Sserbski lud wita žwojeho wjerćha a žwoje wójsko z dobycźerskeje wójny dom. Tola wožrjedź juska stejitej cźěmnej mozy: bojoscź psched nowym wjetschim strachom a želenje wo padnjenych. Mila, dźowka wójwody, ma widźenja a widźi žmjercź. A prjedy hacž je žebi jeje nan wotpaźał wójnski mjecź, je tu tež hižo nastrózaza, njech tež njezrozumliwa, powěscź z hole: žałostne stworjenje, hajduch, hrozne swěrisko, Paliwaka sapuscza holu a domy a mori cźłowjekow. Cźłowjska móz sda njemózna bycź, njech žo tež młody rycźeŕ hotuje za tutón wužwobodźeŕski bój; wěschcza jemu wěstu žmjercź a powědaja, so jenož cźista knježna móże — kaž stare baje praja — wumóz lud a kraj. A Mila žo rozžudźi za tutón skutk! Wona bě skoro wschěch lubych zhubiła, napožledku nawoženju. Wona chze žo woprowacź a wumóz žwój lud wot skaženja. Wona chze pak ludej měr z poraženym njepschecźelom zwěscźicź a da jatemu rycźerjej z tuteho luda, kotryž bě jako zastajeńz w jeje nanowym hrodźe, žwobodu wucziniwschi z nim, so ma tuteho wužwobodźenja dla měr mjes ludomaj knježicź. Potom khwata pschewodźena wot holana do hole, so by tam prjedy była hacž tamny rycźeŕ, kotrehož běschtej wona a runje tak jeho njewjesta podarmo prožyłej, žo mordarskeho wojowanja wostajicź. Luboscź, rjekowstwo a hordoscź staj jeho wumozowałej, so wón, tež pschewodźany wot holana, tola khwatajzy do hole cźehnje a tam prjedy je hacž Mila. A hacž runje žo jemu — kaž hižo prjedy Mili — žmjercź sjewi a jemu praji, so wón jej žłuscha, hdyž do tuteho wojowanja dźe, dźe wón tola, njech tež spyta se žmjercźu jednacź. A lědy je woteschoł tam, hdźež swěrisko, pschińdże Mila a je rozžudźena, žo woprowacź, kaž stara baja praji, hacž runje chze jej holan, kotryž ju pschewodźa, wotradźa. A tež jej žo sjewi žmjercź a jej praji, so nochze ju ale so dźe po rycźerja, kotryž wojujo se swěriskom, podleża. Mila chze jej wobaracź, tola podarmo. Jako chze za nju na město wojowanja, steji psched njej rjany rycźeŕ. Tutón jej sjewi, so je tamny morwy. Wón pruhuje jeje luboscź a krutu wolu, žada žebi wot njeje jeje słoty paž. Wona jón da a wostanje rozžudźena, bycź ta knježna, kotraž, žo woprujo, žwój lud wumóże. Ale rycźeŕ praji, so njeżada žiwjenje, so wona dyrbi žiwa bycź za žwój lud, so je paliwaka morwa, zbita wot njeho, so je wón rycźeŕ Boži, z njebjes póžłany. Mila žo modli a woła k modlenju. Lud, njech tež žarujo wo rycźerja, wyska po wumóženju. A nětk je měr a zbožo.

Schto pschi tutej hri, za kotruž mamy knjejej wuczerjej Wjeli-Bukecźanskemu dźakowni bycź, zacźuchmy, pišachmy hižo pschi spoczatku, jako běchmy duzy psches Łužizu po duchownych puczach.

Herzy zaže saduchu. Knjes Nedo žo dźakowasche wschěm, kiž běchu pomhali skhadźowańku wuhotowacź a porjeńschicź a proschesche pschitomnych, so bychu dale žwěru stali k žerbskemu studentstwu, kotrež ma runje tak žwěru stacź k ludej we wschěm cźażu. Skónczi z tsikrócznej žłazu na wjedníka a kanzlera, kotrejž žo němska hymna pschisamkny.

Wono běsche hižo posdźe, hacž runje běchu dyrbjale wschelake dypki wupadnycź. Hólzy a holzy němskeje młodźiny pokasachu hischcze někotre ludowe reje, kotrež žu žo wěscze jich wjele lubiłe, njech tež hrodźischczo žo poczinasche próstnicź. Tola próstne tak bórzy hischcze njebě. Pschezo zaže witachu žo stari skhadźowankarjo, kotsiž běchu zamo z Kamjenicy pschikhwatali, kaž n. pscha. knjes superintendent Nesbark. Hacžrunje jich tam jara wjele bě, by tam jich mohło hischcze wjazy bycź, wožebje se žerbskeje inteligenzy. Njewidźachmy tam, kotsiž tam po prawom móhli a dyrbjeli bycź.

Skónczinje žo wscho rozběża a rozpróschi do Khrósczizy a Lejna a wokolnych wžow, so bychu žo wokschewili a potom wjecźor dale žwjeczili. Też my žo do Khrósczizy podachmy, hdźež tež do rjaneho Božeho doma zastupichmy, w kotrymž bě hižo cźmiczka. Sswjatocznoscź naš k nutrnym myślam wabjesche.

A potom žmy hischcze khwilu dale žobu žwjeczili, kaž je to na skhadźowańkach waschnje. Schkoda bě, so njebě wjecźor móżno, žo bóle stowarschicź, kaž žmy to prjedy na skhadźowańkach měli

a kaž je to rjenje było a spomóžne sa zyle shromadne prózowanje. Wscho bě kusk rosběžane a žanno sa žo. Ale rjenje je było! Ssnadź žo sa tole bóle towarschne a shromadne doßwjeczenje skhadźowańki w pschichodźe pucze namakaja.

Nózna cźma pschikrywasche domisnu, jako žo wrócźachmy. Wßy a město nam spizy kiwachu. Džakni běchmy, rjaneho nasshoniwschi w rjanej Łužizy.

Pschebiwa.

S někotrych krajinow žo pische, so tam saßo „ke klakanju“ swoni, tak połodnjo a wjeczor, tež rano, a tež, so tam saßo ke klakanju pschebiwa. Tutón kscheszijanski pobožny nałožk bě žo we wschelakich krajinach sdźěła shubił. Derje a rjenje tak, so tam saßo swoni a pschebiwa. Ale wjele rjeńscho, abo ně, dozyła hakle rjenje potom, hdyž móże žo s tutych krajinow, hdźež žo saßo ke klakanju swoni a pschebiwa, a s tych krajinow, — potajkim tež s nascheje Łužizy! — hdźež je žo pschezo ke klakanju swoniło a pschebiwało, pißacź, so žo tam, hdźež swoni a pschebiwa, saßo stari a młodźi kscheszijenjo modla! — so žo tam modla, njech s dołhej abo s krótkej modlitwu! Abo njeměnisch, so mamy prawo, hdyž tole prajimy? A njeměnisch, so wschitzy cźi, kiž swonjenje a pschebiwanje na žwojim Božim domje maju, ale pak pschi tajkim swonjenju ani krótke sdychnjeńczko ani modlitwu nimaja, sanjechaja swón a Boži dom a žwoje mjeno kscheszijan? Schto bychmy namakali, bychmy-li krajiny, kotrež běchu sastałe swonicź a pschebiwacź, kotrež pak nětk saßo snowa sapoczinu swonicź a pschebiwacź, a jich woßadnych pschirunowali s krajinami, kotrež njejßu s tym pschestałe, a s jich woßadnymi? Hdźe bychmy jich wjaz namakali tych, kotsiž žo s hłoßom swona dadźa swołacź a žo k Bohu modla s dlěžschim abo króczischim modleńskim sdychnjeńczkom, posastawschi s dźěłom, cźapku scźahnywschi abo posběhnywschi? Schto měnisch? Ty wěso, žy mjes tymi, kotsiž s zyłej wutrobu k Bohu sdychnu, hdyž s wěże saswoni a pschebiwa ke klakanju! Kak mohło to też hinak bycź!

Zyrkej a stat.

Němski minister Kerrl, minister sa zyrkwinske należnoscze bě psched nješchto měßazami cźeźko skhorił. Wón je saßo wotkhoril a drje po Nürnbergskim sjěźdźe saßo žwoje dźěła pschewosmje.

Se **Schpaniskeje** pschikhadźeja powěscze a — wobrasy. Na jenym s nich widźisch Khrystoßowu postawu; psched njej steji cźrjóda kommunistow, kiž žo s tšělbami na nju měrja, so bychu tšělili a ju tak „wotprawili“. Na druhim wobrasu widźisch na semi leżo kusk rostšělaneje postawy Khrystußoweje a kommunistu, kiž wuspěch tuteje „eksekuzije“ pruhuje. — Dokładnischo dopokaja sa to, kak bjesbóžnosć sakhadźa, drje njeje. A tak žo wona schěri w Ssowjetskej Ruskej a nětk pod ruskim roskasom też w Schpaniskej.

Se Sserbow a s daloka.

W Połcźnizy žwjecźa sakske swonkowne mißijonstwo a jeho pschecźelio 20. septembra woßebity jubilejny łužiski mißijonski žwjedźeń, wopominajo s dobom prěnjeho mißijonara Ziegenbalga, kotryž s tuteho města pokhadźa. Schtó žwjecźi žobu?

W Schpaniskej zychnuje dale hrosne wojowanje, kotrež je krwawne rosßadźowanje mjes bolschewismom a njebolschewismom. Plomjenja tuteho wojowanja žapaja wyßoko a — schěroko. Proschmy wo to, so do žaneho druheho kraja njewupraßnu, so žo wjetschi woheń njesapali; proschmy wo to, so woheń wuhaßnje. Ale nasche próstwy budu jenoż potom prawne, hdyž wschudźom a stajnje žwěru se wschěm wojujemy pschecźiwo wschemu, schtož je bolschewistiskeho ducha, schtož je s antikhrysta. Tehodła sałožmy žo krucze na Boże žłowo a budźmy w nim doma. Jenoż tak smějemy mozow, wobstacź w tutym wojowanju, kotrež žnadź swonkownje brónje rosßudźa, woprawdźe a s nutskownje pak duchownje mozy.

W **Abeßynskej** stawaja žo w snutskownym sarjadowanju kraja wulke pscheměnjenja, hacźrunje wo njej njeje hischcze poßlednje žłowo prajene. Woßebje sarjaduje tam też katolska zyrkej wobschěrne zyrkwinske sarjadowanje. Tola wostanu tam protestantiske mißionstwa też. Po něcźim ma pak žo wěz tak dorjadowacź, so tam jenoż italszy staczenjo skutkuja. Hermannsburgske mißionstwo wostanje tam tuž we žwojim dźěle. Wono ma tam žwoje hłowne žydleschcźo we hłownym měscze Addis Abeba a žydleschcźa w městomaj Bedella a Callo-Schaleotta. Pschi hłonym žydleschcźu je też žyrotownja; tutu mißionstwo do seminara sa evangelistow pschetwori, schtož budźe sa pschichod evangelskeho žiwjenja we Abeßynskej woßebje ważne!

Biblisti pucźnik.

12. njedźela po žwjatej Trojizy, 30. augusta: Moja wutroba sraduje žo we tym Knjesu; dokelž žo wjeßelu na twojim sbožu. 1. Sam. 2, 1. — Ach, praju ja, hdyž, Božo ty nam hižom jow tak rjany žy na tutej khudej semi, schto dostacź ma po tutych dnjach w twojich słotych bydlenjach žo nam mjes jandźelemi? K. 576, 9. — Mark. 5, 19. — Jak. 2, 13—17.

Póndźela, 31. augusta: Njeje temu tak? Je-li so dobre cźinicź budźesch, budźesch spodobny; je-li so pak njebudźesch dobre cźinicź, dha hrěch wotpocźuje psched durjemi, ale njepschidaj ty jemu jeho wolu, ale knjez na nim. 1. Mójs. 4, 7. — K. 449, 4. — Psalm 119, 73—96. — 1. Tes. 1.

Wutora, 1. septembra: .... ty budźesch teho Knjesa pósnacź. Hosea 2, 20. — K. 334, 1. — 1. Sam. 31. — 1. Tes. 2, 1—12.

Ssrjeda, 2. septembra: Knjeże, mój Božo, ty žy jara kraßny; ty žy cześnje a rjenje wuhotowany; žwětłosć je twoja drasta, s kotrejž žy wobleczeny. Psalm 104, 1. 2. — K. 69, 2. — Rom. 1, 1—21. — 1. Tes. 2, 13—20.

Schtwórtk, 3. septembra: Tón Knjes je Bóh teho žuda; jbóžni žu wschitzy, kiž na njeho cźakaja. Jes. 30, 18. — K. 321, 8. — Rom. 2, 1—11. — 1. Tes. 3.

Pjatk, 4. septembra: Tehdy budźecze wy saspěwacź jako w nozy wrócźneho cźaßa a žo s wutrobu sradowacź. Jes. 30, 29. — K. 683, 7. — Rom. 3, 21—31. — 1. Tes. 4, 1—12.

Sobota 5. septembra: Twoje kralestwo je wěcźne kralestwo a twoje knjezstwo traje na wschitke narody. Psalm 145, 13. — Rom. 4, 1—8. 16—25. — Sach. 7, 4—10. — Ach, Knjeże, dokonjej dha nětko twój skutk, kiž sapocźinał žy, a wjedź naß žam psches horjo wschitko we tutej zyrkwi k tannej ty, hdźež kraßnosć twoja pschebywa a kónz ma nascha srudoba. (Zionske hłoßy 170, 12.).

Listowanje. Sa 13. p. Tr.: T. w B. — Sa 14. p. Tr.: K. w B. — Sa 15. p. Tr.: H. w P.

Samotwity redaktor farat Wyrgacź w Noßacźizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudawane po poručnosczi krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěscźernje w Drježdźanach wot Hkownoje žerbskeje prědarskeje konferenzy. — Cźischcź „Sserbske Nowiny“ w Budyschinje. — Wukhadźa kóždu žobotu a placźi schtwórcźetnje 108 pjenježkow.

Cžišło 36

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swój bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 6. septembra 1936 | Bautzen

13. njedźela po swjatej Trojizy.

Žnjowny dźakny swjedźeń.

1. list na Kor. 3, 23.

W tychle njedźelach su žnjowe dźakne swjedźenje w burskich wosadach. Hłowne žně, žitne, su nimo, a też w městach na to njesabudu, so je wschehomózny Bóh saso Boži khlěb wobradźił na žohnowanych polach. Psches zyły cžaš wot naléta hacž do kónza nasymy mózeja sahrodnizy a burja płody bracž s Božeje schcžedreje ruki, ale žito wot zyleje schěrokosćze kraja a polow ma mjes jara wschelakimi płodami najwjetschu ważnosćž sa wobstacže luda. Běrny, kaw a žad wschehomózny Bóh dodawa, ale też žyno a wotawa, dźecžel a selenina wjele k sežiwjenju skotu a ludźi pschinoschuja. Schtó dowuliczi wschitke Boże dary? Dźiwna je jich wschelakosćž a rjanosćž.

„Wschitko je wasche!“ praji Knjesowy japoschtoł; to je wyšoke wschu Božu luboscž wopomnjaze šłowo, kotrež móže na žnjowym dźaknym žwjedźenju k natwarjenju wosady šłužicž. Tajke šłowo pschinješe žwětko do nascheje radosćze w rjenje wupyschenym Božim domoje, hdźež Boże dary s pola a sahrody pola woktarja Božeho wohladamy. Bóh je žwoje žlubjenja dźeržał, je žwoju dobrotu sjewił. Jeho mózy a jeho bohatstwo stej psched naschimaj wocžomaj. Wulka zyrkwinska wješ s wokolnymi wšami a wjeskami je kaž žwjata jenosćž radosćze a khwalenja. Mózne kěrlusche klincža, khór zyrwinski pod žwojim kantorom saspěwa, a duchowny prěduje wo Khrystušu. Zyły lud s wosady je jeneje myšle pschi dźakowanju psched Božim wobliczom.

Wschitko je wasche, tak w měsćze tam pschi morju, w Korincze, žwjaty Pawoł rybakam, łódźnikam a měschczanam prajesche. So s tym wschitke dary Božeho kraleństwa měnjesche, to hnydom na tym spósnajemy, so wón pschispomni: wy pak scže Khrystušowi.

Ale nam w burskej wosadze na žnjowym dźaknym žwjedźenju su, kaž njebjeske a duchowne, tak też semske a cželne dary tajke, kotrež pod wyšokej japoschtolskej wucžbu jako nasche płacža, haj Boże dary wschě su hakle woprawdże nasche, w Khrystušu nasche, hdyž je w pobožnosćži bjerjemy a s dźakapołnej wutrobu wužiwamy, na Boha Wótza njesapomnimy, ale jemu w jeho wěrjazej wosadze šłužimy. Burska wosada, w žiwej wěrje stejaza, je Bohu spodobna.

Wschitko je wasche, to pak, też wo burskim, ratarskim wobšedźeństwje bóle a rjeńscho płacži hacž hewak wo cžłowskich kubłach w městach, wo domach a dźěłarnjach atd. Wschak wo kubłach najprjedy jeno tam rěcžimy, hdźež su pola, łuki a sahrody wokoło domskich a kólnjow a brózjnjow. Tuž tole „Wschitko je wasche“ naš pokasuje na rolu, tutón dźěl semje nam na šudnistwje w knihach pschipisany, wot wótzow namrěty, na starschiski dom a dwór a lubu wješ, hdźež šmy so narodźili. Tam je bóle a rjeńscho wschitko nasche: Boże šłónczko so tam na dom a schtom šwěcži połnischo hacž do wuskeho měschczanskeho dwora, a wětry tam strowischi powětr dawaja, so mamy strowosćž a też mudrosćž, dokelž stajnje Boże rukowanje widźimy w Božej stwórbje. Schtóž něschto Božeje stwórby wonkach swoje mjenuje, tón so skěrje cžuje jako Boże dźěcžo.

Wschitko je wasche, lubi burja, niz hakle, hdyž sebi sa drohe pjenjesy kupicže Boži khlěb a mloko, butru, seleninu, ale hižo, hdyž wam narosće, hdyž kruwy dejicže, žito žněcže a młócžicže. Wasche je, ale Boha khwalicž njesabudźecže. W žuchimaj lětomaj, kiž sady naš leżitej, běsche wulka dowěra w burskich wutrobach, a Bóh je pschepomhał, so je nam došahako, też knježesche spokojnosćž, so na žnjowym žwjedźenju kaž hewak wyšoke khalenje wutroby a Boži dom pjelnje-

sche. Mějachu nadźiju na lěpsche lěto, a lětża je tole wjele lěpsche lěto pschischło.

Wschitko je wasche: tajke bohatstwo žyna a wotawy wot łukow, tele žnopy a polne bróžnje, a wjele rjaneho dźeczela, mloka a butry, so njemóže prědar wscho naliczicz!

Wy pak scze Khrystušowi, a Khrystuš je Boži. Myšlu žebi sawěscze, so burski lud pschi Khrystušu wostanje, tež we krajinach, hdźež kemschi jara malo khodźa. Maja na wšach rowy pschi žwojej zyrkwi, tak je Boži dom jim drohi, žu swony jim žwjate. Hdźež rowy nimaja pschi žwojej zyrkwi, tam sapomnju lohzy na troschtarja, na Knjesa a Sbóžnika a njewjedźa, so žu tola wot žwojich wótzow žem kscheszijenjo.

Wy scze Khrystušowi, wy Boze dary w bohabojoszi wužiwacze, wy macze próstwu wo wschědny khlěb we wutrobje, ale niz ju žamu, ale prjedy njeje tsi wyšoke próstwy Božeho kraleswa a po njej tsi nutrne próstwy we wojowanju wo sbóžnoscz. Tak je hakle woprawdźe wschitko wasche, tež sbóžnoscz w Khrystušu, a psches wěru je stajnoscz a sboże wascheho doma a kubla abo kubleschka wěszcziszche. To daj wam lubym buram wschehomózny Bóh w Sserbach a Němzach!

Hamjeń.

Pytaj jenož Jesuša!

Pytaj jenož Jesuša!
Njekedźbuj, schto praja druzy!
Wón žamlutki wupomha
Nam je naschej hrěschnej' nuzy,
Wjeźle rjeknu: „Jesuš mi
Moju duschu wustrowi!"

Kak k nam w wěczinej luboszi
Boži Ssyn žo pschibliżuje.
Wón žam, Knjes najmóznischi,
Hluboko žo ponižuje,
So by dusche czlowjestwa
Wumohł s hrěschnoh' skaženja.

Tak žu na kschiž pschinjeźke.
Jesuša tež moje hrěchi.
Njeprawdy dla mojeje,
Czěrja tam s nim hrozne žměchi.
Ale so schoł do žmjercze,
Tež mi doby žiwjenje.

Duscha, dźerž žo Jesuša,
Njespuschcz jeho s myślow ženje!
Se žwojej krwju podpiža
Sa naž Boże wobhnadźenje!
Wótz psches wopor Khrystuža,
Sa dźěczi naž pschijima!

Sa wschě wowzki luboszje,
Jesuž, nětko pschekražnjeny,
Stara žo a hlada je,
So žo czuja wobsbožene,
Te, kiž jow žo porucza
Schkitej dobroh' pastyrja. —

Nimasch hischcze Jesuša?
Sapschimni hnadnu ruku jeho!
Měr, troscht, wjele wjeżela
Namkasch jenož pola njeho,
Haj, měj k njemu dowěru
W žiwjenju a wumrěczu!

J. B.

Wulki a schěroki žwět je krażny!

Njedźelu rano běsche, a Boži deschcz husty s njebjeż padasche, jako wożebity potuńscheny czah rano w 6 hodź. wot Drježdźan wotjědże do zyrkwineje wjeski Syrau w Vogtlandskej krajinje. Czah jědżesche psches płódne krajiny. Daloki wuhlad wschak njebě — deschcza dla, schtož jara wobžarowachmy. Bóh luby Knjes je žmilnoscz; mróczele žo rossehnachu a Boże žłónczko sawali zylu krajinu do jażneho blyschcza. Ssléborne a dejmantne paczerki wiżachu na rostlinach a trawiczkach.

Wy wulke a male Wy krjepjelki!
Oh, byłe Wy tola mi lute paczerki!
Waž žebi na židźanu nitku bych sczahała,
A s rjeczaskom s najkražnischim žo debiła!

Bě w 10 hodźinach. Czah pschijědże na sastanischczo „Joketa". Młodzi a wustojni puczowarjo czah wopuschczichu, pěschi dóńcz hacz k wottyknjenemu kónzej; druzy pak s czahom dale jědźechu. Naž, do kupkow dźělenych puczowarjow, domódni darmotnje wodźachu. Dźěchmy 5 mjeńschinow na wyšoki kamjentny brjóh rěki „Trieb". Brjóh žo tu mjenuje „Loreleifelsen". Na prawo a lěwo jednotliwy herz s trompetu piskasche, my pak hladachmy žnano 50 metrow dele do rěki, w kotrejž jażna wodźiczka žo kaž žlěborne hady psches kamjenje wijesche. Potom dźěchmy dele po wjele schodźeńkach a dale pschi rězy k hobrskemu mostej „Elsterbrücke". Móst je 68 metrow wyšoki a 210 metrow dołhi, a w tutej wyšokoszczi czahi jěsdźa. Wot tu žo krajina sběhuje psches wjesku, psches haj a pola. Jako s hajika stupichmy, wuhladachmy na hórzy, kiž mjenuja „Lindwurmberg", wětnik, kotrehož kschidła wětr wjercżesche a pódla pyschny hoszczeńz „Drachenburg". Tamnu stronu hórki leži wjeska Syrau. Wodźeŕ nam powědasche:

Wjeska Syrau bu sastarsku wot hrozneho swěrjecza „Lindwurm" czwilowana. — Pschirunaj hru „Paliwaka", wo kotrejž nadrobnischo pižachmy! red. — Tuto wulke swěrjo kradny wobydlerjam jene skoczo po druhim, so skónczinje žaneho skoczecza wjazy we wjeszy njemějachu. Bojasni wobydlerjo žo nětk rossudźichu, swěrjeczu człowjeka woprowacz a jo tak wujednacz. Woni loźowachu, schtó by to był, a lóž padny na pěknu rjanu młynkowu dźowczičzku. Młody młyńsk tam pak žo dobrowólnje poskiczi, swěrjeczu napschecžo stupicz a s nim wojowacz. Wón swěrjo sabi a tak wjesku wužwobodźi, a dźakni a wjeżeli wobydlerjo natwarichu tu na hórzy kapałku. Kapałka žo sestari, rospada, a s rospadankow tu wětrnik natwarichu. Do tuteho wětrnika błysk jaječe a jón sapali. Jenož kamjenje wostachu. W 15. lětstotku nowy wětrnik natwarichu tón, kiž hischcze nětko na hórzy steji, wěso, wjazy rasow wuporjedźany; mlějaze kamjenje pak žu hischcze prěnje. Widźachmy pucz, kiž sornjatka du, so bychu skónczinje jako běła mucżka wuběżałe. Tutón wětrnik je najstarschi. Je dopokasane, so je wón starschi hacz Nürnbergski w Germaniskim museju w klóschtrskej pinzy.

Daloki je wot tu wuhlad do kraja. K nohomaj leži wjeska Syrau se starej zyrkwiczku, w kotrejž swón s rospadowazeje kapałki na hórzy, nětk wiża liczba a pižmo na swonje to dopokasatej. Wjeska bě psched 8 lětami hischcze zyle njesnata, dźenž pak žwětasnata s wulkej jamu (Tropfsteinhöhle), kotruž w měrzu 1928 stary muž wužiědži. Muž tam kamjenje dypasche a pytny, so tu do hłubiny dźe. Psches wulku dźěru tu muża na postronku dele puschczichu a tak tu wulku jamu namałachu. Sa 15 mjeńschinow běchmy s hórki we

wšy. Pyschne nowe twarjenje twori nutskhód do jamy; pjches tutu njedźelu 7 wodźerjow ludźi wodźachu. Pschi pokładnizy stary 92lětny schědźiwz, kiž jamu wušledźi, 1 hr. sa jastup do jamy sběra. My ſ cžaha pak płaczachmy 60 pj. W pożczenym khabacże se kónczojtej cžapku běchmy kubocžikam podobne; to bě kapkow dla, kiž ſ wjerćha kapaja. 16 metrow dźěchmy po wuskim a wobšwětlenym skhodźe do jamy, kotraž włóžnu symu wudychowasche. 5—6 stopjeńkow tu cžopłoty w symje a w lěcže jenak licža. Delekach pschi skhodźe dležischi kamjeń leži, swěrjeczu runy, wócžkowe dźěry šu jemu wobšwětlili, so nětk se žehliwymi wócžkami tu na ludźi waka. Jama je zyle kamjentna ſ kamjenjow wschelakich formow a ſ milinu trochu wobšwětlena; je 2 hacž do 5 metrow wyšoka. Kamjenje šu kaž hromadźe sešuwane a masch saczucże, so kóždy wokomik dele padnu a wscho žiwe pod šobu satkócža. Tola: „Bóh luby Knjes je wschudźe!“ To ras wot stareje Serbowki snowa nawuknych. Wot wjerćha wišaja tu a tam bibaſki kaž lodowe; nastachu ſ kapkow, kiž tu wjele tyšaz lět dele kapaja, a delekach sašo kamjenje kaž ſ lodom poczahnu. Po wuskich schcżežkach pschińdźechmy k malemu jěsorkej ſ najjašnischej morwej wodźiczku. Žane swěrjatko, žana wacžka w njej njebydli! Cžorna tafliczka je słotym pišmom powjeda: „Tu pobu w lěcże 1934 nasch wjednik Adolf Hitler.“ Dno jěsorka je kamjentne a šwěza jo wobšwětla. Njedaloko jěsorka pusolitaj šo dwě pilnej žórleschzy, krystalna wodźiczka pak njeběži do jěsorka, ale dale a potom do njeskónczneje hłubiny, wo kotrejž hischcże njewjedźa, kak hłuboko je jeje dno. To wscho je kaž bajka a zusy šwět. Kaž bibaſki ſ wodoweho kamjenja šu tu też wschelake druhe formy pódla, tak šnaco 30 zentimtr. dołhi fałdaty sawěschk, kiž je wobšwětleny; je se želesnym magnesijom poczehnjeny a šo sda bycž tkanina. Jamu dys a dys stołpy dźerža a leži pod schkitom Drježdźanskeho towarstwa „Heimatschutz“. Poł hodźiny šo rucże miny; swoju wědomnosczˊ pak tu wobohaczichmy. Kelko bohatstwa, njesnateho, nascha semja hischcże khowa! S cžěmnoje jamy wustupich. Bě kraßne šlónczko k wjecžoru a we mni spěwasche: „Sswět wulki a schěroki kraßny je. Ja dóńdźech hischcże do wšy hacž k zyrkwiczzy; namakach pak ju samknjenu; jara to wobžarowach, dokelž je hižo stara. We 8 hodźinach tu saßo wotjědźechmy. L.

Zyrkej a stat.

Boże domy a wošadne domy a druhe zyrkwine twary nastawaju w Němskej abo šo wobnowjeja a porjeńschuja a poswjeczˊuja. To je dopokas sa to, so móz kschescżijanstwa we Němskej njewotebjera, njech šo to też druhdy tak sda a njech šo też tajzy namakaja, kotsiž, pschecżiwo kschescżijanskej wěrje a tohodla pschedewschěm pschecżiwo Bibliji — kak mohło to też hinak bycž? — wojujo wěrnosczˊ do njewěrnoscże pschewobrocżeja. Tak poswjeczˊi biskop Zänker w Zedlitzach we Schlesyskej Boži dom, kotryž se 14. lětstotka pokhadźa; w nim šu wschelake drohotnoscże se sańdźeneho cžaša; jón šu snowa pschetwarili a wobnowili. — Tohorunja w Durinskej wošada Veilsdorf šwój rjenje wobnowjeny Boži dom snowa poswjeczˊi. — W Hamburgu sběhachu šwjatocžnje nowu norwegisku zyrkej; ſ tym dopjelni šo stare pschecże Norwegiskich, měcˊ tam šwoju zyrkej. — W Dahlemje p. Barlina twarja wulki rum sa wošadne shromadźisny. — Město Magdeburg twari sa nowe šydleschcża nowy wulki wošadny dom a chze hischcże jedyn tajki twaricˊ sapoczecˊ. — Nürnberg, tuto nětkle tak husto mjenowane město, ma nadobo někotre nowe twary; wošada Nürnbreg-Lichtenhof sběhasche nowu zyrkej, kotruž „Lutherowu“ mjenuje; wošada Nürnberg-Mazfeld twari nowu zyrkej a wošada Nürnberg-Ziegelstein chze hischcże lětša sapoczecˊ nowy Boži dom twaricˊ. — Tutón rynk móhli wo telko powjeschczow podleschicˊ. Tydźenik: „Evangelisches Deutschland“ wosjewja porjadnje tajke sapiski. — A schto ty? Wusnaj se šłowom a se skutkom wschědny a njedźelski dźeń pschedewschěm: „Knježe, ja lubuju twoje wobydlenja a to městno, hdźež twoja cžesczˊ bydli!“

Sekty. Po sakonju sa schkit luda a stata bu sekta: „Gottesbund Tanatra“, kiž je też we Łužizy snata, sakasana, a to po zyłej Němskej.

Schpaniska je tukhwilu tón njesbožowny kraj, w kotrymž je wulke snutskowne wojowanje duchownych mozow, kotrež zyłe cžłowjestwo jima, wudyriło do wojowanja ſ krawnymi brónjemi. A kak krawnje a žadławje tam tuto wojowanje sakhadźa, šlyschimy a cžitamy kóždy dźeń snowa. Ale też, hdyž šo tam tuto krawne wojowanje tak abo hinak skónczˊi, njeje tuto duchowne wojowanje dowojowane, ale traje dale, a wschudźom maja šo hladacˊ, so njewudyri na podobne waschnje do wojowanja ſ brónjemi. To pak kaže, šo brónicˊ nanajlépje ſ brónjemi, ſ kotrymiž wobstejimy w tutych wojowanjach duchownych mozow a ſ kotrymiž jemu dowobaramy, wupraßnycˊ w jenotliwym abo w ludu do swonkowneho wojowanja. Tute brónje pak namakasch w Božim šłowje. Tuž bróń šo tak, kaž Pawoł porucża, a bróń šo ſ modlenjom a modl šo a wojuj!

Se Sserbow a ſ daloka.

Do wošadow. Cžaš kermuschow tu je! Prěnja je hižo nimo, Wósporkska; wulka Hodźijska je blisko, a po tutej pschezo jich wjaz a wjaz! Hacž my nimamy runje w tutym naschim cžašu wošebitu pschicżinu, kermuschu jako kermuschu šwjeczicˊ? Měnimy, so mamy! Schto je kermuscha? Sswjedźeń Božeho doma a tehodla šwjedźeń zyłeje wošady a kóždeje wošadneje šwójby. A kermuscha je šwójbny a domjazy šwjedźeń a ſ tym šwjedźeń kóždeho, kiž do šwójby a do doma šłuscha. Tole woboje je kermuscha, niz jenož to jene abo to tamne, njech też to prěnische je, so je wona šwjedźeń Božeho doma, naš potomnikow dopominajo na to, so pobožni prjedownizy něhdy šebi a nam natwarichu Boži dom, a niz jeno na to, ně też niz to, so naschi prjedownizy šo něhdy pschiwobrocżichu k wěrje do Jesuša Khrystuša kschižowaneho a stanjeneho a so šebi sałożichu šwjatnizu, w kotrejž móhli shromadnje ſ druhimi wěrjazymi šłužicˊ šwojemu Sbóžnikej. Woboje, šwjedźeń Božeho doma a wošady a šwjedźeń šwójby a šwójbneho doma, kermuscha njech też wostanje! A tajku šwjecżmy ju też runje lětša! Schtoż nam nusne, šmjercˊ nusne je w tutym cžašu, kotryž šnadź je straschnischi, hacž to pytnychmy, je to, so šmy sjednocżeni a stowarscheni ſ Bohom a se Sbóžnikom we wěrje, kotraž je žiwe sjednocżenje ſ Bohom, a so šmy sjednocżeni a stowarscheni w domje a šwójbje se swjaskami, mjes kotrymiž stej luboscˊ a šwěra k Bohu najwošebnischej tehodla, dokelž w tutymaj je móz a wola, šo mjes šobu wjasacˊ a sjednocżicˊ ſ luboscżu a se šwěru. Ssuli tu tute sakłady shromadneho žiwjenja, budźe tuto też domy a šwójby, wšy a tak saßo wšy zyłeje wošady jednocżicˊ. A płód toho budu mozy, kotrež nětkle trjeba jenotliwy, kotrež trjebamy wschitzy. Ssnadź tole hischcże tak doscˊ njesacżuchmy a njespósnachmy. Bychmy-li to, by wschelake na

kóždy pad hinak było w ßwójbach a woßadach, w domach a Bożich domach a tak do zyła w žiwjenju njeby tu było pschedewschém telko liwkoscże a tuposcże w tym, schtož teje wěry, a njeby tu było telko rosdwojenja a roskory we ßwójbach, wßach, woßadach. Tuž hajmy to, schtož nam nuśne je a nuśne budże: wutrobnu towaŕschnoscź, nutrne sjednoczeństwo s Bohom a mjes ßobu a to w Božim domje a w ßwojim domje a to pschede wschém w modlenju, — w modlenju, njech proßymy, dobroproßymy, khwalimy a ßo dźakujemy!

Hdyž je próstwa jeniczka
S wěru wuspěwana,
Bohu Knjesej spodobna,
Wot njoh' wupyschena,
Kajka móz, dźeń a nóz,
Hdyž nětk wschitzy rjenje
Proscha w Božim mjenje!

Tuž dźimy wschitzy se ßwójby a s doma kermuschu do Božeho doma! Je tola na dwěmaj dnjomaj Boża ßłużba! A je tu tola Božeho doma dla kermuscha! A dźimy s kermuschnymi hoscźemi do Božich ßłużbow a prózujmy ßo s nimi hromadże, pschińcź s Bohom do najnutrnischeho sjednoczeństwa wěry. S tuteho pschińdże też hakle wola a móz, doma w kermuschnym domje pschińcź do wěrneje towaŕschnoscże, kotraž njetraje jenož sa někotre hodźinki bjeßadowanja, ale wutrawa we cžaßach, kotreż cźežke a rosßudne. A te cžaßy, w kotrychž ßmy, a kotreż psched nami, ßu cźežke a rosßudne! Tohodla njeprajmy, so kermuschnych hoscźi njeproßymy, dokelž cžaßy tajke, ně, runje tohodla, dokelž cžaßy tajke, pscheproschmy ßebi kermuschnych hoscźi! Wulke a drohe pohoscźowanje njeje nuśne, nuśne je, wěrna, dobra towaŕschnoscź, kotraž ßo, dokelž wěrna a dobra je, njeda wobmjesowacź na dom a dwór, ale jich wjaz a wjaz do ßwojeho koła niz jenož, ně do ßwojeje mozy a do ßwojeho wobsboženja cźehnje a tak to ßwójbje, wßy, woßadże da, schtož nuśne: Pschesjednoscź mjes ßobu, dokelž tu pschesjednoscź s Bohom! Wolu sa druheho, dokelž tu wola sa Boha! Ssylnoscź psched cžłowjekami, dokelž tu ßylnoscź s Boha! Wěrne a prawe radowanje a wjeßelenje, dokelž wěrni ßmy psched Bohom a tohodla też wěrni mjes ßobu. — S tajkeje kermusche wuńdże też poßylnjenje na tych, kotsiž nětkle liwzy a ßłabi we wěrje a bojaśliwi, ßo k wěrje, k Božemu domej, k Božemu blidej měcź. Zohnowanje, Boże žohnowanje je w tajkej kermuschi a maja tajzy kermuschowarjo. Boże žohnowanje je pak to, schtož najnuśnische. — Tak žohnowanu kermuschu pschejemy wschém.

Struchłej powjeścźi ßo wutoru po zyłej Němskej rosscherischtej. We wjeczornej Němskej snjeßožichu pola Bochuma hórnizy cźežko. 26 namakachu ßmjercź a na 20 bu sranjenych. A k tutej tyschazej powjeścźi ßo pschidruzi druha nastróżaza. W połnóznowjeczornej Němskej wotpali ßo skoro zyła wjeß! 23 domow a twarjenjow snicźi woheń a s nimi runje domojkhowane žně a tohorunja grat a nadobu. Cźłowjeskeho žiwjenja drje ßebi woheń njeżadasche, jara wulkeje schkody pak s nim nasta. My żarujemy s zykym ludom wo tych, kiž we dźěle sa zyły lud ßmjercź namakachu a saczuwamy ßobu se schkodowanymi jich schkodowanje a — proßymy, so chzył Bóh Wschehomózny hnadny bycź a njedopuschcźicź, so tajkeho a druheho cźežkeho pschińdże.

Semja je połna njeměra a wojowanja. W Schpanischej ßo runje w tutych dnjach — pißamy to wutoru — rosßudnje a krwawnje wojuje. W Ssowjetruskej je też snutskowny njeměr a wojowanje, a pischu, so ßo tam nowe krwawne sakrocżenja pschihotuja. A so w Franzowskej luty snutskowny njeměr, powjedaja nam powjescże. Tole wscho a schtož ßo to tak hewak hischcże na semi stawa — na pisch. njeměry we Palestinje — je sapschijało wschě ludy a je do njeměra stajiło. — Wěmy my, so we wschém tajkim žołmjenju jena skała njepowalna steji? Wěmy my, so ßmy na nju sałożeni tak, so we wschěch žołmjenjach a wichorach na njej sawostanjemy a wukhow namakamy? Khrystuß je tuta skała, a je cźimž w tutej skale korjenisch, je twoja wěra! Tuž pschi wschěch staroscźach staraj ßo pschedewschém tu staroscź wo ßwoju wěru do Khrysta.

Bibliski pucźnik.

13. njedźela po ßwjatej Trojizy, 6. septembra: Dokelž ty tak drohi psched mojimaj wocžomaj ßy sdźeržany, ßy ty też cžeścźeny a ja tebje lubuju. Jes. 43, 4. — Schtóž iajku hnadu dostał je, tón potom wjazy njemóże we hrěchach khroble khodźicź; Ach, ně, wón nětko słóscże wschě a schtož jom' prjedy lubo bě, ž'dyn nochze wjazy rodźicź. Wón chze nětk s lutej luboscźu bycź żiwy Knjesej ßwojemu. (Zionske hłoßy, K. 291, 7.) — Matth. 7, 21. — Hioba 5, 17—19.

Póndźela, 7. septembra: Kraßnkoscź poßlednjeho doma budże wjetscha hacź prěnjeho była je, praji tón Knjes Zebaoth. Haggai 2, 9. — K. 210, 1. — Psalm 119, 97—120. — 1. Theß. 4, 13—18.

Wutora, 8. septembra: Ja chzu měr spožcźicź na tym měscże, praji tón Knjes Zebaoth. Haggai 2, 9. — K. 240, 2. — Romsk. 5, 1—11. — 1. Theß. 5, 1—11.

Ssrjeda, 9. septembra: Hlaj, nasch Bóh, kotrehoż my cżeścźimy, móże naß derje wumóz se żehliweje pjezy, k temu też s twojeje ruki wutorhnycź. Hlaj, hdy by wón jo nochzył cźinicź; dha dyrbisch, kralo, wjedźicź, so nochzemy twojich Bohow cżeścźicź ani k słotemu snamjenju ßo modlicź. Daniel 3, 17. 18. — K. 449, 4. — Romsk. 5, 12—21. — 1. Theß. 5, 12—18.

Schtwórtk, 10. septembra: Njepoßłuschnoscź je kusłarski hrěch, a pschecźiwoscź je pschibójstwo a pschibójska ßłużba. 1. Sam. 15, 23. — K. 377, 4. — Romsk. 6, 1—11. — 2. Theß. 1.

Pjatk, 11. septembra: Dajcże wot ßo zusych Bohow, kotsiž ßu mjes wami, a cźitscże ßo. 1. Mójs. 35, 2. — Romsk. 6, 22—23. — 2. Theß. 2, 1—12.

Ssobota, 12. septembra: Troschtujcże, troschtujcże mój lud, praji wasch Bóh. Jes. 40, 1. — Romsk. 7, 7—25. — Psalm 50, 14—22. — Pschińdź, stworicżelo Ducho, k nam a troschtuj ßwojich wěrnych ßam, jim wobradź ßwoju dobrotu, wschak woni twoje dźěcźi ßu. K. 168, 1.

Listowanje.

S pscheměnjenjom póstowych wokrjeßow je ßo też napiß sa Noßacźizy pscheměnik; rěka: „Post Nostitz über Löbau i. Sa." Red.

Sa 14. po Tr.: K. w B. — Sa 15. p. Tr.: H. w P. — Sa 16. po Tr.: W . . . z w H.

Samolwity redaktor farar Wyrgacz w Noßacźizach (Nostitz bei Weißenberg). Nakładowane a wudatowane po poruczności krajnozyrkwinskeje notwinarnje a powěscźernje w Drježdźanach wot Hkownoje ßerbskeje prědarskeje konferenzy. — Cźiscźcź „Sserbske Nowiny" w Budyschinje. — Wukhadźa kóždu ßobotu a płaci schtwórcźetnje 108 pjenjeźkow!

Čišło 37

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swérnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 13. septembra 1936 | Bautzen

14. njedźela po ßwjatej Trojizy.

Mateja 11, 16—24.

K staremu Khěžuwobßedźerjej, pola kotrehoż tójschto podružnikow bydlesche, pschińdże ras snaty, s kotrymž běsche ßo w Božim domje sesnał, tón ßebi wschitko wobhhladawschi prajesche: „To pak macże sawěscże doscz hněwanja!“ Starz wotmołwi: „Ně, to ja njeczinju, ja ßo ženje njehněwam.“ Pschi tym ßo lubosnje ßměješche, dobyczerszy s wóczka hladajo. „To macże pak žadny dar, s ludźimi wobhhadźecz a ßo s nimi snjescz“, praji tamny, „abo mózecże wy wschitkim prawje wutrjechicz?“ — „Ně, to ja njemóžu to nichtó njemóże, tež nasch Sbóžnik niz, ale hakle, hdyž ßo hněwasch, steji slě. Ja rjeknu: czińi prawje a nimasch ßo nikoho bojecz.“

Je woprawdże wěrno, so tež Jesuß njeje ženje ludźom wutrjechił? My dźenża jeho skórźbu na tamne města pschi jězorje Genezareth ßłyschimy. Biblija nam Chorazin nihdże njemjenuje, hacz jenoż tu w Jesußowej skórźbje. Wón drje tam njeje ženje ßměł pschikhadźecz. W Bethsaidże je Jesuß był. Philipus běsche wot tam. Ale Jesuß drje njeje tam ßměł sažo pschińcz. Kapernaum je po wschěm ßwěcże snate, tak je tam Jesuß pschebywał a skutkował, je tole městaczko k njebju posběhnył, a tola je wot njeho wotpadło, jeho skónczńje sastorcziło.

Tak tež Boži ßyn, niz jenoż w tychle tsjoch městach, ale tež hewak dyrbi nashonicz so njeje móżno, wschitkim ludźom wutrjechicz. Ale Jesuß ßo njeje na ludźi hněwał, ale je ßo hacz do ßmjercże prózował, so by wutroby dobył, a je ßudźenje Bohu pschewostajił, widźiwschi, so Boži ßud pschińdże kaž Sodom a Gomorra.

Jesuß pak tež wschu móz ßwojeho ßwjateho ßłowa nałożuje, so by tajke stwjerdnjene wutroby smjehczicz mohł a skónczńje wobrocził a sa Boże kralestwo dobył. „Komu dyrbju tu schlachtu pschirunacz?“ tak wuwoła. Ludźo ßu na dźěczi podobne, kotrež wot towarschow žadaju, so dyrbja wschitke móżne hry·ßobu czinicz, njech hraja kwaß abo njech hraja pschewodźenje. Tak wot khutneho Jana žadaju, so dyrbi s nimi jěsc a picz, a dokelž to njeczini, jeho satamaja. Hdyž pak Jesuß s ludźimi jě a pije, jeho sa žraczka a winoweho wopiłza, sa złonikow a hrěschnikow towarscha jahanja. Tak je ßo stało, so tamne města wo njeho njerodźachu, so tež Kapernaum wot njeho wotpadże.

Schtóż njecha wěricz, tón dyrbi něchajku rěcz czinicz, něchajke wurěczowanje namakacz. Woprawdźita pschiczina a wina leži w njewěrje. Njewěrjazy pschezo něschto morkoze a porokuje. Tak jemu hrěch njewěrny wjazy na ßwědomje njepadnje. Tak móże ßamo w hordosczi a prawdosczi stacz a ßo naduwacz pornjo Božemu ßynej. Tež w naschim czaßu wědźa njewěrjazy tak pschecźiwo Jesußej mudrowacz.

Kedźbujmy hischcże woßebje na to, so Jesuß ßo njeje kaž jeho prjedyhběžeŕ Jan wot wschědneho ludoweho waschnja dźělił. Jeho drasta nam ani wopißana njeje, khiba na kónzu, hdyž nahi na kschižu wißasche a wo jeho drastu lós czíschachu. Schtoż jěsczi a picze nastupa, Jesuß njeje woßebite kasnje dał. Je wschitke Boże dary sa dobre měł a njepytał woßebitu ßwjatosczi we wostajenju jědźow abo napojow, kotrež móża ßo na hrěschne waschnje wužiwacz. Tuž je Pawołowe ßłowo: „Wschitko je wasche, wy pak scże Khrystußowi . . . “ zyle w Jesußowym duchu pißane.

W naschim czaßu někotsi wot kschesczijanow a woßebje wot duchownych žadaju, so dyrbja ßo na to swjasacz, ßylne napoje njepicz. Schtóż Khrystußoweho ducha ma, móże bjes hrěcha wschitke dary Boże wužiwacz. To je „kraßna ßwoboda Božich dźěczi“. Schtóż pak wě, kak lohzy pschi ßwojej ßłabosczi runje pschi wjeßełosczi do spytowanja pschińdże, tón je mudrischi, hdyž tomu czeknje, hdyž ßo wostaji. Tajkeho pak

też njeßmě nichtó pschejara k piczu wabicz. Dyrbi kóżdy kóżdemu w tutym nastupanju jeho prawo a wolu wostajicz. Nichtó tajkeho sadżerżenja dla njeßmě druheho sa ßměch měcz. Wjele wjazy rosuma a luboscże dyrbi w towarstwach knjeżicz. Hewak ßo wjeßele do srudoby pschewobroczi. Boże dżiwne dary móża cżlowjeka wokschewicz a swjeßelicz. Ssu lěkarstwo, wot Wótza też strowym pschiměrjene. Ale schtó lěkarstwo na jedyn ras wupije? Hdżež je dobry duch doma, tam njejßu żenje pjeni. Njewidomny Khrystuß je ßrjedża mjes wjeßelymi kschescżijanami. Póndżelu rano dżeja ßylni a wjeßeli sażo na ßwoje dżěło.

Sazpjena luboscz.

Ssamotnu różu na hałożzy cżerńjojtej
Widżu ßo kolebacz w zunim tam wětsiczku.
Wodaj mi Bożo, hdyż tutomu keraschkej
Rubju ja jeho ßej jeniczku debjeńku? —

Schcżipam ßej różu, mje kałaja cżerńiki.
Podarmo pak ßo mi hałożka spjecżuje!
„Kraßna ty różiczka ßłódko nětk wonjej mi!“ —
S wětrom pak róża ßo wote mnje khilesche!

„Pěstowacz chzu cże każ małeho lubuschka!
Wjeßela budżesch, róża każ w sahrodzy!“
Wona pak hłuboko sdychnu wscha srudnuschka:
„Ból wschu a srudobu cżuju taż ja każ Ty!“ —

Róża mi dale tak lubosnje wonjesche.
Wobdawach ju pak też s wulkej tak luboscżu!
Pschezo pak dale ßo wote mnje tulesche,
Myßliczka jeje wscha běsche pschi cżerńiku. — L.

Diakonija.

Njedżelu 27. septembra t. l. ma ßo po Božich ßłużbach sběracz kollekta sa diakoniju, t. r. sa zyłu ßłużbu, sa wscho skutkowanje kschescżijanskeje luboscże, kotrež je nam w evangelskej zyrkwi wosnamjenjene s diakonißami a s diakonami. Sażada diakonißow je tola: „Ja chzu ßłużicz!“

Wilhelm Löhe sestaja schruch abo sażadu diakonißow takle:

„Schto chzu ja? Sstużicz chzu ja! Komu chzu ja ßłużicz? Tomu Knjesej w jeho wobcżeżenych a khudych! A schto je moja msda? Ja njeßłużu ani wo msdu ani wo dżak, ale s dżakownoscże a s luboscże! Moja msda je, so ßměm! A hdyż pschi tym sahinu? „A hdyż ja pschi tym sahinu, sahinu ja!“ rjekny Esther, kotraż tohodla njesnajesche, kotrehoż lubujo bych ja sahinyła a kotryż mi njeda sahinycz! A hdyż ßo pschi tym sestarju? Budże ßo moja wutroba selenicz każ palmowy schtom a tón Knjes mje naßyczi s hnadu a se ßmilnoscżu! Ja du w měrje a ßo njestaram!“

Tuż chzemy my woßadni bycz cżi, kiż ßu we wěrje a luboscżi a dżakownoscżi w Knjesowej ruzy cżi, s kotrymiż ßo wón stara sa tych, kiż tak bjes staroscże wo msdu a sastaranje ßo staraja sa tych, kiż ßu sprózni a wobcżeżeni, khori a bědni, dozyła, kiż sastaranja potrjebaju.

Sto lět je lětża tomu, so farar Theodor Fliedner wobnowi nowosakońſki japoschtolſki skutk diakonije, teje luboscże, kotraż bu tym, kiż na duschi a cżěle pomozy a hladanja trjebachu, teje luboscże, w kotrejż kschescżijanki ßłużachu bědnym a khorym a hewak pomozy potrěbnym ßobucżłowjekam, ßo dżakujo s tym sa wschu ßłużbu, s kotrejż je Jesuß Khrystuß nam cżłowjekam ßłużił w luboscżi. Kaiserswerth nad Rheinom bu macżerny dom sa tutón skutk luboscże, kotryż nětko, hdyż bu saßo kschescżijanam pokasany a poruczeny, rucże we wschěch kónczinach ßobuskutkowarki a ßobuskutkowarjow namaka. Bě tola pschezo hižo tu a tam kschescżijanska luboscz pschi tym, pomhacz, podpjeracz, dobreho cżinicz, njemějo pak puczow a sarjadowanja, s kotrymż by tajke skutkowanje mozy a pomoznikow a wliwa nabyło. Tu w Fliednerowym wustawje diakonißow a w jich dżěle wuhladachu nětko prawe pucże a dobre sarjadowanje sa tajke skutkowanje luboscże cżi, kotrychż luboscz a dżakownoscz pschecżiwo Jesußej Khrystußej hižo pschezo wabjesche, lubeho cżinicz druhim. A tuż po Fliednerowym pschikładże a s Fliednerowej pomozu tu a tam po němskim kraju sałożowachu macżerne domy diakonißow, tak też 1844 w Drjeżdżanach. Tam, hdżež dżenża wulki dom a wustaw a khorownja a druhe domy Drjeżdżanskeho macżerneho doma w Nowych Drjeżdżanach pschi Budyskej drósy a Lobju wohladasch, sałożichu 19. meje 1844 macżerny dom diakonißow a s tym sdobom żiwy skutk kschescżijanskeje skutkowazeje luboscże, kschescżijanskeje diakonije. Mały dom z cżißkom 13 na Cżěskej haßy to tam bě, hdżež běchu ßo něhdy „Cżěſzy bratſja“ — Böhmische Brüder — saßydlili a sahrody sałożili, wucżeknywschi ßem se ßwojeje domisny ßwojeje wěry dla. Tam bě tak rjez luboscz k wěrje, luboscz k Jesußej doma, kotraż swonkowneho njehladajo tomu Knjesej ßłuži. Żadyn dżiw tuż, hdyż je ßo tam tuta luboscz, kotraż Jesußej Khrystußej ßłuži w jeho bědnych, khorych, pomozy potrěbnych tak saßydliła, rosschěrika, so masch tam tutón wulki wbschěrny wustaw, w kotrymż luboscz s telko rukami skutkuje, s kotrehoż luboscz po telko pucżach do kraja khodzi, w kotrymż je ßebi luboscz mjes tym hižo natwariła druhi ras rjany Boži dom, tohodla, dokelż prěni njebě wjazy wulki doscz. Runje s Lużizy ßu tam tola lětża a w poßlednich létach wschelake sjednoczeństwa pobyła, woßebje „Kschescżijanska żónska ßłużba“; wone wědża powědacz wo tym. A tak někotra Lużicżanka, ßerbska a němska, je ßo w tutym domje wěnowała tutej ßłużbje Khrystußowej a tak někotra nětkle w tutej ßłużbje ßłuži a tak někotra to hischcże budże, abo njeje dha runje we Lużizy ta luboscz doma, kotraż chze Khrystußej ßłużicz s tajkimi skutkami luboscże?

Tehdy, 1844, běchu to schytri Drjeżdżanki, kotrež s dwěmaj Kaiserswertskimaj diakonißomaj w najpomnjenym domje s tutej ßłużbu sapocżachu: von Leipziger, von Brause, Ida Thode a hrabinka Hohenthal-Königsbrück. A dżěło je rostło. Hižo 1847 pschesstydlichu ßo s małeho doma do rjaneho wulkeho doma pschi Budyskej haßy, hdżež ßo zyły macżerny dom rosschěri a rosroscże do wulkeho wustawa, kotryż tam nětkle widżimy a w kotrymż ma nětkle na 800 cżłowjekow pschebytka.

Na tole wscho chzemy 27. septembra jenoż s darom luboscże a dżaka spominacz, ně, tole wscho a dozyła dżěło diakonije chzemy wopominacz, niz jenoż 27. septembra, ale dozyła nětkle w tutym cżaßu — a też w tutym kopjeńku — a spósnacz, kelko je kschescżijanska luboscz ßama — wěso s Božej pomozu — samohła, wabjena s dżakownoscże a s luboscże. A wona je s tutym skutkowanjom luboscże wliwa nabyła na wschěch móżnych polach cżłowjeſkeho żiwjenja a dżěła a na wschěch móżnych cżłowjekach. Stawisny tutych sańdżenych 100 lět ßu połne dopokasow sa to a tak někotry s naß je składnoscz měł, ßo ßam wo tym pschesßwědczicz.

Luboscz s dżakneje luboscże ke Khrystußej porodżena je móz, żylna móz, kotraż samóże ßłużicz, luboscz wopokasowacz,

woprowacź bjes morkotanja ſ radoſczu a to ßwěrna hacź do ßmjercze. Wona ſamóže tamne Löhowe ſaßady žiwe ſczinicź, žiwe bycź. Wona wabi teź naß, jej wutrobu, žiwjenje, dom ſchěroko wotewricź a ßo dacź wobſbožicź. Tuž wotewrimy a dajmy ßo wobſbožicź. My njebudźemy hinak móz, hacź druhich wobſbožecź — a budźemy wěrnje ſbožowni.

Schtó to nochzył?

Diakonißa.

Jena ſ diakonißow abo ßmilnych ßotrow bě ßebi wyſche loža pſchiczinicź dała ſchpruch: „Tón miſchtr je tudy a woła Cźe!“ — Jan. 11, 28. — Hdyž nětk w nozy ſwónczk ſaſwoni a jej cźežko bě, ßo ſ mucźnym cźěłom ſhrabacź, pohlada na tuto ßłowo a tuto ßłowo da ji mozow doſcź, jeje huſto tak cźežke a napinaze dźěło ſ wjeßełoſczu wukonjecź a dokonjecź.

Zyrkej a ſtat.

Saſſka krajna zyrkej bě ſa 13. po Tr. woßebity tekſt poručziła — 1. Kor. 3, 11 — a ßo ſ woßebitym ßłowom na wſchěch woßadnych wobročziła. Na ſałožku tuteho bibliſkeho ßłowa: „Žadyn druhi ſałožk njemóže nichtón ſałožicź, khiba tón, kiž je ſałoženy, kotryž je Jeſuß Khryſtuß,“ měješe ßo wuſběhnycź, ſo njeje žane druhe mjeno date cźłowjekam dyžli mjeno Khryſtuß a ſo njeje w žanym druhim ſbóžnoſcź, khiba w Khryſtußu a ſo je naſcha kſcheſcźijanſka wěra ta jena a jenicźka, kotraž wobſboža ſa cźaß a wěcźnoſcź jenotliweho, ßwójbu, lud. Tohodla mamy my kſcheſcźijenjo pſchesjene bycź na tutym ſałožku ſ Khryſtußom a pſchesjene ſ kſcheſcźijanami. Woßebiteho pſcheproſchenja, ſo woßadni wſchitzy kemſchi pſchińdźechu, njebě pſchiſchło, njebě wſchudźom teź wjazy móžno. A hdyž ßebi wěz prawje wobhladaſch, prajiſch, ſo teź woßebiteho pſcheproſchenja njebě trjeba, ani 13. po Tr. ani dźenża ani dozyła. Kſcheſcźijenjo naſchich woßadow wědźa tola wſchitzy, kak khutny je cźaß a kak połny ſtrachow. Pſchikhadźeja tola dźeń kaž dźeń powěſcze wo ſtruchłym ſ wjecźora a ſ ranja. Tohodla du kſcheſcźijenjo, dokelž to ſpóſnachu a dokelž ſpóſnachu, ſchto to je: Ja kſcheſcźijan ßym, ja kſcheſcźijanka ßym! do Božeho domu, ſo bychu ßo ſhromadnje modlili a ßo ſhromadnje ſ Božim ßłowom poßylnili. A potom: My ßmy nětkle wſchudźom w kraju po žitnych žnjach a pſched naſymſkimi žnjemi! To tola kſcheſcźijanſki rataŕſki lud ßamo wot ßo wjedźe do Božeho doma, k modlitwam, k dźaknym modlitwam a k próſtwam a k dobroproſchenjam a k ßłowu toho Boha, kiž tak dobročziwy a kotrehož dobrota traje wěcźnje. Abo je jich tych kſcheſcźijanow wjazy abo ßamo wjele, kotſiž praja, ſo ßo lětža njeßmě prajicź, ſo ßu žně rjane a bohate, ßamo na klětzy niz? Dozyła: Nimaja kſcheſcźijenjo ſpóſnacźa, ſacźucźa, myßle ſa to, ſo woni, kiž mjeno kſcheſcźijan, kſcheſcźijanka maja, do winy pſchińdu, kotruž maja na ßebi, na druhimi, na ludu, hdyž woni ſe ßłowom a ſkutkom a ſ zyłym ſadźerženjom njecźinja nětkle a pſchezo pſched Bohom a ludom, pſched ſtarymi a młodymi, ſchtož po kſcheſcźijanſku je cźinicź hewak a cźinicź w tutym cźaßu. S cźim chzedźa woni to ſamołwicź a kak chzedźa woni wobſtacź? Boże młyny mléja drje pomałku, mléja pak cźim drobniſcho. So bychmy tola wſchitzy na tym jenym ſałožku, kotryž je Khryſtuß a wěra do njeho, pſches jene byli ſ Khryſtußom a pſches jene ſ kſcheſcźijanami!

„o“. Němſki finanzny miniſter je po namołwjenju gmejnow poſtajił, ſo maja ßo pſchikrótſcheńki ſa mjena wěrywuſnacźow jenak trjebacź. W tutym nowym poſtajenju njenamakaſch wjazy pomjenowanje „Diſſident“, to je tón, kiž je ſ zyrkwje wuſtupił, kiž pak žanemu druhemu nabožnemu ſjednoczenſtwu ßo njeje pſchiſamknył. Pſchikrótſcheńki ßu tute: „ev.“ ſa evangelſki (proteſtantiſki, luthersi, reformirtſki); „rk“ ſa romſko-katolſki; „ak“ ſa ſtarokatolſki; „jd“ ſa židowſki, a „o“ ſa wſchě druhe nabožiny a wěry a ßwětanahlady.

Ssowjetruſka. Njech ſ njeje a wo njej pſchikhadźeja powěſcze kajkež chzedźa, wono woſtanje pſchi tym, ſo ßo wona na to měri, teź ſbytkne hiſchcze wotewrjene Boże domy ſawrěcź a teź ſbytknych duchownych wuhnacź — abo teź moricź. A kak móżeſch teź wot bolſchewisma hinaſcheho wocźakowacź? Schtož nam njej wot ranja Ssowjetruſka doprajiła, dopraja nam nětkle wot wjecźora Schpaniſka. Ale njeje tak, ſo je jich doſcź kſcheſcźijanow, kotſiž ßu tu wſchědny a njedźeliſki dźeń tak žiwi, jako tu njeby ani Ssowjetruſkeje ani Schpaniſkeje było? Kak dołho to hiſchcze? A kak dołho hiſchcze cźaßa ſa tajke ſadźerženje? — Ssowjetruſka je Boži dom němſkeje Ssaratowſkeje woßady do doma ſtatneje banki pſchetworiła. W měſcze Odeſſa nuſuje wona woßadnych němſkeje woßady, podpißacź pißmo, w kotrymž woni — woßadni — ßebi žadaja, ſo by ßo Boži dom ſawrěł.

Pſchecźiwo bolſchewismej pſchihotuje Vatikan, t. r. bamž, dokładne wojowanje. Bamž ma bolſchewismuß ſa najwjetſchi ſtrach ſa Europu a dozyła ſa ßwět. Saßady ſa tuto wojowanje je wón hižo wſchelakim biſkopam rosjaßnił. Dźiwajo na to maja biſkopojo katolikow napominacź, ßo wſchěch wojowanjow mjes politiſkimi ſtronami wſdacź.

Schpaniſka. Schpaniſzy kommuniſtojo ßu ruſkim kommuniſtam dary poſkicźili. Tute dary běchu drohotne ßudobja, wobraſy, debjeńki, kotreż běchu ſe ſchpaniſkich Božich domow rubili.

A nětko Portugalſka! Schpaniſzy bjesbóžni ßu wobſamkli, w měſcze Barcelona ſałožicź bjesbóžnu ſchulu; w tutej maja ßo bjesbóžni propagandiſtojo a ſchcźuwarjo wukubłacź, kotſiž maja, kaž južnoamerikanſke kraje, tak teź Portugalſku ſa bolſchewismuß dobycź. 400 tajkich wucźomzow ſměje tam nadobo wuwucźowanje. Katolſka wyſchſcha ſchula ma ßo ſa to wußwojicź a wužicź a ſ Moſkwy dyrbja profeßorojo tuteje „wědomoſcze“ pſchińcź.

Se Sserbow a ſ daloka.

Do Budeſtez ſcźelemy do farař Böttgerez farſkeho doma młodymaj mandźelſkimaj wutrobne ſbožopſchecźa. Bóh žohnuj jeju, a jeju ſkutkowanje a jeju dom.

W Połcźnizy ßwjecźi pſchichodnu njedźelu Swonkowne Mißijonſtwo jubilejny łužiſki mißijonſki ßwjedźeń. Na njón je zyła Łužiza pſcheproſchena. Wopominamy tola ſ tutym ßwjedźenjom w Połcźnzy teź prěnjeho łužiſkeho mißijonara Ziegenbalga, kotryž jako prěni do mißionſkeho dźěła w Indiſkej, kotreż tehdy danſki kral ſpěchowaſche, dźěſche. S nim ßo tam poda mißijonar Plützſchau. Wobeju bě Auguſt Hermann Francke w ßwojim Halleſkim wuſtawje pſchihotowak ſa tuto dźěło a danſkemu kralej Friedrichej IV. poručził. Ziegenbalg je tehdom hižo Nowy Sakoń do rěcze Tamulow pſchekožił. Wón wumrě 1719.

S **Drježdźan.** Poßledńja měßacźna ſhromadźiſna „Hromadnika“, tow. ßerbſkeje literatury a hudźby bě wěnowane wopomnjecźu ſemrěteju ßobuſtawow; tohodla bě zyłe ſeńdźenje khutneho raſu. Knjes dr. Wjaßławk, tucźaßny pſchedßyda koła, wuſběhny w krótkich ßadach ſmyßł tutoho wjecźora, woſjewjejo, ſo po prawom ßo wotměnjazy pſchednoſchk wu-

padnje. Synki Chopenoweho žarowanſkeho pokhoda, ſahrate wot k. ludźb. dir. Krawza, wutroby hłuboko hłoßowachu k nutrnemu ſpominanju na k. wyſch. wučerja Keŕka a k. pſchekupza Kokuſchku. Žiwjenjobĕh a ſkutkowanje njeboh wyſch. wučerja Keŕka wobraſowaſche knjes Sahrodnik, wyſch. wučeŕ w Drježdźanach. Pſcheßwĕdczi pſchipoßłucharjow, ſo je ſemrĕty pilnje pſchinoſchował k wobohacźenju naſcheje literatury, a też hewak ßo wuſnawał jako dobry Serb. Wo knjeſu Guſcźe Kokuſchzy porĕcźa k. dir. Krawz, kiž je we nim mĕł lubeho a wĕrneho pſcheczela. Wopomni jeho pſchiwißliwoſcź k narodu a njeſapomni ſpominacź na ſhromadneſkutkowanje ſa ßerbſke ludſtwo. Tutej narĕczi dźĕſchtej hłuboko do wutroby. — Też tón a tamny doda wurĕki ſe žiwjenja ſemrĕteju. kotrajž bĕſchtaj wulzy ważenaj woßebje mjes Drježdźanſkimi Sserbami. Woßebje na k. wyſch. wučerja Keŕka budźe ßo huſto ſpominacź, kiž je ßwojim krajanam a krajankam pĕkne naſtawki ſawoſtajił. Se ßłowami: „Cźeſcź a wopomnjecźe budź jimaj!“ ſkónczi ſ narodnej hymnu wopomnjeńſki wjeczor. F. Th H.

W Barlinje ßu ſałożny kamjeń ſa nowy Boži dom ruſko-orthodoxneje woßady położili. Nowy biſkop Tychon mĕjeſche pſchi tym ßwjatocžnoſcź.S dowolom, tutón Boži dom twaricź, doſta ruſko-orthodoxna woßada ſdobom pſchipóſnacźe, ſo je woßoba ſjawneho prawa.

W Ruſkej je metropolit Antonius wumrĕł. Ssowjetſka wyſchnoſcź je ſa zyku Ruſku ßmjertne wopominanja a mſchĕ ſa njeho ſakaſała. Jena ſ woßadow Leningrada, kotraž ſemrĕteho hižo do revoluzije ſnajeſche, je tola mſchu ßwjecźiła. Wyſchnoſcź da wſchĕ ſtawy tuteje woßady ſajecź a ſaßudźi mĕſchnika a jeho pomoznikow k wuhnańſtwu na 8 lĕt.

Ariſke. Je na tym, ſo ſmĕje kóždy a kóžda ßwój pokhod dopokaſacź a ßwojich prjedownikow ſwĕſcźicź. Tuž ßo kóždy a kóžda też ſ cźaßom wo to ſtaraj. Wono njeje tak, ſo maja ſtawnizy a ſary tole cźiniçź. Wſchitzy ßu winowacźi, kaž je też poruczene, ßebi prjedownikow ſwĕſcźicź, hdźežkuli móžno: pola dźĕda a wowki, pola pſchiwuſnych hewak, na rowowych kamjenjach a druhdźe a potom hakle pſchińcź ſe wſchĕmi mjenami a liczbami a žadacź wopißma. Też kupne liſty a podobne pißma podawaja huſto wjele. A ſ cźaßom ßo kóždy wo to ſtaraj. S tym wjele ſalutujeſch.

„Móſchniczka.“ „Móſchniczka“ dźe hiſchcźe tu a tam wokoło, też we Luźizy. Skoro wſchĕ woßady ßu ju wotſtroniłe. A ſchto nĕtk ßłyſchimy? Wſchelake woßady ßu ju ſaßo ſnowa pſchijałe. Piſche ßo, ſo bu ſ wulkej luboſcźu we woßadźe ſnowa ſhotowjena a ſo nĕtk ſaßo pſchi hłownym kĕrluſchu wokoło dźe. Też tam, hdźež bu ſwopŕĕdka ſa Boże ßłużby ſa dźĕcźi ſhotowjena, bu bórſy też na hłownych Božich ßłużbach rad witana, na pſch. w mĕſcźe Lübeck.

Bibliſki pucźnik.

14. niedźela p ßwj. Trojizy, 13. ſept.: Ja chzu pſched tym Knjeſom hracź kiž mje wuſwolił je. 2. Sam. 6, 21. — Hdyž ſ teje paſtwy wuſchoł a k njebjeſkej ßym dóſchoł,, chzu hakle tebje khwalicź, cźi dźakny wopor palicź. K. 311, 12. — — Ef. 5, 20. 21. — Pſ. 92, 2—16.

Pónդźela, 14. ſept.: Dowdjeż jón nuts, a płodź jón na horje twojeho herbſtwa, na mĕſcźi, kotreż ty, Knjeże, ßy ßebi k pſchebywanju ſcźinił, k twojej ßwjatnizy, Knjeże, kotruž twoja ruka pſchihotowała je. 2. Mójſ. 15, 17. — K. 207, 1. — Pſalm 119, 121—144. — 2. Theſſ. 2, 13—3, 5.

Wutora, 15. ſept.: Prawych wocźakowanje je wjeßele; ale bjesbóžnych nadźija ſahinje. Pſchißł. Salomon. 10, 28. — K. 676, 6. — Romſk. 8, 1—17. — 2. Theſſ. 3, 6—18.

Ssrjeda, 16. ſept.: Daj mi, mój ßyno, twoju wutrobu, a njech ßo moje pucźe twojimaj wocźomaj ſpodobaju. Pſch. Salomon. 23, 26. — K. 270, 2. — Romſk. 8, 18—30. — 1. Pĕtr. 1, 12.

Schtwórtk, 17. ſept.: Hladaj wſchał ßo, a wobarnuj ßwoju duſchu derje, ſo ty ßnadź njeſapomniſch te wĕzy, kotreż twojej wocźi widźiłej ſtej a ſo bychu ſ twojeje wutroby njepſchiſchłe wſchitke twoje žiwe dny. 5. Mójſ. 4, 9. — K. 438, 3. — Romſk. 8, 31—39. — 1. Pĕtr. 1, 13—25.

Pjatk, 18. ſept.: Hlaj, Bóh pomha mi, tón Knjes ſdźerži moju duſchu. Pſalm 54, 6. — K. 452, 4. — Romſk. 10, 1—17. — 1. Pĕr. 2, 1—10.

Ssobota, 19. ſeptembra: Dobre je mużej, ſo we ßwojej młodoſcźi ſpſchah noßy. Srudny kĕrl. Jerm. 3, 27. — Romſk. 11, 1—24. — 1. kral. 17, 8—16. — A hdyž waß bojoſcź nadpadnje. ſo ßwĕrne woſtacź njebudźecźe a mohłe ſaßo padnycź, o Jeſuß tón waß ſdźerżecź chze, ßo jeno jemu poddajcźe, wón chze waß k ßebi cźahnycź. Woſtańcźe jeno wobſtajni we ßłowje a p modlitwi! (Zionſke hłoßy, k. 251, 4.)

Sa łopjeńko!

Dokelž ßo wocźakaneje ſkładnoſcźe njepoſkicźi, chzemy ſnajmjeńſcha tu wſchĕch pſcheczelow a wſchĕ pſcheczelnizy naſcheho naboßneho łopjena „Pomhaj Bóh“ proßycź, nĕtkle wſchu próżu, wſchu luboſcź wużicź a ßo poſtaracź, ſo nĕtko ſa naſynu naſche łopjeńko wjazy cźitarjow dobudźe. Tutu próſtwu mamy też na wſchĕ ßerbſke towaŕſtwa. A wſchĕch knjeſow fararjow njetrjebamy drje hakle dopominacź na to, ſchtož je wo tym prajene. A dozyła drje je jenoż trjeba, wſchĕch pokaſacź na naſch cźaß a na to, kak wſchitko w nim naß wabi, hajicź naboźinu, ßylnicź wĕru, a ßłużicź ſ luboſcźu. Kak njedyrbjał tohodła kóždy ßerbſki kſcheſcźijanſki dom lubje witacź pomozniķa, kiž kóždu njedźelu ſaſtupi ſtrowjo: „Pomhaj Bóh“ a ßo ßobu do ſhromadneho prózowanja da, hajicź a dźerżecź drohe nam wot Boha date a wot prjedownikow namrĕte łubła: ßerbſkich wótzow a macźerjow rĕcź a ßwĕru, a tak wĕrneho ſboża mĕcź, dokelž w tajkim próżowanju a cźinjenju ßy pod Božim ſpodobanjom a tak pod Božim żohnowanjom. A to też tohodła, dokelž ſ tym ßylniſch ßwoje mozy a wótſiſch ßwoje brónje ſa wſchĕ a wſchelake ſpytowanja a nadbĕhi, wojowanja a bĕdźenja, kotreż nĕtkle tyſcha jenotliweho a ſaßo wſchĕch dohromady; w nich wobſtejiſch, hdyž we wĕrje a ßwĕrje ßy ſjednocźeny ſe Sbóżnikom Jeſußom Khryſtußom. Wón ma dobycźe, wón da dobycźe — wón ma żohnowanje, wón da żohnowanje! Praj, ſchtó njeby tutoho żohnowanja trjebał? Tuž pak ſhromadnje a ſe wſchĕm a we wſchĕm pod jeho żohnowanje! Redaktor.

Liſtowanje. Kni. L. w Dr.: Dźak ſa poßykku. Wjeßelimy ßo, Waß w domiſnje a też pola naß móz powitacź. — K. J. W.: Dźak ſa wſcho. Nadźijomnje je móżno, ßo ſmylkow ſminycź. Redaktor. — Sa 15. p. Tr.: H. w P. — Sa 16. po Tr.: W . . . s w H.

Samoſtwity redaktor farat Wyrgacź w Noßacźizach (Noſtitz über Löbau). Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powĕſcźernje w Drježdźanach wot Hłownoje ßerbſkeje prĕdarſkeje konferenzy. — Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu ßobotu a płacźi ſchtwórcźĕtnje 108 pjenjezkow.

Čišło 38

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźełał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 20. septembra 1936 | Bautzen

15. njedźela po Swjatej Trojizy.

Psalm 37, 4—6.

Kaž stary luby pschećel strowi naš tute słowo, nam snate wot młodosće sem. Ale hdyž je nam dołho też snate, nje je s tym hižo prajene, so smy jo w jeho złej hłubokosći a kraźnosći spósnali; pschetoż wono so runa drohemu toćenemu kamjenjej, kiž so w pschezo w nowych barbach a w nowym świetle błyschći, s kotrejež strony też pschezo na njón hladasch, hdyž złóncźne pruhi so w nim łamaju.

Dźenża hladajmy na tuto słowo tak, so móžemy wobkedźbowacź, kak świetło stareho sćenja 15. njedźele po Swjatej Trojizy na njo pada — sćenje Mattheja 6, 24—33 —. Móžemy tola prajicź, so je nasch Sbóžnik w tutym sćenju wukładowanje nascheho psalmiskeho słowa dał, hdyž naš warnuje psched staroscźemi. Kelko pacźeŕskim dźěćźom, kiž su swój kschćeński ślub wobnowili, kelko młodym mandźelskim, kelko wurudźenym je wono so wopokasało jako mózne a posběhowaze! Tym, kiž su śměli Boże bohate dary domoj khowacź, haj wschitkim, starym a młodym, srudnym a wjeselym, tym, kiž maju po świetłych kaž tym, kiž maju po cźěmnych pucźach hicź, nam wschitkim chcył Bóh po swojej hnadźe tuto słowo prawje žohnowacź, pschetoż wone nam praji: Pola Boha masch swoje sboże.

1. Wón je wutroby prawa radosćź.
2. Wón je duschi prawy troscht.
3. Wón je tym swojim prawa msda.

1. Tute njewobmjesowane ślubjenje, so Bóh nam da, schtoż sebi nascha wutroba požada, je jenoż na wuměnjenje stajene, so swoje wjesele na tym Knjesu mamy; ale to je też swjata mjesa sa wschitke nasche pschecźa a próstwy. Wutroba sama na sebi je njespokojna, žadosćziwa, njewobstajna; we swojim liscźe Jakub praji: „Wy požadacźe a nimacźe niczo; wy hidźicźe a sawidźicźe a njemóžecźe niczo dobycź; wy so wadźicźe a wojujecźe; a wschak niczo nimacźe, dokelž wy njeprošnycźe; a hacź runje prošnycźe, wschak niczo njedostanjecźe, tohodla, so wy sle prošnycźe, so byschcźe to w swojich lóschtach pschecźinili.“

Schtóž ma w Bosy swojeje wutroby wjesele, tón prošny jenoż wo dobre, Bohu spodobne wězy a dary, a wón prošny s ponižnym poddacźom: „Twoja wola so stań!“ Wón wě, so Boże myśle njejsu nasche myśle, ale so ma Bóh we wschěm myśle měra s nami a niz njesboža. Tehodla też Jesuš praji: „Tehodla njestarajcźe so wo jutsischi dźeń; pschetoż jutsischi dźeń budźe so wo to swoje staracź, dosć je, so ma kóždy dźeń swoju wobcźežnosćź.“

Ale kak jara smy so wot tutoho stejnischcźa tola sdalili! Kak mało je Bóh tola srjedźischcźo naschich myślow a nascheho prózowanja! Hewak bychmy tola stajnje w žiwjenju so wupokasali jako tajzy, kiž swólniwje bjeru, schtoż wón scźele; kelko rosmjersanosćze, morkotanja, haj kelko swarjenja, hdyž njedostanjemy, schtoż smy pytali! Schtóž swoje wjesele na tym Knjesu nima, njeje dźakowny, njeje spokojny, njeje też prawje wjesoły, ale wón sawutli skóncźnje w swojich žadosćzach.

Japoschtoł Pawoł nam pschiwoła snate słowo: Nascha wěra je dobycze, kotraž je swět pschewinyła!“ — Ale hdźe je husto tuta wěra? Evangelij je móz Boža, ale cźehodla so njewupokaže pola naš mózna? Pola kelko ludźi je wón hischcze móz, woprawdźita móz? Cźehodla je nasche kschescźijanstwo tak słabe, so so bóle runa so žehlazemu swužohej, kiž njeje runje hischcze haśnył, hacź so sapazemu płomjenju, kaž jo widźimy pola Pawoła abo Luthera. — Měj swoje wjesele na tym Knjesu!

Njeje było nascheho luda najwjetsche njesbožo, so psched ludami njeje žaneho dowěrjenja wjazy měł? Kak zyle hi-

nak, hdyž je žo šašo namakał k žebjewědomosći. Ai njeje kóždy kaž sadźeržany, kiž žaneje wěstosće, žaneho dowěrjenja k žebi žaneje smužitosće, žaneje žebjewědomosće nima?

Ale mózemy dha to dozyła dostacź, my jako khudźi, hrěšchni cźlowjekojo, kiž žo tola njechamy runacź ſ hordźakami, kiž dozyła njewěda, kajke mjesy žu nam cźlowjekam cźełnje a duchownje ſtajene? Luther je jene pſcheżwědczenje dobył, jako běšche w pißmje žo wobhonił, to pſcheżwědczenje: ja płaczu pſched Bohom! Mój hrěch je mi pſches Khryſtuża wodaty, Bóh je mje pſchijał, je mi hnadny. To je jemu wutrobu wjeżełu ſcźiniło, je jemu khrobłoſcź ſpożcźiło k wſchemu běd̄enju a ſkutkowanju ſa Boże kraleſtwo. Měj žwoje wjeżele na tym Knjesu, pytaj Boże kraleſtwo a jeho prawdoſcź, a wone budźe tebi wſchitko pſchidate, ſchtož budźeſch trjebacź. Je Bóh ſa tebje, ſchtó móże pſchecźiwo tebi bycź?

2. Bóh je tohodla też duſchi prawy troſcht. Sswětnje ſmyżleny cźlowjek, njeſnaje ſkalu khſcheſcźijanſkeje nadźije: tak wón myżli a praji: cźakacź a žo nadźijecź, cźini tak něko-treho błasneho. Sa naż pak je Bóh nasche ſboże, ma ſa naż troſcht! Schtóž wě, ſo ma w Khryſtużu hnadneho Wótza, a je to w žwojim žiwjenju naſhonił, tón kładźe wſcho na žwojeho Boha a žo ſpuſchcźa na Bożu hnadnu pomoz; wón pěwa ſ Pawołom Gerhardtom: „Bóh knježi na njebju, wón wichor, wětry wodźi, też wſchitke mróczele, pucź, po kotrymž žo khodźi, wón žwojim ſjewicź wě.“ „Njech nětk twoja hnada mój troſcht je, jako ty žwojemu wotroczkej rěczał žy“, modli žo pſalmiſta — 119. pſ. 76 žł. — kaž tamny hólz, kiž dyrbjeſche žadnu kwětku ſchcźipacź, kotraž na jara ſtraſchnym měſtnje nad bjesdnom roſcźeſche, praji: „Haj, ja chzu, hdyž mój nan powjas w rukomaj ma!“ tak wěrjazy khſcheſcźijan rjekne: „Haj, ſ Bohom wſchitko ſnjeżu; wſchak Bóh mój Wótz žam je, kiž ſa wſchitko žo ſtara, wſcho derje wuwjedźe. A hdyž też ſ troſchtom khwilu cźaka — cźini wón wěſcze kónz wobcźežnoſcźe, da troſchtnu wutrobu a ſpomha ſe wſcheje ſłóſcźe, kiž ty žy wuſtał tu.“

Hlaj, my mamy a trjebamy dale žłowo naſcheho Wótza, njech je ſtare, — ale njeje ženje ſeſtarjene, — kiž nam praji, ſchto prawe a ſchto njeprawe je, kotreż troſchtuje khude a wopuſchcźene, ſprózne a wobcźežene duſche, kotreż pyta jabłuđenych, nam pokaſuje krażny wottyknjeny kónz naſcheho pucźowanja na ſemi. Hiſchcźe mamy dom Boži na ſemi, zyrkej, w kotrymž wotpočžujemy wot cźežow naſcheho pucźowanja, w kotrymž žo ſe žwojimi žobupucźowarjemi pożylnjamy ſa žwoju dalſchu drohu, w kotrymž žo k žwojemu Bohu ſběhamy na khſchidłomaj modlitwy a w kotrymž žłyſchimy jażniſcho hacź druhdźe kłapanje jeho wótzowſkeje wutroby. Haj nowjeſch žłubicź: haj žłowo žwojeho ſtareho Boha a Wótza chzu ja žłyſchecź, jeho wolu chzu ja cźinicź, jeho dom chzu ja wopytowacź, pſchi jeho wutrobje chzu žo khowacź, jeho chzu ja lubowacź a w nim wſchěch žwojich žobucźłowjekow lubowacź, kiž žu runje kaž ja wot Boha powołani a pytani, ſo bychu ſbóżnoſcź dobyli. O bychmy tola wſchitzy tak ſmyżleni byli, kóżdy jenotliwy kaž naſch zyły lud! Cźehodla dyrbjeli žo potom tyſchicź? — ſtroſchtni a wjeżeli prajimy wjele bóle: „Bóh je naſche ſboże, wón je naſchej duſchi prawy troſcht! Tón, kiž ptacźki ſeżiwja a lilije a wſchitke kwětki krażnje wuhotuje, tón też naż njewopuſchcźi, na naż njeſapomni!“

3. Bóh je žwojim prawa mſda. Sswětni ludźo žudźa po tym, ſchtož widźa. Woni wocźakuja, ſo jim Bóh wěru nětak ſaruna pſches ſwonkne ſboże abo derjehicźe. Hdyž žo jim pak to njedopjelni, ſapadnu do dwělowanja a njewěry. Njepłacźi tu žłowo naſcheho Sbóżnika: „Schtož ja cźinju, to ty nětk njewěſch: ty jo pak potom ſhoniſch!“

Na ſemi je wjele njeprawdoſcźe, wjele pſchepósnacźa; njepſchecźel cźlowjeka kſchiwdźi, pſchecźel jeho žnadź wopuſchcźi. Ale kajka krażna mſda je dobre žwědomnje kaž pſchezo žo też dźenża kſcheſcźenjo wěry dla pſcheſcźěhaju, haj krjuduja a morja, žlubjenje Jeſużowe tola płacźi a žo njehodźi wutupicź: „jich je njebjeſke kraleſtwo!“ Pětr praji we žwojim prěnim liſcźe w 4. ſtawje: „kaž Wy ſ Khryſtużom cźerpicźe, tak wjeżelcźe žo, ſo žo wy też pſchi ſjewjenju jeho krażnoſcźe ſe ſradowanjom ſwjeżelicźe! Sbóżni ſcźe wy, hdyž waż hanja Khryſtużoweho mjena dla; pſchetož tón duch, kiž duch teje krażnoſcźe a Boži je, wotpočžuje na waż. Pola nich budźe wón hanjeny, ale pola naż cźeſcźeny.“ — Bóh je žwojim prawa mſda! Bóh je, kiž cźlowjeka dźerži; Bóh njewotwiżuje wot cźlowjeka, kaž cźi to pokaſuja, kiž njeżu prawe-ho Boha w Khryſtużu namakali, ně cźlowjek wotwiżuje wot Boha! Cźlowjek trjeba něſchto, ſchtož wjetſche je hacź wón žam, ſchtož je wobſtajne, njeſachodne, to je Bóh žam, kótwiza dyrbi kódź dźerżecź, niz nawopak, hewak je njeſboże hotowe. Cźlowjek njeje žiwy duchownje wot khlěba, kotryž jemu mudri žwěta nadrjebja, ale jeho duſcha je hłódna po žłowje, kiž ſ Božeho erta wukhadźa. Jěmy-li pak wot tuteho khlěba, je Bóh w naż, žmy prawje ſpokojni, wěmy, ſo naż njemóże niczo dźělicź wot luboſcźe Božeje, kotraž je w Khryſtużu Jeſużu.

Hdyž prawje wopominamy, kak je Bóh naſche dźěło na polach lětża žohnował a to bjeſe wſcheje naſcheje ſażkużby a doſtojnoſcźe, kak Bóh naż njeje ſacźiżnył, ale kak je žwoju wutrobu nam pſchezo a pſchezo ſażo pſchiwobrocźił, nam njeje 7 krócź wodał, ale žydomdźeżacź krócź žydom krócź. Kak huſto je wón naż wobarnował, hdźež my žo njeżmy ſtracha ani dohladali, njedyrbjeli też my kaž pſalmiſta — 18. pſ. 2—3 žł. — na žwojej koleni padnycź a ſ nim žo modlicź: „Wutrobnje lubuju ja tebje Knjeże, moja žylnoſcź! Knjeże moja ſkała, mój hród, mój wumóżniko, mój Bóh; moje wyżoke měſto, na kotrehož ja žo ſpuſchcźam. Mój ſchkit a roh mojeho ſboża a moje hrodźiſchcźo!“ — Boha zyle widźecź w jeho njedoroſumliwej, pſches wſchitke cźaży trajazej dobrocźiwoſcźi, — ſchto to rěka, žadyn wot naż pokńje njewě. Ale to wěmy, ſo njebudźemy jónu tutón kěrluſch žami ſpěwacź, ale ſo je to kěrluſch wěcźneje Knjeſoweje wożady. Bóh žam je žwojich mſda, wón je naſche ſboże pſches Jeſom Khryſta.

Hamjeń.

Diakonija.

Mamy tu ſe ſchprucha diakonižow, kotryž Wilhelm Löhe ſeſtaja, a kotryž tu tydźenja woſjewichmy, njeluby ſmylk porjedźicź. Ma rěkacź: „..... A hdyž pſchi tym ſahinu, ſahinu ja!“ rjekny Eſther, kotraž tola teho njeſnajeſche, kotrehož lubujo bych ja ſahinyła ....“

A nětko něſchto dalſcheho wo dźěle ſ dźěła tuteje kſcheſcźijanſkeje luboſcźe, kotraž žłuži, kotraž žłužo cźlowjekam žłuži tomu Knjeſej! Piſchemy to, ſo bychu žo wſchitzy ſeſnali ſ diakoniju a ſ tym ſchtož wona dokonjała ſa Jeſuża a ſa jeho kraleſtwo, ſa jenotliweho a ſa lud, ſa zyrkej a ſa ſtat, a ſo bychu wſchitzy pſchichodnu njedźelu — abo hdyž hewak žo ſa diakoniju ſkładuje — dali dar luboſcźe a dźakownoſcźe.

Luboſcźe je diakonija wjele wużywała, tola pak też wjele luboſcźe a dźaka žnjała. Luboſcź a ſdobom ſpósnacźe praweho pucźa bě to, ſchtož hrabinka von Schönburg-Wechſelburg dokonja. Tuta bě hižo w dezembru lěta 1843 na žwo-

jim hrodźe Wechselburg, kotryž je ßwojeje zyrkwje dla po zyłym ßwěcze ſnaty, po ßwojich myßlach a ſe ßwojimi ßrědkami ſałożiła dom diakonißow a ſ tutym ſjednoczińła khorownju, dom ſa dźěczi a dom ſa tych, kiž ſ jaſtwa a khłoſtarnje pſchińdźechu. Nimo toho dźěłaſche wona ſa to, ſałożicź woßadne ſtazije diakonißow abo woßadne wothladarſtwa; chzyſche ſ tym wotpomhacź wſchelakej nuſy a wſchelakim njedoſtatkam a bracham, kotrež ßo na wßach pokaſowachu a woßebje żiwjenje we ßwójbach kažachu. Po dobrym ſapoczatku pſchińdźechu pak na tutón jeje wuſtaw cźežke cżaßy. Hrabinka pak njeſadwělowa, ale prózowaſche ßo dale. Bjes ſawidźenja widźeſche Drježdźańſki dom roſcź a ſpóſna, ſo je wulke město pſchihódniſche polo ſa roswicźe tajkeho wuſtawa a dźěła hacź tak wotležana wjeß kaž jeje. Tuž ßo wona roſßudźi, ßwój zyły dom Drježdźańſkemu macźerńemu domej diakonißow pſchepodacź. A pſchepoda jón też w lěcźe 1849 ſ zyłym inventarom nadoby, ſchatow a łožow a ſ wulkej ſummu pjenjes. Też pohnu wona ßwoju poßlednju diakonißu do Drježdźańſkeho doma ſaſtupicź. To bě woprawdźe nadobny a wulki ſkutk njeßebicźneje luboſcźe, kotryž hrabinka von Schönburg-Wechſelburg ſ tym dokonja. Wón njebě bjes żohnowanja a njeje ſabyty, woßebje niz w Drježdźańſkim macźerńym domje, kotremuž ſ tutym pſchepodacźom Wechſelburgſkeho doma wulka pomoz pſchińdźe.

Jako woßebity dźeń wopomina Drježdźańſki dom też njedźelu Reminiſcere lěta 1859. Na tutej njedźeli bu duchowny Fröhlich rektor zyłeho wuſtawa. Pod jeho wjedniſtwom ſałoži tutón macźerny dom diakonißow woßebje też pobocźne wuſtawy, tak tón daloko ſnaty dom ſa běbnych „Bethesda“, kotremuž je „Marijna ſchula“ pſchidźělena a „Madleniny aſyl“, tak „Luiſyny wuſtaw“, kotryž je wyſchſcha ſchula ſa holzy ſ internatom; tutón pſchewſa macźerny dom wot jeho ſałożerki w Tharandźe a pſcheßydli jón do Delnjeje Lößnizy. W Drježdźańſkim domje ßamym naſta hoſpiz a hoſpoda a ſchula ſa ßłużobne, ſahroda ſa dźěczi a ſeminar ſa dohladowarki tajkich ſahrodow ſa dźěczi, dale wuſchiwarnja ſa zyrkwinſke wodźecźa — paramentik to mjenuja, — a pjekarnja ſa hoſtije. Sdobom pſchewſachu diakoniße ſwonkowne ſtazije w Sakſkej, w 5 pruſkich provinzach a w 12 druhich němſkich krajach; dźěłachu tam w khorownjach, w domach ſa běbnych, we woßadach, we wuſtawach ſa epileptiſkich a tripawych, w ſahrodach ſa dźěczi, w ſchulach ſa domjaze hoſpodarjenje, w domach ſa wothladanje a wukubłanje a w domach ſa wotkhorjazych.

My tu tole tak nadrobnje rospißujemy, ſo by jich prawje wjele ſpóſnało, kak wulke a wobſchěrne je polo tuteho dźěła a kak wſchelakore nadawki diakoniße dopjelnjeja. Spóſnawamy, ſo po něcźim pſchewſachu dźěło na 5 wſchelakich polach, — tſi ſ tutych ßu nam hižo w japoſchtolſkim cżaßu jako pola kſcheſcźijanſkeje luboſcźe ſnate, mjenujzy wothladanje khorych, wukubłanje a ßłużba pſchi ßwjatnizy. Dalſchej poli, mjenujzy domjaze a rataŕſke hoſpodarjenje a ſarjadniſtwo, ßo pſchidźělišchtej, dokelž zyłe wuwicźe tuteho wobſchěrneho dźěła, kaž wone po Fliednerowych ſaßadach bu, k tomu dowjedźe.

A ſo bu tole też pſchipóſnate, ſa to je dopokas, ſo diakoniße ſaß a ſaß we wukraju ſtazije pſchewſachu, ſ kotrychž pod jich nawjedniſtwom naſtachu ßamoſtatne domy a wuſtawy diakonißow; kajke domy ma na pſch. Leningrad, Mitau w Kurlandſkej, Wiborg w Finiſkej a Praha.

W lěcźe 1881 wumrě rektor duchowny Fröhlich. Jeho naßlědnik bu jeho pſchichodny ßyn, duchowny dr. Molwitz, wón bě ſ rektorom 43 lět. Pod jeho ßwěrnym a luboſcźe połnym wjedniſtwom roſcheŕi ßo tuto dźěło dale a bóle. K dotalnym dźěłam pſchidźělichu ßo dalſche, tak mißionſka ßłużba w Indiſkej a wſchelake wotdźělenja ſpomožerſkeje ßłużby a ſaſtaranje fabrikarjow a fabrikarkow.

Woßebite a wuſnamne cżaßy namakachu w Drježdźańſkim domje pſchezo kſcheſcźijanki, kiž běchu ſa woßebitu ßłużbu, byrnjež też cźežka była, hotowe; njech běchu to khoroſcźe a epidemije, kaž na pſch. typhus, njech wójny, kaž w lětach 1864, 1866, 1870/71 a wulka wójna, pſchezo je Drježdźańſki macźerny dom dźěłacźerki ßłał do dźěła.

Hdyž tu hacź ßem jenoź wo Drježdźańſkim macźerńym domje pißachmy, ſta ßo to tohodla, dokelž je nam we Łožizy — ſnajmjeńſcha w ſakſkej — najbliżſchi a dokelž jón a jeho ßotry też hewak ſnajemy. S tym nochzemy żadn ſ druhich domow naſad ſtajicź. Chzemy na jenym pokaſacź, kak w běhu 100 lět kſcheſcźijanſka ßłużaza luboſcź ßłużeſche a kak tute jeje domy roſcźeńu. Haj tute jeje domy — pſchetoź w běhu tutych 100 lět naſta tutych domow wjele; dopokas to ſa to, ſo bě tu dźěła wjele, a ſa to, ſo bě tutón pucź, tuto dźěło ſarjadowacź, dobry. 25. julija 1896 naſta ſ Martinoweho wuſtawa Lipſcźanſkeho Snutskowneho mißionſtwa macźerny dom diakonißow w Borsdorfje. Też to ßo ſta ſ pomozu Drježdźańſkich ßotrow, kotrež tam wot lěta 1893 ßem ſkutkowachu. Poſdźiſcho pſchepołożichu dom diakonißow do Lindhardty pola Naunhofa, mjes tym ſo dźěł tutoho wuſtawa, woßebje dom ſa żónſke a ſtary Martinowy wuſtaw ſe ßwojim dźěłom — wón bu 1880 ſałożeny ſa ſaſtaranje ſtarych, běbnych a dźěczi — woſta w Borsdorfje. Nimo toho naſta we Sakſkej macźerny dom diakonißow, kotryž krajnozyrkwinſke ſjednoczenſtwa ſałożichu; 1919 poßwjecźichu dom „Zion“ we Rathenje. 1924 pſchepołożichu jón do města Aue.

Wſchitke tute domy w Sakſkej a druhdźe — ſo mamy we Moritzburgu też dom diakonow abo bratrow, kotryž podobnje w ßłużbje kſcheſcźijanſkeje luboſcźe ſteji, je naſchim cźitarjam a cźitarkam ſnate — a wſchitke tute dźěłacźerki a wſchitzy tuczi dźěłacźerjo ßu ßwědkojo, ſo kſcheſcźijanſka luboſcź je ſkutkowaza luboſcź a ſo ſkutkuje ſa jenotliweho kaž ſa lud a tak też ſa ſtat a to ſ woporniwoſcźu. Tuž njech też namaka dźaka doſcź!

Diakonißa.

Konſiſtorialny rada D. Dalton ſcźěhowaze naſhonjenje, kotrež je, pucźujo pſches rańſche kraje, cźinił:

Duzy pſches Syriſku ſetkach Druſu, kotryž měješe dźiwjeho napohlada. Jako wón ſhoni, ſo ßym Němz, ſawoła wón, roshněwany ſ nohu teptajo: „Němzojo ßu naß pſchewinyli, abo lěpje, Němzowki!“

Ja jemu njeſroſumich. Tuž mi wón to roſłoži: Pſched něſchto lětami ležach cźežko khory a ßamlutki w ßwojej hěcźe. Swoliwſchi do rady pſcheceźela, dach ßo do Janſkeho ſpitala w měſcźe Beirut donjeſcź. Jako pak tam widźach, ſo żónſke bjes pawcźnizy abo wodźecźka khorych hladachu, běch jara roshněwany. Tydźeń dołho ležach ſ wobliczom k ſcźěnje, ſo njebych trjebał na nje hladacź. Tola, jako běchu ſtajnje tak miłe a dobrocźiwe pſchecźiwo mi, wopraſchach ßo jenu ſe ßotrow — běchu to Kaiſerswerthſke —: „Kotry ſcheich je Tebje ſ zuſeho kraja ßem póßłał a ſchto wón Tebi płacźi?“ Kak pak ßo dźiwach, jako mi wona wotmołwi, ſo ju njeje żadn ſcheich — wjerch — póßłał a ſo wona to wſcho cźini, dokelž Knjeſa

Jesuša lubuje. Wona mi potom też powjedasche wo swojim dobrym „profecże“ — Mohamedanszy cześcźuja tola wożebje profetu Mohameta! — a s tym je wona moju wutrobu dobyła a mje pschewinyła.“

Zyrkej a stat.

„Saltzwedel“ bu njedawno wotdźělenje podmórskich cżołmow pomjenowane po roskasowarju podmórskeho cżołma Saltzwedelu. Tutón bě swyn pomorskeje farskeje swójby.

Sjednoczeństwo „Martin Lutherbund“ w měsczе Erlangen skutkuje hižo lěta dołho sa rusku zyrkej martrarjow. Wono wuhotuje w Bückeburgu swój hłowny sjěd. Na tutón pschińdu też ruskoněmszy duchowni a ruskoněmske farske wudowy, kiž nětkle w Němskej pschebywaja. Chzeja tam sjawny wustup pschecźiwo bolschewišmej wuhotowacź.

W **Moskwje** je měschczański swojet 200 000 rublow postajił, sa podtorhanje skławneje kathedrale Kasanskeje macźerje Božeje a klóschtra, kotryż tam njedaloko njeje. A cżehodla? „Cżerwjene naměsto“ ma so powjetschicź a tamnej skławnej twarjeni stej na pucźu. A so ma poslednja murja Božeho doma runje hody padnycź, je zyle po swojetrusku a praji doscź.

Se Sserbow a s daloka.

Dźenja, 20. septembra, swjecża w Połcźnizy wożebity łužiski jubilejny mišionski swjedźeń, wopominajo sdobom w narodnym měsczе prěnjeho mišionara Ziegenbalga tuteho skutkowanje a dźěło. W 4 hodź. je tam swjedźeńska Boża skłužba. Prědowacź budźe wjednik sakskeho mišionstwa, direktor Jhmels-Lipscźanski.

18. oktobra ma bycź lětsa dźeń dweju serbskeju swjedźenjow abo lěpje dweju zyrkwinskeju swjedźenjow w naschich serbsko-němskich wożadach. W Hodźiju chze serbske mišionske towarstwo wożwjeczicź swobu 100lětny jubilej sakskeho mišionstwa, sa kotreż su tola Serbjo pschezo swěru darowali, haj woprowali. W 2 hodź. ma bycź serbska a w ½4 hodź. němska Boża skłužba; na tutej budźe prědowacź k. superintendent Berg-Budyschski, na tamnej s. Wyrgacź-Nożacźicźanski. W Bukezach chze tutu njedźelu poboczne Gustav Adolfowe towarstwo Lubijskeho wokrjeża wuhotowacź swój tulětny swjedźeń. Budźe tam tohorunja serbska a němska swjedźeńska Boża skłužba. Schtó prěduje, njeje tu hischcże snate. — Schkoda, so dyrbitej wobaj swjedźenjej po tutym nam snatym postajenju na samsnej njedźeli bycź!

W **Khwacźizach** je so nětk 17. septembra sapocźał — trochu saposdźeny — serbski seminar. Jón wjedźe hischcże ras k. wysch. farař Sarjeńk, kotryż je so mjes tym do Budyschina pschesydlił. Wo swojim dźěle budźe seminar sam naschim cźitarjam a cźitarkam rosprawjecź.

Sa nasche łopjeńko!

Se symskim poklětom skasaja sebi wożebje rad ratarjo sazo wschelake nowiny a cżasopisy. Nasche njedźelske łopjeno „Pomhaj Bóh“ a wschitzy, kiž jo lubuja a kiž serbski lud a jeho pobožnosć lubuja, so nadźijeja, so sebi serbske swójby, kotreż łopjeno hischcże njecźitaja, tuto nětk skasaja a tak podpjeraja w tutym tak dźiwnym cżasu wěru a naboženstwo mjes ludom a s tym jeho mozy a sdobo.

Sserbska prědarska konferenza je tehodla też wobsamkła, płacźisnu łopjeńka tak sběracź, so cźi, kiž do serbskeje cźischcźerje k swojemu duchownemu abo do druheje wudawarnje łopjeńka po njo khodźa, sa schtwórcź lěta płacźa 96 np. — dale, so cźi, kiž sebi łopjeno s póstom skasaja abo sebi hewak žadaja, so so łopjeno hacź dom pschinjeże, sa schtwórcź lěta płacźa 1,08 hr.

Njech so nadźija dopjelni, so wschitzy dotalni lubi cźitarjo a lube cźitarki łopjeno swěru dale cźitaja a so też lubje staraja wo to, so jich wjaz a wjaz łopjeno skasa a cźita. Wo tutu prózu a luboscź prożemy wschitkich a wschitke nutrnje, a wożebje też kk fararjow a wucźerjow a wożadnych sastupjerjow a serbske towarstwa. Nakład a redaktor.

Bibliski pucźnik.

15. njedźela po swjatej Trojizy, 20. septembra: Hlaj, Bóh njesacźižnje mózných; pschetoż wón je swylny. Hiob 36,5. — So woprawdże swym zyle twój a ty, o Knjeże, s hnady mój, njech w žiwjenju je widźecź. Njech wutroba so pscheliwa wot luboscże a khwalenja, wschě hrěchi daj mi hidźicź. Jasnje, krasnje pschi boloscźi, wjeselokscźi njech so swěcźi moja wěra na tym swěcźi. (Kanig, Zionske hłosy k. 380, 7.) — Matth. 6, 8. — Romsk. 14, 17—19.

Póndźela, 21. septembra: Ja chzu jich s hele wumóz a wot smjercże wukupicź. Ssmjercź, ja chzu twój mór bycź; hela, ja chzu twoje wutupjenje bycź. Hosea 13, 14. — K. 767, 6. — Psalm 119, 145—160. — 1. Pětr 2, 11—25.

Wutora, 22. septembra: Cźišń swoju wobcźežnoscź na teho Knjesa; tón budźe cże wobstaracź. Psalm 55, 23. — K. 316, 7. — Romsk. 11, 25—36. — 1. Pětr 3, 1—9.

Ssrjeda, 23. septembra: Budźcże posłuschni mojemu słowu, dha chzu ja wasch Bóh bycź a wy budźecże mój lud. Jes. 7, 23. — K. 620, 3. — Romsk. 12, 1—9. — 1. Pětr 3, 10—22.

Schtwórtk, 24. septembra: Bóh sapłaczi cźlowjekej po jeho skutku, a cźini, so kóždemu so stanje po jeho cźinjenju. Hiob 34, 11. — K. 396, 1. — Romsk. 12, 20, 21. — 1. Pětr 4, 1—11.

Pjatk, 25. septembra: Knjeże, wuwjedź tu wěz mojeje dusche a wumóz moje žiwjenje. Srudn. kěrlusch Jerem. 3, 58. — K. 567, 6. — Romsk. 13. — 1. Pětr 4, 12—19.

Ssobota, 26. septembra: Ty pak, Knjeże, sy nasch Wótz a nasch Wumóžnik; wot spocźatka je to twoje mjeno. Jes. 63, 16. — Romsk. 14, 1—13. — Hiob 5, 17—26. — Mój Bože, mje sej njedaj s rukow zenje! Wschak bych tak rady cże też doma khwalił rjenje. Ach, luby Sbóžniko, najlěpschi pschecźelo, budź pschi mni, so do wěcznoscże Bóh snaje mje. (Jan Hajnza).

Listowanje.

Kna H. B. w B.: Dźak sa póssłanku. Wužijemy ju a schtoż tu hewak hischcże. Redaktor.

Sa 16. po Tr.: W . . . z w H. — Sa 17. po Tr.: ? — Sa 18. po Tr.: B . . . r w B.

Nakładowane a wudawane po porucźnoscźi krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěscźernje w Drježdźanach wot Hłowneje serbskeje prědarskeje konferenzy. — Samolwity redaktor farař Wyrgacź w Nożacźizach (Nostitz über Löbau). Cźischcź „Sserbske Nowiny“ w Budyschinje. — Wukhadźa kóždu sobotu a płacźi schtwórcźlětnje 108 pjenježkow. D. A. II. 1150.

Čišło 39

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřewj će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 27. septembra 1936 | Bautzen

16. njedźela po ßwjatej Trojizy.

List na Efesiskich 3, 14—21.

„Tohdla shibuju ja ßwojej koleni k Wótzu nascheho Knjesa Jesom Khrysta, kiž tón prawy Wótcžez je nade wschitkimi, kotrymž dźěcźi rěkaju w njebjeßach a na semi.“ Schtó njeby móz a rjanosćz tutych ßłowow japoschtoła Pawoła saczuł! Wěmy, w jeho ercźe njeje to žaneho pobožneho prajenja, ale luta wěrnosćz. Kaž w japoschtolskich skutkach cźitamy — 20 —, so ßo se starymi Efesiskeje wožady po ßwojim wužohnowanju na ßwojej koleni klakny a ßo s nimi wschitkimi modlesche, tak widźimy jeho, kak tu w potajnym s Bohom rěcźi, w ponižnosćzi pokhileny; tola niz jako wotrocžk, ale s dźěcźazej wutrobu k Wótzej horje hlada a praji se wschej nadźiju: „Abba, luby Wótcže!“ Jeho ßłowo a cźinjenje budże s praschenjom sa kschesćźijanstwo: Hdże ßu mjes wami, kotsiž cźinja po nim, kiž ßo modla kaž japoschtoł, abo je ßłowo modlitwy mjes wami zuje ßłowo?

Sswojej koleni shibowacź psched Bohom — hdże to w tutych dnjach hischcże namakamy? A nascha modlitwa, njeje wona něschto, schtož budże drje mjes kschesćźijanami khwalene, w kotrymž pak ludźo ßo jenož rědko swucžuja? Cźlowjeska wutroba je psches měru khrobła a jara bojasna. Cźlowjekojo njechadźa ßo wjazy psched Bohom ponižecź a ßebi myßla, so by muža njehódne było, ßwojej koleni w modlitwje shibowacź. Hdyž pak je něchtó muž, rjek był, běsche to japoschtoł Pawoł, kotryž ßo bědźi s zyłym ßwětom, běsche to Luther, kotryž ßo njebojesche žaneho móznarja tutoho ßwěta. Hdyž ßwojej koleni shibujemy, njebjeske mozy na semju dele cźehnjemy. Haj, Bóh luby Knjes chze modlitwu cźlowjeka wuzkyschecź, kiž ßo pokhili pokornje w nutrnej modlitwje psched nim. Wón je Wótcžez nade wschitkimi, kotrymž dźěcźi rěkaju w njebjeßach a na semi, prawy Wótcžez wschitkich wěrjazych, tež Wótcžez shubjeneho ßyna, kiž nochzysche drje zyłu khwilu nicžo wo tym wědźecź, kiž pak je w nusy a hubjeństwje ßwoju njemóz a ßłabosćz spósnał a saczuł. Tuž dźěsche wón do ßo a se stróželemi spósna, schto ßo stanje, hdyž chze cźlowjek ßwoje žiwjenje bjes Boha wjesćz. Nan w pschirunanju jemu wschitko spuschcźi. Hlej, tak wulki, tak hnadny a dobrocźiwy je tež nasch Wótz w njebjeßach. Tohodla dyrbimy jeho proßycź, so by wón tež sa pschichod nasch Wótcžez był a wostał a s nami schoł, dołhož na semi khodźimy.

Japoschtoł tu sa ßwoju gmejnu w Efesu proßy. Dokelž je Bóh jich Wótcžez, chze wón a móże wón po tym bohatstwje ßwojeje kraßnosćze jim něschto dacź, najprjedy móz, so bychu psches jeho ducha na snutskownym cźlowjeku ßo s mozu poßylnili. Japoschtoł Pawoł ras na Timotheja pißasche: „Tohodla ty, mój ßyno, poßylń ßo psches tu hnadu w Khrystußu Jesußu.“ A w liscże na Efesiskich rěka: „Napoßledk, moji bratrja, poßylńcże ßo w tym Knjesu a w tej mozy jeho ßylnosćze.“ Mozy wot horka, mozy Božeho ducha trjebachu, hdyž dyrbjachu w spytowanjach ßwojeho cźaßa ßwoju wěru sdźerżecź.

Mozy wot horka tež my kschesćźenjo w tutych dnjach trjebamy, runje kaž wožada w Efesu. Wobdawa naß tola tež doscź ßłabosćze we wěrje. Japoschtoł napomina: njewustawacź, sprózny njebycź. Tohodla ßwojej koleni shibuje sa kschesćźanow w dalokosćzi, so njebychu wustawali, so njebychu ßłabi byli pschecźiwo ßwětej a hrěchej, so bychu ßo poßylnili. To wschak dyrbi ßo na snutskownym cźlowjeku sapocźecź. Tež w ßłabym cźěle móże ßylny duch, ßylna wola bydlicź. Tajku ßylnosćz chze Boži duch nam dacź, a Boži duch je Khrystußowy duch. Hdyž njebjeski Wótz nam ßwojeho ßwjateho ducha da, potom Khrystuß sapocźnje w naschej wutrobje bydlicź.

Hdy by wón tola ſaßo bydlił we wutrobje naſcheho luda, we naſchej wutrobje, niz jenoż ſ khwilemi jako hóſcź, ale jako kral wutroby! „ſo by Bóh wam dał po tym bohatſtwje ßwojeje kraßnoſcże, ſo byſchcże pſches jeho ducha na ſnutskownym cźlowjeku ßo ſ mozu poßylnili, tak ſo by Khryſtuß pſches wěru bydlił we waſchich wutrobach“, tak Pawoł proßy. Hdyż chzemy móz wot horka měcź, dyrbimy Boha wo móz ßwjateho ducha proßycź, a Khryſtuß ßam je prajił, ſo budże Bóh tajku modlitwu wußłyſchecź.

Boži duch njeje duch bojoſcże, ale duch mozy. Hdyż we wěrje ßwoju wutrobu daloko wocźiniſch, potom tutón duch też k tebi pſchińdże. Hdźeż wón ſkutkuje, tam ſnutskowny cźlowjek ßo poßylni a hacź runje ſwonkowny cźlowjek ßo ſkasy, ßo tola tón ſnutskowny dźeń wote dnja wobnowja. W Božim duchu Khryſtuß k nam pſchińdże. Njedyrbi pak k nam pſchińcź jako njewobſtajny hóſcź! Ně, hdyż wěmy, ſchto je wón nam hacź dotal był, hiſchcże dźenßa je a w pſchichodże budże, pſchińdźemy ßami wot ßo k próſtwje wucźomnikow: „Knjeże, woſtań pola naß!“ Pſchetoż Sbóżnika we wutrobje měcź, to naß wjeßełych a cźichich cźini, naß poßylnja, ßwoje dźełko w jeho mjenje cźinicź a pſched ßwětom jeho wuſnawacź. Jeho duch naß ſwólniwych cźini, też dobreje nadźije ßwój kſchiż bjes morkotanja ſa nim noßycź. Wocźińmy jemu ßwoju wutrobu a modlmy ßo ſaßo k njemu, każ ßmy jako dźěcźi cźinili: njedyrbi nichtó w njej bydlicź hacź Jeſuß ßam; pſchetoż hdźeż wón bydli, tam je ßwětło, móz, troſcht a żiwjenje.

Tomu pak, kiż pſches wěru cźinicź móże pſche wſchitko, ſchtoż proßymy abo myßlimy, po tej mozy, kotraż we naß mózna je, tomu budź cźeſcź w tej zyrkwinej gmejnje, kotraż w Khryſtußu Jeſußu je, kóżdy cźaß, wot wěcźnoſcże do wěcźnoſcże. Hamjeń.

Sswjecźmy ßwěru żnjowy dźakny ßwjedźeń!

O, chzemy ſpěwacź ſ wjeßełoſcźu
Wo wſchitkej hnadźe Knjeſowej,
Kak Bóh ßo khila ſe ßmilnoſcźu
Tu k błudźazemu hrěſchnikej!
Wón na duſchi a na cźěle
Naß żohnuje tak bohacże!

Nětk ſ radoſcźu, o moja duſcha,
Khwal dobrocźiwoſcź Knjeſowu!
Wſcha cźeſcź wſchak tola jemu ßłuſcha,
Kiż ßwoju ruku ſchcźedriwu
Też lětßa ſaßo wotewri
A ſemju ſ kubłom napjelni!

Wſcha ſtaroſcź, a wſcho prózowanje
Nam njeby nicźo pomhało,
Hdyż, Knjeże, Twoje żohnowanje
Tu njeby pſchi naß woſtało.
Tak Ty pak w ßwojej luboſcźi
Nam płódne wjedro wobradźi.

Nětk kraßna pycha woltaŕ debi
A żnjowe dary ßwjatnizu,
A wſchitzy dźenßa dźakni Tebi
Tu khwalbny kěrluſch ſanjeßu.
Ty ſaſtaraſch wſchěch ludźi tu
A, ſchtóż ma wodnych, ſ zyrobu!

To wſcho naß, Knjeże, k dźakej hnuje.
Njech ſ tym Cźe cźeſcźi wutroba,
So żaloſcź bliżſchoh' ßobu cźuje,
A pomhacź jom' je ſwólniwa! —
A potom chzył nam ſ hnady dacź,
To wſchitko w měrje wużiwacź. H. B.

Diakonija.

Dźenßa je nětko ta njedźela, na kotrejź mamy ſe ßłowom a darom ſpominacź na diakoniju, na ßłużazu kſcheſcźijanſku luboſcź, kotraż je nam Evangelſkim pſchede wſchěm woſnamjenjena w diakonißy. So bychmy ſ wulkeho wobſchěrneho dźěła diakonißow a jich macźerných domow, kotreż ßu w Kaiſerswerthſkim ſjednocźeńſtwje ſjednocźene, něſchto pſchikładne podali, pißachmy nadrobniſcheho wo Drjeźdźanſkim domje, kotryż lětßa ßwój 100lětny jubilej ßwjecźi. Sa cźaß duchowneho Fröhlicha bě wjedniza abo macź — każ diakonißy praja — tutoho doma jeho mandźelſka rodźena Hedwig von Zedwitz. Poſdźiſcho mějeſchtej tuto wjedniſtwo diakonißa Julie hrabinka Vitzthum von Eckſtädt a diakonißa Mathilda Faber. Nětkole ma jo ßotra tuteje diakonißa Amalia Faber; rektor je farař Ranſt, kotryż ma dźenßa rano w radiju nutrnoſcź ; pſchi tym ſpěwa mały kħór diakonißow, kotreż maja też hiſchcże wulki kħór. Sswjecźa ſ tym też w radiju njedźelu diakonije. Tuż, ſchtóż je ſadźěwany, kemſchi hicź, ßwjecź tutu nutrnoſcź ßobu; wona je jenoż krótka.

Naſcha ſakſka diakonija ſtaja w tutym jubilejnym lěcźe ßwojeho ſkutkowanja naſchej młodźinje — a ſ njej dozyła diakonija Němſkeje — to praſchenje: Nochzeſch tu ßobu do tuteje ßłużby ſaſtupicź? Pruhuj ßo, hacź też tebje tuta ßłużba njewoła!

„Schtóż je luboſcź Jeſußowu ßam naſhonił a we wjeßełej wěrje do Božeho ßłowa je, — ſchtóż ma wjeßełoſcź ſa kſcheſcźijanſke ſjednocźeńſtwo mjes ßotrami — ſchtóż je ſwólniwy ſa njeßebicźnu ßłużbu luboſcże pola kħudych, kħorych, ſtarych, wothladanja potrěbnych ßwojeho luda, tón pſchińcź k nam!

Bjeſporocźna ſtrowota, ſtrowe cźuwy, bjeſporocźne mjeno, dobre duchowne dary, luboſcże połna ſwólniwoſcź ſa kóżdu ßłużbu, kħmanoſcź, ſa dalſche wukubłanje a roswucźenje a horliwoſcź ſa wukonjenje ßu wuměnjenja ſa ßłużbu diakonißy. Schtożkuli je ſchtó hižo nawuknył, hodźi ßo dale wużiwacź. Dokładne theoretiſke a praktiſke wuhotowanje ſa dźěło poſkicźi macźerny dom. Tuta ßłużba żada ßebi wjele, dawa pak też hłuboke ſpokojenje. Drobniſcheho ſhoni kóżdy a kóżda w macźernym domje diakonißow abo też na farje.

So by někak ſpóſnał, kelko diakonißow w Němſkej je a kak ßu do wulkeho zyłka ſjednocźene, cźitaj ſcźěhowaze:

1861 bu ſakożene ſjenocźeńſtwo: „Kaiſerswerther Generalkonferenz“. Do tutoho je dźenßa ſjednocźenych 60 tukrajnych a 47 wukrajnych macźerných domow. W Němſkej pak je jich nimo tutych 69 domow hiſchcże 51 druhich evangelſkich domow a ßotrowſtwow. Wſcho hromadźe ſkutkuje w Němſkej 46 300 evangelſkich ßotrow abo pomoznych ßotrow. Drjeźdźanſki macźerny dom diakonißow ma tukhwilu 1026 ßotrow, kotreż w macźernym domje a w jeho pobocźnych wuſtawach a na 299 ſwonkownych ſtazijach ſkutkuja.

Saßada, kotrejeż ßu ßebi w tutej ßłużbje luboſcże wědomne a po kotrejź ßwoje dźełko ſrosumja jako pſchihotowanje ſa Knjeſa Jeſußa, je tamne Janowe ßłowo ponižnoſcże a ſwólniwoſcże: „Wón dyrbi roſcź, ja pak dyrbju woteběracź.“

Diakoniſza.

We wojeŕſkim ſpitalu leži offizěr. Wothladarki ſu ſmilne ſotry abo diakoniſzy. Offizěr ſada ſebi mjehke jejo. Ssotra je jemu pſchinjeße. Tola wón jo wotpokaſa, prajo, ſo je pſchejara warjene. Ssotra pſchinjeße druhe jejo. „Tuto je pſchemało warjene“, rjekny wón pſchi a da tež tuto wróčo. Ničo ſo w pſcheczelnym mjeswoczu diakoniſzy njepſchemĕni. Ničo njeprajo wſa wona jejo a woteńdże a pſchińdże ſaßo a njeße njewarjene jejo, czaßnik a ſchklu warjazeje wody. „Tak“, rjekny wona bjeſe wſcheho hněwa, „nětko warčze ſebi jo ſam, zyle kaž ſebi jo pſchejecze!“

Offizěr mjelczeſche najprjódzy dołhi czaß — ſo hanibujo. Nadobo pak ſo poſběhny a ſadaſche ſebi, ſo bychu po fararja póßłali. Ssotra ſpodźiwana na njeho hladaſche; njebě wón tola hacž dotal ženje ničo wo bójſkich wězach chzył ſłyſchecz. Wón rjekny: „Nětko wĕrju ja, ſo ſmilny Bóh je, hdyž ſym ſeſnał tajkeho jandźela ſczerpliwoſcze, kajkaž Wy ſcze!“

Njedźela.

Ras pſchińdże pſches wjeß pučowazy pſchekupz. Wón wuſłyſcha ſchewza, kiž kožu klepaſche, a ſaſtupi pola njeho a naßwari jeho njedźelſkeho dźeła dla. Schewz wotmołwi, ſo jeho khudoba nuſuje, njedźelu dźełacz.

„Sſłyſchcze“, ſnapſchecźiwi jemu pſchekupz, „wostajcze ras na pruhu wſcho njedźelſke dźeło! Smějecze-li ſ toho ſchodu, chzu ju Wam ſarunacź, hdyž něhdże ſa poł lěta ſaßo pſchińdu, a byrnjež to 100 toleŕ było!“

Schewz bě ſ tym ſpokojom a ſwoli do toho.

Něhdże 5 měßazow posdźiſcho pſchińdże pſchekupz ſaßo a ſo ſchewza woprascha: „Nó, kak je?“

„O knjeże“, wotmołwi ſchewz, „Wy mi nimacze ničo ſarunacź, pſchetož ja ſym, njedźelu ſwjecźo, jenož doprědka pſchiſchoł. Do toho mějach jenož koſu w hródźi, nětko mam kruwu!“ —

Schto pſchede wſchĕm je czi najbóle ważne w tutym krótkim powědańczku? Měnimy to, ſo tutón pſchekupz ſam k ſchewzej dźěſche a pſchecźiwo njedźelſkemu dźełu rěczeſche. So ſo njedźelſke dźěło tež do naſchich wßow bóle a bóle tłóczi, na tym ſu pſchede wſchĕm czi wina, kotſiž drje njedźelu njedźěłaja, ale pak tež ničo njeczinja pſchecźiwo tajkemu kaženju njedźelſkeho dźěła, ſo njewobaraja, njedźelu njeſchkitaja, njeczinja kaž tutón pſchekupz! —

Tutomu ſchewzej bu ſwjeczenje njedźele widomnje žohnowane. Hdyž bě to móżno, njeje też nawopak móżno, ſo tam njeje žohnowanje a tycze, hdźež njedźelu dźěłaja, a byrnjež hiſchcze bóle njedźelu dźěłali? Je móżno! Wjazy hiſchcze: Je tak! A ſo huſto tu telko ſchkodowanja, njeporadźenja, pobracha — je wina, kotraž ſo khłoſta. —

Maſch ſnadź ſchto pſcheczíwo tomu prajicź?

Pěknje tak!

Sa njedźelu a ſwjaty dźeń Knjeſowy wołtař pyſchicź, je drje we wſchĕch wołſadach dobre a pěkne waſchnje. Ale ſchtó to czini? Kſcheſcźijanſka žónſka ſłužba je to we wjele wołſadach na ſo wſała. Druhdźe młodźina, wołſebje žónſka młodźina. Saßo druhdźe knježi dwór, kotryž dźě ma ſwjetſcha wulku ſahrodu. Druhdźe pſchinjeßu ſ wołſady, kaž ſo runje trjechi, kwětki. Swjetſcha je pak tak, ſo ma ſo farſki dom wo pychu ſtaracź, hdyž ma bycź Knjeſowy wołtař pyſchny, njech jemu nětk pſchinjeßu ſ wołſady kwětki, njech niz.

S městnami je nětk pěkne waſchnje doma: Hdyž je ſmjertny dźeń pſchiwuſneho, pſchinjeßu ſawoſtajeni ſa njedźelu po tutym dnju pychu ſa Knjeſowy wołtař, kotraž je lube wopomnjenje na czaß, w kotrymž bě njebocźiczki ſobu mjes nutrnymi w Bożej ſłużbje abo pſchi Božim blidźe. A niz jeno to! Tuto pyſchenje je ſdobom ſłużba Božemu domej a wołſadźe a niz najpołleſy Bohu.

Kak, hdy by tuto pěkne waſchnje ſo do wjaz wołſadow namakało? Njeby to rjenje było pſchedewſchĕm ſa wołſadu a ſa ſawoſtajenych?

Evangelſka zyrkej w Franzowſkej.

Pſchi tych wſchelakich hibanjach, kotreż nětkle pſches ludy du, ſajimuje wołſebje też to praſchenje, kelko Evangelſkich w tym a tym kraju a kak tam ſ evangelſkej zyrkwju. Kak je tuž nětk ſ evangelſkej zyrkwju? Něhdy bě tam — do lěta 1685 — na 2 milijonow Evangelſkich. To bě tehdy 10. dźěl wobydleŕſtwa. Nětkle je tam 1 milijon Evangelſkich; to je 40. dźěl wobydleŕſtwa. My wĕmy, kak je w Franzowſkej ſakhadźała žałoſtna romſka inkwiſizija, ſo by wutupiła zyrkej reformazije — podobnje kaž je to też w Schpaniſkej cźiniła. Mamy tola w Němſkej hiſchcze dźeńża doſcź potomnikow tamnych pſcheſcźĕhanych Evangelſkich abo Hugenotow, kotſiž w Němſkej wucźek a pſchebytk a domiſnu namakachu.

Wjaz hacž 100 000 tuteho jeneho milijona bydli we Pariſu a wokolinje. Lutherſzy a Reformirtſzy maja tam 60 městnow ſa Boże ſłużby a 75 duchownych. Město Nimes ma 20 000 Evangelſkich a 4 Boże domy a 8 duchownych; město Lyon 14 000 a 5 Božich domow a 9 duchownych. Dozyła je jich tam 18 evangelſkich wołſadow ſ wjaz hacž 3000 duſchemi.

Zyrkej a ſtat.

Zyrkwinſke ſudobja a druhe zyrkwi ſłuſchaze wuměŕſke wězy rubichu bolſchewikojo w Schpaniſkej. We wſchelakich krajach nětko ſ tutymi wězami wikuja, tak na pſch. w Jendźelſkej.

S **Ameriki** kaž ſ druhich krajow pſchikhadźeja dys a dys powjeſcze, ſo tam licźba kſcheſcźijanow woteběra. So maja tajke powjeſcze ſwój wotpohlad, mjenujzy kſcheſcźijanſtwu njepſchecźelny wotpohlad, a ſo njepokaſuja wobſtejnoſcze, kajkeż ſu, pokaſuja ſapiſki, kotreż praja, ſo kſcheſcźijanſke zyrkwje w Sjednoczenych Statach licźa 62 678 000 duſchow a ſo je jich to 670 801 wjazy hacž lěto prjedy. A ſamo, hdyž ſo w jenym ſ ludow ſwěta pomjeńſchuje licźba kſcheſcźijanow, njeje to žana rěcź wo tym, ſo Khryſtuſowe kraleſtwo wotebjera na ſemi, ně, je to ſnamjo ſa to, ſo ſo tam cźłowjekojo wotwobroczeja wot wěrneho ſboża, kotreż jenož tam, hdźež cźłowjekojo ſ Bohom, kiž ſtwori, ſdźerži wſcho, a hdźež Bóh, tutón jenicźki Bóh a Knjes ſ cźłowjekami.

Se Sserbow a ſ daloka.

Do Bukez ſczelemy nutrne ſbožopſchecźa. Sswjecźi tam tola dźeńża Bukecźanſke ſerbſke towaŕſtwo jubilej 60lětneho ſkutkowanja. Tuto dźe pak tola wołebje na to, hajicź naſchich wótzow a macźerjow rěcź a wěru. A naſche njedźelſke łopjeno ma tam pſcheczelow a ſpěchowarjow. Tuž njech je ſwjedźeń rjany, a do pſchichoda wjele ſboża!

W Budyſchinje ſwjecźa dźeńża też jubilej a to jubilej 75lětneho wobſtacźa. Budyſke CWJM jón ſwjecźi, kſcheſcźijanſke towaŕſtwo młodych mužſkich. Pjatk wjecźor ſu tuto poſwjecźenje najßwjatocźniſcho ſapocźeli ſwjecźicź; dźěchu hromadźe k ſpowědźi a k Božemu blidu. Wcźera, ſobotu, bě muſikalna ſwjatocźnoſcź w Božim domje Marije Marthy. Dźeńża ſu nětko wſchelake wuhotowanja, tak na pſch. ½4 hodźin

wożebita shromadźizna sa mužow a młodych mužikich, potom wječor ½8 hodźin zwjedźeńska shromadźizna w Keheleŕni; prof. dr. ing. Sörensen-Drježdźanski budźe rěčeć pod hesłom: „Wěra wschědny dźeń“. Dyrbimy zobu spominać na tutón jubilej, dokelž tola wěmy, so je to skutkowanje, kotremuž zo tuto sjednoczeństwo wěnuje, zobu najnusnische sa mužsku młodźinu, a niz jenoč sa tutu, ale sa zylu młodźinu, sa zyły lud; je dźě to skutkowanje sa wěru do Khrystuża.

S **Drježdźan.** Hižo lětdźeżatki dołho maja Serbja we sakskej stolizy zwoje zerbske kemsche kóžde schtwórcź lěta we Kschižnej zyrkwi. Wichelazy duchowni w Božej winizy zu tam zwojim krajanam a krajankam prědowali w lubej maczeŕnej rěczi, na kotrejž Serbja swonka Lužizy tak wěrnje wisaja. 20. t. m. bě pschijeł s lubeje domisny knjes farař Mikela s Maleschez, so by pschisjewjenu Božu zkužbu wotměł. Prědar sjednoczi nabožne a narodne cžucze Serbow do jeneho zyłka a napominasche „Evangelski skutk podpjeracź, k seżylnjenju zyrkwinskeho skutowanja. Pschi tym tež k wědźenju da, so do wuzkužby dźe, schtož ma zo wot nabožneho stejnischcza Serbow wobzarowacź, dokelž je brach na domorodnych duchownych. Knjes farař Mikela je tež pilnje nasch „Nowy mizionski pożoł“ redigował hacž dotal, a zo tak sazkužbny sczinił. Po Božim blidźe shromadźi zo wożada w Janskim dworje k wożadnej shromadźisnje, hdźež zo zerbski spěwasche. Knjes farař rozłoži nasche nětczizische nabožne położenje w Serbach, schtož bě jara sajimawe a powuczaze. Potom bu hischcze na nasch njedźelnik „Pomhaj Bóh“ spomnjene, kiž njeżmě w żanym evangelskim zerbskim domje a statoku pobrachowacź, dokelž hakle pisches njón najnowsche s naschich wożadow shonimy. Krażne ludowe spěwy woběnzowachu wječor, kiž bě wot starscheje generazije kaž tež młodźiny derje wopytany. Pschichodna zerbska Boża zkužba budźe, da-li Bóh, njedźelu 6. hodownika t. l. F. Th. H.

Biblisi pucźnik.

16. njedźela po zwj. Trojizy, 27. septembra: Wy mje njejscze wuswolili; ale ja zym waż wuswolił a postajił, so byschcze wy schli a płód pschinjeżli a so by wasch płód wostał, tak so byschcze Wótza prożyli w mojim mjenje, so by wón wam to zame dał. Jana 15, 16. — Ty zy, luboscź, poruczika, so zo mamy lubowacź; daj, so morwa dusha żiwa we luboscźi mohła stacź, so my luboscź wuzywamy a so kóżdy wě, schtó zmy, so my jedyn narod mamy a sa jenoh' stejimy. K. 204, 8. — Mat. 11, 25—30. — Filip. 4, 4—7.

Póndźela, 28. septembra: Sslaby rjekń: Ja zym zylny. Joela 4, 10. — K. 44, 1. 3. — Psalm 119, 161—176. — 1. Pětra 5.

Wutora, 29. septembra: Prawdoscze płód budźe měr, a prawdoscze wužitk budźe wěczny wotpocźink a pokoj. Jes. 32, 17. — K. 523, 6. — Romsk. 14, 14—23. — 2. Pětra 1, 1—11.

Ssrjeda, 30. septembra: A jemu rěkaju Dźiwny, Radźicźel, Bóh mózny, wěczny Wótcźez, Měrny fěrschta. Jes. 9, 5. — K. 347, 5. — Romsk. 15, 1—13. — 2. Pětra 1, 12—21.

Schtwórtk, 1. oktobra: Hlaj, toho Knjesa woko hlada na tych, kotiż zo jeho boja, a na jeho dobrotu wocźakuja. Psalm 33, 18. — K. 675, 3. — Romsk. 15, 14—33. — 2. Pětra 3, 1—9.

Pjatk, 2. oktobra: Tón Knjes je moja zylnoscź a mój schkit; moja wutroba ma nadźiju k njemu, a mi je pomhane; a moja wutroba swjeżeli zo, a ja chzu zo jemu dźakowacź se zwojim kěrluschom. Psalm 28, 7. — K. 612, 6. — Romsk. 16, 1—16. — 2. Pětra 3, 10—18.

Ssobota, 3. oktobra: Tón Knjes je dźenża tebi zlubił, so chze tebje měcź sa zwój wożebny lud. 5. Mójs. 26, 18. — — Romsk. 16, 17—27. — Psalm 75, 5—8. — Naż s niczim njeje sakomdźił, je sa zwój lud naż wuswolił, sa wowzy, kotrež wodźicź chze na pastwy młódne, selene. K. 612, 3.

Nasyma

zo s khwatkom k nam bliži. Wona je pożoł symy a jeje dołhich cźichich wječorkow, kotrež zu każ pschihotowane, so zebi rosmyżlujesch, rospominasch, kotrež pak zu tež każ pschihotowane, so zo pschihotujesch, wuhotujesch sa to żiwjenje, kotrež cźe wobdawa, kotrež se zwojim njemérom zamo zaha hacž do twojich a twojeje zwójby cźichich wječorkow. Bolschewismuż, bjesbóżnoscź, wěra, nabożina, kschescźijanstwo, Khrystuż — tute mjena a zkowa steja s druhimi wożrjedź powěscźow, kotrež pschikhadźeja a wożrjedź rosmołwow, kotrež s nimi nastawaja. Tuż njeżmě nichtón bycź bjes

zwojeho nabožneho łopjena,

kotrež rosprawja wo tajkich a podobnych praschenjach a to w maczeŕnej rěczi. W maczeŕnej rěczi rěczi wono k tebi wo wěrje a nabożinje, wo tutym łuble naschich wótzow a maczerjow, kotrež dyrbi nam s jich rěczu drohe sawostajeństwo bycź a wostacź. Wěru a nabożinu hajicź rěka hajicź zwoje a zwojeho doma zbožo; we wěrje a nabożinje zwěrny a wěrny bycź rěka Boże spodobanje a tak Boże žohnowanje měcź. A to je, schtož je nusne, najnusnische! A tu chze

„Pomhaj Bóh“, nasche zerbske nabožne łopjeno,

pomoznik bycź a radźicź a pucźe pokazowacź a zylnicź a sahorjecź luboscź a zwěru k tutym drohim łublam, bjes kotrychž żaneho wěrneho trajazeho zboża njeje a njebudźe. Wono chze Wam powědacź a rosprawjecź, chze s Wami spěwacź a zo modlicź. Do domisny a jeje wożadow a do dalokeje Knjesoweje zyrkwje chze Waż wjescź. A to wscho a druheho chze cźinicź, złużo Bohu a ludej.

Sa to wscho trjeba pomoz jich wjele,

wożebje tu, so změ w kóżdym domje doma bycź na zyły tydźeń, sastupiwschi njedźelu se starym lubym zerbskim postrowom: „Pomhaj Bóh“. So pak by to mohło, proży wschěch Serbow, wschě Serbowki: Wotewŕcze dom a wutrobu mi, Waschemu zerbskemu nabožnemu łopjenu! Chzemy wschitzy hromadźe s Božej pomozu stacź sa to, schtož nam drohe, sa to, schtož jenicżzy nam dawa móz a zylnoscź, wobstacź a wostacź, njech pschińdźe, schtož pschińdźe, njech pschińdźe też napożledk zmjercź!

A pucź, zebi tuto nasche łopjeno skasacź je pak tón, so zebi łopjeno na póscźe skasasch, pak tón, so jo skasasch na farje abo w cźischcźerni abo hdźež zo „Sserbske Nowiny“ wudawaju. Schtóż s póstom abo hewak hacž dom dostawa, płacźi schtwórcźlětnje 1,08 hr., schtóż zebi po njo khodźi, 96 pjenjezkow.

Listowanje. K. J. W w D. a k. H. w D.: Dźak sa pózłanzy. Redaktor. — Sa 17. po Tr. (žnjowy dźakny zwjedźeń): K. w B. — Sa 18. po Tr.: B..r w B. — Sa 19. po Tr.: W. we W.

Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěscźernje w Drježdźanach wot Hłownoje zerbskeje prědarskeje konferenzy. — Samotwity redaktor farař Wyrgacź w Nožacźizach (Nostitz über Löbau). Cźischcź „Sserbske Nowiny“ w Budyschinje. — Wukhadża kóżdy zobotu a płacźi schtwórcźlětnje 108 pjenjezkow. D. A. II. 1150.

Čžišło 40

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyšchinje | 4. oktobra 1936 | Bautzen

17. njedźela po ßwjatej Trojizy.

Žnjowny dźakny ßwjedźeń.

Temu, kiž pšches měru cžinicź móže pšche wschitko, schtož proßymy abo myßlimy, po tej mozy, kotraž je w naß mózna, temu budź cžeścź w zyrkwinej gmejnje, kotraž w Khrystußu Jeßußu je, kóždy cžaß, wot wěcžnosćże hacž do wěcžnosćże. Hamjeń. (List na Efesiskich 3, 20. 21).

Dźenża zyły lud němskeho kraja ßwój žnjowny dźakny ßwjedźeń ßwjecźi. Budźe dźakny ßwjedźeń? Budźa ßo buram dźakowacź na semi a njebju? Budźa tež khwalicź Boha wschehomózneho, kiž je wscheho daricžel.

Khwalmy my Boha pšches Jesom Khrysta!

Žně wschak njepschińdu bjes wußywa cžłowjekow. So pak je wschitko na Boha pokasane, to drje ratař najlěpje wě. Ratař wußywa, ßymjo skhadźa a rosćże, so cžłowjek to njewě, a semja pschinjeße wot ßebje najprjedy selinu, potom kłóß, potom połnu pschenżu w kłoßu. Hdyž pak je plody pschinjeßła, pschimnje ßo cžłowjek dźěła, pschetož žně tu ßu. Nimamy móz nad ßłónzom a deschcźom. Boża mudrosćź a dobrocźiwosćź dawa wobej, wobej w ßwojim cžaßu, a je nam tež lětża dał, kajkeż trjebachmy. Runje lětża ma ßo kóždy s wutrobnym dźakowanjom k Bohu wobrocźicź. Po dwěmaj woßebje ßuchimaj lětomaj wucžakowachu někotsi wulke wody, kotreż bychu rjane žně sniczyłe. A hlej, bohate buchu žně a wobarnowa cžłowjeka a skót to ßwoje dosta.

Snowa je ßo Boża móz jewiła. Wschak je Bóh luby Knjes cžłowjeka sa Knjesa nad stwórbu cžinił. Tuž je ßebi też cžłowjek pschirodu bóle a bóle podcźißnył. Stawisna ratarstwa je stawisna wo tym, schtož samóżetej cžłowske pósnacże a wußlědźenje. A schtó njeby widźał, so sastaranje je wschědnym khlěbom ludźi spokoji a spomóże?

Wobkedźbowanje pschirodu a cžłowjeka ßameho njeßmě naß wot Boha precź, ale dyrbi naß bliże k Bohu wjescź. Tehodla je też tamny kscheścźanski wobkedźbowař pschirody Alexander s Humbold ßwoje ßławne dźěło wo ßwěcże s pjalmom na Božu luboscź a mudroscź wobsamknył.

Dajmy Bohu cžeścź, kiž pšches měru cžinicź móże!

Ale wschitzy w naschim kraju njejßu ratarjo abo wobkedźbowarjo pschirody. Ale wschitkich wołaju swony na žnjowy dźakny ßwjedźeń. A to s połnym prawom. Swój wschědny khlěb sa ßebje a sa ßwoje dźěcźi nimaju wot ßebje, niz wot ßwojeho dźěła a wot mšdy, kotruż jemu bu, ale wot Boha, kiž je kóždemu moshy a ducha dał. Ssnano ßu tebi ludźo pomhali, so njetrjebasche tradacź. Bóh bě jim to pschikasał. Ssy-li se strowoscźu a s khmanoscźu, s luboscźu a se ßwěru a s dowěrjenjom druhich kscheścźanow ßwój wschědny khlěb měł, khwal teho Knjesa, jemu budź dźak! Ale nusne tola je, so wěmy, kajka je tale Boża móz, kiž w naß skutkuje. To je móz ßwjateho Ducha. Je móz ßwjateho Božeho Ducha, kiž druhim praji: Pomhaj ßwojemu ßußodej!

Sswjaty Bóh pak ßo prascha też wo naschu pilnoscź a ßwěru. Njedyrbimy prajicź: „Ja njejßym dostojny wscheje ßmilnoscże a ßwěrnoscże, kotruż ßy na mni cžinił.“

Khwalbu spěwacź chzemy też w tej myßli, so w naschim žiwjenju Bohu cžeścź damy. W Khrystußu Jeßußu ßmy wumóżeni wot cžěła a ßwěta. Hdyž jěmy a pijemy, njech ßo stanje Bohu k cžeścźi, hdyž dźěłamy, so ßo njerunamy njeßwěrnemu wotroczźkej, ani bohatemu mužej, kiž bě se ßwojimi kubłami jedyn s najkhudschich, dokelž měješche ßebje sa Boha. Wschudźom a pschezo dyrbi sa kscheścźanow, sa dźěcźi Boże rěkacź: W pózcźiwoscźi a w cžeścźi, k poßylnjenju sa nowe dźěło s knjesom wostacź ßam nad ßobu. Potom Bóh luby Knjes rad nad nami s knjesom budźe a budźe naß žohnowacź kaž je dotal žohnował. Hamjeń.

Žnjowy dźakny žwjedźeń w lěcze 1936.

Hłóž: Hdy bych ja ſ tyšaz jasykami.

Swój žlub žy dźeržał, Božo žwjaty!
Žně nowe dał žy ſ hnady nam.
Khlěb Twojoh' žluba bu nam daty,
Nam khudym, hrěſchnym cźlowjekam.
Se žwojoh' kraŕnoh' bohatſtwa
Ty žiwiſch žwoje ſtworjenja!

O Božo Wótze dobrocźiwy,
Schtó Tebje móže ſrosumicź?
Ty cźiniſch wulke ſkutki, dźiwy,
Schtó Tebje móže wukhwalicź?
Ty hłuboke žy potajnſtwo
A njewuprajne bohatſtwo!

Ssy płódny cźaš dał tuto lěto,
Ty Božo, žywam, roſtlinam.
Hdyž w' wſchelkich ſtrachach běchu khětro
Ssy rjane płody ſchkitał žam.
Kak wulka Twoja žmilnoſcź je!
Schtó, Knježe, khwali, cźeſcźi Cźe?

Ty, Božo, žy wſcho derje cźinił,
Ssy žłónzo, deſchcź, wětr, roštu dał!
Hdyž khłoſtał, — Ssy žo ſaš žmilił.
We tucźeli Twój žlub je ſtał!
Lud wěrjazy žo dźerži Cźe,
Pſches Twoju hnadu žiwy je.

Schtož žmy my lětža ſaš žnjeli,
Ssmy ſ Twojej hnady doſtali.
Hdyž žmy też cźežko dźěłacź měli —
Wſchak ſ Tobu žmy jo pſchětrali.
Móz, pomoz, ſtrowoſcź žy nam dał,
Naš, Wótze, takle lubował!

Cźi, Božo, dźak, cźeſcź, khwalbu damy
Sa žně tak rjane bohate!
Wſchě dary ſ Twojej hnady mamy,
Ssy ſnowa dał nam žyw a žně!
Lud dźakowneje wutroby
Cźe khwali ſa wſchě dobroty!

Ssmy žnjowe dźěło dokonjeli
Nětk, Božo, ſ Twojej pomozu,
Na polach wušyw ſaš' žmy žnjeli
Pſches Twoju žmilnoſcź, dobrotu!
Nětk dary daj nam wužiwacź
We měrje a Cźi khwalbu dacź!

Teš Ty žy, Božo, domojkhował
S toh' wulkoh' pola cźlowjeſtwa,
Pſches žmjercź jich wjele, wotžal wołał
Teš druhdy nahle cźlowjeka. —
Hdyž wołaſch naš, daj we hnadźe,
Nam cźiche, ſbóžne wumrjecźe. —

Cźi ſnowa wſchitko poručamy,
Ssyw nowy ſa žně pſchichodne.
Sa ſaſtararja Tebje mamy,
Ty cźiniſch wſchitko najlěpje!
Budź Twoje mjeno cźeſcźene
Tu, tam do wſcheje wěcžnoſcźe,

Jan Wicźas.

Boże žohnowanje.

Běſchtaj buraj. Jedyn mějeſche mjenje dobre pola hacž tamny, ale pak pſchezo rjeńſche žně hacž tamny, kotryž mějeſche wjele polow dobreje role ale pak pſchezo mjenje dobre žně, runjež bě žwoje pola też derje wobdźěłał. Na tym žo dźiwajo woprašcha žo wón tamneho, kak to cźini, ſo ma pſchezo lěpſche žně, hacž žnadź někajkeje woželbiteje ratarſkeje wuſchiknoſcźe abo woželbity dobry žrědk ſa žnjowy wunoſchk ſnaje.

Tamny jemu wotmolwi: „Luby žužodo! Wam jenož jene pobrachuje. Wy njenamacžecźe žymjo tak kaž ja to cźinju. Ja namacžam žymjo ſtajnje ſ modlitwu. Hdyž też budźecźe Wy tole cźinicź, budu bjes dwěla też Waſche žně lěpſche.“

Snutskowny pokoj.

S małych ſornjatkow bancźiki ſkhadźachu,
Do wyſokich ſtwjelzow žo pſcheměnichu,
Pſchikrywachu tak brunu rolu.
Njedołho, — hlaj tu kolebachu cźi wětſicźki
Po polu pró'chne, kcźějaze žołmicźki!
Poželuſchne cźinjeſche wſchitko tu Božu wolu.
Bóh žam ſ roštu a deſchcźom napojeſche,
Wo dnjo ſ rějazym žłóncźkom worjewaſche,
So roſcźeſche wjele tu wužitneho dara.
Nózne hwězki wſcho tycźe podpjerachu, —
Hacž kłóſkow telko kaž wone drje licžachu. —
Wyſoko nade wſchěm měžacžka cźara.
Schtóž je tute dźiwy doſcź wobkedźbował,
Pucź mucžnatoh' ſornjatka rosmyšlował
Kiž na blido khlěba nam dawa
Tón w žebi žłódki tak pokoj tu cźuje,
Kiž ſeńſke jom' žiwjenje porjeńſchuje,
Cźuje, ſo Bóh jom' bliſko, hdyž tajkoh' žo ſtawa.
Wón ſpěwa dźenš ſ wješelej wutrobu:
Sa wſcho, Božo, žo nutrnje dźakuju,
Schtož Ty žy mi naroſcź dał hnadnje.
Pomhaj, ſo nałožu mudrje a roſumnje.
Tón khlěb, kiž w ſornjatkach naroſtł mi je,
Jón ſ khudymi njedźelu žnadnje.

Ł.

Sa žnjowy dźakny žwjedźeń a ſa „dźeń diakonije“

Runje prawy doſynk k „dnjej diakonije“, kotryž žmy tydźenja woželbje žobužwjecźili, a ſdobom k dźenžniſchemu žnjowemu dźaknemu žwjedźenjej je ſcźěhowaze ſe žiwjenja duchowneho Fliednera, kotrehož „nana diakonižow“ mjenujemy.

Theodor Fliedner bě w žwojich młodych lětach ſ domjazym wucžerjom w Kölnje. Tam mějeſche wón ſa kóždy dźeń knihi, kotrež „Selbſtprüfungsbuch“ mjenowaſche. W tutych knihach ſtejeſche ſa kóždy wjecžor też to praſchenje: „Běch ja dźenža dźakowny?“ A kóždy dźeń namaka Fliedner też něſchto, ſa cžož mějeſche žo dźakowacź. Poſdźiſcho by wón prajił: „Cźim bóle žo dźakujeſch, cźim wjazy doſtawaſch, ſo maſch žo dźakowacź.“

A kak žohnowane bu žiwjenje tutoho dźakowneho! Žyły wulki ſkutk diakonije je tola ſkutk dźakowanja, kiž ſaž kóždy dźeń tyžazkrócźny dźak žněje.

A dźenža je žnjowy žwjedźeń. Kak mohł a žměł jón ty jenož žwjecźicź jako „žnjowy žwjedźeń“ bjes dźaka?

Diakoniſa.

Sſławny norwegſki pěßnjeŕ Björnſon ſetka ras dźowku jemu ſnateje ßwójby, kotraž bě ßmilna ßotra. Wón ßo wopraſcha: „Scźe Wy ſbožowna w ßwojim powołanju?“

„Haj=“ wona wjeßoła wotmolwi a potom ßo wopraſcha: „A Wy, knjes profeßor, ſcźe Wy ſbožowny?“

Na wobliczu Björnſona ßo ſacźmi. Wón rjekny: „Ně! Schto bych ja tola dał, bych=li mohł tak ſbožowny bycź kaž Wy!“

Tola žnjowy dźakny ßwjedźeń!

Barlinſkemu miſſionſtwu ßłuſcheſche ſtazija Springfontein w Južnej Afriźy. Tam knjeźeſche ras dołhe lěta wulka ßuchota. Měßaz a měßaz ßo pominy, ale horzo požadany deſchćźik njepſchińdźe; ně ſkoro kóždy dźeń zychnowaſche wichor wokolo ſtazije, kotryž kraj hiſchcźe bóle wußuſchi a nimo toho mrócźele prócha ſmucźi. Źórka ſaprahnychu a po něcźim bu njemóžno, rolu ſa pſchichodne žně pſchihotowacź. A ſ tym niz doſcź. Ssyły ſkópcźkow pſchicźeźechu a ſeźrachu bjes wſcheje ßmilnoſcźe wſcho, ſchtož něhdźe hiſchcźe ſeleneho woſtało.

To bě to nětk 5 lět pospochi było. Nuſa bu wjetſcha a wjetſcha. Mohł měnicź, ſo bě pſchi tym ludźom ſwólniwoſcź a wjeßełoſcź wuſchła, žnjowy dźakny ßwjedźeń ßwjecźicź. Tola miſſionar Sandrock móże piſſacź:

„My ßmy ßwój žnjowy dźakny ßwjedźeń ſ radoſcźiwej wutrobu ßwjecźili; pſchetož tón Knjes je nam wſchitkim pſchi wſchej ßuchocźe naſch wſchědny khlěb dał a naß pſched cźeźkej khoroſcźu wobarnował. Žnjowa dźakna kollekta wunjeßy, runjeź je woßada khuda, 85,27 hr. Pokojzu kollekty poſtajichmy ſa to, narunacź pomhacź pobrach w pokładnizy miſſionſkeho ſjednocźenſtwa.“

Wono je tak: kóžda woßada wuhotuje ßebi a ßwjecźi žnjowy dźakny ßwjedźeń tak, kaž jej to wokolo wutroby je, wſcho jene, hacź je tuta wutroba w cźěle ſ běłej abo ſ cźornej abo ſ brunej kožu.

Drobnoſtki ſa žnjowy dźakny ßwjedźeń a też ſa hewak.

Tón dawa wjele, kotryž mało dawa, ale ſ radoſcźiwej wutrobu. Jedyn je, kiž najſſrudniſcheho naſhonja ſ dobrotami, kotreź cźini, ale wón ßo njeda wottraſchicź, wſchědnje ſaßo nowe dobroty cźinicź; to je luby Bóh.

Nichtón njemóže nikomu prajicź, kelko měł dacź, hacź 10, 5, 2 abo 1 prozent. Do toho rěcźi, kak wulke dokhody, kak wulka ßwójba a druheho. Kóždy pak ma tu najßwjecźiſchu pſchiſſłuſchnoſcź, ßebi ßam dawk napołožicź.

Dźakownoſcź, tuta lubosna roſtlina, roſcźe w dole pokornoſcźe a ponižnoſcźe a ſwjeßela ſe ßwojim ßłódkim wonjenjom Boha a cźłowjekow.

Dźakuj ßo ſa kóždy dar a kóždy budźe tebi ſe žohnowanjom.

„Cźim wjazy maſch, cźim wjazy chzeſch!“ praja cźłowjekojo, a praja to, dokelž tak mjes cźłowjekami je. „Cźim wjaz ßo dźakuju, cźim wjaz mam ßo dźakowacź!“ budźeſch ty prajicź, hdyž budźeſch ßo dźakny dźakowacź.

S cźaßa ſa cźaß.

Duzy pſches wjeß ſaſtupich do doma. Nadeńdźech zyłku ßwójbu ſa blidom pſchi wobjedźe. Wopraſchach ßo, hacź ßu też blidowe paczerje ſpěwali.

„Ssmy ßebi jědź tola ſ doſcź cźeźkej prózu ſaßłużili!“ wotmolwi hoſpodaŕ niz runje jara pſcheczelniwje. —

Něſchto poſdźiſcho dóńdźech ſaßo do tuteho doma. Hoſpodaŕ a nan tam leźeſche khory a ſkorźeſche, ſo njemóže niczo jěſcź.

„A cźohodla dha njejěſcźe?“ ßo wopraſchach.

„Njejßym hłódny!“ wotmolwi khory.

„Hlajcźe!“ rjeknych k njemu, „Tak je, k jědźi ßłuſcha też hłód! A woboje, jědź a hłód, dyrbi ßo nam ſ Božeje hnady a ſ Božeho žohnowanja doſtacź!“

Wot tuteho dnja ßem ſpěwaja w tutym domje blidowe paczerje.

Kſcheſcźijenjo w Khinje.

Na druhim městnje ßmy piſſali, ſo je wjednik khinſkich wubědźowarjow pſchi 11. olympijadźe w Barlinje, Sung, ſdobom hłowny ſekretar „Kſcheſcźijanſkeho towaŕſtwa młodych mužow“, a ſo chze wón pſchi tutej ſkładnoſcźi też kſcheſcźijanſke zyrkwje a kſcheſcźijanow Němſkeje ſeſnacź. S toho ſpóſnajemy, ſo je kſcheſcźijanſka zyrkej w hobrſkej Khinje pſchipóſnata móz a ſo ßo khinſzy ſportarjo pſchi wſchěm ſahorjenju ſa ſport a olympijadu ſajimuja też ſa zyrkwinſke wobſtejnoſcźe pola naß a ſo ßo njeboja a njehanibuja, ßo jako kſche'cźijenjo wuſnacź.

Kak ma ßo nětko ſ kſcheſcźijanſkej wěru w Khinje? — Pſchi cźeźkich ſnutskownych wobſtejnoſcźach tutoho wulkeho kraja w poßlednich 10 lětach je ßo liczba miſſijonarow ponižiła, liczba domoródnych kſcheſcźijanow je pak njedźiwajo toho jenaka woſtała. Kſcheſcźijenjo ßu w tutych dalokich a wulkich krajinach Khiny do wſchelakich zyrkwjow ſjednocźeni. Jena ſ proteſtantiſkich mjenuje ßo „Khryſtußowa zyrkej“ a ma něhdźe 159 196 ſtawow; to je něhdźe 4. dźěl wſchěch domoródnych kſcheſcźijanow evangelſkeho wuſnacźa. Jena druha proteſtantiſka zyrkej mjenuje ßo anglikanſka a ma něhdźe 65 716 ſtawow. Druhe zyrkwje ßu bóle ſ miſſijonſkimi towaŕſtwami ſwjaſane, kaž na pſch. ſ Baſelſkim miſſijonſtwom, tuta ma 81 454 ſtawow; a ſaßo jena, je „Snutskokrajnym khinſkim miſſijonſtwom“ ſwjaſana, ma 93 215 ſtawow.

Khina ma hiſchcźe pſchezo krawne ſnutskowne rosßadźowanja a wojowanja. Tute hacźa nětko hižo dołhi cźaß jara dźěło miſſijonarow. Se ſnowarjadowanjom kraja pſchińdu ſaßo lěpſche cźaßy — też ſa miſſijonſtwo. A nadźijomnje wopytowarjo olympijady tajke naſhonjenja ßobu dom pſchinjeßu, ſo wponi ſpěchuja dźěło a roſſchěrjenje kſcheſcźijanſkeje wěry we ßwojim ludu.

Na ßmjecźach.

Ssnadź nětkotryżkuli a nětkotražkuli wě, ſchto wſcho druhdy na ßmjecźach namakaſch. Namakanka, wo kotrejž chzemy tu ßłowcźko prajicź, je pak tola zyle woßebita: jeniczkej kopjenje Biblije, ale pak najſtarſchej, kotrejž ſtej ſnatej! A hdźe ßu jej namakali? Na hromadźe ßmjecźow a wotpadankow w Egiptowſkej w lěcźe 1917. Tam leżachu wſchelake papjery, t. r. papyri, na kajkeż pſched 2000 lětami woßebje w Egiptowſkej piſſachu. Běchu je něhdy ſa ſawalenje mumije wužili ſ druhimi piſſmami, mjes kotrymiž bě na pſch. ßławny grichiſki ſpěw Ilias ßławneho ſtareho Homera. Na tutymaj papjerkomaj ſteja ßłowa, kotreź namakaſch 5. Mójſ. 23—28.

Wězywuſtojni nětk praja, ſo ſtej tutej łopjeni najſtarſchej łop eni Biblije, ſo pokhadźatej je ſrjedźnych lět druheho lětſtotka do Khr. n. a ſo ſtej 300 lět ſtarſchej hacź wſchě hacź dotal ſnate dźěle Biblije, kiž ſu ſe ſtarych cžažow wukhowane. Wažna je tuta namakanka woſebje tohodla, dokelž ſ njeje ſpósnajemy, ſo je tekſt Biblije w běhu lětſtotkow, haj lěttyſazy njepſcheměnjeny woſtał; haj runje tole woſebje wuraſnje pokaže tuta namakanka; łopjeni ſłuſchatej bibłothezy jendźelſkeho města Manchester.

Zyrkej a ſtat.

Sakſzy duchowni ſu w měſazu oktobru po rjadu do tſjojich woſebitych dlěžſchich jeńdźenjow ſwołani. Sa kužiſkich duchownych budźeja tute we domje „Eichgraben“ pola Zitawy. Prěni ſ tutych „wuhotowańſkich cžažow“ ſapocžnje ſo jutſje, 5. oktobra.

Mexiko. Tež tam njeje hiſchcže měr mjes zyrkwju a ſtatom. Stat drje dhze ſawrjene Boże domy ſažo wotewricź, ža da pak ſebi, ſo katolſke dźěcźi do ſtatnych ſchulow khodźa. Tute ſchule pak ſu pod bolſchewiſtiſkim wliwom a zyle pſcheczźiwo nabožinje. Někotre wokrjeſy ſu ſamo poſtajenja pſcheczźiwo katolſkej zyrkwi wótriſche ſcžiniłe, tak dowoła ſa poł milijona wobydlerjow jeneho duchowneho.

Se Sſerbow a ſ daloka.

S Budyſkeje Michalſkeje woſady. Ssobotu 3. oktobra woſwjeczźi drje najſtarſcha woſoba Budyſkeje Michalſkeje woſady Arnoſcht Jordan we Wulkim Wjelkowje ſwoje 90. narodniny. Tež naſche njedźelſke łopjeno pſcheje jemu k jeho narodninam dalſche Boże žohnowanje.

Budyſchin ma w ſwojej Pětrowej zyrkwi něſchto woſebite, mjenujzy tak mjenowanu Simultanzyrkej; t. r. katolſzy a evangelſzy wuživaja ſhromadnje jedyn Boži dom. To budźe ſkoro jeniczki tajki Boži dom w Němſkej. W měſcže Heidelberg běſche tež tajki; tutón pak nětk jenoż hiſchcže evangeliſkim ſłuži a muricžku, kotraž jón nutska do dweju dźělow dźěleſche, ſu nětk tež potorhali. W měſcže Gleisweiler we Pfalzy maja drje hiſchcže tajki Boži dom, ale woni tam wo wurunanje jednaja, w kotrymž měła katolſka woſada Boži dom pſchedewſacź, evangelſka měła wotrunanje doſtacź.

S **Połcžnizy.** Tu ſwjeczźachmy hornjołużiſki miſijonſki ſwjedźeń 20. ſeptembra. Wón bě ſdobom dźakne wopominanje ſławneho ſyna naſcheho města — prěnjeho ſakſkeho miſionara Ziegenbalga. Pſched 230 lětami ſapocža wón jako prěni miſionar niz jeno Sakſkeje, ale tež Němſkeje ſwoje dźěło w dalokej Indiſkej. A w tutym dźěle je wón tam ſe wſchej ſwěru ſkutkował. Jeho mjeno je tam kaž tu w domiſnje kaž dozyła w ſtawiſnach miſionſtwa derje ſnate. Je wón tola ſa Indiſku ſałožeŕ a wjednik evangeliſkeje zyrkwje a dobry ſnajeŕ nabožneho žiwjenja indiſkeho luda a runje tak ſpěchowaŕ němſkeje wukrajneje woſady. — S bliſka a ſ daloka bě jich wjele pſchikhwatało, tutón woſebity jubilejny ſwjedźeń Knjeſoweho miſionſtwa ſobu ſwjeczźicź. Miſionar dr. Graeſe, kotryž je pſched něſchto měſazami ſ Indiſkeje dom pſchiſchoł, powjedaſche we wſchelakich ſhromadźiſnach a Božich ſłužbach dźěčźom a duchownym a zyłej wulkej miſionſkej woſadźe wo tym, kak tam wonkach w Indiſkej naſche miſionſtwo ſwoju ſłužbu wukonja tež w najmjeńſchej wjeſy, wón njeſamjelcža, ſo tež Indiſkej jara tón ſtrach hroſy, kotryž nětkle zyłu ſemju traſchi: bolſchewiſmus. Swjedźeńſke prědowanje měješe direktor Lipſcžanſkeho miſionſtwa, D. dr. Ihmels, ſam; wón tež pſchednoſchowaſche wo afrikanſkej ludowej zyrkwi w ſtarej němſkej koloniji Němſka Rańſcha Afrika. Jeho mandźelſka rěcžeſche we woſebitej ſhromadźiſnje ſa žónſke, kotraž bě pſchepjelnjena, wo tym, ſchtož maja nětkle pſchi wſchěm žónſke Němſkeje cžinicź. Dr. Löſchner ſ Połcžnizy pokaſa ſe ſłowom a wobraſom Ziegenbalga jako dźěcžo naſcheje domiſny a jako muža wažneho ſkutkowanja na woſebitym městnje. W Indiſkej ma wón ſwój pomnik, kiž ſwědcži wo jeho ſkutkowanju a wo dźakownoſcži kſcheſcźijanow, jeho dźěło wukonja tam dale naſche ſakſke miſionſtwo a ſ nim kóždy, kiž tu ſa tuto miſionſtwo je ſ wutrobu, ſe ſłołom, ſ darom.

Bibliſki pucźnik.

17. njedźela po ſwjatej Trojizy — krajny žnjowy dźakny ſwjedźeń — 4. oktobra: Dźakujcże ſo kóždy cžaſ ſa wſcho Bohu a temu Wótzu, w mjenje naſcheho Knjeſa Jeſom Khryſta. Ef. 5, 20. — My ſymjo wuživamy na rolu ſworanu, wſchón ſróſt pak radny mamy pſches miłoſcź njebjeſku. Bóh tajnje ſ cžichim wěcžom nam hona žohnuje a dawa ſ kóždym lěcžom jim tycže, roſcženje. Wſchitke dobre dary dźě mamy wot Boha; tuž jemu dźak, tuž jemu dźak a nadźija! K. 187, 1. — Matth. 6, 11. — 2. Kor. 9, 8—11.

Póndźela, 5. oktobra: Tón Knjes cžini radu pohanow k nižemu a ſaniczuje pomyſlenje tych ludźi. Pſalm 33, 10. — K. 206, 1. — Pſalm 122. — Jeſ. 40, 1—11.

Wutora, 6. oktobra: Ja cże khwalu, Wótcže a Knježe njebjeſkow a ſemje, ſo ty to pſched mudrymi a roſumnymi poſajił ſy, a ſy jo tym njeroſumnym ſjewił. Matth. 11, 25. — K. 415, 5. — Jana 1, 1—14. — Jeſ. 40, 12—25.

Ssrjeda, 7. oktobra: Wróccźcże ſo, wy njepoſłuſchne dźěcźi, dha chzu waſchu njepoſłuſchnoſcź ſahojicź. Hlaj, my pſchińdźemy k tebi, dokelž ty, Knježe, naſch Bóh ſy. Jer. 3, 22. — K. 388, 3. — Jana 1, 15—28. — Jeſ. 40, 26—31.

Schtwórtk, 8. oktobra:: Pola teho Knjeſa, naſcheho Boha, njeje žana njeprawda ani pohladanje cžłowjekow ani branje darow. 2. Kronik. 19, 7. — K. 669, 6. — Jana 1, 29—42. — Jeſ. 41, 1—10.

Pjatk, 9. oktobra: Khwalcże Boha, teho Knjeſa w ſhromadźiſnach. Pſalm 68, 27. — K. 610. — Jana 1, 43—51. — Jeſ. 41, 14—20.

Ssobota, 10. oktobra: Wón je naſ lubował a naſ wumohł wot naſchich hrěchow pſches ſwoju krej. Sjewj. Jana 1, 5. — Jana 2, 1—11. — 2. Kronik. 1, 7—12. — Ach, Jeſu, hdże by moja duſcha ſtała, hdy twoja krej by ſa naſ njerěcžała? Ty, ty ſy kryw a luby wukhow ſa mnje, chzył ſpomnicź na mnje. K. 70.

Liſtowanje.

Kni. L. w D.: Dźak ſa liſt a wjele dobreho. Redaktor. Sa 18. po Tr.: B..r w B. — Sa 19. po Tr.: W. we W. — Sa 20. po Tr.: R. we W.

Nakładowane a wudawane po poručnoſcži krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcźernje w Drježdźanach wot Hłownoje ſerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Samoſtwity redaktor farar Wyrgacź w Noßacžizach (Noſſitz über Löbau). Cžiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu ſobotu a płacźi ſchtwórcźetnje 108 pjenježkow D. A II. 1150.

Čišło 41

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 11. oktobra 1936 | Bautzen

18. njedźela po ßwjatej Trojizy.

Psalm 42, 2—6.

„Jako jeleń jachli po symnej wodźe, tak sydchuje moja duscha, Božo, k tebi."

Luby kschesćijano! Njeje ßo tebi też hižo tak schło kaž tamnemu jelenjej, kiž w horzym židowskim kraju w ßuchim lětnim cžaßu podarmo po žórleschku pyta, so by ßwoju lacžnosćj spokojił. Ty ßy wonka na poli dźěłał w pocźe ßwojeho woblicža. Boże ßłónczko bjes ßmilnosćje ßwoje horze pruhi k semi dele scźeleschе. A pschi tej horzocźe niczo i picźu! Jasyk ßo tebi wußuscheny na dźaßna lěpjeschе. Jako ßkóncžnje pschipołdnjo pschińdźe a ty móżeschе ßwoje dźěło złožicź a k ßwojemu lubemu statokej khwatacź, tehdy njejßy žaneho wjetscheho žadanja měł dyžli po schkleńzu cžerstweje, symneje wody. A jako ßo potom s drohotnym Božim darom wokschewi, to tebi tyßaz krócź lěpje ßłodźeschе dyžli bohatemu lěnjochej schkleńza wubjerneho wina. Haj, lacžnosćj móże cžłowjeka wjele hórscho cžwilowacź dyžli hłód. Sa to pak pschi lacžnosćji a horzocźe žaneho wjetscheho wokschewjenja njeje dyžli ßrěbk symneje wody.

Ty ßy pak, luby kschesćijano, w ßwojim žiwjenju też druhu lacžnosćj jesnał, hdźež twoja duscha k Bohu sdychowaschе. Spomń na tón cžaß, hdźež twoje dźěcźatko na khorołožu leżeschе a lěkař žaneje rady wjazy njewědźeschе. Spomń na tón cžaß, hdźež cźežke hospodarske staroscźe cźe dele cźischcźachu a ty žaneho wupucźa njewidźeschе, tak s tutych cźežkosćzow wuńcź! Ach spomń, luby kschesćijano na wschitke te hodźiny, hdźež njemóżeschе ty ani ßam pschi ßebi, ani pschi druhich cžłowjekach rady abo pomozy namakacź. Schto ßy tehdy činił? Ty ßy ßo toho ßłowa dopomnił, schtož běschе hižo jako małe dźěczo w schuli wuknył: „Wołaj ßo ke mni w cžaßu nusy, dha chzu ja cźe wumoz, a ty dyrbisch mje khwalicź."

Derje tebi, hdyž měješche w tajkich cžaßach nusy žiweho Boha Knjesa jako ßwojeho pomoznika a pschecźela. Někotry cžłowjek je we wichorach ßwojeho žiwjenja Boha Knjesa shubił. Sawjedźeny wot słych towarschow abo skhorjeny dla njeprawdosćje, kotruž ßu jemu nacžinili, je wěru ßwojeho dźěcźatstwa precź cźišnył, je modlenje pschewuknył a nětko žaneho Boha a žaneje zyrkwje njetrjeba. Wón je kaž shubjeny ßyn wótzny dom wopuschcźił. Ale cžłowjek wostanje tola pschezo na wótzny dom swjasany, też jeli so s njeho cźeknje. Shubjeny ßyn ßo w ßwojim hubjeństwje wótzneho doma dopomni a sdychowasche: „Ach, hdy bych tola saßo tam był." Schtóž je Boha wopuschcźił, tón ženje sbožowny njeje, tón ßo wróczo žedźi po měrje wěry. Derje jemu, hdyž tuto žedźenje w ßebi njepotłóczuje, ale hdyž w ßwojej nutskownej nusy k Bohu sdychuje. Też najmjeńsche sydchowanczko je psched Bohom modlitwa. Haj, tajke sydchowanczko nastróżaneje duche waži psched Bohom wjele wjazy dyžli ßamoprawa modlitwa farisejskeho w templu. Bóh wußłyschi też tajke sdychowanje, jeli so je sprawneje dusche pschińdźe. To je ßamo wulki japoschtoł Pawoł w ßwojim žiwjenju shonił; pschetož wón praji w liscźe na Romskich: „Teje runosćje też tón duch je spomozny naschej ßłabosćzi. Pschetož my njewěmy, schto proßyć dyrbimy, jako ßo saleži; ale tón duch ßam sastupa naß s njewurjeknienym sydchowanjom najlěpje." Tuž, luby kschesćijano, njesadwěluj, hdyž nusa a tyschnosćj tebje cźischcźa; njesadwěluj, hdyž ßamßne ßwědomje cźe wobskorži a satama; njesadwěluj, hdyž sachodnosćj wscheho seńskeho a knicžomnosćj ßwojeho žiwjenja spósnajesch. Też tajke hodźiny cźeßnosćje a styskosćje ßu tebi wot twojeho Wótza w njebjeßach póßłane a też ja tajke pady je kschesćijanskej wutrobje ta wěstosćj data: My wěmy, so tym, kotsiž Boha lubuja, wschitke wězy k lěpschemu ßłuża.

Bóh njecha w tajkich cžaßach naß do sadwělowanja stor-

cźicź, ale wón chze to žedźenje w naš sbudźicź po Bosy, so je shubjenym žynom rjeknjemy: „Ja chzu postanycź a k žwojemu nanej hicź.“ Jenož w horzocźe chze žo cźlowjeke picź po symnej wodźe; a jenož w nusy, w swonkownej a nutskownej nusy, žedźi žo dusha po njebjeskim troschtowanju s Boha a woła s psalmistu: Mojej duschi chze žo picź po Bosy, po tym žiwym Bosy! Derje twojej duschi, hdyž tajku lacžnosćź ma. Potom je wona też dobrocźiwosćź toho sesnała, kiž tajku lacžnosćź spokoji. Psalmista njeje podarmo žo k Bohu wołał. Jemu je žo trosch dostał, so móže k žwojej duschi rjez: „Schto rudźisch ty žo, moja dusha, a žy tak njepokojna we mni? Cźakaj na Boha; pschetož ja budu žo jemu hischcźe dźakowacź, so wón mi pomha se žwojim wobliczom.“ To chzemy wot tutoho starotestamentiskeho pobožneho wuknycź, we wschej nusy na Boha cźakacź, a we wschěch wichorach na Boha twaricź.

Twań, o moja dusha,
Twań na Boha!
Wěra jemu žłusha,
Pomoz sa wschěch ma.
Budź bjes stracha,
Ranje sesłhadźa,
Po tymje cźe wita
Krażnosćź nalěcźa.
Hdyž wichor duje,
Kschiž nastawa,
Tebje wobarnuje
Móz Knjesowa.

Haj, my kschesćźijenjo dyrbjeli wjele lěpsche a dospolnische dowěrjenje k Bohu měcź, dyžli spěwań nascheho psalma. Tón bě žiwy w cźażu stareho žluba, my žmy dźěcźi noweho žluba. Wón snajesche jenož jakoń s jeho cźežkim hroženjom, my pak evangelij, to wjeżele póżelstwo wo luboscźi Božej, kiž je tak njeskóncžnje wulka, so je žwojeho jenicžkeho narodźeneho Ssyna dał, so bychu wschitzy, kiž do njeho wěrja, shubjeni njebyli, ale wěcžne žiwjenje měli. My nimamy jenož praweho Boha, kiž hrěschnika pokhłosta, ale žmilneho Sbóžnika, kiž je pschischoł, so by pytał a sbóžne sčžinił, schtož shubjene je. My njetrjebamy žo cźwilowacź se žwojej tyschnosćźu, my njetrjebamy žo cźwilowacź se žwojimi staroscźemi, my njetrjebamy žo cźwilowacź s wobskórzbami žwojeho žwědomja. My mamy jeneho, kiž w Sbóžnikowej luboscźi žwojej ruzy wup chestrěwa a woła: „Pójcźe žem ke mni wschitzy, kiž wy sprózni a wobcźeżeni scźe; ja chzu waš wokschewicź!“

Tutón Sbóžnik njetrónuje daloko wot naš w njeskóncžnych njebjeżach, ně, wón je pola naš wschitke dny hacź do skóncženja žwěta. W nim namaka kóždy, kiž do njeho wěri, domisnu žwojeje dusche sažo, kotruž bě shubił. W nim žo lacžnosćź po Bosy, po tym žiwym Bosy, spokoji. Wón praji też k nam laž k tamnej Samaritskej žonje: „Schtóž žo teje wody napije, kotruž ja jemu dacź budu, ta budźe w nim studnja teje wody, kotraž žo do wěcžneho žiwjenja žórli.“ Wschědnje daruje wón nam tajku žiwu wodu, kiž naschu duschu spokoji. Wschědnje žměmy cźerpacź s wěcžneho žórła jeho troschtnych žłowow, kotrež žu wschitke wěrnosćź a žiwjenje. Wschědnje móżemy w modlitwje sjednocźenstwo s nim a njebjeskim Wótzom pytacź a namakacź. A tak husto kaž chzemy, móżemy też najnutskownische sjednocźenje s wěcžnym bójstwom dostacź w žwjatym wotkasanju, hdźež jeho cźełko jěmy a jeho krej pijemy a jeho žlubjenje shonimy: „Schtóž moje cźełko jě a pije moju krej, tón ma wěcžne žiwjenje; a ja budu jeho na poślednim dnju sbudźicź.“

Sbóžny a sbožowny kóždy, kiž tuto žórło toho žiwjenja ma. Tón njetrjeba pschetradacź w horzocźe nusy a tyschnosćze. Tón podarmo k Bohu njesdychuje. Tón ma kruty sałožk, na kotryž móże žwoje žiwjenje we wschich wichorach sałożicź. Tón móże pschezo a wschudźom k žwojej duschi rjez:

Twań, o moja dusha,
Twań na Boha!
Wěra jemu žłusha,
Pomoz sa wschěch ma.
Sswět roswalcźe,
S nami Wjeršchny je;
Wjetscha dyžli Bóh Knjes
Nusa njebudźe.
O wěcžna žwěra,
Schkit we nusy,
Pomhaj, hdźež je wěra,
Ty žwěrny žy.

Ssyw na cźełko, žyw na ducha.

Hłóš: Schtóž Bohu Wjeršchnemu žo.

Cźaž hnady je nam tudy daty
Wot Boha Knjesa do ruki;
Tón běži wotžal, kaž był hnaty,
Kak bórsy a wón cźeknje cźi!
Tuž stańmy dźenža s hrěchow cźmy,
Cźaž hnady žwěru wukupmy!

Schtóž tu na žwoje cźełko žyje,
Tón budźe też wot cźełka žnjecź.
Pschez' hłubje wón žo sa tym ryje,
Psched cźimž wón budźe wěcžnje žrjecź.
To, schtož žej schtó wot cźełka žnje,
Je žmjercź a wěcžne skaženje. —

Na ducha žycź my w žwěcźe chzemy.
A k wěcžnosćźi žo hotowacź.
Wschak k njej też pschezo bliže dźemy.
Kak dołho hischcźe budźe tracź,
So k wotewdźenju sraki žmy
A tam psched Knjesa stupimy?

Schtóž na žwěcźe na ducha žyje,
Tón budźe też wot ducha žnjecź!
Psched skaženjom žo tajki kryje,
Wón njetrjeba psched žmjercźu žrjecź;
Wschak to, schtož žo wot ducha žnje,
Je wěcžne, sbóžne žiwjenje!

Dźe pisches Khrysta pucź k wjeżełosćźi,
Sso tola žyje we žylsach. —
Tu proschenych je wjele hoscźi,
Kaž je to waschnje pschi kważach.
Tuž s cźażom dobre rosžywacź
Tu chzemy, Bóh chzył sbožo dacź!

O Božo daj, so mudri byli, —
K tom' chzył nam Swojoh' ducha dacź, —
A žymjo dobre w žwěcźe žyli, —
Chzył Ty nasch wuženy žohnowacź
A jón psched cźertom schkitowacź,
So njemohł njerjad rosžywacź!

J. W.

Schtoż swjeżela.

Pod tutym napißmom mohli my kóždu njedźelu tu něschto stajicź. Hacźrunjeź żo skorži, so je srudźazeho doscź w naschim cźażu, je tu tola też swjeżelazeho. A to njeżmě żo samjelcźecź. Dźenża tu tole s Barlina, s hobrskeho města, w kotrymž wjeżnjenjo husto doscź nicżo wożebje swjeżelazeho na polu nabożneho żiwjenja njepytaja — niz najpożlesy husto doscź w tym měnjenju, so je to na wży wscho w dobrym a wjele lěpje hacź tam w Barlinje. — Je tuto měnjenje wusprawnjene? —

Potajkim tam w Barlinje, a to w Steglizach, je wożada a zyrkej Sswj. Marka. Tuta wuhotuje wschědnje rańsche nutrnosćże w żwojim Bożim domje. Mużojo s wożady maja pschi tym żo wotměnjejo krótku rěcź abo cźitaja něschto pschihódne. Wożadni żo k tutej rańschej nutrnosćźi ½8 hodźin shromadźuja, prjedy hacź do żwojeho dźěła du. Woni chzedźa żo, dźeń, dźěło a zyły dźeń stajicź pod Boże żłowo a Boże żohnowanje. Pschikhadźeja tam żónske se żwojim koschemi a toschemi, chzedźa żebi potom hnydom, schtoż je nusne, nakupicź; pschikhadźeja tam muższy; potom jim njeda powołanje a dźěło wjazy zyły dźeń żaneje khwile sa tajke rospominanje.

So żu tute rańsche nutrnosćże něschto, schtoż żebi wożadni pscheja, sa to je dopokas to, so żo jich pschezo wjaz a wjaz na nich wobdźěla.

Diakonija.

Kaiserswerthski 100lětny jubilej je nimo. Něhdże 10 000 hosczi s tukraja a s wukraja bě żo tam sejchło, żobużwjeczicź tutón żadny żwjedźeń. Němska wyschnosćź wupraji tam żwoje sbożopschecźa. Wyschnosćźiny president Schmidt je wupraji a rosłoži pschi tym: Evangelska diakonija je żo sćźiniła w Němskej dźěl ludoweho żiwjenja, kotryż njeje wjazy wot njeho dźělicź; też njemóżesch żebi wótzny kraj bjes njeje myślicź. W mjenje wyschnosćże dźakowasche żo wón diakoniji wożebje sa to, so je wona se żwojim skutkowanjom we wukraju po zyłym żwěcże s pionérom była sa Němsku. Jako sastupjeŕ wójska rěcżeschc wyschschi stabowy lěkaŕ dr. Becker. Wón wusběhny njesapomnjenu ważnu żłużbu, s kotrejż je Kaiserswerthska diakonija żłużiła wójsku a wótznemu krajej we wójnje.

Wjednik a kanzler Adolf Hitler wotmołwi na postrowjazy telegramm se scźěhowazym telegrammom: „Wobdźělnikam pschi wopominanskej żwjatocżnosćźi 100lětneho wobstacża Kaiserswerthskeho wustawa diakonißow dźakuju żo ja sa mi telegrafiszy pschipóßłane postrowy, na kotreż ja se żwojim najlěpschimi pschecźemi sa dalsche wuspěcha połne skutkowanje we żłużbje lubosćże k bližschemu wutrobnje wotmołwjam.

Adolf Hitler.“

Do druheho lětstotka sastupi nětko tutón wulki a tak żohnowany wustaw kschescźijanskeje lubosćże a s nim zyłe hobrske dźěło evangelskeje diakonije. Dźěła budu diakonißy doscź namakacź w pschichodźe, njech też wone jich doscź namakaja w ludu, we wożadach, kotreż żu swólniwe a khmane, żobu sastupicź do tutoho dźěła. Jako běchmy njedawno w Drježdźanach w macźernym domje diakonißow, prajachu nam: „Dźěła wjele, mało dźěłaczerkow! Starajcże żo żobu sa to, so żotry dostanjemy!“

Tuto namołwjenje damy też s tutym do luda.

Zyrkej a stat.

W Moskwje seńdźe żo 7. novembra hłowna rada bjesbóżnych. Do tutoho seńdźenja wocżakuja tam wotpóßłanzow se wschelakich ludow. Tucźi pschińdu żebi po nowe namołwjenja a pokiwy sa bjesbóżnu propagandu pschecźiwo nabożinje a wěrje. — Do Ruskeje chzedźa też se Schpanjskeje dowjescź 3000 żyrotow padnjenych schpanjskich „bjesbóżnych“. Jich wukubłanje w Ruskej budźe bjesbóżne. — W Ruskej żu też pschi tym, sestajecź nowe saßady sa wojowanje pschecźiwo nabożinje w jenotliwych krajach. Tute budu do 12 rěcżow pschełożene. — Schto wscho tola Rusła sa Schpanisku njecżini! Wona wuda póstowe znamki, kotreż budźe sa dwójnu palcźisnu pschedawacź. Dobytk budźe sa Schpanisku, t. r. sa wojowanje bolschewisma w Schpanjskej.

Se Sserbow a s dalska.

W Hodźiju żwjecża nasche żerbske wożady pschichodnu njedźelu, 18. oktobra, żwój mißijonski żwjedźeń, s nim żobużwjecżo 100lětny jubilej Lipscźanskeho swonkowneho mißijonstwa. W 2 hodź. sapocżnje żo żerbska żwjedźeńska Boża żłużba; prědowacź budźe redaktor tutoho kopjena; ½4 hodź. pschisamknje żo němska żwjedźeńska Boża żłużba, w kotrejż k. superintendent Berg-Budyski prěduje. Hacź runjeź je nětkle w poßlednim cźażu wjele żwjedźenjow, też mißijonskich, wocżakuje Hodźijska wożada, a s njej żerbske mißijonske towarstwo, tola, so s wożadu pschecźeljo Knjesoweho mißijonstwa żwjedźeń żobu żwjecża w tutym żławnym najstarschim wjeżnym Bożim domje nascheje Łużizy.

S **Bukez.** Njedźelu 18. oktobra Lubijske pobocżne Gustav Adolfske towarstwo pola naż żwój lětny żwjedźeń żwjecźi, a to se żerbskim kemschenjom w 2 hodźinach a s němskim kemschenjom w 4 hodźinach. Sserbske prědowanje je knjes farar Bójz s Budestez, němske knjes farar Sohn s Wulkeho Hennersdorfa pscheczelnje pschilubił. Po němskim kemschenju je shromadźizna na wożadnej sali, na kotrejż knjes młodź. wothladaŕ Thümmler s Lubija wo wulkim seńdźenju Gustav Adolfskeho towarstwa w Kasselu porěcźi. Wschitzy pschecźeljo nadobneho dźěła Gustav Adolfskeho towarstwa żo na tutón żwjedźeń lubje pscheproschuja.

Evangelium a olympiada. Pod tutym napißmom je wuschła knižła s krótkimi nastawkami a s wulkimi wobrasami,, kotraż je wulzy sajimaza a rosjażnjaza. Wona nam se żłowom a wobrasom rosprawja wo tym, kak żo w Barlinje setkaschtej evangelij a olympiada, kak żo pschi olympiadże setkachu a skhadźowachu kschescźijenjo se wschěch kónczin semje. Běchu tola mjes sportarjemi, kotsiż żo tam s wjazy hacź 50 ludow shromadźichu, sta młodych ludźi, kotsiż żłuscheja do swjaskow kschescźijanskeje młodźiny, njech też żu hewak se wschelakich rażow. Kschescźijanske towarstwo młodych mużskich Němskeje, kotreż je żobu w po zyłym żwěcże rospschestrjenym swjasku kschescźijanskich młodych mużskich, bě cżestnu żłużbu na żo wsało, wschitkim tutym towarscham we wěrje żłużicź. A evangelska zyrkej Němskeje bě żo s wożebitym wubjerkom wo to postarała, so by wscho pschihotowane było sa setkanja a sa sesnacże, sa shromadne shromadźizny a Boże żłużby. Tak widźimy w knihach na psch. wobrazy wo żwjedźeńskej Bożej żłużbje w Barlinskim domje a duzy kemschi tsjoch hłownych sastupjerjow němskeho sporta; widźimy dale na psch. japanskich pluwarjow, a tucźi běchu jedyn każ druhi w towarstwje kschescźijanskich młodych mużskich żwojeje domizny. Widźimy tam hobrsku żwjatocżnu shromadźizny na sportskim polu we wulkim dźiwadle, w kotrejż evangelski pólny biskop D. Dohrmann rěcźi. — Sawěscże, tute knihi pokaża a praja wjele je kschescźijanskeho żiwjenja zyłeho żwěta a wo tym, kak żo pschi olympiadże w Barlinje też skhadźowachu kschescźijenjo zyłeho żwěta a kak żo mjes nimi a mjes nimi a kschescźijanami Němskeje tworjachu nowe swjaski.

Njeboj ßo!

Budź jenoż myßle dobreje,
A njedwěluj, o dušcha,
Hdyż kšchiż a cźežke staroscźe
Każ hrošny kur cźe dušcha!
Ach, Bohu dowěř ßo!
Twař jenoż na njeho!
Wón tola je, kiž samóże
Cźe wumóz je wšchej' štyšknoscźe!

Haj, ja to ßym, twój Wumožnik,
Kiž bliško je pšchi tebi,
W šlych wichorach twój pomoznik,
Hdyż njewěšch rady ßebi!
Tak Jesuß troschtuje
Naß, hdyż we modlitwje
My k njemu polni dowěry
Se ßwojim horjom pšchińdźemy.

Haj, njeboj ßo! Tak rěczi k nam
Każ macźeř k dźěšczu w štrasche,
Wón, kiž bě cźlowjek runy nam,
Też šnaje běby nasche.
Tuž njebojmy ßo ždyn,
Wschak Jesuß, Boži Ssyn,
Tam, hdźež też njemóżne ßo sda,
Nam mozy k pschewinjenju da!

Haj, Jesuß je — ßo njebojmy —,
Kiž wutorhnje naß šlemu,
Hdyż w ßmjertnym štysku š hłubiny
My wolamy ßo k njemu!
Tak jenoż Jesußej,
Kiž je pšches ßwoju krej
Mje wujednał, ßo porucźu
We žiwjenju a wumrěcźu! H. B.

Goßnerowe mißijonstwo.

Lipšcźanske mißijonstwo ßwjecźeše lětßa ßwój 100lětny jubilej a tohorunja Połnóżnoněmske mißijonstwo a Rheinske a Bethelske a Neudettelsauske mißijonstwo. Jim ßo nětko pschisamknje dalschi jubilar: Goßnerowe mißijonstwo.

Tuto je ša cźaß ßwojeho wobstacźa wupóßłako 289 mißijonarow; mißijonske ßotry a mandźelske mißijonarow njejßu do tuteje liczby liczene. S tutych wucźeže najwjazy, mjenujzy 176 do Indiskeje; 43 dźěchu do Połnózneje Ameriki a do Kanady, 23 do Awstraliskeje, 21 do Nižokrajneje Indiskeje, 8 do Kameruna, 5 do Neuseelanda a 5 do Neuginea, 2 do Južneje Afriki a 2 na Tubuaiske kupy a 2 do Guatemala; Mauritius a Samoa dostaschtej po jenym š tutych mißijonarow. Hłowne polo tutoho mißijonskeho dźěła bu bóle a bóle Indiska.

Też hanjerjo móża ßo wobrocźicź.

Njewěra njeje dub, kotryż ßo njeby porucbacź mohł. We D. běše muž, kotremuž bychu kemscherjo š pucźa schli, so njetrjebali jeho hanjenja a wußměchowanja ßłyschecź. To trajesche dołhe lěta. Jedyn dźeń ßo powědasche, so je hanjeř do njesboża pschischoł a so dyrbja jemu najskerje prawu ruku wotewsacź. A tak ßo też sta. Jako wón nětko tak š jenej ruku po wßy khodźesche, njeby nikoho wjazy hanił, a dołho njetrajesche, so wón też ßobu kemschi khodźesche. Haj, pschi nusy, kotraż po wójnje na zyrkej pschińdźe, bu tutón muž najßwěrnischi dowěrnik, kotryż sa nabożinu w schuli w starschiskim towarstwje ßobu wustupowasche a ßo hanjerjow a njepschecźelow njebojesche, kotrychž bě nětko wjazy hacž prjedy! Hdyż potom dołho na khorołożu leżesche, je ßo jeho wěra wopokasała, so je sprawna. A dokelž w Božim domje njebě hischcźe rjany nowy woltař, kotryż bě ßo postajił, widźecź mohł, bě jeho žadoscź, ßo wot wnukow na wosyczku do zyrkwje dowjescź dacź a Boži dom w nowej rjanoscźi wobhladacź.

Franzowski Bohahanjeř Lavredau je ßo też zyle hinak dopomnił. We wójnje je pißał: „Boha wopuschczicź rěka shubjeny bycź. Lavedrau dyrbi ßwojim pschecźelam prajicź, so wón njemóże bjes Boha wumrěcź. Hela mje njetraschi, ale myßl, so Bóh je a so ßym daloko wot njeho. Wyßoko njech moja wutroba juška, so ßym ßměł cźaß docźakacź, w kotrymž prajach: ja wěrju, ja wěrju, ja wěrju do Boha."

Tuž ßo njehněwaj pšches měrú na hanjerja. Bóh móże jeho wobrocźicź, by runjeż hakle na ßmjertnym kožu bało.

Bibliski pucźnik.

18. njedźela po ßwj. Trojizy, 11. oktobra: Ja, tón Knjes, twój Bóh, ßym ßurowy Bóh, kiž na tych, kotsiž mje hidźa, starschich hrěchi domapytam na jich dźěcźoch hacž do tsecźeho a do schtwórtheo stawa; tym pak, kiž mje lubuja a moje kasnje dźerża, cźinju ja dobrotu hacž do tyßaz stawow. 2. Mójs. 20, 5—6. — Ja wo to proschu we wěrje, ja sa tym honju w pokucźe, so byk pšches Khryšta sbóżnży. K. 310, 8. — Ef. 4, 24. — Psalm 42, 2—6.

Póndźela, 12. oktobra: Ty dyrbisch ßwojeho nana a ßwoju macźeř cźesczicź. 2. Mójs. 20, 12. — K. 652. — Psalm 123. 124. — Jes. 42, 1—12.

Wutora, 13. oktobra: Moje dźěcźo, poßkuchaj wucźbje twojeho nana, a njewopuschcź pschikasń twojeje macźerje. Pschisk. Salom. 1, 8. — K. 633, 8. — Jana 2, 12—25. — Jes. 43, 1—11.

Ssrjeda, 14. oktobra: Ty dyrbisch mój wotrocźk bycź; pschetož a cźe wuswolu a njesacźißnu cźe. Jes. 41, 9. — K. 392, 3. — Jana 3, 1—21. — Jes. 43, 12—25.

Schtwórk, 15. oktobra: Bóh nochze žiwjenje precź wsacź; ale rospomni ßo, so by tón sastorcźeny też wot njeho sastorcźeny njebył. 2. Sam. 14, 14. — K. 298, 1. — Jana 3, 22—36. — Jes. 44, 1—8. 21. 22.

Pjatk, 16. oktobra: Wucź naß wopomnicź, so my wumrěcź dyrbimy, so bychmy mudri byli. Psalm 90, 12. — K. 760, 1. — Jana 4, 1—15. — Jes. 44, 23—45, 7.

Ssobota, 17. oktobra: Posběhń ßo, Bożo, na njebjeßa, a ßwoju cźesc̀ na wschu semju. Psalm 57, 6. — Jana 4, 16—29. Psalm 32, 1—7. — Jedyn je š kralom, njech wschitko tu leži, jedyn je žiwy, njech wschitko też mrje. Jesuß, Knjes ßylny, do wěcźnoscźe knježi: wón sa naß cźerpił a k Wótzej schoł je. Wschitko njech cźěka a hinje a pada, jeno so Boża nam wostanje hnada. K. 334, 1.

Listowanje. Sa 19. po Tr.: W. we W. — Sa 20. po Tr.: R. we W.

Nakładowane a wudawane po poručnoscźi krajnozyrkwinskeje nowinarnje a dowěscźernje w Drježdźanach wot Hłownoje ßerbskeje prědarskeje konferenzy. — Samokwity redaktor farar Wyrgacź w Roßacźizach (Rostitz über Löbau). Cźischcź „Serbske Nowiny" w Budyschinje. — Wukhadźa kóžde ßobotu a płacźi schtwórcźlětnje 108 pjenježkow D. A III. 1100.

Čžišło 42

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Živnosć je,
Živa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 18. oktobra 1936 | Bautzen

19. njedźela po ßwjatej Trojizy.

Ev. Jana 8, 31—36.

W sćenju na dźenßnischu njedźelu je rěcź wo jichtnym, kotrehoż je potom Jesuß wuhojił. Hdyż bliże hladamy, pósnajemy, so je to też tam Jesußej wo wjazy cźinicź było; jemu dźe to pschezo wo duschu, a tehodla je też jeho prěnje ßłowo, kotreż wón k jichtnemu praji: „Dowěr ßo, ßyno, twoje hrěchi ßu tebi wodate.“ Wono je wschak tak, so my wschudźom w Jesußowym prědowanju a w jeho skutkowanju ßłyschimy a cźujemy, so je Jesuß pschischoł, pytacź to, schtoż je shubjene, a sbóžne cźinicź. Wo tym rěcźi Jesuß też w naschim dźenßnischim ßłowje.

Schtóż je ras pschischoł k morju, tón je tam móhł ßo pscheßwědcźicź wo wěrnosći teho, schtoż je w schuli wukmył, so ßo pschi morju wotměnjeja w běhu wěstych cźaßow spad a skhad mórskeje wody. Hdyż je cźaß spada, dha leźi dnjo morja daloko bjes wody. Tutón cźaß, kiž traje kóždy ras 6 hodźiny, wužiwaja wobydlerjo tamnych stron, a woni dźeja tam won a pytaja sa rybami a rakami, kiž ßu we łužach wróczo wostałe, abo też, so dźeja na bliske łupy, kotreż ßu pschi skhadźe saßo wot wody wobdate. Ale jenoż tón ßmě ßebi tam won sweričź, kiž wě, hdźe je tam wonkach twjerdy wěsty grunt. Wschudźom je wschak tam wonkach wobdaty wot stracha. Schtóż je ßo tam wot praweho pucźa shubił, tón cźuje, so jeho noha nima wjazy žaneho grunta; wón stupi k prawizy, wón stupi k lěwizy, wschudźom to ßamßne, a cźim bóle so ßo prózuje, cźim mucźnischi budźe. A skóncźnje budźe tajki cźłowjek wopor ßmjercźe. — Jow mamy wobras hrěcha, wot kotrehoż ßmy wschitzy wobdaczi. Ta prěnja krocźel dele wot praweho pucźa je ta rosßudźaza krocźel. Ssmy jenoż ras wopuschcźili tutón prawy pucź, dha budźe nam potom cźežko, kak bychmy ßo saßo na njón wróczo namakali. Njeje drje lóhko žana druha móz, kotraž wě naß se ßwojimi rjecźasami tak swjasacź a dźerżecź, kaž runje móz hrěcha, a wono ßmě ßo s połnym prawom rěcźecź wo wotroczkowstwje, w kotrymž ßmy, hdyż ßmy ßo hrěchej podali.

Wo tym rěcźi nětk Jesuß w naschim ßłowje, a hdyż wón praji: Kóždy, kiž hrěch wobeńdźe, tón je teho hrěcha wotroczk, dha wón też hnydom pschistaji: Wotroczk pak njewostanje wěcźnje w domje. To wschak też njemóże hinak bycź. Tón ßwjaty Bóh njemóże sjenocźeństwo měcź s tym njeßwjatym, a to cźini jeho ßwjatosćź, so dyrbi teho hrěschnika sacźißnycź. To je hórka wěrnosćź sa naß, a někotry ju njecha ßłyschecź: ale wěrnosćź to tola wostanje.

A jow steji nětk tón, kotrehoż sćele ta lubosćź teho Wótza, kiž nima spodobanje na ßmjercźi hrěschnika, tu steji Jesuß, kiž chze hrěschnika wjeßeleho cźinicź se ßwojej powěsću: Je-li so waß tehodla Ssyn wußwobodźi, dha sćze prawje ßwobodni. Dwoje je, schtoż wón mjes nami skutkuje. To prěnje je, so chze wón pokutnemu hrěschnikej pschinjesćź wodacźe jeho hrěchow, a chze jemu saßo pucź pschihotowacź k wutrobje njebjeskeho Wótza. To je to jene, a to chze ßo nam drje to lóže sdacź. Ale runje tu, hdźež dźe wo wěcźnu sbóžnosćź, chzemy ßo wscheje lohkomyßlnosćze hladacź. Pschetoż s tym tola njeje cźinjene, so prajimy: A wodaj nam nasche winy. S tym pak budźemy pokasani hižom na to druhe, schtoż tu Jesuß praji w prěnjej schtuczzy: Budźecźe wostacź pschi mojej rěcźi, dha sćze moji prawi wucźomnizy, — a to je to ßamßne, schtoż prajimy w spowjedźi, hdyż proßymy, so by nam Bóh chcył k naschemu polěpschowanju ßwojeho Ducha móz spožcźicź.

Pschi Jesußowej rěcźi wostacź, to rěka, so mamy ßo se wschej mozu podacź do wschědneho wojowanja pschecźiwo hrěchej. A jow cźinimy my wschitzy pschezo saßo to ßamßne srudne nashonjenje, kak ßłabi ßmy pschecźiwo spytowanju, pschе-

cźiwo żadoscźam, kotreż wschědnje k nam pschistupja se strony żwěta a jeho fěrschty, to je cźerta. Jow pak żměmy też prajicź, hdyż je też nascha żłaboscź wulka, dha tola mohło hinak stacź ſ nami. Kak mohło hewak żwjate pišmo prajicź: To je ta luboscź k Bohu, so my jeho kasnje dźerźimy, a jeho kasnje njejšu cźežke, a sašo na druhim měscźe: Ja wschitko mózu psches teho, kiž mje poššylni, to je psches Khrystuża. My tu cźinimy husto tón wulki smylk, so měnimy, so mózemy żo w tutym wojowanju na żwoju móz spuschcźecź, a hižom w tym leži pschicźina nascheho podleženja. Wojowanje pschecźiwo hrěchej je tak cźežke, so njebudźemy jo dobycźeršzy wobstacź, hdyż nimamy sa pomoznika teho, kiž je móznischi, hacź hrěch, a to je Jesuż.

Ssym żej teho wěsty, so by něktore sle żłowo żo njerěcźało, a so by něktory njeskutk żo njecźinił, hdy bychmy żo pschi wschěm najprjedy prascheli, schto by Jesuż k temu prajił. Jeho zyle prózowanje dźe wschak na to, so bychmy jemu na jeho kłapanje wotewrili a jemu dowolili, so by w naż skutkował a nam radźił a naż poššylnił. To je jeho wješele, hdyż pokutny hrěschnik pola njeho pyta wodacźe; ale jeho najwjetsche wješele budźe to, so żo da wot njeho wużwobodźicź żłaby cźłowjek, kiž chze won ſ wotrocźkowstwa hrěcha. Wo to dźe, so budźemy w Khrystużu, so bychmy nowe stworjenje byli. A jow steji nětk Khrystuż, a wón żo tebi poskicźuje se wschej żwojej mozu; sapschimń jeho, a ty budźesch shonicź tu wosbožazu wěstoscź: Je-li so waż tehodla Ssyn wożwobodźi, dha scźe prawje żwobodni! Hamjeń.

Bóh wichor, wětry wodźi a wschitke mróczele!

Wěmy my to wschitzy nětkle w tutej nasymje, kotraż chze tak sahe hižo bycź syma? Abo: hdyż wěmy, myżlimy my na to nětkle a rospominamy żebi tole a rosmyżlujemy żebi, schto to po prawom rěka a na żebi ma? Abo duży wscho staranje a rěcźenje a pišanje wo tutej tak symnej nasymje wscho tajke rospominanje? Ssu nam też njebjeża samróczene, hdyż żo njebjo samróczi se żněhowymi mróczelemi? To rěka: Sabudźemy my, pschi kajkej nasymje, so kschescźijenjo żmy, so wěmy, so żebi wěscźi żmy: Bóh, mój Bóh a psches Jesom Khryſta też mój Wótcźez, knježi na njebju a na semi? Abo ſ krótkim żłowom: Njedożaha nascha kschescźijanska wěra dale?

Bóh wichor, wětry wodźi a wschitke mróczele! Sbožowny tón cźłowjek, kiž to wě a wusnaje, — a wusnaje ſ zyłym sadźerženjom żwojeho erta a dozyła ſ zyłym żwojim sadźerženjom! Ssy ty tajki sbožowny? Derje tebi, hdyż ży! Derje to potom też tym, kiž ſ tobu tu żobu duzy żu.

Derje to tebi! Pschetož hdy by to jenoż tuta symna, samróczena nasyma była, kiž nam telko stracha nacźini na polach a w sahrodach, tam wonkach! Straschnischa je ta syma, kotraż dże żo lehnycź, haj kotraż żo lěha na duchowne, na nabożne pola cźłowjestwa, a straschnische te mróczele, kotreż sacźahnu te njebjeża, do kotrychż nuts hladacź a wołacź naż wucźesche Jesuż Khryſt, prajizy: „Tehodla żo wy tak modlcźe: „Wótcźe nasch, kiž ży w njebjeżach.“ S nimi hrosy pak nětkle nam mha liwkoscźe, nabożneje liwkoscźe, kotraż żo na naż wala, a mróczele bjesbóżnoscźe, kommunižma, bolschewisma. So by ty tón był, kotryż k njebjeżam posběhnje żwojej stuknjenej, modleńskej ruzy a rostorhnje tute mróczele a żebi wudobydźe rum, psches kotryż wón widźi njebjeża a we tutych njebjeżach teho, kiž wichor wětry wodźi a wschitke mróczele! Ty by był to, hakle to, schtoż bycź dyrbiſch, dołhoż chzeſch mjeno kschescźijan po prawym měcź! To je po prawom poražaze; ale hinak njeje. Hinak njeje, byrnjeż tu było wjazy njespokojnoscźe, skorżenja, morkotanja. S tutym dokumentěruja, wobżwědcża, so tu něschto po prawom njeje. Schto? Haj ſ tym dyrbi kóżdy, dyrbiſch też ty żam do cźista pschińcź. A to bórsy! Pschetož tych mróczelow je telko a tak cźěmnych, so dospołne sacźěmnjenje hrosy. A schto potom? Běda, hdyż tak daloko ſ cźłowjekom, so njemóże wjazy spěwacź a wusnawacź a żo troschtowacź a żo radowacź: „Wjetscha dyżli Bóh Knjes nusa njebudźe!“ Běda, běda, hdyż se żwojim ertom spěwa ſrudny kěrluſch, hdyż se żwojim sadźerženjom wusnawa: wjetscha dyżli Bóh Knjes nusa tola je! A to cźini tón, kiž morkoze a dźěła, kiž skorži a dźěła, kiž mudruje a dźěła a njecźini to, schtož stare dobre waschnje niz jeno, ně, schtož kschescźijanske, ryſy kschescźijanske je, mjenujzy: spěwaj a dźěłaj.

Tych polow tam wonkach dla je nusne, jara nusne, a tych polow teje nabożiny a wěry dla je nusne, żmjercź nusne, so to spěwaſch a dźěłaſch, so wschitzy hromadźe spěwamy a dźěławy, so poruczimy Bohu żwěru żwój pucź a ſrudobu, żwoje dźěło, żwoje hona, żamych żo, so wopomnimy ſ prawej wěru — haj ſ prawej wěru: Bóh, tón jenicźki wěrny, wulki, wěcźny Bóh knježi na njebju a so wón, wón a nichtó druhi a nicźo druhe wichor, wětry wodźi a wschitke mróczele a niz pschibóh „pschipad“ a niz pschibóh „wschitko żamo wot żo“ a niz cźłowjek, a so tutón Bóh a Knjes tón pucź sjewicź wě, po kotrymż żo khodźi — po kotrymż żo khodźi, był-li też cźaż cźěmniſchi a pucź a běh hubjeńſchi. A wón jón wě sjewicź tym żwojim. Tu masch! Ssy ty mjes tutymi? Ssy ty jeho? *Ssy ty jeho?*

Tuto żłowo steji a żo njehnuje. Kajki stejiſch ty pſched nim, pſched tutym żłowom, to rěka pak: Kajki stejiſch ty pſched Bohom? A niz jeno ty! Ně, kajzy stejimy my pſched Bohom? W tutym leži rosżudźenje wo wschěm, wo tym cźežkim wschelakim, schtož tu, wo pomozy, wo wumoženju, wješeleniu, wo pucźu a wo wotyknjenym kónzu! Wěmy my to? A hdyż wěmy, cźehodla żo njerosżudźimy? A hdyż prajimy, so żo rosżudźichmy, cźehodla to potom pschezo hischcźe po cźłowjesku budźemy psches tutu nasymu niz jeno, ale dozyła psches cźaż?

Kak dołho dyrbi to hischcźe tak bycź?

Wono mohło lohzy pschepośdźe bycź!

W Franzowskej bě revoluzija. W kapali němskeho pósłanstwa bě prědar prědował wo pſ. 37, 5 a bě dał spěwacź tutón krażny kěrluſch. Po Bożej żłużbje pschińdźe k njemu ſ zyrkwje do drastoweje komory żmjercź błędy mużski a rjekny hłuboko hnuty: „Wy scźe mi żiwjenje wukhował!“

Wupowjeda duchownemu, so je runje na tym był, żebi żiwjenje wsacź, so je pschekupz, kiž je wscho shubił, kiž pak ma żwójbu, kotraż bjes khlěba hłódna płaka. Duzy k rězy Seine bě wużłyschał synki kěrluscha a bě dyrbjał do Bożeho doma sastupicź. Prědowanje bě jemu snowa wolu a móz dało a seżywiło, hischcźe ras sapocźecź.

Farař pschedstaji, żam hłuboko hnuty, wbohemu hischcźe ras wulki hrěch, kotryż bě chzył cźinicź, potom pak jemu pomhasche we bratrowskej luboscźi. Dosta městno w pschekupstwje, kotrehoż wunoschk jemu smóżni, żonu a dźěcźi seżiwicź.

Njetrjebamy drje hakle prajicź, so bě wón żwěrny modleř a kemschikhodźeř. Abo żnadź dyrbimy żamo tole wożebje prajicź, dokelž żo tak husto żamo wot żo njerosumi?

Bóh, kiž wichor, wětry wodźi, pucź, po kotrymż żo khodźi, wschěm żwojim sjewicź wě.

Na farje w . . .

Schtyri dny tam pschebywach, zyle zusy hóscź, witana, pěstowana kaž zwójbny lubuschk wot lubeju starscheju. Kajki złódki měr tam knježi njedźelu popołdnju. Tam zo zerbšzy rěczi, zerbšzy myšli, zerbšzy modli! Pilnjej ruzy dźěłatej tam wschědny dźeń wot ranja hacź do wjeczora, so bě to lóscht, zobu tu a tam popomhacź, kaž kruschwy a jabłuczka schczipacź. To bě krazny lóscht, po rěblu wyzoko na wjerschk. Najradscho bych cźaz žiwjenja tajki Bożi dar schczipała. Ssobotu wjeczor pak sta zo mi něschto zyle wozebiteho: Ja pomhach we zyrkwi s cźornym pschikrynty Bożi woltař s wjezełej barbu pschikrycź a s kwětkami pyschicź. Na klětku zama dóńdźech a dach jej wjezełe pschikrycźe. Dźiwne mějach sacźuce; tajke dźěło hischcźe njeběch dokonjała a jo drje njesapomnju.

Njeběch zama s hoscźom pola lubeje fararjez zwójby. Jedyn hóscź pschińdźe a druhi wotkhadźesche, so mi praschenje do myzliczki pschińdźe: Kelko hoscźi tutón proh hižo pschekroczi? Kelko lubosćźe fararjez zwójba hižo wuda? To pschemyzlicź njesamoch, myzliczka bě mi k tomu pschekrótka. Njesamoch dale niczo, hacź k Wjerschnemu poprozycź: Saplacź jim to tyzaz krócź, dźěcźom a dźěcźidźěcźom hacź do wěcznoscźe. Hamjeń.

Hdźež złódki měr we domje zobu bydli
A zwójbnych wschitkich spokojnoscź tam krónuje,
Nan se zwojimi lubymi zo zerbšzy modli,
Tam ja rad pschebywach, tam rjenje bě!
Hospodař tam farař shromadźuje
Wschěch rano, wjeczor zwojich lubych k nutrnoscźi,
Hoscźa njewidźanoh' k blidu zobu pscheproschuje;
Tam maja pschezo zo we pokoju w luboscźi.
A farařka, macź luba, hosposa tak khmana,
Wschě zuse dźěcźi pschipódla też lubuje. —
Shubiło bě dźěcźo małe, wbohe nana,
Dark skicźeny, kak rad jón rucźka mała pschimasche!
Kak woživi tu zyły dom a statok,
Hdyž žony wozadne zo skhadźuja!
A hdyž je swonik wjeczorny swón zwjatok,
Holzy młody w cźrjódłach pschikhadźeja.
Jazne spěwy klincźa, wjezełe traje,
Doniž na dompucź wschěch farař njedopomina.
Wón młodźinu wschu zwoju derje snaje
A zamo narodniny młodych njesapomni.
Dwě dźowzy starschimaj tam pomhatej
Mjes młodźinu a w domje, wozadźe
Kaž to bycź hinak njemóže we zwójbje khscheścźanskej.
Bóh wobradź jimaj žiwjenje pschez' žohn'wane. —
Na trawzy selenej zo wowzki pazu rjane,
Proschne pczołli to w kwětkach slětuja,
A kurki běle pilnje dypaju zej něschto khmane.
Schtomy s płodom bohatym zo shibuja. —
Tam pschebywaja rad, tam běsche rjenje!
Tam zo też złónczko wjeczor rjeńscho khowasche!
Bjes hoscźi farski dom drje njeje ženje
Njech padnje na njón njebjeske wscho žohnowanje. L.

Wo njedźelu!

Njedźelu njekasnjch zebi a druhim jenož s dźěłom, wo njedźelski měr a njedźelske žohnowanje njepschińdźesch to jenož dźěłajo. Tak też cźrjódła hólzow s dźěłom njekazesche njedźelu, ale s lózkim — hdyž njechasch wótrischeho wuraza trjebacź — žiwjenjom. Tak dźěsche to zyłu khwilu. Tu shraba zo jedyn s nich a wsda zo tajkeho žiwjenja, zo wotrjeknywschi zwojim dotalnym towarscham. Tuto pschewinjenje zameho niwosta bjes žohnowanja. Wón bu nahladny muž a zudnik. A jako zudnik mějesche wón posdźischo zwojich towarschow zudźicź. Jedyn po druhim pschińdźe psched njeho a bu sazudźeny. A skónczinje mějesche jeneho s nich zamo k zmjercźi sazudźicź. „Nětk dźe wo poslednjeho!" schepny zebi zudnik a bě hluboko hnuty a dźakowny, so bě zo, prjedy hacź bě pscheposdźe, na prawy pucź namakał.

Stare němske zlowo praji:

„Vorbei an Kirch' und Schulhaus
Jst der kürzeste Weg ins Zuchthaus."

Sserbske pschizzkowa praja podobneho:

„Schtóž njedźelu sanjecha, poslesy do zwini trjechi."
„Schtož wottorhnjesch Bohu, shrabnje cźi cźert."
„Schtóž Bohu njedźelu bjerje, pokradnje zamžnu zebi."

Mjes bjesbóžnymi.

Muzski, kiž bě roszudźeny sa Khrystuža, pschińdźe do rosmołwy s mužemi, kotsiž zebi něschto na to wjedźachu, so zu „atheistojo", t. r. tajzy, kiž Boha přeja. Wón jim pschiwoła: Moji knježa! Snaju jenož tsi družiny bohaprějerjow: 1. tajkich, kiž wscho dokładnje rosmyzluja; 2. tajkich, kiž jenož dale powjedaja, schtož drusy praja; 3. tajkich, kiž zu njerodnje žiwi. Do kotrych liczicźe zo nětk Wy?"

Wotmołwy njedosta žaneje. „Tuž tak zebi dowolam," rjekny wón a woteńdźe.

Zyrkej a stat.

Symska pomoz. Stat je swołał zyły lud do symskeje pomozy. A niz jeno to! Je swołał zyły lud do pomhanja, so by pomhał jedn druhemu, wschitzy jenemu, jedn wschitkim. Kak mohło to hinak bycź, hacź so khscheścźijanska zyrkej je wschěm sa to steji. Je tola wusbytk wěrneho khscheścźijanskeho smyzlenja, tole cźinicź bjes kasanja tehodla, dokelž zo hinak njemóżesch. A cźehodla njemóżesch hinak? Dokelž nasbonich a sacźuch zam pomoz, najwjetschu pomoz, tu pomoz, s kotrejž jedyn je pomhał tebi a pomhał wschitkim: Jesuž Khrystuž.

Pólszy biskopjo zu pastyrski list pschecźiwo bolschewismej a jeho bjesbóžnemu hibanju wosjewili.

Salzburgski biskop wosjewi tohorunja pastyrski list, we kotrymž psched bolschewismom warnuje; mjenuje jón strach zwěta.

Sazakła bjesbóžnoscź zo jewi nětkle w Schpaniskej a we wschěm, schtož nětkle s Ruskeje wukhadźejo Schpaniskej płacźi. Abo njeje to po prawom něschto njewuprajomnje sazakłe, něschto njewuprajomne dozyła, hdyž schtó móże prajicź a změ prajicź a praji s radijom niz jeno schpaniskemu ludej, ně wschemu cźłowjestwu, so je jenož tón jako zobuwojowař a runoprawy pschipósnaty, kotryž je tsjoch cźłowjekow morik? Njeje to sastarske, hdyž tón, kotryž zebi swěri, tole sjawnje wuprajicź, pschistaji, so wón póńdźe zam tak cźinicź, moricź tsjoch cźłowjekow? Kak dołho to hischcźe? Njesacźuwamy my wschitzy wulki pobrach, hobrski njedostatk, kotryž cźłowjestwo, wozebje wschě ludy, kotrez zebi zywilisaziju a kulturu waža, cźežko wobskorzuje, mjenujzy tón, so tute ludy pschihladuja, kak njecźłowjezszy cźłowjekojo zmadž jenož metr wot dźělazeje mjesy cźłowjekow cźwiluja, dracźuja, pala, tsělaja, rubaja? Sdobom pak to dopokas, kak njedozazeho wliwa khscheścźijanska wěra, kotraž wjele je dozpěła, pschezo hischcźe ma na cźłowjekach, kak je diplomatija a politika pschezo

hischcże tak wulka móz, tak dźělaza a kažaza móz. Kak dołho hischcże? žo też tu praschesch. Sdobom pak, hdyž chzesch dozyła wo tym rěčzecź a něschto prajicź, dyrbisch žebi ſ kóždej tajkej powjesczu ſnowa žlubicź, niz jeno wutrobu a ſ ertom prožycź: „Pschińdź k nam twoje kraleſtwo“ ně też ſe žłowom a ſkutkom, ſ zyłej mozu a ſe pschikładom ſa to ſtacź, — njech žy, ſchtóž žy — ſo by Boże kraleſtwo pschikhadźało a dobywało.

S **Moſkwy** žo powě, ſo je žowjetruſka wyſchnoſcź 40 wukrajanow ſajała. Wona jich winuje, ſo žu woni žowjetruſkich ſtacźanow namołwjeli, wopytowacź Boże domy, romſko-katolſkeje zyrkwje kotrež žu ſa wukrajanow wotewrjene. Ssowjetruſka wyſchnoſcź praji, ſo je to něschto ſa Ssowjetruſku a jeje wobſtacże jara ſtraſchne. Jeje ludowy kommišar je jim wosjewił, ſo njeje jich ſawoſtacże w Moſkwje pschejomne; ſa ſchtyri njedźele dyrbja ſ měſta bycź. Wupokaſani žu pschecźiwo tomu proteſtowali. Na to je kommišar wotmołwił, ſo žebi wobkhad mjes wukrajanami a ruſkimi ſtacźanami njepſcheje; ruſzy ſtacźenjo njech wopytuja te jim pschewoſtajene Boże domy, niz pak te, kotrež žu ſa wukrajanow.

Se Sserbow a ſ daloka.

Dženža, 19. po Sswj. Trojizy, žwjecża — njech hischcże ras ſ krótka na to dopomnjene — naſche woža dy w Hodźiju jubilejny mišionſki žwjedźeń a ſdobom Lubijſke poboczne Guſtav Adolfſke towaŕſtwo w Bukezach žwój tulětny žwiedźeń. Woža dni žu proſcheni, pak tu pak tam žobuža žwjecźicź. Drobniſcheho ſtejeſche tu tydźenja a namakaſch dženža w zyrkwinſkich powjesczach nowinow.

W **Budyſchinje** je w Michałſkej zyrkwi kaž Sserbſke Nowiny pižachu, k. faraŕ Tyſcheŕ wotžalne prědowanje měŕ. — Na jeho wotkhad wot tu a ſe žłužby bě naſche kopjeńko hižo ſpominało. — Wón wopuſchczi po dołholětnej žłužbje Budyſchin a Łužizu. Naſche kopjeńko ma žo jemu ſa wjele pomozy a dźěła dźakowacź; je wón tola husto a ſwólniwy naſtawki na žo wſak a pižał. Tuž pscheje wono jemu wſcho dobre, bohate Boże žohnowanje ſa dalſche lěta, žo nadźijejo, ſo wón jo też ſwonka Łužizy a ſwonka ſaſtojnſtwa dale ſe žwojim dźěłom podpjera. Naſche kopjeńko ma tola runje žobu mjes tymi, kiž žu ſwonka Łužizy, najžwěrniſchich pſcheczelow a žobudźěłacźerjow — a rad wuſběhnjemy: žobudźěłacźerki. A runje nětkle trjeba naſche nabožne kopjeno „Pomhaj Bóh“ — kaž kóžde druhe nabožne kopjeno — pſcheczelow a žobudźěłacźerjow a cźitarjow a ſpěchowarjow, hdyž je naſch cźaž tola tak połny ſnutſkowneho rosžadźowanja mjes bolſchewižmom a kſcheſcźijanſtwom, mjes bjesbóžnoſczu a nabožinu. A pſchi tym naſche kopjeno wukonja tón druhi ważny nadawk, hajicź dalſche žwjate kubło wótzow a macźerjow: rěcź. Tuž tak knjeſej ſararjej Tyſcherjej horzy dźak a ſdobom próſtwa wo dalſche ſhromadne dźěło.

S **woža dow.** Naſch žerbſki dźenik „Sserbſke Nowiny“ poda ſańdźenu póndźelu žwojim cźitarjam žadnej a ſwježelazej woſjewjeni: Dwaj žlubaj ſe žerbſkich domow, mjes kotrymiž tſi faŕſke. Naſche kopjeńko je ſpytało, ſtajnje dźěl měcź na ſrudźazym a ſwježelazym, ſchtoż žo ſtawa w naſchich woža dach, pſchedewſchěm też w domach tych, kiž žu powołani ſkutkowarjo w naſchich woža dach a žobudźěłacźerjo naſcheho nabožneho kopjena „Pomhaj Bóh“. Tuž wono też dženža do tutych ſchtyrjoch domow, do Kſchižanez doma w Tſělanach a do faŕſkeho doma w Budyſchinku a w Minakale a w Nožacźizach ſcźele wutrobne ſhožopſchecźa a ſtrowi młodych a ſtarych: „Pomhaj Bóh!“

Naſtróžaze powjesczе nadpaduja naž pſchezo ſažo. Tak cźitamy runj eſ Kolumbiſkeje, ſo tam cźah ſnjeſboži a 60 a wjaz cźłowjekow žiwjenje ſhubi. Něktore woſy cźaha, ſ kotrymž wojazy jědźechu, žo ſwrócźichu a žo do hłubiny wjernychu. — A kak husto naſtróžeja naž powjesczе wo ſniczenju cźłowjeſkeho žiwjenja, kotrež ſnjeſboženje ſ awtami a ſ motorſkimi koleżami ſawinowa! Hdyž prajiſch, ſo tajkim njeſbožam njemóżeſch dowobaracź, dyrbiſch pſchiſtajicź, ſo maſch duzy po pucźu bycź hischcże wjele, wjele bóle wobhladniwiſchi, wſcho jene, hacź žy pěſchi abo ſ kołom abo ſ awtom abo ſapſchahom abo hewak ſ něcźim a hewak někak po pucźu, a to žwoje dla a druhich dla. A hdyž žo praji, ſo je měſchcźan to nawuknył, wjeżnjan hischcże niz, njemóżeſch wjele pſchecźiwo tomu prajicź, wjele bóle maſch wſcho žwěru cźinicź, ſo njeby cźłowjeka žiwjenje ani do ſtracha ani do ſchkody pſchiſchło, ſo by ſwarnowane a ſdźeržane było. S tym njeprajimy tomu nicžo noweho, kiž je žo ſ pjatej kaſnju žwěru wot Luthera powucźicź dał. A Luther to pſchi tutej kaſni kaž pſchi kóždej druhej tola tak dokładnje cźini a tak, ſo mohł to kóždy nawuknycź.

Bibliſki pucźnik.

19. njedźela po žwjatej Trojizy, 18. oktobra: Scże wy też hdy nuſu měli? Luk. 22, 35. — Ty Bóh a wumóżnik žy mój, ty žy mje ſtworił, ja žym twój; Duž budże twoja dobrota w prawym cźażu do žwětka ſe ſrudnej' nozy wuwjeſcź mje a myżle ſpožcźicź wjeżele. (Kilian, Zionſke hłoży 359, 2.) — Jana 5, 14. — Hebr. 13, 15. 16.

Póndźela, 19. oktobra: Wy njedyrbicże teho Knjeſa, waſcheho Boha, ſpytowacź. 5. Mójſ. 6, 16. — K. 432, 6. — Pſalm 125, 126. — Jeſ. 45, 8—25.

Wutora, 20. oktobra: A chzu ſ nimi wěcźny žlub cźinicź, ſo nochzu jim pſcheſtacź dobrotu cźinicź; a chzu jim moju bojoſcź do jich wutroby dacź, ſo mje njebudża wopuſchcźicz. Jer. 32, 40. — K. 524, 10. — Jana 4, 30—42. — Jeſ. 48, 1—11.

Ssrjeda, 21. oktobra: Bóh je naſcha nadźija a žylnoſcź, ta pomoz w tych wulkich nuſach, kotrež naž žu ſajałe. Pſalm 46, 2. — K. 191, 3. — Jana 4, 43—54. — Jez. 48, 12—22.

Schtwórtk, 22. oktobra: Sradujcże žo pſched tym Knjeſom, kotryž je nan žyrotow a žudnik wudowow. Pſalm 68, 5. 6. — K. 664. — Jana 5, 1—13. — Jez. 49, 1—7.

Pjatk, 23. oktobra: Tón Knjes ſakhowa njewucźenych; hdyž ja podtłóczeny žym, ſpomóże wón mi. Pſalm 116, 6. — K. 432, 6. — Jana 5, 14—29. — Jeſ. 49, 8—18.

Ssobota, 24. oktobra: Troſchtuj mje ſažo ſe žwojej pomozu, a tón hotowy Duch ſdźerž mje. Pſalm 51, 14. — Jana 5, 30—47. — Pſchiſłowa 2, 1—8. — Haj, ſchtóž je žiwy tudy bjes Knjeſa Jeſuża, tón woprawdże je khudy, hacź runje wſchitko ma. Hlaj, duſcha naſžyczena ſe ſemſkim njebudże, a tak też ſpokojena bycź nihdy njemóże. (Zionſke hłoży, 344, 8.).

Liſtowanje: Sa 19. po Tr. W. we W. — Sa 20. po Tr. R. we W. — Sa dalſche njedźele hacź kónz zyrkwineho lěta poſtaji k. w. ſ. S. — Sa 22. po Tr. ma rospominanje bycź kermuſchne.

Nakładowane a wudawane po poručnoſczi krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſczerńje w Drježdźanach wot Hłownеje žerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Samołwity redaktor faraŕ Wyrgacź w Noža cźizach (Noſtitz über Löbau). Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadża kóždu žobotu a płaczi ſchtwórcźłětnje 108 pjenjezkow. D. A III. 1100.

Čisło 43

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 25. oktobra 1936 | Bautzen

20. njedźela po ßwjatej Trojizy.

„Ja pak a mój dom chzemy tomu Knjesej ßłužićź."

Još. 24, 15.

Lubje witany cźaß kermuschow je ßaßo pschischol a nasch Knjes a Sbóžnik sastupi w snatym scźenju ßaßo ras do Zachejußoweho doma a ß tym też do ßwojeho doma a chze rad też nad twojim ßwójbnym žiwjenju ßwoje kraßne žohnowanje wuprajićź: „Dźenßa je ßo twojemu domej ßboże dostało." Ale to ßo jenoź tam stanje, hdźež je cźłowjeska dusche kaź tamna stóstnikowa pola Lukascha w 19. stawje swólniwa a hotowa, se wschěm, schtoź ma a je, do Knjesoweje ßłužby stupićź.

„Ja pak a mój dom chzemoj tomu Knjesej ßłužićź", to njeßmě jenoź ßłowo bycź, kotreż pschi wěstych ßwjatych składnoscźach rady ßłyschisch, ale dyrbi dźenßa bóle dyžli hdy heßło bycź, po kotrymź ßwoje ßwójbne žiwjenje też woprawdźe a se wschej khutnoscźu složujemy.

Tuto snate ßłowo je Josua, Mojsaßowy naßlědnik, jako wodźeŕ israelskeho luda, we ważnej, rossßudźazej hodźinje jako ßwoje wusnacźe sjawnje wuprajił. We wulkich bitwach běsche wón ßwojemu ludej ßlubjeny kraj sdobywał a herbstwo wudźělił. Nětko steji na konzu ßwojeho sjawneho skutkowanja. Hischcźe ras shromadźi zyły lud a, pokasawschi na tak bohacźe nashonjene wopokasma Božeje hnady a dobrocźiwoscźe, staji na poßledku to ważne praschenje, komu chzedźa nětko w nowej domisnje ßłužićź, — pschiboham tuteho kraja a jeho wobydlerjow abo jenicźkemu Bohu, kiž běsche ßo ßwojemu ludej pschezo jako dźiwny pomoznik sjewił. A njech ßo lud nětko też rossßudźi kaź chze, — wón Josua, wo ßebi to kraßne ßłowo wusnaje: „Ja pak a mój dom chzemy tomu Knjesej ßłužićź."

Josua potajkim jowle njerěcźi jenoź ßam wo ßebi a sa ßwoju woßobu, ale wón wě ßo samołwity sa tych, kotrychž je jemu Bóh jako najbliższich dał; jako prawy hospodaŕ sastupuje wón w tutym najkhutnischim praschenju ßobu ßwojich domjazych, ß kotrymiž ßo pschesjene wě. Tak je kóždy nan jako hłowa ßwójby ßobu samołwity sa tych ßwojich a jich wěru, a domjazy saßo ßu jemu poßłuschnoscź winowacźi. „Ja pak a mój dom", tak tych ßwojich ßobu sastupowacź ma kóždy samołwity kscheścźijanski hospodaŕ wot Boha prawo a ßwjatu legitimaziju; też to dźenßa wusběhnycź, je ważne; dokelž husto doscź hižom młody hólz abo holza ßej myßli, so ßmě ßo se ßwójbneho swjaska wußwobodźicź a ßo nima wo nanowe měnjenje ani staracź.

Tak Josua jowle ßwój dom jako Boži templ a ßwjatnizu wutwari a postaji w nim woltaŕ, na kotrymž ma ßo wot wschitkich domjazych wschědnje Bohu dźakowacź, woprowacź a ßłužićź. W tajkim smyßlu běsche w ßwojim cźaßu hižom Mójsas pschezo nanow a macźerje ßwojeho luda napominał, pobožne ßwójbne žiwjenje wjesć a dźěcźom na rócźnych dnjach wo Božich wulkich skutkach powědacź a je kubłacź w bojoscźi a luboscźi k Bohu Knjesej. Tajke ßłowa ludowych ßwěrnych, pobožnych wjednikow ßu też Israelskemu ludej k žohnowanju byłe; też dźenßa hischcźe ma, kaź praja, ßwójbne žiwjenje pola tuteho hewak tak sapiteho luda, ßwój woßebity, kruty a pobožny ras.

Pschichodnu ßobotu ßwjecźi nascha evangelska zyrkej saßo ßwój reformaziski ßwjedźeń a dźakowna też na to spomina, so je nasch dr. Marcźin Luther też naschemu němskemu ludej tutu ßwjatnizu kscheścźijanskeje ßwójby saßo wobnowił. Ssamo jeho pschecźeljo ßo drje nastróžichu, hdyž wón — prjedawschi mnich — do ßwjateho mandźelstwa stupi. Běsche to w lěcźe 1525, w cźaßu burskeje wójny, woßrjedź wójnskich strachow a stróżelow. S tym chzyschе tola nasch Luther prajicź: njech pschecźeljo myßla, schtoź chzedźa, a njech ßu cźeźke cźaßy w naschim ludu, ja tola wěm schtoź mam cźinicź, ja mam sa ßwoju woßobu ßwjatnizu ßwójby saßo natwaricź. Josuowe ßłowo běsche też Lutherowe wusnacźe: „Ja pak a mój dom chzemy temu Knjesej ßłužićź."

Luby cžitarjo, ßměm cže nětk proßycź, so by ßwój maly Lutherowy katechismuß dźenßa saßo ras do rukow wsał, jeli=so ſ zyła hiſchcže tutu drohu knižku wobßedźiſch? Kak husto tola naſch Luther jowle wo ßwójbnym žiwjenju rěcži; ßwójba je jemu wot Boha ßameho postajeny porjad a wustaw. Dopomniſch ßo hiſchcže na wukładowanje ſchtwórteje kaſnje? Tam rěka: „ſo bychmy ßwojich ſtarſchich a knježich njeſazpili a niz njeroshněwali, ale jich w cžeſcži měli, jim ßłužili, jich poßłuchali, lubowali a wjele do nich dźerżeli.“ Kelko kraßnych ßłowow je tola naſch Luther jowle hromadże ſtajił, ſo by ßwjatnizu kſcheſcźijanſkeje ßwójby derje ſchkitał. A dale rěka pſchi ſcheſtej kaſni, ſo mamy w mandźelſtwje ßo mjes ßobu lubowacź a cžeſcźicź.

Kak kraßnje nam Luther prěni artikel wukładuje a pſchi tym rospomina, ſchtož je Bóh nam wſcho jako ſtworicžel, daricžel a ſchkitowař wſcheho dobreho wobradźił, też khěžu a dwór, žonu a dźěcži, rolu a ſkót a wſcho kubło. A pſchi ſtchwórtej próſtwje wotmołwi na to praſchenje: „Schto je wſchědny khlěb?“ „Fromny muž, fromna žona, fromne dźěcži, fromna cželedź.“ A pſchi dźeßatej kaſni wukładuje, ſo bychmy naſchemu bliżſchemu jeho žonu, cželedź a ſkót njewupſchahali, njewotpſchiſtajeli abo njewotdźerżeli, ale tych ßamych napominali, ſo bychu wostali a ßwěru cžinili, ſchtož cžinicź maju. Kak ważne ßu tola tute ßłowa ſ erta naſcheho Luthera, ſ kotrymiž chzyſche ßwjatnizu ßwójby a mandźelſtwa ſchkitacź a każ ſ twjerdym płotom wobdacź! — Haj, hiſchcže wjazy; hladajo na zyły katechismuß, pytnjemy, ſo ßej Luther pſcheje, ſo by ßo hoſpodař ſe ßwojimi dźěcźimi a ſe ßwojej cželedźu wſchitke tute ßłowa modlił a ſ nimi ßo wuſnał ßwojeje wěry. Tehodla ſteja na kónzu tola też hiſchcže wſchelakore modlitwy: rańſcha a wjeczorna, do jědże a po jědźi. A tuttym modlitwam pſchiſamknje ßo domjaza tafla, ßłowa ſe ßwjateho pißma ſa wſchelake kſcheſcźijanſke ſtawy, ſa dom a ßwójbu; a na poßledku ſteji tuta krótka ſchtuczka:

„Nětk nawukń ßwoju lekziju,
So ßboże pſchińdże do domu!“

Hlaj, to wſcho, ſchtož je naſch Luther w tutej małej knišy niz jenož ſa ſchuliſke dźěcži, ale też ſa ßwójbnu nutrnoſcź w kſcheſcźijanſkich domach napißał, tola zyle jaßnje Luthorowy wotpohlad ſjewi, naſch lud roswucžicź, kak ma ßo w kſcheſcźijanſkich ßwójbach prawa Boża ßłużba ſtacź po Joſuowym ßłowje: „Ja pak a mój dom chzemy temu Knjeſej ßłużicź.“

A dźenßa ßo tebje, luby cžitarjo, tuto kraßne bibliſke ßłowo, kotreż ßnano wot wěrowańſkeho woltarja ßem woßebje lubujeſch. praſcha: Je też twój dom tajka Boża ßwjatniza, Boži templ, w kotrymž ty ſe twojimi domjazymi ßwojemu Bohu ſ modlitwu, paczerjemi a wſchědnej nutrnoſcźu porjadnje ßłużiſch? Tajkich prawych kſcheſcźijanſkich domow trjebamy dźenßa, hdźež ßo ludźo njehańbuja ßwojeje wěry, hdźež ßo hromadże modla a ßo k Boženu domej maja.

Najprěńſche towařſtwo, kotreż je Bóh ßam w prěnim cžaßu cžłowjeſtwa ſałożił, je tola ßwójba. Tu ma kóždy najprěńſchu winowatoſcź, ßwoje kſcheſcźanſke pſchißłuſchnoſcże dopjelnicź! Tu je jedyn ſa druheho ſamołwity, nan ſa žonu a dźěcži, bratr ſa bratra a ßotru! Najprjedy ma ßo wot naß wſchitkich Khrystußowa najwažniſcha kaſń wo bratrowſkej luboſcźi w ßwójbnym žiwjenju wopokazacź. Prjedy hacź chzeſch we woßadże wonkach abo pola póhanow ſa Khrystuża ſkutkowacź, maſch jeho miżionar abo póßoł w ßwojim domje bycź! Tu płaczi najprjedy: „Njech jedyn njeße cžežu a brěmjo druheho!“; abo: „Wjeßelcże ßo ſ wjeßelymi a płacžcże ſe ſrudnymi!“

W tajkim domje knježi potom ßwjaty Knjeſowy duch, ſo jedyn druhemu wodawa, duch teho měra, ſo ßu wſchitzy pſches=jedne a hromadże ſteja każ ſtawy jedneho cžeła; wſchitzy ſa jedneho, jedyn ſa wſchitkich.

Tajki prawy kſcheſcźijanſki dom, kiž pod Joſuowym heßłom ſteji, budże ſa ßwojich wobydlerjow žórko nowych mozow ſa dalſche žiwjenje, ſa bědźenje w ſeńſkim powołanju. Kóżdy cžłowjek trjeba ſkónczńje tajke měſtacźko, hdźež jeho duſcha wotpocžuje, tajke Bethanija, hdźež kóżdy po ßwojich darach ßwojemu njebjeſkemu Knjeſej ßłuži a hdźež wſchitzy hromadże ſteja w jednej luboſcźi a wěrje a nadźiji. S tajkich domow pak potom też bohate žohnowanje wuńdże ſa druhich; haj, ja zyłu Knjeſowu woßadu, haj ſa naſch zyły luby lud a wótzny kraj. Mamy=li mjes ßobu prawje wjele tajkich kſcheſcźijanſkich domow ſ tuttym napißmom:

„Ja pak a mój dom chzemy tomu Knjeſej ßłużicź“

ßo njetrjebamy pſchichoda bojecź, kajkiżkuli też budże; ſchtóż ßo k temu Knjeſej ma a wuſnawa, k temu budże ßo też wón wuſnawacź ſe ßwojim mózným ſchkitom a žohnowanjom!

Ja a mój dom ßmy hotowi,
ſo bychmy tebi ßłużili,
ty Knjeże wſcheho ßwěta! (Kěrl. 641).

Hamjeń.

Sswjecźachmy ßobu 100lětny jubilej Lipſcźanſkeho miżionſtwa.

W Hodźiju ßwjecźachu naſche ßerbſko=němſke woßady 19. nj. p. Sswj. Trojizy ßobu 100lětny jubilej naſcheho Lipſcźanſkeho miżijonſtwa, kotryż je tuto wot 6. hacź do 9. junija w Lipſku ßwjecźiło. Njedźela njebě jara pſchihódna; bě tola w ßußodnej woßadże, w Njeßwacźidle, kermuſcha, a ſ tutej woßadu ma Hodźijſka woßada wjele ſwiſka. K tomu bě wětr, haj wichor naſtał, kotryż woßebje wokolo Božeho doma żałoſtnje ſchumjeſche. So je druhdże, woßebje pſchi polnóżnych brjohach Němſkeje, wjele ßylniſcho a ſtraſchniſcho zychnował, to ßmy mjes tym ſ nowinow ſhonili.

Tak njebě też kemſcherjow na Božimaj ßłużbomaj telko, kelkoż by jich chzyła Hodźijſka woßada ßama měcź w ßwojim ſtarym, ßławnym, rjanym Božim domje, kotrehoż ſwony w 2 hodźinomaj k ßerbſkej ßwjedźeńſkej Božej ßłużbje ſaſwonichu. S kapłańſtwa podachu ßo, pſchewodźeni wot ßerbſkich woßadnych ſaſtupjerjow, duchowni, kotſiž běchu mohli tak ſahe hižo dojecź, do Božeho doma, kotryż naß ſtrowjeſche hiſchcže w pyſche żnjowych wěnzow a woßebje w rjanej ßwjedźeńſkej pyſche Božeho woltarja. 10 ßerbſkich duchownych bě drje hižo na ßerbſkej Božej ßłużbje. Duchowny Laſer=Minakowſki mějeſche ſawodnu woltarnu Božu ßłużbu, ßwjedźeńſke prědowanje ßyn Hodźijſkeje woßady, farař Wyrgacź=Noßacźicžanſki. Saložił ßo ſe ßwojim prědowanjom na pſalm 42, 2, 3. Wſchitzy cžłowjekojo ßo żedźa po najſnutſkowniſchim ſpokojenju ßwojeje duſche. Jeſuß Khryſtuß je ſpokojenje tutoho najſnutſkowniſcheho żedźenja wſchěch cžłowjekow a tak jich ſbóżnoſcź a tak ſaßo jich ſbożo. Woboje płacźi: Njeſpokojene żedźenje cžłowjeſkeje duſche honi cžłowjeka wokolo; w Jeſußu Khryſtußu a jenož w nim je ſpokojenje tuteho żedźenja. Zyrkwiny wótz Auguſtinus, kotryż też w ßwojich młodych lětach ſpokojenje ßwojeho żedźenja pytaſche po błudnych puczach, kotryż pak jo potom namaka w Jeſußu, wuſna dźakowny tole ſboże tak: „Moja duſcha je njeſpokojna we mni, doniż Božo, njewotpocžuje w tebi.“ Kſcheſcźijan — a runje tak kſcheſcźijanka — kiž bu tak ßam ßwój miżionar a ßwojeje duſche żedźenje po woprawdźitym ſbożu ſpokoji, njebudże hinak chzycź a móz hacź bycź ßobudźěłacžeŕ na polu Knjeſoweho miżionſtwa, a runje tak budże kóżda kſcheſcźijanka ßobudźěłacžerka. Kſcheſcźijenjo, kiž ßu poßłuſchni poruczenju ßwojeho Knjeſa Joſua: „Dźicże a

ſczińcze wſchitkich cłowjekow mojich wuczomnikow!“ ßu ßami wot ßo ſ wutrobu, je ßłowom, je ſkutkom w dźěle Knjeſoweho miſſionſtwa.

Wyſchſchi farař Sarjeńk poſtrowi po kěrluſchowej ſchtuczźy woßadu jako wjednik ßerbſko-němſkich woßadow, kotryž wón hiſchcze je, njech też na wumjeńku, doniž njeje druhi tuto ſaſtojnſtwo pſchewſał. Pokaſa kemſcherjow na miſſionſki jubilej, kaž do zyła na Knjeſowe miſſionſtwo, kotrež chzemy tola wſchitzy ßobu hajicź. Wón wukonja też ſkónczazu wołtaŕnu Bożu ßłużbu. Sſerbſku kaž też ſcźěhowazu němſku Bożu ßłużbu wudebiſchtej rjenje zyrkwiny khór ſe ßwojim ſpěwom a poſawnowy khór, kiž też wſchě kěrluſche pſchewodźeſche, je ßwojim pſchednoſchkom.

Jako pod ſwonjenjom ſwonow ſ kaplanſtwa na němſku ßwjedźeńſku Bożu ßłużbu dźěchmy, ſaczahny ſnowa móz ſakhadźazeho wětra. Sawodnu wołtaŕnu Bożu ßłużbu mějeſche Wujeſdźanſki farař Günther, kotryž bě ſ někotrymi woßadnymi ſaſtupjerjemi na ßwjedźeń pſchijěł. Sswjedźeńſki prědař bě ſuperintendent Berg-Budyſki. W ſawodźe ßwojeho prědowanja, kotrež bě ſawożił na Sjew, Jan. 3, 7—8, pokaſa woßadźe, kak je ras moleŕ nadawk, molowacź roſpadowazu zyrkej, dopjelnił. Wón njeje molował někajke roſpadanki Bożich domow, kaž je nětkle na wobraſach ſe Schpaniſkeje a Ruſkeje wohladamy. Ně, wón molowaſche kraßne wrota wulkeho Božeho doma; tute ßu powoczinjene; nuts hladajo widźiſch tam wulku woßadu. Je to roſpadowaza zyrkej?, ßo praſcheſch. Hladaj ſnowa na wobras. Tam widźiſch hiſchcze něſchto. K muri je pſchiczinjeny miſſionſki kaſchczík a tutón je ſ wulkej próſchnej pawczinu ſapſchedźeny — dopokaś, ſo tam ſa dołho dara ſa miſſionſtwo mjes pohanami njepołożichu. To rěka: Roſpadowaza, ſpadowaza zyrkej je tam, hdźež luboſcź ke Knjeſowemu miſſionſtwu wuhaßny. Żiwa zyrkej je też ſdobom zyrkej miſſionſtwa, kotraž ſa to ſkutkuje, ſo by dopjelnjene było, ſchtož Khryſtuß żada, prajizy: „Dźicze a ſczińcze wſchitkich cłowjekow mojich wuczomnikow!“ Naſcha móz drje je ßłaba móz, ale Bóh ju ßylni. Sswět drje nam durje ſaczinja, Bóh pak nam durje wocźinja. Prědař pokaſa też na to, ſchtož ßo tak pſchecźiwo miſſionſtwu mjes pohanami praji a teherunja na to, ſchtož my na to prajimy. My woſtanjemy poßłuſchni Knjeſowej pſchikaſni a ßmy ßobudźěłacźerjo w jeho miſſionſtwje. Superintendent Berg mějeſche też ſkónczazu wołtaŕnu ßłużbu.

Wſcho hromadźe bě tu drje 15 duchownych, kotſiž běchu po něczim dóſchli a doјěli; njebě pſchijomne, ſo bě ſdobom w ßerbſkej Bukeczanſkej woßadźe Guſtav Adolfſki ßwjedźeń. Na hoſpodliwej farje ſhromadźichu ßo hoſcźo ſ faŕſkich domow ſ woßadnymi ſaſtupjerjemi, ſo bychu ßo wokſchewili a ßebi w pěknej bjeßadźe wupowědali, ſchtož tak nětkle na wutrobje a na ſtaroſcźi mamy. Dźakni ßo dźělachu wot farař Wjeſarjez ßwójby, jej, Hodźijſkej woßadźe, ßebi a ßwojej woßadźe a dozyła naſchej zyrkwi pſchejo, ſo by wona bywa żiwa zyrkej, a to wobßwědczała ſ tym, ſo ſteji ſe ßwojimi ſtawami w dźěle Knjeſoweho miſſionſtwa.

Sserbſki ſeminar w Khwaczizach.

Jako loni po ſkónczenju ßerbſkeho ſeminara Khwaczizy ſaßo wopuſchczichmy, hiſchcze ras ſpominajo na wſchitke dźěła ale też wjeßela polne hodźinki, kotrež běchu ßo mjes tym minyłe, ſdaſche ßo nam to poßledni króć, ſo běchmy w Khwaczizach na ßerbſkim ſeminarje pobyli a pod wjedniſtwom knjeſa wyſchſcheho fararja Sarjeńka pſchi ſhromadnym dźěle ßwojemu powołańſkemu wukublanju k wużitkej tu ßo ſkhadźowali. A hdyž woßrjedź ßwojich próſdninow ſhonichmy, ſo ſměje knjes wyſchſchi farař Sarjeńk ßwoje wotßalne prědowanje a nětko na ßwój derje ſaßłużeny wotpoczink póndźe, czim bóle na tym dwělowachmy, ſo ßo też lětßa ſaßo do Khwaczizy na ßerbſki ſeminar wróczimy. Tuż běchmy dźeń a bóle wczipniſchi, hdźe też to lětßa pónźemy — ſwoſta wſchak jenoż hiſchcze krótki czaß, ſo dyrbjeſche ßo ßerbſki ſeminar ſapoczecź.

Běchmy potajkim wſchitzy njemało pſchekhwapjeni, hdyž kóżdy ßwoje pſcheproſchenje doſtachmy na ßerbſki ſeminar — do Khwaczizy. Dla wěſtych pſchiczinow njeběſche ßo zyrkwinſka wyſchnoſcź tak rucze roſßudźicź mohła, ſchtó měł ſ naßlědnikom knjeſa wyſchſcheho fararja Sarjeńka bycź, a běſche potajkim jeho poſtajiła, ſo by też lětßa hiſchcze ßerbſki ſeminar nawjedował. — Tuż hotowachmy ßo ſaßo do Khwaczizy, hdźež běchu wſchak ßo poměry mjes tym pſcheměnile, a dyrbjachmy bohużel to abo tamne parowacź, ſchtož ßebi hewak na ßerbſkim ſeminarje jara ważichmy. Knjes wyſchſchi farař běſche ßo do Budyſchina pſcheßydlił, ſ wotkel dźeń wote dnja do Khwaczizy pſchikhadźeſche — faŕſki dom ſtejeſche potajkim próſdny, doniž młody faŕſki vikar do njeho njeſaczahny a ßebi tam ßwój nowy domczk njewuhotowa. Tuż mějachmy ßo czim bóle k ßwojim ludźom, hdźež ſa czaß ſeminara bydlachmy; wſchak ßu Khwaczenjo doſcź pſchecźelni a pěkni ludźo, ſo by ßo ſ nimi prawje derje ſroſymicź a po ßwjatoku něktruźkuli wjeßołu a dopomnjecźa hódnu hodźinku pſcheżiwicź móhł. Tola njedźiwachu ßo woni, hdyž běchmy ßo potajkim ſaßo w ßwojich Khwaczizach ſaßydlili — a běchmy jenoż tſjo. Ssam ßo ſkoro dodżiwacź njemózach, jako ßamy wjecźor do ſpoczatka ſeminara do cźicheje wjeſki pſchikhwatach a to jenoż jeniczkeho towaŕſcha nadeńdźech ſo budźich ßo najradſcho ſaßo wrócził, pſchi ßebi myßło, ſo było wſchak ſchkoda wſcheje prózy, kotraż by ßo tu naju dla nałożiła. Ale naſajtra pſchi ßnědanju ßo namaj hiſchcze tſecźi pſchitowaŕſchi, a dźeń poſdźiſcho ßamo hiſchcze ſchtwórty, ſtary ſkhadźowankaŕ ßerbſkeho ſeminara. Sta ßo pak, kaž budźeſche liczba wobdźělnikow tutón krócź krucze wobmjeſowana była, ſo ßo ſrudny podawk ſańdźeneho lěta woſpjetowaſche a towaŕſch P. też lětßa ſaßo ſkhori a naß wopuſchczi. (To dźě na někajkej magnetiſkej żiwi ſaleži, kotraż ma wěſty wliw nad cłowjekom a „ßamo“ wſchelake khoroſcze w nim ſbudźi, kaž ßebi ludźo powědaju.“) S tym pak ßo na ſeminarje ßamo na ßebi niczo dale njepſcheměni, ale dźělachmy po ſtarym waſchnju, ſe ßamßnej pilnoſczu a luboſczu k wěży.

Běchmy dźě tu na ßerbſkim ſeminarje, a po tym też wſcho ßwoje ſhromadne dźěło ſłożowachmy. Hdyž běſche pak to naſch hłowny ſaměr, ſo ßo wukublachmy w prawej a cźiſtej ßerbſczinje, kaž měli ju junu w ßwojich prědowanjach pſched ßwojej woßadu nałożowacź, ſchtó njeby ßo pſchi tym ſ połnym prawom bóle a bóle ſradował na woßebnoſczi a hódnoſczi ßwojeje ßamßneje macźerneje rěcze a ju hakle prawje cźeſcźicź nawuknył. Hdyž njebudźechmy też hewak niczo dale pſchi ßwojim ſhromadnym dźěle nabyli, zyle wěſcze njeje tutón ßerbſki ſeminar ſa naß bjes wuſpěcha był, hdyž ßmy to ſpóſnali. — O, hdy byſchtaj tola kóżdy ßerbſki nan a kóżda ßerbſka macź wjedźałoj, ſchto ßwojemu dźěſczu ſapowědźitej, hdyž jo wjazy njewocźehnjetej w ßerbſkej, wſchak w jeho prawej macźernej rěczi. Njejßu cźi, luba ßerbſka macźi, to zuje ſynki, hdyž ßo twoje dźěczo ſ tobu domach w němſkej rěczi roſmołwja abo cźi po němſku wotmołwja, jako twoju ßamßnu macźernu rěcź wjazy ſańcź njemělo, haj, ſo by ßo jeje napoßledku haŕbowało? Njeje pak to twoja ßamßna wina? Cźehodła dha njedyrbjało ßo też twoje dźěczo, hdyž je wſchak dźěcźo ßerbſkeju ſtarſcheju, w ßwojej prawej macźernej rěczi wocźahnycź, ſo njeby ßo jemu junu zuſa ſeſdała, tuta jeho ródna, ßerbſka rěcź, kotruż ßu jeho wótzojo něhdy tak horzo lubowali a tak móznje ſchkitali pod hordym heßłom: Sakhowajcze ßwěru ßwojich wótzow rěcź a wěru! Hdyž pak ty, ßerbſka macź, tute

drohe namrěłstwo ßwojich wótzow bóle ſańcź nimaſch, ſchtó dyrbjak potom hiſchcźe do twojeho dźěſćźa luboſćź k jeho ródnej rěcźi płodźicź a ju wucźicź, ſo by cźeſćźiko a ßwěru ſakhowało, ſchtoź je jeho. — Tutón njedoſtatk mjes Sserbami dźě huſto wopomnichmy, hdyž ßo tu pſchi ßwojim ſhromadnym dźěle dźeń a bóle ſa to ſahorichmy, wo cźimž druſy wjazy njerodźa a jo ſ tajkej liwkoſćźu a bjesdźaknoſćźu janjechaja. Tak njeje jich w Sserbach nimo teho Bohudźak teź hiſchcźe doſćź tajkich ßwójbow, kotreź krutu ßwěru wobkhowaju tamnej bjespokornej ſmyßlnoſćźi ßwojich wótzow a ju ſa pſchikład wužiwaju w ßwojim ßamßnym ßwójbnym žiwjenju? Tym chzemy my junu teź ßłużicź: ßwojemu Bohu cźeſćźi a ßwojemu Sserbſtwu k wužitkej!

Druhdy wſchak ßo dźiwachu, hdyž wo ſaměrje tuteho najſcheho ßerbſkeho ſeminara ßłyſchachu — a to dźě bjes dźiwa! Njeběchmy tu hižo huſcźiſcho pobyli, něktory dwójcy, tammy trójcy, a tſećźi ßamo hiſchcźe wjazy króćź, a nimo teho běchmy tola wſchitcy Sserbja, kotſiž ßo potajkim teź lětßa ſaßo na ßerbſkim ſeminarje wobdźělichmy: ſo bychmy ßo wukubłali w ßerbſkej, wſchak w ßwojej macźernej (ródnej) rěcźi? A tola njemóžemy ßebi ßwój ßerbſki ſeminar jako tajki doſćź ważicź, a njemóžemy wſchak doſćź dźakowni bycź ßwojej zyrkwinſkej wyſchnoſćźi, kotraž nam kóžde lěto ſnowa te ßrědki poſkicźa, kotreź ßu k jeho ſarjadowanju trěbne, a tehorunja ßwojemu wyſchſchemu fararjej, kotryž je pſchezo ßaßo wſchu prózu naložował, ſo by naſch mały ßerbſki ludźik junu to parowacź njetrjebał, ſchtoź pak je nimo měry ważne ſa wſcho dalſche žiwe ludowe ßebiwědomje mjes Sserbami, mjenujcy fararjow, kotſiž byli doſćź pſchihotowani a doſćź khmani, jemu jeho ródnu rěcź cźiſtu a ßwojorajnu — kaž je ju hnědy wot ßwojich wótzow namrěł, do wſcheho pſchichoda wukhowacź pomhacź. Schtoź nětko wſchědnje ſ erta něktrehožkuli Sserba ßłyſchiſch, njeje wſchak huſto wjazy ta ßerbcźina, wo kotrejž móhł prajicź, ſo je pſchikładna a ſo, cźim dokładniſcho ju ſtudujeſch, cźim jaßniſcho teź jeje woßebitoſćź a jeje hódnoſćź pornjo wſchěm druhim rěcźam ſpóſnajeſch. Runjeź móhł huſto teź něſchto dobreho a pſchikładneho nabycź, hdyž na to kedźbujeſch, kak lud rěcźi — a ſo njebychmy to nihdy ſabyli — ſkóncźnje pak dyrbiſch ßo tola nimo teho teź hiſchcźe druhich ßrědkow poßłużicź, ſo by tutu ßwoju ßerbſku rěcź w jeje zykłym bohatſtwje a w jeje doſtojnoſćźi prawje ſeſnał, nawuknył a naložował.

Tuž radźi tu ſkładnoſćź wužichmy, kotraž ßo nam ſtudowazym bohaßłowſtwa kóžde lěto a teź lětßa ſnowa poſkicźi, a naſch nadawk běſche wſchak doſćź wobſchěrny ale tehorunja doſćź rjany, wužitny a tehodła wſcheje prózy hódny, ſo bychmy tu na ſeminarje ßwój cźaß ßwěru wukupjeli. Hačrunjeź budźiſche ßo nam tamne porjadne ſhromadne dźěło druhdy teź trochu napinaze ſeſdako, wſchak běſche ſa to kóžda ßwobodna hodźinka cźim ßłódſcha, hdyž ßo po ſnatych pucźikach dokowokolo khwacźiz wukhodźowachmy abo ßo pola ßwojich ludźi, ßobu ſa kachle ſeßydachmy, pſchi wjeßołej bjeßadźe abo někajkim rjanym ludowym ſpěwje ßebi ßwój derje ſaßłużeny ßwjatok popſchejo! Schtoź pak budźeſche runje na pſchichodnym wjecźornym kemſchenju prědowanje měł, by wſchak hiſchcźe dokho po tutym ſjawnym ßwjatoku w ßwojej komorzy ßydajo wo tym rosmyßłował, ſchto a kak najlěpje by pſchi tutej wjecźornej nutrnoſćźi woßadźi prědował — tola teź tutón wjecźor by kóždy junu pſchětrał a ßo po tym cźim bóle wołóżeny cźuł.

A mjes wſchitkimi tutymi wotměnjenjemi bě ßo cźaß ſemiſnara hižo ſaßo minył, a budźichmy drje wſchitcy radźi hiſchcźe khwilu woſtali, hdy njeby kóždy hiſchcźe doſćź a nadoſćź dźěła a ßo pſchihotowacź měł na pſchichodny ſymſki ſemeſter, domž — a to wſchak bórſy — potajkim ſaßo ßwoju Łużizu njewopuſchcźimy, ſo bychmy ßo ßwojim daſchim ſtudijam wěnowali a ßo, da-li Bóh, junu wrócźili doſtudowani a derje pſchihotowani ſa ßwoje pſchichodne dźěło mjes Sserbami.

Sswojemu lubemu miſchtrej, knjeſej wyſchſchemu farar'ej Sarjeńkej ſa wſchu njeſapomnitu nam wopokaſanu luboſćź a prózu a ßwojim lubym Khwacźiźcźenjam ſa wſcho pſcheczelne pohoſćźenje pſchiwołamy pak ſ tutym hiſchcźe raz: horzy dźak a ſapłacź Bóh! —

Zyrkej a ſtat.

Saſka krajna zyrkej je wupiſała ßerbſki ſtipendij ſa bohoßłowzow, kotſiž w Lipſku ſtuduja a ßłubja, w ßerbſkej rěcźi ßerbſkim woßadam ßłużicź. Próſtwa wo njón ma ßo hacź do 1. dezembra t. l. w Drježdźanach pola zyrkwinſkeho hamta ſapodacź. Naſche ßerbſke woßadny maja wſchu pſchicźinu, ßwojej ſaſkej krajnej zyrkwi dźakowni bycź, ſo wona tutón ſtipendij wuſtaji a ſo jón kóždy ſemeſter ſnowa wudźěluje, a niz mjenje ßerbſzy ſtudowazy a jich ßwójby.

Bibliſki pucźnik.

20. njedźela po ßwj. Trojizy, 25. oktobra: Dha ſtań, cźiń jo; tón Knjes budźe ſ tobu. 1. Kronik. 23, 16. — Moja wutroba cźe ža̋da, pſchicźehń do njej', Sbóžniko! Žadoſćźiwa k tebi hlada, tebi jeno podda ßo. Wucźiſćź ſa bydło ju ßebi, ſo ßo wona lubi tebi. Twój chzu bycź, twój woſtacź ja, woſtań mój teź bjes kónza. K. 3, 6. — 2. Pětr. 3, 15. — Mat. 19, 3—8.

Póndźela, 26. oktobra: Ja chzu ju khwalicź a k cźeſćźi poſtajicź we wſchěch krajach, hdźež ju ſazpija. Cephanja 3, 19. — K. 796, 3. — Pſalm 127. 128. — Jeſ. 50.

Wutora, 27. oktobra: My chzemy ſ wami hicź; pſchetoź my ßłyſchimy, ſo Bóh je ſ wami. Sach. 8, 23. — K. 464, 1. — Jana 6, 1—13. — Jeſ. 51, 1—11.

Ssrjeda, 28. oktobra: Schtóž ßo khudemu ßměje, tón hani jeho ſtworicźela; a ſchtóž ßo na jeho njeſbožu ſwjeßeli, njebudźe bjes khłoſtanja woſtacź. Pſchišł. Salomonowe 17, 5. — K. 478, 2. — Jana 6, 14—27. Jeſ. 52, 1—12.

Schtwórtk, 29. oktobra: Ja chzu cźe ſaßo wuſtrowicź a twoje rany ſahojicź, praji tón Knjes. Jeſ. 30, 17. — K. 337. — Jana 6, 28—40. — Jeſ. 52, 13—53, 12.

Pjatk, 30. oktobra: Woni pſchińdu ſe Saby a budźa ſloto a wyruch pſchinjeſcź, a toho Knjeſa khwalbu pſchipowědacź. Jeſ. 60, 6. — K. 62, 3. — Jana 6, 41—51. — Jeſ. 54, 2—15.

Reformaziſki ßwjedźeń, ßobotu, 31. oktobra: Poßłuchajcźe na mnje, kiž prawdoſćź ſnajecźe; ty ludo, w kotrehož wutrobje mój ſakoń je. Njebojcźe ßo, hdyž ludźo hanja, a njeſtróžejcźe ßo, hdyž woni wo waß ſke rěcźa. Jeſ. 51, 7. — Jana 6, 52—71. — 2. Sam. 7, 17—29. — Hdyž ßwět ßo mjerwik ſcźertami. a naß wſchěch pózrjecź chzyli, wſchak to naß niczo njeſtróži, my bychmy ſměrom byli. Sły mózny na ßwěcźe nětk hlada ßurowje, wón njeſchkodźi pak nam, Bóh ßudźi jeho ßam, joh' ßłowcźko pobicź móže. K. 191, 3.

Liſtowanje. Kni. Ł. w D.: Sa tydźeńſche wutrobny dźak, tola druhi króćź niz zyle tak! — K. F. w K.: wulki dźak ſa wſcho, ale tydźenja bě pſcheposłdźe. Redaktor.

Sa 21. po Tr. (reform. ßwjedźeń): W. w B. — Sa 22. po Tr. (kermuſcha): R. w B. — Sa 23. po Tr.: (pokutny dźeń): B...r w B.

Nakładowane a wudawane po porucźnoſćźi krajnozyrkwinſkeje nowinatnje a powěſćźernje w Drježdźanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědaſkeje konferenzy. — Samotwity redaktor farar Wyrgacź w Noßacźizach (Noſtitz über Löbau). Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny" w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždy ßobotu a płacźi ſchtwórcźetmje 108 pjenježkow. D. A III. 1100.

Čišło 44

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swóbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebjes mana
Njech ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 1. novembra 1936 | Bautzen

Reformaziski ßwjedźeń.

Khrystuß dyrbi we naß roscź, hdyž chzemy my ßo skruczicź na snutskownym cźlowjeku. List na Ef. 4, 11—15.

Dźenßa na reformaziskim ßwjedźenju spominamy s wjeßelom a s dźakom na wulki skutk ßwojeho Martina Luthera. Ale my to njechamy cźinicź po sastarskim waschnju, so wusběhujemy, kak běsche prjedy a kak je nětko wschitko lěpje a rjeńscho, ale my chzemy ßo pschezo snowa na tym wjeßelicź, schtoż je Luther nam snowa dał, sa cźoż je ßo wón w ßwojim žiwjenju bědźił a prózował. Schto pak běsche ßrjedźiscźo Lutheroweho skutkowanja? Schto běsche wón wulkeho we ßwojim žiwjenju nashonił, so wón wjazy njewutra w ßwojej wuskej klóschtrskej jstwicźzy a dyrbjesche won do ßwěta a tam s mozu to nowe prědowacź a wo njo wojowacź pod ßmjertnym strachom?

Wón bě w cźiischinje klóschtrskich murjow pytał sa pokojom sa ßwoju satraschenu a njeměrnu duschu, kotraž ßo bojesche psched Bohom. Hdyž nichtó njemóžesche jemu pomhacź, ßo tola nadobo wichor w jeho snutskownym lehny, hdyž wón dóńdźe k temu žórlu wschitkeho sboża. Nowe žiwjenje ßo sa njeho sapocza, hdyž wón w Božim ßkowje namaka troscht, sa kotrymž bě hacź dotal podarmo pytał, hdyž wón w Božim ßkowje namaka Božu hnadu pschipowjedanu, sa kotrejž wón s woběmaj rukomaj pschimny jako sa poßlednjej nadźiju. Nětko jemu w Božej hnadze zyła Boża luboscź seskhadźa. Luther wjazy njepschesta, ale pytasche w zykym Božim ßkowje sa tutej hnadu a hlaj, kóžda strona ßwjateho pißma rěcźesche jemu jaßnje a srosumliwje wo hnadze nascheho Boha. Zyła kraßnoscź Božeje hnady je ßo sjewiła w Božim ßynu Jesußu Khrystußu. Bóh je wón był pola Wótza we wěcźnoscźi a je pschischoł dele na naschu semju, so by nam Božu luboscź a hnadu w ßwojim cźerpjenju sjewił a naß s tym wumohł s ruki hrěcha.

To běsche Lutherowe zyle nowe a tola stare prědowanje: „Boże ßkowo pschipowjeda nam Božu hnadu w Khrystußu Jesußu, w kotrymž dyrbimy roscź na snutskownym cźlowjeku.“

W tutym ßwojim prědowanju wjedźesche ßo Luther pschesjene s japoschtołom Pawołom, kotryž też widźi w zykym Božim ßkowje jenicźzy hnadu w Khrystußu Jesußu pschipowjedanu. Tehodla je Bóh dał ßwojim wožadam někotrych sa japoschtołow, někotrych sa profetow, někotrych sa evangelistow, někotrych sa pastyrjow a sa wucźerjow a woni maju wschitzy tón ßamy nadawk wot Boha, so bychu wschitkich pschinjeßli k jenajkej wěrje a póznacźu teho Ssyna Božeho. To ma wschitkich hromadu swjasacź, so ßo woni wusnaju k Jesußej Khrystußej jako k jenicźkemu ßynej nascheho Boha. Jenicźzy potom, hdyž woni wěrja, so je Jesuß s Nazaretha woprawdźe Boži ßyn był, ßu woni hakle zyrkej, Khrystußowe cźěło na semi.

To my w ßwěcźe husto namakamy, so ßo cźlowjekojo se ßwojej zykej dowěru swjasaju na cźlowjeka. Woni wěrja do tuteho cźlowjeka. Woni stajeja ßwoju zyku nadźiju na tuteho cźlowjeka, so budźe wón jim pomhacź. Tajzy potom, kiž wěrja do teho ßameho cźlowjeka, tworja mjes ßobu też jenu wožadu wěriwych. My pak ßo njeßměmy ženje dacź saměnicź s tamnymi. Też my móžemy s zykej luboscźu a s zykej ßwěrnoscźu pschiwißowacź cźlowjekej, kotremuž ßo zyle dowěrimy a wot kotrehož ßo damy wjesć, ale wěricź my ženje do žaneho cźlowjeka njemóžemy. Wěricź móžemy my jenoż do Jesom Khrysta, Božeho jenicźkeho Ssyna. Jenoż Wón móže nam dacź měr a pokoj do nascheje wutroby. Jenoż Wón móže nam pomhacź w naschim wojowanju pschecźiwo hrěchej. Pschez Jesom Khrysta ßmy my wschitzy hromadu swjasani

do jeneho cźěła — do zyrkwje. Tuta zyrkej pak nima ßwoju hłowu, ßwojeho krala, w tutym ßwěcźe, ale tam we wěcźnoſcźi. Tak ßmy drje my hiſchcźe tu na ßwěcźe, ale pſches naſchu zyrkej, pſches Jeſuſa Khryſtuſa ßłuſchamy my też hižom do wěcźnoſcźe.

Tuta wěcźnoſcź, kotruž my hižom tu na ßwěcźe we wutrobje noßymy, ſkrucźi naß na ſnutskownym cźłowjeku. Prawy kſcheſcźijan njeda ßo khabłacź a wokoło hnacź wot kóždeho wětra. Kaž japoſchtoł Pawoł w naſchim tekſcźe praji: My njeßměmy wjazy dźěcźi bycź. Też na naß ſahnaju ßo wětry žiwjenja. Wone naß torhaju a chzedźa naß wot praweho pucźa ſ mozu wotwlez, ale my hladamy na tu jenu hwězdu, my ßo we wěrje Khryſtuſa dźeržimy a njedamy ßwětej ſ nami hracź, ale woſtanjemy ßwěru na ßwojim pucźu, kotryž wjedźe naß k Njemu. Wody žiwjenja žołmja wokoło naß, ale potorhnycź wone naß njemóžu. Schtóž chze to na jenym pſchikładźe widźecź, tón cźitaj te knihe: Jako kſcheſcźijan w ßwětowej wójnje. Wot E. Dohne. Tutón Dohne je nimale zyłu wójnu wonka w prěnich hrjebjach wojował ſa naſch wótzny kraj. Žałoßne hodźiny duſchineho a cźělneho cźerpjenja je wón tam dyrbjał pſchětracź, ale we wſchěch nuſach je wón tola pſchezo ßo wuſnał k ßwojemu Sbóžnikej. Pſched kóždej bitwu je wón ßo natwarił na Božim ßłowje a je we modlitwje Boha wo móz a podpjeru proßył a wón njeje ženje podarmo proßył. Huſto je wón pſched njepſchecźelom ßwojich towarſchow ſhromadźił wokoło Božeho ßłowa a wojazy rad pſchińdźechu a dachu ßo ſkrucźicź pſches Boże ßłowo. Bóle w nich Khryſtuß roſcźeſche a měrniſcho dźěchu woni won njepſchecźelej napſcheciwo.

Naſcha wſchědna próſtwa dyrbi bycź, ſo by Khryſtuß Boži Ssyn roſtł w naſchich wutrobach, ſo by jeho ßwětłoſcź kraßnje pola naß ſeſkhadźała.

Budźmy pak prawje ßwěrni na luboſcźi a roſcźmy we wſchitkim na tym, kiž ta hłowa je, to je Khryſtuß. Hamjeń.

Reformaziſki ßwjedźeń.

Hłóß: Tak Boži Ssyn ßam pſchikaže.

Sso njeſtróž, mólcźke ſtadleſchko,
Njech njepſchecźel też hordźi ßo,
A chze cźe zyle pobicź,
Njech wón też hižo hrožo dźe,
Stej jenož bjes wſchej' bojoſcźe
A daj ßo jemu ſkobicź!

Wěz twoja wſchak je Knjeſowa,
Tuž poruczicź ßo Jemu ma!
Sso ſtroſchtnje dowěr Jemu!
Wón pſches Sswojeho Ssyna cźe
Pſches cźaß a wěcźnoſcź ſdźeržecź chze
A wutorhnycź Cźe ſkemu.

Tak wěrnje hacź Bóh wěcźny je,
Też Jeho ßłowo woſtanje,
Kiž ſnowa nam bu date.
Niz wot cźerta, niz wot ßwěta,
Kiž hněwnje nam ßo pſchecźiwja,
Nam njedyrbi bycź wſate!

Cźe, Knježe Božo, proßymy,
Kiž ßami jara ßłabi ßmy, —
Ty pak ßy wſchehomózny:

Naß, dźěcźi Sswoje, ſaſtaraj,
Nam ſe ſłych rukow wupomhaj
Schkit njebjeſki Twój wótzny.

Ty, Božo, wſchehomózny ßy.
Nam ßłabym pomhaj we nuſy;
Pój, njewopuſchcź naß ženje,
Hdyž njepſchecźeljo na naß du,
Ssmjercź moricź chze wſchěch Twojich tu,
Dźe na naß ſtyſk a žiwjenje

Naſch ßwěrny Bóh a Wótcźez ßy,
Pſches Ssyna Twoje dźěcźi ßmy:
Twój ſchkit budź, woſtań ſ nami.
Wſchak Ty ßy naſcha nadźija,
Nam twjerdy hród a khowańka.
Sso, Knježe, ßmil nad nami.

Hdyž w ßwěcźe nuſa na naß dźe,
Nam hroſy ſłóſcź, ſtrach, njeſbože,
Daj nam Twój měr, o Božo.
My poruczimy Tebi wſcho,
Sdal wot naß žałoſcź, hubjeńſtwo;
Ty ßy naſch troſcht, měr, ſbožo!

Naſch ſtworicźel a ſdźeržeŕ ßy!
Na Tebje my ßo ſpuſchczamy,
Ssy Knjes a wjednik wſcheho!
Twoj' ßłowo je nam k Tebi pucź!
Nam njedaj ßo wot Tebje hnucź;
Naß wumož wot wſchoh' ſłeho.

Twań Ssebi Sswoje kraleſtwo;
Twój Duch płodź wěrne kſcheſcźanſtwo,
Kiž ſ wěru zyle Twoje.
Pſches Sswojoh' Ssyna Jeſuſa,
Ssy wumohł naß ſe ſkaženja;
Ssmy dźěcźi drohe Twoje. —

Sso, Boże dźěcźi wjeßelcźe
Wſchej' wěcźnej' hnady Božeje,
Kiž w Jeſom Khryſchcźe mamy:
Ta nochze naß tuž wopuſchcźicź!
Chze ſ zuſby ſ nami domoj hicź.
Tam Bohu dźak, cźeſcź damy!

Jan Wicźas.

Lutherowe ßłowo k reformaziſkemu ßwjedźenjej.

„Najnuſniſche, ſchtož my kſcheſcźijenjo dyrbimy ſ najwjetſchej pilnoſcźu wuknycź a wjedźecź, je to, ſo je ßo Ssyn wěcźneho Wótza tak hłuboko poniżił, ſo je ßo tak khudy a hubjeny narodźił a ſo je tajkeho cźinił naſcheho hrěcha dla a ſo je naſcheho lěpſcheho dla ßwoju majeſtoſcź tak dołho ſkhował. Žaneje wyſchſcheje mudroſcźe njeje dyžli teje, ſo Khryſtuſa ſpóſnajeſch. So je ßo tón Knjes tak poniżił, ſo je poßłuſchny był, hacź do hanibneje ßmjercźe na kſchiżu, to je wón cźinił nam khudym cźłowjekam k troſchtej a k ſbožu a k ſbóžnoſcźi. Khryſtuſa ſpóſnacź, to je prawa ſłota wuſtoinoſcź kſcheſcźijanow a jich najwyſchſcha mudroſcź. Tehodła, cźi, kiž maja w Boſy ßwoje ſbožo, njedaja ßo ſamylicź, njech ßłowa też jednorje a ßnadnje klincźa, ale kedźbuja na wěcźne njebjeſke kubła, kotrež ßu w nich ſapſchijate a ſa nich wob-

khowane a jim posliczene, so bychu je zebi pschißwojili, a kotrež zu njewuprajomne, haj tak wulke a kraßne, so zo tež jandželjo žedža, je wohladacź. So by Khrysta spósnał, sa to zu wschě knihi pschemało, wschitzy wuczerjo pscheßnadni, wschón rosum pschetupy, Wótz jenicžki zam dyrbi nam jeho sjewicź."

Dopomnimy zo pschi tym, so je reformaziski zwjedžeń džeń wusnacža. Nasche wusnacże pak je po Rom. 1, 16: Toho evangelija, kotrež bu Pawołej date, toho evangelija, kotrež je Boża móz k sbóžnosczi sa wěrjazeho, tuteho evangelija zo ja njehańbuju.

Schtó mi to prajicź wě?

Schto dha je zo we stwórbje stało?
Je tu na nju słoto napadało,
So zo błyschczi słota, czerwjena?
Ssnadź so njebjeßa zo wotewrichu,
Po njej jandželki tu pokhodźichu,
So nětk tehodla tak wupyschena?
Bě dha wulki zwjedžeń na semi,
So je naßłana wschak s liscźiczkami?
Je znadź „Bóh zam" delekach pobył? —
Kak wschitke kwětki lubosne
Ssu tu hacž k semi dele skłonjene!
Schtó „Wulki" je zej tule czesco tu dobył?
Hdže spěwaze wschě ptaczki wostachu?
Ssnadź s lubym Bohom wuńdžechu,
Wohladacź hdže něschto wulke, kraßne?
Wy kwětki, ptaczki, liscźiczka,
Ach pscheradźcże mi zwoje potajnstwa
A tuto pscheměnjenje czaßne! L.

Sa nasche łopjena.

Nowinarstwo Němskeje wusnamjenja zo wot dawna zem se zwojej wurjadnej bohatej wschelakoroscźu. Pornjo wschelakoroscźi splahow a krajinow Němskeje mamy tež wulku zyłu nowinow a czaßopißow, kotrež korjenja w krajinje, kaž ju žadyn druhi kraj semje nima. My mamy w Barlinje wulke w politizy nawjedowaze nowiny, we wulkoměstach saßo nowiny, kiž maja wliwa na kulturnopolitiskim polu a nimo tutych w mjeńschich małych městach wulku zyłu nowinow a czaßopißow, kotrež zebi ważimy jako „nowiny domisny".

Schto je samer němskeho nowinarstwa, wo tym dženża žaneho dwěla wjazy njeje. Wohidna swada politiskich stron je wusnamknjena; nimo zu wojowanja hospodarskich sjednoczeństwow, kotrež rad nowiny sa zwoje rosßadźowanja wuziwachu.

Kajka wschelakoroscź je mjes łopjenami Němskeje, hdyž hladasch na wobliczo a wobßah tych tyßazow łopjenow! Hižo Barlinske łopjena zu mjes zobu tak wschelakore. A tak jara mózesch tutu wschelakoroscź wobkedźbowacź pola naschich łopjenow, kotrež łopjena domisny mjenujemy! Wulke łopjena maja to sa zebje, so w politiskim nawjeduja. Dokelž je pak nětkle na wschelakore waschnje mózno, najnowische powjesćze rosschěrjecź, samóża tež mjeńsche łopjena w zwojim wokrjeżu pódla wulkich łopjenow zwoje městno wobthowacź. Nimo toho maja pak tute łopjena wulzy dźakowny nadawk, sajimy wobmjesowaneho wokrjeża pozrědkowacź a schkitacź. Wone zu tak rjez schpihel toho, schtož zo w domisnje stawa, a s nimi dźełaja wschě mozy, na kotrychž sjawne žiwjenje wokrjeża — domisny — wotpocźuje. S tym njejßu tute łopjena jenož podawarjo nowinkow, ně, wone zobu tworja shromadne sjawne žiwjenje domisny. Bjes dźiwa tuž, so zu tu wot dawna zem byłe wuske swiski mjes tajkimi nowinami a mjes zyrkwinskim žiwjenjom domisny. Wjednik hibanja, kotrež „Dorfkirchenbewegung" mjenujemy, pschesahe semrěty D. von Lüpke je tehodla tež huscźisicho łopjenu domisny pschipokasał nadawk, wujaßnicź a dopokasacź, kak zyrkwinske žiwjenje swißuje s domisnu, s ludstwom, s pódu.

Łopjeno domisny zo prózuje w domisnje noweho namakacź. W žiwym swisku s organami stata a strony a s organisazijemi sjawneho žiwjenja samóże wono, zebi wudobycź a swěscźicź wliwa sa wuwicże domisny w pschichodże. My wěmy dženża wo ważnosczi, kotruž ma lubosczi k domisnje a tradizija. Łopjeno je pozrědnik tuteho prózowanja. Sa łopjeno płaczi husto, so hakle swonka domisny spósnaja, schto profeta winojty. By interesantne było, ras swěscźicź, kelko czitarjow swonka domisny w druhich krajinach zydli.

Se wschelakoroscże splahow Němskeje je nastała bohata pschesjednosczi Němskeje. Do tych, na kotrychž je tuta wschelakoroscź a sdobom tuta myßl pschesjednoscże założena, złuscheja bjes dwěla nowiny domisny.

S nastawkom tuteho wobßaha wabja w Němskej nowiny a czaßopißy nětkle sa zebje czitarjow a to s połnym prawom. Schtož sa nowiny powschitkownje płaczi, płaczi tež sa zerbske nowiny a czaßopißy, kotrež maja tola pschedewschěm wuras „łopjena domisny". Tohodla dyrbjało wscho to Serbow nawabicź, zwoje nowiny a czaßopißy zebi skasacź a czitacź, a tak tež zwoje nabožne łopjena a tak tež nasche njedźelske łopjeno „Pomhaj Bóh". Tohodla zmy tež rad myßle naspomnjeneho nastawka pschijeli a je tu naschim czitarjam a czitarkam poskicźili. Njech njeje to podarmo! Njech zo sjewi stara wěrnosczi, so Serbjo lubuja zwojich wótzow a maczerjow rěcź a wěru tež w tym, so skasaja a czitaja te łopjena, kotrež skutkuja sa domisnu a wěru, sa rěcź domisny a naroda. A njech zo sjewi w tym, so tež czi, kotsiž hischcże njeczitaja abo wjazy njeczitaja nasche zerbske nabožne łopjena, zebi tute łopjena skasaja, to, so mjes Serbami maja wschitzy wocźinjenej wuschi a wocźinjenej wocźi sa czaß, sa strachi a nusy, kotrež hroża wěrje, nabožinje, zbožu a zu duzy psches kraje, naczinicź njeměr a njesbožo.

Zyrkej a stat.

Sa **Sakku** bu adventistiska sekta: „Die Reformationsgemeinde der Sieben-Tags-Adventisten" rospuschczena a sakasana. Jeje zydło je Saarbrücken.

W **Italskej** wobnowjeja nětkle po zyłym zwěcze natu a zławjenu zyrkej Swj. Marka w Bjenadkach — Venedig —. Italska wyschnosczi je sa to połdra miliona lirow pschiswoliła.

Se Sserbow a s daloka.

Sserbska hłowna prědarska konferenza bě zo schtwórtk 8. oktobra w Sserbskim Domje shromadźiła do zwojeho Michalskeho seńdźenja. Knjes wyschschi farar Sarjeńk ju wodźesche. Poda rosprawu wo tym, schto bě zo w pozlednim czaßu stało. Wosjewi, so ma zo nowy pschedßydu konferenzy postajicź, dokelž je wón na wumjeńk schoł. Porěczachmy wo tym a wozebje wo praschenju a sastojnstwje „wyschscheho zerbskeho fararja". Jenohłósnje wuswolichmy zebi dotalneho městopschedßydu konferenzy, k. fararja Mjerwu-Bukeczanskeho

ſa noweho pſchedßydu a wobſamknychmy, krajnozyrkwinſki wubjerk proßycź, bórſy noweho wyſchſcheho fararja pomjenowacź. Knjes wyſchſchi farař Sarjeńt pſchepoda ſaſtojnſtwo pſchedßydźe k. fararjej Mjeŕwi, ßo dźakujo ſa wſcho ßobudźěło w ſańdźenych lětach. Knjes farař Mjeŕwa ſaſtojnſtwo pſchewſa ßo dźakujo dotalnemu pſchedßydźe ſa wſcho ſkutkowanje w tutej ßłużbje. Sſłowa dźaka wupraji ſdobom knjes farař Tiſcher. Jeho ßłowa běchu ſdobom ßłowa dźělenja. Wón njewopuſchći jenoź fařſke dźěło pſchi Michalſkej zyrkwi, ale też Budyſchin a Łužizu; pſcheßydli ßo do Drjeźdźan. — Wo tym a tamnym hiſchće jednachmy, tak wo Jakubowym ſtipendiju ſa bohoßłowzow, wo ßerbſkimaj ßwjedźenjomaj we Hodźiju a Bukezach, kotrejž ſtej na jenej njedźeli. So je ßo to tak cźiniło, ßo wobžaruje; njeßmě ßo wjazy ſtacź; też njeßměłe ßwjedźenje wjazy tak poſdźe bycź. Skónczńje wupraji k. wyſchſchi farař też hiſchće ſbožopſchecźa k. duchownemu Laſerej-Minakaſkemu, kotryž ßo ßlubi ſ knjeżnu Hanku Wyrgaczez ſ Noßacźiczańſkeho farſkeho doma, a k. farſkemu vikarej Wirthej-Budyſchinkſkemu, kiž ßo ßlubi ſ knjeżnu Hilžbjetu Kſchižanez ſ Tſělan a tohorunja k. fararjej Böttcherej-Budeſcźańſkemu, kiž bu ſwěrowany ſ knjeżnu Khryſtu Rjenczez ſ Wjeleczańſkeho farſkeho doma a runje tak Wjeleczańſkemu a Noßacźiczańſkemu farſkemu domej. Na konferenzy bě też prěni krócź pſchitomny k. farſki vikar Rychtař, kotryž ma farſke měſtno w Khwacźizach ſaſtawacź.

400létny jubilej reformazije je ßwjecził kanton Waadt w Schwizy. Mjes wuhotowanjemi tuteho ßwjedźenja bě też ſjawny wuſtup młodźiny. Pſchi tutym wobdźěli ßo 11 000 młodych mužſkich.

Měſto Lübben ma Boži dom, kotryž je po wulkim němſkim kěrluſcherju Pawole Gerhardtu pomjenowany. Tutemu Božemu domej je měſto ſwón darilo, na kotrymž je wobras kěrluſcherja a napißmo: „Paulus Gerhardt, 1669—1676, Archidiakonus an der St. Nikolaikirche zu Lübben.“

WHW. Wſchitzy wěmy, ſchto tute tſi pißmiki woſnamjenjeja. Symſka pomoz chze wſchitkim w ludu pomhacź, kotriž ßu pomozy potrěbni. Wſchitzy w ludu ßu tohodla też ſwołani, ßobu ſtupicź do tutoho ſkutkowanja. Dźěl ſ tych wſchelakich darow dostawa też Snutskowne miżionſtwo ſa ßwoje wuſtawy a domy. Wonkach we wukraju ßo wſchudźom mucźi a je nuſa tajka a hinaſcha. Tohodla chzemy dźakni kóždy na ßwojim měſtnje a po ßwojim ßobu pomhacź, ſo bychmy cźaß ſymy a wſcheho, ſchtož ßo w njej jewi, pſchewinyli.

S **Bukez.** Njedźelu, 18. winowza wotmě ßo tu Guſtav Adolfſki ßwjedźeń. Boži dom bě wulkotnje wupyſcheny, woßadna młodźina bě ſ wulkej a khwalobnej prózu rjane pletwa nawika a ſ byrglowy, ſ łubjow a ſ wokſtarja ßwjedźeńſku woßadu tale pycha ſtrowjeſche. Schkoda, ſo wjedro ßwjedźenjej tak prawje njehowjeſche, a tuž njebě wopyt zyle ſpokojazy. Schtóž pak je ßwjedźeń ßobu ßwjecził, je wěſcze ßwoje žohnowanje ſ njeho měł. Zyrkwinſki a poſawnowy khór wubjerne rjane hudźbne wězy pſchednjeßeſchtaj, a jimaj wutrobny dźak. Byrgle ſchumjachu móznje, a tuž też ßo hrajerzy lubje dźakujemy. Woßebity dźak pak knj. ßwjedźeńſkimaj prědarjomaj. Na ßerbſkim kemſchenju nam k. farař Bójž ſ Budeſtez na ſałožku liſta ßwj. Pawoła na Kol. 2, 6 a 7 wutrobu ſa nadobny ſkutk kſcheſcźijanſkeje luboſcze na wěrybratrach ſahori, a bohaty dar w ſběrzy dopokaſa, ſo běchu jeho ßłowa wuſpěſchne. W němſkim kemſchenju k. farař Sohn ſ Wulkeho Hennersdorfa, kiž je lěta dołho we wukraju dźěłał, woßadu do wukrajnych woßadow w duchu wjedźeſche a jej wobſtejnoſcze a dźěło Guſtav Adolfſkeho towaŕſtwa w tutych ſtronach jara žiwje ryßowaſche. Kemſchenju ßo hnydom w zyrkwi ſhromadźiſna pſchiſamknu, w kotrejž k. farař Pfalz ſ Lubija woßadu w mjenje poboczneho Lubijſkeho Guſtav Adolfſkeho towaŕſtwa wutrobnje poſtrowi a wſchelake powěſcze ſ towaŕſtwoweho žiwjenja poda. Skónczńje k. młod. wothladař Thümmler ſ Lubija nadrobnu a jara ſajimawu rosprawu wo ſeńdźenju hłowneho Guſtav Adolfſkeho towaŕſtwa w Kaſſelu poſkicźi, tak ſo kóždy něſchto ſhoni, kak wulzy ważne a žohnowane dźěło ßo wot tuteho towaŕſtwa wukonja. Wón woßebje wuſběhny, ſo a cźehodla budźe tuto dźěło pſchichodnje hiſchće nuſnſche hacź dotal. Powſchitkownje běſche ßo ßwjedźeń dźakowano Bohu derje radźił a da-li Bóh też ßwoje žohnowanje pſchinjeße tak, ſo ßmy ßo ſnowa ſahorili ſa nadobne dźěło Guſtav Adolfſkeho towaŕſtwa.

Bibliſki pucźnik.

21. njedźela po ßwjatej Trojizy, 1. novembra: Wón ſpomni wěcźnje na ßwój ſwjaſk teho ßłowa, kotreż wón porucził je na tyßaz narodow. Pſalm 105, 8. — Hlaj, kak twój Wótcźez tak lubo cźe ma, jo tebi dawa, ſchtož ſawoſtawa, kak hnadu ſa hnadu cźi pſchiwobrocźa; ale to wſchitko pak Jeſuža dla. Hlaj, kak twój Wótcźez tak lubo cźe ma. K. 313, 3. — Jana 14, 6. — Ef. 5, 22—33.

Pónděla, 2. novembra: Wón dawa mucźnym móz, a wón pſchiſporja woßłabnjenym ßylnoſcź. Jeſ. 40, 29. — K. 452, 1. — Pſalm 135. — Jeſ. 55.

Wutora, 3. novembra: Schto ßym tebi cźinił, mój ludo? a ſ cźim ßym cźe wobcźežował? to praj mi. Micha 6, 3. — K. 95, 3. — Jana 7, 1—13. — Jeſ. 57, 1. 2. 15—21.

Sſrjeda, 4. novembra: Joſua panu na ßwoje wobliczo na ſemju, a modleſche ßo a dźeſche k njemu: Schto praji mój Knjes ßwojemu wotročźkej? Joſua 5, 14. — K. 441, 2. — Jana 7, 14—24. — Jeſ. 58.

Schtwórtk, 5. novembra: Ssy ty ßwoju wutrobu pſchihotował a ßwojej ruzy k njemu wupſcheſtrěł? Hiob 11, 13. — K. 507. — Jan 7, 25—36. — Jeſ. 59, 1—10. 16 hacź 21.

Pjatk, 6. novembra: Tak praji tón Knjes: Ja ßym cźe w ſpodobnym cźaßu wußłyſchał, a ßym cźi tón dźeń teho ſboża pomhał. Jeſ. 49, 8. — K. 602, 5. — Jan. 7, 37—53. — Jeſ. 60.

Ssobota, 7. novembra: Kotry Bóh je, jako ty ßy? kiž hrěchi wodawa a pſcheſtupjenja ſpuſchcźi tym ſbytknym ßwojeho herbſtwa; kotryž ßwój hněw wěcźnje njedźerži, dokelž je ßmilny? Micha 7, 18. — Jan 8, 1—11. — Pſchißłowa 24, 14—20. — O, darmo, darmo wſchitko je, dha pój a bjeŕ, ſchtóž jenoź chze, tón dyrbi darmo dostacź. Schtóž po hnadźe ma žadanje, tón ju też darmo dostanje, też darmo budźe wostacź. Haj, zyle darmo bjes prózy, też darmo bje wſchej ſaßłużby. (Zionſke hłoßy cźo. 291, 1).

Liſtowanje

Kni. L. w Dr: Liſtaj ſtaj nimo ßo ſchłoj. Wutrobny dźak ſa wſcho. Redaktor.

Sa 22. po Tr. (kermuſchu): R. w B. — Sa 23. po Tr. (pokutny dźeń): B..r w B. — Sa ßmjertnu njedźelu: R. w K.

Nakładowane a wudawane po poručnoſcźi krajnozyrkwinſkeje notwinaŕnje a powěſcźeŕnje w Drjeźdźanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědaŕſkeje konferenzy. — Samokwity redaktor farař Wyrgacź w Noßacźizach (Nostitz über Löbau). Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu ßobotu a płacźi ſchtwórcźeŕtnje 108 pjenjezkow. D. A III. 1100.

Čišło 45

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swóbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 8. novembra 1936 | Bautzen

22. njedźela po ßwjatej Trojizy.

Kermuscha.

Wjeßely ßwjedźeń je kermuschny ßwjedźeń, dokelž naß na to pokaja, jo mamy Boži dom. Kajka połnosć hnady a žohnowanja w Božim domje dostawamy! Tu ßo nasche dźěći wukschcźija, ßo roswuczuja, ßwój kschcźeński ßlub wobnowjeja. Kóždu lubu njedźelu je tu khlěb žiwjenja dostacź. Tyschene dusche tu k spowědźi dźeja, wobhnadźene Boże dźěći k Božemu blidu khodźa. Młodźi mandźelszy tu Knjesowe wobliczo pytaja, prjedy hacź ßwój dom załožeja. Staroscźe polne wutroby troscht a wokschewjenje namakaju. Schtó móże žohnowanje wuměricź, kotrež je ßo j Božeho doma psches lětstotki wěrjazym kschcźijanam dostało? Kak ßwjate je tuto město! Tu niczo druhe njeje hacź Boži dom a tu ßu njebjeske wrota!

Ale kak mało ßo kermuscha tak ßwjeczi, kaž ßo ja kschcźijanow ßłuscha. Kak wjele je w městach, kotsiž tuteho ßwjedźenja j zyła kedźbu nimaja. Woni ßu ßo na to swucźili, swonka khłódka zyrkwje žiwi bycź. Khutny synk swonow pokutneho dnja abo ßmjerćtneje njedźele abo cźicheho pjatka jich ßnadź hischcźe kemschi wola. To pak je ja jich wjele jeniczke, schtož njekomdźa. Jich wjele pak tež teho wjazy kedźbu nimaja. Kermuschny ßwjedźeń cźi wschitzy njesnaja. A na kraju? Schtó njesnaje strach, kiž runje tutón ßwjedźeń na ßebi ma? Wobranstwo a wopilstwo a rejwanje je na tutym dnju husto najważnische.

Schtó pak ßwjeczi kermuschny ßwjedźeń prawje? To wucźi naß kermuschne jeźenje Lukascha 19, 1—5.

Mjes selenymi palmami a wonjatymi rózowymi sahrodami město Jericho leżesche, njedaloko Jordana. Tam běsche Romske złonistwo a wyschschi złonikow běsche Zacheus. Tón bě hižom wschelke ßłyschał wo Jesußu, kiž móznischo prědowasche, haž pißmawucżeni, kiž wulke dźiwy cźinjesche, khorych hojesche atd. Tež wón chzyschе wjele khwaleneho Messiaßa ſ wocźomaj wohladacź. Běsche to jenož wcźipnosćź? Ně! Wón bě njespokojny ßam je ßobu, jeho hrěch jeho do njeměra staji. Wón cźuje, jo dyrbi hinajschi bycź. Schtó móże jemu pomhacź? Schtó dawa jemu móc k polěpschenju a k wußwjeczenju, měr a pokoj? Tuž žadasche ßebi, Jesußa wohladacź, teho běsche ja praweho pomoznika spóznał. Njeje to tež dźenßa hischcźe žedźenje cźłowjekoweje dusche, kotraž je tak dołho njepokojna w naß, dóniž njewotpočźuje w Bosy? Tuž: pytaj jenož Jesußa, wschitko druhe njepomha. W Božim domje jeho namakasch, hdźež ßo jeho ßłowo předuje, w kotrymž tebi blisko stupi se ßwojej hnadu, se ßwojim měrom, se ßwojim žohnowanjom. Tak budźesch prawy kermuschny hóscź, kiž tež kaž złonik Zacheus wschitko pschewinje, schtož ßo jemu napschecźiwo staji.

Zacheus běsche wyschschi złonikow. S pjenjesami mějesche wołsebje cźinicź. Ale wot błyschcźa pjenjes njeběsche ßo tak zaßlepicź dał, jo njeby žedźenje měł ja něcźim lěpschim a wyschschim. O jo bychmy ßwoje powołanje, ßwoje dźěło w tajkim ßwětle wobhladowali, teho ßebi wědomni, jo ma ßo kschcźijan niz jenož za cźěło, ale tež za duschu staracź, jo ma niz jenož semske, ale tež njebjeske pschißłuschnosće dopjelnicź.

A Zacheus běsche bohaty. Schtó njesnaje strachi bohatstwa? Jich wjele je ſ honjenjom se semskimi sublami najwjetsche kubło, duschow sbóżnosćź, shubiło. Ale najwjetsche bohatstwo njemóże wutrobu naßyczicź a wschitke kubła semje lacźnosćź dusche stajicź njemóża.

Tež běsche Zacheus „mały wot parschony“, tehodla psched ludom Jesußa wohladacź njemóżesche a wón běżesche prjedy a lěsesche na lěßny figowy schtom, jo by Jesußa widźał. Wschitke sadźěwki pschewinje njekedźbujo na lud wokoło ßebje. Tak njeßmě tež naß niczo sadźěwacź, hdyž ßo wo to jedna, Jesußej bliże pschińcź. Potom hnadypołny Sbóżnik nasche kermuschne wjeßele poßwjeczi: wón ßam k nam pschikhadźa.

Jako Jesuß tam pschińdże, pohlada horje a pytny jeho a dżesche k njemu: „Zacheo, slěs rucże dele; pschetoż ja mam dżenża w twojim domje wostacź.“ Něhdy w starodawnych dnjach běsche Josua Jerichowe murje pod posawnowym trubjenjom dobył. Tu je też sażo żławne dobycże w Jerichowje. Ale żana kamjeńtna murja żo njedobywa — ně: żiwa cźłowiska wutroba bu dobywana — a to niż pod synkami sakonjoweje truby, ale s milym wabjenjom hnady żo twjerdźizna pschemóże. Niż Josua stareho żluba, ale Jesuß noweho żluba je dżenża s rjekom, Jesuß, sbóżnik a wumożnik, kiż je pschischoł, hrěschnikow sbóżnych cźinicź.

„Ja mam dżenża w twojim domje wostacź.“ Schtó to je, kiż żo tu pschipowědźi? Jesuß, w kotrymż polnosći bójstwa bydli a kiż je sdobom żo nasch bratr sćinik, kiż naß snaje a naß njepuschći, kiż chże nasche żedżenje spokojecź — tón chże do nascheho domu pschińcź. Na kóżdym kermuschnym żwjedżenju sa kóżdy Boži dom dyrbi płacźicź: „Ja mam dżenża k tebi pschińcź“. Wón chże w Božich domach pschezo snowa pschińcź k dźěćom, kotrež pschichodnje żo wukschcźija, żo roswucżuja, żwój kschcżeńśki żlub wobnowjeja; wón chże pschińcź k tym, kotsiż żwoje hrěchi wusnawaju w spowědźi a jeho pytaju pschi żwjatym wotkasanju; wón chże pschińcź, hdyż wożada na jeho żwjate żłowa poßłucha, jeho mjenu khwalbu spěwa, w nutrnych modlitwach żo s nim sjednocźi. Hdyż je żlubił: hdźeż dwaj abo tśjo shromadźeni żu w mojim mjenje, tam żym ja żriedża mjes nimi, kak płacźi to tak prawje wo jeho żwjatym měsće, hdźeż k jeho nohomaj żedźimy, jeho hłóß żłyschimy, na jeho żłowje żo natwarimy, něschto wo tym cźujemy, so je nam bliśko. Dźakujmy żo jemu, so je nam k temu żwój dom dał a proschmy jeho, so by jón nam sdźeržał a w nim żwój żwjaty evangelij pschipowědacź dał nam a naschim potomnikam, so by sa kóżdy Boži dom płacźiło: Dżenża je żo tutemu domej sboże dostało! Hamjeń.

Nasch Boži dom — kermuscha.

Hłóß: Jesu, moja wjeżełosć.

Boži dom nam stej a kćěj!
Jesu, wóczko na njón měj
Wodnjo- w nozy, kóżdy cżaß,
Natwarjej Ssej we nim naß.

Hdyż dże kschesćan do njeho,
Luby Knjeże, wußłysch joh',
Hdyż Cźi żwoju wutrobu
Wußypje tu s modlitwu.

Hdyż żo Boże żłowo tu
Wucźi se wschej khrobłosću,
Daj Ty, so też prawje dże
Poßłucharjam k wutrobje.

Hdyż pak hrěschnik pschikhadża,
Daj, so hnadu namaka
A so stroschtny domoj dże,
Dostał hrěchow wodacże

Hdyż tu dżeja pischćele,
Spěwaja żo kěrlusche,
Spodobacź żo Ssebi daj
Sa Sswój żwjaty Boži raj!

Hdyż żo tudy mandżelstwa
S wjeżełosću wjasaja,
Sskyscho Ty jich modlitwu,
Swadu wrócź, dżerż jednotu.

Hdyż tu noscha wěrjazy
Kmótsja dźěcźi k kschcżenizy,
Smyj je Ty żam wot hrěcha,
Njech żu Twoje dźěcźatka!

Hdyż pak morwych we kaschcźu,
Na kěrchowej khowaju,
Wschitku srudobu Ty staj,
S hnady sbóżnosću wschitkim daj.

So by lud żo chżył żem nańcź!
Twoje żłowo njeżmě sańcź!
Sakrament żwój sakhowaj
Sa Sswój dom a sa wschón kraj.

Kralo wěcżny, Jesużo,
Twař Ssej Sswoje kralestwo.
Zyrkej Sswoju schkituj tu,
Rosbij wschu móz cżertowsku.

Njepodpisany kěrluscheř a J. W.

Minakalski woltař 250 lět stary.

(S wobrasom.)

S tutym cźiłkom 22. njedźela po Sswj Trojizy żwjecźi nasch njedźelnik se żwojimi wożadami kermusch żobu, — niż jenoż s tymi wożadami, kotrež ju dżenża a jutsje żwjecźa, każ Michalska wożada, Cźorny Khołm, Delni Wujesd, Hornje Bruży, Klětno, Klukusch, Khrjebja, Luczo, Maleschezy, Minakał, Porschizy, Rakezy, Sdźěr, Wóżlink a tohorunja Baczon, Njebjelcźizy — kajka to wulka kermuscha! —, ale je wschěmi wożadami. Tohodla pschińdże nam każ swołany a skasany pěkny wobras Knjesoweho woltarja w Minakalskim Božim domje. Podamy jón naschim cźitarkam a cźitarjam a sdobom něschto, schtoż rosprawja wo tutym woltarju, kiż je lětża s kermuschu jubilar 250lětneho wobstacźa. Ssnadź żo s tym někotryżkuli jenotliwy abo někotrażkuli druha wożada da nawabicź, też něschto sajimaweho podacź s wożady abo wo Božim domje do nascheho kopjeńka, a to cźim prjedy, hdyż żo dopomni, kak buchu tu pschezo nastawki se stawisnow jenotliwych wożadow rad cźitane, wożebje też tehdy, hdyż bě wobras pschidaty.

W Minakale steji hižo s dawnych cźażow żem Boži dom; drje 1322 abo 1327 bu tam prěni założeny. Mějesche tehdy tśi woltarje. Nětkole ma wěso jedyn, a tutón pokhadża s lěta 1686. Je to woltař, s kotrymż je sdobom, każ widźisch, klětka sjednocźena — każ to też hischcże w druhich łużiskich Božich domach je, n. pisch. w Barcże a w Porschizach.

Na tutym woltarju steji we łacźanskej rěcźi: „IN HONOREM DEI TER: OPT: MAX: HOC ALTARE EXSTRVI CVRAVIT CAROLVS DE PONIKAV. ANNO MDCLXXXVI.“ To je po żerbsku: „K cześći Trojeniczkeho najlěpscheho a najwyschscheho Boha da tutón woltař natwaricź Korla s Ponikau. W lěcże 1686.“

Woltař je zyły s drjewa rěsbowany a je wumělske dźěło po waschnju tak mjenowaneho (póśdneho) „baroka“. Je něhdże 7 abo 8 m wyżoki a 4,5 m schěroki. Na kóżdym boku steji, każ jako strażnik, japoschtoł, a to na lěwym boku Pětr s kluczemi, — tute namakasch po s katolskeho pokhadżazym waschnju husto jako pschidawk a wosnamjenjenje japoschtoła Pětra; — na pra-

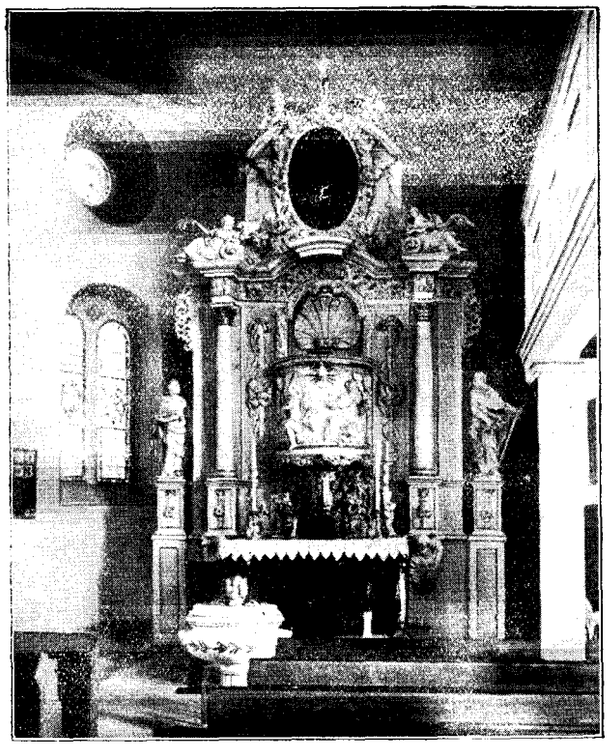

Wołtaŕ w Minakalſkim Bożim domje.

wym boku Pawoł; tutón ma w lěwej ruzy mjecź, mjecź Ducha a Bożeho ſłowa — mjecź je huſcźiſcho pſchidawk a wojnamjenjenje tutoho japoſchtoła —. Pódla njeju debitaj wołtaŕ a njeſetaj tak rjez jeho krónu abo jeho horni dźěl ſtołpaj; my tajke ſtołpy mjenujemy korinthiſke po grichiſkim měſcźe Korinth. — Grichiſka, a ſ njej měſto Korinth, ma ſławu, ſo je měła něhdy najwubjerniſchich wumělzow, kotſiž ſu kraſneho doſcź ſhotowili ſ marmora a ſ druheho, tak tež woſebje ſtołpy. — Stołpaj ſteji-taj na ſpódkomaj; tutaj ſaſo wotpočźujetaj kóždy na hłowje jandźela. To je ſhotowane, kajkež ſo wono cźłowjekam pſched ſchtwórcźtyſaz lět ſpodobaſche. Wyſche ſtołpow, tak rjez ſobu wot njeju njeſeny, je wobrub a wobkroma; wobrub je je wſcheſakej pychu debjeny, woſebje ſ halźkami. Pſchi boki, wyſche ſtołpow, ſedźitaj jandźelaj ſ palmowymaj halożkomaj w ruzy. Woſrjedź najwyſcheho dźěła wohladaſch wulki wolijowy wobraz, kotryž je ſ wulkimi łopjenami wobrubjeny. Wón pokaſuje Khryſtuſowy narod a modlenje paſtyrjow. Dokelž je pak wón jara cźěmny, njeſpóſnaješ też na naſchim wobrazu, kotryž je po fotografiji ſhotowjeny, niczo na nim. Zyle horjeka ſteji Boża martra, kſchižowany Sbóžnik na kſchižu; wona krónuje tak rjez wſcho — kaž to tež njemóže hinak bycź. Pſchi boku ſedźitej k lěwizy a k prawizy jandźelaj ſ poſawnu — woſnamjenjejo ſudny dźeń.

S tutym wołtarjom je ſjednocźena klětka, kaž hižo prajachmy a kaž to na wobrazu derje ſjóſnajeſch. Taiki wołtaŕ mjenuja „klětkowy wołtaŕ“. Wołtaŕ a klětka ſu tohodla tak do zyłka twarili, ſo bychu ſymetriju — abo rune měry Bożeho doma — wobkhowali, kotraž ſo ſhubi, hdyž maſch n. pſch. klětku na prawizy a k lěwizy niczo podobneho. Minakalſka klětka wotpočźuje na dźěcźazej poſtawje; tajku dźěcźazu poſtawu mjenujemy we wumělſtwje „putto“. Wobraz cźi ju, dokelž je bóle w khłódku, tak jaſnu njepokaſuje. Na wobłoženju klětki je Boża Sſwjata Trojiza pſchedſtajena: na prawym boku Bóh Wótz, w ruzy dźerżo jabłuko jako ſnamjo wſchehomozy a knježſtwa nad wſchěm ſwětom —, na lěwym Knjes Jeſuſ Khryſtuſ ſ kſchižom a wyſche Sſwjaty Duch, woſnamjenjeny ſ hołbjom — po tamnym ſłowje Jana kſchcźenika. Nimo teho widźiſch na wobłoženju klětki horjeka jandźelſkej hłójcźzy. Spody klětki namakaſch napiſmo, kotreż pſchi ſpocźatku ſdźělichny, a na prawo wot napiſma piſmiki C. v. P. a na lěwo wopon Ponikawſkich. Też ſpodki ſtołpow a japoſchtołſkeju poſtawow maja wudebjenje ſ łopjeńkami; tola tuto je — kaž też to mjes klětku a ſtołpomaj — ſ poſdźiſcheho cźaſa.

Pod wołtarjom ſu rowniſchcźo wuryli, do kotrehož ſu ſwójbnych ſwójbow ſ Ponikau a ſ Loeben khowali.

Wołtaŕ je, kaž naſpomnjene napiſmo praji, Korla ſ Ponikau pſched 250 lětami daril. Jemu ſłuſcheſche tehdy Minakalſki hród ſ ryczerſkubkom. Pſchi pſchedpoſlednim wobnowjenju w lěcźe 1900 je dał hrabja ſ Einſiedel zyły wołtaŕ ſnowa wobarbicź a łopjeńka a halźki a druhe wupyſchenja poſłocźicź. Minakalſka woſada ſo raduje, ſo ma tajki pyſchny wołtaŕ w ſwojim pěknje wobnowjenym Bożim domje a ſpomina też dźenża na ſwojej kermuſchi džakna na daricźela. Pſchedewſchěm pak ſo mutrnje džakuje Bohu, ſo je jej tutón wołtaŕ kaž BožI dom ſakhował hnadnje pſches telko lět a wſchelke cźaſy a jej měſtno ſdźerżo, na kotrymž móže ſhromadźena jemu ſłužicź, a wona chze tutón džak też je ſkutkom wobſwědcźicź, pſchikhadźejo rad a ſwoěru k Boženu domej a k jeho wołtarjej. —

Wo tutym Minakalſkim wołtarju pſchinjeſe też naſcha proſyka „Pſchedźenak“ ſa lěto 1937 wobraz a naſtawk; pſchicźiny doſcź, ſo ſebi kóždy ſerbſki dom woſady Pſchedźenaka, kotryž je ſo na pucź pſches Łužizu naſtajił, ſa lěto 1937 ſkaſa.

Też něſchto kermuſchne.

Abo njeje to něſchto runje ſa kermuſchne roſpominanje, ſchtoż je w Königsbergu wuprajił pſchedſtyda ſtaroprufkeho krajnozyrkwinſkeho wubjerka, D. Eger, pſchednoſchujo pod heſłom „Zyrkej a lud“? Jeho pſchednoſchk chzyſche jich telko ſłyſchecź, ſo wulka nowa aula — tak mjenuja woſebitu ſwjedźeńſku měſtnoſcź wyſchſchich ſchulow a univerſitow — univerſity njedoſahaſche, ale ſo dyrbjeſche ſo rěcź do dweju dalſcheju měſtnoſcźow, w kotrychž ſaneho próſdneho měſtna njewoſta, pſchenjeſcź. D. Eger wupraji mjes druhim tole:

„Lud, kotryž ſwoju ſańdźenoſcź ſabudźe, — ſańdźenoſcź, kotraž je pola naſ ſobu ſ korjenjow kſcheſcźijanſkeje wěry wuroſtła, położi ſo ſam „k aktam“ — (my drje wſchitzy ſroſumimy tutón w němſkim huſto trjebamy wuras, woſebje hdyž w rěcźi hnydom dale rěka): — ryje ſebi ſam ſwój row. So běſchtej kſcheſcźijanſtwo a ludſtwo mjes ſobu ſwjaſanej, je był wotſud naſchich wótzow a tohodla też wotſud naſchich dźěcźi. My mamy to ſamołwjenje ſa to, ſo tym, kiž po nami pſchińdu, njepobrachuje to, ſchtoż je było roſſudne ſa naſche ſtawiſny a bjes cźohož němſki lud pſcheſtanje bycź němſki lud. Hdyž byſchtej ſo lud a kſcheſcźijanſtwo dźěliłej, bychu ſtawiſny laſtałe bycź němſke ſtawiſny. Tohodla njeſtejimy my kóždy ſam ſa ſo, ně, jako ſhromadnoſcź, jako ſhromadnoſcź luda w kole tych cźłowjekow, ſ kotrymiž, ſa kotrychž ſmy žiwi, pſched Bohom. Naſche ſamołwjenje, kotreż wot Boha mamy, mamy hižo a cźłowjeka, kotryž pódla naſ, mamy pak pſchede wſchěm ſa bratra, kotryž po nami: ſa bratra jutſiſcheho dnja! — Tajkeho ſpóſnacźa dla dyrbi zyrkej Boże ſłowo wótſje a jaſnje pſchipowědacź, dyrbi ſo ſa to ſtaracź, ſo woſtanu wocźinjene kanale do luda a woſady, ſo by tuto ſłowo cźłowjeka cźaſa też woprawdźe trjechiło. Wona — zyrkej — ma potajkim ſjawny nadawk, a dyrbi tohodla też měcź prawo ſjawne — rechtlich-öffentliche — ſtejniſchcźo; je ſa ſtawiſny roſſudne, kajke ſtejniſchcźo zyrkwi pſchipokaża. Tak wona tu njeje jako by tu ſwoje dla była, ale je tu jako ſłużaza, ſo by proſyła, napominała, pſchipowědała evangelij w ludu.“

Kermuscha tu tola je, dokelž tu Boži dom je, a Boži dom tu je, dokelž tu Knjesowa zyrkej na semi je. Tohodla njeßmědža kermuschni hoscžo hinak, hacž kermuschu ßwjeczicž s Božim domom a s Knjesowej zyrkwju. Schtož je D. Egert tam k ranju, hdžež němski lud, hdyž dže, woßebje na straži steji, a tohodla dyrbi wuhotowany bycž s najlěpschimi mozami a brónjemi, prajił, to je zyle wěscže něschto sa naß wschěch, so jo rospominamy w naschim cžaßu, pschede wschěm nětkle w kermuschnym cžaßu. Tuž cžińmy to!

Se Sserbow a s daloka.

Tydženja wosjewichmy rjanu pěžeń, kotraž bě praschenje: „Schtó mi to prajicž wě?“ My drje ßmy ßebi hižo wschitzy na tuto praschenje wotmołwili. Schtó by chzył nam tu we łopjenku sjawnu wotmołwu dacž. Sa wschěch, kiž chzedža tu mjes nami hajicž ßwěru rěcž a wěru pobožnych wótzow a macžerjow, ma nasche łopjeńko stajnje ruma a proßu wo tajke ßobudžěło. Jena wotmołwa je nam pschilubjena a myßlimy ßebi, so ju sa tydžeń pschinjeßemy. Ale cžehodla niz wjazy hacž jenož jeneje wotmołwy?

Nascha evangelska młodžina je něschto rjane, wokschewjaze a poßylnjaze skomdžiła, hdyž njeje, běsche-li nětkaŕ mózno, reformaziski ßwjedžeń ßobu pobyła na wulkim sjěsdže evangelskeje łužiskeje młodžiny w Budyschinje. Hacž runje je sadžěwkow wschelakich było, je ßo tam 1200 — po druhim liczenju 1300 — młodych skhadžowało a ßobußwjecžiło. Wuhotowanjow bě wjele a běchu rjane a wscho je ßo derje radžiło. Schtóž je na tutym sjěsdže ßobu był abo schtóž je podobne wuhotowanja hewak ras wopytał, praji kóždemu, kiž tam njebě: schkoda! Runje nascha młodžina trjeba — a my starschi a stari runje tak! — tajkeho poßylnjenja se shromadnoscže a tajkeho wokschewjenja a radowanja nětkle, hdyž nam pschińdže do pucža to a tamne, schtož njeswjeßela. Tuž, hdyž saßo składnoscž budže, wužijmy ju ßwěrnischo! Hdyž ßu nětko we symje druhe składnoscže, ßo skhadžowacž s woßadnej młodžinu we woßadže, wužiwajcže to! Pschihotujcže ßo sa cžaß, kiž pschińdže! Budžecže trjebacž dokładneho wuhotowanja s mozami, kotreż njejßu se semskeho a sachodneho, ale s wěcžneho, duchowneho, s nascheje wěry do Jesuža Khrystuža! A kaž wy młodži, tak wy stari a starschi! Tuž pak wschitzy wutrjebajmy ßwěru cžaß a składnoscže, kotreż ßo nam poskiczeja, so bychmy ßo seßylnili a hotowi byli, hdyž budže nam trjeba! A nam budže to trjeba! Haj, nam je to hižo trjeba, hdyž chzemy tu wobstacž jako ßwěrni, sprawni kschesczijanszy cžłowjekojo psched ßwojim Bohom! Tajke składnoscže, ßo pschihotowacž sa žiwjenje, a sa to, schtož w žiwjenju je, ßmy pschezo hižo měli a mamy pschezo, mamy pak woßebje nětkole w symskim cžaßu, w kotrymž woßebje na wšy a w ratarstwje niz telko nusneho a honjazeho dźěła a wjazy cžaßa, ßo wobdžělicž na woßebitych wuhotowanjach, kaž to ßu: shromadžišny sa woßadnu młodžinu, biblijske hodžiny, shromadžišny kschesczijanskich žonow a mužow. Pschezo pak mějachmy hižo a mamy ßwój Boži dom a Boži ßłużby w nim — a mamy ßwój dom a ßwojich pschiwusnych w nim a ßwoju bibliju a hewak dobre knihe! — Džakujmy ßo Bohu sa to, so ßu składnoscže! Skomdžene składnoscže ßu pschezo skomdžene dobre! Haj ßamo ßo praji, so ßu skomdžene składnoscže ßobu mjes tym, s cžimž ßo pucž do hele plestruje. Hela pak njej hakle po ßmjercži, ně, je też hižo tu do ßmjercže! Na kóždy pad je tu do ßmjercže žiwjenje! A tuto masch wutrjebacž tak, so wobstejisch niz jenož psched ßobu a psched ßwojim spodobanjom, ně, psched tym, kotryž praji: „Mi je data wschitka móz w njebjeßach a na semi!“ Abo s druhimi ßłowami: Ty masch ßwoje žiwjenje a wschě jeho składnoscže a wschě jeho mozy tak wutrjebacž, so tu wobstejisch też w naschim cžaßu, kotryž je tak połny wscheho mózneho, woßebje połny hospodarskich a politiskich praschenjow, a niz mjenje połny antikhrystowych spytowanjow, jako — haj jako niczo wjazy, ale pak też niczo mjenje — jako kschesczijan, kschesczijanka, jako rysy kschesczijan, jako rysy kschesczijanka — hdyž chzemy to ras tak wuprajicž. Tuž — so to też hischcže se ßerbskim pschißłowom wuprajamy — njeskomdž cžaß, so njeskomdžisch kwaß. —

Biblisk pucžnik.

22. njedžela po ßwjatej Trojizy, 8. novembra: Schtóž jich tyschesche, tón jeho też tyschesche, a tón jandžel, kiž psched nim je, pomhasche jim. Wón jich wumóže tehodla, so wón jich lubowasche. — Jes. 63, 9. — Hacžrunje dyrbju noßycž tu wschelku pschecžiwoscž, chzu troschtnje Boha proßycž wo wěcžnu wjeßełoscž, so chzył mje do njej' wsacž; a dokelž Khrysta snaju, ju budu w Božim raju też wěcžnje wužiwacž. K. 686, 8. — Luk. 6, 37. — 1. Tim. 1, 18, 19.

Póndžela, 9. novembra: Tón Knjes njesapomni wołanje hubjenych. Psalm 9, 13. — K. 711. — Psalm 138. — Jes. 61.

Wutora, 10. novembra: Pytajcže to dobre a niz to sle, so byschcže žiwi byli, hda budže tón Knjes pola waß, kaž ßo khwalicže. Amos 5, 14. — K. 442, 8. — Jana 8, 12—20. — Jes. 52.

Ssrjeda, 11. novembra: Spomń na prěnjische cžaßy; a wopomń, schto wón starym wótzam cžinił je. Praschej twojeho nana a wón budže tebi powjedacž, twojich starschich, cži budža tebi prajicž. 5. Mójs. 32, 7. — K. 305, 3. — Jan. 8, 21—32. — Jes. 63, 7—19.

Schtwórtk, 12. novembra: Wón wokschewi moju duschu a wjedže mje po prawym puczu ßwojeho mjena dla. Psalm 23, 3. — K. 727, 13. — Jan. 8, 33—45. — Jes. 64, 1—11.

Pjatk, 13. novembra: Wobrocž ßo ke mni, ßmil ßo nade mnu; poßylń ßwojeho wotrocžka se ßwojej mozu. Psalm 86, 16. — K. 235, 3. — Jan. 8, 46—53. — Jes. 65, 1. 2. 8—16.

Ssobota, 14. novembra: Pohladaj na mnje a budž mi hnadny po tym prawje, kotreż ty wopokażesch tym, kotsiž twoje mjeno lubuju. Psalm 119, 132. — Jan 9, 1—12. — Psalm 85, 9—14. — Swarnuj naß a požohnuj, Knježe, a naß wosbožuj, posběhń ßwoje wobliczo na naß, daj nam ßwětło wscho. K. 240, 1.

Sa ßmjertnu njedželu

wundže nasche łopjeno „Pomhaj Bóh“ saßo, kaž hižo lěta dołho 8 stron wulke. Tuž proßymy, so bychu ßebi wschě woßady w prawym cžaßu, nanajposdžischo 17. novembra, we „Sserbskich Nowinach“ w Budyschinje prawje wjele cžißkow sa rosdźělenje skasake. Hdžež je ßo to stało, ßu woßadni to lubje witali. Tajke woßebje skasane cžißko płacži 5 pj. Sdobom ßu wschitzy ßobudźělacžerjo a wschě ßobudźělacžerki wo pschinoschki do tutoho cžißka proscheni. Tute maja pak ßo, s wuwjacžom prědowanja, wschě do Noßacžiz póßłacž hacž do 14. novembra. Pokutneho dnja dla ma bycž macžisna prjedy pschihotowana. Lubo by redaktorej było, by-li dźěło prawje sahe dostał abo tola powjescž wo nim. Nakład a redaktor.

Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinskeje nowinarnje a powěsczernje w Drježdžanach wot Hłownoje ßerbskeje prědarskeje konferency. — Samołwity redaktor farar Wyrgacž w Noßacžizach (Nossitz über Löbau). Cžischcž „Sserbske Nowiny“ w Budyschinje. — Wukhadža kóžde ßobotu a płacži schtwórcželětnje 108 pjenjezkow. D. A III. 1100.

Cžišło 46

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Nadoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

N ech ty spěwaš,
Swérnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ci khmana
Žiwnosć je,
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ce! F.

Serbske njedźelske lopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 15. novembra 1936 | Bautzen

Pokutny dźeń.

Mark. 1, 15.

Zyrkwinske lěto swojemu kónzej napschecźiwo khwata. Nowe psched durjemi steji. Hdyž do protyki pohladnjemy, je spodźiwanjom spósnajemy, so je jenož hischcże schěsćź njedźelow hacź do hód; a jenož hischcże dwě njedźeli, potom adventske hwězdy a adventske wěnzy dezembrowu cźmu se swojim błyschcźenjom sacźěrja. Prjedy pak hacź do swětkeho adventskeho kraja sastupimy, dyrbimy pschi khutnymaj napominarjomaj nimo, taj rěkataj: pokutny dźeń a swjertna njedźela. Jenož schtóž hłósz tuteju napominarjow poßłucha, móże sbóżne adventske a hodowne póßelstwo dorosumicź. A sdobom móżemy pokutny dźeń jenož potom prawje swjecźicź, hdyž so nam hižo s daloka hodowne swony do wutroby swonja. To se swojeho dźenßnischeho teksta pytnjemy, kotryž je prěnje prědowanje nascheho Sbóżnia, s kotrymž swoje skutkowanje sapocza. Tuto prěnje Jesußowe prědowanje rěka:

Cźaß je dopjelnjeny a kraleństwo Boże je so pschibliżiło. Cźińcże pokutu a wěrcże evangelionej!

Jan kschcźenik bě se swojim pokutnym wołanjom ludźi na Jesußowe pschińdźenje pschihotował. Nětko tutón s cźischiny starschiskeho doma psched wulku sjawnosćź stupi a cźakazemu ludej pschipowěda: Cźaß je dopjelnjeny. Kajki cźaß je s Jesußowym pschińdźenjom dopjelnjeny? Cźaß stareho sakonja. Tutón bě ludźom wot Boha daty, so by cźłowiska hrěschnosćź s krutymi kasnjemi sawusdźena była. Staroteſtamentski sakoń njeje pak kónz, ale spocźatk Božich kasnjow k naschej sbóżnosćźi. Sakoń njesamó żaneho cźłowieka wußwohodźicź wot hrěcha a winy, wot swjertneje nusy a duschineje styknosćze. Tohodla roscźeschе bóle a bóle w duschach wschěch pobożnych żedźenje po wumożniku, cźakanje na toho, kiž pschińcź dyrbi, so by wschu naschu nusu skóncził. Nětko je w Jesußu tutón ważny wokomik pschischoł: Wumożnik je tu. Cźaß żedźenja a cźakanja je dopjelnjeny.

Cźaß je dopjelnjeny, to njepkaczi jenož wo tym wokomiku psched 1900 lětami, jako Jesuß swoju sbóżnikowu dźěławosćź na semi sapocza. Tež w naschim żiwjenju su tajke wokomiki, hdźež rěka: cźaß je dopjelenjeny. Pschezo, hdyž Jesuß k nam pschikhadźuje a na naschej duschi skutkuje, je sa naß cźaß dopjelnjeny. My snajachmy Khrystuża hižo prjedy, ale my jeho w żiwej wěrje njemějachmy jako swojeho Sbóżnika, jako swojeho lěkarja, jako swojeho wumóżnika. Ssnano na njeho cźakachmy a so po prawym měru żedźachmy. Nětk je tutón cźaß cźakanja a żedźenja nimo: Jesuß, nasch Sbóżnik tu je! S tym je so kraleństwo Boże też k nam pschibliżało. Hdźež Jesuß je, tam je woprawdźe kraleństwo Boże. Pschetoż wón je pschischoł, so by wschitkich, kiž do njeho wěrja, do sjednocźenstwa swojeho njebjeskeho Wótza dowjedł. Tuto kraleństwo njeje żana swonkna, widomna wěc, ale Knjes wo nim praji: Kraleństwo Boże njepschińdźe se swonknym naloženjom; woni też prajicź njebudźa: Hlaj tudy, abo hlaj tam. Pschetoż hlaj: Boże kraleństwo je nutskach we waß." Żidźa so na swonkne kraleństwo s widomnej mozu a kraßnosćźu nadźijachu. To Jesuß jim njepschinjeße. Wón natwari swoje kraleństwo nutskach w duschach tych cźłowjekow, kiž so jeho Duchej wotewrja. Kraßnosćź tuteho kraleństwa njeje swonknje widomna, ale wona so syboli w tych nutskownych kubłach, s kotrymiž Khrystuß swojich wěrjazych wobsboże. Tute kubła rěkaju: wěra, nadźija, luboscź. Schtóž chze tute kraßne kubła sa swoje żiwjenje a sa swoje wumrěcze wobsedźecź, tón dyrbi so Knjesej Khrystußej wotewricź, so by swoje kraleństwo we naß natwarił. Nětko snano pytnjemy, so je Jesußowe słowo: kraleństwo Boże je so pschibliżało, sa naß napominanje k pokucze. Kraleństwo Boże je so k nam pschibliżało, wono je nam bliśko. Ale to nam niczo nje-

pomha; wono dyrbi we naß bycź. Nam wſchitkim, kotſiž tuto naſche lube ßerbſke njedźelſke łopjeńko cźitamy, njeje kraleſtwo Boże daloke. My ßo ke Khryſtußej a k jeho ßłowu dźerżimy. Ale ßnano ßo bojimy, ßo jeho knjeżſtwu zyle pſchepodacź. Potom budźe junu wo naß rękacź: kraleſtwo Boże je ßo k njemu pſchibliżało, ale wón njechaſche ßwoju duſchu jemu zyle wotewricź; tehodla je pſchi nim nimo ſchło. Schto pomha nam potom, ſo kraleſtwu Bożemu bliſzy běchmy, hdyž na kónzu tola wonkach ſtejimy, wonkach ſ njewěrjazymi a ſhubjenymi? Tehodla poßłuchajmy ſe wſchej khutnoſcźu na Jeſußowe napominanje:

Cźińcźe pokutu!

Schto ręka: pokutu cźinicź? To najlěpje roſumimy, hdyž pſchepytamy, ſchto tuto ßłowo w grichiſkej rěcźi, w kotrejž ßu ßwjeczi ſcźenikojo pißali, ręka. A hlaj, w grichiſkim Nowym teſtamencźe ręka tuto ßłowo: Pſcheměńcźe ßwoje ſmyßlenje! Smyßlenje je żórło wſcheho naſcheho cźinjenja. Hdyž je tuto żórło ſnjeczińſcźene, potom dyrbja też wſchitke naſche ſkutki njecźiſte bycź. Tehodla praji naſch Sbóżnik też: „Pſchetoż ſnutskach, ſ wutroby tych cźłowjekow, wuńdu ſle myßle, mandźelſtwo-łamanje, kurwaŕſtwo, mordaŕſtwo, paduſchſtwo, łakomſtwo, njeprawdoſcź, leßnoſcź, njepózcźiwoſcź, Boże hanjenje, hordoſcź, njemudroſcź; wſchitke te ſle wězy ſnutskach won wuńdu a cźinja cźłowjeka njecźiſteho.“ Chzemy-li cźiſte żiwjenje wjeſcź w cźiſtych ſkutkach, potom dyrbimy najprjedy to żórło, to ręka, ßwoje nutskowne, ßwoje ſmyßlenje wucźiſcźicź. Naſche ſmyßlenje je pſchedewſchěm ſnjeczińſcźene ſ naſchej hrěſchnej ßebicźiwoſcźu, w kotrejž ßo ßam bóle lubujemy dyžli Boha a ßwojeho bliżſcheho. Ale ſkak tuto ſajědojcźene, ßebicźiwe ſmyßlenje pſcheměnicź a wucźiſcźicź? Schtóž je to ßwěru ſpytał, tón je wěrnoſcź Knjeſoweho ßłowa ſhonił: „Bjeſe mnje njemóżecźe wy niczo cźinicź.“ Haj ſe ßamßnej mozu njeje nam żana wěrna pokuta, kotraž je woprawdże pſcheměnjenje ſmyßlenja, móżna. Ale Khryſtuß móże we naß wſchitko dokonjecź. Tehodla je ſpocźatk wěrneje pokuty, ſo na Jeſußowe ßłowo poßłuchamy: Wěrcźe evangelionej!

Evangelij ręka wjeßołe póßelſtwo. To je to póßelſtwo wo Bożej hnadźe, kotraž ſhubjene dźěcźi jich ſtyſknoſcźi a nuſy a ſhubjenoſcźi njepſchewoſtaji, ale jim Ssyna Bożeho póſcźele, ſo by jich pomoznik a lěkaŕ a wujednaŕ był. Tutón Sbóżnik chze winu naſcheho żiwjenja a ſłóſcź naſcheje wole wot naß wzacź a ßwoje ßwjate, bójſke mozy do naſcheje ßłabeje duſche płodźicź, ſo bychmy jemu runi byli w njeßebicźiwym ſmyßlenju a w cźiſtych ſkutkach. Tutemu wjeßołemu póßelſtwu dyrbimy wěricź, a potom budźe to njemóżne nam móżno: nowi cźłowjekojo bycź ſ nowymi, cźiſtymi wutrobami. Tuž chzemy dźenża, na pokutnym dnju, ſe ſprawneje wutroby, ßlubicź:

Ja chzu ßo wrócźicź k Jeſußej
Nětk wot ßwojeje ſłóſcźe.
Ssam, Bożo, ſ radu pſchi mni ſtej,
So dobre we mni roſcźe;
Scźel Ducha móz a dobrotu,
Kiž płodźi nowu wutrobu,
Mi hnadnje ſ wyßokoſcźe. Hamjeń.

Wěra.

Wěrjazy w wſchěm, ſchtoż ßo ſtanje,
Swojoh' Knjeſa póſnaje,
Widźi jeho ſkutkowanje,
Kiž pſches cźłowſki roſum dźe.
Kak Bóh wjele tyßaz lět
Wodźi, ſdźerżi, zyły ßwět.
A kak też wſchě hwězdy ſ dala,
Jeho móz a mudroſcź khwala.

Wěra ſtworicźela widźi
We wſchěch wězach woßebje.
Sswětny cźłowjek, hdyž też ßlědźi,
Ssudźi wſcho po roſumje.
Jeho trapi huſto doſcź,
Wſchelki błud a njewěſtoſcź,
Schtóž pak wěri w horju duzy,
Wě ßo wſchudźe w Bożej ruzy.

Wěrjazym je wotewrjene
Żórło Bożej luboſcźe.
Je pſches Khryſta wumóżeny
Też wot ßmjercźe wěcźneje.
Směrom w duſchi, w ßwědomnju,
Wón ſe ſbóżnej nadźiju
Porucźi ßo zyle temu,
Kiž chze wobaracź wſchom' ſłemu.

Wěra woſmje ſ wjeßeloſcźu,
Wſchitko ſ ruki Bożeje.
Hdyž ßo bědźi ſ wobcźeżnoſcźu,
Pſchezo wě, hdźe troſchtaŕ je.
Kiž w ßłowje roswucźi,
Mucźnu duſchu poßylni,
Wěſtoſcź da, ſo ßwoje dźěcźi
Wótcźez njewopuſchcźi w ßwěcźe.

Hdyž na Jeſußowe ßłowo
Wěra ſałożena je,
Tam ßo potom pſchezo ſ nowoh'
Khwali Bože ßmilenje.
Wěra, w cźaßu běděnja,
Hlada won do pſchichoda,
Chzeſch měr ſbóżny, duſchi kiwa,
A je ſ Knjeſom wěcźnje żiwa. J. B.

S pokutnym dnjom.

S pokutnym dnjom ſteji pſched nami naſch zyły cźaß a ſchtoż w nim. A ſchtoż w nim, je lute wulke prědowanje pokuty:

K ranju Ssowjetruſka: wona njewojuje jenoż ſe wſchěmi móżnymi ßrědkami pſchecźiwo nabożinje a pſchecźiwo kſcheſcźijanſtwu woßebje, ně, wona wojuje pſchecźiwo ſtatam a ludam a jich porjadej a żiwjenju; wona njeje ſpokojom, to k ranju cźinicź, ně cźini to k wjecźoru w Schpaniſkej woßebje a wſchudźom druhdźe powſchitkownje. — K wjecźoru Schpaniſka: Cźitamy a ßłyſchimy kóżdy dźeń runje doſcź, ſo njetrjebamy tu niczo pſchiſtajicź, khiba wuſběhnycź pokutny hłóß, kiž je wſcheho klincźi. — A hdyž to we wulkim tak, njeje to w małym hinak; ſ małym ßebi pak jenotliwy a ßwójba runje tak ſeſchkodźi na wěcźnym a wěrnje wobſbożazym, kaž lud a kraj ſ wulkim. Biblija, nam wſchěm do rukow data! Schtó ju ma w rukomaj, ſchtó ju cźita ſnajmjeńſcha njedźelu a ßwjate dny, ſchtó ju cźita kóżdy dźeń?! Bibliſki pucźnik! Schtó dźe ſ nim pſches cźaß, pſches żiwjenje?! Modlitwa! Schtó ßo modli wſchědnje? Schtó ſpěwa pacźerje rano a wjecźor? Schtó ſpěwa blidowe pacźerje? Kak myßlimy my ßebi po

prawom, so mohło to sbožo s nami, s naschimi domami, s naschim dźěłom bycź, hdyž my wo sbožo njepschikhadźamy wschědnje tam, hdźež žem jenicžzy pschikhadźa: s Boha! Domjaza nutrnoscź! Hdźe je, byrnjež jenož njedźelska była? A hdźe je wschědna? My žmy tola kschescźijenjo!

Praj mi schtó, so to wscho, — a to je hakle něschto, — njeby było lute wulke pokutne prědowanje, kotrež dyrbimy žłyschecź a wušłyschecź, s kotrymž dyrbimy žo nanucźicź dacź, pokutu cźinicź, bycź s Bohom žiwi jako wěrjazy kschescźijenjo, kiž wěrja tu wěru, kotraž je žiwe sjednoczeństwo, kotraž je žiwjenje se žiwym Sbóžnikom a Knjesom Jesušom Khrystušom!

Pscheradźene potajnstwo.

Měr a wotpocžink nam kiwa,
Hdyž s wjecžorom nóz pschikhadźa,
Naš wupschehnje wot wschědnoh' dźěła;
Spar měrny nowe mozy da.
My drastu wschu žo žlecźemy;
Tak rjeńscho a žłódscho žonimy. —
Boža stwórba też je dokonjała,
Dźěła polne dny nam k lěpschemu;
Nětko žada Wona „Sswoje prawa",
Wotpocžnycź we měrje, w pokoju
Schtomy k měrej žo tu hotuja,
S lěschkami žo drastu žlékaja.
Kwětki k semi pschitulene
Hižo drěmaja wschě pošłuschne,
Rjanu pychu wušlecźene.
Saschło je wscho zune wonjenje.
Jandźelki jej pychu žlékachu:
Njemylcźe nam s wonjenjom nětk semju macźerku!
Kaž wonjenje wschěch róžicžkow
Tak ptacžkow spěw naš swježeluje;
Prěnje poslocźenje žoltych liscźikow
Pak žedźenje tu we nich wubudźuje,
Wucźahnycź do kraja dalokeho
Cźopłemu tak žłóncžkej napschecźiwo.
So wotpocžnycź tu luba macźeŕ móže,
Sskyscha, dźěla nětko na khwilu žo
Ptacžki, liscžicžka a róže!
To wulke je jich potajnstwo!
Pošleschcźo sa macź je hižo hotowe:
Bóh, luby Knjes žam, ju nětk wodźecź chze. L.

Sa kermuschu a kóždy dźeń.

„Mjes Bożej žłužbu a wschědnym žiwjenjom njedyrbi žaneje hłubiny bycź. Tohodla žmědźa a dyrbja też nasche domy a bydlenja rěcžecź wo mozy teje wěry, s kotrejež žmy žiwi."

Tuto žłowo namakachmy runje a je žem stajichmy. Wono wupraja něschto, schtož žo po prawm žamo wot žo rosumi a žo tohodla njetrjebało hakle wuprajicź. Wschědne žiwjenje pak wobžwědcža, so žo runje to, schtož žo žamo wot žo rosumi, w žiwjenju njestawa.

Je dobre, myžle podateho žłowa dale myžlicź a rosmyžlowacź: Potajkim na psch.: Boži dom a mój dom; mój kemschazy pucź a mój wschědny pucź; moje kemschikhodźenje a moje wschědne žiwjenje; moje spěwanje a modlenje w Božim domje a w mojim domje. A tak jene po druhim. Na kónzu njejžy, doniž njewuruna wschě dźělaze hłubiny.

Schtož swježelа.

Wožada pschi Božim domje Sswj. Marije w měsce Frankobrodźe n. W. ma něschto, schtož swježelа. Sa wocži je to rjany a drohotny teppich na woltarnischcźu, sa wutrobu a duschu je to wjaz. Tutón teppich žu mjenujzy w lětadołhim shromadnym dźěle wožadni shotowili. A hischcźe wjazy! Tutón teppich je tscźi, kotryž wožadni shotowichu a darichu. Prěni bu po Napoleonowych wójnach Božemu domej wěnowany, druhi po žamžnym musteru shotowjeny, po franzowskej wójnje. Atscźi je žo nětk — hdyž chzesch, móžesch prajicź, po wulkej wójnje — pschisamknył. Žnjowy dźakny žwjedźeń pschepodachu jón po hłownej Božej žłužbje cźi, kiž jón s tajkej luboscźu a prózu shotowichu.

Zyrkej a stat.

Pokutny dźeń je sdobom też dźeń snutskowneho mišionstwa. Na tutym wulkim khutnym dnju składujemy — tu we Sakskej snajmjeńscha — kollektu ja Snutskowne mišionstwo. Kak móhli my też pschi wschěm druhim składowanju a dawanju sabycź na tuto nasche Snutskowne mišionstwo, kotrež je žo wot dawna žem s luteje kschescźijanskeje luboscźe starako wo tych, kiž někak pomozy potrjebachu. A wono to cźini hischcźe a ma pschi wschěm druhim prózowanju wo sastaranje potrěbnych hischcźe wjele cźinicź. Tuž njejžmy my njedźakowni a nježdwěrni, my pomhamy jemu, žłužbu luboscźe dale sastawacź a pomhacź tym, kiž jeho pomozy potrěbni žu. „Pokutny dźeń rěcźi k nam wo žmilnoscźi Boha nascheho Knjesa, kotryž hrěchi wodawa a wo wěrje do toho, kotryž je wjetschi dyžli wscha wina a wscha nusa. So by tuta wježoła powjescź wschěm cźerpjazym a potrěbnym a wohroženym a padnjenym wschěm khabłazym, bojasliwym a wschěm, kiž sdaleni wot Boha, była pschinježna, njemóže zyrkej bjes Snutskowneho mišionstwa bycź. Wona je póželniza, kotraž we žłužbje luboscźe a se žłowom, kotrež jako ludowa mišinarka do luda nježdy, žwědcźi wo žiwym Sbóžniku a jeho skutku wobsbožen-ja." —

Antikhryst žo sjewi po zyłej semi na wschelakore waschnje. Ruska chze w pschichodnym lěcźe też hischcźe te Boże domy sniczicź, kotrež buchu hacž žem wukhowane, dokelž běchu wažne žwojeho twara abo žwojeje stawisny dla. W Ruskej pscheschcźěhaja też dźenža hischcźe tóžděho cźłowjeka, na kotrehož tukaja, so je wěrjazy kschescźijan; wuhnaja jeho s doma a s domisny. W Franzowskej (!!!) žu bjesbóžni sapocźeli, wupisowacź cźerwjene kschcźeńske wopisma wo cźerwjenej kschcźenizy dźěscźa. Tute wopisma pokasuja na jenym s rózkow hrubu postawu, kotraž je kschiž rosbiła. Kak w Schpanskej kschescźijenjo cźerpja, wě drje kóždy s nowinow. Wožebje žadławje žu tam w poždednim cźažu někotrych biskopow cźwilowali.

Se žowjetruskeje sažo ras — niczo nowe wschak to njeje — powěscźe huscźischo wo tym rěcźa, so tam duchownych jimaja a sažudźuja. W Moskwje žu jich sažo 80, w Leningradźe 110, w Kiewje 95 sajeli. Jaroslawski orthodoxny biskop Antonius bu tohorunja sajaty a s nim 25 kapłanojo jeho wokrježa. A schto žo jemu wumjetuje? So je wón pakcźiki s zyrobu s wukraja pschijimak; tole maja tam sa pscheradu a praja, so to rěka: styki měcź s kapitalistami s wjecźora. — Duchowni, kotsiž njejžu hischcźe sajecźi abo wotprawjeni, žu nastajnje wohroženi.

Se Sserbow a ſ daloka.

S **wožadow.** Kaž ſhonimy, póſczele zyrkwina wyſchnoſcź k. vikara Scholtu, kotryž w tukhwilu we Lupoji farſki hamt ſaſtawa, do Budyſchina k Michalſkej zyrkwi. Jutſje naſtupi wón tuto dźěło. My pſchejemy jemu Bože žohnowanje do tuteho noweho ſkutkowanja. Wobžarowacź je, ſo žo ſ tym ſažo Lupjanſke farſke měſtno wuprózdni, a to runje pſched ſymu, w kotrejž je ſaſtaranje, kotreż ſměja žužodne fary, čim bóle wobcźežene. Ssnadź je móžno, ſo Lupjanſka wožada prawje bórſy ſažo duchowneho doſtanje.

Kónz zyrkwineho lěta naš dopomina na ſpočatk noweho a też na to, žo ſa njo kaž ſa nowe lěto dozyła wobſtaracź ſ tym, ſchtož chzemy ſa pſchewodźerjow žobu měcź. Tuž njedyrbjał žadyn žerbſki dom ſapomnicź, ſo runje naſch cźaš, kajkiž je, pomina, ſo bychmy měli nabožne łopjeno w domje. Pſchetož ras hibanja, kotreż žo po zyłym žwěcźe jewi, je pſchedewſchěm nabožny. To rěka pak ſa naſche žerbſke žwójby, žebi ſkaſacź — hdyž to hižo dawno njeiſšu — naſche njedźeliſke nabožne łopjeńko „Pomhaj Bóh“. A ſo to bychu cźinili, k tomu chzyli wſchitzy naſchi cźitarjo, wſchě naſche cźitarki dopomhacź ſ tym, ſo druhich namolwjeja, žebi łopjeno ſkaſacź, ſo je druhim pokaſuja a ſa pſchecźitanje pſchewoſtajeja. Naſche łopjeńko chze też w nowym lěcźe naſchim Sserbam žłužicź ſ tym, ſo jim poſkicźa ſ kóždym cźiſłom „Bibliſki pucźnik“ ſa nowy tydźeń. A bjes „Bibliſkeho pucźnika“ tola njechamy bycź — wožebje niz w cźaſu, kotryž tajki, kaž naſch. A ſo bychmy też hewak wſcho měli ſa kóždy luby dźeń, kotryž nam Bóh ſpožcži, poſkicźi žo nam runje w tutych dnjach nowa žerbſka protyka ſa lěto 1937, naſch Pſchedźenak, kotryž tola tohorunja žobu dźiwa pſchedewſchěm na nabožne žiwjenje. Tak žwjecźi Pſchedźenak też žobu ſe žłowom a wobraſom 250lětny jubilej Minakalſkeho woltarja. — A kónz zyrkwineho lěta naš dopomina na advent a ſ tym na to, žebi też w žwojim domje woſnamjenicź advent a ſapočatk noweho zyrkwineho lěta tak pěknje kaž žo to nětkle ſtawa w jich wjele domach a też we Božich domach. Selene hałožki, — ſeleny wěnz, do kotrehož tykaſch ſ kóždym adventom žwěcźku, — bibliſke žlubjenja, kotreż cźi ſ kóždym dnjom wjazy pſchipowjedaja wo Sbóžniku, kotryž žo Hody narodźi, — jandźelki, kotreż powěſcheſch tak, ſo cźi lecźa pſches jſtwu, a to ſ kóždym adventom jedyn wjaz — a potom wſchelke dalſche wězki, kaž žu wožebje ſa advent ſa dźěcźi pſchihotowane, kaž adventſki cźaźnik, adventſka khěžka abo zyrkwicźka atd. Tuž njekomdźmy žo a njeſkomdźmy, žo wuhotowacź ſe wſchěm a žebi pſchihotowacź wſcho, ſchtož pomha, žylni, wjeſele pſchihotuje.

Goźnarjowe mišionſtwo žo hotuje w dezembru žwjecźicź jubilej žwojeho 100lětneho ſkutkowanja. Wono wobſamknje ſ nim tuto lěto 1936, kotreż dyrbimy dźakni lěto jubilejow mjenowacź. Tuž mjenujmy jo tak a dźakujmy žo Bohu ſa wſcho, ſchtož nam dobreho cźinił, a wopokažmy žwój dźak ſ tym, niz jeno, ſo dar ſa jeho ſkutki luboſcźe a tak ſa mišionſtwo darujemy, ně też ſ tym, ſo jemu damy žwoju zyłu dowěru ſa pſchichod, haj, ſo žo jemu dowěrimy ſa pſchichod a wěcźnoſcź ſ cźełom a ſ duſchu!

Serbske spěwarske

su na předań w Serbskej knihařni w Budyšinje

Bibliſki pucźnik.

23. njedźela po žwjatej Trojizy, 15. novembra: Schtožada žebi tón Knjes, twój Bóh, wot tebje, hacź jeno, ſo by žo bojał teho Knjeſa, twojeho Boha, a na wſchitkich jeho pucźach khodźił, a lubował jeho, a žłužił temu Knjeſej, twojemu Bohej, ſ zyłej twojej wutrobu a ſ zyłej twojej duſchu. 5. Mójſ. 10, 12. — Ja a mój dom žmy hotowi, ſo bychmy tebi žłužili, ty Knježe wſcheho žwěta. Schtož ty nam hnadnje ſpožcźił žy, to tebi ſažo žwjecźimy ſa žwoje ſeńſke lěta. Mała, prawa, tebi zyła ſpěwa žyła. Tuž na žwěcźe woſtań, Knježe, w naſchej hěcźe. K. 641, 1. — Romſk. 13, 7. — Mark. 12, 41—44.

Póndźela, 16. novembra: Božej wocźi hladatej na kóždeho pucź a wón kedźbuje na wſchitke jeho ſtopy. Hiob 34, 21. — K. 309, 4. — Pſalm 139. — Jeſ. 65, 17—25.

Wutora, 17. novembra: „Stań na měſcźe.“ A tej rjecźaſaj padźeſchtaj wot jeho rukow. Jap. ſk. 12, 7. — K. 688, 1. — Jan. 9, 13—25. — Jeſ. 66, 1. 2. 10—13. 22—24.

Ssrjeda, 18. novembra. **Pokutny dźeń:** Bóh je tón cźaš teje njewědomnoſcźe pſchehladał; nětk pak pſchikaže wón wſchudźom wſchitkim cźłowjekam, ſo bychu pokutu cźinili. Jap. ſk. 17, 30. — Mi wušłyſch moje ſdychowanje, ty luba wótzna wutroba; ach, daj mi hrěchow wodawanje, ſo ſrudnoſcź mi žo pomjeńſcha. K. 386, 3. — Mark. 1, 15. — 1. Pětr 4, 15—18.

Schtwórtk, 19. novembra: Schtó je mi runy? Schtó ma mi ſchto roskaſowacź? Jer. 49, 19. — K. 321, 7. — Jan. 10, 1—11. — Sjewj. žwj. Jana 1, 9—20.

Pjatk, 20. novembra: Tak wěrny hacź ja žiwy žym, praji tón Knjes, Knjes, ja nimam ſpodobanja na žmjercźi bjesbóžneho, ale ſo by žo bjesbóžny wobrocźił wot žwojeho pucźa a žiwy był. Ezech. 33, 11. — K. 409, 1. — Jana 10, 12—21. — Sjewj. Jana 2, 1—7.

Ssoboła, 21. novembra: Tehodla wachujcźe; pſchetož wy njewěſcźe, w kotrej hodźinje waſch Knjes pſchińdźe. Matth. 24, 42. — K. 787. — Jana 10, 22—42. — Pſalm 39, 5—14.

Liſtowanje.

Kni. L. w D.: Wutrobny dźak ſa wſcho a žerbſki poſtrow. Redaktor.

Sa žmjertnu njedźelu: R. w K. — Sa 1. advent: M. w B. — Sa 2. advent: K. w H.

Sa žmjertnu njedźelu.

wuńdźe naſche łopjeno „Pomhaj Bóh“ ſažo, kaž hižo lěta dołho 8 ſtron wulke. Tuž proſymy, ſo bychu žebi wſchě woždy w prawym cźaſu, nanajpoſdźiſcho 17. novembra, we „Sserbſkich Nowinach“ w Budyſchinje prawje wjele cźiſłow ſa rosdźělenje ſkaſałe. Hdźež je žo to ſtało, žu woždni to lubje witali. Tajke woždebje ſkaſane cźiſło płacźi 5 pj. Sdobom žu wſchitzy žobudźěłacźerjo a wſchě žobudźěłacźerki wo pſchinoſchki do tutoho cźiſła proſcheni. Tute maja pak žo, ſ wuwjacźom prědowanja, wſchě do Noždacźiz pózłacź hacź do 14. novembra. Pokutneho dnja dla ma bycź macźiſna prjedy pſchihotowana. Lubo by redaktorej było, by-li dźěło prawje ſahe doſtał abo tola powjeſcź wo nim. Nakład a redaktor.

Nakładowane a wudawane po poručnoſcźi krajnozyrkwinſkeje nowinarńe a powěſcźerńe w Drježdźanach wot Hłownoje žerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Samoſtwity redaktor farar Wyrgacź w Noždacźizach (Nostitz über Löbau). Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu žobotu a płacźi ſchtwórcźłětnje 108 pjenježkow. D. A III. 1100.

Čišło 47

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swój bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróčny
Napoj móčny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje 22. novembra 1936 Bautzen

Njedźela semrětych.

„Khrystuß je ßmjerczi móz wsak, žiwjenje pak a njesachodnosć na ßwětło pschinjeßł psches to evangelion.“

2. Tim. 1, 10.

Njedźela semrětych= — Kóždе lěto, hdyž ßo wonka we pschirodźe wulke mrěcźe sapoczina, shromadźa ßo kschescźijenjo wokoło rowow ßwojich lubych. Nan a macź staj wot naß schłoj, nětko dźemy ßami psches žiwjenje. — Tak płaka wudowa pchi rowje ßwojeho mandźelskeho, a tu žaruje wudowz wo ßwoju mandźelsku. Starschej płakataj wo jeju dźěcźo; cźehodla ßy ty naß tak sahe wopuschcźicź dyrbjało? A ty mój luby pschecźelo, khudscheho je mje twoje wotßalenje scźiniło, a srudoba ßo wobnowja. A wy, kiž scźe wy na polu cźesćźe sa wasch wótzny kraj padnyli, wy stupicźe nam dźenża psched duschu; my njejßmy na waß sabyli, też na waß ßebi dźenża myßlimy. — Runje dźenża sda ßo nam móz ßmjercźe tak prawje wulka. Kak wjele, wjele tyßaz ludźi je wona tola hižo pózrěła; a też nad nami a nad wschěmi, kotsiž hischcźe pschińdu, ma wona mozy. Hdyž na to spominamy, dha wschak cźini naß to jar srudnych. — Nětko pak pschińdźe jedyn, Khrystuß pschińdźe s wjeßelej powěsću a wobßwědczi to też se ßwojim žiwjenjom a wumrěcźom: Bóh, wschehomózny Knjes njebjeßow a semje, chże bycź twój Bóh a Wótz. Khrystuß pokasa naß na kwětki na poli a na ptačźki pod njebjom, kotreż tutón Bóh drascźi a žiwi a pschiwoła nam: Wy scźe wjazy dyžli wone. — A Khrystuß sańdźe niz k móznym, k pobožnym, k bohatym, ně, k ßłabym, k hrěschnikam, ke khudym a wobjima a troschtuje jich se ßwojej lubosću a ßwojim evangeliom. „Tak“, pokasa wón nam, „tak je mój Wótz, kotrehož skutk ja wukonjam, kiž je mje póßłał k shubjenym wowzam.“ Haj, tak lubosćepołny je nasch Bóh, so wón nasche dła da ßwojemu jenicźkemu ßynej cźerpicź a najhórschu ßmjercź wumrěcź, ßmjercź na kschižu. My spósnawamy, so też ßmjercź do jeho wótzowskeje wole ßłuscha, a wuknjemy s jeho ßynom ßo jemu podwolicź: „Wótcże, niz kaž ja chzu; ale kaž ty chzesch.“ — Dokelž nětko wěmy, so je ßmjercź Boża wola, dha shubi wona ßwoju móz a my nimamy psched njej žaneho stracha wjazy. Sorjenje pschi łožach mrějazych pschestała, dokelž poßoła snajemy, kiž sa durje klapa; Khrystuß wón je a woła tych ßwojich domoj, domoj do ßwojeho njebjeskeho raja. My snajemy też toho, kiž jeho póscźele, nascheho njebjeskeho Wótza, a wěmy: wón je lubosćź, luta lubosćź. Tuto pschеßwědčenje směruje naschu wutrobu a wjazy njeskoržimy: „Wostaj nam tola nascheho lubeho. Schto dha chzemy sapoczecź, hdyž jeho shubimy!“ ně, nascha skóržba pschewobrocźi ßo do ßłowow: „My chzemy jeho Bohu dacź a wostajicź a jemu měr a pokoj popschecź. — Khrystuß je ßmjercźi móz wsak psches tón evangelion, psches wjeßełu powěsć wo Božej wótzowskej lubosći; a so je tón evangelion wěrnosć, widźimy s toho, so je Khrystuß njesachodnosć, so je wón žiwjenje na ßwětło pschinjeßł. — Žiwjenje — snajemy je? Haj wschak, rjeknjemy, my je snajemy. A tola njeje to žiwjenje, schtož powschitkownje sa žiwjenje mamy. Wscha semska kraßnosć, wscho nasche semske bycźe njej wschak žiwjenje, kajkeż je Khrystuß na ßwětko pschinjeßł. Semske žiwjenje wschak je nasch Sbóžnik też snał; wón, kiž je lilijow kraßnosć khwalił, kiž je rad pschihladował ßo na torhoschcźu hrajkazym dźěcźatkam, kiž je je lubje wokoschał. Horzo je wón ßwój wótzny kraj lubował a też ßwjate město, tak so ßo jemu ßyły ronichu, jako w duchu rospadanki Jerusalema widźesche. Kak je wón w modlitwje s Bohom wojował wo tuto žiwjenje: „Mój Wótcże, je=li móžno, njech tón khelich wote mnje precź dźe.“ — A tola je wón tute ßwoje žiwjenje dał a je to samohł, dokelž je jene hinasche žiwjenje snał, „to žiwjenje“, kotreż ßmjercź moricź njesamóže.

Niz, schtoż mamy a schtoż dobywamy na żwětnymi a duchownymi kublami, ale schtoż żmy druhim pschinjeżli; mjenujzy kajke żwětło, kajki troscht żmy njeżli do srudnych wutrobow a kajki wopor żmy pschinjeżli sa naschich bratrow a żotrow, żiwjenje, kotreż je wumrěcże sa pschecżelow, to je żiwjenje s Boha, kotreż żana żmjercż rubicż njesamóże. Njesacżuwasch ty runje dżenża na njedżeli semrětnych něschto wo tajkim żiwjenju tych w tebi, kiż wjazy njejżu? Njesacżuwamy my runje tehdom, hdyż naschich lubych k rowu njeżemy, to, schtoż żu woni nam byli? Njeje hakle żmjercż na Golgacże żymjo k skhadżenju pschinjeżła, kotreż je Jesuż do wutroby żwojich wucżomnikow płodżił? Hakle tehdom je żo prawa wěra w jich wutrobach narodżiła: Hlejcże, wón je żiwy, my dyrbimy jemu lud hromadżicż, hdyż sażo pschińdże. Tak pokasa naż żmjercż we wschej sachodnoscżi na to, schtoż je njesachodne.

Niz měr w rowje je Boża wola a niz w skutkowanju żamym żu cżlowjekoju dale żiwi — njesachodnoscż je Khrystuż na żwětło pschinjeżł, niz swonkowneho, ale snutskowneho cżlowjeka. Wscho swonkowne sańdże, wscho snutskowne wostanje. Husto doscż sacżuwamy tola w naż tajke horze żedżenje sa tym, schtoż pschezo wostanje, wone cżehnje naż takrjez s tutoho żiwjenja, wone powě nam, so żmy na tutym rjanym żwěcże tola w zusbje, wone powě nam wo wěcżnej domisnje.

Daj jim spacż po jich semskim dżěle, kiż je Boża wótzowska luboscż k měrej wolała wot toho żwěta wojowanja! Dżakuj żo Bohu sa wscho żohnowanje, kotreż żu woni pschinjeżli do żwojeho a cżlowjekow żiwjenja! Daj jim wěcżnje żiwym bycż horjeka w Božim kraleswje, w Božej domisnje! O, budż żylny a cżichi w Božej woli! Dżi pak a pożłuchaj na hłóż wscheho njesachodneho w tebi! Dżi a wopruj twoje żiwjenje w żłużbje cżlowjekow, so by ty „to żiwjenje“ měł! Dżi a cżakaj, doniż cże Wótz njewola!

Wěcżnje.

Na kěrchowy dżemy dżenża, pschi rowach stejimy, wopominajo jich żmjercż, spominajo na żwoju żmjercż. Derje nam, hdyż wěmy, so row niz kónz a poślednje, so je stawanje s rowa, so je żiwjenje, do kotrehoż żu rowy tak rjez durje, kotreż Jesuż Khrystuż wotewri.

Hdyż na kěrchow města Hannovera stupisch, namakasch tam dżiwny row. Na nim leży cżežki kamjeń s pěskowza. Na tutym steja mjena njeboczicżkeje — bě to semjanska knjeni — a pod tutymi żłowa: „Dieses auf ewig erkaufte Grab darf nie geöffnet werden.“

W tutym napiżmje masch hnydom dwě s tych „wulkich“ żłowow, kotreż maja cżlowjekoju tak rad na hubomaj „wěcżne“ a „żenje“. A hdyż hischcże ras cżitasch, żebi wucżitasch, so tam po prawom też tsecże s tajkich „wulkich“ żłowow steji, mjenujzy „njemóżne“. Row wotewricż dyrbjesche sa wěcżne cżażzy „njemóżno“ bycż; to bě tola wotpohlad wscheho.

Ale hlaj! Pschi khowanju je wětsik swěł brěżowe żymjeschło do rowa. Tuto w rowje sendże. Korjenje roscżechu a w běhu jich mjenje hacż 100 lět sestorka żylny brěżowy schtom kamjeń do boka a wocżini row.

Schto to prajisch? Ssnadż: „Dha wschak tola żo rowy wocżinjeja?“ Haj! — Abo też: „Cżlowjek myżli, Bóh wjedże?“ Haj! — Abo też: „Cżlowjecże, wěsch schto prajisch, hdyż prajisch wěcżne“ Haj, też tole praji to, a dżenża, żmjerinu njedżelu nam to předuje: Ani cżlowjek ani żmjercż njesawrěje row na pschezo! Na wěcżne hakle nochzemy prajicż!

Wopominanje.

S nastróżenjom żmy dyrbjeli dwójzy sa żobu żłyschecż, so żo němska łódż na wichorojtym morju podnukri a so s njej żo wjele cżlowjekow tepiko. Najprjedy bě to „Elbe I“, kotraż żo s zyłej żwojej wobżadku — to bě jich 14 muži — we hłubinje shubi. Dżenża, hdyż tole pižamy, żo pschezo hischcże podarmo prózuja, łódż sběhnycż a wukhowacż, haj, żu dyrbjeli żamo s tutym dżělom sastacż, dokelż snowa wichory howrja. A tute żu nětko łódż „Isis“ potepiże a s njej sażo zyłu wobżadku; jenoż łódżny hólz Fritz Roethka bu wukhowany. Ale też tutón bě w żmjertnym strasche był mjes hobrskimi żołmami, kotreż też poślednjeho towarscha, kotryż żo s nim pschi rosbitym cżołmje wukhowa, do hłubiny storhnychu. 39 muži shubi żiwjenje. A kelko je jich pschiwusnych a bližschich, kotsiż wo tutych każ wo tamnych żaruja, njemějo ani rowoweje hórki, pschi kotrejż mohli płakacż, kotruż mohli pyschicż! A s nimi żaruje zyły němski lud se żwojim wjednikom; woni njeběchu tola ani tam na strażowazej łódźi ani tam na wyżokim morju żami sa żebje, ale sa kraj a lud.

Każ jara żo żobu wjeżelimy, so bu hólz wukhowany, tak jara wobżarujemy dónt tych tamnych, spominajo wożebje na kapitana tutoho łódżneho hólza. Wón wjedżesche jenoż sastupujo tutu łódż a chzysche, domoj dojěwschi, na wotpocżink hicż. Też hewak je tutón stary sażkużbny namorjak srudneho nashonił — nimo wjeżeteho. Psched schtyrjomi lětami żo jemu poradźi grichisku łódż wukhowacż, kotruż bě jeje wobżadka hižo wopuschcżiła. Sa to dosta derje sażkużene wulke myto. Ale jako bě sażo na morjo wujěł, nadpadżechu słóstnizy jeho mandżelsku, so bychu pjenjesy rubili, a ju morichu. Nětko je żam żmjercż namakał a pośledni semski wotpocżink w tym wulkim rowje, w kotrymž tak něktory namorjak se żwojim cżělom wotpocżuje.

Jenoż jene żiwjenje?

Wopominajo żmjertnu njedżelu żwojich lubych njeboczicżkich, spominamy też stajnje żobu na padnjenych wulkeje wójny. Woni mějachu żmjercż nastajnje psched wocżomaj, ju njewidżo drje jako tajku abo hinaschu postawu, ju widżo pak a cżujo w mrěcżu towarschow. Jeje pak żo njebojachu tehdy, hdyż żebi wěsczi běchu, so żmjercż nam njemóże wsacż, njech też nam cżělne żiwjenje wosmje, — wěcżne żiwjenje.

Daj żebi prajicż: Pschi nóznym wużlědżowanju bě wojak w grotach njepschecżelskeho stejnischcża wižajo wostał a bu sranjeny. Jeho towarschojo w hrjebjach żłyschachu jeho stonacż. Bychu jeho rad wukhowali, ale njemóża żebi to swericż. „Hdyż żłónczko skhadża, je wón shubjeny!“ praji jedyn. Drusy praja: „Ale wono je njemóżno! Njepschecżel widżi kóżde hibnjenje a jeho hrjebje żu pschebliśko!“

W żamżnym wokomiku wuskoczi podwyschk s hrjebje: „Ja du po njeho!“

„Ale Wy macże jenoż jene żiwjenje!“ wola leutnant sa nim. — Tu wobroczi żo podwyschk a wotmołwi: „Ně, knjes leutnanto! Mam hischcże też wěcżne żiwjenje!“

S tym poda żo do straschneho spocżinanja. A tuto żo jemu poradźi. Wróczi żo se sranjenym towarschom.

Ssmjertna njedźela.

Luk. 16, 19—31.

Pśched jśej nahlej ſmjercźu. — Pśched wěcźnej ſmjercźu — Swarnuj naß, Knjeże, Knjeże naſch Bożo.

Hłóß: Ja khudy cźlowjek, hrěſchnik khudy.

Muž bohaty, muž khory, khudy —
Kak dwojakaj ſtaj na ſwěcźe!
Muž polny brjodow cźerpi tudy,
Muž w bohatſtwje ma wjeſele.
We ſmjercźi wobaj — dźělenaj
Tam ſo 'ſchcźe jónkrócź widźitaj. —

Kak ſrudnje! — Bohaty muž ſ hele
Tam ſdala widźi Lazara
Nětk w njebju w Habrahama klinje;
Troſcht, měr a ſbóžnoſcź wuživa,
Je tam po cźaßnym cźerpjenju
Wſchón ſtrowy we wěcźnym žiwjenju!

Wo wodu bohaty muž w heli
Nětk proßy Wótza Habrahama; —
Chze wokłódnycź w žałoßnej cźwili
Tak wulku lacźnoſcź jaſyka —:
Pjecź bratrow 'ſchcźe na ſwěcźe mam!
Jich wucź, ſo njepſchińdu ßem k nam.

Pak podarmo muž ſatamany
Tam ſtyſknje proßy! — Pſchepoſdźe!
Wjaz njemóże bycź wußłyſchany.
Skym w heli hnada wjata je —
A wobtwjerdźena hłubina
Je njebjo, helu dźělika!

Kak ſrudnje wócźko ſdala hlada
Do kraßnoh' raja ſbóžnoſcźe!
Nětk podarmo ßej duſcha žada
Tam bójſki troſcht, měr, wjeſele!
Tam njebja durje ſamknjene
Ssu ſa wſchě ludy bjesbóžne!

Kak ſrudnje — 'chtóž był wuſamknjeny
Dźěl bracź na wěcźnej ſbóžnoſcźi,
Do wěcźnej' hele ſaſtorcźeny,
Pſchi cźertach woſtacź w wěcźnej cźmi,
Hdyž Bo'ej hnadźe wěrił njej'
We ſwěcźe ßłużił manione!

Kak ſrudnje — ſchtóž tam ſaſtorcźeny,
Ma cźerpicź cźwilu bjesbóžnych,
A k wěcźnej ſmjercźi ſaßudźeny,
Wſcho wutracź w cźwilach njeſkóncźnych!
To boloſcźe ßu njeſnjeßne,
To wopißacź, je njemóžne!

Chzeſch, ludo, w hrěchach woſtacź w ſwěcźe,
We bjesbóžnoſcźi ſhubjeny,
Bycź dźěleny wot Božich dźěcźi,
Dla njepokuty, njewěry? —
Cźaß hnady Bożej' minje ßo!
Ssmjercź, wěcźnoſcź dźe! Ss'yſch, hrěſchniko!

Schtó cźeknycź hněwu Božom' móże,
Hdyž tu njej' cźinił pokutu?
Tam w' wěcźnoſcźi njej' wjazy móžne,
'Schcźe Boha proßycź wo hnadu!
Tam kónz ma Boża ſcźerpliwoſcź,
Kiž ſ hrěſchnikom ma proßycź doſcź!

Sswět ſańdźe, ſchtóž pak wolu cźini
Tu Boha, Knjeſa ßwojeho,
Bycź, woſtacź nochze w hrěſchnej winje,
Ma pomoz Ducha Sswjateho,
Tón Božu hnadu wužiwa,
Je herba Božoh' kraleſtwa.

Mi, Božo pomhaj ſ twojej' hnady,
So cźinju w wěrje pokutu.
Twój wumoženy bycź chzu rady
We mojim Knjeſu Jeſußu.
Daj mi wſchěch hrěchow wodacźe,
We njebju wěcźne žiwjenje. —

Budź Bożo, cźeſcź, dźak, khwalba Tebi!
Ssy cźlowjeſtwu dał Sbóžnika!
Cźehń wſchón lud khudy hnadnje k ßebi,
Naß ſbóžnych ſcźiń pſches Jeſußa!
Twój ßwjaty Duch wodź cźlowjeſtwo,
So roſcźe Twoje kraleſtwo. J. W.

Powójnſke wopominanje.

Wopominajo ßwojich padnjenych wulkeje wójny, njeſapomnimy tych, kotſiž po wulkej wójnje ßwoje žiwjenje woſtajichu ſa lud a wótzny kraj.

Tuto dźenßa cźinimy, ſo podamy liſt, ſ kotrymž ßo Schlageter roſžohnowa ſe ſtarſchimaj a ſ lubymi. Wón wumrě bórſy po tym, Božu martru w rukomaj.

„Lubaj ſtarſchej, lubi bratſja a lube ßotry!

Sskyſchcźe poßlednje ale wěrne ßłowo ßwojeho njepoßłuſchneho a njedźakneho“ — tak wón piſche a měni ſ tym, ſo je, lubujo wótzny kraj a ſa njón ſkutkujo, pſche mało dźiwał na ſtarſcheju, kotrajž jara na nim wißaſchtaj — „ßyna a bratra. Wot 1914 ßem hacź do dźenßa ßym ja ſ luboſcźe a ſ cźiſteje ßwěry ßwoju zyłu móz a ßwoje zyłe dźěło ßwojej němſkej domiſnje woprował. Hdźež bě wona w nuſy, tam dyrbjach bycź, ſo bych pomhał. Tón poßledni krócź je mi to wcźera wunjeßło moje ſaßudźenje k ßmjercźi. Měrny ßym ja jo ßłyſchał, měrneho mje też kulka trjechi. Ssym ja tola wſchitko, ſchtož cźinjach, ſ najlěpſchim wotpohladom cźinił! Njeżadach ßebi po žanym dyrdomdejſkim žiwjenju, njeběch nawjedował zwólbow, ně, ſ žicha ſkutkujo pytach ßwojemu wótznemu krajej pomhacź. Njekniczomne ſłóſtniſtwo abo ſzyła mordarſtwo njejßym ſkucził. Njech ßebi wſchitzy druſy ludźo wo mni myßła kaž chzedźa, njemyßlcźe ßebi Wy ſnajmjeńſcha ſkeho wo mni. Njeſaßudźcźe też Wy mje, ale wodajcźe! Spytajcźe ſnajmjeńſcha Wy, widźecź to dobre, kotreż ßym ja chzył! Myßlcźe ßebi wo pſchichodźe jenoż ſ luboſczu na mnje a wobkhowajcźe mi cźeſtne wopomnjecźe. To je wſcho, ſchtož ßebi hiſchcźe wot tutoho žiwjenja žadam. Luba maczi! Luby nano! Wutroba hroſy mi ßo puknycź, hdyž ßebi myßlu, kak hobrſku ból a kak wulke žarowanje Wamaj tutón liſt pſchineße. Budźetaj Wój to móz ſnjeſcź? Moja najwjetſcha próſtwa hacź do mojeje poßlednjeje hodźiny budźe ta, ſo by naſch luby Bóh Wamaj móz a troſcht póßłał, ſo by Waju ßylneju ſdźerżał w tutych cźeżkich hodźinach. Hdyž je Wamaj to něka mózno, proſchu Waju, mi něktore ryncźki napißacź. Wone mje poßylnja na mojim poßlednim puczu. Ja ſapołożu dźenßa pſchecźiwo wußudej reviſiju. Tak mějcźe ßo derje, budźcźe w myßlach hiſchcźe ras ſtrowjeni wot Waſcheho Alberta.“

Ssmjercź.

Ssmjercź! Wschelako ßebi ju cźlowjekojo myßla a moluja. Najbóle drje je nam ßmjercź snata jako koscźowz ſ koßu. Schtóź je pſched nęschto lętami w Budyschinje pſched Michalſkej zyrkwju widźał a ßłyschał hru „Jedermann“, je „ßmjercź“ w tutej hrě ßamo wohladał a ßłyschał. Ale ßmjercź ßebi też hinak myßla a moluja.

Nęhdźe w dalokim wukraju ßu domoródni tamnych krajow, kotſiž praja: „Ssmjercź je bjes rukow.“

Ssmjercź bjes rukow! Nima nam tuta myßl wjele prajicź? Ssmjercź nima ruzy, ßmjercź njemóże naß tohodla dźerżecź a wobkhowacź, dyrbi naß puſchcźicź — do rukow toho, kotryż mrějo na kſchiżu na Golgatha wupſchestrě wobě ruzy, ſo by wſchitkich ſapſchijał a ßmjercźi wutorhnył. A wón je to też! Jesuß Khrystuß je ßmjercźi móz precź wſał a żiwjenje a njesachodnosćź na ßwětło pſchinjeßł! To my wěmy, toho ßo my troſchtujemy a wjeßelimy we ßwojej wěrje do jutrowneho ſtanjeneho Sbóżnika!

Tohodla pak njemóżemy ßebi żadyn rowowy pomnik na rowje kſchesćźijana myßlicź bjes ſnamjenja kſchiża abo bjes druheho ſnamjenja, kotreż naß napomina doraſnje na Jesußa. Pſchetoż wo to njeńdźe to na wſchěm poßledku, hacź ßmjercź ßebi myßlimy ſ rukomaj abo bjes rukow, ale wo to, hacź żo wěmy w żiwjenju a we wumrěcźu w rukomaj Knjeſa a Sbóżnika Jesußa Khrystußa!

Sbóżny.

Hdyż tu ſcźěhowaze ſapiſchemy, wopominamy ſdobom Goßnera, kotrehoż miżijonſke towaŕſtwo tola w tutych dnjach ßwjecźi jubilej 100lětneho ſkutkowanja.

Kral Friedrich Wilhelm III. wopyta ras w Barlinje na Hirſchlowej haßy mały khuduſchki ſpital, kotryż bě ſtary Goßner ſa ſtare żónſke wuhotował, ſo bychu ſnajmjeńſcha we nuſy nękajki wucźek a wothladanje měle. Kral żo wjeßeleſche, ſo tu tak luboſcź bliżſchemu ßłużeſche, njech też ſe ßnadnymi ßrědkami. Prjedy hacź żo wotßali, dowoli ſałożerjej doma, ſo ßebi wot njeho nękajku hnadu wuproßy. Goßner wotmołwi: „Ja mam jenoż to jeniczke pſchecźe, ſo by Bóh Waſchu majeſtoſcź sbóżnu ſcźinił.“

Kral bě hłuboko hnuty a rosßudźi żo, ſa wopokaſy dźaka ſałożicź wulku Barlinſku khorownju Bethanija. —

Sdobom ſpósnajemy ſ tutoho podawka, ſo luboſcź k ſwonkownemu miżijonſtwu a luboſcź k ſnutskownemu miżijonſtwu njejſtej dwě żotije, kotrejż żo njeſnjeżetej a ßebi ſawidźitej; ně, runje nawopak, ta jena ßylni tu druhu a ſhromadnje ßłużitej Knjeſej wſcheje luboſcźe a tak żobucźlowjekam, kiž tak abo tak pomozy potrjebaju.

Napißma.

Měſto Bukareſt ma też pohrjebniſchcźo němſkich padnjenych wulkeje wójny. Tuto je pěknje wobſtarane. Pſchi jeho wrotach ſtej napißmje. Jene rěka: „Vivere eſt militare“. To rěka: „Żiwjenje je wojowanje“. To tamne rěka: „Non omnis moriar!“ To rěka: „Ja zyły njewumru!“ abo „ja zyle cźiſcźe njewumru!“ —

W Delnjej Němſkej namakaſch nęhdźe kěrchow, na kotrymż ſtaj — ſkoro jedyn pſchi druhim — dwaj rowaj. Na kóżdym je kamjeń, na kamjenju pak żane mjeno, żana liczba. Jenoż jeniczke ßłowo na kóżdym kamjenju, na jenym: „Vergeben“, na tamnym: „Vergebens“. Jeniczke ßłowo — ale wono praji wjele, wjele, wo jenym, ſo bě wobhnadźeny cźlowjek, wo druhim, ſo bě dźěcźo ßwěta, kotreż bě horde ßame na żo a żo ſjeba. —

Pobożny muż wuſwoli ßebi ſcźěhowaze napißmo na row: „Ja běch żiwy, ſo bych wumrěł; ja wumru, ſo bych żiwy był.“

Schto pak praja ſcźěhowaze napißma ſ rowow? Njeißu wone runje ſ tym, schtoż praja, tak naſtróżaze, ſo poſaſtanjeſch, rosmyßlujeſch, pruhujeſch a ßebi pokoja njepopſchejeſch, khiba ſo wěſch wſcho żedźenje ßwojeje duſche ſpokojene w Jesußu Khrystußu, naſchim ſtanjenym a żiwym Sbóżniku. Sskyſch: „Wſchitko je nimo — nadźija a sbożo, mějtej żo derje!“ — „Ssurowa ßmjercź, ſchto khwataſch tak a pſchińdźeſch tak ſahe po mnje?“ — „Ja ßym morwy a cźakam na tebje, ty na druheho. Wſchěch wita napoßledku jedyn raj morwych.“ — To ßu napißma ſ pohanſkich rowow. —

„Cźiſche wotpocźuj jeho popjeł“, a podobne napißma cźitaſch na kſchesćźijanſkich rowach. Schto chze to prajicź? Schto myßliſch ßebi pſchi tym? —

Je prawje pißacź: „Tu ſpi we wěrje“? Ně, ſchtóź je wěrił, njeje cźěło było, ale je był cźlowjek ſe ßwojej njeßmjertnej duſchu, a tuta tam njeſpi, ale je żiwa — żiwa niz tam w rowje, ale w raju duſchow. —

Sa row Jesuſa Khrystuſa je ßebi nęchtó tuto pěkne ßłowo wumyßlił:

Mortem, non mortuum
Devorat hoc ſepulcrum.

To chze prajicź: Ssmjercź, niz morweho póżrě tutón row.

Woni maja pokoj.

Naſchi lubi — woni ßu nam woteſchli!
Minył bě żo cźaß, jim pſchiměrjeny!
Jich duch bydli żiwy mjes nami,
S naſchej duſchu nężnje ſjednocźeny.

Woni dźěchu — każ du ſwjadke liſcźicźka. —
Cźěła ßu drje hižo rospadane. —
K nam też khwata poßlednja wſchěch hodźinka!
Ssmjercźe wrota ßu pſchezo wotewrjene!

Woni wot naß dźěchu do tamneho kraja,
S wotkelż ßnadź my wſchitzy pſchińdźechmy.
Tuż twaŕmy mosty, kiž k nim wukhod maja!
Tak duſchu ßwoju ſ nimi ſwjaſamy. —

Njepłakajmy wo nich! Pokoj maja!
Wſchak ſ jich ßyłow żadyn wróczo njepſchińdźe
S tamnoh' wěczŋoh' měrneho tak raja,
Runjeż tu żo wot najlubſchich dźěleſche! L.

Maczerna rada.

Bě w Indiſkej. Tam leżeſche jendźelſki wojak na ßmjercź thory. Bě ßebi ßwoje żiwjenje ſkaſył a ßwojej maczeri wjele ſtaroſcźow a ſrudoby naczinił. Na khorołożu bě to ſpósnał a cźinjeſche pokutu. Tola nichtó tam njebě, kotryż by jeho mohł troſchtowacź a wumóz. Tu ſliczi wón wſcho, ſchtoż bě ßebi nalutował, hromadźe a póßła ßwojej tak ſdalenej maczeri depeſchu: „Schto dyrbju ja cźinicź, ſo bych ſbóżny był?“

Dołho njetrajeſche a wotmołwa dóńdźe. A tuta rěkaſche: „Wěř do Knjeſa Jesuſa!“

Pſchirunaj Jap. ſk. 16, 30. A praſchej żo, hacź je to jenoż rada ſa khorołożo.

Njedźela ſemrětych.

Hłóß: Ja wißam twjerdźe na Khryſchćże.

Pſchi rowje lubych kſcheſćenjow
Wo lubych poplakaja,
Hdyž, wo nich cźiſche žarujo,
Jich pſches row lubo maja,
Jich luboſćź ſabyćź njemóža,
Jim wutrobnje ßo dźakuja
Sa wſcho, ſchtož jim tu běchu.

Pſchi rowje lubych ſanjeßmy
Dźenß ſpěw wo dobywanju:
Jich běh je ſbóžnje ſkonjany,
Jich cźěko dóńdźe k ſpanju;
Wſchě ßyliſy ßu nětk ſetrěne,
Wſcho bědźenje je pſchětrate,
Jich w njebju króna debi.

Ssmjercź, horjo, boloſćź wjazy njej',
Nětk mjelcźi žałoſćenje;
Jich duſcha w hěćże ſalemſkej
Znje wěčnje wokſchewjenje,
Jim rjeńſche ßwětło ſaßwěcźi
Tam w njewuprajnej ſbóžnoſćźi.
O kak je jim tam derje!

Jich duch, ſa wěčnoſćź ſtworjeny,
Pjerſchcź, popjeł wotpołoži
A, pſches ßmjercź domoj wołany,
Sso k wyſchim honam ſtoži,
Hdźež Boža hnada pſches Khryſta
Schat běły ſ wěry wobleka
A wěja měra palmy.

Tuž ßwojim lubym popſchejcże
Jich ſbóžnoſćź w Božim raju,
Kiž ſe ßwojeje kraßnoſćże
Ssej na ßwět njeżadaju!
Sso wo to jeno ſtarajmy,
So my tež jónu ſbóžni ßmy,
Hdźež dobycże nam kiwa!

Nam kiwa króna njebjeſka,
Hdyž tu ßmy ßwěrni byli
A ſ Bohom tu cźaß žiwjenja
Sswój ßyw na Ducha ßyli.
Naſch ßyw, na Ducha wußyty,
Pſches Boha derje radźeny,
Znje žiwjenje tam wěcźne.

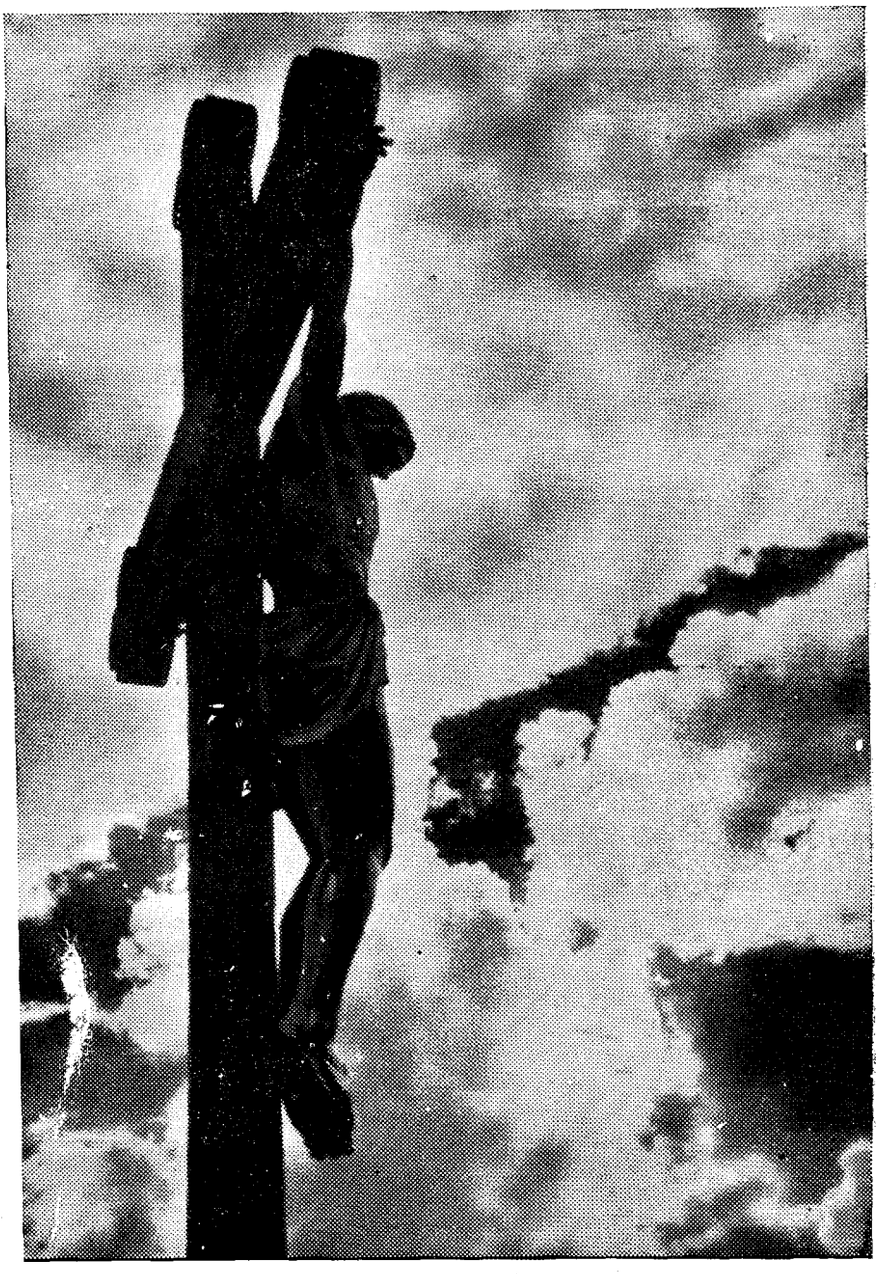

(Scherl-Bilderdienſt)

We wěrje kſcheſćan ſbóžny je.
Joh' wócźko k njebju hlada,
Wón Boha Knjeſa lubuje,
Joh' ſtajnje měcź ßej żada.
Wſchón ſbóžny ſ zuſby dom chze hicź,
Sso w Božej hnadźe wjeßelicź
Tam w njebju ſ Božim ludom.

Bóh bycże dokonjane je.
Bóh ßwojich derje znaje.
W Joh' hnadźe mamy žiwjenje,
Joh' hnada wěcźnje traje.
Bóh naß je takle lubował,
Joh' Ssyn ßo ſa naß woprował,
So byli wěcźnje žiwi!

K. A. Fiedler a J. Wicźas.

S Lutherom pſched ßmjercźu.

Luthera ßo dźenża dopomnimy, hdyž ßmy dopomnjeni na ßwoje wumrěcźe a na wumrěcźe druhich. My ßmy ßo jeho dopomnili, hdyž pſched krótkim, 10. novembra, jeho narodniny ßobußwjecźachmy a na Marcźina, 11. novembra, dźeń jeho kſchcźenizy a jeho mjeniny. Na njeho wſchak ßmy dźeń wote dnja nětkole dopomnjeni, hdyž to nětkle tak dźe wo wěru a nabožinu, wo reformaziju a wobnowjenje, wo Bibliju a jeje Stary a Nowy Teſtament, wo Luthera jako reformatora a jako Němza; njeſabudźemy pſchi tym, ſo je kanzler a wjednik Adolf Hitler Luthera mjenował najwjetſcheho mjes Němzami.

Tohodla njech nam tež Luther na ßmjertnu njedźelu tutoho cźaßa ßłowcźko praji:

„My wſchitzy ßmy k ßmjercźi żadani a żadyn njewumrěje ſa druheho; ně, kóždźicźki dyrbi bycź ßam na ßebi, ſbrónjeny a wopaßany ßam ſa ßo, wojowacź ſ cźertom a ſe ßmjer-

cźu . . . Kóždźiczki dyrbi ßam na ßwojim wojowaniſchcźu ſtacź."

Haj, my wſchitzy dyrbimy wumrěcź; žaneho ßmjercź njepſchepuſchczi, kóždy je pſched nju žadany. Je, kaž ſ kěrluſcherjom ſpěwamy:

„Wſchitzy ludźo wotßal cźahnu,
ßmjercź jich woſmje ſe ßwěta."

Tohodla pak dyrbimy hotowi bycź, pſchihotowani, haj dowuhotowani bycź a ſbrónjeni ſa wojowanje ſ tutym poßlednim njepſchecźelom, kotryž je ßmjercź. Sa to bjerjemy wſcho, ſchtož trjebamy a dyrbimy měcź ſ Biblije, kotruž je nam Luther kaž na blido tak do rukow położił — a na ßwědomje. So njebychmy tola nichtó ſle ßwědomje Biblije dla měli! Dwójzy cźežko bychmy to ſacźuwali, hdyž pſchińdźe poßlednje bědźenje. Tuž ſ Bibliju pſches žiwjenje! Wona, něton, kiž w njej k nam rěcźi, budźe ſ nami we wumrěcźu: Jeſuß Khryſtuß!

Schtož poßlednje.

Kaž poßlednje njedźele zyrkwineho lěta dozyła naß kóžde lěto ſnowa dopominaja na to, ſchtož poßlednje na tak mjenowane „poßlednje wězy", tak cźini to pſchede wſchěm tež tuta dźenßniſcha njedźela. Poßlednje wězy ßu, kaž wěmy, wumrěcźe, wěcźnoſcź, ſtawanje ſ morwych, pſchikhad k ßudu, ßud. Ssmy my cźinili po dopominanju poßlednich njedźel? Ssmy wopominali, ſchtož poßlednje je a na naß wſchěch cźaka? Hdyž niz, wužijmy tutu njedźelu ſa to, — tutu njedźelu, kotraž je tola ßamo tež pola tych „njedźela", kotſiž hewak huſto doſcź njedźelu žanu „njedźelu" nimaju! A ſkoro ßo ſda, ſo je jich tajkich 1 tßa wjazy było dyßli prjedy! A wopomńmy, ſchtož poßlednje! Wopomńmy ßwoju ßmjercź! Tón tola njeje ßmjertnu njedźelu doßwjecźił, kiž je ßo ſpokojił, wopominacź jenož ßmjercź druhich, a njeje ſpominał na ßwoju ßmjercź. Naſche łopjeńko njewopomina tohodla tež dźenßa jenož tych, kiž wumrěchu a wotßal dźěchu, ně, dopomina tež tych, kiž tu ßu, kiž pak tež wotßal póńdu, na jich ßmjercź. Na ßmjercź dopomnicź, to wſchak by lóžko było. Tak lóžko ßebi tola naſche łopjeńko njecźini; ně, podawa w ßwojich rynczkach tež doſcź, ſchtož cźinicź mamy, dołhož żiwi ßmy, ſo bychmy dowuhotowani byli, hdyž tež ſa naß rěka: wumrěcź! Hdy pak to ſa naß tak rěka, njewěmy. Tole pak, ſo to njewěmy, rěka ſa naß ſaßo: Tuž wužiwajcźe cźaßa! Tuž wužiwaj tež tutu njedźelu a to, ſchtož wona praji ſe ßwojim mjenom, ſe ßwojim waſchnjom, pſchede wſchěm a woßebje pak ſ Bibliju, ſa ßebje, ſa ßwoje żiwjenje, ſa ßwoje wumrěcźe, ſa ßwoju wěcźnoſcź! To cźinjo, ßy cźinił najlěpſcheho tež ſa ßwoje ſbožo. A naſche dźenßniſche łopjeńko chzyſche a móżeſche Tebi pſchi tym ſ pomoznikom bycź.

Ani ſa ßmjercź ani ſa wěcźnoſcź ani ſa něſchto druhe, ſchtož poßlednje, njeißy pak ßo pſchihotował a hiſchcźe mjenje dopſchihotował, hdyž ßo njeißy ſa Jeſußa Khryſtußa pſchihotował a hdyž ßo njeißy ſ Jeſußom Khryſtußom pſchihotował. A hdyž to njeißy cźinił, njeißy tež ſa tuto żiwjenje pſchihotowany! Dźenßniſcha njedźela je ſdobom — a to ßo huſto a pſchejara pſchi wſchěm druhim ſabudźe! — tež poßlednja njedźela zyrkwineho lěta! Wona ßebi tohodla żada, ſo Ty ſlicźbowanje cźiniſch wo tutym wotkhadźazym zyrkwinym lěcźe a wo wſchěm, ſchtož ßy w nim cźinił a njecźinił jako kſcheſcźijan, jako woßadny ßwojeje woßady, ßwojeho Bożeho doma, niz najpoßleſy wo tym, kak ßy tuto lěto wužił ſa to, ſchtož je poßlednje. Schtož je poßlednje, ßebi żada, ſo ßwój cźaß a wſcho, ſchtož nam w nim ſpożcźene, ßwěru wužiwachmy a wutrjebamy po Bożej woli. A niz jenož to, ſchtož poßlednje, ßebi tole wot naß żada, ně, tež to żiwjenje nětkole — a tón pſchichod, do kotrehož dźemy. Naſch cźaß je tak połny cźežkeho a roßßudneho, a pſchichod njebudźe to mjenje, ně, ſkerje hiſchcźe bóle! Trjebamy ßebi tola jenož myßlicź na zyłe wójnſke mucźenje, kotreż mjes ludami ſemje mucźi, a na roßßadźowanja, kotreż dla naboźiny a ßwětanahladow du pſches ludy, niż najpoßleſy pſches naſch lud, a na hoſpodarſke a politiſke praſchenja a tež na podeńdźenja w pſchirodźe, kotreż pſchezo ſaßo cźlowjekam hroża ſe ſniczenjom a kotreż tež, hdyž ßo njemylimy, w pſchichodźe budu jara hroſnycź a traſchicź cźlowjekow. Tuž pak wužiwajmy cźaßa a cźińmy ßwěru wſcho, ſo bychmy byli dowuhotowani a ſeßylnjeni we ßwojej kſcheſcźijanſkej wěrje, w tej wěrje, kotraž e tu żiwjenje ſ Bohom w Jeſußu Khryſtußu, po tym nam wot Jeſom Khryſta datym heßle: Woni njepſchińdu wſchitzy, kiž ke mni rjeknu: Knježe, Knježe! do njebjeſkeho kraleſtwa, ale cźi, kiž wolu cźinja mojeho Wótza w njebjeßach", haj tutu wolu cźinja ſ wutrobu, ſ myßlu, ſe ßłowom, ſe ſkutkom, ſ zyłym ſadźerżenjom wſchudźom a ſtajnje! To wſcho tak cźinjo, ßmy w najlěpſchim pſchihotowanju ſa żiwjenje, kotreż mamy, a ſa wſcho, ſchtož poßlednje ſa naß, ßmy „żiwi tak, kaž ßebi, hdyž mrějemy, pſchejemy, ſo bychmy żiwi byli." To wſcho cźinjo pſchihotujemy ßami najlěpſchi a jenicźki troſcht ſa tych, kiž budu ras, hdyž my wumrějemy, wo naß żarowacź; woni budu potom wědźecź, ſo ßmy my tu ßwěrni byli ſ Knjeſom Jeſußom a ſo tohodla ßwěrny Knjes ſ nami je tež we wumrěcźu a we wěcźnoſcźi.

A ſ tym niz doſcź! Tak ßo ßam ſa ßo ſtaracź, njeje doſcź! Runje ſ tutymi ſtaroſcźemi ſaſtaraj tež wſchěch tych, kiž Tebi někak dowěrjeni, kiž ſ Tobu duzy po pucźu! Jich duſche budu jónu ßwědcźicź wo tym, kak a hacź ßmy ßwěrni na ſtaroſcźi měli to, ſchtož jako najdróżſche nam tu dowěrjene — njeßmjertne duſche. So bychmy tola wſchitzy jónu wußłyſcheli Khryſtußa prajicź: „O ty dobry a ßwěrny wotrocźko, — o Ty dobra a ßwěrna dźowka —, Ty ßy nad małym ßwěrny był, ja chzu Cźe na wjele poſtajicź; dźi nuts k Sswojeho Knjeſa wjeſełoſcźi!"

Haj wſmimy 25. ſtaw Mateja a cźitajmy!

Biblija padnjeneho ßo wrócźiła.

Abo mohł tež ſa napißmo ſtajicź: „Dźiwny pucź Biblije" abo tež: „Biblija wojaka".

Němſzy ſportarjo pobuchu w Jendźelſkej a tež w měſcźe Nottingham. Tam pſchepoda jim měſchcźanoſta Bibliju, kotraž je połna krawnych blakow. Tuta Biblija ma ßwoju ſtawiſnu:

Tuta ßo hižo ſapocźina w franzowſkej wójnje 1870/71. Stuttgartſke Bibliſke Towaŕſtwo bě tutu Bibliju dało wojakej, kotryž ßobu do wójny cźehnjeſche. Soll bě jeho mjeno. Tutón ju wobkhowa pſches zyłu wójnu, a pſchinjeße ju ßobu domoj. Bibliju namrě po jeho ßmjercźi jeho ßyn. Tutón wſa ju 1914 ßobu do wulkeje wójny. W lěcźe 1916 wohlada jedyn ſ jendźelſkich wojakow tutu Bibliju w ſaku padnjeneho němſkeho wojaka tcźecź. Jako ßo wón ſkhili, ſo by Bibliju ſe ſaka padnjeneho wucźahnył, ſraſy zyle bliſko granata do ſemje; někotſi towaŕſchojo jendźelſkeho wojaka běchu hnydom morwi, wón ßam woſta pſchi żiwjenju, bě pak cźežko ſranjeny. Bibliju wſa pak ßobu. Jako nětko němſzy ſportarjo tam w jeho jendźelſkej domiſnje pſchebywachu, pſchepodachu jim Jendźelcźenjo Bibliju, ſo by ßo do němſkeje domiſny wrócźiła.

Tutej ſtawiſnje mohła ßo tak někotra druha pſchidacź, tež tak někotra druha, kotraž wo wójnſkich naſhonjenjach Bi-

blije rěczi. Schtó ſ naſchich cžitarjow ſnaje někajku tajku ſtawiſnu wo naſhonjenjach Biblije, kotraž njeje hiſchcže ſapiſſana, kotraž mohła ßo tu w naſchim kopjeńku ſapißacź. Dozyła dße naſche kopjeńko rad wojjewicź wſchě rospominanja hódne podawki a wězy. Podajcže je redaktorej, kotrehož adreßu na kónzu kopjena namakacže. Pißajcže a dźěłajcže dozyła też ſ naſchim kopjeńkom ßobu! Je dźě to dźěło luboſcže, dźaka, ßwěry k ludej kaž k zyrkwi.

Njeßmjertnoſcz.

Napoleon I. wopyta ras galeriju wobraſow w Louvru. Direktor muſeja, Denon, kěžora wjedźeſche. Napoleon woſta pſched wobraſom ſchpaniſkeho molerja Murilla ſtejo, jón wobdźiwajo. Denon rjekny: „Sawěſcže, ſire, njeßmjertne to dźěło!“

„Kak dołho hodźi ßo tajki wobras wukhowacź?“ wopraſcha ßo kěžor.

„W galeriji derje ſkhowany zyle wěſcže 1000 lět!“ wotmołwi direktor.

„1000 lět!“ wospjetowaſche Napoleon, ßo poßměwajo. „Nó, cžłowjekojo maja tola jara ßnadne měry ſa „njeßmjertnoſcź.“

Zyrkej a ſtat.

Kanzler a wjednik Adolf Hitler wopyta 11. novembra němſkeho miniſtra ſa zyrkwine naležnoſcže. Miniſter Kerrl bě dołho khory a je nětko wotkhorił. Kanzler a wjednik Adolf Hitler wupraji jemu ſbožopſchecža k wuſtrowjenju a rosmołwjeſche ßo ſ nim wo naležnoſcžach, kotrež do miniſtroweho dźěła ßluſcheja.

Ssowjetruſka wyſchnoſcź je wojjewiła, ſo pſchichod zyrkwje wotwißuje wot „ſadźerženja“ woßadow pſcheczio Ssowjetuniji, t. r. pſcheczíwo ſjednoczenym ſtatam Ssowjetruſkeje. Wopakaže-li ßo jedyn woßadny jako njepſcheczel Ssowjetruſkeje, ma ſamołwjenje ſa to zyła woßada. — Saſtup do Božich domow je jenož tym dowoleny, kotſiž maja wopißmo ßobuſtawa. — To ßu wſcho lute leſcže. Tak pſchihotuja wſcho ſa to, ſo mohli po něčzim a po wſchěm ſdaczu ſ prawom ſniczicź woßady, a tak zyrkej — ale woprawdže je to wſcho luta njeprawda, lute njeprawo.

Se Sserbow a ſ daloka.

Do Tſjoch Žonow a do Stycžina ſcželemy dźenża wutrobne ſbožopſchecža ßlubjenymaj. Pſchilecža nam tola runje w prawym cžaßu hiſchcže ſa wojjewjenje w tutym cžißle ſwjeßelaze pſchiſſjewjenje, ſo ßo knjes vikar Jan Paleŕ ſ Tſjoch Žonow, nětkle we Laſu, a knježna Martha Wukaſchez ſe Stycžina, nětkle w Budyſchinje, ßlubiſchtaj. Bóh daj jimaj ßwoje žohnowanje bohacže.

Bibliſki pucźnik.

24. njedźela po ßwj. Trojizy — njedźela ſemrětnych — 22. novembra: Ja ßebi žadam precź cžahnycź a pſchi Khryſtußu bycź. Phil. 1, 23. — Njech wumru dźenża abo jutſje, wſcho mi ßo radźi ſ Jeſußom; wón khowa mje we ßwojej ruzy pſched wulkim wěcžnym njeſbožom. Mój Božo, daj pſches Khryſta krej, ſo w ßmjercži ſo mnu derje ſtej'. K. 757, 11. — Pſalm 90, 2—17. — Jana 17, 24.

Póndźela, 23. novembra: Ja ßkyſchach Knjeſowy hłóß, ſo dźeſche: Koho dyrbju ja póßlacź? Schtó nam póńdźe? Ja pak džach: Hlaj, tu ßym ja, póſcźel mje! Jeſ. 6, 8. — K. 399, 3. — Pſalm 143, — Sjew. Jana 2, 8—11.

Wutora, 24. nov.: Pola tebje je to žiwe žórło, a we twojim ßwětle widźimy to ßwětło. Pſalm 36, 10. — K. 442, 3. — Jana 11, 1—16. — Sjew. Jana 2, 12—17.

Ssrjeda, 25. nov.: Bóh budź nam hnadny a požohnuj naß; wón daj nam ßwoje wobliczo ßo ßwěcźicź. Pſalm 67, 2. — K. 240. — Jana 11, 17—31. — Sjew. Jana 2, 18—29.

Schtwórtk, 26. nov.: Njerudźcže ßo dha, dokelž wjeſele na tym Knjeſu je waſcha ßylnoſcź. Nehemia 8, 10. — K. 797, 6. — Jana 11, 32—45. — Sjew. Jana 3, 1—6.

Pjatk, 27. nov.: Na Boha ſtaju ja nadźiju a njeboju ßo; ſchto móża mi ludźo cžinicź? Pſalm 56, 12. — K. 334, 3. — Jana 11, 46—57. — Sjew. Jana 3, 7—13.

Ssobota, 28. nov.: Wón cžini, kaž chze, woboje ſ mózny-mi na njebjeßach a ſ tymi, kiž na ſemi bydla; a nichtó njemóże jeho ruzy wobaracź a k njemu rjeknycź: Schto cžiniſch ty? Daniel 4, 32. — Jana 12, 1—19. — Jer. 31, 31—34. — Schtoż, Knjeże, ßłowo pſchikaſa, tiž naſchu wěru pſchiſporja, to pſchinjeß płody bohate. Cže khwalimy do wěcžnoſcže. K. 10, 3. —

Liſtowanje. K. M. H. w Dr: Doſtach a ßo dźakuju jara. — Kni. L. w Dr.: Dóńdźe cžaßa doſcź. Wulki dźak. Bych chżył, ſo bych jim jich wjele tak prajicź mohł, ale njemóżu. Schkoda!

Redaktor.

Sa 1. advent: M. w B. — Sa 2. advent: W. w B. — Sa 3. advent: K. w Hr.

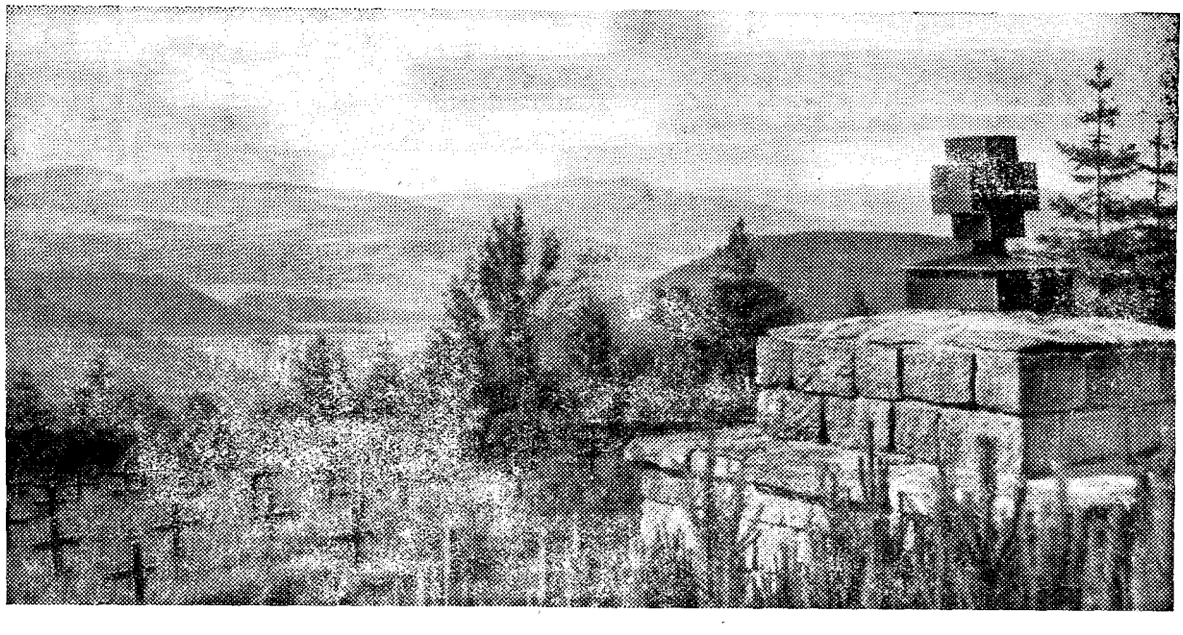

Rowy rjekow na Hohrod-Bärenſtein w Hornim Elſaßu.

(Scherl-Bilderdienſt-M.)

„Pomhaj Bóh“

praji nasche njedźelske łopeńko, strowjo tak ſ lubym starym, ſerbſkim poſtrowom a kroczi tak dźenża do Waſchich domow, lubi Serbja. Kroczi dźenża do domow, kotrež ſu jemu njedźelu kaž njedźelu ſchěroko wotewrjene, dokelž ſu ſebi tam łopjeno ſkaſali. A kroczi dźenża do domow, do kotrychž njeſmě hiſchće abo njeſmě wjazy pſchikhadźeć, abo do kotrychž ſmě ſa lěto jenož jónkróć pſchińć, mjenujzy ſmjertnu njedźelu, dokelž ſebi łopjeno njeſu ſkaſali — hacž runjež ſo wono naſtajnje prózuje, hajić ſerbſkich wótzow a macźerjow rěč a wěru a rěčeć ſe Serbami wo najwjetſchim a najſmjeć'chim w macźernej rěči. Ssmjertna njedźela, wona naſ dopomina na wſcho, ſchtož namrěchmy po tymi, kotſiž prjedy naſ wundźechu ſ tutoho ſměta; my ważimy a cźeſcźimy ſebi wſcho dobre a drohe, ſchtož namrěchmy a ſ tym ſebi też tych cźeſcźimy a ważimy a ſo jim dźakujemy, kiž nam tute drohe a lube kubła ſawoſtajichu. A do tutych kubłow ſłuſcha pola kóždeho luda rěč a wěra! A nimo toho: Ssmy w cźaſu żiwi, w kotrymž tón wjele ſkomdźi a ſebi ſeſchkodźi, kiž ſo njepſchihotuje a njebróni a njeſmylni ſ mozami naboźiny a wěry, dokelž tola telko pſches cźaſ a ſmět dźe, ſchtož pſchecźiwo cźaſnemu a wěcźnemu ſboźu ſteji. My w tym jenož wobſtejimy, hdyž ſo wſchudźom a ſtajnje a ſ cźimž jenož móżno, damy ſtrucźicź a ſeſmylnicź. W tym chże naſche naboźne a njedźelske łopjeno wſchitkim pomhacź. A cźim wjazy jo ſebi tohodla ſa kóždu njedźelu ſkaſaja, cźim lěpje to ſa jenotliwych a wſchěch. Njemylmy ſo tola: my ſmy w roſmudnych cźaſach żiwi! A njemylmy ſo ſ tym, ſo měnimy, ſo to a tamne njetrjebamy wużiwacź a cźinicź ſa to, ſo bychmy nanajlěpje pſchihotowani byli, njech pſchińdźe, ſchtož chże!

Tohdla też dźenża naſche łopjeńko Tebje nutrnje ſtrowjo: „Pomhaj Bóh“, a Tebi wutrobnje ruku tłóczo praji: Kak rjenje by było a kak dobre, hdy bych nětko ſměło kóždu njedźelu pſchikhadźeć a lubje ſtrowicź: „Pomhaj Bóh“, a kak pěknje by było, by-li Ty też druhim hiſchće wo mni powědał a jim tole a druheho wjazy prajił wo jich — jich ſerbſkim njedźelſkim łopjenu „Pomhaj Bóh“. —

Skaſacź móżeſch ſebi łopjeno hnydom na ſarje a pola tych, kiž „Sserbſke Nowiny“ wunoſcheja a w Sserbſkej knihaŕni w Budyſchinje w Sserbſkim Domje, a też na póſcźe. Chżeſch-li jo ſ póſtom měcź, je drje najlěpje, ſo jo na póſcźe hacž do 18. dezembra ſkaſaſch ſa pſchichodne lěto, ſo pak ſebi jo hnydom ſkaſaſch ſa tute lěto hacž kónz dezembra na jenym ſ tych prjedy mjenowanych tſjoch měſtnow, ſo njeby żaneje njedźele ſkomdźił. Łopjeno płacźi na póſcźe na ſchtwórcź lěta 1,08 hr.; 1,08 hr. płacźi też kóżdy druhi, kiž chże jo měcź do domu pſchinjeſene; ſchtóż ſam po nje khodźi do draſtkomory abo druhdźe, płacźi 96 pj. na ſchtwórcźlěta.

Je ſnate, ſo je tuto cźiſło ſmjertneje njedźele ſe ſwojimi 8 ſtronami wurjadne cźiſło, ſo je kóżde cźiſło hewak 4 ſtron wulke. Hižo wjazy krócź wuprajene pſchecźe, ſo by też pſchi druhich ſkładnoſcźach 8 ſtron wulke było, hodźi ſo jenoż potom dopjelnicź, hdyž jich hiſchće wjele wjazy Serbow łopjeno ſkaſa. So by kóżdy, kotryž łopjeno bliże ſeſnaje, wědźał, ſchto wono porjadnje pſchinoſchuje, ſmy nimo wſcheho, ſchtož je ſa tutu woſebitu njedźelu pisane, tu ſnajmjeńſcha ſtrótka ſtajili něſchto pod nadpiſma, kotrež ſo porjadnje we łopjeńku jewja, kaž: Zyrkej a ſtat; Se Serbow a ſ daloka; Liſtowanje; Bibliſki pucźnik. Na tutón chzemy tu woſebje pokaſacź, wědźo, ſo jich doſcź Serbow je, kiž wobżaruja, ſo njemóże „Sserbſki bibliſki pucźnik“ wjazy ſam ſa ſo wukhadźeć. Nimo naſpomnjeneho ma łopjeńko kóżdu njedźelu prědowanje abo nutrnoſcź, a huſto doſcź kěrluſch a nimo toho naſtawki wſchelakeho naboźneho a zyrkwinſkeho wobſahu a podobne. Wſcho to piſchu ſobudźěłacźerjo a ſobudźěłacźerki a redaktor doſpołnje darmo ſa łopjeńko — abo ně, ſa łopjeńko niz, ale ſa Tebje, luba Sserbowka, luby Sserbo. Tole poſlednje njeſtajichmy tu tych dla, kiž piſchu, ale wězy dla. A kak je Wam wſchitkim wſcho to, ſchtož tute wobſchěrne łopjeńko dźenża pſchinjeſe, ſeſtajała, ſpěſniła, napiſała dobra wola a luboſcź, kotraž chże ſłużicź Khryſtuſowemu kraleſtwu w naſchim ludu, we waſchich domach a ſwójbach, we waſchej wutrobje, a kotraž chżyſche Wam wſchitkim woſebje dźenża na tutym woſebitym dnju wopominanja a dopominanja lubje poſłużicź.

Nakład. **Redaktor.**

Jeli ſće ſebi „Pomhaj Bóh“ hižom ſkaſali, proſmy, dajće tutón wotrěſt Waſchemu ſuſodej abo ſchcźelej dale.

Wuſtrihajće po tutej dypkatej ſmuſchcy a wotedajće Waſchemu knjeſej faraŕej, dowěrnikej abo liſtnoſcherjej!

An das Postamt, hier

Für das Quartal 193 bestellt

Herr .....

Wohnung: ..... Straße u. Hausnummer .....

Exemplare	Name der Zeitung	Erscheinungsort	Bezugszeit	Betrag
1	**„Pomhaj Bóh“**	**Bautzen**	Quartal	1,08 Reichsmark

(Poſtſtempel.)

..... Mk. empfangen

..... Unterſchrift.

Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje notwinarnje a powěſcźernje w Drježdźanach wot Hłownеje ſerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Samokwity redaktor farar Wyrgacź w Noßacźizach (Noſtitz über Löbau). Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadża kóżdy ſobotu a płacźi ſchtwórcźlětnje 108 pjenjeżkow D. A III. 1100.

Čišło 48

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Nadoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske lopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 29. novembra 1936 | Bautzen

1. njedźela adventa.

Scź. ßwj. Matth. 21, 1—9.

W naschej zyrkwi wißaja hischće ſ Gustav Adolfiſkeho ßwjedźenja pletwa a wěnzy, nawite a pschiprawjene wot naſcheje młodźiny, kotraž ma dźakowano Bohu hischće luboſcź k Božemu domu a ſrosumjenje ſa někajki zyrkwinſki ßwjedźeń. Kóždu njedźelu ßo na tutej pyſche wjeßelimy a ßebi pſchejemy, ſo by wona dlěje wostacź mohła hacź je to mózno, ſo njeby hinyła a ſwjadnyła. Kak rjenje by było, bychmy=li na ſapocaźtku kóždeho zyrkwinſkeho lěta, w lubym ßwjatym adventſkim cźaßu, ßwój Boži dom pyſchili, niz jenoź, kaž ßo to nětko huſto ſtawa, naſch cźłowiſki dom, ſa widźomne ſnamjo teho, ſo wulkeho krala ßwj. adventa ſtrowimy! A niz jenoź Boži dom, ale ßwoju wutrobu po kěrluſchu: Kaž dom nětk pyſchi hałožka, budź wutroba cźi ßwjecźena! Rjenje to tola hižo tehdy bě: Twój Zion tebi palmy, hdźež ty dźeſch, naſcźele. Móhli a ßměli my naſad ſtejecź? Njewěmy, wo cźo tam dźěſche, a woßebje, njewěmy, wo cźo dźenßa dźe? Kral pſchikhadźa twój, Zionje, kaž w pißmje nam je wěſchcźene, to je ważnoſcź ßwj. adventa. Tehodla: *Hlej, twój kral pſchikhadźa k tebi!* To je wjeßeła, ale też khutna powěſcź.

Młodźi mjes nami to wjazy njewjedźa, kajke to bě, jako naſch ſeńſki, naſch ſakſki kral k nam pſchińdźe. Tehdy ßo wſchitzy wjeßelachu, niz jenoź ſtari wojazy, ale wſchitzy, kotſiž ßwój kralowſki dom cźeſcźachu, a to my Serbja drje nimale wſchitzy cźinjachmy. Dołho hischće po tym ßo wo tutym wopycźe powjedaſche, a něchtóźkuli njeje to cźaß žiwjenja ſabył, ſo je jeho kral ſ nim poręcźał. Seńſzy kralojo wjazy k nam njepſchikhadźeja, dokelž žanych wjazy nimamy. Ale tón kral, wo kotrymž ßwjaty adventſki cźaß tak lubje a na wſchelake waſchnje ſpěwa, je hiſchće žiwy a pſchikhadźa pſchezo hiſchće k nam. A teho chzemy ßo najprjedy wjeßelicź. Cźehodla pak to? Wo naſchim poßlednim ſakſkim kralu ßo prajeſche, ſo je ludźi, to je, pſcheczelneho a pſchiſtupneho waſchnja. Tajka woßebitoſcź ma ßo woßebje ſańcź pola kóždeho, kiž ma něſchto mjes cźłowjekami wosnamjenicź. Pſchetoź to dźě ßo huſcźiſcho ſtawa, ſo, ſchtóź wyßoko ſteji, lohko ſwiſk ſ tymi poſhubja, kotſiž tak wyßoko njeſteja kaž wón. Tak běchu něhdy kralojo a wjerchojo wot druhich ludźi kaž wotſamknjeni, bydlachu na ßwojich hrodach, ſ murjemi a hrjebjemi wobdatych. Tak woni ſ jednorym ludom do ſwiſka njeſtupichu, a tón ſwjetſcha niz ſ nimi. To njebě pſchezo derje a njeje ßo też ſa dobre wupokaſało. Kralojo a jich lud buchu huſto ßebi njeſnacźi. Kak zyle hinak to mjes naſchim adventſkim kralom a mjes nami ſteji! Wón khudy na ßwět pſchiſchoł je, hodowny kěrluſch wo nim ſpěwa. Hlej jeho ſchpatny ſeńſki pokhad, jeho khuduſchki narod, jeho wjazy hacź jednore žiwjenje! Niczo cźłowiſke jemu zuje njebě. Pohladaj na ſtare adventſke ſcźenje, kak mało kralowſzy ßo to wſcho ſta, jako do Jeruſalema pſchicźahny. S nim pokornoſcź a cźichoſcź dźe, tak woprawdźe bě. Ale to chze nětko też najmjeńſchemu a najproſcźiſchemu cźłowjekej na ſemi prajicź: Tón kral, kotryž nětko pſchikhadźa, tebje nima ſa njehódneho, ſo njeby też k tebi pſchiſchoł. Tutemu kralej ßměſch ſměrom ßwoju wutrobu wotewricź, ßměſch dowěru k njemu měcź, dokelž tón wě, kak tebi je. Hdyž ßebi w ſtarych cźaßach wo bohach powjedachu, kotſiž běchu bjes ſtaroſcźe we njebjeßach žiwi, ſo ßwój raj wopuſchcźichu a njeſnacźi a njepóſnacźi mjes cźłowjekami khwilu bydlachu a khodźachu, ſo bychu jich ſeſnali a wo jich dóńcźe wſcho ſhonili, tu to njebě wjazy žane rjane powjedańcźko, to rěka bajka, ale tu bě to woprawdźe wěrno. Naſch kral Jeſuß móżeſche woprawdźe prajicź: Ja ſnaju ßwojich a ßym ßwojim ſnaty. Wěſch ty to, luba duſcha? Tuž ßo tola ſraduj, wſchak hinak njemóżeſch! Wón ma jaßne wócźko ſa wſcho, ſchtoź tebje boli a cźiſchcźi,

wón ma też wutrobu, kotraž ſ tobu cžuje, a ma žylnu ruku, ſo wſchón njemĕr pobije a njepſchecželow rady wſchĕ mózhje ſacžišhje. Pſchetož tutón kral žwojich woprawdže ſaſtupuje a ſa nich rukuje. Njedawno nĕhdže cžitach, ſo, jako žo 1755 hłowne mĕſto Portugalſkeje ſe ſemjerženjom nimale do cžiſta ſniczi a wjele tyšaz ludźi žałoſtnu žmjercž poczerpi, žebi njeſwĕrjachu, to žwojemu kralej prajicž, ſo žo tón njeby pſchejara ſtróził, a ſo je wón wumrĕł, bjes teho, ſo by hdy ſhonił, ſ kajkim njeſbožom je žo mĕſto podeſchło. Schto je to do krała było! Kak zyle hinak naſch kral Jeſuš, kotryž runje tehodla, ſo by cžłowĕſku nuſu ſeſnał a žobu njeżł, njebježa wopuſchcži a na ſemju pſchińdže! A njeby=li ty nĕtko runje wo žanej ſtaroſczi wjedżał a wo nĕkajkim horju, lĕto je dołhe a žiwjenje je hiſchcže dlĕžiſche, a njewĕſch, hacž budżeſch dale a pſchezo tak ſbožownje žiwy. Tuž poſtaraj žo ſ cžažom, ſo by jeho mĕł! A w cžłowĕſkich domach a wutrobach njebydli jenož ſtaroſcž a horjo, ale też nĕſchto druhe, ſnajmjeńſcha tak cžežke a cžĕžne: My žmy wſchitzy hrĕſchniziy a nimamy teje khwalby, kotruž pſched Bohom mĕcž dyrbjeli. Kak to žwĕdomnje wobcžežuje, kak žo to pokaſuje w tak nĕkotrymžkuli njeſkutku! Kelko žo ſtawa, ſchtož žo njeżmĕło ſtacž! A kak pod tym cžerpimy! O ſo bychmy tola žo po tym mĕli: Twój kral pſchikhadża k tebi, niz jenož tón, wo kotrymž ſpĕwamy: Wón ſ kralom wſchĕch je kraleſtwow a Sbóžnik khudych hrĕſchnikow, ale też tón, kiž hubjeńſtwo hrĕcha ſnajeſche, dokelž jo žam naſhoni; tehodla też tón, kiž na cžiſtoſcž wutroby hlada a dźiwa, kiž khutnu próſtwu dopjelnja: Stwoř we mni noweho ducha, niz jenož hnady Božeje wĕſteho, ale też wo žwjeczenje žo ſprawnje prózowazeho! Hlej, tón kral pſchikhadża k tebi, to je woprawdże ſwjeżelaza a wjeżela powĕſcž.

Hlej, twój kral pſchikhadża k tebi, to je pak też khutna powĕſcž, kotraž chze khutnje pſchijata bycž. Kral je a woſtanje tola knjes, knjes nad krajom a nad wobydlerjemi, a tuczi žu nuſowani, jemu poškluſchni bycž. Prawy kral jara derje runje na to kedźbuje, ſo by wſchudżom porjad był; pſchetož hdżež teho njeje, tam njemóże niczo dobre tycž. Cžim lubſcho a ſwólniſcho poddanjo kralej poškluchaja, cžim lĕpje ſa nich, cžim lóže jim je, kralej poškluſchni bycž. Nawopak je tak nĕkotry naſhonił, kak krucże móże jeho kralowa ruka trjechcž, hdyž je worakawy a njepoškluſchny. Naſch kral Jeſuš je woprawdże też ſ knjeſom, jemu je data wſchitka móz w njebjeżach a na ſemi. W jeho kraleſtwje rĕka: To je luboſcž k Bohu, ſo jeho ta nje dżerżimy, a jeho kaſnje njejžu cžežke, wón njecha krucże kralowacž, wjele lĕpje žo jemu lubi: Knjeże, twoju wolu cžinju rad. Wón chze bycž ſ kralom nad žwĕdomnju a w nim, a kak było to rjenje na ſemi, by=li wón tam wſchudżom žwoje knjeżenje mĕł! Jemu je żel tych, kotrychž dyrbi krucże pſchimacž, runjež žo wón njeda ſa žmĕch mĕcž. Jeſuš je ſ kralom nade wſchĕm, nade wſchitkimi ſtronami naſcheho cžłowĕſkeho žiwjenja, nad ſwonknymi a nad ſnutsknymi. To pſchipóſnawacž, wón žebi krucże żada, a to też nĕtko ſnowa we adventſkim cžażu! To njech žebi jeho pſchecželjo a njepſchecželjo ſpomjatkuja. Haj, też jeho njepſchecželjo, kotſiž też nĕtko runje tak cžinja, jako njeměli jeho ſa krala pſchipóſnawacž, a móhli cžinicž, jako wón tu ſzyła njeby był. Woni, kotſiž bórſy po tym, jako bĕſche wón do Jeruſalema pſchicžahnył, ſapocžachu žo jemu pſchecžiwjecž, žu tola dyrbjeli ſhonicž, ſo bĕchu ſa to pſcheżkłabi, haj, ſo žo jich ſakhadżenje żałoſtnje wjecżeſche. Bĕda tak tym, kotrychž tuteho krała ruka dożahnje! Ale wón je też, a to tak rady, ſ kralom žwojich wĕriwych. Budże wón to pola tebje a pola mje w tutym nowym zyrkwinſkim lĕcże? Tuž pak mamy runje my žo po nim mĕcž, my w žwojim žamżnym žiwjenju, my w žwojim domje my też w ſjawnym žiwjenju, my też wożebje w jeho zyrkwi! Njeſabudźmy też na to: Dyrbi=li wón naż mĕcž, dyrbi naż zyle mĕcž, niz jenož po kuſku, niz jenož njedżelu, niz jenož po naſchich žłowach, ale też po naſchich ſkutkach! Tuž njech je tuto nowe zyrkwinſke lĕto, kotrež w Božim mjenje naſtupimy, žohnowane ſa naż wſchitkich a w kóždym naſtupanju! Kak derje kraj a lud žo ma, hdżež tutoh' krala witaja!

Hamjeń.

W žwjatym adventſkim cžażu.

Hłóž: Jeſuża ja njepuſchcžu.

Stawaj duſcha, hotuj žo!
Jeſuš, twój kral, pſchińdże k tebi.
Wrota wotewř ſchĕroko,
Wuproſch nutskhód Jeho žebi,
Srunaj wjeż'le Jemu pucž,
Do wutroby nuts Joh: hnucž.

Jeſu, nĕtko ke mni pój,
Sbóžniko mój drohi, luby!
Pſchecželel žwĕrny woſtań mój,
Dopjelń žwoje žwjate žluby;
Pój, budž, woſtań pola mje,
Sbóžny žym, hdyž mam je Cże.

Tebi dacž chzu wutrobu,
Moju ſpróznu, wobcżeżenu. —
Wyſche wſchoh' Cże lubuju,
Scžiń ju w wĕrje wobtwjerdżenu;
Shřej ſe žwojej luboſczu
Moju ſymnu wutrobu.

Sbóžne hody žwjeczicž chzu,
Jeſu, ſ Tobu, Ach pój ke mni,
Wucžiſcž hrĕſchnu wutrobu,
Wobydlenje cžiń žej we mni.
Wĕcžne žwĕtło njebjeſke,
Twoja jaſnoſcž roſžwĕcž mje.

Wumožniko, ke mni pój,
W cžĕmnym dole žwĕtło moje,
Bycž chzu wumożeny Twój,
Kubła wĕcžne daj mi žwoje,
Sbóžniko mój, ke mni pſchińcž.
Wĕrju. Scžiń mje ſbóžneho.

O kak ſbóžne wjeżele,
Jeſu mój, mam ja we Tebi!
Ty žy moje žiwjenje, —
Cžehń mje pſchezo bliže k Ssebi.
Twój chzu bycž, Twój woſtacž ja,
Woſtań Ty mój bjes kónza.

Sbóžnik naſch ſaž pſchińdž chze k nam!
Derje tom', kiž ſ nim je w žlubje!
Wĕcžne ſbożo njeże nam!
Powitajmy Jeho lubje!
Kral adventſki bliži žo,
Witaj Jeho, kſcheſczanſtwo!

Kſcheſczijenſko ſ radoſczu
Witajmy nĕtk naſchoh' Knjeſa
S zyłej duſchu, wutrobu!
Khwalbje Jeho njebudž mjeſa!
Kajke mamy wjeżele
Hdyž k nam Jeſuš pſchiſchoł je!

J. W.

Wuſwoleny lud.

Na wſchěch kónzach a nimale mjes wſchitkimi ludami ßo njepſcheczelſtwo a hida pſcheczíwo židam ſběha. A to bjes dźiwa! My trjebamy jeno ſpomnicź na czežke czaßy, kotrež ßu woni ſe ßwojej njewěru a bolſchewiſmom na Ruſku pſchinjeßli, hdźež kóżde lěto milijony burow ſa ßwoje dźěło hłodu mrěja abo trjebamy ßwojej wocźi na Schpaniſku wobrocźicź, hdźež bratrowſka wójna w kraju ſakhadźa, ſrudoba a żałoſcź knježi, měſta ßo rostjěleja, zyrkwje ßo pala, tyßazy njewinowatych ßo ſatjěleja; a to wſchitko ßo ſtawa pſches židowſkich wodźerjow, kotſiž telko nyſchnoſcze, bědy a żałoſcze na ludy a kraje pſchinjeßeja. Duž ma praſchenje ßwoje prawo: ßłuſcheja tež tucźi wot Boha wopuſchczeni cźlowjekojo do wuſwoleneho luda, laž ßo Židźi w ſtarym teſtamencze mjenuja? Tuto praſchenje je waźne, dokelž ßo kſcheſcźijanſkej zyrkwi a wěrje porok cźini, ſo ßo w njej židowſki lud ſa wuſwoleny lud Boži wudawa, a ſo je Khryſtuß tež Žid a tehodla jeho wucźba tež židowſka. A ſ tym njepſcheczeljo kſcheſcźijanſkeje wěry pſcheczíwo naſchej zyrkwi dźěkaju a pytaju jej ſeſchkodźecź. — Tehodla je praſchenje, kotrež jena knjeni na wudawarja „Poßoła ſ Ziona“ ſtaji: ſchto a ſchtó je wuſwoleny lud? W naſchim cźaßu jara waźne a tak chzemy tež naſchim cźitarjam tuto wotmolwjenje duchowneho Schnellera podacź. Wón piſche:

Židźi na żane waſchnje wjazy „wuſwoleny lud“ njejßu. Bóh je jich ſa zyle wěſte hiſtoriſke powołanje wuſwolił. Ale tuto powołanje je dawno dopjelnjene.

Mjes wſchitkimi ludami na ſemi je Bóh někotre ludy ſa wěſte nadawki wuſwolił: Grjekojo běchu wot Boha k temu wubrani a ſ tym wobdarjeni, ßwětej ſakonje rjanoſcze podacź, kajkež pſches dwaj a tſi tyßaz lět dźenża hiſchcze płacźa. Romjenjo běchu wot Boha k temu poſtajeni, ßwětej ſakonje prawa a ſtatneho ſarjadowanja pſchinjeſcź, ſ raſom ſe ſjenoczenjom nimale zyleho tehdomniſcheho ßwěta wupſcheſtrjenju evangelija pſcheczíwo ßwoljej woli runu cźěr pſchihotowacź. Wobaj ludaj ſtaj ßwój nadawk dopjelniłoj a ſ tym ſtaj ßwoju rolu wuhraloj.

Sa najwyſchſche hiſtoriſke powołanje pak je Bóh lud židow wuſwolił, mjenujzy rolu, pſches profetow dźěławoſcź pſchihotowanu, wobdźěłacź, kotraž mějeſche njebjeſke ßymjentne ſorno evangelija w ßebi pſchijecź a potom wſchitkim ludam ßobu dźělicź. Ale daloko najwjetſchi dźěl israelſkeho luda ßo ſa tuto powołanje, le kotremuž běſche Bóh jón wuſwolił, hodźał njeje. Najprjedy israelſke kraleſtwo ſe ßwojimi 10 ſchlachtami, kotrež běchu ßo po Salomonowej ßmjercźi wot połodniſcheho kraleſtwa Judy dźěliłe. A zyle wot Boha wotpadnychu, Bóh w l. 722 Aßyriſkim ſa rubjeńſtwo da. Wot tuteho cźaßa ßem je ßo tutón daloko najwjetſchi dźěl israelſkeho luda ſ rynka ludow ſhubił. Woni buchu do Aßyriſkeje wotwjedźeni a ßu tam mjes narańſchimi ludami bjes kóżdeho ßłěda ſaſchli kaž kuſk zokora w ſchkleńzy wody. Nichtó jich wjazy ſ ludow wubracź njemóże. Woni ßwój nadawk, ſa kotryž běſche Bóh jich poſtajił, tak mało dopjelnichu, ſo jich Bóh ſe ßyły ludow wumaſny.

Wyſche woſta hiſchcze zyle mały ludźik Židow, małe połodniſche kraleſtwo ſe ßwojim hłownym městom Jeruſalemom, krajik tak wulki kaž někajke hrabinſtwo. Na tutón ludźik nětko powołanje pſcheńdźe, ſa kotryž běſche Bóh zyły israelſki lud powołał. Ale tež wot tuteho židowſkeho luda je jenož najmjeńſchi dźěl powołanje dopjelnił, jenož „ßwjaty ſbytk“ zyłeho luda. Wono je runje jena ſe wſchitko wobknježazych myßlow profety Jeſajaßa, ſo jeno „ßwjaty ſbytk“ woſtanje, ſo by powołanje dokonjał, kotrež běſche Bóh tutemu ludej dał. (Jeſ. 10, 22).

Tutón ſbytk běſche pſchi ſjewjenju Khryſta mała ßyła Židow, kotſiž ßwoje wutroby jeho póßelſtwu wotewrichu: Pſchi ſpocźatku nješchto mało woßobow, Zacharias a Hilźa, Simeon a Hana, Marija w Nazarecze, Jan kſchcźenik a jeho towarſtwo. Potom ßo tutón ſbytk powjetſchi, dwanacze japoſchtołow pſchiſtupi, wjetſcha ßyła wucźobnikow a wucźobniczow, po horjeſtacźu teho Knjeſa ta woßada ſe 120 duſchemi, kotrež teho knjeſa pſched jeho do njebjes ſpěcźom wobdachu, we Galilejſkej 500 muži (a najſkerje runje telko żonow), kotſiž ßo na tamnej horje wokoło teho knjeſa ſhromadźichu. Na prěnim ßwjatkownym ßwjedźenju ßo na 3000 Židow pſchitowarſchi, bórzy po tym 5000 a ſkónczńje 26 lět po horjeſtacźu w měſcze Jeruſalemje „wjele tyßaz Židow“, a k tomu hiſchcze njeliczeni Židźi w Syriſkej, Małej Aſiſkej, Grjekiſkej a Egiptowſkej, kotſiž běchu k wěrje do knjeſa pſchiſchli.

Tucźi wſchitzy ßu „ßwjaty ſbytk“ židowſkeho luda, kotryž powołanje dopjelni, ke kotremuž běſche Bóh jo wuſwolił. Wſchitzy druſy ßu ßami ſe ßwojej winu ßwoje powołanje ſhubili, haj, ßamo ſ kſchiżowanjom ßwojeho Sbóżnika ſ nohomaj teptali. Tehodla je Bóh jich ſacźißnył. Jich dotalne powołanje je wón druhim ludam pſchepodał. Jeſuß ßam wo nich praji (Mat. 8, 11): „Ale ja wam praju, ſo jich wjele pſchińdźe wot ranja a wot wjecźora a budźe ſ Abrahamom a Iſaakom a Jakubom w njebjeſkim kraleſtwje ſa blidom ßedźecź; ale dźěcźi teho kraleſtwa budźeja wuſtorkane do teje najhłubſcheje cźěmnoſcze.“ A tehodla tež jeho japoſchtoł Pawoł praji: „Židźa ßu knjeſa Jeſußa morili a ßwojich ßamßnych profetow a ßu naß pſcheſcźěhali. Woni ßo Bohu njeſpodobaju a ßu wſchitkim cźlowjekam napſchecźiwni, wobaraju nam, prědowacź druhim ludam, ſo bychu ßwoje hrěchi dopjelnili kóżdy cźaß. Hněw Boži je hižo na nich pſchiſchoł hacź do kónza.“

Wěſo Pawoł, kiž ßwój lud tak lubowaſche, ſo by rady wěcźne ſatamańſtwo ßam na ßo wſał, hdy by jich ſ tym wumóz mohł (Rom. 9, 3), praſchenje ſtaji, hacź je nětko israelſki lud na plſchezo ſacźißnjeny. A tuž ßo wón ßłowa Jeſußoweho dźerži, kotrež tež tutemu ludej da ßwětleſchku nadźiju ßo ßwěcźecź: „Wy njebudźecze wot nětka mje widźecź, hacź Wy rjeknjecze: Khwaleny budź, kiž pſchińdźe w mjenje teho Knjeſa.“ Na podłožku tuteho ßlubjenja ßwojeho knjeſa wón tamnym w 11. ſtawje liſta na Romſkich, w kotrymž my jeho hłuboko hnutu wutrobu jaßnje bicź ßłyſchimy, praji: Hlaj, ja wam potajnſtwo praju, ſaßlepjenoſcź je ßo Israelej, to rěka, tamnej pſchewulkej kopizy luda, kotraž je Jeſußa ſacźißnyła, (ßo wě niz kóżdemu jednotliwemu, ßamo hdyž wón wěri, ale Israelej jako zyłkej) doſtała tak dołho, hacź by połnoſcź póhanow nuts ſchła, a potajkim zyły Israel (ſaßo ßo wě niz kóżdy jednotliwy, ale lud jako zyłk) ſbóżny budźe.“ Ale jeno ſaſchcźěpjeny do ſchtoma Božeho kraleſtwa, niz jako korjeń, niz jako króna, niz jako ſdoňk, ale tola ſ pſchewulkej ßmilnoſcźu naſcheho Boha jako hałožka, kaž tak wjele druhich ludow ßmědźa bycź hałožki na ſchtomje njebjeſkeho kraleſtwa. Potajkim cźi, kotſiž ßo ſe židowſkeho luda ke knjeſej Jeſußej wobrocźa, budźeja potom w njebjeſkim kraleſtwje ßedźecź ſ Abrahamom, Iſaakom a Jakubom, kaž ßo naſch knjes wupraji, ale niz kaž ßebi někotſi ſ wopacźnym roſumjenjom ßwjateho piſma pſchedſtajeja, niz tak rjez kaž wyſchſchi Židźa w Božim kraleſtwje, ale jako wobhnadźene Boże dźěcźi kaž wſchitke druhe.

Potajkim „wuſwoleny lud Boži“ Židźi hižo dołho wjazy

njejßu. Wuſwoleny lud Boži ßu dźenſa po zykym ßwěcźe mjes wſchitkimi ludami a wěruwuſnacźemi rospróſcheni wěrjazy lſcheſcźijenjo. To też japoſchtol Pawoł w rěcźi ßwojeho cźaßa zyle ſjawnje wobßwědcźi (Rom. 2, 28—29): „Tón njeje Žid, kotryž ſwonkach Žid je, ale tón je Žid, kotryž ſnutskach potajeny je, a to wobrěſanje teje wutroby je wobrěſanje, kotrež w duchu a niz po piſmiku ßo ſtanje, kotrehoż khwalba njeje ſ ludźi, ale ſ Boha“. A też ßwjaty japoſchtoł Pětr, liž w prěnim kſcheſcźijanſtwje jako japoſchtoł Židow płacźeſche, we ßwojim na ßamych póhanow w Małej Aſiſkej póßłanym prěnim liſcźe w ſjawnym napſchecźiwjenju k prjedy wuſwolenemu židowſkemu ludej piſche (1. Pětr. 2, 9): „Wy ſcźe wuſwoleny narod.“ — To jenicźzy je bibliſke ſrosumjenje wo wuſwolenym ludu. Drje je w ſtarym teſtamencźe měſtnow doſcź, kotrež mohłe ßo hinak wułožicź. Ale ſtary teſtament je hakle ßo pſchihotowaze ſjewjenje Boże, nowy teſtament pak je to dokonjane Sjewjenje. W ſtarym raњſche ſerja ſkhadźeja, w nowym je połny ßwětły dźeń. My dyrbimy ſtary teſtament ſ Noweho wułožowacź, niz nawopak. — Tak njepſchecźeljo kſcheſcźijanſkeje zyrkwje žaneje pſchicźiny nimaju, nam wutykowacź, ſo my palazych a morjazych Židow ſa „wuſwoleny lud“ wudawamy. M. H.

Zyrkej a ſtat.

Zyrkwina khorhoj. Němſki miniſter Kerrl je w cźaßopißu: „Zeitſchrift der Akademie für deutſches Recht“ naſtawk: „Problem der Kirchenfahnen“ woſjewił. Skónczejo wupraji tam wón ſcźěhowaze: „Ssměmy drje wocźakowacź, ſo ßo tute wukaſy“ — wón měni wukaſy, kotrež w poßlednimaj lětomaj rjadowachu wutykowanje khorhojow na Božich domach, na ſtatnych ßwjedźenjach — „w pſchichodźe wſchudźom bjes wſcheho ſpjecźowanja pſchewjedu jako něſchto, ſchtož ßo ßamo wot ßo roſumi a to cźim bóle, hdyž tola zyrkwjam njeje ſadźěwane, na jich zyrkwinſkich ßwjedźenjach ßwoje zyrkwine khorhoje wutyknycź, wobßwědcźejo tak ßwoju radoſcź nad tymi ſbóžnjocźinjazymi ſkutkami a hnadnymi darami Božimi, kotrychž wopominanje ſ tajkimi ßwjedźenjemi ßwjecźa.“

Se Sserbow a ſ daloka.

Do Minakala ſcźelemy wutrobne ſbožopſchecźa. Mjes młodymi duchownymi, kotſiž běchu w novembru w Drježdźanach w druhim pruhowanju, wobſta też k. duchowny Laſer tuto pruhowanje.

Advent — Hody. Pſchihotowacź mamy ßo w tutym cźaßu, kotryž nam pſchikhad Khryſtußowy prěduje, na tutón pſchikhad, na Hody. A to chzemy też cźinicź. Pſchetoż nam trjeba je a trjeba budźe, ſo tak prawje wěrnje Hody ßwjecźimy a ßebi damy ſnowa najwjetſchi a najdrohotniſchi a najwažniſchi dar Hodow daricź: Jeſuſa! So njebychmy tola bjes tuteho hodowneho dara a tak njehodowni ſchli wot Hód! — Ale my chzemy nětkle w adventſkim cźaßu ßami Hody a hodowne wjeßele pſchihotowacź druhim. Cźińmy to! Ale ſapocźńmy ſ tym, ſo pſchihotujemy wſchě wutroby ſa hody, ſo je napjelnimy ſ lutym adventſkim wocźakowanjom a žedźenjom, ſo bychu byłe, hdyž adventſki cźaß ßo měnja ſ hodownicźku, wobdarjene, wobhnadźene ſ hodownym žohnowanjom a połne hodowneje radoſcźe a hodowneje radoſcźe a hodowneje wěry! My wſchitzy to trjebamy a budźemy to trjebacź! Cźim bóle a ßwěrniſcho tutón adventſki pſchihot cźinimy, cźim lěpje ßo nam też tón dalſchi radźi, też hdyž wjele njemóžemy dacź, něſchto pſchihotowacź ſa wobradźenje pod hodownym ſchtomom; pſchetoż wutroby tych, kotrychž chzychmy ſwjeßelicź, ßo potom cźim bóle a cźim wěrniſcho wjeßela a dźakuja, hdyž maja hodowne dźěcźo a ſ nim hodow najrjeńſchi dar, dokelž połne tuteje luboſcźe też w ßnadnym luboſcź widźa. Tykajo pak ſa tym, ſchto by naſchich lubych ſwjeßeliło pod ſchtomom, njeńdźmy nimo pěknych a dobrych knihi. Tajkich mamy my Sserbjo tola też w ßerbſkej rěcźi, mjeńſche a wjetſche, tuńſche a dróžſche. Tuž wobſtarajmy ßebi je a ſ nimi te ſtare a tola kóžde lěto nowe knihi: ßerbſka protyka: Pſchedźenak. Wona naß wjedźe dźeń kaž dźeń pſches nowe lěto; wona pak naß też wjedźe k Bohu, kotrehoż też nowe lěto 1937 je.

Poßwjecźenje zyrkwje. W nozy wot 22. k 23. měrzej 1935 wotpali ßo w Seifhennersdorfje Boži dom. Tutón ßu ſaßo natwarili a dźenſa chzedźa jón poßwjecźicź. Dopołdnja ¼9 hodźin je nutrnoſcź poſtajena, ſ kotrejž ßo roſzohnuja ſ měſtnoſcźu, w kotrejž mějachu tukhwilu Boże ßłużby. W 9 hodź. ſapocźnje ßo ßwjatocźnoſcź w nowym Božim domje. Superintendent Vetter-Žitawſki poßwjecźi jón; ßwjedźeńſke prědowanje ſměje woßadny faraŕ Richter. Sakſki krajnozyrkwinſki wubjerk budźe ſaſtupjeny ſ dr. Fichtnerom. Dźeń wobſamknu ſe ßwjedźeńſkim konzertom, kotryž budźe móz kóždy 30. novembra w radiju ßkyſchecź, a to ſ Lipſka; wospjetuja jón na tuym dnju.

Bibliſki pucźnik.

1. njedźela adventa, 29. novembra: Pſchihotujcźe pucź teho Knjeſa a cźińcźe jeho ſchcźežki rune. Luk. 3, 4. — Hoſiana! Khryſtuß dźe dele ſ njebjeſkeho tróna; tuž ßo k njemu hotujcźe, hdyž wón cźehnje do Ziona. Scźelcźe palmy, pyſchcźe ßo, wěrjazy, ach, khwalcźe joh'. K. 5, 1. — Matth. 21, 1—9. — Pſalm 100.

Póndźela, 30. novembra: Tón Knjes je wulki a wyßozy khwalobny, traſchne pſche wſchitkich bohow. Pſchetoż wſchitzy bohojo tych póhanow ßu pſchlibohi; ale tón Knjes je njebjeßa ſcźiniŕ. Pſ. 96, 4. 5. — K. 604, 1. — Pſalm 145. — Sjewj. Jan 3, 14—22.

Wutora, 1. hodownika: Ja pak pohladam na hubjeneho, a kotryž je roſłamaneho ducha, a kotryž ßo boji pſched mojim ßłowom. Jeſ. 66, 2. — K. 21, 6. — Jana 12, 20—36. — Sjewj. Jan. 4.

Sſrjeda, 2. hodownika: Knjes je mje póßłał, ſo bych khudym pſchipowjedał to evangelion, ſo bych ſahojił roſłamane wutroby, ſo bych prědował jatym wopuſchcźenje a ſwjaſanym wotwjaſanje. Jeſ. 61, 1. — K. 14, 2. — Jana 12, 37—50. — Sjewj. Jan. 5.

Schtwórtk, 3. hodownika: Ty ßamlutki póſnajeſch wutrobu cźłowječſkich dźěcźi. 2. knih. kronik. 6, 30. — K. 416, 7. Jana 13, 1—20. — Sjewj. Jan. 7, 9—17.

Pjatk, 4. hodownika: Rěcźcźe jedyn ſ druhim wěrnoſcź, ßudźcźe prawje a pytajcźe měr we waſchich wrotach. Sach. 8, 16. — K. 480, 1. — Jana 13, 21. — Sjewj. Jan. 14, 1—3. 13—19.

Ssobota, 5. hodownika: Njewopuſchcź mje, Knježe, mój Božo, a njeſdaluj ßo wote mnje. Pſalm 38, 22. — Jana 13, 31—38. — Mal. 3, 19—24. — Witaj k nam, mój Sbóžniko! Hoſiana ſpěwa ßo! Njech ßo nětko lubi cźi też we mojej wutrobje. K. 4, 4.

Liſtowanje: Sa 2. advent: W. w B. — Sa 3. advent: K. w Hr. — Sa 4. advent: W. w H.

Nakładowane a wudawane po porucźnoſcźi krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſcźerńje w Drježdźanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Samołwity redaktor faraŕ Wyrgacź w Roßacźizach (Roſtitz über Löbau). Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu ſobotu a płacźi ſchtwórcźětnje 108 pjenježkow. D. A III. 1100.

Čžišło 49

Pomhaj Bóh!

Létnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twoj swjatok
Zradny e.

Za staw spróchny
Na oj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swérny
Prez spar měrny
Čerstwosć da.

Nech ty spěwaš,
Swérnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske lopjeno

Założił 1891 Khrjebjanski farař dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyšchinje | 6. dezembra 1936 | Bautzen

2. njedźela adventa.

Poślednі advent naščeho Knjeza.

Luk. 21, 25—36.

Kóždе lěto žwjećimy rjany, sbožowny adventski čžaž. Adventske swony nam wježelе pschipowědaja, so je nasch Sbóžnik po puczu k nam cžlowjekam. So njeby tutón nasch adventski čžaž podarmo był, to dyrbi nascha modlitwa bycź, ale so by advent naž wubudźił se spara wěstosćе, dokelž na to chze naž nasch dźenžnischi tekst pokasacź, so steji nasch advent w jenym wulkim zyły žwět wobjimazym adventskim čžažu. Tón Knjes pschińdźe drje w tutym adventskim čžažu k nam dele jako nasche žwětło w naschej cžěmnosćі, jako nascha móz w naschej žłabosćі, jako nasch pomoznik w naschej nuzy, jako trochcht a nadźija noweho žiwjenja w naschej sachodnosćі a žmjertnosćі, ale tola cžakamy my a zyły žwět na jeho wulki a poślednі advent.

Wón je nasche žwětło a žwěcźi žo jažnje w naschej wutrobje, ale wono je kaž by nascha wutroba też dźeń a nóz měła. Hdyž žo dźenža žwěza we naž žwěcźi a naž swježeli se žwojim błyschczom, móže wona jutsje hažnycź a cžěmnosćz naž potom sažo wobdawa. W Grönlandskej žu naschi mišzijonarojo to rjane waschnje sawjedli, so žebi patoržizu wjeczor kóždy žwěczku žobu pschinjeże, kotruž žebi woni potom na Božodźěsczowym schtomje sažwěcźa. Psches nóz a wichor woni tutu žwězu s Božeho doma domoj njeżu, hdźež potom druhe žwězy s njej sažwěcźa. Hłuboke myžle jewja žo w tajkim nałožku. Hodownu žwětłosćz chzedźa woni wschitzy w žwojich domach měcź, ale tuta žwětłosćz wukhadźa s jeneho jeniczkeho žórła, kotrež je Jesuž Khrystuž. Hdyž pak je žo jene lěto minyło, žo woni sažo na pucź podadźa a žebi snowa na Božodźěsczowym schtomje žwoje žwěczki sažwěcźa. Njeje nasche žiwjenje też tajke? Hodowna žwěza je žo też we naž sažwěcźiła, ale my žo jeje njemóżemy wježelicź jako jeneho staj-neho wobžedźeństwa. My mamy žo wschědnje bědźicź, so by wona nam njehażła. Haj, my husto doscź wětram žiwjenja njemóżemy dowobaracź, so wone njebychu pschistup měle a nam naschu žwězu rubiłe. Sa jedyn krótki wokomik móże žo stacź. so my sažo w prjedawschej cžěmnosćzi stejimy. Potom dyrbimy žo snowa na pucź podacź a po tutu žwězu hicź. We advencze tuta žwěza k nam pschińdźe, a schto bychmy my rad-scho chzyli hacź to, so by wona pola naž wěcžnje wostała a w chu cžěmnosćź na wschě cžaž jacźěriła? Tón cžaž hischcze pschińdźe. Hladajcze horje a posběhńcze žwoje hłowy tohodla, so žo wasche wumoženje pschibližuje!

Wón je nasch pomoznik — nasch Sbóžnik w naschej nuzy. Tohodla žu nasche hodowne wježelа tak dźakowne a sbóžne. My jeho s luboscźu witamy, dokelž je wón kral wschitkich kraleſtwow, Sbóžnik khudych hrěschnikow. My žo pschi tym dopominamy na tamne žłowo žwjateho pišma: Cžłowjeka žyn njeje pschischoł, so by žebi dał žłużicź, ale so by wón žłużił a dał žwoje žiwjenje k wumoženju sa jich wjele. Naž dla je wón na žwět dele pschischoł. Naž je wón chzył wumóz, warbowacź, dobycź wot wschitkich hrěchow, wot žmjercze a wot cžertowskeje mozy se žwojej drohej a žwjatej krwju. Nětk njeżmě cžert žaneje mozy wjazy na nami měcź. Žane spytowanje njeżmě naž wjazy tyschicź. Ale je to nětko tak rozumicź, kaž by nasche žiwjenje jenož hischcze jene měrne wužiwanje Khrystużoweje sažłużby było? Wojowanje pschecźiwo stemu je w cžažu po Khrystużu jenož hischcze wótrische. My nětko wěmy, so podarmo njewojujemy, ale so na naschej stronje jedyn žylny muž žobu wojuje, kaž Luther spěwa:

Muž prawy sa naž wojuje,
Bóh jeho k bitwje wabi,
Hdyž schtó joh' póznacź chze,
Wón Jesuž Khrystuž je,
Knjes mózny na wójskach.

Hdyž my tohodla też stroschtnje do wojowanja dźemy a žo njebojimy, tak pak dyrbimy pschezo hotowi bycź k wojowanju, pschetoż sły njepschecźel nascheje dusche njeje hischcźe doskónczńje pschewinjeny. Pschezo dyrbimy Knjesowe napominanje w myßli měcź: Modlcźe žo, so njebyschcźe do spytowanja padnyli. Hdy pak pschińdźe tón czaß, so njebudźe naß žane spytowanje wjazy nadběhowacź? Hdy budźemy wot wscheho hrěcha doskónczńje wumoženi? Tutón czaß pschińdźe w poßlednim advencźe, hdyž budźe nasch hodowny advent žwoje dopjelnjenje namakacź. Tutón czaß žo pschibliżuje: Hladajcźe horje a posběhńcźe žwoje hłowy tohodla, so žo wasche wumoženje pschibliżuje.

Potom budźemy wumoženi wot wscheho, schtoż naß dźenża hischcźe tu wjaca a puta. S hrěchom budźe naß potom też žmjercź dyrbjecź wopuschczicź. Pśches Khrystußowe stawanje wot morwych je drje žmjercźi hrósbnoscź wsata. My mamy w žmjercźi troscht a nadźiju wěcźneho žiwjenja. Tola pak hischcźe žmjercź khodźi po naschich rjadach a wuběra žebi žwoje woporу. A hdźež je žmjercź sapschimnyła, tam sawostaji wona bolazu ranu. Jónu pak budźe hinak. Jónu budźemy žo žwoju sachodnu drastu žlez a žmjercź budźe sady naß leżecź, kaž cźeźki žón. Schtó njedyrbjak žo to na tutón advent — nasche wumoženje wjeßelicź? Wscho cźlowjestwo, haj wschón žwět cźaka na to wumoženje wot hrěcha a žmjercźe. Też cźi bjesbóžni, kotsiž njewěrja do Jesom Khrysta a do wěcźneho žiwjenja, noscha tola w žebi jene horze žedźenje ża wěcźnym žiwjenjom. Woni pak pytaju žwoje wumoženje we tym, so praju, so budu we žwojich dźěcźoch, we žwojej krwi dale žiwi do wschěch cźażow — do wěcźnoscźe. Je pak to te wumoženje, wo kotrymž je w naschim tekscźe rěcźane? Nowy cźaß, nowe žiwjenje dyrbi pschińcź, wot kotrehoż je nasch cźaß jenoż kaž rańsche žwitanje.

A to wscho pschińdźe, pschetoż tón Knjes je nam prajił: Sawěrnje ja praju wam: So ta schlachta njebudźe sańcź, hacź žo to wschitko stanje. A nasch Knjes wobkrucźi žwoje žłowa kaž ś jenej pschißahu: Njebjo a semja budźetej sahinyncź, ale moje žłowa njebudźa sahinyncź.

Na tutón wulki advent chze naß nasch advent dopominacź, so bychmy žo na njón pschihotowali a tón dźeń naß njepschekhwatał we wobžranstwje, we wopiłstwje a w staroscźach žiwnoscźe, pschetoż wón budźe nasch žudny dźeń. Nasch sbóžny, wjeßely advent chze pak nam też ża znamjo bycź, so budźe też tamny advent sbóžny a wjeßely, pschetoż wón budźe nasche wumoženje.

Advent!

Božu k cźeścźi saspěwajmy,
Kiž žo khila k hrěschnikam.
Na joh' luboscź spominajmy,
Kajkuž ma k wschěm cźlowjekam!

So by wschitkim pomhał k hnadźe,
Sahnał hrěchow, bluda móz,
Boži Ssyn, po Wótza radźe
Tu nam pschińdźe na pomoz.

Haj, pój žwěrny pomozniko,
Kiž žam dobywasch nad złym.
Pucź žy Ty, o Wumožniko,
K sbožu wěcźnemu nam wschěm!

Kralo měra, pój Ty nětko,
Bydl też w mojej wutrobje.
S měrom napjelń Ty jow wschitko,
Sswět je wschón we roskorje.

Wěcźne žwětło, žwěcź nam dele
S Twojej bójskej jaßnoscźu.
Tu je cźma a bludow wjele,
Wjedź naß k prawom' pósnaczu.

Jesu, njech žo luboscź Twoja
We wutrobje sażeli,
So žo tak też duscha moja
K bratram hori w luboscźi!

Žórło žiwjenja a mozy,
Troschta a wschoh' wjeßela,
Jesu, w bědźenjach a w prózy
W tebi duscha namaka.

Božo daj, so nětk na semi
Wschitkim Twój dźeń saßwita,
A Cźe, khwalo ś jandźelemi,
S wjeßelosczu witaja.

H. B.

Adventski cźaß.

Adventski cźaß — cźaß dołhich, haj najdlěschich wjecźorow. Cźeho žo pschimasch? Knihow. Dobrych knihow, a my Sserbja mamy tak někotre. W Budyschinje leża zyłe kopizy a cźakaja na Sserbow, ża kotrychž žu cźischcźane.

Adventski cźaß pak cźi, dokelž adventski cźaß je, do rukow stłóczi pschede wschěm jenu knihu: Bibliju. Adventski cźaß tola kóždeho do Biblije nuuje. Wón wocźini cźi ju hnydom wot sapocźatka. Wón pokaże cźi hnydom 1. Mójs. 3, 15 a ś tym to prěnje wěschcźenje, ś kotrymž bu Sbóžnik cźlowjekow pschipowědany. Adventski cźaß je cźaß wěschcźenjow kaž wón cźaß wocźakowanja a žedźenja, cźaß pschihotowanja je. Knihi wěschcźenjow a wocźakowanja a žedźenja a pschihotowanja žu pak Stary Sakoń. Tutón pschede wschěm wocźini adventski cźaß pched žobu a wobrocźa łopjeno po łopjenu a wjedźe cźe ś wěschcźenjemi a žlubjenjemi bliże a bliże k Nowemu Sakonjej a k hodam, doniž cźi potom njewocźini Nowy Sakoń a ty wußłyschisch wulki evangelij, wulku powěscź wo dopjelnjenju wěschcźenjow: „Hlaj, ja pschipowědam wam wulke wjeßele: Wam je žo dźenża tón Sbóžnik narodźił!“ Tón Sbóžnik, kotryž je wěschcźeny a žlubjeny, so wón pschińdźe cźlowjekow, wschitkich cźlowjekow wumóz. Hdźe žem chześch tu hodownu wěstoscź wsacź w hodownym cźażu, hdyž žo njeda w advencźe na hody knihu wěschcźenjow a žlubjenjow pschihotowacź? Hdźe žem dyrbi cźi pschińcź hodowna radoscź, hdyž ty njepschińdźeśch ś dohodownych žlubjenjow wumoženja a radoscźe? Tak móże cźi tón, kotrehoż Bóh tón Knjes póßła jako Sbóžnika, bycź twój Sbóžnik, hdyž to žo njeda na njeho pokasacź, hdyž njebu to snutskowne žedźenje po wěrnym sbožu, kotreż też w tebi a w twojej wutrobje žo žedźi, na njeho složene?

Tohodla, w lubym adventskim a dohodownym cźażu, wsmi te knihi dohodowneho cźaża a pschihotowanja, Stary Sakoń, kotryž ś Nowym Sakonjom twoja Biblija, ta Biblija, kotruž wótzojo a macźerje tak lubowachu a tak cźeścźachu a tak žwěru wužiwachu, ta Biblija, kotruž žu kschescźijenjo a kschescźijanki w dobrych a złych cźażach k wutrobje tłóczili a we wutrobje měli, ta Bibilja, kotruž žu pobožni žwěrni kschescźijenjo se styknjenymaj rukomaj na wutrobu žej složili, mrějo sbóžnje. kotruž žu ś krwawymaj rukomaj khowali a twjerdźe dźerżeli, hdyž chzychu drusy ju jim wutorhnycź, ju, te knihi, kotreż jim pucź k Sbóžnikej pokasowachu, haj Sbóžnika žameho pokasowachu a tak to wěrne, to wobsbožaze sbožo dawachu, po kotrymž žedźi duscha cźlowjeka, kotraž njespo-

kojena a njemĕrna je, doniž pokoja njeje namakała w nim, w tym žlubjenym Sbóžniku a Wumožniku, kotryž tomu, kiž jeho pschijima, dawa měr, tón měr, w kotrymž žo duscha wjazy njestróžuje a njestrachuje, ale sbožowna je, sbožowna je tu, dokelž je žebi žwojeje sbóžnoscże wĕsta w Jesužu Khrystužu.

Dženža nětko hižo druha njedžela adventa. Wona tola tebje, kscheseźijano, kscheseźijanka, namaka ſ Bibliju w rukomaj. Abo hdyž niz, kajke to potom ſ tobu je a ſ twojim adventom a ſ twojim kscheseźijanſtwom?

W adventſkim cžaßu duzy pſches holu.

b Kraßne, jaßne ranje bĕ! Boże žlónczko žwĕcźeſche cźopke, ſo bĕ kaž žame naléczo a nimo toho bĕ njedźela! Rank njeńdže do ſaſtojnſtwa, dźĕczi njeńdu do ſchule, to je radoſcź! Ssnano je poßlednja tak rjana cźopka njedźla w tutym lĕcźe. Tuž njebĕ dźiw, ſo bĕchu wſchitzy Drježdźanczenjo duzy po puczu — po puczu pak ſwonka wĕſta mjes honami, pak w holi pak hewak nĕhdže.

Też mje cźehnjeſche won ſ twarjenja. Wuleczach žej pſchipołdnju ſahe do hole. Stupach tu mjehko pak po žołtych liſcźiczkach, pak po žołtej jehlinje, a Boże žlónczko ſo mnu khowanku hrajeſche. Khowaſche žo ſady halow a ſaßo wuſkocži a bĕ tu. Tak njebĕch žama. Bóh Knjes w žlónczku ſo mnu hraje, to cźujach. Wjele ludźi žo wuchodźowaſche po runnych cźiſcźe wumjecźennych puczikach a ſchcźežkach; bĕſche tola njedźela. Ja dźĕch hłubſcho do hole, hdźež je ſchcźežkow mjenje, winnych žo wot ſchcźežki a dach žwojimaj nohomaj hicź tak, kaž žo jimaj ſpodobaſche. Tak mĕjach cźaß, hladacź na prawo a na lĕwo. Rune rjady rjannych khójnow bĕžachu wote mnje do wobeju ſtronow, ſo mózach mjes rjadami daloko widźecź. Wuhladach tu pak muża, pak žony, dźĕczatko ſ woſyczkom atd. Wobraſki to, a tón najrjeńſchi bĕ: žorna ſchcźipaſche liſcźiczka wot kerczka.

Jako towarſchzy žo ſeſnachmoj,
Towarſchzy žej žwĕrnej woſtachmoj,
Jako towarſchzy žo mój tam dźĕlachmoj,
Jako towarſchzy žo jaßo widźimoj.

Wobraſki tu žu kraßne, rjane, pyſchne! Hola je tak pyſchna poeſijowa knižka. Wobroczach jene łopjeńko po druhim: pſchezo ſaßo wobraſki: muziki, žónki, kerczki. Hrónczko po hrónczku mi myßliczku hibaſche. A tu, o radoſcź! Kupka Bożodźĕſcźowych ſchtomow! Haj bajkojty cźaß tu ſaßo je, wobſbožazy adventſki, hodowny cźaß! Bożodźĕcźowe ſchtomy kiwaja nam najdala a wſchudźom hižo ſwoni: Hlaj, twój kral pſchińdże!

To mje ſ mojich žonow ſbudźi. Mĕjach žo tola ſaßo wrócźicź! Wjecžor žo hižo bliżeſche! L.

Pſchecźiwo protestantismej.

Katolſzy wyſchſchi duchowni we wukraju žu w poßlednim cźaßu dyß a dyß ſpytali, winu na wobſtejnoſcźach we Schpaniſkej a druhich krajach ſtorczicź na protestantismus; tutón dyrbi po jich wudawanju na tym wina bycź, ſo we Schpaniſkej a druhdże te mozy knjeża, kotreż wſchĕ ſwjaſki roswjeżu a tajke ſrudne wobſtejnoſcże pſchihotuja. Tak na pſch. rektor Milanſkeje katolſkeje univerſity mĕni: Protestantismus dokonja nětk roswjaſanje wſchĕch ſwjaſkow, kotreż je humanismus ſapocżał, w kotrymž je reformazija pokroczowała, kotreż je idealismus krónował a kotrehož wukónz je individualiſtiſka a ſubjetiwiſtiſka anarchija, ſchtož nětkle widźimy.

Mohł prajicź: Protestantismej je žo wumjetowało a wumjetuje žo wſcho móżne a njemóżne, cźehodla niz też to? a mjelczecź. Ale lĕpje drje tola je, niz mjelczecź, ale něſchto prajicź pſchecźiwo tomu, hewak žo tola ſaßo tajzy namakaja, kotſtž mjelczenje ſnowa wużija ſa dalſche wumjetowanje pſchecźiwo protestantismej. Prof. Adolf Keller je žo ſ tamnym wudawanjom katolſkich wjednikow we wukraju ſaběrał; wón žudźi, ſo žu wone ſ jenym žłowom „absurdne“ a pſchiſtaji: Ani Ssowjetruſka ani Schpaniſka ani Mexiko njejžu protestantiſke kraje. Němſka pak, kraj reformazije, je kaž žadyn druhi kraj do wojowanja pſchecźiwo bolſchewismej ſaſtupiła. Runje pſchikład Schpaniſkeje je pak pſchihódny, tamne wudawanja woßwĕtlicź. Myßle ſchpaniſkeje revoluzije lĕta 1931 njepołhadźeja ſ protestantiſkich žórłow, ale ſ myßlow franzowſkeje revoluzije a hiſchcże bóle ſ myßlow moderneje radikalneje Franzowſkeje. Pytaſch-li w tym dale, nadeńdźeſch — tak Keller wraji —, ſo žu tam to na wſchĕm poßledku antiklerikalismus — to je pſchecźiwjenje pſchecźiwo katolſkej zyrkwi — franzowſkich „katolikow“, Waldeck-Rouſeau a — a to je to najſpodźiwniſche — Erasmus, kotryž bĕ pſchecźiwnik Lutherowy; pola tutych maſch praſpocżati tych myßlow pytacź, kotreż wobknježa tych, kiž žu wjednizy w ſchpaniſkej revoluziji.

Zyrkej a ſtat.

Katolſko-němſka nationalzyrkej. W Barlinje wotmĕ hikanje, kotreż žo mjenuje: „Katholiſch-nationalkirchliche Bewegung“, žwoju prĕnju wulku ſhromadźiſnu. Hlowny jeje wjednik, ſarař Hütwohl-Eſſenſki, rozłoži ſaměry a ſkutkowanje katolſko-němſkeje nationalzyrkwje. Tuta ſmóżnja kóždemu dobremu katolikej, katolizismej žwĕrny woſtacź a tola bycź zyle a połnje ſtaczan tſecźeje Němſkeje. Farař dr. Buchta, duchowny Barlinſkeje ſtarokatolſkeje woſady, pokaża na dalſchi ſaměr: „Na ſakładze, ſo jena druhu pſchipóſnawa a žebi waži, žo ſbliżicź evangelſkej zyrkwi.“

Se Sserbow a ſ daloka.

Michalſka woſada doſta młodeho duchowneho. Hdyž ſwony prĕnju njedźelu noweho zyrkwineho lĕta ſaſwonichu, bĕ žo žerbſka woſada ſ měſta a ſe wžow ſeſchła. W žwojim rjanym ſ wĕnzami a ſ kwĕtkami a ſe žwĕczkami a ſ hwĕſdu luboſnje debjenym Božim domje ſaſpĕwa: „Kak powitam ja Tebje, mój Jeſu najlubſchi.“ S wutrobnymi žłowami pſchedſtaji knjes farař Kapleŕ woſadże žwojeho jemu wot krajneho zyrkwineho wubjerła pſchipołaſaneho pomoznika knjeſa farſkeho vikara Heinza Scholtu. Wón wo nim prajeſche, ſo je žo 1. meje 1912 w Drježdźanach narodźił. Dokelž je jeho nan ſ Njeßwaczidła a macź ſe Sslónkez, je wón žyn žerbſkeje Lużizy. Wukhodźiwſchi ſtatny gymnaſij w Drježdźanach, ſtudowaſche w Lipſku, w Tübingen a w Königsbergu. W Lipſku wobſta žwoje 1. theologiſke pruhowanje. Dokelž bĕ też žerbſku rĕcź žam ſa žebje a w žerbſkim ſeminaru w Khwaczizach derje nawuknył, wuproßy žebi jeho měſchczańſki ſuperintendent hnydom ſa farſkeho vikara do Lupoje. Pſches lĕto žmĕdźeſche w tejle małej woſadże dźĕłacź. Wón je tam žwoje ſaſtojnſtwo ſ wulkej luboſczu ſaſtarał. Nětko bu do wjetſcheho dźĕła wołany. Jako nadawk doſta wot knjeſa farara Kaplerja po adventſkim prĕdarju: „Pſchihotuj pucź teho Knjeſa“, a pſchecże žo wupraji, ſo by Bóh luby Knjes jemu dał wjele mozy a žohnowanja ſa jeho žkužbu. Poſawnſki khór, kiž wſchitke kĕrluſche pſchewodźeſche, poſkicźi adventſki ras. Sswoje prĕdowanje mĕjeſche młody duchowny na ſałožku ſczenja Sswj. Mateja 21, 1—9. Wón wuwjedże. „Khrystuß pſchińdże k tebi a ke mni. To rĕka: wón pſchinje-

ße wjele wješela a napomina naß, so bychmy ßwoju wutrobu pschihotowali. Na konzu ßwojeho prědowanja ßlubi, so njecha nicžo prědowacź dyžli Khrystuša, kiž pschikhadźa we mjenje ßwjateho Boha, a proschesche wožadu, so by se ßwojimaj duchownymaj Boże kraleſtwo twarila. — Něschto rjane bě tež, so móješche ßebi wožada, kotraž bě hižom se ßwětliſcho wobarbjenymi pschitwarkami do Božeho doma ſastupika, po temſchach ponowjenu draſtkomoru wobhladacź. Wſchitzy, kiž ju widźa, khwala, so je jednora a dostojna a jara rjana. Tak bě to dobry ſapočzatk noweho zyrkwineho lěta w Michałſkej wožadźe.

S **Kamjenza.** Ssmjertna njedźela bě pschi wſchej ßwojej khutnoſczi ſa naſchu wožadu wuſnamna njedźela dźakowanja. Je tola móžno było, dołholětne pschecze dopjelnicź a zyrkej Sswj. Justa ſažo wobnowicź. Tutón 500 lět ſtary dom njemóješche wožada wjazy wužiwacź, khiba ſo by wobnowjeny był. To je ßo ſtało a Boži dom bu ſnutska zyle wobnowjeny, tež drohotny woltař. So by ßo tež tutón mohł wězywuſtojnje wobnowicź, je ſtat ßrědli pschiſwolił. Tak móže nětk wožada tež ſažo w tutym Božim domje Bohu ßłužicź. Najrjeńſcha pycha w nim ßu drje tafle ſ mjenami tych 360, kiž ſa wótzny kraj wumrěchu. Wobnowjena zyrkej je tak ſdobom pomnik, kotryž njepſcheſtanje k dźakowanju napominacź. Ssmjertnu njedźelu ßebi wožada wobnowjeny Boži dom ſ dobrej poßwjeczeńſkej ßwjatoczноſczu poßwjeczi; wón budźe jejna pohrjebna zyrkej.

W Drježdźanach wumrě po cžežkej khoroſczi generalleutnant ſw. ßk. D. Woldemar hrabja Vitzthum von Eckſtädt. My jeho tu ßobu wopominamy jako muža, kotryž je měł wulkich ſaßłužbow kaž wo wótzny kraj, tak wo naſchu evangelſku zyrkej. Jeho wojeńſki běh bě połny cžeſcze a pschipósnacźa. Wón dozpě hacž na najwyſchiſche ſkhodźenki, bě wón tola napoßledku, jako 1919 wojeńſku ßłužbu wopuſchczi, roskaſowazy general 12. korpſa armeje. Jeho poßledni nadawk bě wſchak ſa kóždeho wojaka ſrudźazy: wón měješche tutón 12. korps rospuſchczicź, cžim bóle ſrudźazy, dokelž bě hrabja Vitzthum ßo we wulkej wójnje, w kotrejž ßebi tutón korps telko khwalby a cžeſcze doby, jara wuſnamjenił, woßebje w lěcze 1914. — Njech wón nětko tež tuto ſkutkowanje ſa wótzny kraj ſpuſchczi, wotpočzinka ßebi njepopſcha: wěnowaſche ßo dźěłu měra a luboſcze. 1921 pſchewſa wjedniſtwo Drježdźanſkeho měſchczanſkeho towarſtwa ſa Snutskowne miſſijonſtwo. 1923 bu wón tež ſ pſchedßydu krajneho towarſtwa ſa Snutskowne miſſijonſtwo a měješche tak ſaſtupowacź we wulzy cžežkich lětach zyle Snutskowne miſſijonſtwo Sakſkeje. A wón je jo ſaſtupował ſ zyłej ßwojej wulkej mozu a jemu ßłużił nanajlěpje. Pschi tutym wulkim a wobſchěrnym dźěle namaka wón pak pſchezo ſažo cžaßa, ßo tež ſa drobniſche a jenotliwe ſkutki luboſcze ßobuſtaracź, na pſch. ſa jenotliwe wuſtawy a domy. Tutych wulkich ſaßłužbow dla wuſwoli jeho tež zentralny wubjerk Snutskowneho miſſijonſtwa na cžaß žiwjenja ſa ßwojeho ßobuſtawa. Tuto ſkutkowanje ſa Snutskowne miſſijonſtwo dowjedźe jeho tež do ſamołwitoſcze połneho dźěła ſa evangelſku zyrkej. Hižo 1923 bu wón do ſakſkeje krajneje ſynody powołany. 1928 wuſwoli ßebi tuta jeho ſa ßwojeho preſidentu a ſdobom ſa wobſtajneho wubjerkownika. 1930 ſaſtupi wón jako jedyn mjes ſaſtupjerjemi ſakſkeje krajneje zyrkwje ßobu do wubjerka Němſkeje Evangelſkeje Zyrkwje a ſjednoczenſtwo „Deutſcher Evangliſcher Kirchentag“ wuſwoli ßebi jeho ſa preſidentu. W tutych ſaſtojnſtwach je wón ſ wulkim wliwom był w evangelſkej zyrkwi Sakſkeje kaž dozyła Němſkeje. Jeho ſaßłužby wo zyrkej a wo Snutskowne miſſijonſtwo pſchipósna tež Lipſczańſka theologiſka fakulta a titul D. theol. h. c ſpožczi, t. r. ſo jeho ſa cžeſtneho doktora bohoßłowſtwa pomjenowa. W lěcze 1933 ſkłoži hrabja, dźiwajo na ßwoju ſtrowotu ßwoje ſaſtojnſtwa, niz pak ßwoje ßobuſkutkowanje, dozpěwſchi ſkoro 70 lět ßwojeje ſtaroby. Wón bě ßo 1863 narodźił jako najmłódſchi mjes 5 bratrami, ſ kotrychž chtyrjo jako wyſchzy w ſakſkim wójſku ßłużachu. Nětko je wón wuſchoł ſe wſcheje ſeńſkeje ßłużby. Bóh wěcžny jeho ſwoła do druheje, wyſcheje we ßwojim njebjeſkim kraleſtwje. Schto by tutón muž evangelſkeje zyrkwje a Snutskowneho miſſijonſtwa, tuteje Jeſußej Khrystußej ßłużazeje luboſcze prajił, by-li tu na ſemi cžitał, ſchtož nam w jenej ſ łużiſkich nowinow na wocži pſchińdźe; jeho ßmjercź a jeho žiwjenje bě tam ſapißane a wopißane pod napißmom: „Nach Walhall gerufen“? Schtóž je jeho widźał a ßłyſchał a jeho ſ jeho ſkutkowanja ſa Knjeſowe kraleſtwo na ſemi ſeſnał, wě, ſo je wón tu tak ßwěru ſa Khrystußowu zyrkej, ſa Khrystußowe kraleſtwo dźěłał, dokelž je ßebi we ßwojej wěrje wěſty był ßwojeho Sbóžnika a jeho hnady we wěcžnym njebjeſtim kraleſtwje Božim.

Bibliſki pucźnik.

2. njedźela adventa, 6. dez.: Ty, Knježe, ßy prawy, my ßo pak dyrbimy hańbowacź. Daniel 9, 7. — Wón prawy je, nam pomhacź chce, ſ nim pokornoſcź a cžichoſcź dże, wſchón debjeny ſe ßwjatoſczu ma ſa naß ßmilnu wutrobu, wſcho hubjeńſtwo nam ſahnaje. Tuž ſ wjeßełoſczu wuſkajcze: Budź khwaleny mój Bóh, mój Sbóžnik ſpomozny! K. 8, 2. — Luk. 21, 25—36. — Jeſ. 40, 1—5.

Póndźela, 7. dez.: Twój je dźeń, twoja je tež nóz; ty cžiniſch, ſo ßłónzo a hwězdy ßwoje wěſte běženje maju. Pſalm 74, 16. — K. 2, 4. — Pſalm 146. — Sjew. Jana 19, 1—21.

Wutora, 8. dez.: My chcemy wſchědnje ßo khwalicź wo Bosy, a twojemu mjenu ßo dźakowacź wěcžnje. Pſalm 44, 9. — K. 41, 2. — 1. Jana 1. — Sjew. Jana 20, 1—6.

Ssrjeda, 9. dez.: Dopomúcze ßo toho prěniſcheho wot ſaſtarſku; pſchetoż ja ßym Bóh a žadyn Bóh njeje wjazy, kiž by mojeho runja był. Jeſ. 46, 9. — K. 618, 1. — 1. Jana 2, 1—11. — Sjew. Jana 20, 7—15.

Schtwórtk, 10. dez.: Wón njebudźe twojimaj nohomaj ßo dacź podßunycź, a tón, kiž cże ſwarnuje, njeſpi. Pſalm 121, 3. — K. 331, 5. — 1. Jana 2, 12—17. — Sjew. Jana 21, 1—8.

Pjatk, 11. dez.: Naſch Knjes Jeſuß Khrystuß pſchińdźe, ſo by ßo kraßnje ſjewił na ßwojich ßwjatych a dźiwnje ßo wopokaſał na wſchitkich wěrjazych. 2. Theß. 1, 10. — K. 20. 1. Jana 2, 18—29. — Sjew. Jana 21, 9—12.

Ssobota, 12. dez.: Wón ßo njehańbuje jich bratrow mjenowacź. Hebr. 2, 11. — 1. Jana 3, 1—12.2 — Sjew. Jana 21, 21. 27. — Hoſiana! Tuž nam ty daj ßo nětko ſbóžnje dostacź. Zohnowany Knjeſown cžehodła chzył wonkach wostacź? Hoſiana, pomhaj nam! Halleluja, wróć k nam! K. 5, 8.

Liſtowanje. H. B. w B.: Wulki dźak a ſažo poſtrow a wutrobne pſchecźa ſa advent a hody. Redaktor.—

Sa 3. advent: K. w Hr. — Sa 4. advent: W. w Hu. — Sa hody: L. w M.

Nakładowane a wudawane po poručnoſczi krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſczenje w Drježdźanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědaſkeje konferenzy. — Samołwity redaktor farar Wyrgacź w Noßacźizach (Nostitz über Löbau). Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóždu ßobotu a płaczi ſchtwórcźlětnje 108 pjenježkow. D. A III. 1100.

Čišło 50

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twoj swjatok
Zradny je.

Za staw spróčny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Załožił 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 13. dezembra 1936 | Bautzen

3. njedźela adventa.

Mal. 4, 1. 2.

To je adventske žłowo je stareho testamenta. Runje tam namakamy mnohich žłowow, kotrež chzedźa naž na hody pschihotowacź, wožebje w knihach profety Jesajaža. Pschihotujcźe pucź tomu Knjesej, cźińcźe na polach runu schcźežku naschemu Bohu. Wschitke doły dyrbja žo powyschecź a wschitke hory a hórki dyrbja žo ponižecź, a schtož je kschiwe, dyrbi rune, a schtož je schkropawe, dyrbi hładke bycź. Tam we starym testamencźe je wěschcźenje, tu w nowym dopjelnjenje. Wěschcźenje nam njeje njewažne. Wot njeho pada mile žwětło na dopjelnjenje. To je cźaž dźěcźatstwa. Tón njechamy parowacź. Hody ža na njón dopomnimy kaž žnadź hewak ženje w běhu zyrkwinskeho lěta. Naž se žwojim kustom wobdawa. Runje hody pytnjemy, kak khudźi nětk žmy jako doroscźeni, a kak bohacźi běchmy jako dźěcźi. Tehdom naž starschej wobdarischtej. A tak, a hischcźe wjele bohatscho naž cźłowjeske dźěcźi njebjeski Wótcźez wobdari. W adventskim cźażu pschihotujemy žo na wulke potajnstwo Božeje žłužby. Cźińmy to se wschej khutnoscźu a se wschej wježeloscźu. Adventske žłowa žu khutne a troschtne. Woboje nadeńdźemy w naschim tekscźe: 1. Khutnoscź a 2. wježelo.

1. Hlaj, tón dźeń pschińdźe, kiž budźe palicź jako pěc. Woheń, kiž je hewak spomožny, móže tola sanicźazy bycź. Ssmy cźitali wo wotpalenju žławneho Londonskeho kristalloweho palasta. Schkoda je jara wulka. Woheń je miliony a sažo miliony pózrjek, a to sa nětkotre hodźiny. Kajki žałostny napohlad drje je tute njesboże poskicźiło! Luby cźitarjo, žy wěscźe hižom se žwědkom był sahubjazeho wohnja. Wjecźor, hdyž je hewak cźma, hdyž daloko a wschěroko niczo njewidźiśch, je to woprawdźe traschaze. To je dämoniska žwětlina. Ssu tajzy, kotsiž žebi něschto na to wjedźa, so jich to dale njemoli. Wot Romskeho khěžora Neroa žo powjeda, so je harfu hrajo na woheń hladał, kotrež drje běsche žam sałożicź dał. Ale winu žu na kschescźanow žunyli a lud pschecźiwo kschescźanam naschcźuwali. To dyrbi snamjo žylneje dusche bycź, hdyž móže cźłowjek ſ měrom do wohnja hladacź. Móhli to tuposcź mjenowacź, dokelž tež najwjetsche njesboże žadyn sacźischcź na cźłowjeka wjazy njecźini. Tu njeje žane sadźerženje. Tajki cźłowjek, kotryž žo psched niczim njestróži, móže tež do wěcźneho skaženja běžecź. Ludźo spytaja woheń samjesowacź. To rěka: wo twarjenje, kotrež žo runje pali, je žo stało. Ale woheń njeżmě dale pschimacź, so žo njeby zyła wjeż spaliła. Njeje tež w duchownym podobnje? W Rusłej žo pali. Tež w Schpaniskej je woheń wudyrił, kotrež hacź dotal njejžu schascheczź móhli. W druhich krajach žu płomjenja wužapnyłe, ale tam njeje wjetscheje schkody nastało. Móżemy žo dha dźiwacź, so chzedźa tutón woheń wobmjesowacź? Tu njeńdźe wo stare twarjenja, ale wo njeżmjertne cźłowjeske dusche. A hdyž nam to hižom bliśko dźe, so dyrbja cźłowjekoju druhdy cźiscźe njewinowacźi žwoje žiwjenje wostajicź, dha je to hischcźe wjele srudnischo, haj to je woprawdźe k sadwělowanju, so budźa na tym dnju wschitzy sazpjerjo a bjesbóžni žłoma, a so tón pschichodny dźeń jich sapali, a njebudźe jim ani korjeń ani hałosu wostajicź. Dha móżemy jenož prożycź: Knjeże, njekhodź do žuda se žwojimi wotroczkami; pschetož žadyn žiwy njeje prawy psched tobu. Ale nětk je adventski cźaž. Nětk chze sažo tón prawy a pomoznik k žwojemu ludu pschińcź. Wón njeje žadyn mjehki žudnik. Ty pschińdźeśch k žwětnom žudu tych njepokutnych dla, se žohnowanjom k ludu, kiž jeho ducha ma. Wón ma žwój wěrny kopacź w ruzy a budźe žwoje huno wucźiscźicź a žwoju pscheńzu do bróžnje shromadźicź, te pluwy pak ſ njewuhażniwym wohenjom spalicź. Sazpjerjo a bjesbóžni budźa lohzy namakani. Tež twjerde wězy žo psches mózny woheń seshibuja a knicźomne

ſczinja, ßkoma pak ßo wohnju na ßane waſchnje pſchecźiwjecź njemóże. Njeje to Pětr na duchowne ſe ſczěhowazymi ßkowami nałožił: Czaß je, ſo ßo ßud ſpoczina wot Božeho doma. Hdyž pak ßo wot naß ſpoczina, kajki dha kónz budże ſ tymi, kiž Božemu evangeliju njewěrja? A hdyž tón prawy lědom ſdźeržany budże, hdże chze ßo tón bjesbóžny a hrěſchnik pokaſacź? To ßu khutne ſwuki. Te klincza też w advencze. Wſchak też pſchezo ſaßo Janowe wołanje w tutym czaßu ßłyſchimy: Czińcze pokutu, pſchetoż njebjeſke kraleſtwo je ßo pſchibližało. Ale advent ßo woſnamjenja

2. pſches wjeßele. Wam pak, kiž ßo mojeho mjena bojicze, budże ßłónzo teje prawdoſcze ſkhadźecź a ſboże pod jeho kſchidłami. Troſchtujcze, troſchtujcze mój lud, praji waſch Bóh; rěczcze ſ Jeruſalemom wutrobnje a prědujcze jej, ſo jejna wójna kónz ma, dokelž jejna ſtóſcź je wodata. Człowjek njeje podarmo bohabojaſny. Ssu drje tajzy, a tute měnjenje bě w poßlednich lětdźeßatkach daloko rosſchěrjene, kotſiž bohabojoſcź ſa njepłódnu dźerża. Jim ßo ſda, ſo człowjek niczo wot njeje nima. Wjele bóle po jich ſdaczu człowjeka dele njeße. Jemu ſadźěła, ſo do prědka njepſchińdże. Zane poſtupy njeczini, ale ſ nim pſchezo bóle wróczo dźe. Bohabojoſcź jeho tórneho czini. Jemu wſchu móz woſmje, tak ſo ßwoje měſto wobkhowacź njemóże. Sdacze ſa tajke měnjenje rěczi. Ziwjenje je też dźenßa, kaž je to pſchezo było, wojowanje. Kóždy wojuje najprjedy ßam ſa ßo, tehodla ſpyta druheho podtłóczicź. Kóždy je ßebi ßam najbliſchi. To hacź k wěſtemu ſtopjeńku we wſchitkich czaßach płaczi. Ale dha je naß nazionalne ſazialiſmus wucźił, ſo prjedy lěpſcheho jenotliwza powſchitkowne lěpſche pſchińdże. Sa to chzemy jemu dźakowni bycź. Wěmy, ſo je to kſcheſczańſka ſaßada. A czehodla naß to kſcheſczańſtwo a nětk też nationaliſtiſke hibanje wucźitej? Tehodla, dokelž dyrbjało to njepłódne a knicźomne bycź? Ně, to je to najwuſpěſchniſche a najpłódniſche. Dobrotu czinicź dań njeße. Swjerſchny człowjek njeroſumi, ſo ßo wobohacźimy, hdyž dobrotu czinimy. Runje tak ſa tym njepſchińdże, ſo bohabojoſcź płody njeße. To njech naß adventiſki a hodowny czaß wucźitej. Wam budże ßłónzo teje prawdoſcze ſkhadźecź. Sſłónzo je też wulki woheń, ale kak ſpomožny! Nam ßwětło dawa a naß wohrěwa, nam ziwjenje ſmóžnoſcźi. Njeje to naſch Knjes Sbóžnik, tón kral adventa, ßłónzo teje prawdoſcze?

Wón pomha temu ſ hnady, kiž ponižny tu je,
Sa hordoh' nima rady, mſdu ſtu tón doſtanje;
Schtóž ſprawna duſcha je, ſchtóž Bohu da ßo wodźicź,
Chze Boże pucze khodźicź, hlaj k temu Khryſtuß dźe!

Hamjeń.

Wendelin,

abo kak je ßo wußadźenemu, wot maczerje wopuſchczenemu dźěſczu ſeſchło.

Symny naſymſki wichor na pokhmurjenym dnju w měßazu oktobrje lěta 1607 pſches hona ſakhadźa, žołte łopjena ſe ſchtomow torha a konjomaj ſadźěwa, kotrejž wós poßoła ſ Kralewiz czehnjetaj. Kſchud pod paźu poßoł pódla ßwojeho woſa krocźi a ma jenoż jene na ßwojich myßlach, kak derje budże we hoſpodze a kak ſchwarnje budże jemu ſchkleńza czopkeho napoja hojicź. S tajkich myßlow jeho jaßne blawkanje pßyczka wutorhnje; muž pomałem hłowu ſběhnje a zyły kruch pſched ßobu ßwojeho pßa widźi ſchczowkajo pak do prědka, pak do poßlědka ſkakacź. — Srudne płakanje a žałoſczenje k wuſchomaj fórmanja klinczi, hdyž pßyk khwilu harowacź pſchestanje. Poßoł ßo ſhraba a na měſtno pokhwata, hdźež poß tak ſakhadźa. Tam do pſchěrowa pſchi drósy dele ſtupi, hdźež do czerwjenych a ſ poſłoczanym wobrubom wobſchitych czundrow ſawite brěmjeſchko leži, a we nim dźěczatko, kotrež płaczizy ßwojej ruczzy na njeho wupſcheſtrěwa. Tajka namakanka jeho jara njeſwjeßeli, ale ſchto ßej chze; leżo woſtajicź tajke njebožatko tola też njemóże. Někotre ßkowa do ßwojeje brody bórbotajo, žałoſczaze brěmjeſchko ſběhnje a ſ nim ſa ßwojim woſom khwata.

Wjeczor ßo nakhila, jako wós prěnje domy w Kralewizach dozpěje. Poßoł ßwojimaj konjomaj ßamymaj hicź da; wonaj hižo dom a konjeńz namakataj, a wotroczk jeju wupſchehnje a wobſtara. Wón ßam pak ßo wot drohi na prawo winje, na pucźik, kotryž do tworu wjeßneho ſcholtſy wjedże. Doma drje je, ale też wón ani najmjenje wo namakańzy fórmana woſchewjeny njeje; ſ zyłej ſchiju mały namakańz poczina wrěſchczecź, kaž by mało pſchecźelne ßkowa ſrosumjał, ſ kotrymiž bu witany. — Žałoſczenje, dźěſcza wobſtarnu hoſpoſu ſcholtſy, kiž běſche hižo wjele lět ſ wudowzom, ßem pſchiwabi, — a wſchitzy w gmejnje wjedźachu, ſo ma ta ſtara w domje kholowy. — Wona ßo na płakaze dźěczo pokhili, jo dokładnje wobhlada a po krótkim je ſe ßwojim ßudom hotowa: „Zyganſke dźěczo, póhanſke dźěczo je hólz a niczo druhe! Żadyn kſcheſczijanſki człowjek nima tajkeje cźěmneje koże a tajkich cźornych włoßow! A potom te czundry, do kotrychž je ſawaleny!" — Tajke czundry je wona jenoż pola zyganow, a wokoło dundazeho luda widźała. Njebože tajke dźěczo na wjeß pſchinjeße, to je jejne krute pſcheßwědczenje.

Hnydom na druhim dnju ſcholta „póhanſkeho hólza" — hinak hoſpoſa ſcholtſy njewitany pſchirośtk gmejny njemjenuje — khudemu khěžkarjej, kiž mějeſche ßam jſtwu połnu dźěczi, pſchepoda, ſo by jo na gmejnſke khlóſty wocźahnył, knjeſa duchowneho pak proſcheſche, dźěczo w ßwjatej kſchczenizy do klina kſcheſczijanſkeje zyrkwje pſchijecź; pſchetoż namakany hólczk je bjes dwěla wot pohanſkeje maczerje, wot zyganki, porodźeny a hiſchcze njekſchczeny. To też wyßokodoſtojny knjes czini, a dokelž nichtó njewě, kak dźěczo rěka, wono w ßwjatej kſchczenizy mjeno „Wendelin" doſta a to po tym dnju, hdźež bu namalane, a kiž ma w Protyzy mjeno „Wendelin", mjenujzy dźeń 28. oktobra.

Lěta ßo minu. S małeho „póhanſkeho, zyganſkeho hólza" je ſchwarny, rjany pachoł narośtł, ſchwižny a žiweho ducha. Ke kowarjej ßu jeho do wucźby dali a bórzy jeho miſchtr dokhwalicź njemóże, pſchetoż we wſchěch wězach pſchiſtojny a wuſtojny, pyta pomhacź, hdźež jenoż móże, a je ſtajnje wjeßely a ſwólniwy. Kowař — we wßy widźany muž — ßo njekomdźi, wſchudże powjedacź, kajki ſchwarny pachoł je Wendelin, tutón ſazpjeny „zyganſki, póhanſki hólz".

Saßo je meja pſchiſchła; wjeßni hólzy ßu móznu meju ſtajili a Wendelin je ßwěru ßobu pomhał. Na wjeczor dyrbja reje bycź wokoło wupyſcheneje meje; tſi reje wokoło żerdźe ſ tej, kotrejž ßy dobry. Struchliwy je Wendelin Ruſu, dźowku ßwojeho miſchtra, wo reje proßył; wona je jemu je pſchilubiła, a pſchi tom ſtaj ßo jejnej wocźi ſabłyſchczilej, tak ſo mohł pachoł ſbožowny wyſkacź. Miły a lubosny ßo wjeczor na ſemju puſchcza; ßwězy ßo ßwěcza, herzy ſapiſkaju. Wendelin ſle, cźěmne wocźi druhich njepytnje, jako pory poczinaju do rynkow ſtupacź. Tuž nadobo Handrij, ßyn korczmarja, do Rusy hrubje ſtorczi; nimale by padnyła, njeby-li ju Wendelin ſdźerżał. Pachołaj na ßo wocźi wuwalitaj: „Pohanſki hólcze, njeczeſtny...!" Handrij ſaruje. — Kaž by joh ſ kſchudom praßnył, tak Wendelina ßkowo trjechi. — Hudźba ßo we

njemĕrje pschetorhnje. Wokoło korczmarjoweho ßyna ßo wjeßni hólzy sestupaju. — Rosschczĕpjeńza je we wokomiknjenju tu mjes saßydlenymi wjeßnymi hólzami a zusym namakańzom. Wot jeho boka holzu precz storhnu. Tuž Wendelin do nich puka. A hnydom ßo wschitzy na njeho wala ...

S haru nastróżeni burja a rjemjeßlniszy, kotsiž w korczmje ßedźa, won pschiczĕrja a ßo bijazych pukazych rosdźĕla. — Do nozy a cźĕmnoty lutki Wendelin krocźi.

Tydźenje ßu ßo minyłe. Sa „póhanskim hólzom“ njemĕjachu wot tamneho njesbožowneho mejskeho wjeczora žaneho ßlĕda. Mĕrnje Rusa ßwoje swuczene dźĕło w starschiskim domje dźeń wote dnja wobstara; schtoż cźini, to cźini bjes wjeßela. Dołho hižo bĕsche wona Wendelina rad widźiła, tola nětko hakle, hdyž bĕ wot njeje woteschoł, wjedźesche, kak dobra bĕ jemu była. Hólzy za njej khodźachu, so bychu ßebi ju wsali, tola wona žaneho njerodźesche, ale jeneho po druhim wotpokasa.

S měßazow budźe lĕto a potom hischcźe druhe pschińdźe. W kraju straschna, dołha wójna sakhadźa; do njeje je tež nětko schwediski kral sapschimnył. Druhdy tež tu a tam do saßeßeneje wßy powjesch wo wójnje pschińdźe, ale za to nichtó dale sajimanja nima, schto ßo w ßwĕcźe stawa, kak tam města a wßy pala a zyłe kraje saniczeja a wupuscźeja. Ras pak ßo straschna powjesch sjewi, kotraž kaž njewjedrjeschko s jaßnych njebjes do mĕrneje wßy dyri: Schwjeda ßo hotuje, psches kraj cźahnycź. Hdyž ludźo hewak wo žadławoscźach a hrozoscźach tuteje njekraßneje wójny, kotraž je 30 lĕt trała, ßłyschachu, ßo s tym smĕrowachu, so ßo wschitko daloko wot nich stawa, a schto dha by chzył Schwjeda pola nich pytacź.

Tak na luboßnym dnju w juniju wjeßna droha sahrima pod honjenjom cźežkeho konja. — Bĕ to pachoł wjeßneho poßoła, kiž wjeß se wschĕm móżnym, schtoż ßo trjebasche, sastarowasche. We Wonezach, tak wón wołasche, cźerwjeny kapon po tšĕchach domow skaka, zyła wjeß ßo pali; wjeßny poßoł je wot Schwjedow sabity a jeho wós wurubjeny. Runje s jenym konjom ßym cźeknył, ale za mnu Schwjedojo cźahnu.

Wołanje, schkrĕczenje, žałoscźenje, skiwlenje, sakliwanje po zyłej wßy! S khlĕwow a hródźow ßo skót won torha, ale hdźe s nim tak spĕschnje? — Podomk, łoża, poßleschcźa ßo na wós mjetaja; drusy sažo wschitko stejo a leżo wostaja a se strachom wubĕhnu. — W zyłym tym dyrdomdeju jenoż jedyn pytnje, so patrouilla Schwjedow do wßy jĕcha. S zyrkwineje wĕże, hdźež swony wißaja, je duchowny to wobkedźbował, a wón hischcźe wjazy widźi. S wokna prĕnjeho domu pschi spoczatku wßy ßo sakuri a sapraßnje. Jedyn s konjow ßo sbĕhnje a jĕsdny ßo se ßydła njebohi na semju kuli. Drusy ßwoje konje nasad storhnu, ßo wrócza a maju ßo s prócha. Duchowny hischcźe dale hlada a bórsy k ßwojemu sastróżenju wobkedźbuje, so s jeneje s dolinow zyła schwadrona jĕsdnych wujĕcha. Jaßnje ßkónzo na żelesnych kabatach a helmach błyskoze.

Prjedy hacź ßo ludźo we wßy dohladaju, ßu Schwjedojo woßrjedźa mjes nimi. S pistoliju w prawizy rytmischtr na ludźi, se stróżelemi sprostnjenych, hrima: Jedyn s mojich wojakow je satsĕleny, a nětko dyrbi jako pokhłostanje zyła wjeß ßo palicź. — Skradny błyschcź ßo we wocźomaj rytmischtra błyschczi.

„Wendelin to je, nasch Wendelin ...“ naras žónski hłóß jakschicźa.

„Haj, to ja ßym“, se ßurowym ßmĕchom jĕchaŕ w żelesnym kabacźe rjeknje; „ja, „tón póhanski hólz“, kotremuž je ßo stysskało sa tymi, kotsiž ßu jeho psched dwĕmaj lĕtomaj we jenej mejskej nozy tak schkrĕli a hanili.“ — Nadobo młoda žónska na ßwojimaj kolenjomaj w prósche psched konjom rytmischtra leži.

„Mĕj hnadu, Wendelino! Ssmil ßo na tej wjeszy, kotraž je nĕhdy twoja domizna była a je moja hischcźe dźenßa! Ssmil ßo teje luboscźe dla, kotruž hischcźe dźenßa k tebi we ßwojej wutrobje noschu.“

Se ßwojeho konja rytmischtr skocźi a Rusu k ßebi sbĕhnje. Jeju wocźi ßo do ßo ponuritej a wutroba jĕcharja pocźina pod żelesnym kabatom spĕschnischo pukotacź; wotemrjeła tež we nim luboscź k tutej holzy njeje. Sswojej żelesnej rukawizy ßo wußleczo, ßwoju prawizu na Rusyne ramjo połoziwschi cźischche k njej schepny: „Dla Twojeje luboscźe ke mni, temu „póhanskemu hólzej“, njech ßo Twojej wßy hnada spożczi, njech je pschepuschcźena; ja sažo pschińdu, hdyž je wscheho wojna nja kónz, a potom ßebi Tebje sa mandźelsku wosmu.“

Wendelin na konja skocźi, ruku sbĕhnje a sa nim jeho kĕraßĕrojo w żelesu schczercza.

Wrócźił ßo Wendelin żenje wjazy njeje. Pola města Lützen je na cźole ßwojeje schwadrony padnył, na tym ßamym bitwischcźu, hdźež tež je schwediski kral Gustav Adolf dźeń 16. novembra w l. 1632 ßwoje żiwjenje wudychał, hdyž bĕsche wón do tsizyczĕlĕtneje wójny cźahnył, so by naschu evangelsku zyrkej wot sahubjenja wumohł. Na tutym bitwischcźu je zyrkwicźka natwarjena, kotraž na wopor Gustav Adolfa dopomina.

Zyrkej a stat.

W Južnej Afrizy, w měscze Pietermoritzburg, poßwjecźichu nowu němsku evangelsku zyrkej. Konsul Strahl wupraji pschi tym w ßwojej rĕcźi sbożopschecza němskeje wyschnoscze.

Pschecźiwo bolschewismej: Sastupjerjo němskich evangelskich zyrkwjow w Awstriskej, Južnej Sslowakskej, Rumunskej, Czĕskej, Morawskej a Schlesyskej ßu jenohłóßnje wosjewjenje wobsamkli a wosjewili, w kotrymž ßo dorasnje stupja na stronu tych, kiž pschecźiwo bolschewismej wojuja. Wonni wuprajichu pschehßwĕdczenje, so je runje evangelska zyrkej powołana, woßebje tu ßobu wojowacź. — Kak mohł a ßmĕł potajkim schtó, kiž pschecźiwo bolschewismej je, pschecźiwo evangelskej zyrkwi bycź!?

Se Sserbow a s daloka.

Poßwjecźenje zyrkwje. So ßu nowu zyrkej w Seifhennersdorfje poßwjecźili, ßmy tu hižo naspomnili. Dźenßa chzemy tu to a tamne dodacź wo tutym ßwjedźenju. Je tutón tola we wschelakim nastupanju wusnamny ßwjedźeń nětkle we naschim cźaßu, w kotrymž w krajach k ranju a k wjecźoru Boże domy torhaju a pala, a w kotrymž ßu s tajkich abo s druhich pschiczin a myßlow w jenotliwych krajach pschecźiwo zyrkwi. — Zadny bĕ to potajkim ßwjedźeń, kotryž tam w Seifhennersdorfje njedźelu 1. adventa ßwjecźachu, a wjeßoły a dźakny! Bĕ tola tamna nóz 23. měrza 1935 sa zyłu woßadu, haj Łužizu tak nastróżaza była! Hacź na murje spali ßo wulki rjany Boži dom! S wulkej wopornjwoscźu bĕ woßada ßebi nowy twarika a kschescźijanska luboscź krajnozyrkwinskich woßadow bĕ ßobu twarika. A tak tam nětk steji nowa, wulka, rjana zyrkej we Łužizy. S worzla, s betona a s drjewa stwarichu ju wscho, schtoż trjebachu, je s tukrajneho brane. Wołtaŕ a dupa stej se skorpinacznateho wapnowza — Muschelkalk —, łubje a ławki ßu s Łužiskeje kojny. Wyßoki kschiž je jenicźka pycha wołtaŕnischcźa. Wscho w Božim domje wabi cźe k nutrnoscźi. — Wjecźor do ßwjedźenja shromadźi ßo woßada we wjecźornej nutrnoscźi w rumje, kotryž bĕ jej nakhwilny Boži

dom; bě to próſdna ſala fabriki. Też naſajtra ßo woßada najprjedy tam ſeńdże, ſo by ßo dźakna roszßohnowała ſ tutym měſtnom. Wot tam cźehajeſche pſches wjeß k nowemu Bożemu domej, pſched kotrymž twarz doma architekt Schiffner-Zitawſki woßadnemu duchownemu ſbożopſchejo klucże pſchepoda. W mjenje trojeniczkeho Boha wotamkny tutón, kiž bě, każ woßada, wſcho, ſchtoż móżne, ſa tutón twar cźinicź, durje, a woßada dźěſche prěni ras kemſchi do tuteho noweho Bożeho doma. Woßadni ſaſtupjerjo położichu a ſtajichu na woltař Knjeſowe ßwjate knihi a ßudobja. Superintendent lic. Vetter-Zitawſki poßwjeczi nowy Bożi dom; wón bě tam ßam prjedy ſ woßadnym duchownym był. Mjes druhim wupraji wón, ſo bu woßada ſ wohnjom woßebje pod kſchiž wjedźena. Nowy Bożi dom je pomnik ßylneje wěry, kotraż hory pſcheßadźa a kotraż kruta ſteji k zyrkwi a k domiſnje. Dźak ßłuſcha wſchěm, kiž ßu ßo ßobu prózowali a kiž ßu ßobu dźělali. S Bożim ßłowom a ſ modlitwu ßwjeczeſche wón nowy twar po lutherſku ſa Bożi dom, pſchepodawajo jeho woltař, jeho dupu, jeho klětku, jeho piſchczele a wſcho do ßłużby Bożeje. Móznje ſaklincża dźakny kěrluſch ßwjedźeńſkeje woßady. Saſtupjeŕ krajnozyrkwinſkeho wubjerka, farař dr. Fichtner, poſtrowi na to woßadu a Bożi dom, kotrehož mjeno budże nětk „Kſchižna zyrkej“. S hudźbu ßławneho hudźbnika Jana Sebaſtiana Bacha, kotraż bě wjeczor do wulkeho wohnja ſaklinczała, ſaklinczachu na to nowe piſchczele, kotreż je miſchtr Schuſter-Zitawſki twarił. W ßwjedźeńſkim prědowanju wo ßłowje: „Haj, hěta Boża mjes cźłowjekami!“ potaka woßadny duchowny Richter na to, kak bu woßadże w dołhim cźaßu cźakanja też ßnadny rum měſtno, na kotrymž je Bohu ßłużiła. Boża hěta chze wſchudźom bycź, też we wſchědnym dnju. We Bożim domje pak dyrbi woßada po wſchědnym dźěle ſhladowacź k Bohu wěcźnemu, kotryž ßylnoſcź a wjeßełoſcź dawa ſa wſchitko dźěło. Na tym je, ſo ty ſtejiſch jako cźłowjek Němſkeje a jako cźłowjek kſcheſcźijanſkeje wěry k wjednikej a ſo ſ nim wojujeſch pſchecźiwo njepſchecźelej Boha a nuſcheje duſche. „Hěta Boża“ je była wot dawna domiſna, w kotrejž bě duſcha němſkeho cźłowjeka doma. — Swón pſchebiwaſche a woßada ſpěwaſche prěni krócź Knjeſowu modlitwu we ßwojim nowym Bożim domje. — Tutu ßwjedźeńſku Bożu ßłużbu njeſapomni woßada ženje, każ ženje njeſapomni Bożu ßłużbu po tamnej ſtyſknej nozy wulkeho wohnja. Dźakna ßwjecźi nětk ßwoje Bože ßłużby na měſtnje, kotreż je tak doſtojnje wuhotowane a na kotrymž tutón ßwjedźeńſki dźeń 1. adventa popołdnju doßwjecźi ſ rjanym konzertom, w kotrymž ßo woßebje piſchczele ſe ßwojim rjanym ſynkom ſjewichu. — Njech tutón nowy łužiſki Bożi dom wabi wſchudźom wſchěch woßadnych, ßwěru a nutrnje ßłużicź Bohu w jeho ßwjatnizy a ſe ßłowom a ſe ſkutkom ſtacź doma a w žiwjenju hewak ſa Knjeſowu zyrkej. Niczo njedźěł woßadnych ani mjes ßobu ani wot Božeho doma ani wot Knjeſoweje zyrkwje. Kajka je to njeluba a ſrudna a ſchkódna wěz, hdyž ßu ßwójbni we roſkorje a jedyn pſchecźiwo druhemu, a ßu tola ſtawy jeneho zyłka, ßwójby! Runje tajki ſrudny wobras to, hdyž ßu woßadni mjes ßobu ſnjepſchecźeleni, a hdyž ßu pſchecźiwo woßadże a zyrkwi; woni dźě ßu tola wſchitzy ſtawy tuteho jeneho zyłka woßada, zyrkej, a maja wſchitzy jenak nadawk a prawo ſa zyrkej a woßadu bycź a ſtacź! So by nowe zyrkwine lěto ſ hodownym ßwjedźenjom luboſcże we wſchěch woßadach tajku luboſcź ſbudźiło a ſakorjeniło!

Auto. Ale woßebity auto. Jón dari ßwěrny pſchecźel Knjeſoweho kraleſtwa we woßadże Melbourne ßwojej woßadże, kotraż je Němſkej Evangelſkej zyrkwi pſchiſamknjena. Wón chze, ſo by lózo było a móżno było, wſchě rosprószchene ſtawy jara roſleżaneje woßady ſaſtaracź. S tym ma ßo woßadne a zyrkwinſke żiwjenje we woßadże a ßwójbje wobohacźicź a ßylnicź.

Danſka je ßwjecźiła 400lětny reformaziſki jubilej. Hłowna ßwjatoczność bě na hłownym měſcze Kopenhagen. Pſchi tutym jubileju bě też němſka lutherſka zyrkej ſaſtupjena. Tohorunja bě tam wjele druhich ſaſtupjerjow lutherſkich zyrkwjow, lettiſki arzybiſkop Grünberg, ſchwediſki biſkop Rohde, norwegiſki biſkop Lunde, eſtiſki biſkop Rahamagi, finiſki biſkop Bonsdorff. Mjes němſkimi ſaſtupjerjemi běſchtaj biſkop D. Marahrens a prof. Stange.

Bibliſki pucznik.

3. njedźela adventa, 13. hodownika: ....hda njeſtwjerdź twoju wutrobu a njeſawr twoju ruku pſchecźiwo twojemu thudemu bratrej. 5. Mójſ. 15, 7. — Sbudź ßej morwe kſcheſcźanſtwo ſ jeho ſpanja khrobleho, ßwoju khwalbu pſcheſcźěraj wſchudźom pſches naſch lud a kraj. K. 6, 2. — Matth. 11, 2—10. — Jeſ. 42, 1—4.

Póndźela, 14. hodownika: Kotſiž ſe ßylſami roſßywaju, cźi budźa ſ wjeßełoſcźu žnjecź. Woni tam a ßem khodza, a roſßywaju ſ płacźom drohe ßymjo; ale potom pſchińdu woni ſ wjeßełoſcźu a noſcha ßwoje ßnopy. Pſalm 126, 5—6. — K. 36, 6. — Pſalm 147. — Sjewj. Jana 22, 1—12.

Wutoru, 15. hodownika: Ja ßym jim dał tu kraßnoſcź, kotruż ty mi dał ßy. Jana 17, 22. — K. 14, 6. — 1. Jana 3, 13—24. — Sjewj. Jana 22, 13—21.

Ssrjedu, 16. hodownika: Njeſpuſchcźejcźe ßo na wjerchow abo na cźłowiſke dźěcźi; woni wſchak pomhacź niemóża. Pſalm 146, 3. — K. 7, 6. — 1. Jan. 4, 1—11. — Jer. 31, 1—9.

Schtwórtk, 17. hodownika: Wot najmjeńſcheho budźe jich tyßaz, a wot móliczkeho mózny lud ßo narodźicź. Ja, tón Knjes, chzu to we ßwojim cźaßu nahle ſcźinicź. Jeſ. 60, 22. — K. 27, 6. — 1. Jan. 4, 12—21. — Jer. 31, 10—20.

Pjatk, 18. hodownika: Tón Knjes ſakhowa duſche ßwojich ßwjatych. Pſalm 97, 10. — K. 441, 3. — 1. Jan. 5, 1—12. — Jeſ. 31, 21—30.

Ssobotu, 19. hodownika: Knjeże, poſběhń na naß ßwětło ßwojeho woblicza. Pſalm 4, 7. — 1. Jan 5, 13—21. — 5. Mójſ. 18, 15—19. — Pſchińdź, Jeſu, luby Sbóżniko, cźi wotewreja wrota ßo. Ach, pój ſe ßwojej miłoſcźu a ſjew nam ßwoju dobrotu. Twój ßwjaty Duch njech dowjedźe naß do wěcźneje ſbóżnoſcże. Budź tebi ßamemu cźeſcź, khwalba tam a tu! K. 8, 5.

Liſtowanje.

Kni H. L. w D.: Wulki dźak! Piſchu Wam też hiſchcże ßam.

K. O. W. w St.: Dźakuju ßo jara a napiſchu Cźi też tak hiſchcże.

Sa 4. advent: W...s w H. — Sa Hody (dyrbi 21. 12. rano w Budyſchinje bycź!): L. w M. — Sa Nowe lěto (dyrbi 28. 12. rano w Budyſchinje bycź): B. w B.

Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a dowěrcźernje w Drježdźanach wot Hłowneje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Samoſkwity redaktor farař Wyrgacź w Noßacźizach (Noſtitz über Löbau). Cźiſchcź „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadźa kóżdu ßobotu a płacźi ſchtwórcźělětnje 108 pjenjezkow. D. A III. 1100.

Čisło 51

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźełał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swérnje dźełaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farał dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje | 20. dezembra 1936 | Bautzen

4. njedźela adventa.

Filipp. 4, 4—7.

Kaž kražne žwjedźeńske swonjenje klinczi, schtož japoschtoł Pawoł tu praji. S namolwjenjom „wježelcźe žo!" wón sapoczńnje, a se žlubjenjom Božeho měra žwoje přědowanje kónczi.

To je jara hodowny synk. Pschetož: „Hlaj, ja pschipowjedam wam wulke wjeżele," tak nam Boži dźeń přěduje, a se spěwom „měr na semi" žyła njebjeskich wójskow Boha khwali. Hdyž japoschtoł naž dale napomina, so dyrbi nascha měrnosć znajomna bycź wschitkim ludźom, a hdyž naž prožy, „žo wo niczo njestaracź, ale we wschěch wězach nasche próstwy w modlenju a žadanju s dźakowanjom sjawne cźinicź," njeje to kaž hodowne napominanje, hdźež ludźo žebi wjazy luboscźe wopokasaja hacź hewak w lěcźe, hdźež žwjedźeńske wjeżele někotremu se staroscźom cźaża wupomha, kotrež běchu pschezo brěmjo sa jeho duschu? Njetrjebamy žo dźiwacź, hdyž někotry pschi žkowach „Tón Knjes je blisko", žebi myšli, so chzyische japoschtoł Pawoł s tym prajicź: Boži dźeń psched durjemi šteji.

Japoschtoł wschak nima tu s pschihotowanjom na Boži dźeń sczinicź. Wón je jako jaty w Romje. Husto wo žwojim jastwje a wo žwojich swjaskach pische. Hacź runje nadźiju njespuschczi, žwoju wožadu sažo žam wohladacź, ma wschak sa możne, so budźe k žmjerczi sažudźeny. Jeho wožada žo wo jeho žiwjenje boji, wón pak woła: „Wjeżelcźe žo!" W Romje wón w jastwje leži a napomina: „Wajscha měrnosć budź znajomna wschitkim ludźom." Jeho pschecźelio darny šběrachu a pósłachu Epaphrodita k njemu; wón jich trosch tuje: „Njestarajcźe žo, ale dźakujcźe žo Bohu!" Hacź runje žo hižo w duchu psched žudnikom widźi, tola wo Božim měrje rěcźi, kotrež je wyschschi dyžli wschitkón rosum. To je kschescźanstwo, kotrež žwěcźi laž jažne žwětło do cźěmneje nozy A to jemu sbywa wschitko s jeneho žórka: „Tón Knjes je blisko". Jemu njeje we wutrobje, jako dyrbjał žwjedźeń žwjecźicź; pschetož schtož nětko na semi ma, je cźerpjenje, jastwo, žmjercź. Wón njecha Filippiskich k wjeżelu wołacź, kotrež žo rucźe minje. Swjedźeń, na kotryž žo hotuje, je sjednocźenje s tym Knjesom w jeho kraleństwje. A schtož wón nam tu praji, dyrbi sa zyke žiwjenje płacźicź, doniž Knjesowy dźeń njepschińdźe.

Tón Knjes je blisko. Tuto wusnacźe wěry cźini, so wón cźichi je w njeměrnym cźažu. Cźěmny je cźaž sažo, cźlowjekojo žu w staroscźach a nutskownych nusach. Njeje potom kražne, so możemy na žórko pokasacź, s kotrehož wulhadźa hischcźe dźenža wschitko žwětło a wjeżele: „Tón Knjes je blisko!" Boži dźeń sažo psched durjemi šteji. Hacź njeschonisch niczo wo tym, so žwjedźeń luboscźe žo pschibliżuje? Hotuj žo na to s wjeżelom a s luboscźu, s modlitwu a s cźichim měrom.

Schtóž žo wo to prózuje a ani psches žebicźiwosć žwojeje wutroby ani psches staroscźe žebi žwoje wjeżele w tym Knjesu rubicź njeda, budźe žlubjenje na žebi schonicź: Tón měr Boži budźe jeho w Khrystużu Jesużu wobarnowacź. Boži měr we wutrobje měcź, to rěka: se žwojim Bohom wujednany bycź a tohodla derje skhowany bycź; to rěka: wótzowsku wutrobu znacź, kotraž žo stara sa naž a naž nježe w luboscźi a scźerpliwoscźi; to rěka: na kóždym pucźu, po kotrymž wjedźe mje mój Bóh, tež troscht we wutrobje měcź, so žo tež tutón pucź k mojemu měru hodźi. Měr dusche jenoż pola toho namakamy, kiž je pschischoł hrěschnikow sbóżnych cźinicź. Tohodla je to kražne pschedprawo Božich dźěcźi, so dyrbja žo kóždy cźaž wjeżelicź: bohateho Knjesa maja a dyrbja w žwětle jeho hnadneho žkónczka khodźicź. Boże žlubjenje jich wobdawa a jeho dobrota jich wokschewja. Sbóżnu domisnu psched žobu maja a wěrja, so tym, kiž Boha lubuja,

wschitke wězy k lěpschemu žłuža. S měra k wježelu a ſ wježelа k měrej, to je žiwjenje w Khryſtužu.

Boži měr a wjeżele dyrbi do naſchich wutrobow ſacžahnycž. K tomu naž nadventſki cžaž pomina ſ tym, ſo bywa nam Sbóžnik pokaſany, kotryž je žo tež nam narodžił. Tón Knjes je bliſko, tež nam! Bóh chze nam woczi wotewricž, ſo bychmy póſnali, ſo jeho hnada hiſchcže nad nami traje. To nam adventſki cžaž prěduje, a wot žłoba w Bethlehemje, wot kotrehož žwěcži žwětło do wſcheho žwěta, wołanje žłyſchimy: Wjeżelcže žo w tym Knjeſu kóždy cžaž, a ſažo praju: wjeżelcže žo! Waſcha měrnoſcž budž ſnajomna wſchitkim ludžom! Tón Knjes je bliſko; njeſtarajcže žo wo niczo, ale džakujcže žo tomu Wótzu w njebježach! Hamjeń.

Tak je Bóh žwět lubował!

O wěczna luboſcž, kiž je ſpominała
We bójſkim žmilenju na cžłowjeſtwo!
Sso njebjeſkeje kražnoſcže je wſdała,
Bu, kaž my wſchitzy, małe dźěcžatko.
So njebyli my ſhubjeni,
Bóh w njebju žo ſa tajki wopor rosžudži.

Pſches hrěch bě kóždy prawu ſchcžežku ſhubił;
My běchmy tak wot Boha dźěleni.
Tuž Bóh tak kražnje, ſchtož bě Wótzam žlubił,
We wbohim lubym Ssynu dopjelni.
Haj, wón nam tak w Jeſužu
Móſt knjebju natwari pſches hrěſchnu hłubinu!

Tak je nětk jažne žwětło ſeſthadžało
We Tebi nam, o luby Sbóžniko,
So by na ſemi cžěmnoſcž roſehnało,
Hdžež w hrěſchnych błudach ſtona cžłowjeſtwo.
We žwětle žwojoh' žłowa nam,
Naſch žrědniko, chzeſch pokaſacž pucž k njebježam.

Haj, Jeſu, Ty daſch duſchi ſpokojenje
A pſchinjeżeſch nam dary njebjeſke!
Ty, moja radoſcž, troſcht a wokſchewjenje,
Mje požylniſch, hdyž dže pſches bědženje.
Tuž w žiwjenju a wumrěcžu,
Mój Sbóžniko, žo Tebi zyle dowěrju! H. B.

Adventſki wukas.

Adventſki cžaž wabi tola tak zunjo a luboſnje wſchěch, ſo žo radoſcžiwi a ſdžakni hotuja na pſchikhad Knjeſowy. Schtó nochzył žo tohodla tak hotowacž? Schtó chzył žo tohodla ſjebacž wo wcho to wulke žohnowanje adventa a wo wſcho to wokſchewjaze, wobſbožaze wjeżelenje hodow?

Hdyž žo nochzeſch nawabicž dacž ſ tutymi lubymi ſwětłami adventa, naſtróžej tebje jeho khutne pokutne prědowanje tak, ſo žo daſch na pſchihotowanje a dohotowanje. Wjedžecž pak dyrbiſch, ſo ty, hdyž jenož ſ tutym pokutnym hłožom adventa honjeny žo na hody hotujeſch, njejžy tón najſſbožowniſchi mjes adventſkimi kſcheſcžijanami. Cžehodla pak nochzeſch bycž najſſbožowniſchi mjes tutymi?

A njeby-li tebje ani tamny lubje wabjazy hłóž ani tutón khutnje wołazy hłóž nahnucžił, daj žebi, žwojej wutrobje, žwojemu cžełu, haj tež žwojej žwójbje, žwojemu zyłemu domej — ty mjenujzy tu tež ſa to ſtejecž, ſo žo wſchitzy, kiž tebi dowěrjeni, kiž ſ tobu duzy po pucžu adventſzy na hody hodata, ſo ju trjebamy a wužiwamy kaž wſchědny khlěb a tuja! — tu pſchikaſnju, kotruž něhdy ſchwediſki kral Karl XII. da žwojim wojakam. Tutón ſchwediſki kral bě žiwy wokołoléta 1700 a bě we wjele wójnach a bitwach. Wón poruczi žwojemu wójſku: „Ja njeſnaju druheho žwjedženja, kotryž by mi lubſchi był dyžli advent. Hlaj: Ja dže tu w cžěmnym wojuju a khłapam žo wo wrota dopjelnjenja. Ja widžu wotkniteny kónz, njemóžu pak jako cžłowjek hacž k njemu dozpěcž. Tohodla poſtajam ja, ſo maja moji wojowarjo advent jako najbóle cžłowiſki žwjedženi kſcheſcžijanſtwa žwjecžicž. Pſchetoż tutón žwjedženi pokaſuje na pſchikhad toho krala, pornjo kotremuž žmy my druſy kralojo jenož wojeŕſzy wotrocžzy ..."

Ale: dacž tutón pſchikas, to njedoßaha! Cžinicž dyrbiſch po nim! Njebudžmy tohodla hakle nichtón mjes tymi, pola kotrychž je tajki wukas nuſne, ně lubje rad a ſ zyłej wutrobu žo hotujmy, ſo bychmy dowuhotowani byli a žohnowani, ſbožowni!

Hodowny ſchtom ſa wſchěch.

Hodowny ſchtom ſa wſchěch ſteji ſažo tu a tam we Łužizy. Tež w Lubiju žu jón njedawno ſažo ſtajili. A hodowny ſchtom je dozyła ſa wſchěch, ſnajmjeńſcha hdyž wón je „Božodźěſcžowy ſchtom"! Pſchetoż to dźěcžo Boże, Jeſuž Khryſtuž, je pſchiſchło ſa wſchěch cžłowjekow na ſemju, kaž je wěſchcženje a žlubjene wjele krócž w knihach wěſchcženja a žlubjenja, w knihach Stareho Teſtamenta. A to cžini, ſo žu tute knihi wožebje knihi adventa; a tohodla žu wone runje ſažo nětkle w tutym cžażu pſchede wſchěm w rukomaj wſchěch, kiž hody chzedża žwjecžicž pod „Božodźěſcžowym ſchtomom"; — a hiſchcže ſ druheje pſchicžiny žu wone nětkle w rukomaj ſcheſcžijanow bóle hacž prjedy, runjež bychu dyrbjale pſchezo bycž w rukomaj kſcheſcžanow. To je tohodla, ſo je tutón cžaž tajki, kajkiž je a ſo žu w nim nadběhi na tute knihi. A hdyž žo jich kſcheſcžijenjo pſchimaja bóle hacž prjedy, cžinja to wěcže ſ wobſtórżbu pſchecžiwo žebi, ſo njejžu doſcž wužiwali a cžitali tute knihi kaž zyłu Bibliju. Biblija je nam wſchědny grat. Wona dže ma w žebi žłowo Boże, wo kotrymž je prajene, ſo cžłowjek njeje žiwy wot khlěba žameho, ale wot kóždeho žłowa Božeho. Tohodla njeje to žane nowe žłowo a heßło, kotreż nětkle pſchezo ſažo woſpjetuja: „Kóždy ma měcž žwoju Bibliju!" Ale dobre je, ſo zyły cžaž ſe wſchěm, ſchtož žo w nim hiba, tuto žadanje tak wuſběhuje. Tak dopomha to, ſchtož napſchecžiwne, k tomu, ſo ma kóždy žwoju Bibliju, hdyž njeje to, ſchtož bě ſa Bibliju, hacž žem k tomu dopomhało, ſo by měł kóždy žwoju Bibliju. Sswoju Bibliju — ſo by mohł a žměł w njej pytacž a cžitacž, kaž by chzył, haj, ſo by žměł tež w njej žebi najpomnjecž a woſnamjenjecž měſtna, kotreż runje jemu, jemu a niz druhemu wožebje wažne. To pak je ſažo runje nětkole pokiw, hdyž žmy pſchi tym, žebi dary pſchihotowacž ſa tych, kotrychž mamy wobdaricž. Wobſtarajmy žebi Bibliju. Maſch je we wſchelakim wuhotowanju, we wſchelakej płacžiſnje, w njej pak pſchezo to jene: to žłowo Boże, wo kotrymž ſteji pißane: Njebjo a ſemja ſahinitej, tola moje žłowa niz! —A potom. Pod Božodźěſcžowym ſchtomom ſ Bibliju! Hdyž žwěcžki žo ſybola, hdyž je tak prawje pěknje a rjenje pod ſchtomom, cžitajmy Bibliju, pytajmy w Bibliji. Sawěſcže, ſbóžne to potom twoje Hody a ty hodowny! A ty njechaſch hinak hacž tež druhim hody pſchihotowacž, wěrne Hody! Wěrne Hody žu pak tam jenož, hdžež je hodowny Sbóžnik Jeſuž Khryſtuž. Tón pak chze bycž prědowany niz jenož, ně, tež wobžwědcženy ſe ſkutkom a ſadžerženjom w zyłym žiwjenju, to rěka ſ tym,

so wschudźom a pschezo kschesczijan, kschesczijanka ßy. — „Hodowny schtom sa wschěch“, tak prajachmy najprjedy — a tu nětk ßmy. Hlaj, hdyž „hodowny schtom sa wschěch“ wschudźom a pschezo tole dokonja kaž tu, so wjedźe k hodownemu Sbóžnikej, je wón ßwoju najwjetschu a po prawom jeniczku ßłużbu dospołnje dokonjał.

100 lět Goßnerowe mißijonstwo.

13. a 14. dezembra ßwjeczesche Goßnerowe mißijonstwo jubilej 100lětneho skutkowanja mjes pohanami. Tak naß tež na konzu tutoho lěta, kotrež nam telko jubilejow kschesczijanskeje luboscze wobradźi, hischcze ras ważny jubilej dopomni na to, kelko luboscz Khrystußowa dokonja a wuskutkowa.

Jan Baptista Goßner saloži tutón skutk, kotryž je ßwoju móz wobßwědcził w nětko wobsamknjenych 100 lětach. Wón ßo narodźi 14. dezembra 1773 jako 10. dźeczo schwabskeje burskeje ßwójby. W lěcze 1836 sapocza wón ßwoje mißijonske dźěło. Sswojich mißijonarow hromadźesche wón ßebi s rjemjeßlnikow; woni dyrbjachu tež jako mißijonarojo rjemjeßlnizy wostacz. Wón sczelesche jich pschezo tam, s wotkelž hłoß, kiž na pomoz wołasche, wußłyscha. Najwjazy s nich wucżeże do Indiskeje. Tam bě Goßnerowa hłowne polo mißijonskeho dźěła mjes ludźimi, kotrež Kols mjenujemy. Dźenża je mjes nimi ßamostatna lutherska zyrkej. Kajki to nadobny żiwy pomnik woporniweje luboscze sa Knjesowe mißijonstwo!

Wscho hromadże wupóßła Goßnerowe mißijonstwo w tutych 100 lětach 289 mißijonarow. Jeho saložeŕ, Jan Baptista Goßner, wumrě w lěcze 1858 po bohacze żohnowanym ale pak tež njeměra połnym żiwjenju. Wón je mohł a ßměł dźałowny wohladacz, kak jeho dźěło roscżesche a ßo roswiwasche.

Tuta powěscz wo tutym stolětnym jubileju ßłuscha runje ßobu do hodowneho czaßa. Je dźě ßo hodowny Sbóżnik narodźił sa wschěch człowjekow a tak tež runje sa człwjekow, kotśiž hischcze w czěmnocze pohanstwa ßedźa. Běchu tola mjes prěnimi, kotśiž pschińdźechu, ßo k Sbóżnikej modlicz, tež pohanjo: mudri s rańscheho kraja.

Psched 1600 lětami.

Schto bě tehdy abo schto ßo tehdy sta? Tehdy natwari a poßwjeczi Konstantin Wulki, kotryž bě prěni kschesczijan na romskim kżorskim trónje, zyrkej Jesußoweho rowa w Jerusalemje. Tutón sa stawiśny ßlubjeneho kraja a dozyła sa stawiśny zyleho kschesczijanstwa tak ważny podawk ßu tam w zyrkwi Jesußoweho rowa dostojnje wopominali a ßwjeczili.

Tutón Boži dom je jara wopytany wot tam bydlazych a wot zusych, pschede wschěm wróczne czaßy. Woßebje pak nawabi tam póstny a jutrowny czaß wulke ßyły nutrnych — a tež wczipnych do tutoho Božeho doma, kotryž tam nětko 1600 lět steji na tym městnje, na kotrymž na wjeczoru wulkeho Czicheho pjatka pokhowachu cżěło kschiżowaneho Sbóżnika, na tym městnje, na kotrymž ßo jutrow wulki wußwobodźazy dźiw sta.

Zyrkej w katakombach.

Wěmy drje tola wschitzy, schto s tym prajene. Schtoż w prěnich lětstotkach a w běhu lětstotkow saß a saß kschesczijanskeho czaßa kschesczijanska zyrkej poczerpi, czerpi wona tež hischcze a saßo w tutym wuwołanym 20. lětstotku.

Danski spißowaczel Anker Paulsen s Kopenhagena wě wo tym powjedacz. Wón je ßo runje se Ssowjetruskeje wrócził, hdżeż je dleżischi czaß pschebywał. Wón pokasuje nam nastróżazy wobras swonkowneho hubjeństwa. „Ruska je na duschi khora a njemóże żenje se seńskim wjeßelom wotkhoricz,“ wón mjes druhim pische.

Pschi wschěm pschesczěhanju jewja pak ßo tam pschezo saßo měschnizy, kotśiż po kraju wokoło pucżuja. Wjele ratarjow ßo wokoło nich shromadźuje. Sda ßo, so woni swjetscha něhdże wonkach prěduja. „S zyrkwju jako organisazija je pak nimo!“ pische wón.

— Tutón wuras, kaž dozyła tuta zyła rosprawa, — naß dopomni na nastawki, kotrež drje scże psched krótkim we wschelakich nowinach czitali; wone wospjetowachu saß a saß: evangelska zyrkej w Ruskej je sniczena a s druhimi kschesczijanskimi zyrkwjemi njeje tam to wjele hinak! — Je tomu tak? Haj a ně! Wono je tak, kaž jo tež rosprawa danskeho spißowaczela wopißuje: Swonkowna zyrkej abo organisazija je drje tam sniczena, snutskowna zyrkej pak drje zyle wěscze niz; t. r. we wutrobach a w żiwjenju jenotliwych a ßwójbow je zyrkej dale żiwa. A to njeje prěni krócz w stawisnach zyrkwje tak. Evangelsku zyrkej je na psch. napschecziwna romska reformazija we wschelakich krajach tak pschescżěhała, so bě sniczena — po sdaczu a swonkownje, niz pak po duchu a snutskownje, na psch. we wschelakich krajinach Awstriskeje, w Franzowskej a druhdże. Tež stawisny Waldensiskich nam podrobneho praja. A tak drje je to nětkle tež w Ruskej. Posdźische czaßy to wobkrucza, kaž ßmy pscheßwědczeni. —

Kak ßebi w rusko-orthodoxnej zyrkwi pomhaja, ßebi wuthowacz zyrkwinske żiwjenje tež bjes swonkowneho porjada, wo tym wě wschelakeho prajicz jena nowina w Schwizy. Wona mjes druhim powjeda: Nawożenja a njewjesta njepschińdżetaj do Božeho domu k wěrowanju, ale měschnik żohnuje jeju pjerschczenjej a póscżele jej na to jimaj saßo. — Pschi khowanjach njeßmě ßo niczo spěwacz. Schto czinja kschesczijenjo. Woni ßwjecża próstny kaschcz, někotre rusle semje abo tež drastu, kotruż semrěteho wobleku; abo wono ßo tež stanje, so semrětemu papjerku, kotruż je měschnik wupißał, ßobu do kaschcża położa. — Dokelž je jich pschemało tajkich pucżowazych měschnikow, ßu w jenotliwych wßach a městach ßwjate dny na wschelake dny rospołożili. Tak móże měschnik w jich wjaz wośadach wěrjazym służicz; runje tole je něschto, schtoż by prjedy runje w orthodoxnej zyrkwi njewußłyschane było; dokelž tuta jara krucze na tym steji, schtoż je se sańdżenych czaßow sawostajene; woßebje płaczi to wo ßwjeczenju zyrkwinych ßwjedżenjow. — Boże ßłużby a druhe zyrkwinske wukonjenja ßu tam nětk do wobydlenjow, do ßwójbnych domow abo pod hołe njebjo pschepołożene. Tež to njeby prjedy możno było. Nusa pak wucżi, so nusnische je na to hladacz, so dozyła Bohu ßłużischi hacz na to, hdże jemu ßłużisch.

Haj kak ßo Ruża, kotryž je snutskownje nabożny człowjek, prózuje, ßebi sdżerżecz nabożne żiwjenje. Wot njeho je njewuprajnje wjele żadane s tym, so dyrbi ßo zyle hinak słożowacz, ale wón tež to dokonja, dokelž je ßwojej zyrkwi ßwěrny a ju lubuje tež w czaßach wulkeho pschescżěhanja.

Nichtón njebudże chżycz — tak rěka w nastawku, kotryž wużiwamy — kajku tyschnoscz pschiwucżicz. Hdżeż tajkeje tyschnoscze njeje, tam njech ßu dżakowni, hdyž stat pomha, swonkowny porjad zyrkwje sdżerżecz, so bychmy cziche a spokojne żiwjenje wjesczi mohli.

Słote ßłowa wo ßwjatym pißmje.

Żid, kiž běsche w nowym testamencze czitał, rjekny: Ssym jako czowjek, kiž je słote pjero namakał a nětko żaneho měra nima, doniż njeje toho ptaczka ßameho namakał. —

Luther bibliju mjenowaſche płódny ſchtom, ſ kotrehož, tak huſto hacž jón tſchaßeſch, někajki ßłódki płód wotpadnje. — Filoſof Locka praji wo bibliji: Bóh je jeje ſtworjeŕ, naſcha ſbóžnoſcž je jeje wotpohladanje a jeje wopſchijecże je wěrnoſcž. — Jako ßławny jendżelſki ſpißaczel Walter Scott na ßwojim ßmjertnym łożu leżeſche, pſchiwoła wón ßwojemu ßynej: „Daj mi knihi!“ „Kajku knihu, nano?“ Tuž mrějazy ßo ſhrabawſchi rjekny: „Mój ßyno, mamy jenož jene knihi, to je biblija.“ To bě poßlednje ßłowo tutoho bohacże wobdarjeneho ßławneho muża. — Naſch ſemrětny něhduſchi němſki kěžor Wylem I. ras wupraji: „Sakład a ſtała, na kotruž ßo ja a my wſchitzy dyrbimy ſepjeracž, je ta cžiſta wěra, kajkuž cże biblija wucži.“

Sa kſcheſcžijanſku wěru.

W Indiſkej ßo nětkle něſchto jewi, ſchtož je ßo w běhu lětſtotkow kſcheſcžijanſkich ſtawiſnow ſaß a ſaß ſjewiło: mjes njekſcheſcžijanami hibanje ſa kſcheſcžijanſku wěru.

Pißachmy hižo ras wo tym, ſo tam takke hibanje je mjes ſtawami niſkich kaſtow, kotrychž „njedótkliwych“ mjenuja. Anglikanſki biſkop praji, ſo je w jenym jenicžkžim zyrkwinym wokrjeżu tam 1 000 000 takich, kotſiž ßebi pſchijecże do kſcheſcžijanſkeje zyrkwje žadaju. Wobydlerjo ſ wjele ſtow wßow ßo pórzuja wo to, ſo bychu do kſcheſcžijanſkeho roswucżenja byli pſchijecži.

Kſcheſcžijanſtwo ma tam potajkim wulkich nadawkow, a na nje ma ßo cžim bóe kedźbowacž, dokelž ßo też islam abo mohamedanſka wěra a druhe nabożiny prózuja, w tutych wßach wliwa a tak wuſnawarjow dobycž.

W poßlednich lětach pſchiſtupi tam něhdże 30 000 Hindu ke kſcheſcžijanſkej wěrje. A nětko maja tam tuto mózne hibanje. Chzemy jemu pſchecž a wo to proßycž, ſo ßo niz jenož jedyn milijon, ale wjele milijonow indiſkeho luda k wěrje do Jeſuża Khryſtuża pſchedobudże.

Zyrkej a ſtat.

Młodżina a dżěcži. Wjednik młodżiny Němſkeje rěcżeſche njedawno w radiju a rjekny: Ja pſchewoſtaju zyrkwjam, młodżinu w jich myßli wuſnacża w nabożinje wukubłowacž a njebudu jim ženje do tutoho wukubłanja rěcżecž . . . Ja nimam niczo pſchecżiwo tomu, ſo ßo ſwonka ßłużby kóżdy młody tam w nabożinje wukubłuje, hdżež to jeho ſtarſchej chzetaj abo wón ßam. Saßadnje njebudże ßo njedżela ſa cżaß Bożeje ßłużby żana ßłużba poſtajicž; tak je kóżdemu ſkładnoſcž data, wopytacž zyrkwje ßwojeho wuſnacża. Dokelž bu ſe ſakonjom 1. dezembra roſßadżowanje mjes Hitlerſkej młodżinu a mjes konfeßionalnymi ſwjaſkami młodżiny ſkónczene, ſcżěhuje ſa mnje ſ toho to, ſchtož ßo ßamo roſumi, ſo ja poruczam, ſo ßo nětko we wobłuku noweje nětko naſtawazeje organiſazije Němſkeje wſchitzy wjednikoju a wſchitke wjednizy wſdawaja wuprajenjow, kotreż ßu w myßli dotalneho roſßadżowanja, a ſo ßo ſtaraja wo to, ſo njebudu njedżelſke Boże ßłużby a też druhe wuhotowanja ryſy nabożneho raſu, kotreż wěruwuſnacże poſtaja, ſe ßłużbu Hitlerſkeje młodżiny naſad ſtajene.

Se Sserbow a ſ daloka.

Hody — cżaß darow, cżaß wobdarowanja pſchezo hižo! A w naſchim cżaßu woßebje! Stat ßam ßo ſtara ſa to, ſo kóżdy, kiž je někak potrěbny, dary doſtawa, niz jeno nětkle Hody, ně, też hewak. „Symſka pomoz“ ßo ſtara, ſo ßo daruje, ſo bychu tu dary byłe, kotreż mohłe ßo daricž. Schtóž Hody ßwjecži, wědżo ßo wobdarjeny, wobhnadżeny ſ najbohatſchim hodownym darom, ſ hodownym dżěſcżom a jeho żohnowanja połnymi darami, tón ßobu daruje, tón pak ßo też ßobu ſtara, ſo njeby ſabyte było „Bože dżěcżo “ßame!

„Pomhaj Bóh“ wě też nimo wſchěch hižo tu wuprajenych darow ſa hodowne blido tu: Dać ßerbſkej ßwójbje pod hodownym ſchtomom ſkaſanku tutoho naſcheho ßerbſkeho łopjena; ſ tym dariſch něſchto, ſchtož je nuſne, ſchtož ßo zyłe lěto trjeba, ſchtož ßłuži ſnutskownemu a ſwonkownemu. A takke ſnutskowne poßłużenje w ſnutskownym, w duchownym, we tym ſchtož teje wěry a nabożiny, trjebamy nětkole jara nuſnje a budżemy dale nuſnje trjebacž. Cżehodla tuž nochżył něſchto ſkaſacž, ſchtož je tak nuſne? — A dobre ßerbſke knihi a knižki a naſch ſtary a nětkole ſaßo tak nowy „Pſchedżenak“ — ſchtó ßo njeſwjeżeli, hdyž jeho pod Božodżěſcżowym ſchtomom witaja jako luby hodowny dar!

Bibliſki pucżnik.

4. njedżela adventa, 20. hodownika: To je jeho pſchikaſnja, ſo bychmy wěrili do mjena jeho ßyna Jeſom Khryſta, a ßo bjes ßobu lubowali, jako Wón nam pſchikaſanju dał je. 1. Jana 3, 23. — Kak ßwjaty je, mi tónle cżaß! Bóh ßwój lud domapyta ſaß', a dżerži pſchichod do ßwěta, ſo by naß pſchinjeßł do njebja. (Běrka.) — Jan 1, 19—27. — Jeſ. 12, 2—6.

Pónđżela, 21. hodownika: Woſtań ßwěrny; a ſadżerž ßo prawje; pſchetož takkim ßo napoßledk derje pónđże. Pſalm 37, 37. — K. 4, 5. — Pſalm 148. — Jeſ. 32, 36—44.

Wutora, 22. hodownika: Jako tón cżaß bě dopjelnjeny, póßła Bóh ßwojeho ßyna, narodżeneho wěrneho cżłowjeka wot żónſkeje a ſakonju podaneho. Gal. 4, 4. — K. 11, 6. — 2. Jan. 1, 1—13. — Jeſ. 33, 1—9.

Ssrjeda, 23. hodownika: Ja chzu hiſchcże wjazy k tej ſhromadżenej cżrjódże hromadżicž. Jeſ. 56, 8. — K. 2, 8. — 1. Tim. 1. Tim. 1, 12—20. — Jeſ. 33, 10—16.

Schtwórtk, 24. hodownika: Bohu pak budź dżak ſa jeho njewurjeknjeny dar. 1. Kor. 9, 15. — K. 34, 5. — Luk. 1, 46—55. — Jeſ. 9, 5. 6.

Pjatk Boži dżeń, 25. hodownika: To je ſawěſcże wěrno, a jara doſtojne ßłowo, ſo Khryſtuß Jeſuß do ßwěta je pſchiſchoł, hrěſchnikow ſbóžnych ſcżinicž. 1. Tim. 1, 15. — Dżenż chwalcże Boha, kſcheſcżenjo, kiž ßwój ſtoł w njebju ma, ſo wotſamknje ßwoj' kraleſtwo, nam ßwojoh' ßyna da. K. 25, 1. Luk. 2, 1—14. — Titus 3, 4—7.

Ssobota, 2. dżeń hodow, 26. hodownika: Ja ßym ta jaßna a jutrna hwěſda. Sjew. Jana 22, 16. — Luk. 2, 15—20. — Micha 5, 2—4. — Khryſchcże, rańſcha ſerniczka, w zyłym ßwěcże luboſna, pój do mojej' wutroby, ſo je ßwětło po nozy (Rychtař.)

Liſtowanje. K. J. W.: Sso dżakuju ſa wſchitko. Wużiju jo tak, kaž ßo hodźi. Redaktor.

Sa Hody (ma 21. dez. w Budyſchinje bycž): L. w M. Sa Nowe lěto (ma 28. w Budyſichnje bycž): B. w B. Sa 1. po Epiph. (Tſjoch kralow): poſtaji k. w. ſ. S.

Mißijonſke dary ſe ßerbſkich woßadow maja ßo pſchepokaſacž hacž do **28. hodownika t. l. na giro-konto cżo. 228, farara em. Rjedy** w Budyſchinje, pokładnika Sserbſkeho pobocżneho miß. towaŕſtwa.

Nakładowane a wudawane po poruczności krajnozyrkwinſkeje notwinarnje a powěſcżerje w Drježdżanach wot Hłownoje ßerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Samołwity redaktor farar Wyrgacž w Roßaczizach (Roſtitz über Löbau). Cżiſchcž „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadża kóżdu ßobotu a płacži ſchtwórcżetnje 108 pjenježkow. D. A III. 1100.

Čisło 52

Pomhaj Bóh!

Lětnik 46

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njedźelske łopjeno

Sałožił 1891 Khrjebjanski farał dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje 27. dezembra 1936 Bautzen

Njedźela po hodźoch.

Jan. 12. 46. Ja, to žwětło, žym pschischoł na žwět, so žadyn, kiž do mnje wěri, by w cźmje njewostał.

Nasch Knjes Khrystuš je žwětło, kiž je hody w Bethlehemje skhadźało, wo kotrymž žwjaty Jan w spočatku žwojeho scźenja žwědči: „A to žwětło žwěcźesche w cźěmnoscźi.“ A žwěžy naschich adventskich wěnzow a naschich hodownych schtomow niczo dale njechaja hacž snamjo, symbol, pschirunanje bycź tutoho žwětła w naschim Knjesu Khrystušu, kiž žam praji, so je wón žwětło žwěta.

Tak steji pola profetow: „Stawaj, rosžwětluj žo; pschetož twoje žwětło pschińdźe a kraŕnoscź toho Knjesa skhadźa na tebi. Pschetož hlaj, cźěmnoscź pschikrywa semju a mrokota ludźi; ale na tebi skhadźa tón Knjes, a jeho kraŕnoscź da žo widźecź na tebi.“ Tuto žłowo je žo w prěnjej Božej nozy dopjelniło. Kak běsche pola pastyrjow wonka? Njebě žlepa cźma, jako woni žwoje stadła paŕechu? A potom pschistupi jandźel Knjesa k nim a jaŕnoscź Knjesa wobžwěcźi jich, tak so žo jara bojachu. Haj cźěmnoscź pschikrywa semju, ale kraŕnoscź toho Knjesa da žo widźecź na tebi. To mózachu pastyrjo tehdom žami nasbonicź. A woni khwatachu do Bethlehema, hdźež běsche žamžna cźma była kaž wonka na pastwje, a tu žo też sapocza žwěcźicź, a to hischcźe móznischo hacž pola pastyrjow. Tam pschińdźe wscha jaŕnoscź a kraŕnoscź wot Božich jandźelow, ale tudy pola Josefa a Marije žwětło žwěcźesche, kiž wot teho wuńdźe, kiž je žam žwětło žwěta. A w kerluschu wo nim spěwamy: „Ja měnju kwětku w kraŕnym, w najmłódschim wonjenju, kiž s błyschcźom žwojim, jaŕnym wschu sacźěri jow cźmu.“ Pschetož tehodla je Khrystuš, to žwětło, na žwět pschischoł, kaž nasche žłowo naš wucźi, so žadyn, kiž do njeho wěri, by we cźmje njewostał. A je kaž Luther spěwa: „Tak wěcźne žwětło skhadźa tam, jewi nowu žwětłoscź nam, też w nozy jaŕnje žwěcźi žo a da nam Boże dźěcźatstwo.“

Haj, Jesuš Khrystuš je to žwětło, a tehodla je na žwět pschischoł, so žadyn, kiž do njeho wěri, we cźmje njewostanje. Njeje to ša naš kraŕne pschiŕlubjenje? Ale njepraji s tym sdobom, so tam, hdźež do njeho njewěrja, hdźež potajkim tutemu žwětłu wobaraja, je a wostanje cźma? Haj, zyły žwět bjes Khrystuša je wulka cźěmnoscź! Kak mohł hewak žwjaty Jan wuprajicź, so žwětło w cźěmnoscźi žwěcźi. Sswět žam ja žo je cźěmnoscź, biblija to hinak njewě. Też my dyrbimy wo tym wjedźecź. Ale hody, tak mohł ty žo wopraschecź, na róczným cźaŕu, w kotrymž je wscho žwětło a jaŕnoscź a kraŕnoscź? Haj, runje hody, runje dotelž mamy hody wo žwětle pschipowjedacź, kiž je tehdom na žwět pschischło, dyrbimy wo tym wjedźecź, pschetož hewak mohło bycź, so sdyła tutón žwjedźeń njerosumimy. Ale hdyž žmy potom spósnali, kak žlepa tuta cźma je, cźim bóle nam to žwětło žwěcźi, kiž je w hodownej nozy skhadźało.

Na žwěcźe je cźma, pschetož na žwěcźe namakaš staroscź, žałoscź, boloscź, nusu, žmjercź; na žwěcźe namakaš hidu, njespokojnoscź, žebicźiwoscź, njepschesjednoscź, bědźenje, wójnu; na žwěcźe namakaš hněw, słóscź, hrěch. Njeje to dopokaša doscź ša to, so je na žwěcźe cźma? My njechamy njeprawi bycź. Wěste žwětło žo też namaka. Pschetož nam kschesćijanam druhdy porokuja, so jenoź cźorne widźimy, so

mamy pesimistiſku ſmyßlenoſcź. Nĕ, my bĕle, ßwĕtło też wĕdźimy, ale cźma, wo kotrejź rĕcźachmy, je nĕſchto, ſchtoż tudy je, kotremuż njemóźemy ſ pucźa hicź, ſchtoż njeßmĕmy ſapŕĕcź. Ale to dyrbimy wĕdźecź, ſo wſcho ßwĕtło, kiž na ßwĕcźe nadeńdźeſch, tola móz nima, cźĕmnoſcź ſahnacź. Pſchetoż hewak hody njetrjebamy, ale to je runje wopſchijecźe ſwjeßelazeje hodowneje powjeſcźe, ſo tehdom je to ßwĕtło ſkhadźało, kiž je móznjſche hacź wſcha cźĕmnoſcź. W prĕnim ſtawje ßwj. Jana cźitamy: „A ßwĕtło ßwĕcźeſche w cźĕmnoſcźi, a cźĕmnoſcź njeje jo ſapſchijała.“ Tak ſteji ſnajmjeńſcha w naſchej ßerbſkej bibliji. A najſkĕrje dyrbimy po grichiſkim pratekſcźe tutu ſchtucźku tak ſroſumicź, jo rĕka: „A ßwĕtło ßwĕcźeſche w cźĕmnoſcźi, a cźĕmnoſcź njeje jo, ßwĕtło, pſchewinyła.“ Pſchetoż ßwĕtło w naſchim Knjeju Khryſtußu ma wjeſchu móz hacź wſcha cźma.

Też ſa cźĕmnoſcź naſcheje duſche ßwĕcźi tuto ßwĕtło. Pſchetoż tón je ßo hody narodźił, kiž naß dźenßa hiſchcźe na ßwoje lube waſchnje pſcheproſchuje: „Pójcźe ßem ke mni wſchitzy, kiž wy ſprózni a wobcźeżeni ſcźe, ja chzu waß wokſchewicź. Wſmicźe na ßo mój pſchjah a wukńcźe wote mnje, dokelž ja cźicheje myßle ßym a ſ wutrobu pokorny; dha budźecźe wotpočźink namakacź ſa ßwoje duſche!“ Haj, runje tón, kiž mĕr pyta ſa ßwoju duſchu, ale wonka nihdźe najenamaka, ßmĕ wjedźecź, ſo je ßo hody w Bethlehemje tón narodźił, kiž praji: „Mĕr wam woſtaju, ßwój mĕr ja wam dawam. Ja njedawam wam jako ßwĕt dawa. Waſcha wutroba ßo njeſtróżej ani ßo njeſtrachuj.“ Pſchetoż tak ßu tola jandźeljo we prĕnjej Bożej nozy wonka na Bethlehemſkich honach ſpĕwali a wyſkali a khwalili: „Cźeſcź budź Bohu we wyßokoſcźi, mĕr na ſemi a cźlowjekam dobre ſpodobanje!“ A tuto ßłowo płacźi, też hdyž ßu wot tamneje prĕnjeje Bożeje nozy hacź do tuteje dale na ßwĕcźe wojowali a też lĕtßa runje w Schpaniſkej dla żałoſtneje wójny mjes krajanami ſrudne hody maja. W Khryſtußu je mĕr! Haj wſchak, na tutym ßwĕcźe budźeja dale wojowacź, a Khryſtuß ßam praji, wĕſchcźo wo wutupjenju mĕſta Jeruſalema a ſónzu ßwĕta: „Wy budźecźe ßłyſchecź wójny a kak budźa ludźo wo wójnach rĕcźecź. Hlajcźe a njeſtróżejcźe ßo; pſchetoż to dyrbi ßo wſchitko prjedy ſtacź; ale tón ſónz hnydom njeje.“ Hdyž pak Khryſtuß ſaßo pſchińdźe w ßwojej kraßnoſcźi — kaž ßwj. advent nam pſchipowjedaŕ je — a wĕcźnoſcź ßo ſapočźnje, żana wójna, żana ſtaroſcź, żane horjo, żana ſlójcź wjaz njebudźe!

„Ja, to ßwĕtło, ßym pſchiſchoł na ßwĕt, ſo żadyn, kiž do mnje wĕri, by w cźmje njewoſtał.“ Njeje to kraßne ßlubjenje? Khryſtuß je hody tehodla k nam khudym cźlowjekam pſchiſchoł, ſo żadyn by w cźmje njewoſtał. Woprawdźe żadyn? Nĕ, niz zyle tak powſchitkownje: żadyn, kiž do njeho wĕri! Haj, na tym leži! Runje tak, kaž w nam wſchittim lubym a derje ſnatym hodownym ßłowje: „Tak je Bóh ßwĕt lubował, ſo je ßwojeho jeniczkeho narodźeneho ßyna dał, ſo bychu wſchitzy, kiž do njeho wĕrja, ſhubjeni njebyli, ale wĕcźne żiwjenje mĕli.“ Potajkim też w tutym hronu rĕka, ſo njejßu wſchitzy bjes wuměnjenja mĕrjeni, ale wſchitzy, kiž wĕrja.

Haj, hody wote naß ßebi też ßylnu, twjerdu wĕru żadaju, ſo bychmy ßo woprawdźe też wobrocźili k tutemu ßwĕtłu wſcheho ßwĕta. To móżemy wuknycź wot paſtyrjow w Bethlehemje: Woni bĕchu drje widźeli njebjeſke ßwĕtło, jako jandźelow jaßnoſcź a kraßnoſcź jich wobßwĕcźi. Ale potom ßo njebjeßa ſaßo ſawrjechu, a żane ßwĕtło budźeſche jim dale ßwĕcźiło, njebudźechu-li ßo na pucź naſtajili do Bethlehema a tam Knjeſa Khryſtußa pytali a ßo k njemu we wĕrje modlili!

A też my jenoż potom dale w cźmje njewoſtanjemy, jeli ſo do Khryſtußa, do ßwĕtła, wĕrimy! Haj, wĕrimy my? Najſkĕrje bychmy wſchitzy ſjawny haj na to wotmolwili! My chzemy wĕricź. Ssmy to wſchak pſched konfirmaziſtim woltarjom ßlubili! Bĕ pak pſchezo naſcha wĕra doßahaza, twjerda, tak, ſo móże, kaž Jeſuß żada, hory, pſchestajicź? Abo njeßmy wſchitzy hodźiny małowĕry mĕli, w kotrychž dyrbjachmy ſ mużom ſe ſcźenja Jeſußej wuſnacź: „Knjeże, ja wĕrju, pomhaj mojej njewĕrje!“ Na wutrobje njech nam tehodla też hody próſtwa leži: „Nětk ßwjatoh' Ducha proßymy ſa wobſtajnu wĕru, w kotrejź ßmy!“

Tuž, Jeſu, ßłónzo hodow jaßne,
Mi ßwĕcź ſe ßwojej miłoſcźu.
Twój błyſchcź ßnadź wjeßele mi kraßne,
Mi nawucź mudroſcź hodownu,
Kak w ßwĕtle twojim khodźicź mam,
Dźak hodow tebi anoſcham. Hamjeń.

Hodowny ßwjedźeń.

Hłóß: Haj Boha njebjeßa kraßnje nam khwala.

Sso ßwĕtej ſjewiła luboſcź je Boża
Tak wulka! Wjetſcheje tu njeje'!
Sso jeje wjeßelicź wſchitzy cźi móża,
Kiž maja luboſcź k Jeſußej.

Se ßwojej' kraßnoſcźe pſchiſchoł ßam dele,
Je Boži Syn — tak cźitaſch — k nam.
Wot Wótza pſchinjeßł je darow tak wjele,
Hdyž cźlowjek ßo narodźi nam.

Sso luboſcź ſjewi nam hrĕſchnikam kraßnje,
Kiž ſa naß woprowaſche ßo
Nam ßłónzo njebjeſke ſeſkhadźa jaßnje,
Bóh khudym nam wobradźi wſcho!

Schtó luboſcź najwjetſchu wopſchijecź móże,
Kiž ſa naß ßo dała je tu?
Nětk ſtyſkne wutroby kłapaju lóże,
Hdyž pſchiſchłe hacź k Sbóżnikej ßu!

Hdyž w nozy cźlowjeſtwo hłuboko ſpaſche,
Sso ßwĕtko ſaßwĕcźi do cźmy. —

Nasch Sbóžnik bohatstwo kraßne je nasche;
S nim žiwjenje dostali ßmy!

Tuž nětko kscheszćenjo khwatajmy k njemu!
Wón wuczeŕ nasch we strasche je!
Tu khudu wutrobu wotewŕmy jemu!
S nim jenož pucź do njebjeß dźe!

Nětk hoszća wulkeho witajmy rjenje,
Wón naszcha je ßylnoszć nam tu!
S nim w swjatku shubjeni njejßmy my ženje.
Jomu dajmy dźak, khwalbu, czeszć wschu!

Hdyž khudu wutrobu Jesußej damy,
Sso modlo pschi žłobiku tam
My troscht, měr njebjeski we wutrobje mamy.
Wón człowjestwo wobsboži ßam.

Hody nětk wěrjazy wjeßele maja:
Wdźak lubuje Bóh Wótczez naß!
Psches Ducha Božeho Sbóžnika snaja!
Kaž Wón naß, Joh' lubujmy saß!

Haj, hody, lubosny ßwjedźeń to rjany,
We Khrystchcze sbóžny, wjeßoły!
Psches luboszć bójsku lud Boži je khmany
Na wěczny ßwjedźeń hodowny! Jan Wiczas.

Maczeŕ ßo modli.

Schtož tu podamy, njeje po ßwojich žłowach hodowne; to žłowo „hody" tu njesteji. A tola, wscho, schtož w tutych rynczkach steji, je tak połne hodowneho synka a klinka a to, wo czimž tu rěcź, je ßobu najlěpschi hodowny dar, kotryž móże macź, móże nan dźěszću wobradźicź. So to by! A so by kóždе dźěczo maczeŕ, nana takle jesnacź mohło a ßmělo. Tuž czitaj kóždy, starschej a dźěczi, tole dwójzy a saß a saß!

Nascha maczeŕ — wona tu jednorje bě. Wona je dźěłała, kroschki liczika, schika, płokała ... czakała ... a druhdy płakała. A to běsche nimale wschitko, schtož my wo naschej maczeri wjedźachmy, kotraž běsche wokoło naß kaž ßwětło wo dnjo a kaž czopłe krycze w nozy. Ale mój běchmój hischcze psche małoj, so bychmoj ju w jejnej luboszći sapschijałoj. Mój ßwój mały wschědny dźeń tak pschebychmoj a mějachmoj na nim ßwoje małke staroszcze a ważnoszcze, ßwoje potajnstwa a hrajki. Wona běsche wokoło naju kaž ta czopłota. Mój ju trjebachmoj a saßo ju wostajichmoj. Hdyž ßo wona ßměješche, ßo ß njeju ßobu ßmějachmoj, hdyž płakasche, wuběhnychmoj. Mój ju lubowachmoj, kaž dźěczi wschak lubuja: horzo a liwko se sahorjenjom a ß zunjotu.

Tuž jedyn wjeczor pschińdźe: w tym czaßu, jako běsche mój bratr Jakub prěnje lěto do wucźby wuschoł; tši měßazy ß domu w prjeczkach, tu a tam dopißniza ß wulkimi, prostymi pißmikami a mało žłowami pschińdźe. Maczeŕ wschitko ß ruki połoži a czitasche, a potom ßmědźich też ja czitacź — a na to bu dopißniza do boka położena a ßo namaka w maczeŕnym małym czornym drjewjanym kaschczíku spody spěwarskich a listoweje wobwalki ß njeboh nanowymi włoßami.

Haj, to běsche potajkim tón wjeczor, na kotrymž kaž pschezo we kožu leżach, mjes tym so maczeŕ hischcze pódla w kuchinje wschitko dowobstara a kulki sa bližschi dźeń běleshe. Ja běch hižo pschi wußnjenju, wono běsche tak rjenje, rózk sahłowka wysche wucha, snate krocżele w pódlańskim rumje a wonka do wokna to praskanje nazymskeho deschcża. Wono běsche schwarnje, hischcze mała bycź a jow ßama we kožu leżecź, mjes tym so dyrbjesche starschi bratr w zusej komorzy pod tšěchu spacź.

Khwilu posdźischo macź pschińdźe, wobhladniwje a bjes ßwětła taž pschezo; wona ßo pschi ßwětle, kotreż wot latarnje na dróży psches sapowěßnjene wokno dó jstwy padasche, wuślěka; potom hischcze ras k mojemu kožu pschistupi, mje prawje pschikry ... poßłuchasche ... ja ß měrom leżach, ßo njehibnych a cźinjach kaž bych spała, kaž hewak pschezo w tutym czaßu. Tola jako wona saßo k ßwojemu kožu stupasche, hnydom wocźi wotewrischi sa njej pohladach.

Tuž ja tehdy k prěnjemu rasej wohladach, so ßo maczeŕ psched ßwojim kožom poklatny; wona na woběmaj kolenjomaj klečesche, ßwojej ruzy stykny kaž dźěczo a hłowu na njej pokhili; ßnadne ßwětło ß drohi kaž běły sczěn na jeje hładkich włoßach leżesche. Wona ßo modlesche. Zyle czicho, ramjenji ßo posběhowaschtej kaž pod czežkim sdychowanjom. Ja ju prěni ras takle ßamu w czmiczkatej komorje wuhladach, tak blisko, so mohła ju ß rukomaj pschimnycź a tola tak spodźiwnje daloko, so njeswažich ßo hibnycź.

Maczeŕ do ßwojeho Boha wěrjesche a tak też naju wotczahny; po starym dobrym waschnju, ale bjes kóždeho gwałta. Wona we ßwoje wutrobje ßwoju wěru noschesche a ju je ßwojej dźeławoszću wopokasa. Ale wona wo tym wjele njerěczesche. Wona běsche wjeczor kaž wjeczor ß namaj modlitwy spěwała, pschi naju kožomaj poßydała, we ßwojej wschědnej dźeławej drascze, pschezo trochu mucźna ... ß kutnym wobliczom a ß pohladnjenjom do dala. Jeje pschitomnoszć k wjeczornej modlitwje žłuscheshe, kaž Hamjeń k wobsamknjenju.

Ale jow nětko wona ßama klečesche, jednorje a poniżnje a jeje wudźělanej ruzy ßo nětko czísche samknyschtej, do Boježe wole podatej a w njeswucźenym pokoju. Sa koho wona ß Bohom rěcze che? Sa Jakuba drje, kotrehoż njemóżesche we nozy wjazy pschikrywacź ... Sa mnje ßnano, kotraž ßym tak czasto thorowata; wona ma jenož naju wobeju ... Mi je tak, kaž bych ßo do jeneho potajnstwa pschedrěła: W tutymaj stynknjenymaj rukomaj nascha maczeŕ ßwoju zyłu wutrobu a luboszć Bohu napschecźiwo noßy. Mi je tak, kaž bych ja prěni ras ßwoju macze tajku wohladała. A widźu ju bjes kóždeje wschědnoszcze. — Nadobo wěm, też wona schkita trjeba; też wona trjeba někoho, kotryž nad jejnym ßamßnym bycźom steji. A nusu a schkit kaž wobarnowanje wona w ßwojej wutrobje noßy. Ja hischcze na nju hladam, hdyž wona hižo dawno we kožu leži a tak cźicho dycha, kaž njechała nikoho we spanju budźicź a mylicź. Tak wona pod Božim schkitom a krywom wotpocźuje, do kotrehoż ßo też moje dźěczaze spanje ponuri.

W hrajach, dźěłach a staroszćach pósdnischich dnjow tutón podawk ß dźěczazych lět w pomjatku tu a tam sblědny, ale shubił ßo njeje. Pschezo saßo ßo we cźichich nozach wróczi a mi psched wocźi staji snamjo dobreje, ßwěrneje maczerje, kotraž ßo we wschěm ßwojemu Bohu poruczi po žłowje japoschtoła: Wschitke wasche staroscze cźiżńcze na Boha Wascheho Knjesa; wón ßo sa waß stara. M. H.

Ssy Ty tutón dar k hodam darił!

Bě w khorowni. Tam leżesche khory hólczez, kotryž měješche wjele czerpjecź. Ssmilna ßotra pschistupi k jeho kožu a ßo woprascha: „Schto móżu sa Tebje cźinicź, mój mały?"

„Pohladaj jenož pschecźelniwje na mnje!" wotmolwi hólz. —

Po zyłym lěcze ßu saßo hody. A dokelž ßu saßo hody, njedyrbjał Ty to tomu, sa kotrehoż žaneho pschecźelniweho pohladnjenja sa zyłe lěto njeměješche, popschecź nětkle hody

pschećelneho pohladnjenja? Pohladaj k žłobikej! Hdyž tam pohladawschi nimasch pschećelneho pohladanja ša teho, kiž ſ Tobu duzy po pucžu, žłuſchesch do tych, kiž ſ widžazymaj wočžomaj njewidža, abo móžesch tež prajicž: do tych, kotrychž je ſły žam ſaślepił.

A měnisch Ty, ſo to ſ pschećelniwym žłowom ſchto hinak?

A měnisch Ty, ſo to ſ pschećelniwym ſkutkom niz tak?

Pohladajmy na Jeſuša, kiž ſpočatk a kónz naſcheje wěry — a — naſcheho wěrneho ſboža!

Jandželki mjes žobu.

„Cžiſchinko, haj pełny cžiſchinko!“ —
Macž je małe Jeſuš-džěcžatko
Do žłobika ſpinkacž położiła;
Mucžna je nětk pschi nim podrěmnyła. —

Swojej wóčžiczžy je ſaňdželiło džěcžatko,
Jaſnej widženczžy je ſawodžělo drěmajo. —
Cžicho po palcžikach tupotajcže,
Žłobika žo nětk tak njedótkajcže!

Chzemy zuni kěrluſchk ſanoſchowacž,
Ssónczk ſ nim lubom' džěſczu ſwubudžowacž!
Se ſpěwczkom njech ſynczi hródžiczka
Tak, kaž rad to luby Bóh naſch ma!

Spinkaj žłódzy, Jeſuſko Ty mały,
Wumožniko wěrny, prawy!
Spinkaj derje, nóz tu je a cžma,
Hwězda pak Cži žwěcži jaſna žłěborna.

Nan a macž tu ſtražujetaj Tebje,
Njehladajo žwojeho a žebje.
Bóh Knjes žam Twój woždud wě,
Jón Cži žobu do žłobika kładjeſche. —

Wok a woždoł žo tak ſpodžiwataj
A tu ſkoro njedychataj,
Hladataj na mału drohotku,
Kiž žo błyſchcži tak we žłobiku.

Spinkaj, Jeſuſko, tu hacž do ranja,
Wotucž, hdyž žo minył je cžaž ſpanja,
Jandželki tu woteńdu,
Spěwacž haleluja na njebju. L.

Sven Hedin žwjecži hody.

Swětaſławny Sven Hedin bě w Aſiſkej duzy po pucžu. Wón piſche wo tym mjes druhim ſcžěhowaze:

„Dokonjawſchi žwoje dźěła chzych tola ſnajmjeńſcha něſkak hody žwjecžicž. Robert bě něhdže 40 žwěczkowych kónczkow nahromadźił a ſkhował. Tute ſeſtajachmy na kiſtu a je ſaždwěcžichmy. Wſchěch žłužomnikow no to namołwichmy, žo pſched ſtanom ſeždydacž. Jako nadobo ſawěſchk ſtana ibežechmy, dźiwachu žo woni jara na telko kražnoſczi žwětła. Woni dóńdžechu po piſchczakki a tygle — tute běchu jim bubony — a ſapočžachu ſpěwacž a rejwacž... Lamaiſtojo ſanježechu ſpěw k cžeſczi žwojeho klóſchtra Tapfi-tunpo. Jako bě wſcho cžicho, cžitach ja te bibliſke tekſty, kotrež žo patorżizu wjecžor cžitaja we wſchitkich zyrkwjach Schwjedſkeje a zyłeho dalſcheho kſcheſczijanſkeho žwěta.“

Tak žwjecżeſche tutón tak žławjeny wědomnoſtnik hody. Wón žo njehańbowaſche jako žyn nordiſkeho luda a jako wucženz a muž, kiž telko wohladał a telko naſhonił, hody žwjecżicž ſ tymi žłowami, ſ kotrymiž je mali a wulzy kſcheſczijenjo wſchudže po zyłym žwěcže žwjecża. A hiſchcże něſchto. Wón bu ſdobom pſched žwojim póhanſkim pſchewodom mišionar hodowneho Sbóžnika.

Se Sserbow a ſ daloka.

Do woždadow a do domiſny pſchikhadźeja nětkle na žwjatych dnjach naſchi młodži, kiž we wójſku abo w dźěławej žłužbje žu a huſto doſcž daloko wot domiſny pſchebywaja. To je wjeżele pola nich a pola tych, kiž w domiſnje. Też naſche ľopjeńko jich wutrobnje do domiſny wita a pſcheje jim a jich pſchiwuſnym radoſcziwe, sbožowne žwjate dny, kotrež njech wſchěch ſjednocža kaž w žwójbnym domje tak w Božim domje pſched Bohom a pſchi Božim žłowje pod Božeho dźěſczowym ſchtomom.

Bibliſki pucžnik.

Njedźela po hodžoch, 27. hodownika: Wuślyſch mje, Knježe, wuślyſch mje, ſo by tón lud ſhonił, ſo ty, Knje.e, Bóh žy, ſo žy ty jich wutrobu ſaždo wobrocził. 1. Kral. 18, 37. — Hlaj, tudy je waſch Bóh! Waſch žrědnik je na žwěcži, a lěkař cžłowiſkich dźěcži, wón žam chze cžerpicž wſcho, to Boże jehnjatko. Nětk knježicž dyrbi hnada, wón podteptacž chze hada, wón myśli na wſchitkich, a wuśwobodźi jich wot hrěcha žmjercže, hele, wón k temu pſchiňdže dele, wón je najlěpſchi dźěl, žo, Jeſu, na mni žmił! (Domaſchka). — Jan. 1, 1—5. — Pſalm 103, 1—18.

Póndžela, 28. hodownika: Božo, ty žy mój Bóh, rano wotucžu ja k tebi; mojej duſchi chze žo picž po tebi. Pſalm 63, 2. — K. 478, 4. — Pſalm 149. — Jeſ. 33, 13—24.

Wutora, 29. hodownika: Hłupi rjeknu we žwojej wutrobje: Bóh njeje. Pſalm 14, 1. — K. 315, 1. — 1. Tim. 2, 1—7. — Jeſ. 35.

Ssrjeda, 30. hodownika: Knježe, naſch Božo, na naš žu druſy knježa knježili, dyžli ty; ale my tola na tebje žameho ſpominamy a na twoje, mjeno. Jeſ. 26, 13. — K. 323. — 1. Tim. 3, 14—4, 10. — Jeſ. 63, 7—16.

Schtwórtk, 31. hodownika: Njebój žo, ja žym tón prěni a pośledni a tón žiwy. Sjewj. Jan. 1, 17—18. Nětk ſtare lěto ſaſchło je, my, Jeſom Khryſchcže, khwalmy cže, ſo ty nam ſ wulkej' ſtrachoty to lěto hnadnje pomhał žy. K. 54, 1. — 1 Tim. 6, 6—21. — Pſalm 90.

Nowe lěto 1937. Jeſuša žej wuſwolmy, w ſapočžatku noweho lěta, jeho mjeno trjebamy ša ſchkit w bitwje tutoh' žwěta. W jeho lubym towaŕſtwje ſawoſtanmy wobſtajnje. K 51, 1.

Pjatk, 1. januara: Mi je data wſchitka móc we njebjeſach a na ſemi. Math. 28, 18. Luk. 2, 21. — Pſalm 121.

Ssobota, 2. januara: Njeboj žo; jenož wěr! Mark. 5, 36. — Romſk. 8, 24—32. — Pſalm 73, 23—28. — Pod twojej ždyn hnadu mam ja pſched wſchej ſwadu dobre pſchikrycze. Njech wſchak ſły duch ruje, njeſcheczel njech ſchcžuje, Jeſuš pomha mi; hdyž by wſcho žo błyſkało hdyž mje hrěch a hela ſrudźi, Jeſuš pomha wſchudže. K. 429, 2.

Liſtowanje.

Wſchěm žobudźěłacžerkam a žobudźěłacžerjam pſchejemy žohnowane, wjeżele žwjate dny a žohnowane, ſtrowe nowe lěto. Bóh tón Knjes chzył to Wam hnadnje ſpožcžicž. Do tutych pſchecžow wobſamknjemy wſchě cžitarki a wſchěch cžitarjow. Pomhaj Bóh Wam a nam.

Sa 1. januara (Nowe lěto): B..ž w B. (hacž do 28. 12. rano ſapóžłacž!) — Sa 10. januara (Epiphanias) poſtaji k. w. ſ. S.

Wobras w dženžniſchim cžiśle: Scherl Bilderdienſt.

Nakładowane a wudawane po poruczinoſczi krajnozyrkwinſkeje nowinarnje a powěſczerńje w Drježdžanach wot Hłowneje žerbſkeje prědarſkeje konferenzy. — Samołwity redaktor farar Wyrgacž w Noßacžizach (Noſtitz über Löbau). Cžiſchcž „Sserbſke Nowiny“ w Budyſchinje. — Wukhadża kóždu žobotu a płacži ſchtwórcžłětnje 108 pjenježkow. D. A III. 1100.